

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*AGENCIJE ZA DRŽAVNU SLUŽBU
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**AGENCIJE ZA DRŽAVNU SLUŽBU
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU**

Broj: 04-16-1-996/22

Sarajevo, juli 2022. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	3
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	3
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	7
1.	KRITERIJI	7
2.	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	7
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
4.	BUDŽET	10
4.1.	Aktivnosti iz okvira nadležnosti	10
4.1.1.	Podzakonski akti	12
4.1.2.	Ostali akti - mišljenja i tumačenja Agencije	14
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	16
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	16
5.1.1.	Bruto plaće	16
5.2.	Bilans stanja	17
6.	ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAŽOVANIH LICA.....	17
7.	JAVNE NABAVKE	18
8.	KOMENTARI	18
	PRILOZI.....	18

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja, i u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Agencije prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Agencije u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Agencije je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja Agencije za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Agencije u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje²

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na:

- *Istekli mandat direktora Agencije (tačka 3. Izvještaja).*
- *Donošenje podzakonskih akata vezanih za statusna pitanja državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine i realizaciju procesa zapošljavanja državnih službenika u Institutu za mjeriteljstvo BiH i Službi za zajedničke poslove institucija BiH (tačka 4.1. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Agencije** je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

² Odjeljak kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje **Agencije** prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 26.7.2022. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu³
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Agencije za 2020. godinu, dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i pozitivno mišljenje o usklađenosti sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pažnje na primjenu člana 32.a Zakona o državnoj službi u institucijama BiH⁴ (kojim je definisan prijem državnih službenika kada je osnovana nova institucija po osnovu prenosa ili preuzimanja nadležnosti) i na primjenu člana 28.a Zakona o državnoj službi u institucijama BiH (koji se odnosi na davanje saglasnosti institucijama za prijem zaposlenih na određeno vrijeme).

U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Agencija je, postupajući po članu 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH, obavijestila Ured za reviziju o preduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka datih u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu, a obavijest je dostavljena izvan zakonom propisanog roka.

³ Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je finansiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom finansiranju donesenim na osnovu odobrenog budžeta za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17

Na osnovu uvida u preduzete aktivnosti, u narednoj tabeli (Tabela 2.) dat je osvrt na realizaciju prethodno datih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizovane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u toku, ✗ nerealizovane preporuke, ② preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
1.	Agencija je dužna da prilikom zapošljavanja osigura puni stepen transparentnosti, te da precizno definiše do kog roka i pod kojim uslovima, na osnovu prenosa ili preuzimanja nadležnosti, institucija može da zahtjeva raspisivanje oglasa uz primjenu člana 32a.	Agencija nije precizno definisala uslove za primjenu člana 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH prilikom raspisivanja oglasa za popunu upražnjenih radnih mjesta.	✗
2.	Agenciji je dužna da, na sve zakonom prihvatljive načine, skrene pažnju institucijama BiH na slučajeve nepravilne primjene Zakona o državnoj službi i podzakonskih akata i pri tome uskrati davanje saglasnosti, a sve u cilju zakonitog postupanja i transparentnosti u zapošljavanju državnih službenika.	Agencija je u određenim slučajevima skretala pažnju institucijama na potrebu pravilne primjene propisa i/ili odbijala dati saglasnost za angažmana zaposlenika na određeno vrijeme na upražnjenim radnim mjestima državnih službenika.	✔
Br. prep.	Preporuke iz izvještaja ranijih godina	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja ranijih godina	Status
1.	Agenciji je dužna da prilikom kreiranja (prijedloga) akata iz djelokruga svoje nadležnosti, nastoji uzeti u obzir sve raspoložive informacije i praktična iskustva kako bi se kroz izmjene pravnog okvira prepoznalo što više slučajeva iz prakse i time suštinski riješili postojeći problemi u primjeni propisa, te doprinijelo većem stepenu vladavine prava i transparentnosti u zapošljavanju, promjeni radno pravnog statusa državnih službenika, te zakonitom regulisanju njihovih prava i obaveza. (2019. godina)	Agencija je, u 2020. godini, povukla iz procedure pribavljanja saglasnosti Vijeća ministara BiH na Prijedlog pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o uslovima i načinu obavljanja internih i eksternih premještaja državnih službenika u institucijama BiH (čiji je tekst u dijelu vezanom za ocjenu rada državnih službenika bio osnova za preporuku) i nije sačinila novi tekst, te stoga nije bilo moguće ocijeniti realizaciju preporuke.	②

Tabela 2. Pregled realizacije preporuka

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Organizacija i rukovođenje: Unutrašnja organizacija i način rada Agencije utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji na koji je Vijeće ministara BiH dalo

saglasnost u septembru 2018. godine⁵. Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 36 izvršilaca.

Prema važećem Pravilniku, poslovi i zadaci iz nadležnosti Agencije obavljaju se u okviru sljedećih organizacijskih jedinica: Sektor za postavljenja, Sektor za obuke i informacione tehnologije, Sektor za pravne, opšte i finansijske poslove i Odjeljenje za upravljanje ljudskim potencijalima, reformu javne uprave i evropske integracije.

Agencijom rukovodi direktor imenovan na mandatni period od pet godina počev od 1.2.2016. godine što znači da je mandat direktora Agencije istekao u februaru 2021. godine.

Direktoru Agencije je istekao mandate u januaru 2021. godine, o čemu je obavješteno Vijeća ministara BiH, ali isto nije poduzimalo aktivnosti po predmetnom pitanju.

Direktora Agencije, koji se nalazi na radnom mjestu sekretara s posebnim zadatkom, imenuje Vijeće ministara BiH, a bira se i imenuje u skladu s članom 34. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH⁶. Agencija je u

januaru 2021. godine obavijestila Vijeća ministara BiH da je direktoru Agencije istekao drugi mandat i da produženje istog nije moguće s obzirom na relevantne zakonske odredbe, te da je stoga potrebno u svrhu imenovanja novog direktora Agencije raspisati javni oglas.

Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH je u februaru 2021. godine dostavio Obavijest Agenciji u kojoj je navedeno: "Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 27. sjednici održanoj 18.2.2021. godine, nije razmatralo Informaciju o isteku mandata direktora Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine jer je ista skinuta na Kolegiju Vijeća ministara na potenciranje predsjedatelja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine". Do kraja maja 2022. godine Vijeće ministara BiH nije poduzimalo dalje aktivnosti po predmetnom pitanju.

Finansijsko upravljanje i kontrola: Sistem finansijskog upravljanja i kontrole se implementira u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH⁷, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH.

Agencija je sačinila Godišnji akcioni plan za uspostavu i unaprjeđenje sistema internih finansijskih kontrola na osnovu kojeg je provodila planirane aktivnosti (donesen je novi interni akt o formiranju radne grupe za finansijsko upravljanje i kontrolu, uneseni su poslovni procesi i rizici u PIFC aplikaciju i sl.). Također, Agencija je dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu u kome su navedene mjere koje se planiraju preduzeti za daljnji razvoj predmetnog sistema.

Interna revizija: U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH⁸ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH⁹, Centralna jedinica za internu reviziju Ministarstva finansija i trezora BiH nadležna je za obavljanje interne revizije u Agenciji.

⁵ Pravilnikom o dopuni pravilnika o unutrašnjoj organizaciji iz januara 2021. godine utvrđene su obaveze direktora Agencije i rukovodilaca organizacionih jedinica za uspostavljanje i razvoj sistema upravljanja i internih kontrola.

⁶ Službeni glasnik BiH, broj: 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

U skladu sa Godišnjim planom interne revizije za 2021. godinu, kao i Strateškim planom interne revizije za period 2021.-2023. godina, Jedinica interne revizije Ministarstva je u tekućoj godini obavila reviziju "Upravljanje rizicima u Agenciji".

4. BUDŽET

Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na osnovu odredbi Zakona o finansiranju institucija BiH, na kvartalnom nivou, donosilo tokom godine odluke o privremenim finansiranju¹⁰ koristeći kao osnovu odobreni budžet za 2020. godinu.

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹¹, Agenciji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 1.213.000 KM (tekući izdaci 1.210.000 KM i kapitalni izdaci 3.000 KM).

Agenciji su, shodno odlukama o privremenom finansiranju, kroz operativne planove budžeta u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 1.210.000 KM. Ukupna realizacija sredstva odobrenih na osnovu odluka o privremenim finansiranju u 2021. godini iznosi 1.124.286 KM.

Agencija je izvršila prestrukturisanja rashoda budžeta, koja je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH¹², prema kojima je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog budžeta. Ukupan iznos prestrukturisanja iznosio je 34.200 KM (povećane bruto plaće i naknade za 24.000 KM i unajmljivanje imovine i opreme za 10.200 KM, a smanjene ugovorene i druge posebne usluge za 34.200 KM).

4.1. Aktivnosti iz okvira nadležnosti

Agencija je samostalna upravna organizacija čije nadležnosti su regulisane Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH¹³. Navedenim Zakonom su propisane nadležnosti Agencije kako slijedi:

- realizacija procesa zapošljavanja državnih službenika na zahtjev institucija;
- pomoć institucijama u realizaciji njihove kadrovske politike, organizacionog razvoja i uspostavljanja informacionog sistema upravljanja ljudskim resursima;
- obuka i razvoj državnih službenika;
- obavljanje ostalih poslova i zadataka utvrđenih Zakonom.

Polazeći od srednjoročnog cilja Vijeća ministara BiH, za period 2021.-2023. godina, koji glasi "Unaprijediti kapacitete i kvalitet rada u obavljanju poslova Vijeća ministara BiH" Agencija je definisala svoj specifični cilj "Unaprijediti sistem zapošljavanja, stručnog usavršavanja i drugih aspekata upravljanja ljudskim potencijalima u držanoj službi iz mandata Agencije". Ovaj specifični cilj Agencija realizuje kroz dva programa i to zapošljavanje i zaštita prava državnih službenika i stručno usavršavanje državnih službenika.

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

¹² Odluke MFT, broj: 05-16-2-6726-2/21 od 30.8.2021. godine i broj: 05-16-2-7627-3/21 od 15.11.2021. godine

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17

Agencija je u Izjavi o odgovornosti za ostvarivanje ciljeva¹⁴ za 2021. godinu navela da je naprijed navedeni specifični cilj Agencije (koji je definisan i Programom rada Agencije¹⁵) ostvaren 84%. Prema navodima Agencije na procenat izvršenja specifičnog cilja prvenstveno je uticala epidemija Covid 19 koja je dovela do posebnih uslova funkcionisanja Agencije, kao i privremeno finansiranje institucija BiH koje je bilo na snazi tokom 2021. godine. Pored toga, Agencija je navela da je na procenat izvršenja specifičnog cilja uticalo i sljedeće:

- ✓ U okviru projekta Zapošljavanje državnih službenika - započete, a nezavršene konkursne procedure u 2020. godini;
- ✓ U okviru projekta Registar državnih službenika i razvoj informacionog sistema za prikupljanje statističkih podataka o javnoj upravi nisu urađeni podzakonski akti kojima bi se uredilo uspostavljanje Registra zaposlenih u institucijama BiH, te stvorili preduslovi za održavanje i prilagođavanje sistema u projektu.
Vijeće ministara BiH je na 38. sjednici, održanoj 26.5.2021. godine, pod tačkom 26., donijelo Zaključak kojim se usvaja Informacija Agencije o problematici uspostave Registra zaposlenih u institucijama BiH, te zadužilo Ministarstvo pravde BiH da u saradnji sa Agencijom dostavi na usaglašavanje prijedlog zakona o dopunama Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, kojim će se zakonski omogućiti Agenciji vođenje registra državnih službenika i svih zaposlenih u institucijama BiH, osim vojnih lica, policijskih službenika i zaposlenih u Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, kako bi isti prijedlog Vijeće ministara moglo dostaviti Parlamentarnoj skupštini na usvajanje.
Također, istim zaključkom Vijeće ministara je zadužilo Agenciju da u roku od tri mjeseca od dana usvajanja gore navedenog zakona, sačini i dostavi na usaglašavanje prijedlog odluke kojom će se omogućiti vođenje registra zaposlenih, kako bi istu odluku Vijeće ministara moglo usvojiti.
U 2021. godini nije došlo do usvajanja zakona o dopuni Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, zbog čega ni Agencija nije bila u mogućnosti da sačini i dostavi na usaglašavanje prijedlog odluke kojom će se omogućiti vođenje registra.;
- ✓ U okviru projekata Analiza potreba za obukom i plan obuke kao i Realizacija plana obuke izvršena je izmjena načina održavanja obuka tako da su se obuke održavale i online i u učionici zavisno od epidemiološke situacije.

Iz prezentiranog se može zaključiti da Agencija nije provela planiranu aktivnost vezanu za donošenje podzakonskog akta koji treba biti osnova za razvoj sistema za prikupljanje statističkih podataka o javnoj upravi (sistema za ispitivanje strukture državnih službenika), a koji treba omogućiti provođenje različitih statističkih istraživanja u institucijama BiH za potrebe popunjavanja upitnika SIGM-a, Evropske komisije i drugih partnera koji su sastavni dio procesa reforme javne uprave.

Nadalje, prema obrazloženjima iz Prijedloga izvještaja o radu Agencije¹⁶ nije sačinjen Prijedlog odluke o uvođenju razvijenog okvira kompetencija (zbog nedostatka tehničkih i kadrovskih kapaciteta) i Prijedlog odluke o jedinicama u institucijama BiH (zbog usklađivanja sa principima SIGM-a). Prijedlog Uputstva o načinu i postupku podnošenja elektronskih prijava kandidata u postupku zapošljavanja državnih službenika u institucijama BiH nije dobio dovoljan broj glasova na 43. (održanoj 4.11.2021. godine) i 44. (održanoj 10.11.2021. godine) sjednici Vijeća ministara BiH.

¹⁴ Odlukom Vijeća ministara BiH utvrđena je forma i okvirni sadržaj Izjave o odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije, koju rukovodilac institucije dostavlja uz godišnji izvještaj o izvršenju budžeta Ministarstvu finansija i trezora BiH (Službeni glasnik BiH, broj 56/19)

¹⁵ Vijeće ministara BiH je usvojilo Program rada Agencije na 23. sjednici održanoj dana 29.12.2020. godine.

¹⁶ Upućen na usvajanje Vijeću ministara BiH 16.3.2022. godine

4.1.1. Podzakonski akti

Organi upravne ili izvršne vlasti usvajaju podzakonske akte (pravilnike, uputstva, naredbe i instrukcije), koji predstavljaju akte niže pravne snage koji se usvajaju radi lakšeg provođenja zakona i zasnivaju se na izričitim ovlaštenjima utvrđenim tim zakonom, te imaju status općih pravnih akata.

Pravilnik o postupcima izbora državnih službenika u slučaju prijenosa ili preuzimanja nadležnosti: Članom 19. stav 4. i članom 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH definisan je postupak prijema državnih službenika u slučaju prijenosa ili preuzimanja nadležnosti od strane institucija BiH. Shodno članu 32a. stav 4. navedenog Zakona Agencija je donijela Pravilnik o postupcima oglašavanja, izbora kandidata, premještanja i postavljenja državnih službenika u slučaju prijenosa ili preuzimanja nadležnosti od strane institucija BiH¹⁷.

Pravilnikom je definisano da će se odredbe člana 32.a Zakona i odredbe člana 5. stav (4) ovog Pravilnika, koje se odnose na javne oglase, primjenjivati do potpune ili pretežne popune nove institucije ili organizacione jedinice koja preuzima ili na koju se prenose nadležnosti. Nedovoljno jasno definisan termina "pretežna popuna" ima za posljedicu poteškoće u tumačenju i produžavanje primjene člana 32.a Zakona na neodređeno vrijeme. Naime, u tekućoj kao i prethodnih godina zabilježena je primjena navedenog člana iako nije bilo izmjene propisa u pogledu prijenosa ili preuzimanja nadležnosti od strane institucija BiH u dužem periodu.

Važno je napomenuti da je ovaj postupak različit od redovnog postupka javnog oglašavanja (član 21. Zakona) u pogledu načina oglašavanja, kraćeg roka za podnošenje prijave, strukture pismenog dijela stručnog ispita i sl. Agencija ističe da za primjenu zapošljavanja po članu 21. Zakona nema kadrovskih i prostornih kapaciteta, a što nije dokumentovano odgovarajućim analizama i projekcijama budućeg zapošljavanja državnih službenika.

PREPORUKA 1

Agencija je dužna precizno definisati uslove i rokove za primjenu člana 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH kako bi se osiguralo poštivanje principa zakonitosti i transparentnosti prilikom provođenja postupaka popunjavanja upražnjenih radnih mjesta državnih službenika u institucijama BiH¹⁸.

Pravilnik o načinu ocjenjivanja rada državnih službenika¹⁹: U aprilu 2021. godine Agencija je donijela Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o načinu ocjenjivanja rada državnih službenika u institucijama BiH²⁰, a u maju 2021. godine je dostavila institucijama BiH Informaciju o postupanju kod primjene ovog Pravilnika.

Naime, određene odredbe Pravilnika²¹ (period ocjenjivanja državnih službenika i sl.) će biti primjenljive tek nakon izmjena i dopuna Zakona o državnoj službi u institucijama BiH što znači

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 27/08, 56/09, 54/10, 70/12 i 12/20

¹⁸ Preporuka se odnosi na usklađenost i ponavlja se.

¹⁹ Pravilnik donosi Agencija za državnu službu na osnovu člana 29., 30. i 64. stav 4. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH

²⁰ Službeni glasnik BiH, broj 24/21

²¹ Pravilnik je provedbeni propis, kojim se razrađuju pojedine odredbe zakona ili propisa koje donosi Vijeće ministara BiH, radi osiguranja pravilne primjene tih zakona ili propisa, član 99. stav 2. Zakona o upravi (Službeni glasnik BiH, broj 32/02, 102/09 i 72/17).

da odredbe pravilnika (propisa niže pravne snage) nisu usklađene sa odredbama zakona (propisa više pravne snage), odnosno nije ispoštovan princip hijerarhije pravnih akata.

Nadalje, u Pravilnik je dodat član 37a. koji definiše prelazni režim ocjenjivanja rada sekretara sa posebnim zadatkom. Naime, članom 34. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH propisano je da se posebnim zadatkom utvrđuju dužnosti i ciljevi koje sekretar treba ispuniti, što se objavljuje u "Službenom glasniku BiH" u isto vrijeme kada i postavljenje sekretara sa posebnim zadatkom (stav 3.) i da se realizacija ciljeva definisanih njegovim mandatom procjenjuje kroz godišnju ocjenu rada, a ponovna dodjela mandata zasniva se na pozitivnoj ocjeni rada (stav 4.).

Predmetnim članom Pravilnika definisani su elementi po kojima se ocjena rada sekretara sa posebnim zadatkom smatra utvrđenom i to godišnji izvještaj o radu institucije i godišnji izvještaj Ureda za reviziju institucija BiH o reviziji finansijskog poslovanja institucije²². Nejasan je pravni osnov po kojem je Agencija razradila sistem ocjenjivanja sekretara sa posebnim zadatkom.

Posebno ukazujemo da je jedan od elemenata za ocjenu rada navedenih kategorija zaposlenih i godišnji izvještaj Ureda za reviziju o reviziji finansijskog poslovanja institucije. Revizija je postupak koji se provodi po revizijskim standardima. Predmet revizije odnosi se na informaciju, stanje (okolnost) ili aktivnost koja se mjeri ili ocjenjuje spram određenih kriterija. Može imati brojne oblike i različite značajke, ovisno o cilju revizije. Odgovarajući predmet revizije je moguće identifikovati i na konzistentan način ocijeniti ili mjeriti spram kriterija, na način da se isto može podvrgnuti postupcima prikupljanja dovoljnih i odgovarajućih revizijskih dokaza koji podržavaju revizijsko mišljenje ili zaključak.

U svakoj reviziji postoje kriteriji koji su primjereni okolnostima date revizije. U utvrđivanju primjerenosti kriterija, revizor razmatra njihov značaj i razumljivost za predviđene korisnike kao i njihovu cjelovitost, pouzdanost i objektivnost (neutralnost, općeprihvaćenost i usporedivost s kriterijima koji su korišteni u sličnim revizijama). Kriteriji koji se primjenjuju mogu ovisiti od niza faktora, uključujući ciljeve i vrstu revizije. Kriteriji mogu biti konkretni ili općeniti i mogu se izvući iz različitih izvora, uključujući zakone, propise, standarde, zdrava načela i najbolje prakse. Informacije o predmetnom pitanju odnose se na rezultate ocjenjivanja ili mjerenja predmetnog pitanja spram kriterija. Mogu se nalaziti u različitim oblicima i imati različite značajke, ovisno o cilju i obimu revizije.

Dakle, formalna kategorizacija izraženog mišljenja revizije kako je to navedeno u Pravilniku o načinu ocjenjivanja rada državnih službenika nije odgovarajući aspekt posmatranja djelokruga revizije niti je primjerena praksa postupanja organa uprave, te stoga smatramo da postoji potreba preispitivanja odredaba ovog Pravilnika u predmetnom dijelu. U vezi uključivanja mišljenja revizora kao elementa za ocjenu rada određenih kategorija zaposlenih ističemo da nije konsultovan Ured za reviziju kao institucija koja je jedino relevantna na nivou institucija BiH da ponudi stručno mišljenje po navedenom osnovu.

²² Ocjena rada u skladu sa navedenim elementima za pojedine godine smatra se: a) pozitivnom, ukoliko je izvještaj o radu usvojen od strane Vijeća ministara, a izvještaj revizije sadrži ocjenu "pozitivno mišljenje" ili "pozitivno mišljenje uz isticanje predmeta" i b) negativnom, ukoliko je izvještaj o radu odbijen putem formalne odluke od strane Vijeća ministara, a izvještaj revizije sadrži ocjenu "negativno mišljenje" ili "mišljenje sa rezervom" u dijelu mišljenja o finansijskim izvještajima institucije (stav 3).

Ukoliko izvještaj o radu nije usvojen od strane Vijeća ministara iz razloga što nije razmatran ili što nije bilo dovoljno glasova za njegovo usvajanje, te ukoliko izvještaj revizije sadrži ocjenu "mišljenje sa rezervom" o usklađenosti, a riječ je o jednoj rezervi u dijelu ocjene usklađenosti, isti nemaju učinka na utvrđivanje ocjene rada (stav 4).

Ako se stekla jedna od okolnosti iz stave (4) ovog člana, ocjena rada utvrđuje se primjenom druge okolnosti shodno stavu (3) tač. a) ili b), a ako se ispune obje okolnosti iz stave (4) ovog člana, sekretar sa posebnim zadatkom smatra se neocjenjenim za tu godinu (stav 5.).

Također Pravilnikom²³ je propisano da se naprijed navedeni sistem ocjenjivanja primjenjuje i na imenovane direktore, odnosno rukovodioce upravnih organizacija i njihove zamjenike, kao i na članove kolegijalnih tijela koji za svoj rad odgovaraju Vijeću ministara BiH. Radopravni status navedenih kategorija zaposlenih je definisan Zakonom o radu u institucijama BiH i istim je definisao ocjenjivanje rada zaposlenika na koje se ovaj propis primjenjuje, te je stoga nejasan pravni osnov za konkretno postupanje, odnosno da se podzakonskim aktom donesenim na temelju Zakona o državnoj službi u institucijama BiH definiše postupak ocjene rada po Zakonu o radu u institucijama BiH.

PREPORUKA 2

Agencija je dužna uskladiti odredbe Pravilnika o načinu ocjenjivanja rada državnih službenika u institucijama BiH sa odredbama relevantnih zakona i drugih propisa²⁴.

4.1.2. Ostali akti - mišljenja i tumačenja Agencije

Agencija je početkom 2021. godine utvrdila da Vijeće ministara BiH nije obavješteno²⁵ **o isteku mandata direktora** Instituta za mjeriteljstvo BiH i da je navedena institucija uputila u proceduru usvajanja Prijedlog novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji.

Shodno navedenom Agencija je uputila dopis Institutu za mjeriteljstvo BiH kojim traži informacije o situaciji vezanoj za donošenje novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, a posebno da li je potrebno zbog toga odložiti oglašavanje radnog mjesta direktora, kako bi se izbjegli problemi koji bi iz nastale situacije mogli nastupiti (poništenje javnog oglasa, ponovno oglašavanje, visoki troškovi istog itd.). Institut za mjeriteljstvo BiH je dostavio Agenciji dopis u kojem navodi da potpuno opravdanim smatra inicijativu Agencije da se oglašavanje radnog mjesta direktora odgodi do donošenja i implementacije novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji institucije.

Važno je napomenuti da je neizvjestan period u kojem će biti okončana procedura donošenja i implementacije novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Institutu za mjeriteljstvo BiH, te da relevantnim propisima nije predviđeno da provođenje predmetne procedure može produžiti mandat rukovodioca institucije odnosno odgoditi raspisivanja oglasa za popunu radnog mjesta imenovanog lica.

PREPORUKA 3

Potrebno je da Agencija, u skladu sa zaključkom Vijeće ministara BiH, isto, blagovremeno obavještava o isteku mandata državnih službenika na rukovodećim pozicijama²⁶.

Nadalje, Agencija je i pored činjenice da u Arhivu BiH nije bilo upražnjenih radnih mjesta prema odobrenom budžetu, izdala rješenje o **eksternom premještanju prekobrojnog državnog**

²³ U Pravilnik je dodat i član 29a. kojim se reguliše ocjena rada savjetnika iako ova kategorija zaposlenih nema status državnih službenika, te se stoga na istu ne mogu primjenjivati odredbe propisa o ocjenjivanju državnih službenika.

²⁴ Nova preporuka koja se odnosi na usklađenost.

²⁵ Vijeće ministara BiH je na 95. sjednici održanoj 23.7.2009. godine zadužilo Agenciju da mu blagovremeno dostavlja informacije u vezi s istekom mandata za državne službenike na rukovodećim pozicijama, čije imenovanje potvrđuje Vijeće ministara BiH, te da pri tome vodi računa da rokovi moraju biti u saglasnosti s potrebnim vremenom za provođenje konkursne procedure.

²⁶ Nova preporuka koja se odnosi na usklađenost.

službenika iz Ministarstva pravde BiH i postavljenju na radno mjesto šefa Odsjeka za opšte i pravne poslove u Arhivu BiH. Primjenom rješenja izvršeno je dodatno zapošljavanje i stvorene su obaveze, bez prethodno odobrenih finansijskih sredstava.

Agencija je u rješenju, bez navođenja zakonskog osnova, navela da će "sva eventualna dodatna sredstva za primjenu ovog rješenja osigurati Ministarstvo finansija i trezora BiH, po prethodno upućenom zahtjevu Arhiva, shodno relevantnim propisima i dosadašnjom praksom, da se u slučaju prekobrojnosti obezbjeđuju sredstva potrebna za rješavanje pitanja prekobrojnosti državnog službenika". Nedostajuća sredstva za plate i naknade u 2021. godini su osigurana prestrukturisanjem rashoda Arhiva BiH.

Važno je napomenuti da je u Ministarstvu pravde BiH, kao i u drugim institucijama BiH, bilo upražnjenih radnih mjesta šefova odsjeka tako da je nejasan kriterij po kojem je Agencija odlučila da "prekobrajnog" državnog službenika premjesti u Arhiv BiH.

PREPORUKA 4

Potrebno je da Agencija prilikom raspoređivanja prekobrajnih državnih službenika razmotri sve okolnosti koje utiču na aktivnosti, finansijske transakcije i informacije institucija, a koje trebaju biti usklađene sa relevantnim zakonima i drugim propisima²⁷.

Također, Agencija je u više navrata davala mišljenja²⁸ o nekim aspektima (imenovanje, razrješenje, imenovanje konkursne komisije, odsustvo iz državne službe i sl.) **položaja sekretara sa posebnim zadatkom**²⁹ kao državnog službenika najvišeg nivoa, jedinog koji se imenuje na određeni vremenski period (mandat) s obzirom na to da predmetna pitanja nisu sistemski riješena.

Jedno od pitanja odnosilo se na pravo sekretara sa posebnim zadatkom da se prijavi na interni konkurs u instituciji kojom rukovodi. Stav Agencije po predmetnom pitanju je da se sekretar sa posebnim zadatkom koji je prethodno imao status državnog službenika u instituciji, može prijaviti i na interni oglas za popunjavanje radnog mjesta državnog službenika u istoj instituciji³⁰.

Ministarstvo pravde BiH je na upit Agencije za državnu službu dalo Mišljenje³¹ po predmetnom pitanju u kojem se između ostalog navodi: *"Mogućnost prijave sekretara sa posebnim zadatkom na interni oglas, imajući u vidu činjenicu da nije eksplicitno zabranjena, a s obzirom na član 17. Zakona, nesporna je kada takva osoba koja je na poziciji sekretara sa posebnim zadatkom dobrovoljno da ostavku sa tog položaja, vrati se na isto ili slično radno mjesto u instituciji i prijavi se na spomenuti interni oglas."*

No međutim, svakako bi i u ovom slučaju trebalo imati u vidu da bi ispravnost takve prijave sekretara sa posebnim zadatkom na interni oglas bila upitna i iz drugih razloga koji dovode u pitanje njegovu objektivnost spram internog oglasa na koji bi se prijavio. Tu prije svega mislimo na činjenicu da proceduru svakog konkursa pokreće rukovodilac institucije, a posebno da proceduru internog konkursa provodi komisija koju imenuje rukovodilac institucije koji je u pravilu sekretar s posebnim zadatkom, odnosno da sekretar sa posebnim zadatkom, a kao što

²⁷ Nova preporuka koja se odnosi na usklađenost.

²⁸ Mišljenja su dostupna na <https://ads.gov.ba/>

²⁹ Pozicije direktora i zamjenika direktora upravnih organizacija, generalnih sekretara i njihovih zamjenika, glavnog disciplinskog tužioca, izvršnog funkcionera, zastupnika Vijeća ministara BiH i dr.

³⁰ Odgovor na upit, broj: 03-34-2-1002-1/21 od 28.12.2021. godine

³¹ Broj: 09-02-4-323/22 od 1.2.2022. godine

smo gore naveli, obavlja poslove rukovodnog karaktera koji svakako ima utjecaj na sastav komisije, čak i u slučaju da je isti nije neposredno imenovao, te da u slučajevima postavljanja rukovodećeg državnog službenika istog imenuje rukovodilac institucije.

Nadalje, ne treba zanemariti i činjenicu da iz Zakona proizlazi da je interni konkurs u pravilu unaprjeđenje (član 28. stav 2. Zakona). Ovo su neke od okolnosti koje svakako treba imati u vidu kada se želi zauzeti stav o dopuštanju prijave sekretara s posebnim zadatkom na interni oglas".

Vjerodostojno (autentično) tumačenje zakona pravni je institut kojim zakonodavac u slučaju pogrešnog ili različitog tumačenja određene zakonske odredbe u praksi, radi pravilnog tumačenja i jedinstvene primjene, utvrđuje njezino autentično značenje aktom koji ima snagu zakona sa povratnim djelovanjem.

U maju 2021. godine, u Službi za zajedničke poslove institucija BiH je okončan interni konkurs po kojem je na oglaseno radno mjesto državnog službenika postavljen sekretar sa posebnim zadatkom (rukovodilac institucije) koji je učestvovao u proceduri internog konkursa.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Agencija je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnji izvještaj je sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Instrukcijom za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta budžetskih korisnika za period 1.1.-31.12.2021. godine.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.124.286 KM, što je za 88.714 KM manje u odnosu na rashode odobrene budžetom za 2020. godinu.

Značajni rashodi iz budžeta za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (789.599 KM), naknade zaposlenih (82.453 KM), izdatke za telefonske i poštanske usluge (22.630 KM), unajmljivanje imovine i opreme (40.868 KM), izdatke za tekuće održavanje (39.107 KM) i ugovorene usluge (141.181 KM)³².

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 789.599 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 459.437 KM, a porezi i doprinosi 330.162 KM. Bruto plaće i naknade su za 52.327 KM veće u odnosu na prethodnu godinu.

³² Značajniji rashodi se odnose na autorske honorare (65.764 KM) i izdatke za rad komisija (49.550 KM).

Prosječan broj zaposlenih u 2021.godini za koje su isplaćene bruto plaće u Agenciji bio je 25.

Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini Agencija je nastavila sa primjenom Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda³³ pa je 12 zaposlenih napredovalo unutar platnih razreda i to sedam lica po osnovu ocjene rada, četiri lica po osnovu sticanja višeg stepena stručnog zvanja, a jedno lice po oba prethodno navedena osnova.

5.2. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 74.518 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 205.577 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na kratkoročna potraživanja neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (73.303 KM), obaveze prema dobavljačima (46.861 KM) i obaveze prema zaposlenima (85.413 KM).

Agencija je izvršila popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza na 31.12.2021. godine. Popisom nisu konstatovane značajnije nepravilnosti i nedostaci.

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

6. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH LICA

Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu Agenciji je odobreno 26 zaposlenih. Na 31.12.2021. godine, Agencija je imala 24 zaposlenih na neodređeno vrijeme³⁴.

U toku 2021. godine nije bilo prijema u radni odnos na neodređeno i određeno vrijeme. Također, nije bilo internih premještanja sa jednog radnog mjesta na drugo radno mjesto koja pripadaju istom nivou radnog mjesta i istom platnom razredu.

Putem internog oglasa unaprijeđena su tri državna službenika na više radno mjesto.

Sporazumnim prekidom radnog odnosa, u decembru 2021. godine, prestao je radni odnos za jednog zaposlenika.

U Agenciji su izvršili ocjenjivanje državnih službenika i zaposlenika za 2021. godinu.

³³ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

³⁴ Podaci iz obrasca 4.1. finansijskih izvještaja

7. JAVNE NABAVKE

Prema prezentovanim podacima³⁵, Agencija je u 2021. godini provela tri konkurentna postupka ukupne vrijednosti 34.750 KM. Osim navedenog, Agencija je putem direktnih sporazuma izvršila nabavke u vrijednosti od 24.904 KM.

Na osnovu pregledanih procedura javnih nabavki i to dva konkurentna postupka za nabavku usluga održavanja IT sistema MojKonkurs (14.000 KM) i Trening Menadžment Sistema (17.000 KM), te tri direktna sporazuma ukupne vrijednosti 10.587 KM, nisu uočene značajnije nepravilnosti i nedostaci.

8. KOMENTARI

Agencija je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu. U komentarima su prihvaćeni nalazi i preporuke revizije i prezentovane informacije o aktivnostima koje će biti preduzete na njihovom rješavanju u narednom periodu.

Reviziju u Agenciji za 2021. godinu obavili su: Mirsada Sijamić - viši revizor za finansijsku reviziju (vođa tima), Lutvija Šrndić - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima) i Nevena Kenjić - revizor za finansijsku reviziju (član tima).

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Mirsada Sijamić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

³⁵ Podaci iz sistema e-nabavke i tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Agencija za državnu službu BiH

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	1.210.000	0	1.210.000	1.124.286	93
Bruto plaće i naknade	781.000	24.000	805.000	789.599	98
Naknade troškova zaposlenih	97.000	0	97.000	82.453	85
Putni troškovi	7.000	0	7.000	2.277	33
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	35.000	0	35.000	22.630	65
Izdaci za energiju i komunalne usluge	0	0	0	0	
Nabavka materijala	10.000	0	10.000	6.171	62
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	0	0	0	0	
Unajmljivanje imovine i opreme	31.000	10.200	41.200	40.868	99
Izdaci za tekuće održavanje	40.000	0	40.000	39.107	98
Izdaci za osiguranje	0	0	0	0	
Ugovorene i druge posebne usluge	209.000	-34.200	174.800	141.181	81
2. Kapitalni izdaci	3.000	0	3.000	0	0
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	3.000	0	3.000	0	0
Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	1.213.000	0	1.213.000	1.124.286	93
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno budžet (4+5+6+7)	1.213.000	0	1.213.000	1.124.286	93

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.2.2022. godine.

Direktor:
Neven Akšamija, mr. iur.

Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Agencija za državnu službu BiH

Tabela II

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	1.215	2.019	60
Novčana sredstva	0		
Kratkoročna potraživanja	1.215	2.019	60
Kratkoročni plasmani	0		
Interni finansijski odnosi	0		
Zalihe	0		
Kratkoročna razgraničenja	0		
2. Stalna sredstva	73.303	32.848	223
Stalna sredstva	573.831	274.942	209
Ispravka vrijednosti	500.528	242.094	207
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	73.303	32.848	223
Dugoročni plasmani	0		
Dugoročna razgraničenja	0		
UKUPNO AKTIVA (1+2)	74.518	34.867	214
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	132.274	163.367	81
Kratkoročne tekuće obaveze	46.861	64.870	72
Kratkoročni krediti i zajmovi			
Obaveze prema zaposlenima	85.413	75.097	
Interni finansijski odnosi			
Kratkoročna razgraničenja	0	23.400	0
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	73.303	32.848	223
Izvori sredstava	73.303	32.848	223
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	205.577	196.215	105

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 28.2.2022. godine

Direktor:
Neven Akšamija, mr. iur.

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Agencija) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2021. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Agencije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 23.5.2022. godina

Direktor

Neven Akšamija, mr. iur.

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*AGENCIJE ZA IDENTIFIKACIONE DOKUMENTE,
EVIDENCIJU I RAZMJENU PODATAKA
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**AGENCIJE ZA IDENTIFIKACIONE DOKUMENTE, EVIDENCIJU I RAZMJENU
PODATAKA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU**

Broj: 06-16-1-1021/22

Sarajevo, juli 2022. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	4
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	4
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	6
II	PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)	8
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	9
1.	KRITERIJI	9
2.	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	9
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
3.1.	Organizacija i rukovođenje	12
3.2.	Funkcionisanje sistema internih kontrola	12
3.3.	Finansijsko upravljanje i kontrola	13
3.4.	Interna revizija.....	13
3.5.	Prevenција korupcije	14
4.	BUDŽET	14
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	14
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	15
5.1.1.	Bruto plaće.....	15
5.1.2.	Nabavka materijala	16
5.1.3.	Izdaci za upotrebu vozila	18
5.1.4.	Višegodišnja kapitalna ulaganja	18
5.2.	Pregled prihoda i primitaka	21
5.3.	Bilans stanja	22
5.3.1.	Popis sredstava i obaveza	22
6.	ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ZAPOSLENIH	23
7.	JAVNE NABAVKE	25
7.1.	Nabavke usluga održavanja mašina za personalizaciju tahografskih kartica	27
7.2.	Nabavka usluga popravki i održavanja motornih vozila	27
7.3.	Realizacija usluga održavanja mašina za personalizaciju	28
7.4.	Nabavka obrazaca vozačkih dozvola	28
8.	KOMENTARI	29
PRILOZI		30

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Agencije prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Agencije u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizionni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje²

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *prihodi evidentirani u Glavnoj knjizi i pomoćnim evidencijama koje vodi Agencija nisu u potpunosti usklađeni (tačka 5.2. Izvještaja).*

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

² Odjeljak kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Agencije je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja Agencije za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Agencije u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizion dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Agencije nije usklađen sa odredbama važećih odluka Vijeća ministara BiH (tačka 3.1. Izvještaja);*
- *postojanje rizika za plaćanje obaveza po osnovu neiskorištenih, a ugovorenih količina ličnih dokumenata i s tim u vezi različito tumačenje roka važnosti ugovora o isporuci ličnih karata i vozačkih dozvola koji je zaključen 2012. godine (tačka 5.1.2. Izvještaja);*
- *kašnjenje u realizaciji prve faze izgradnje objekata za smještaj Agencije i organizacionih jedinica u Banjoj Luci kao i neizvjesnost u pogledu dalje realizacije projekta (tačka 5.1.4. Izvještaja);*
- *nedostaci i slabosti u procesu javnih nabavki (tačka 7. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Agencije je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Agencije, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 25.07.2022. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)

Izveštajem o obavljenoj reviziji za 2021. godinu obuhvaćeno je 14 preporuka. Od navedenog broja, jedna preporuka se odnosi na reviziju finansijskih izvještaja, dok je 11 preporuka dato zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima. Dvije preporuke se odnose i na finansijske izvještaje i na usklađenost.

Od ukupnog broja datih preporuka, tri preporuke se odnose na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identifikovane i u prethodnim izvještajima, tj. nije bilo značajnijih promjena u cilju njihovog otklanjanja te su, shodno tome, preporuke ponovljene u 2021. godini.

U tabeli koja slijedi (Tabela 1.) prikazani su podaci o datim preporukama za 2021. godinu.

Br. prep.	Tačka izvještaja	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ³	
			Finansijski izvještaji	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	3.2.	Funkcionisanje sistema internih kontrola		●	●	
2.	5.1.2.	Nabavka materijala	●		●	
3.	5.1.2.	Nabavka materijala		●	●	
4.	5.1.3.	Izdaci za upotrebu vozila		●	●	
5.	5.1.4.	Višegodišnja kapitalna ulaganja		●	●	
6.	5.1.4.	Višegodišnja kapitalna ulaganja		●	●	
7.	5.2.	Pregled prihoda i primitaka	●	●		●
8.	5.3.1.	Popis sredstava i obaveza	●	●	●	
9.	6.	Zapošljavanje i status zaposlenih		●		●
10.	6.	Zapošljavanje i status zaposlenih		●	●	
11.	6.	Zapošljavanje i status zaposlenih		●		●
12.	7.1.	Nabavke usluga održavanja mašina za personalizaciju tahografskih kartica		●	●	
13.	7.2.	Nabavka usluga popravki i održavanja motornih vozila		●	●	
14.	7.3.	Realizacija usluga održavanja mašina za personalizaciju		●	●	

Tabela 1. Preporuke za 2021. godinu

³ Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu⁴
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o internoj reviziji institucija BiH.

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Agencije za 2020. godinu dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pažnje na: neusklađenost pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odlukama Vijeća ministara BiH, rizike koji proizilaze iz ugovora o nabavci ličnih dokumenata, dinamiku realizacije višegodišnjeg kapitalnog projekta i zapošljavanje na određeno vrijeme. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Agencija je postupila u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestila nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

⁴ Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je finansiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom finansiranju donesenim na osnovu odobrenog budžeta za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Na osnovu uvida u preduzete aktivnosti, u narednoj tabeli (Tabela 2.) dat je osvrt na realizaciju prethodno datih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizovane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u toku, ✖ nerealizovane preporuke, ⓘ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
1.	Agencija je obavezna osigurati neophodna mišljenja na Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i isti uputiti na usvajanje Vijeću ministara BiH.	U toku je usaglašavanje Prijedloga pravilnika sa Ministarstvom pravde BiH u pogledu opisa poslova radnih mjesta u Agenciji.	●
2.	Potrebno je da Agencija realizuje nove mjere iz Godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli za 2020. godinu u cilju daljeg unapređenja ovog sistema.	Agencija je u 2021. godini provodila aktivnosti na unapređenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole na način da je vršeno ažuriranje postojećih dokumenta, ali i dalje postoji prostor za unapređenje, naročito u segmentu upravljanja rizicima.	●
3.	Agencija treba da izradi novu Strategiju za borbu protiv korupcije i godišnji Akcioni plan za borbu protiv korupcije.	Agencija je u martu 2022. godine izradila Akcioni plan borbe protiv korupcije.	✔
4.	Preporučujemo da Agencija ponovo izvrši procjenu vrijednosti izgradnje objekta za smještaj sjedišta i organizacionih jedinica Agencije u Banjoj Luci u odnosu na raspoloživa sredstva za ove namjene i dodatna sredstva potrebna za završetak objekta, te prijedlog odluke o izmjenama i dopunama odluke o odobravanju projekta izgradnje objekta ponovo dostavi na mišljenje Ministarstvu finansija i trezora BiH.	Agencija je izvršila procjenu vrijednosti objekata i dostavila Ministarstvu finansija i trezora BiH na mišljenje u cilju upućivanja na razmatranje Vijeću ministara BiH. Međutim, Ministarstvo finansija i trezora BiH nije dalo pozitivno mišljenje.	●
5.	Imajući u vidu značaj izgradnje objekta Agencije, potrebno je da Agencija preduzme dalje radnje u cilju realizacije raspoloživih sredstava za izgradnju objekta za smještaj sjedišta i organizacionih jedinica Agencije u Banjoj Luci.	Agencija je preduzela aktivnosti na realizaciji prve faze izgradnje objekta za smještaj Agencije, ali ista još uvijek nije okončana. Pri tome Agencija nije dobila saglasnost na izmijenjeni finansijski plan kompletne izgradnje objekta za smještaj, što je usporilo aktivnosti na daljoj realizaciji projekta.	●
6.	Preporučujemo Agenciji da se ponovo obrati Ministarstvu finansija i trezora BiH u cilju uvođenja elektronskog poravnanja prihoda sa Glavnom knjigom trezora, a do tada da nastavi sa usklađivanjem prihoda iz pomoćnih evidencija o izdatim i naplaćenim prihodima.	Agencija se, u toku 2021. godine, nije obraćala Ministarstvu finansija i trezora BiH u cilju osiguranja uslova za elektronsko poravnanje prihoda sa Glavnom knjigom trezora.	✖
7.	Agencija treba u slučaju ponovnih procedura za odobravanje zapošljavanja otkloniti određene prepreke koje mogu uticati na sporost u odgovorima nadležnih organa, kako bi u potpunosti postupila u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu zapošljavanje na određeno vrijeme.	Agencija je podnosila zahtjeve za novo zapošljavanje u 2021. godini, ali odgovore nadležnih institucija nije dobila tako da je nastavljeno angažovanje po ugovoru na određeno vrijeme bez provođenja javnog oglasa.	✖

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
8.	Agencija je dužna uspostaviti rad na način da zaposleni obavljaju poslove u skladu sa ugovorom o radu i mjestu rada, kako je predviđeno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.	Utvrđeno je da još uvijek za tri zaposlena mjesto rada na kojem trenutno rade ne odgovara mjestu rada predviđenom ugovorom o radu i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.	
9.	Agencija je dužna postupak nabavke službenih vozila, ukoliko se radi o različitim tipovima vozila, podijeliti u više lotova kako bi se omogućila aktivna konkurencija potencijalnih ponuđača, a istovremeno osiguralo efikasno i ekonomično korištenje sredstava odobrenih za ove namjene.	Nije bilo nabavke službenih vozila, tako da nije bilo moguće ocijeniti realizaciju preporuke.	
Br. prep.	Preporuke iz izvještaja ranijih godina	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja ranijih godina	Status
8.	Potrebno je da Agencija razmotri opciju korištenja produžene garancije kod IT opreme i zahtijeva tehničku specifikaciju IT opreme. (2018. godina)	U toku 2021. godine nisu pokrenute procedure javnih nabavki vezanih za IT opremu, tako da nije bilo moguće ocijeniti datu preporuku.	
9.	Agencija treba da vrši usklađivanje cijene goriva sa podacima koje objavljuje Agencija za statistiku BiH u slučajevima kada dođe do povećanja cijene goriva na tržištu. (2018. godina)	Agencija je kod postupka javne nabavke goriva u tenderskoj dokumentaciji definisala pitanje promjene cijena vezano za prosječnu cijenu objavljenu od strane Agencije za statistiku BiH.	
11.	Imajući u vidu da su javne nabavke vezane za izradu ličnih dokumenata izrazito kompleksne, te da žalbe nisu neuobičajene, potrebno je posvetiti više pažnje izradi tenderske dokumentacije kako bi ista bila potpuno jasna i nedvosmislena. (2018. godina)	Procedura nabavke obrazaca pasoških knjižica nije okončana u 2021. godini tako da nije bila predmetom revizije. Predmetom revizije je bila procedura nabavke vozačkih dozvola, ali je ista provedena putem pregovaračkog postupka bez objave. Shodno navedenom, u 2021. godini nismo mogli ocijeniti datu preporuku.	

Tabela 2. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuke čija je realizacija u toku će biti predmetom daljeg praćenja do trenutka dok se ne realizuju u potpunosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizovane. Shodno tome, u ovom izvještaju nisu date nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Organizacija i rukovođenje

Unutrašnja organizacija i način rada Agencije utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji iz 2010. godine. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije uređen je način rada i rukovođenja Agencijom, te opis radnih mjesta državnih službenika i zaposlenika. Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 239 izvršilaca.

Prema važećem Pravilniku, poslovi i zadaci iz nadležnosti Agencije u sjedištu obavljaju se u okviru sljedećih organizacionih jedinica: Kabinet direktora, Tehnički sektor, Sektor za finansijske i pravne poslove i Sektor za standarde i međunarodnu saradnju. Također, za obavljanje poslova i zadataka iz okvira nadležnosti van sjedišta Agencije, formirane su sljedeće organizacione jedinice: Centar za skladištenje, personalizaciju i prijevoz ličnih dokumenata Banja Luka i regionalni centri u Sarajevu, Mostaru, Bijeljini i Bihaću.

Agencija je obavezna da uskladi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sa odredbama Odluke o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa

Agencija nije uskladila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sa odredbama važećih odluka Vijeća ministara BiH.

uprave Bosne i Hercegovine⁵ i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama Bosne i Hercegovine⁶. S tim u vezi, radna grupa za izradu pravilnika sačinila je

Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i isti dostavila Ministarstvu pravde BiH, u maju 2021. godine, radi davanja mišljenja na opis poslova radnih mjesta u Agenciji. U julu 2021. godine je osigurano mišljenje Komisije za analizu radnih mjesta pri Ministarstvu pravde BiH, kojim se prijedlog opisa procesa vraća na doradu kako bi se uvrstile sve date sugestije. Agencija je pripremila i dostavila ispravke opisa poslova radnih mjesta u martu 2022. godine, a Ministarstvo pravde BiH do okončanja revizije (maj 2022. godine) nije dostavilo odgovor po pitanju izvršenih korekcija. Iz navedenog se može zaključiti da proces usklađivanja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta nije okončan, odnosno da još uvijek nije upućen Vijeću ministara BiH na razmatranje.

Agencijom rukovodi direktor imenovan u maju 2017. godine na mandat od pet godina. Direktor ima jednog zamjenika koji je imenovan u novembru 2015. godine također na mandat od pet godina, s tim da mu je mandat istekao 5.11.2020. godine. Agencija je, 31.8.2020. godine, dostavila informaciju Ministarstvu civilnih poslova BiH o isteku mandata zamjenika direktora Agencije kao nadležnom Ministarstvu. Sa navedenom informacijom je upoznato Vijeće ministara BiH na 17. sjednici održanoj 01.10.2020. godine. Javni oglas za izbor i imenovanje zamjenika direktora Agencije je objavljen u oktobru 2020. godine, ali s obzirom na to da nije dostavljena niti jedna prijava isti je poništen. Nakon toga je javni oglas ponovo objavljen 24.3.2021. godine i prema raspoloživim informacijama još uvijek nije okončan.

3.2. Funkcionisanje sistema internih kontrola

Postupcima revizije uočili smo slabosti u funkcionisanju sistema internih kontrola u Agenciji koje se odnose na realizaciju usluga stručnog obrazovanja. Naime, revizijom izdataka za stručno obrazovanje uočeno je da se usluge značajnim dijelom odnose na plaćanje kotizacije i

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

ostalim troškova vezanih za seminare u organizaciji privatnih specijalizovanih firmi iz Bosne i Hercegovine koji se održavaju izvan zemlje (Srbija, Crna Gora). Teme koje se obrađuju na tim seminarima često se vezuju za domaće zakonodavstvo. Seminari na iste ili slične teme, na kojima zaposleni Agencije mogu učestvovati, se organizuju i u Bosni i Hercegovini.

PREPORUKA 1

Agencija je dužna unaprijediti interne kontrole u pogledu realizacije izdataka za stručno obrazovanje na način da se prilikom odabira seminara na kojima će prisustvovati zaposleni Agencije preferiraju lokacije u zemlji u cilju racionalizacije izdataka po navedenom osnovu.

3.3. Finansijsko upravljanje i kontrola

Agencija je sačinila osnovne dokumente potrebne za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH⁷, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Postupcima revizije je utvrđeno da je Agencija tokom godine izvršila ažuriranje Mape poslovnih procesa i Registra rizika, mada navedeni dokumenti nisu formalno potpisani ili usvojeni od strane rukovodstva Agencije.

Također, Agencija je donijela Operativni godišnji akcioni plan strategije razvoja internih finansijskih kontrola za 2021. godinu. Navedenim planom je dio aktivnosti planiran za kraj 2021. godine i realizacija istog se dijelom nastavila i u 2022. godini. Direktor Agencije je 3.12.2021. godine dostavljen izvještaj o stanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu. Sagledavajući kreirane dokumente može se kazati da Agencija kontinuirano radi na unapređenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole. Ipak unapređenje sistema je posebno važno u segmentu upravljanja rizicima koji je i jedan od najvećih izazova za organizaciju u cjelini na putu uspostave efikasnog sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Agencija je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH dostavila Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu.

3.4. Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH⁸ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH⁹, Jedinica interne revizije Agencije nadležna je za obavljanje interne revizije u Agenciji.

Godišnjim planom interne revizije za 2021. godinu, kao i Strateškim planom interne revizije za period 2021–2023. godina, Jedinica interne revizije Agencije je planirala osam revizija i to tri redovne, četiri naknadne te jednu ad hoc reviziju po nalogu rukovodioca. Jedinica je provela planirane redovne i naknadne revizije. Nije provedena planirana ad hoc revizija u 2021. godini.

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

3.5. Prevencija korupcije

Borba protiv prijevare i korupcije izuzetno je važna u Agenciji zbog same prirode djelatnosti i kompleksnosti poslovanja Agencije. Agencija ima uspostavljene kanale za prijavu korupcije (putem e-maila, faksa, pošte na adresu Agencije i poštanskih sandučića u Banjoj Luci i regionalnim centrima u Sarajevu, Mostaru, Bijeljini i Bihaću). Prema dobijenim informacijama, u 2021. godini nije bilo slučajeva prijave korupcije u Agenciji. Vijeće ministara BiH nije usvojilo Strategiju za borbu protiv korupcije i Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period 2020–2024. godina. Iako navedena strategija nije usvojena, Agencija je s ciljem održavanja kontinuiteta u provođenju preventivnih mjera na suzbijanju korupcije, u martu 2022. godine, donijela Plan za borbu protiv korupcije u Agenciji za 2022. godinu.

4. BUDŽET

Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na osnovu odredbi Zakona o finansiranju institucija BiH, na kvartalnom nivou, donosilo tokom godine odluke o privremenom finansiranju¹⁰ koristeći kao osnovu odobreni budžet za 2020. godinu.

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹¹, Agenciji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 23.665.000 KM (22.202.000 KM za tekuće izdatke i 1.463.000 KM za kapitalne izdatke).

Agenciji su, shodno odlukama o privremenom finansiranju, kroz operativne planove budžeta u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 22.202.000 KM i to samo za tekuće izdatke. Ukupna realizacija sredstava odobrenih na osnovu odluka o privremenom finansiranju u 2021. godini iznosi 21.326.767 KM.

Agencija je izvršila prestrukturisanje rashoda budžeta, koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH¹², prema kojima je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog budžeta. Ukupan iznos prestrukturisanja iznosio je 47.000 KM (za navedeni iznos povećani su izdaci za tekuće održavanje, a smanjene naknade troškova zaposlenih).

Agencija je u 2021. godini imala na raspolaganju prenesena neutrošena sredstva za višegodišnje kapitalne projekte u iznosu od 11.913.365 KM. Od navedenog iznosa u 2021. godini realizovano je 1.595.852 KM.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Agencija je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

Analizom bilješki uz finansijske izvještaje konstatovano je da su iste sačinjene u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH¹³ i izvršena je detaljna analiza bilansnih pozicija te analiza izvršenja budžeta po svakoj poziciji.

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

¹² Odluka Ministarstva finansija i trezora BiH od 16.12.2021. godine

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

Agencija je aktom od 20.4.2022. godine Ministarstvu finansija i trezora BiH dostavila korekcije finansijskih izvještaja za 2021. godinu u dijelu obrasca 2. gdje su dodana planirana sredstva za kapitalne izdatke iz budžeta za 2020. godinu, iako po istim nije bilo izvršenja, te su s tim u vezi izvršene i korekcije u obrascima 6 i 6/1, kao i u Izjavi o odgovornosti.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 21.326.767 KM, što je za 2.338.233 KM manje u odnosu na rashode odobrene budžetom za 2020. godinu. Odstupanje se uglavnom odnosi na kapitalne izdatke koji su realizovani u 2020. godini, a nisu bili na raspolaganju Agenciji u 2021. godini.

Značajni rashodi iz budžeta za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (3.978.762 KM), naknade troškova zaposlenih (748.113 KM), nabavku materijala (12.038.598 KM), unajmljivanje imovine i opreme (2.308.950 KM), izdatke za tekuće održavanje (1.724.667 KM) i izdatke za upotrebu vozila (145.528 KM).

Ostali značajni rashodi odnose se na višegodišnja kapitalna ulaganja (1.595.852 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 3.978.762 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 2.445.706 KM, a porezi i doprinosi 1.533.056 KM. Bruto plaće i naknade su za 212.873 KM veće u odnosu na prethodnu godinu.

Prosječan broj zaposlenih u 2021. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Agenciji bio je 163.

Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini Agencija je nastavila sa primjenom Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda¹⁴ pa je 119 zaposlenih napredovalo unutar platnih razreda i to 110 osoba po osnovu ocjene rada, jedna po osnovu sticanja višeg stepena stručnog zvanja, a osam po oba prethodno navedena osnova. Za svakog zaposlenog je doneseno rješenje o razvrstavanju u unutrašnji platni razred. Na rješenja Agencije su četiri zaposlena uložila žalbu. Sve žalbe su podnošene zbog nepriznavanja prava na napredovanje unutar platnog razreda za određeno radno mjesto po osnovu kriterija sticanja stručnih i naučnih zvanja iz oblasti koja potpada pod osnovnu djelatnost institucije. Žalbe su odbijene kao neosnovane, a Agencija je u rješenju žalilaca navela da zvanja koja su zaposleni stekli nisu u direktnoj vezi sa opisom poslova radnog mjesta na koje su raspoređeni i ne doprinose većoj efikasnosti, unapređenju i razvoju procesa rada na radnom mjestu, te se isto ne može uzeti kao osnova za napredovanje u viši platni razred.

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

5.1.2. Nabavka materijala

Izdaci za nabavku materijala u 2021. godini iznose 12.038.598 KM i veći su za 2.030.273 KM u odnosu na prethodnu godinu. Značajni iznosi se odnose na pasoške knjižice (5.493.946 KM), lične karte i vozačke dozvole (4.949.301 KM) i registarske tablice (1.463.042 KM).

Izdaci za pasoške knjižice: Realizacija sa 31.12.2021. godine iznosi 5.493.946 KM, što je za 2.117.273 KM više u odnosu na prethodnu godinu. Izdaci se odnose na nabavku obrazaca pasoških knjižica u iznosu od 5.319.745 KM i nabavku obrazaca pomorskih knjižica i brodskih knjižica u iznosu od 174.201 KM. Obrasci pasoških knjižica su se nabavljali od dobavljača „Muehlbauer“ d.o.o. Banja Luka na osnovu četvorogodišnjeg okvirnog sporazuma zaključenog 12.3.2018. godine, u vrijednosti od 28.466.100 KM za nabavku 1.500.000 komada obrazaca pasoških knjižica. Na osnovu okvirnog sporazuma je potpisan ugovor 23.02.2021. godine, s rokom važenja do 12.3.2022. godine. Fature su se ispostavljale na osnovu usaglašenih zapisnika ugovornih strana o broju izrađenih obrazaca pasoških knjižica za period od jednog mjeseca. Agencija je u 2021. godini pokrenula novu proceduru javne nabavke obrazaca pasoških knjižica koja je okončana u 2022. godini.

Izdaci za lične karte i vozačke dozvole: Realizacija sa 31.12.2021. godine iznosi 4.949.301 KM, što je u odnosu na 2020. godinu više za 629.348 KM. Izdaci su realizovani na osnovu Ugovora¹⁵ zaključenog 17.7.2012. godine sa firmom „Muehlbauer“ d.o.o. Banja Luka na period od 10 godina. Ugovorom je definisano da će Agencija platiti ugovorenu cijenu za količinu od 5.000.000 komada ličnih karata i 2.000.000 komada vozačkih dozvola u toku trajanja ugovora sa utvrđenim minimalnim količinama dokumenata po godinama. Krajem 2013. godine potpisan je Sporazum¹⁶ kojim je dogovoreno da se dinamika isporuke reguliše prema stvarno utrošenim količinama na godišnjem nivou, a ne minimalnim količinama na godišnjem nivou. Plaćanje se vrši u skladu sa stvarno nastalim obavezama za tekuću godinu.

U narednoj tabeli (Tabela 3.) prikazane su ukupne planirane i realizovane količine i vrijednosti ličnih dokumenata.

Naziv dokumenta	Planirane količine 2013-2022	Realizovane količine 2013-2021	Procenat %	Planirana vrijednost 2013-2022	Realizovana vrijednost 2013-2021
1	2	3	4 (3/2)	5	6
Lične karte	5.000.000	3.255.463	65	93.600.000 KM	60.942.267 KM
Vozačke dozvole	2.000.000	1.999.986	100	9.360.000 KM	9.359.934 KM
Ukupno:	7.000.000	5.255.449	75	102.960.000 KM	70.302.201 KM

Tabela 3. Realizacija ugovora o nabavci ličnih dokumenata

Ugovorom je definisano da je u cijenu dokumenata uključena i cijena opreme za personalizaciju i cijena prostora u kojem će se vršiti djelimična personalizacija dokumenata. Za svaku ispostavljenju fakturu prilaže se specifikacija za opremu za personalizaciju koja ulazi u ugovorenu cijenu kartica u iznosu od 4,39%. Ugovorom je definisano da oprema za personalizaciju koja se koristi od strane kupca prelazi u vlasništvo Agencije nakon isplate 75% vrijednosti iste. Na osnovu internog pregleda za period 2013–2021. godina plaćeno je 68,26% vrijednosti ugovora, mada ukoliko posmatramo samo isporuku ličnih dokumenata možemo konstatovati da je isporučeno 75% ugovorenih količina. U februaru 2022. godine je potpisan zapisnik između Agencije i dobavljača, kojim su obje strane saglasne da su se 31.12.2021. godine stekli uslovi za prijenos vlasništva nad opremom za personalizaciju. Informisani smo da

¹⁵ Ugovor o isporuci i uspostavi sistema za djelimičnu personalizaciju kartica, isporuku opreme za personalizaciju kartica i nadogradnju postojeće opreme za personalizaciju kartica, kao i isporuku kartica i kompletan sistem za personalizaciju elektronskih ličnih karata i održavanje sistema

¹⁶ Sporazum o tumačenju člana 3. stav (3) tačka a) ranije zaključenog Ugovora od 17.7.2012. godine sa firmom „Muehlbauer“ d.o.o. Banja Luka

nije poznata sadašnja vrijednost opreme, ali da Agencija namjerava angažovati vještaka kako bi se procijenila njena vrijednost. U vrijeme obavljanja revizije predmetna oprema još uvijek nije bila uknjižena u poslovne knjige Agencije.

PREPORUKA 2

Agencija je dužna procijeniti sadašnju vrijednost opreme za personalizaciju i uknjižiti je u svoje poslovne knjige na osnovu usaglašene dokumentacije sa dobavljačem oko ispunjavanja uslova za prijenos vlasništva nad istom.

Status Ugovora o isporuci obrazaca ličnih karata i vozačkih dozvola zaključen 2012. godine:

Analizom postojeće dinamike izvršenja ugovora o isporuci obrazaca ličnih karata i vozačkih dozvola, možemo zaključiti da je izvjesno da se u ugovorenom periodu neće realizovati sve ugovorene količine ličnih karata. Međutim, članom 3. stav (3) Ugovora je ugovoreno plaćanje ukupno ugovorene količine ličnih dokumenata, tako da po okončanju ugovora postoji rizik u pogledu tumačenja navedene odredbe Ugovora i posljedica koje različito tumačenje može proizvesti.

Također, tokom revizije smo konstatovali da stav Agencije u vezi s periodom važnosti ugovora,

Agencija se suočava sa rizicima koji se vezuju za odredbe ugovora koji regulišu plaćanje ugovorenih količina ličnih karata, te datum isteka ugovora zaključenog 2012. godine.

odnosno njegovog isteka, ne korespondira sa podacima u zvaničnim dokumentima koje je kreirala sama Agencija. Naime, Ugovor je potpisan 17.7.2012. godine na period od 10 godina, što se spominje u nekim dokumentima

Agencije, međutim, tokom revizije nam je iznesen stav da ugovor važi do kraja 2022. godine jer se, kako nam je tumačeno, računaju cjelogodišnje isporuke počev od 2013. godine.

Krajem 2021. godine su u potpunosti realizovane sve planirane i ugovorene količine vozačkih dozvola. Agencija je provela proceduru javne nabavke vozačkih dozvola i potpisala ugovor 29.12.2021. godine sa istim dobavljačem na period od godinu dana (detaljnije pod tačkom 7. Javne nabavke).

Prema dobijenim informacijama Agencija je 3.5.2022. godine pokrenula nabavku obrazaca ličnih karata i vozačkih dozvola putem otvorenog postupka za period od naredne četiri godine.

Sve navedeno ukazuje na kompleksnost pitanja realizacije i tumačenja odredbi navedenog ugovora što sa sobom nosi rizike u pogledu ostvarenja prava i mogućih obaveza Agencije.

PREPORUKA 3

Agencija je dužna posvetiti posebnu pažnju realizaciji i tumačenju odredbi važećeg ugovora o nabavci obrazaca ličnih karata i vozačkih dozvola koji je zaključen 2012. godine radi zaštite interesa Agencije.

Registarske tablice: Realizacija sa 31.12.2021. godine iznosi 1.463.042 KM, što je manje u odnosu na prethodnu godinu za 683.918 KM. Izdaci se najvećim dijelom odnose na nabavke nepersonalizovanih registarskih tablica (926.745 KM), nabavku potvrda o vlasništvu vozila i potvrda o registraciji vozila (198.909 KM) i nabavku unutrašnjih i vanjskih stikera (314.730 KM). Nabavke se vrše od dobavljača sa kojim Agencija ima zaključene četvorogodišnje okvirne sporazume. Na osnovu okvirnih sporazuma se zaključuju pojedinačni ugovori za sukcesivne isporuke.

5.1.3. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu službenih vozila u 2021. godini iznose 145.528 KM. Značajniji izdaci se odnose na: gorivo (73.222 KM), materijal i usluge za održavanje vozila (33.027 KM), autogume (16.210 KM) i osiguranje vozila (15.354 KM).

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine¹⁷, Agenciji je dato pravo na korištenje tri službena vozila. Također, Agenciji je odobren Pravilnik o specijalizovanim vozilima po kojem joj je dato pravo na korištenje 23 vozila za te namjene. Ministarstvo je na 31.12.2021. godine raspolagalo sa tri službena vozila i 23 službena specijalizovana vozila. Pravo korištenja službenog vozila 24 sata dnevno imaju direktor, zamjenik direktora i načelnik Centra za skladištenje, personalizaciju i transport dokumenta što je propisano odlukama od 01.5.2018. i 06.01.2021. godine. Početkom 2021. godine su isporučena tri službena vozila na osnovu zaključenog ugovora krajem 2020. godine dok su tri službena vozila prodana.

Analizom putnih naloga za upotrebu službenih vozila smo utvrdili da postoje slučajevi plaćanja putarina za vozila putem TAG¹⁸ uređaja, a u nalogu nije evidentirano korištenje tih vozila na navedeni datum. Dobili smo obrazloženje da TAG uređaj jednog vozila koriste i druga vozila za prijevoz dokumenata. Pored navedenog smo konstatovali sljedeće: podaci o korištenju jednog vozila u toku mjeseca kroz dva putna naloga nisu u potpunosti usaglašeni; u pojedinim putnim nalogima nisu uneseni podaci u koloni pređeni put (km) i potpis vozača, ali se u elektronskoj evidenciji o korištenju vozila ovi podaci iskazuju. Postoji manji broj slučajeva korištenja vozila nedjeljom i „loko“ vožnje preko 100 km, za dva službena vozila nisu uneseni ispravni podaci o korištenju vozila u elektronsku bazu podataka i sl.

PREPORUKA 4

Potrebno je unaprijediti interne kontrole u segmentu upotrebe službenih vozila na način da se osiguraju uredne i ažurne evidencije o dnevnom korištenju službenih vozila, koje će biti usklađene sa drugim izvorima informacija o korištenju vozila, uključujući i elektronsku bazu podataka.

5.1.4. Višegodišnja kapitalna ulaganja

Projekt izgradnje objekta za smještaj sjedišta i organizacionih jedinica Agencije u Banjoj Luci:

Projekt izgradnja objekta u Banjoj Luci za smještaj sjedišta i organizacionih jedinica Agencije predstavlja višegodišnja kapitalna ulaganja po Odluci Vijeća ministara BiH¹⁹ za period od 2011. do 2014. godine i odluci o izmjeni i dopuni Odluke Vijeća ministara BiH²⁰ za period od 2011. do 2021. godine. Navedenom izmjenom Odluke Agenciji su za realizaciju projekta kroz faze²¹ odobrena ukupna ulaganja u objekat u iznosu od

Realizacija prve faze izgradnje objekata za smještaj sjedišta Agencije i organizacionih jedinica je u značajnom zakašnjenju, a postoji neizvjesnost u pogledu dalje realizacije projekta.

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 i 80/20

¹⁸ Uređaj za automatsko plaćanje putarine prilikom korištenja autoputa.

¹⁹ Službeni glasnik BiH, broj 74/11

²⁰ Službeni glasnik BiH, broj 36/19

²¹ Ukupni troškovi izgradnje po fazama odnose se na izradu idejnog rješenja, izradu geomehaničkog elaborata, izradu i reviziju glavnog izvođačkog projekta, pribavljanje saglasnosti nadležnih komunalnih institucija, pribavljanje odobrenja za građenje,

22.530.000 KM, od čega za izgradnju objekta 16.758.017 KM. Od početka realizacije projekta do 31.12.2021. godine utrošeno je 3.083.301 KM. Prenesena neutrošena vrijednost ovih sredstava na 31.12.2021. godine iznose 10.317.513 KM.

Aktivnosti na izgradnji objekta tokom 2020. godine: U 2020. godini realizovano je 77.749 KM, od čega za radove na uklanjanju starog objekta 70.200 KM, usluge stručnog nadzora 646 KM i usluge procjene sredstava za izgradnju objekta 6.903 KM.

Aktivnosti na izgradnji objekta tokom 2021. godine: Građevinska dozvola za izgradnju objekta Agencije isticala je u februaru 2021. godine. Stoga je Agencija u 2020. godini provela otvoreni postupak javne nabavke pripremnih, zemljanih, armiranobetonskih i hidroizolacionih radova do kote 0,00, koji predstavljaju prvu fazu izgradnje objekta za smještaj sjedišta i organizacionih jedinica Agencije. Agencija je, 18.12.2020. godine, zaključila ugovor sa izabranim ponuđačem „Enikon gradnja“ d.o.o. Zvornik na ukupan iznos radova od 1.796.202 KM. Rok za realizaciju ovog ugovora je šest mjeseci od dana uvođenja izvođača radova u posao, odnosno do sredine 2021. godine.

Tokom 2021. god. za predmetnu gradnju, po ispostavljenim privremenim situacijama, ukupno je plaćeno 1.535.184 KM. Izvođač je izdao ukupno osam privremenih situacija. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju vezano za realizaciju prve faze izgradnje objekta konstatovano je da radovi nisu izvršeni u ugovorenom roku i da su još uvijek u toku. Naime, rok za izvođenje radova je bio šest mjeseci, a izabrani ponuđač je uveden u posao početkom 2021. godine. S obzirom na to da dinamika radova nije vršena kako je to ugovorom bilo predviđeno, rok za izvođenje radova je pomjeren za 90 dana, što je 50% više od ugovorenog roka. Međutim, tokom revizije smo informisani da ni dodatno utvrđeni rok za završetak radova nije ispoštovan. Ugovorom su predviđeni penali za kašnjenje u izvršenju ugovorenih poslova. Konstatovano je da je Agencija za realizaciju radova prve faze angažovala projekt menadžera. Utvrđeno je da je bilo određenih odstupanja u ugovorenim i realizovanim radovima prve faze.

Naime, na osnovu prezentovane dokumentacije utvrdili smo da je na odstupanje od ugovorenog roka uticalo, između ostalog, nepostojanje priključka na električnu mrežu i vodovod na lokaciji po uvođenju izvođača u posao i potreba za izmjenama na projektu zbog manjkavosti koje su utvrđene tokom realizacije. Osim navedenog, konstatovano je da je dijelom i izvođač svojim pristupom uticao na planiranu dinamiku izvođenja radova jer je bilo perioda kada su uslovi za rad bili povoljni, a na gradilištu nije bilo aktivnosti. Dodatni radovi u početnoj fazi realizacije radova su se odnosili na zamjena podtla debljine 40 cm što nije bilo ugovoreno. Navedeni radovi prema dobijenim informacijama nisu bili okončani u vrijeme vršenja revizije (maj 2022. godine), a informisani smo da je Agencija tražila od izvođača radova da napravi drenažu oko objekta u cilju njegove zaštite. Po okončanju navedenih radova izvođač će dostaviti konačnu situaciju po zaključenom ugovoru. Konačnu ocjenu o realizaciji navedenih radova revizija će moći dati u izvještaju za 2022. godinu.

PREPORUKA 5

Uzimajući u obzir značajno kašnjenje u realizaciji projekta prve faze radova na izgradnji objekta Agencije potrebno je posvetiti dužnu pažnju zaštiti interesa Agencije u rješavanju ugovorenih obaveza po zaključenom ugovoru o nabavci radova.

Procjena potrebnih sredstava za izgradnju objekta: Agencija je u julu 2020. godine zatražila da se po sadašnjoj tržišnoj vrijednosti procijeni potreban iznos novčanih sredstava za izgradnju objekta u skladu sa izrađenom tehničkom dokumentacijom (uključujući tehnički prijem, pribavljanje upotrebnih dozvola i priključaka na infrastrukturnu mrežu). Kao razlog za procjenu navodi se stalno poništavanje postupka izgradnje zbog ponuđene veće cijene od planirane, koja po projekciji iz 2014. godine iznosi 16.300.000 KM i koja se smatra nerealnom zbog promjene tržišnih cijena. Usluga procjene potrebnih novčanih sredstava za izgradnju objekta po sadašnjoj tržišnoj vrijednosti je završena u oktobru 2020. godine od strane firme „Enikon gradnja“ d.o.o. Zvornik. Izvršena procjena sadašnje tržišne vrijednosti izgradnje objekta za zahtijevane stavke iznosi 25.373.500 KM sa PDV-om. Shodno novoj procjeni sredstava za izgradnju objekta, Agencija je dostavila Prijedlog odluke o izmjenama i dopunama Odluke o odobravanju projekta izgradnje objekta za naredni period od 2022. do 2024. godine Ministarstvu finansija i trezora BiH na davanje mišljenja. Dostavljenim prijedlogom odluke ukupna ulaganja u izgradnju objekta iznose 31.431.000 KM, što, u odnosu na ranije odobrena ulaganja koja iznose 22.530.000 KM, povećava cjelokupnu vrijednost projekta za 8.901.000 KM. Ministarstvo finansija i trezora BiH je 09.02.2021. godine dalo negativno mišljenje na prijedlog odluke, imajući u vidu ograničen fiskalni okvir i trenutnu opću ekonomsku situaciju u zemlji, te smatrajući da je iznos planiranih finansijskih sredstava precijenjen.

Uzimajući u obzir da su u međuvremenu cijene građevinskog materijala značajno porasle i da se poslije prve faze radova trebaju nastaviti radovi na objektu za smještaj, Agencija se ponovo aktom od 18.3.2022. godine obratila Ministarstvu finansija i trezora BiH za davanje mišljenja na Prijedlog odluke o izmjenama i dopunama Odluke o odobravanju Projekta izgradnje objekta Agencije i organizacionih jedinica u Banjoj Luci. U navedenom zahtjevu je naveden isti procijenjeni iznos za izgradnju objekta od 31.083.302 KM. Ministarstvo je u svom odgovoru od 4.4.2022. godine dalo negativno mišljenje pri tome se pozivajući na odredbe Uputstva o načinu planiranja, odobravanja i realizovanja višegodišnjih projekata u institucijama Bosne i Hercegovine²² kojim je u članu 14. stav 3. propisano da se promjena vrijednosti višegodišnjeg projekta, ukoliko se istom podrazumijeva povećanje vrijednosti projekta, podliježe ograničenju povećanja do maksimalno 10% od ukupne vrijednosti višegodišnjeg projekta koje se usaglašava sa Ministarstvom finansija i trezora BiH. Također je u odgovoru navedeno da Agencija nije postupila po članu 17. navedenog Uputstva i obavijestila Vijeće ministara BiH o statusu projekta te eventualnom kašnjenju u dinamici propisanoj odlukom.

Iz navedenog se može zaključiti da je prvobitna procjena vrijednosti radova na izgradnji objekta za smještaj Agencije izvršena 2014. godine i da su postojali subjektivni i objektivni razlozi zašto projekt nije realizovan po predviđenoj dinamici. Uslijed izmijenjenih okolnosti na tržištu u posljednjih osam godina, a posebno unazad dvije godine, Agencija je provela novu procjenu radi utvrđivanja trenutne situacije u pogledu potrebnih sredstava na izgradnji objekta za smještaj. U uslovima kada nije odobrena finansijska konstrukcija za cjelokupan projekt izgradnje, postavlja se pitanje rizika sa kojim se Agencija kao investitor može suočiti kroz realizaciju samog projekta u takvim uslovima. Naime, moguće je doći do faze izgradnje u kojoj zbog nedostatka sredstava neće biti moguće nastaviti gradnju, a izvedeni radovi, odnosno objekat u toj fazi gradnje može biti izložen propadanju i uništenju. Ovo je važno i sa aspekta postupaka nabavke radova na izgradnji objekta u pogledu izbora između fazne gradnje ili javne nabavke kao jedne cjeline te s tim u vezi stvaranja obaveza za radove i usluge za koje nisu osigurana sredstva.

Pri tome, u uslovima zastoja u realizaciji projekta, odobrena sredstva su imobilna i u tom statusu mogu ostati duži niz godina, što uzrokuje niz negativnih posljedica (rizik od rasta cijena na

²² Službeni glasnik BiH, broj 77/21

tržištu, lošije radno okruženje zbog izostanka gradnje vlastitog objekta za smještaj, moguće plaćanje zakupa u odnosu na posjedovanje vlastitog objekta i sl.).

PREPORUKA 6

Agencija treba uputiti detaljnu informaciju Vijeću ministara BiH sa jasnim obrazloženjem situacije i rizika u vezi s realizacijom Projekta izgradnje objekta za smještaj u cilju prevazilaženja postojećeg stanja i osiguranja uslova za nastavak realizacije projekta.

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine iskazani su u iznosu od 22.896.396 KM, što je za 1.065.604 KM manje u odnosu na prihode i primitke planirane za 2020. godinu.

Najveći dio ostvarenih prihoda odnosi se na prihode od izdavanja ličnih i putnih dokumenata i dokumenata za registraciju vozila (22.611.770 KM), od čega se značajni prihodi odnose na: prihode od pasoša (7.747.903 KM), vozačkih dozvola (6.727.622 KM), ličnih karata (4.094.156 KM), stiker naljepnica (1.963.500 KM), potvrda o registraciji (707.147 KM), registarskih tablica sa međunarodnom oznakom BiH motorna vozila (548.370 KM) i potvrda o vlasništvu vozila (238.480 KM).

Pravilnicima Vijeća ministara BiH o cijeni putnih isprava²³, cijeni ličnih dokumenata²⁴, cijeni dokumenata za registraciju i naknadi za korištenje registarskih tablica²⁵, propisana je visina naknade i ista se uplaćuje na jedinstven račun Ministarstva finansija i trezora BiH. Dokazi o uplati naknada i taksi od ličnih dokumenata, putnih dokumenata i registracije vozila u BiH na Jedinstveni račun trezora se dostavljaju nadležnim organima koji su disperzovani na različitim lokalitetima, a izvode o dnevnim promjenama, na kojim su iskazane i predmetne uplate, knjiži Ministarstvo finansija i trezora BiH. Agencija je obavezna da primjenjuje Uputstvo²⁶ na osnovu kojeg mjesečno unosi nalog za prijenos pripadajućih naplaćenih prihoda u ISFU sistem, a Ministarstvo finansija i trezora BiH vrši uplatu sredstava nadležnim organima.

Agencija nema tehničkih mogućnosti za jednostavne provjere o uplatama i sravnjenje prihoda u Glavnoj knjizi. Međutim, uspostavljena je pomoćna evidencija o izdatim i naplaćenim ličnim dokumentima. Postupcima revizije je konstatovano da Agencija vrši upoređivanje prihoda evidentiranih u Glavnoj knjizi trezora sa podacima iz pomoćne evidencije koji se mjesečno dostavljaju iz Centra za personalizaciju dokumenata. Analizom prezentovanih podataka iz internog pregleda, konstatovana su odstupanja između naplaćenih prihoda po vrsti prihoda iz pomoćnih evidencija i iznosa prikazanih u Glavnoj knjizi trezora u iznosu od 188.734 KM, odnosno 0,8% ukupnih prihoda. Također, pored navedenih razlika, Agencija je utvrdila da su na pojedinim kontima evidentirane uplate koje nisu vezane za izdavanje dokumenata.

Agencija se prethodnih godina obraćala Ministarstvu finansija i trezora BiH radi pronalaženja modusa za elektronsko poravnanje prihoda sa Glavnom knjigom, mada aktivne komunikacije s obje strane u 2021. godini nije bilo. Ističemo da smo potencirali ovo pitanje u našim revizorskim

²³ Službeni glasnik BiH, broj 56/14, 86/14

²⁴ Službeni glasnik BiH, broj 100/12, 56/14, 7/16, 52/16, 79/16, 37/17, 12/18

²⁵ Službeni glasnik BiH, broj 76/09

²⁶ Uputstvo Ministarstva finansija i trezora BiH o načinu refundacije pripadajućeg dijela sredstava organima nadležnim za izdavanje dokumenata kao i načinu unosa, plaćanja i evidentiranja tih sredstava kroz ISFU sistem od 28.10.2014. godine

izvještajima još od 2016. godine, ali da ni u 2021. godini nije bilo konkretnih aktivnosti na uspostavljanju sistemskog sravnjenja prihoda na informatičkoj osnovi.

PREPORUKA 7

Potrebno je unaprijediti postojeći sistem praćenja i kontrole prihoda, u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH, kako bi se osiguralo elektronsko sravnjenje prihoda.

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tabeli III u prilogu Izvještaja.

5.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 11.133.461 M. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 13.510.794 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (16.699 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (11.116.762 KM), obaveze prema dobavljačima (862.107 KM), obaveze prema zaposlenima (387.977 KM) i interne finansijske odnose (1.127.309 KM). Interni finansijski odnosi-obaveze prema organima odnose se na refundaciju pripadajućeg dijela sredstava organima nadležnim za izdavanje javnih dokumenata nastale do 31.12.2021. godine.

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

5.3.1. Popis sredstava i obaveza

Agencija je izvršila popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine. Komisije su uradile pojedinačne izvještaje o popisu stalnih sredstava na 31.12.2021. godine. Centralna popisna komisija je sačinila izvještaj i isti je usvojen 21.02.2022. godine. Stvarno stanje sredstava i obaveza usklađeno je sa knjigovodstvenim stanjem. Popisom stalnih sredstava nije utvrđen manjak niti višak stalnih sredstava. Obračun amortizacije izvršen je pojedinačno po svakom stalnom sredstvu.

Uvidom u dokumentaciju vezano za popis stalnih sredstava na 31.12.2021. godine, uočili smo sljedeće nedostatke i slabosti:

- Komisija je konstatovala da popisana stalna sredstva sa 31.12.2021. godine odgovaraju knjigovodstvenoj vrijednosti istih i navela iznose pojedinačno po kontima i sektorima, s tim da nije napravljena rekapitulacija kontnih pozicija sa ukupnim zbirom vrijednosti stalnih sredstava.
- Popisana su sredstva od Centralne banke BiH i Hypo banke Banja Luka – Medicinska oprema koja su data na korištenje Agenciji. Međusobno su usaglašena stanja sa Centralnom bankom BiH, ali ne i sa Hypo bankom Banja Luka – Medicinska oprema. Agencija koristi sredstva od Instituta za mjeriteljstvo BiH (tri Server Stratum) i navedena sredstva su međusobno usaglašena, mada popisna komisija nije konstatovala da u prostorijama Agencije postoje sredstva koja su u vlasništvu Instituta za mjeriteljstvo BiH.
- U elaboratu je navedena ukupna vrijednost opreme predložene za rashod bez spiska pojedinačne opreme u vidu rekapitulacije, ali se navodi da su prilog pojedinačni

zapisnici popisnih komisija. U pojedinačnim zapisnicima stoje samo inventurni brojevi opreme koja je predložena za rashod bez iskazane vrijednosti.

- Pregled BH Obračun inventure za 31.12.2021. godine sadrži stanje samo po knjigama, ali ne i stanje po popisu (kolone 8. i 9.) tako da nisu vidljivi uporedni podaci o stanju stalnih sredstava po knjigama, stanju po popisu i eventualne razlike.
- Oprema koja je predložena za otpis po popisu na 31.12.2021. godine je stavljena van upotrebe u decembru 2021. godine u toku obračunskog perioda nakon izvršenog popisa.

PREPORUKA 8

Agencija je dužna popis sredstava i obaveza vršiti uz dosljednu primjenu Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama, te Uputstva o vršenju popisa u institucijama BiH.

6. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ZAPOSLENIH

Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu Agenciji je odobreno 167 zaposlenih. Na 31.12.2021. godine, Agencija je imala 158 zaposlenih i svi su bili na neodređeno vrijeme²⁷.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovano je ukupno 239 radnih mjesta.

U 2021. godini primljeno je osam državnih službenika i tri zaposlenika na neodređeno vrijeme, uz saglasnost Vijeća ministara BiH, putem javnog oglasa.

Agencija je u toku 2021. godine podnijela dva zahtjeva za zanaavljanje radnih mjesta i to 16.4.2021. godine resornom Ministarstvu civilnih poslova BiH za zanaavljanje tri radna mjesta, a 6.12.2021. godine Ministarstvu finansija i trezora BiH za zanaavljanje deset radnih mjesta. Odgovore po navedenim zahtjevima Agencija nije dobila.

Jedan državni službenik i dva zaposlenika su interno premješteni na druga radna mjesta koja pripadaju istom nivou radnog mjesta i istom platnom razredu.

Konstatovano je odsustvo iz državne službe za jednu zaposlenicu zbog angažmana u svojstvu savjetnika direktora do isteka mandata.

U Agenciji je, u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, prestao radni odnos za devet zaposlenih, zbog sticanja uslova za starosnu penziju i sporazumnog prestanka radnog odnosa.

Putem internog oglasa jedan državni službenik je unaprijeđen na višu poziciju.

Agencija je izvršila ocjenjivanje državnih službenika i zaposlenika. Izvještaje o ocjenjivanju državnih službenika Agencija je proslijedila Agenciji za državnu službu BiH.

²⁷ Podaci iz obrasca 4.1. finansijskih izvještaja

Postupcima revizije utvrđeno je sljedeće:

Prijem zaposlenih na određeno vrijeme: U Agenciji je u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine bilo angažovano 12 osoba putem ugovora o radu na određeno vrijeme. Od ovoga broja tokom 2021. godine osam zaposlenih je primljeno u stalni radni odnos. Također, u okviru ovog broja je i angažman na određeno vrijeme jednog savjetnika direktora i jednog volontera. Za angažman volontera je provedena procedura javnog oglasa. Utvrđeno je da je, tokom 2021. godine, pet zaposlenih bilo angažovano po ugovoru o radu na određeno vrijeme duže od tri mjeseca bez prethodno provedene konkursne procedure u skladu sa Zakonom o radu u institucijama BiH. Naime, prema odredbama člana 9. Zakona o radu u institucijama BiH poslodavac može bez provođenja konkursne procedure izvršiti prijem u radni odnos zaposlenika na određeno vrijeme do tri mjeseca, kada zbog hitnosti obavljanja posla, iznenadnog povećanja obima posla ili iznenadnog odsustva zaposlenika nije moguće pravovremeno provesti javni oglas.

PREPORUKA 9

Agencija je dužna da dosljedno primjenjuje odredbe Zakona o radu u institucijama BiH koje se odnose na angažman zaposlenih na određeno vrijeme.

Prijem zaposlenih na neodređeno vrijeme: Osam državnih službenika je primljeno po četiri javna oglasa iz 2021. godine, koji su provedeni putem Agencije za državnu službu BiH, na osnovu odredbi člana 19. stav (4) i člana 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH²⁸. Predmetni članovi definišu postupak prijema državnih službenika u slučaju prijenosa ili preuzimanja nadležnosti od strane institucija Bosne i Hercegovine. Važno je napomenuti da je ovaj postupak različit od redovnog postupka javnog oglašavanja (član 21. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH) u pogledu načina oglašavanja, kraćeg roka za podnošenje prijave, strukture pismenog dijela stručnog ispita i sl. Kako smo informisani u Agenciji, primijenjene su odredbe o prijenosu ili preuzimanju nadležnosti nakon usmenih konsultacija sa Agencijom za državnu službu BiH, koja je u ime Agencije raspisala javni oglas.

Revizijom smo utvrdili da u toku godine nije bilo izmjene zakonskih propisa u pogledu prijenosa ili preuzimanja nadležnosti Agencije, što je osnova za primjenu odredbi člana 32.a Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, a da Agencija nije na bilo koji drugi način dokumentovala ispunjenost pomenutih uslova za primjenu navedenog člana zakona.

I pored činjenice da je Pravilnikom o postupcima oglašavanja, izbora kandidata, premještanja i postavljenja državnih službenika u slučaju prijenosa ili preuzimanja nadležnosti od strane institucija BiH propisano da će član 32.a primjenjivati *do potpune ili pretežne popune nove institucije ili organizacione jedinice koja preuzima ili na koju se prenose nadležnosti*, (što je vrlo nejasna formulacija i uzrokuje niz dilema i problema u pogledu njene primjene u praksi) smatramo da je ispunjenje i dokumentovanje ispunjenosti uslova iz člana 1. navedenog pravilnika (osnovana nova institucija ili postojeća preuzela nadležnosti) prioritet odnosno preduslov za primjenu navedene odredbe zakona.

Na osnovu svega navedenog, ne možemo potvrditi da su za primjenu odredbi člana 32.a kod procesa zapošljavanja u toku 2021. godine bili ispunjeni svi zakonom i podzakonskim aktima propisani uslovi.

²⁸ Službeni glasnik BiH, broj 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17

PREPORUKA 10

Agencija treba prilikom pripreme za raspisivanje javnog oglasa za prijem državnih službenika provjeriti i dokumentovati ispunjenost uslova za primjenu relevantnih odredbi Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, kako bi se, shodno karakteristikama upražnjenih pozicija za koje se raspisuje javni oglas, u komunikaciji sa Agencijom za državnu službu BiH, odabrao odgovarajući postupak za prijem državnih službenika shodno zakonu i podzakonskim aktima.

Procesom revizije je konstatovano da za tri zaposlena mjesto rada na kojem trenutno rade ne odgovara mjestu rada kako je predviđeno ugovorom o radu i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Naime, dva zaposlena su raspoređena na radna mjesta u sjedištu Agencije u Banjoj Luci, kako je predviđeno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, međutim, uvidom u evidenciju o prisustvu na poslu evidentno je da zaposleni poslove obavljaju u Regionalnom uredu u Sarajevu, dok je jedan zaposlenik raspoređen na radno mjesto u Regionalnom uredu u Sarajevu, a uvidom u evidenciju o prisustvu na poslu utvrdili smo da poslove obavlja u Regionalnom uredu u Mostaru.

PREPORUKA 11

Agencija je dužna raspored zaposlenih vršiti u skladu sa ugovorom o radu i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Penzionisanje zaposlenih: Prema Zakonu o radu u institucijama BiH i Zakonu o državnoj službi u institucijama BiH, radni odnos prestaje kada zaposlenik navrši 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja ili 40 godina staža osiguranja, nezavisno od godina života – danom donošenja rješenja. Uvidom u spisak zaposlenih iz COIP-a, utvrdili smo da zamjenik direktora ispunjava uslove za penziju jer ima više od 40 godina staža osiguranja. Kada je riječ o penzionisanju možemo konstatovati da je prisutna selektivna primjena odredbi vezano za penzionisanje na način da se kod penzionisanja državnih službenika i zaposlenika odredbe koriste u potpunosti, a u slučaju imenovanih lica iste odredbe se primjenjuju sa odgodom zbog neblagovremenog djelovanja nadležnih institucija Bosne i Hercegovine.

7. JAVNE NABAVKE

Agencija je donijela kvartalne Planove javnih nabavki za 2021. godinu, i nekoliko njihovih izmjena i dopuna, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama²⁹. Planovi javnih nabavki

Postoje određeni nedostaci i slabosti u procesu javnih nabavki Agencije.

sadrže i pozicije za koje su na snazi važeći okvirni sporazumi, kao i pozicije čija nabavka je izuzeta od primjene Zakona o javnim nabavkama BiH (zakupi). Za svaki

postupak javne nabavke, odlukom direktora, formirana je komisija koja provodi postupke javnih nabavki. Na web stranici Agencija objavljuje izvod iz plana nabavki kojim su obuhvaćene nabavke iznad 50.000 KM.

Za određeni broj postupaka obuhvaćenih kvartalnim planovima nabavki (i izmjenama i dopunama) nisu pokrenute procedure nabavki: održavanje tahografa (25.641KM), održavanje licenci na sigurnosnoj opremi (25.641 KM), održavanje opreme za personalizaciju tablica-

²⁹ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

mašine za bojenje tablica (6.837 KM) i pregled i održavanje potopnih pumpi u sjedištu Agencije (854 KM). Prema raspoloživim informacijama, predlagači nabavki (organizacioni dijelovi Agencije) su odustali od naprijed navedenih nabavki iz sljedećih razloga: nadležni sektor je preuzeo održavanje aplikacije za sistem digitalnih tahografa pa nije bilo potrebe za eksternom uslugom; licence za sigurnosnu i mrežnu opremu dobijenu preko IPA II projekta važe do juna 2022. godine tako da nije bilo potrebe za realizacijom nabavke u 2021. godini; krajem 2020. godine su putem IPA projekta donirane četiri mašine za bojenje tablica, a Agencija, nakon isteka garantnog roka za nove mašine, planira provesti jedan postupak nabavke usluga održavanja nove i stare opreme.

Također, postupak nabavke tahografskih kartica i sistema za personalizaciju, izdavanje i primjenu tahografskih kartica druge generacije (smart tahografi), obuhvaćen Planom nabavki za 2020. godinu u vrijednosti od 1.794.871 KM, je poništen iz razloga što nije prispjela nijedna ponuda, ali je Agencija odustala od ponavljanja predmetnog postupka nakon informacije dobijene od Ministarstva komunikacija i prometa BiH da nije pripremljena Nacionalna politika tahografa za BiH, čija priprema i dobijanje saglasnosti od nadležne institucije Evropske unije predstavlja preduslov za uspostavljanje i primjenu tahografa druge generacije.

Prema prezentovanim podacima³⁰, Agencija je u 2021. godini provela 29 postupaka javnih nabavki³¹. Od navedenog broja, Agencija je provela 10 otvorenih postupaka u vrijednosti od 2.276.165 KM, 13 konkurentskih postupaka u vrijednosti od 145.723 KM, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja u vrijednosti od 800.000 KM i pet postupaka u skladu sa Aneksom II, dio B u vrijednosti od 85.628 KM.

Osim navedenog, Agencija je putem direktnog sporazuma izvršila nabavke u vrijednosti od 42.240 KM.

Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je 3.349.756 KM³² iz tekućih izdataka.

Na osnovu pregledanih procedura javnih nabavki vezanih za nabavku obrazaca potvrda o vlasništvu vozila-POV i potvrda o registraciji vozila-POR (1.128.400 KM), obrazaca vozačkih dozvola (800.000 KM), održavanja Oracle licenci (783.304 KM), popravke i održavanje vozila (150.427 KM), održavanje serverske infrastrukture (81.757 KM), održavanje štampača Dilette 550i i laminatora Speedlena (34.176 KM), održavanje mašina za personalizaciju tahografskih kartica (25.641 KM) i recertifikacija ISO standarda (21.730 KM), nepravilnosti i nedostaci su uočeni kod nabavke usluga održavanja mašina za personalizaciju tahografskih kartica i nabavke usluga popravki i održavanja motornih vozila.

Nabavka obrazaca pasoških knjižica je započeta u 2021. godini i okončana u 2022. godini tako da će biti predmetom revizije za 2022. godinu.

Revizijom okončanih postupaka javnih nabavki i to: nabavke usluga održavanja mašina za personalizaciju tahografskih kartica i nabavke usluga popravki i održavanja motornih vozila utvrđeni su nedostaci koje navodimo u nastavku.

Osim toga, u nastavku navodimo i utvrđene nedostatke prilikom realizacije okvirnog sporazuma vezanog za nabavku usluga za održavanje mašina za personalizaciju, te osnovne informacije vezane za postupak nabavke obrazaca vozačkih dozvola.

³⁰ Podaci iz sistema e-nabavke i tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

³¹ Napominjemo da su pojedini postupci podijeljeni na više lotova i da isti uključuju dva postupka koji su pokrenuti krajem 2020. godine, a okončani u 2021. godini (jedan otvoreni postupak i jedan konkurentski postupak).

³² Dati iznos, kao i svi ostali iznosi navedeni u okviru tačke 7. Javne nabavke, je bez PDV-a.

7.1. Nabavke usluga održavanja mašina za personalizaciju tahografskih kartica

Agencija je provela postupak javne nabavke usluga održavanja mašina za personalizaciju tahografskih kartica putem otvorenog postupka s tim da nije bilo predviđeno zaključivanje okvirnog sporazuma. Procijenjena vrijednost nabavke je iznosila 25.641 KM. Tendersku dokumentaciju je preuzelo sedam ponuđača. Dostavljena je jedna ponuda ponuđača Muehlbauer d.o.o. Banja Luka u visini procijenjene vrijednosti nabavke koja je ocijenjena kao prihvatljiva. Ugovor sa izabranim ponuđačem zaključen je 11.6.2021. godine na period od godinu.

Prema zakonu o javnim nabavkama, ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji kod ugovora o javnoj nabavci određuje tačnu količinu predmeta nabavke, a kod okvirnog sporazuma okvirnu količinu predmeta nabavke. Budući da je predmet javne nabavke materijal i usluge za održavanje mašina za koje se tačno ne zna plan i dinamika potreba tokom perioda na koji se odnosi nabavka, smatramo da Agencija nije pravilno postupila zaključujući ugovor, a ne okvirni sporazum za usluge održavanja mašina za personalizaciju tahografskih kartica.

PREPORUKA 12

Agencija je dužna, u zavisnosti od predmeta nabavke, u tenderskoj dokumentaciji definisati zaljučivanje ugovora ili okvirnog sporazuma kako je to propisano Zakonom o javnim nabavkama.

7.2. Nabavka usluga popravki i održavanja motornih vozila

Agencija je u 2021. godini pokrenula postupak izbora najpovoljnijeg ponuđača za nabavku usluga popravki i održavanja motornih vozila sa nabavkom motornog ulja i materijala u Banjoj Luci, Mostaru, Bihaću, Bijeljini i Sarajevu. Ukupna planirana vrijednost nabavke bila je 145.299 KM, za period od četiri godine. Po raspisanom pozivu pristigla je jedna ponuda. Komisija je pregledala dostavljenu ponudu i utvrdila da ponuda ispunjava uslove iz tenderske dokumentacije i dala preporuku da se zaključi okvirni sporazum. E-aukcije nije bilo jer je dostavljena samo jedna ponuda.

Budući da Agencija raspolaže vozilima čije se servisiranje vrši na različitim lokacijama, tenderskom dokumentacijom nije tražena izjava ponuđača da raspolaže odgovarajućim servisima na lokacijama koje su navedene u tenderskoj dokumentaciji. Agencija je tenderskom dokumentacijom predvidjela podugovaranje sa drugim ponuđačima, međutim, ponuđač nije predvidio podugovaranje sa drugim ponuđačima za tražene lokacije. Ako uzmemo u obzir da ponuđač nije predvidio podugovaranje sa drugim ponuđačima za tražene lokacije, da Agencija tenderskom dokumentacijom nije tražila izjavu ponuđača da raspolaže odgovarajućim servisima na lokacijama niti je predviđena podjela nabavke na lotove, iako su za to bili ispunjeni uslovi, navedeno može imati za posljedicu smanjenje konkurencije u postupku javne nabavke kao i rizik od neblagovremenog izvršenja usluga ili rizik od neizvršenja usluge.

PREPORUKA 13

Agencija treba zbog potreba za održavanjem vozila na više lokacija izvršiti podjelu predmeta nabavke na lotove ili osigurati da izabrani ponuđač putem podugovarača vrši efikasnu i brzu isporuku usluga koje su predmet nabavke.

7.3. Realizacija usluga održavanja mašina za personalizaciju

Sa ponuđačem Muehlbauer d.o.o. Banja Luka, a na osnovu okvirnog sporazuma o održavanju mašina za personalizaciju iz 2018. godine, zaključen je treći ugovor za nabavku usluga održavanja mašina za personalizaciju na period od godinu dana. Ugovorom su definisane cijene održavanja po jednom dolasku i po danu za servisera i za mehaničara, kao i obaveze davaoca usluga koje podrazumijevaju hitne servisne intervencije, održavanje mašina na poziv, ugradnju rezervnih dijelova te vršenje obuka na poziv.

U revidiranoj proceduri održavanja za račun od 26.02.2021. godine davalac usluga je inicijalno poslao ponudu za zamjenu lasera na mašini za personalizaciju u iznosu od 101.973 KM sa PDV-om. Agencija je tražila pojašnjenje ponude i smanjenje cijene, te je na zahtjev davaoca usluge dala saglasnost da se mašina transportuje u Saveznu Republiku Njemačku radi finalne detekcije kvara i popravke. U daljoj proceduri davalac usluge, nakon detekcije kvara, nije dostavio korigovanu ponudu Agenciji, ali je nastavio servisnu proceduru. Nakon servisiranja i vraćanja mašine u Agenciju je urađen servisni izvještaj koji je potvrdio ispravnost servisirane mašine. Faktura u iznosu od 5.226 KM je dostavljena nakon servisne intervencije, te je Agencija izvršila plaćanje iste.

Zaključenim ugovorom nisu propisani uslovi pod kojim se vrši potencijalni transport mašina i servis istih. Ovakav pristup nosi rizik da održavanje sistema za personalizaciju može biti neekonomično.

PREPORUKA 14

Agencija je dužna da sve segmente održavanja sistema za personalizaciju, uključujući transport i servisiranje, obuhvati ugovorom.

7.4. Nabavka obrazaca vozačkih dozvola

Navedeni postupak proveden krajem 2021. godine je, prema informacijama kojim raspolaže Ured, predmet postupanja nadležnih institucija za provođenje zakona zbog indicija o nezakonitom postupanju Agencije te smo iz tog razloga u ovom izvještaju prezentovali osnovne informacije o postupku bez konačnih zaključaka revizije.

Naime, Odlukom direktora Agencije od 02.12.2021. godine pokrenut je postupak javne nabavke obrazaca vozačkih dozvola. Vrijednost nabavke je iznosila 800.000 KM za 200.000 obrazaca vozačkih dozvola. Odlukom je predviđena nabavka obrazaca vozačkih dozvola na period od godinu dana.

Odlukom je predviđeno provođenje postupka javne nabavke putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja.

U odluci je navedeno da se pokreće navedeni postupak jer će krajem 2021. godine biti povučena preostala količina od dva miliona obrazaca vozačkih dozvola iz važećeg ugovora.

U odluci se još navodi da je u inicijativi za nabavkom koja je došla od Centra za personalizaciju skrenuta pažnja da bi promjena dobavljača mogla dovesti do isporuke obrazaca drugačijih tehničkih karakteristika, a što bi uzrokovalo probleme u funkcionisanju cijelog sistema.

Dana 22.12.2021. godine donesena je odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača Muehlbauer d.o.o. Banja Luka koji je ponudio cijenu koja je jednaka procijenjenoj vrijednosti nabavke.

Ugovor sa izabranim ponuđačem zaključen je 29.12.2021. godine.

U navedenom ugovoru se u članu 1 stav 2. navodi da je osnovni ugovor za isporuku obrazaca vozačkih dozvola zaključen 17.7.2012. godine na period od 10 godina.

Prema dobijenim informacijama Agencija je 3.5.2022. godine pokrenula nabavku obrazaca ličnih karata i vozačkih dozvola putem otvorenog postupka za period od naredne četiri godine.

8. KOMENTARI

Agencije je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu. U dostavljenim komentarima Agencija je najvećim dijelom potvrdila naše nalaze i date preporuke s obzirom da su ponovljene konstatacije koje su nam prezetirane tokom revizije ili su navedene aktivnosti koje se planiraju preduzeti na realizaciji datih preporuka. Neke od dostavljenih komentara nismo mogli prihvatiti jer nisu dostavljene nove činjenice ili dokazi koji bi uticali na promjenu nalaza i datih preporuka. Prihvatili smo komentar vezan za sadržaj nalaza koji se odnosi na preporuku br. 14. Naime, u pogledu nalaza vezanog za nabavku usluga održavanja sistema za personalizaciju prihvatili smo obrazloženje da postoji mala vjerovatnoća nefunkcionalnosti sistema zbog eventualnog transporta opreme na servis te je u tom smislu i izvršena manja korekcije u predmetnom nalazu. Detaljno objašnjenje razloga neprihvatanja određenog broja komentara Agencije, dato je u odgovoru Ureda za reviziju koji je dostavljen rukovodstvu Agencije uz konačan Izvještaj o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Shodno navednom, izuzev manje korekcije u nalazu vezanom za nabavku usluga održavanja sistema za personalizaciju, ovaj Izvještaj je neizmijenjen u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Agenciji za 2021. godinu obavili su: Nedžad Hajtić - rukovodilac Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta finansijske revizije (vođa tima), Fatima Mehanović – viši revizor za finansijsku reviziju (član tima), Nataša Timotija – viši revizor za finansijsku reviziju (član tima) i Slaviša Vuković – viši revizor za IT poslove (član tima).

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije
(vođa tima)**

Nedžad Hajtić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
za finansijsku reviziju
(u funkciji kontrole kvaliteta)**

Miro Galić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Tabela III – Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	22.202.000	0	22.202.000	21.326.767	96
Bruto plaće i naknade	4.024.000	0	4.024.000	3.978.762	99
Naknade troškova zaposlenih	712.000	47.000	759.000	748.113	99
Putni troškovi	95.000	0	95.000	84.591	89
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	120.000	0	120.000	89.952	75
Izdaci za energiju i komunalne usluge	186.000	0	186.000	172.456	93
Nabavka materijala	12.390.000	0	12.390.000	12.038.598	97
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	110.000	0	110.000	82.231	75
Unajmljivanje imovine i opreme	2.419.000	0	2.419.000	2.308.950	95
Izdaci za tekuće održavanje	1.980.000	-47.000	1.933.000	1.724.667	89
Izdaci za osiguranje	26.000	0	26.000	15.494	60
Ugovorene i druge posebne usluge	140.000	0	140.000	82.953	59
2. Kapitalni izdaci	1.463.000	0	1.463.000	0	0
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	1.456.000	0	1.456.000	0	0
Nabavka ostalih stalnih sredstava	2.000	0	2.000	0	0
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	5.000	0	5.000	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	23.665.000	0	23.665.000	21.326.767	90
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	11.913.365	0	11.913.365	1.595.852	0
Nabavka građevine	10.873.066		10.873.066	1.595.852	0
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	1.040.299		1.040.299	0	0
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno budžet (4+5+6+7)	35.578.365	0	35.578.365	22.922.619	64

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 25.02.2022. godine.

Direktor:
dr. sc. Arif Nanić

Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH

Tabela II

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	16.699	8.939	187
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	16.699	8.939	187
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	11.116.762	7.361.758	151
Stalna sredstva	56.525.741	51.323.240	110
Ispravka vrijednosti	45.408.979	43.961.482	103
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	11.116.762	7.361.758	151
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	11.133.461	7.370.697	151
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	2.394.032	3.488.923	69
Kratkoročne tekuće obaveze	878.747	856.903	103
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	387.977	393.447	99
Interni finansijski odnosi	1.127.309	1.088.027	104
Kratkoročna razgraničenja	0	1.150.546	0
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	11.116.762	7.361.758	151
Izvori sredstava	11.116.762	7.361.758	151
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	13.510.794	10.850.682	125

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 25.02.2022. godine

Direktor:
dr. sc. Arif Nanić

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH

Tabela III

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	23.962.000	0	0	22.879.608	95
Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	23.962.000	0	0	22.860.648	95
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	18.960	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od stranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	16.788	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	16.788	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	23.962.000	0	0	22.896.396	95

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 25.02.2022. g.

Direktor:
dr. sc. Arif Nanić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH - IDDEEA (u daljem tekstu: Agencije) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2021. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupi u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Agencije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 16.03.2022. godine

Direktor:

dr. sc. Arif Nanić

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

*AGENCIJE ZA RAZVOJ VISOKOG OBRAZOVANJA
I OSIGURANJE KVALITETE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

**AGENCIJE ZA RAZVOJ VISOKOG OBRAZOVANJA I OSIGURANJE KVALITETE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU**

Broj: 03-16-1-1007/22

Sarajevo, srpanj 2022. godine

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	3
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	3
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	7
1. KRITERIJI	7
2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA.....	7
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	8
3.1. Ustrojstvo i rukovođenje	8
4. PRORAČUN	10
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	10
5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna.....	11
5.1.1. Bruto plaće.....	11
5.2. Pregled prihoda i primitaka	11
5.3. Bilanca stanja	11
6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA.....	12
7. JAVNE NABAVE.....	13
8. KOMENTARI	14
PRIVICI.....	14

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvata reviziju financijskih izvješća, i u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija)** koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Agencije prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o Agenciji sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo Agencije je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li su financijska izvješća kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje unutarnjih kontrola.
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su temeljeni na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Agencije za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2021. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o Agenciji sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Agencija nije postupila u skladu sa člankom 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH (točka 2. Izvješća).*
- *Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji nije usklađen sa odlukama Vijeća ministara BiH (točka 3.1. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo **Agencije** je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Agencije, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 23.07.2022. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020.godinu²
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom financiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

Ured za reviziju je u izvješću o finansijskoj reviziji Agencije za 2020. godinu, dao pozitivno mišljenje na finansijska izvješća i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pozornosti na neusklađen Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu sa odlukama Vijeća ministara BiH.

U Izvješću je dana jedna preporuka u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Agencija nije postupila u skladu sa člankom 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i izvijestila nas o poduzetim aktivnostima na realizaciji dane preporuke u Izvješću o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

² Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je financiranje institucija u 2021. godini vršeno u skladu s odlukama o privremenom financiranju donesenim na temelju odobrenog proračuna za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Temeljem uvida u poduzete aktivnosti, u narednoj tablici (Tablica 1.) dan je osvrt na realizaciju prethodno dane preporuke.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizirane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u tijeku, ✖ nerealizirane preporuke, ⓘ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
1.	Agencija je dužna uskladiti Pravilnik o unutarnjem ustroju sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH.	Agencija je u 2021. godini poduzimala aktivnosti na izradi Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu u skladu sa odlukama Vijeća ministara BiH. Međutim, došlo je do zastoja zbog promjene rukovodstva Agencije koje je trebalo određeno vrijeme za upoznavanje sa ovim pitanjem.	●

Tablica 1. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuka čija je realizacija u tijeku će biti predmetom daljnjeg praćenja do trenutka dok se ne realizira u cijelosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ova preporuka nije realizirana. Prema tome, u ovom izvješću nije dana nova preporuka za revidirani proces na koji se takva preporuka odnosi, ali je za ovaj proces dan opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Ustrojstvo i rukovođenje

Unutarnje ustrojstvo i način rada Agencije utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji na koji je Vijeće ministara BiH dalo suglasnost 2009. godine. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Agencije uređen je način rada i rukovođenja Agencijom te opis radnih mjesta državnih službenika i zaposlenika. Pravilnikom su sistematizirana radna mjesta za 35 izvršitelja.

Institucije Bosne i Hercegovine su bile u obvezi da do konca travnja 2014. godine usklade pravilnike o unutarnjem ustroju sa odredbama Odluke o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustroja organa uprave Bosne i Hercegovine⁵ i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima

Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta nije usklađen sa odlukama Vijeća ministara BiH.

za opis poslova radnih mjesta u institucijama Bosne i Hercegovine³. Prijedlog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Agencije je u 2020. godini bio u proceduri usuglašavanja stavova sa institucijama nadležnim za

³ Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

davanje mišljenja radi usklađivanja i dostavljanja predmetnog akta Vijeću ministara BiH. U travnju 2021. godine u Agenciju je došlo novo rukovodstvo, kojemu je bilo potrebno određeno vrijeme za uvid u do tada provedene aktivnosti po ovom osnovu. Zbog toga je novo rukovodstvo povuklo Prijedlog pravilnika iz procedure pribavljanja mišljenja nadležnih institucija. Prema raspoloživim informacijama rukovodstvo Agencije i Radna grupa za izradu Prijedloga pravilnika poduzima potrebne aktivnosti i cijeni da će iste biti okončane do listopada 2022. godine.

Prema važećem Pravilniku, poslovi i zadaci iz nadležnosti Agencije obavljaju se u okviru sljedećih organizacijskih jedinica: Rukovodstvo Agencije, Ured rukovodstva, Sektor za razvoj visokog obrazovanja, Sektor za osiguranje kvalitete i Sektor za pravne, kadrovske, financijske i opće poslove.

Agencijom rukovodi ravnatelj. Ravnatelja i dva zamjenika imenuje, nakon provedenog javnog natječaja, Vijeće ministara BiH. Mandat ravnatelja i njegovih zamjenika je četiri godine. Vijeće ministara BiH je, na 28. sjednici održanoj 24. veljače 2021. godine, donijelo Odluku o izboru i imenovanju ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije⁴.

Člankom 51. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH⁵ propisano je da Agencijom upravlja Upravni odbor. Upravni odbor se sastoji od 10 članova koje imenuje Parlamentarna skupština BiH na razdoblje od tri godine (po tri člana iz sva tri konstitutivna naroda i jedan član iz reda ostalih) s mogućnošću reizbora pod uvjetom da se inicijalno imenovanje provede u fazama, tako da svake godine jedna trećina članova bude reizborna, ili ponovo imenovana. Tri člana Upravnog odbora su imenovana u listopadu 2020. godine⁶, dok je preostalih sedam članova imenovano u travnju 2021. godine⁷.

Vijeće ministara BiH je Odlukom o visini novčane naknade za rad u Upravnom odboru Agencije utvrdilo visinu naknade članovima Upravnog odbora Agencije. U 2021. godini je održano pet sjednica Upravnog odbora za što je izvršeno evidentiranje isplata na ovim izdacima u iznosu od 17.450 KM. Naknada se isplaćuje za mjesec u kojem je održana sjednica Upravnog odbora, pod uvjetom da je član Upravnog odbora prisustvovao sjednici. U skladu sa Statutom Agencije članovi Upravnog odbora kada sudjeluju u radu Upravnog odbora van svog mjesta prebivališta imaju pravo i na naknadu putnih troškova i to troškova prijevoza upotrebom vlastitog vozila, dnevnice i hotelski smještaj.

Financijsko upravljanje i kontrola: Agencija je sačinila temeljne dokumente potrebne za uspostavu sustava financijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH⁸, Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Sačinjen je popis i izvršeno mapiranje poslovnih procesa, utvrđen i procijenjen rizik te izrađen registar rizika. Registar rizika je ažuriran početkom 2021. godine

Akcionim planom za razvoj sustava financijskog upravljanja i kontrole je planirano i realizirano sljedeće: Donesene i ažurirane interne procedure koje definiraju poslovne procese, doneseni interni akti za uporabu informacionih sustava i opreme; izrađena je baza poslovnih procesa u okviru softverskog rješenja za rukovodstvo i sve organizacione jedinice.

Uspostavljen je sustav izvještavanja rukovodstva o provedenim aktivnostima u vezi financijskog upravljanja i kontrole. Agencija je popunila obrazac Godišnjeg izvještaja o financijskom

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 19/21

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 59/07 i 59/09

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 65/20

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 23/21

⁸ Službeni glasnik BiH, broj: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

upravljanju i kontroli za 2021. godinu i blagovremeno ga dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH.

Unutarnja revizija: Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH⁹ i Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH¹⁰, Jedinica unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova BiH nadležna je za obavljanje unutarnje revizije u Agenciji. Godišnjim planom unutarnje revizije za 2021. godinu, kao ni Strateškim planom unutarnje revizije za razdoblje 2021. – 2023. godina, Jedinica unutarnje revizije Ministarstva civilnih poslova BiH nije planirala obavljanje unutarnje revizije u Agenciji, pa samim tim nije ni bilo aktivnosti unutarnje revizije u Agenciji za 2021. godinu.

4. PRORAČUN

Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na temelju odredbi Zakona o financiranju institucija BiH, na kvartalnoj razini, donosilo tijekom godine odluke o privremenim financiranju¹¹ koristeći kao temelj odobreni proračun za 2020. godinu.

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹², Agenciji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 868.000 KM (tekući izdaci 867.000 KM i kapitalni izdaci 1.000 KM).

Agenciji su, u skladu s odlukama o privremenom financiranju, kroz operativne planove proračuna u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 867.000 KM. Ukupna realizacija sredstva odobrenih na temelju odluka o privremenim financiranju u 2021. godini iznosi 768.369 KM.

Agencija je izvršila prestrukturiranje rashoda proračuna (10.12.2021. godine), koje je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH, prema kojima je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog proračuna. Ukupno prestrukturiranje je iznosilo 6.000 KM. (Povećane naknade troškova uposlenih za 6.000 KM, a smanjeni troškovi telefonskih i poštanskih usluga, izdaci za energiju, izdaci za usluge prijevoza i goriva, unajmljivanje imovine i opreme, izdaci za tekuće održavanje i izdaci za osiguranje, sve pozicije umanjene po 1.000 KM odnosno sumarno 6.000 KM).

5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Agencija je sačinila Godišnje financijsko izvješće za 2021. godinu i dostavila ga mjerodavnim tijelima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Analizom bilješki uz financijska izvješća konstatirano je da su sačinjene prema Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH¹³.

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹² Službeni glasnik BiH, broj 46/20

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 768.369 KM, što je za 99.631 KM manje u odnosu na rashode odobrene proračunom za 2020. godinu.

Značajni rashodi iz proračuna za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (537.411 KM), naknade uposlenih (129.323 KM), izdatke za uporabu vozila (15.032 KM) i ugovorene usluge (49.751 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 537.411 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 326.943 KM, a porezi i doprinosi 210.469 KM. Bruto plaće i naknade su za 2.433 KM veće u odnosu na prethodnu godinu.

Prosječan broj uposlenih u 2021. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Agenciji bio je 19.

Raspoređivanje uposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini Agencija je nastavila sa primjenom Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda, pa je 13 uposlenih napredovalo unutar platnih razreda, i to 12 temeljem ocjene rada, a jedan uposleni temeljem ocjene rada i stjecanja višeg stupnja stručnog zvanja.

Tijekom revizije nisu konstatirane poteškoće u primjeni Metodologije niti uočene dileme za postupanje u konkretnim slučajevima.

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, iskazani su u iznosu od 11.423 KM. Značajniji prihodi odnose se na prihode od naplate premija osiguranja (7.431 KM) i primitke od prodaje stalnih sredstava (3.020 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tablici III. u prilogu Izvješća.

5.3. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 13.653 KM. Ukupne obveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 82.975 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (13.653 KM), obveze prema dobavljačima (9.401 KM) i obveze prema uposlenima (59.922 KM).

Agencija je izvršila popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine. Popisom nisu konstatirane značajnije nepravilnosti i nedostaci.

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u prilogu Izvješća.

6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA

Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020. godinu Agenciji je odobreno 22 uposlenih. Na 31.12.2021. godine, Agencija je imala 19 uposlenih, od čega je 16 uposleno na neodređeno vrijeme, a ravnatelj Agencije i dva zamjenika su uposleni na određeno vrijeme, odnosno na mandatno razdoblje.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta sistematizirano je ukupno 35 radnih mjesta.

U razdoblju od 01.01. do 31.12.2021. godine primljen je jedan državni službenik i dvoje zaposlenika na neodređeno vrijeme putem javnog oglasa. Za prijem državnih službenika i zaposlenika postoji suglasnost Vijeća ministara BiH.

Putem internog oglasa jedan državni službenik je sa pozicije stručnog savjetnika za odnose sa javnošću postavljen na višu poziciju (šef kabineta).

U Agenciji je, u razdoblju od 01.01. do 31.12.2021. godine, prestao radni odnos za troje uposlenih, od čega za dvoje uslijed sporazumnog prekida radnog odnosa i odlaska u drugu instituciju, a za jednog uslijed nepravilnog postavljenja na radno mjesto nakon provedene procedure javnog oglasa.

Agencija je izvršila ocjenjivanje državnih službenika i zaposlenika. Izvještaje o ocjenjivanju državnih službenika Agencija je proslijedila Agenciji za državnu službu BiH.

Prijem državnih službenika: Jedan državni službenik je primljen temeljem javnog oglasa iz 2021. godine, koji je proveden putem Agencije za državnu službu BiH, na temelju članka 19. stavak (4) i članka 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH. Predmetni članovi definiraju postupak prijema državnih službenika u slučaju prijenosa ili preuzimanja nadležnosti od strane institucija Bosne i Hercegovine. Važno je napomenuti da je ovaj postupak različit od redovnog postupka javnog oglašavanja (članak 21. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH) u pogledu načina oglašavanja, kraćeg roka za podnošenje prijave, strukture pismenog dijela stručnog ispita i sl.

Revizijom smo utvrdili da tijekom godine nije bilo izmjene zakonskih propisa glede prijenosa ili preuzimanja nadležnosti Agencije, što je temelj za primjenu odredbi članka 32.a Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, a da Agencija nije na bilo koji drugi način dokumentirala ispunjenost spomenutih uvjeta za primjenu navedenog članka Zakona o državnoj službi u institucijama BiH.

I pored činjenice da je Pravilnikom o postupcima oglašavanja, izbora kandidata, premještanja i postavljenja državnih službenika u slučaju prijenosa ili preuzimanja nadležnosti od strane institucija BiH propisano da će se članak 32.a primjenjivati *do potpune ili pretežne popune nove institucije ili organizacije jedinice koja preuzima ili na koju se prenose nadležnosti*, (što je vrlo nejasna formulacija i uzrokuje niz dilema i problema glede njene primjene u praksi) smatramo da je ispunjenje i dokumentiranje ispunjenosti uvjeta iz članka 1. navedenog pravilnika (osnovana nova institucija ili postojeća preuzela nadležnosti) prioritet odnosno preduvjet za primjenu navedene odredbe Zakona o državnoj službi u institucijama BiH.

Na temelju navedenog ne možemo potvrditi da su za primjenu odredbi članka 32.a kod procesa upošljavanja u tijeku 2021. godine, bili ispunjeni svi navedenim zakonom i podzakonskim aktima propisani uvjeti.

PREPORUKA 1

Agencija treba prilikom pripreme za raspisivanje javnog oglasa za prijem državnih službenika provjeriti i dokumentirati ispunjenost uvjeta za primjenu relevantnih odredbi Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, kako bi se, prema karakteristikama upražnjenih pozicija za koje se raspisuje javni oglas, u komunikaciji sa Agencijom za državnu službu BiH, odabrao odgovarajući postupak za prijem državnih službenika prema zakonu i podzakonskim aktima¹⁴.

Ugovori o djelu: Temeljem ugovora o djelu, u Agenciji na 31.12.2021. godine su bile angažirane dvije osobe, za obavljanje financijskih i pravnih poslova.

7. JAVNE NABAVE

Agencija je donijela Plan javnih nabava za 2021. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama¹⁵. Odlukom ravnatelja za svaki postupak nabave formirano je povjerenstvo koje provodi postupke javnih nabava. Prema prezentiranim podacima¹⁶, Agencija je u 2021. godini provela dva konkurentska postupka u vrijednosti od 28.054 KM, dok su ostale nabave u vrijednosti od 26.779 KM provedene putem izravnog sporazuma.

Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosila je 54.833 KM i ista se odnosi na nabave iz tekućih izdataka.

Na temelju pregledanog uzorka i to konkurentskog postupka za nabavu pogonskog goriva u vrijednosti od 17.033 KM i konkurentskog postupka za servisiranje i održavanje službenih vozila u vrijednosti od 11.021 KM, nisu uočeni značajnije nepravilnosti i nedostaci.

¹⁴ Nova preporuka i odnosi se na usklađenost

¹⁵ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

¹⁶ Podaci iz sistema e-nabave

8. KOMENTARI

Agencija u ostavljenom roku nije dostavila komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2021. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno Izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Agenciji za 2021. godinu obavili su: Nada Laco - viši revizor za financijsku reviziju (voditelj tima), Enes Alić - samostalni revizor za financijsku reviziju (član tima) i Enis Musić – mlađi revizor za financijsku reviziju (član tima).

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

Nada Laco, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Munevera Baftić, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete financijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Tablica III. – Pregled prihoda i primitaka za 2021.godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	867,000	0	867,000	768,369	89
Bruto plaće i naknade	589,000	0	589,000	537,411	91
Naknade troškova uposlenih	131,000	6,000	137,000	129,323	94
Putni troškovi	24,000	-1,000	23,000	15,640	68
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	16,000	-1,000	15,000	11,673	78
Izdaci za energiju i komunalne usluge	0	0	0	0	
Nabava materijala	9,000	0	9,000	7,869	87
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	12,000	-1,000	11,000	7,908	72
Unajmljivanje imovine i opreme	4,000	-1,000	3,000	960	32
Izdaci za tekuće održavanje	10,000	-1,000	9,000	5,795	64
Izdaci za osiguranje	4,000	-1,000	3,000	2,039	68
Ugovorene i druge posebne usluge	68,000	0	68,000	49,751	73
2. Kapitalni izdaci	1,000	0	1,000	0	0
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	1,000	0	1,000	0	0
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	868,000	0	868,000	768,369	89
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno (4+5+6+7)	868,000	0	868,000	768,369	89

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 24.02.2022. godine.

Direktor:
Prof. dr Enes Hašić

Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine

Tablica II.

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, kratko. potraživanja, razgraničenja i zalihe	0	846	0
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	0	846	0
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	13,653	30,613	45
Stalna sredstva	432,705	459,908	94
Ispravka vrijednosti	419,052	429,295	98
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	13,653	30,613	45
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	13,653	31,460	43
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	69,323	53,014	131
Kratkoročne tekuće obveze	9,401	2,553	368
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	59,922	50,461	119
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
4. Dugoročne obveze i razgraničenja		0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	13,653	30,613	45
Izvori sredstava	13,653	30,613	45
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	82,975	83,627	99

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 24.02. 2022. godine

Direktor:
Prof. dr Enes Hašić

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine

Tablica III.

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	0	0	0	8,403	
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	0	0	0	90	
Ostali prihodi (neporezne prirode)	0	0	0	8,313	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	3,020	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	3,020	
Primici od financijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	0	0	0	11,423	

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 24.02.2022. godine

Direktor:
Prof. dr Enes Hašić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta** (u daljnjem tekstu: Agencija) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2021. godinu budu izrađena u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati u skladu s odlukama o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim naputcima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Agencije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 20.05.2022. godine

Direktor:
Prof. dr Enes Hašić

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

**ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ
РЕВИЗИЈИ**

*АГЕНЦИЈЕ ЗА ШКОЛОВАЊЕ И
СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ КАДРОВА
ЗА 2021. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
АГЕНЦИЈЕ ЗА ШКОЛОВАЊЕ И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ КАДРОВА
ЗА 2021. ГОДИНУ

Број: 04-16-1-1008/22

Сарајево, јули 2022. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	3
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	3
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	5
II	ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)	7
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	8
1.	КРИТЕРИЈУМИ	8
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	8
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	9
3.1.	Организација и руковођење	9
3.2.	Функционисање система интерних контрола	10
3.3.	Финансијско управљање и контрола	10
3.4.	Интерна ревизија	11
4.	БУЏЕТ	11
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	12
5.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	12
5.1.1.	Бруто плате	12
5.1.2.	Вишегодишња капитална улагања	13
5.2.	Преглед прихода и примитака	16
5.3.	Биланс стања	17
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	18
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	19
8.	КОМЕНТАРИ	20
ПРИЛОЗИ		20

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја, и у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Агенције за школовање и стручно усавршавање кадрова (у даљем тексту: Агенција) који обухватају: биланс стања на 31.12.2021. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Агенције приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Агенције у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједи основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Агенције је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквира професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и примјерени да обезбиједје основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја Агенције за 2021. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Агенције за 2021. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Агенције у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Кашњење у реализацији Пројекта изградње и опремања објекта за трајни смјештај Агенције и с тим у вези наплату пенала извођачу радова због кашњења у извођењу радова на изградњи објекта (тачка 5.1.2. Извјештаја).*
- *Ангажовање лица по основу уговора о дјелу за послове који се налазе у опису послова радних мјеста утврђених Правилником о унутрашњој организацији (тачка 6. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Агенције је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Агенције, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 26.7.2022. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)

Извјештајем о обављеној ревизији за 2021. годину обухваћено је десет препорука. Од наведеног броја, двије препоруке се односе на ревизију финансијских извјештаја, док је осам препорука дато због утврђених неусклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Од укупног броја датих препорука, једна препорука се односи на недостатке и слабости идентификоване и у претходним извјештајима, тј. није било значајнијих промјена у циљу отклањања истих те је, сходно томе, препорука поновљена у 2021. години.

У табели која слиједи (Табела 1.) приказани су подаци о датим препорукама за 2021. годину.

Бр. преп.	Тачка извјештаја	Ревидирани процес (наслов)	Предмет ревизије		Статус препоруке ²	
			Финансијски извјештаји	Усклађеност	Нова препорука	Поновљена препорука
1.	3.1.2.	Функционисање система интерних контрола		●	●	
2.	3.1.3.	Финансијско управљање и контрола		●	●	
3.	5.1.2	Вишегодишња капитална улагања		●		●
4.	5.1.2	Вишегодишња капитална улагања		●	●	
5.	5.1.2	Вишегодишња капитална улагања	●		●	
6.	5.1.2	Вишегодишња капитална улагања		●	●	
7.	5.3.	Биланс стања	●		●	
8.	5.3.	Биланс стања		●	●	
9.	6.	Запошљавање и статус ангажованих лица		●	●	
10.	7.	Јавне набавке		●	●	

Табела 1. Препоруке за 2021. годину

² Статус подразумијева нову или поновљену препоруку. Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020.годину³
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2021. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Агенције за 2020. годину дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са законима и другим прописима са скретањема пажње на кашњење у реализацији Пројекта изградње и опремања објекта за трајни смјештај Агенције и наплату пенала. Извјештају је дата једна препорука у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости.

Агенције је поступила у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину.

³ Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен тако да је финансирање институција у 2021. години вршено сходно одлукама о привременом финансирању донесеним на основу одобреног буџета за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20).

На основу увида у предузете активности, у наредној табели (Табела 2.) дат је осврт на реализацију дате препоруке.

За означавање статуса препорука у погледу њихове реализације кориштени су сљедећи симболи:

✔ реализоване препоруке, ● препоруке чија је реализација у току, ✖ нереализоване препоруке, ⏸ препоруке које нису могле бити оцијењене у ревидираном периоду.

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
1.	Агенција треба поступити у складу с уговором о извођењу радова те предузети све потребне мјере како би се окончао облигациони однос с извођачем радова. Такође, потребно је извршити наплату пенала за дане кашњења у извођењу радова.	Агенција је у 2021. години покушавала ријешити проблеме са извођачем радова на изградњи објекта за смјештај Агенције у вези са достављањем ваљане окончане ситуације, међутим до завршетка ревизије за текућу годину исти нису били ријешени, те нису наплаћени пенали од извођача радова због кашњења у извођењу радова.	✖

Табела 2. Преглед реализације препорука

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1. Организација и руковођење

Унутрашња организација и начин рада Агенције утврђени су Правилником о унутрашњој организацији Агенције из 2018. године. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста систематизовано је укупно 65 радних мјеста.

Агенцијом управља директор. Директор има замјеника, који је за свој рад одговоран директору. Директора и замјеника директора именује Савјет министара БиХ на приједлог министра сигурности БиХ, у складу са Законом о министарским именовањима, именовањима Савјета министара и другим именовањима БиХ, на мандат од четири године, уз могућност реименовања у другом сљедећем мандату. Директор Агенције је именован 04.08.2020. године, а замјеник директора именован је у септембру 2017. године на четворогодишњи мандат који му је истекао 1.10.2021. године. Агенција је у јуну 2021. године обавјестила надлежно министарство о истеку мандата замјеника директора. До завршетка ревизије конкурсна процедура за именовање замјеника директора није била окончана.

3.2. Функционисање система интерних контрола

Правилником о условима и начину кориштења службених возила у Агенцији од 30.12.2014. године дефинисана је употреба службених возила, одржавање, евиденције и друга питања у вези са употребом возила. Увидом у налоге о кориштењу појединих службених возила утврдили смо веће километраже на одређеним релацијама од уобичајених (нпр. на релацији Мостар-Сарајево-Мостар евидентирана је пређена километража од 450 км), без писаних образложења разлога кориштења возила и остварене километраже те издатих путних налога за службено путовање лица које је користило службено возило.

ПРЕПОРУКА 1

Агенција треба обезбиједити уредност евиденција о употреби службених возила и тим у вези у свим случајевима документовати разлоге кориштења службених возила.

3.3. Финансијско управљање и контрола

Агенција је претходних година сачинила документе потребне за успоставу система финансијског управљања и контроле, поступајући у складу са Законом о финансирању институција БиХ⁴, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ.

За кључне пословне процесе унутар организационих јединица су сачињене мапе процеса те утврђени ризици претходних година. Интерним актима који су донесени претходних година регулисани су значајни процеси у финансијском пословању те овлаштења и одговорности.

Агенција у 2021. години није доносила годишњи акциони план за успостављање и унапређење система интерних финансијских контрола у складу са Оперативним годишњим акционим планом Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за 2021. годину који је донијела Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ. Руководству Агенције нису подношени извјештаји о функционисању успостављеног система финансијског управљања и контроле. Такође, нису окончане активности на ажурирању Правилника о унутрашњој организацији у смислу дефинисања обавеза руководиоца на свим нивоима за успостављање, развој и провођење система финансијског управљања и контроле како је прописано Одлуком о измјенама и допунама Одлуке о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама Босне и Херцеговине.⁵

Агенција је сачинила Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле за 2021. годину и исти доставила Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ. Анализом овог извјештаја констатовано је да постоји простор за даља унапређења у овој области нарочито у дијелу управљања ризицима који могу утицати на реализацију циљева институције из средњорочних и годишњих планова рада и извјештавања руководства о ризицима. На основу проведене ревизије је такође

⁴ Службени гласник БиХ, бр.61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

⁵ Службени гласник БиХ, бр. 30/13 и 67/15 и 51/18

констатовано да нису мапирани сви процеси и процијењени ризици (нпр. складишно пословање, наплата прихода од обука и сл.).

ПРЕПОРУКА 2

Агенција је у обавези да континуирано предузима мјере и активности на успостављању и ажурирању свеобухватног система финансијског управљања и контроле те извршава обавезе прописане актима надлежних институција.

3.4. Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁶ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁷, за обављање интерне ревизије у Агенцији надлежна је Јединица за интерну ревизију Министарства безбједности БиХ. Надлежна Јединица интерне ревизије није планирала обављање интерне ревизије у Агенцији у 2021. години тако да није ни вршена интерна ревизија у Агенцији.

4. БУЏЕТ

Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину није усвојен. У таквим околностима Савјет министара БиХ је, на основу одредби Закона о финансирању институција БиХ, на кварталном нивоу, доносио током године одлуке о привременим финансирању⁸ користећи као основу одобрени буџет за 2020. годину⁹.

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину, Агенцији су одобрена средства у укупном износу од 2.807.000 КМ, од чега је за текуће издатке одобрено 2.667.000 КМ, а за капиталне издатке 140.000 КМ.

Агенцији су, сходно одлукама о привременом финансирању, кроз оперативне планове буџета у 2021. години одобрена средства у укупном износу од 2.667.000 КМ за текуће издатке. Иако је Агенција, сходно Инструкцији Министарства финансија и трезора БиХ¹⁰, у обрасцима финансијског извјештаја у колони одобрени и кориговани буџет приказала Законом о буџету за 2020. годину планирана средства за капиталне издатке (140.000 КМ), иста нису била расположива Агенцији.

Поред буџетских средстава, Агенцији су на располагању била и средства вишегодишњих капиталних улагања пренесена из претходних година, у укупном износу од 739.656 КМ. Дакле, укупно расположиви буџет Агенције у 2021. години износио је 3.406.656 КМ.

⁶ Службени гласник БиХ, бр. 27/08 и 32/12

⁷ Службени гласник БиХ, број 59/19

⁸ Службени гласник БиХ, бр. 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21

⁹ Службени гласник БиХ, број 46/20

¹⁰ Инструкција за сачињавање годишњег извјештаја о извршењу Буџета буџетских корисника за период 01.01. - 31.12.2021. године

Укупна реализација расположивих средстава у 2021. години износи 2.130.748 КМ. Текући издаци су реализовани у износу 2.050.610 КМ или 77% расположивог буџета, а средства вишегодишњих капиталних улагања у износу 80.138 КМ или 11% расположивог буџета. Ниска реализација буџет посљедица је мањег броја реализованих обука полицијских службеника у односу на план, а због кашњења у провођењу конкурсних процедура код полицијских тијела, немогућности реализације планираних активности због пандемије COVID-19 те нереализације вишегодишњег капиталног пројекта. Трошкови закупа су мањи због пресељења Агенције током 2020. године у нови комплекс објеката, док су издаци за текуће одржавање зграда већи.

Агенције није вршила промјену структуре расхода буџета.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Агенција је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року. У текстуалном дијелу Годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Агенција је образложила реализацију расхода и прихода и одступања у односу на план те билансне позиције.

5.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 1.1. до 31.12.2021. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 2.130.748 КМ, што је за 1.415.908 КМ мање у односу на одобрени буџет у 2021. години.

Значајни расходи из буџета односе се на бруто плате (1.254.058 КМ), накнаде трошкова запослених (204.696 КМ), издатке за енергију и комуналне услуге (156.302 КМ), набавку материјала (284.169 КМ), издатке за текуће одржавање (54.153 КМ), уговорене услуге (51.693 КМ) те издатке за употребу возила (33.103 КМ.)

Вишегодишња капитална улагања су реализована у износу 80.138 КМ.

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1. Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2021. године исказане су у износу од 1.254.058 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 735.078 КМ, а порези и доприноси 518.980 КМ. Трошкови бруто плата су већи у односу на претходну годину за 27.686 КМ што је посљедица примјене Методологије распоређивања запосленог унутар платног разреда¹¹ и пријема запосленог на одређено вријеме. Просјечан број запослених у 2021. години за које су исплаћене бруто плате у Агенцији био је 45.

Распоређивање запослених унутар платних разреда: Агенција је у 2021. години наставила са примјеном Методологије за распоређивање запослених унутар платних

¹¹ Службени гласник БиХ, бр. 6/12 и 76/20

разреда тако да је у виши унутрашњи платни разред напредовало укупно 20 запослених. Од укупног броја, 16 запослених је унапријеђено у први односно други унутрашњи платни разред на основу оцјене рада запосленика и државних службеника у периоду 2016. до 2020. године. Поред тога два запослена су напредовала због стицања вишег нивоа академског образовања на основу приложених диплома, док су два запослена напредовала по оба основа.

5.1.2. Вишегодишња капитална улагања

'Пројекат изградње објекта за трајни смјештај Агенције за школовање и стручно усавршавање кадрова' је дугогодишњи пројекат започет 2010. године о чијој финансијској реализацији смо извјештавали путем ревизорских извјештаја претходних година¹².

Закључком Савјета министара БиХ из 2010. године¹³ одобрена су средства за изградњу објекта за смјештај Агенције у износу од 8.194.446 КМ. Одлуком о измјенама и допунама Одлуке о одобравању средстава за завршетак пројекта изградње и опремања објекта за трајни смјештај Агенције из 2018. године¹⁴, одобрена су средства за завршетак Пројекта изградње и опремања објекта за трајни смјештај Агенције за период 2016.-2019. година, у износу од 3.997.754 КМ. Дакле, укупно одобрена средства за Пројекат изградње и опремања објекта за трајни смјештај Агенције износе 12.192.200 КМ.

Укупно реализована средства по Пројекту од почетка реализације до 31.12.2021. године износе 11.532.682 КМ. Неутрошена средства у износу 659.518 КМ су пренесена у 2022. годину.

Укупна расположива средства Пројекта у 2021. години износила су 739.656 КМ и у цијелости се односе на пренесена средства из 2020. године.

У 2021. години Агенција је окончала активности II фазе вањског уређења које се односе на радове на вањским теренима, игралиштима и борилиштима. Утрошена средства износе 80.138 КМ од чега је на набавку грађевина утрошено 75.072 КМ, а на набавку опреме 5.066 КМ.

Као што смо у извјештају за претходну годину констатовали, Агенција је након завршеног техничког пријема преселила у новоизграђени комплекс 01.07.2020. године.

Није било трошења средстава нити покретања поступака набавки опреме за професионалну кухињу и вешерај у оквиру средства која су одобрена и била расположива Агенцији, а према изјавама руководства, због неријешене ситуације са извођачем радова I фазе изградње објекта за смјештај Агенције и непостизања међусобних договора у вези уговорених обавеза.

Наиме, иако је технички пријем завршен и употребна дозвола за објекат издата у јуну 2020. године те Уговором (члан 27.) прописано да ће коначан обрачун изведених радова извршити одмах, а најдаље у року од 15 дана од дана завршетка техничког прегледа објекта, извођач радова I фазе изградње објекта за смјештај Агенције до краја 2021. године није испоставио ваљану окончану ситуацију нити је отклонио недостатке на

¹² Сви ревизорски извјештаји доступни су на веб страници Канцеларије за ревизију институција БиХ, www.revizija.gov.ba

¹³ Закључак СМ од 19.10.2010. године

¹⁴ Одлука СМ од 3.12.2018. године

грађевини које је констатовао надзорни орган и Агенција¹⁵. Банкарска гаранција за уредно извршење уговора извођача радова је истекла у јулу 2017. године и извођач радова никада није доставио нову банкарску гаранцију у складу са одредбама Анекса II Уговора о извођењу радова на изградњи објекта за трајни смјештај Агенције од 29.06.2017. године, а који је за предмет имао продужење рока извођења радова до 15.09.2017. године (чланом 5. овог Уговора је утврђено да ће се Уговор сматрати апсолутно ништавима у складу са чланом 72. став 4 Закона о јавним набавкама уколико се не достави гаранција у предвиђеном року тј. до 31.07.2017. године). Гаранција надзорног органа је истекла у 2015. години.

Агенција није фактурисала уговорену казну (пенале) по основу кашњења у извођењу радова у односу на уговорене рокове до испостављања окончане ситуације. Као што је констатовано у претходним ревизорским извјештајима, извођач радова није извршио радове у уговореном року (до 15.09.2017. године), а Агенција може, сходно одредбама Уговора (члан 12. Уговора), казну наплатити дијелом из задржаних средстава извођача радова за гарантни рок. Укупан износ казне, с обзиром на број дана кашњења, је максимално уговорени износ од 5% вриједности уговора, односно 339.066 КМ. Због кашњења извођача са окончањем радова у уговореном року, Агенција је каснила са пресељењем у новоизграђени објект и при томе плаћала трошкове закупа за смјештај.

У 2021. години Агенција се више пута дописима обраћала извођачу радова за отклањање уочених недостатака на комплексу објекта (немогућност затварања улазних врата, појава воде и влаге у појединим дијеловима објекта и др.) те достављање ваљане и комплетне окончане ситуације, међутим до окончања ревизије (мај 2022. године), извођач радова по мишљењу Агенције није доставио ваљану и комплетну окончану ситуацију.

Наиме, према презентованој документацији, Надзорни орган је 28.6.2021. године доставио допис о достави окончане ситуације с наводима да извођач радова на појединим ставкама (додатни радови) нема

одобрене јединичне цијене радова због чега је од истог затражио доставу трошковника. Достављени предмјер са предрачуном додатних радова на објекту надзорни орган је доставио Агенцији са наводима да су ти радови изведени

Није ријешен облигациони однос са извођачем радова I фазе изградње објекта за трајни смјештај Агенције и с тим у вези нису наплаћени пенали због кашњења у извођењу радова на изградњи објект.

промтно на захтјев инвеститора због техничког пријема објекта који је убрзан због пандемије COVID -19 те није било времена да се проведе поступак око утврђивања цијене коштања извођења радова. У допису је тражено од Агенције да потврди или оспори наведене јединичне цијене радова. Такође, надзорни орган је дописом од 28.9.2021. године обавијестио Агенцију да нису испуњени услови за прихватање окончане ситуације јер Агенција није ни одобрила нити оспорила додатне радове поменуте горе те није исказала уговорну казну. У Одговору од 4.10.2021. године на наведени допис надзора, Агенција је поново инсистирала на достави окончане ситуације те навела да спорни дио може бити предмет касније евентуалне арбитраже. У новембру је извођач радова доставио окончану ситуацију коју је Агенције према допису од 16.11.2021. године вратила јер иста није била овјерена од стране надзорног органа и достављена на дефинисан начин (није достављен довољан број примјерака, није достављена фактура за извршене радове, нема завршног извјештаја надзорног органа, нису исказани пенали и др.). Такође, представник извођача радова је у новембру 2021.

¹⁵ У Извјештају надзорног органа из маја 2020. године наведени су радови које извођач није реализовао та да исти не утичу на технички пријем објекта, као и недостаци наведених радова, које је извођач дужан извести прије испоставе окончане ситуације.

године доставио Агенцији Уговор о уступању доспјелих потраживања склопљен између чланова конзорција од 8.11.2021. године, као и Анекс 3 конзорцијског уговора према којем носилац конзорција уступа потраживања у износу 356.678 КМ (задржана средства по привременим ситуацијама) другом члану конзорција по основу Уговора о извођењу грађевинских радова од 17.1.2014. године. Као што је нашим ранијим извјештајима наведено, носилац конзорција, се због финансијских проблема повукао из реализације уговора о извођењу радова на изградњи објекта, тако да је у 2018. години закључен Анекс 2 конзорцијског уговора, којим је носилац конзорција сагласан да се исплата окончане ситуације изврши на рачун другог члана конзорција.

Дана 9.12.2021. године је одржан је састанак између Агенције и надзорног органа у вези са доставом окончане ситуације и обавезе извођача радова на којем је координатор надзорног тијела истакао да је обавеза инвеститора да у окончаној ситуацији исказе уговорну казну – пенале, а и расправљало се и о року завршетка радова и датуму овјере задњих радова према службеним евиденцијама надзора. Такође, Агенције је дописом од 15.12.2021. године тражила од надзорног органа информацију о року завршетка радова и датуму овјере задњих радова према службеним евиденцијама надзора, а која према наводима Агенције није достављена. Поред тога, надзорни орган није доставио своју окончану ситуацију. Према аналитичкој картици са 31.12.2021. године задње плаћање према надзорном органу је извршено 21.3.2018. године.

У јануару 2022. године извођач радова је поново доставио окончану ситуацију коју је одобрио надзорни орган са корекцијама у дијелу радова који нису писмено одобрени од стране Агенције (вриједност ових радова је 22.511 КМ). Такође, извођач радова је доставио и захтјев за уплату задржаних средстава за гарантни рок. Комисија за праћење и реализацију изградње објекта је извршила преглед окончане ситуације и констатовала да окончана ситуација није достављена у складу са Уговором о изградњи (иста није достављена преко надзорног органа, на листовима грађевинске књиге нема датума, мјесеца ни године настанка рада, нису обрачунати пенали те друге недостатке) те је Агенција тражила од извођача радова као и надзорног органа допуну документације те доставу комплетиране окончане ситуације у складу са уговореним обавезама.

До краја маја 2022. године извођач радова није поступио по захтјеву Агенције, нити је надзорни орган доставио свој коначан извјештај.

Агенција је у марту 2022. године примила Позив за склапање споразума о начину измирења дуга по основу окончане ситуације, односно Опомену пред тужбу од стране овлашћеног адвоката извођача радова због неблаговременог измирења обавеза по основу окончане ситуације.

У контексту нерјешених односа са носиоцем конзорција, констатовали смо да се против Агенције води спор у вриједности 52.000 КМ покренут у 2019. години од стране једног подизвођача, а по основу уговора о преносу потраживања између извођача радова и овог подизвођача, а који према наводима Агенције она није потписала. У овом спору Агенцију заступа Правобранилаштво БиХ.

ПРЕПОРУКА 3

Агенција је дужна поступити у складу с уговором о извођењу радова те предузети све потребне мјере како би се окончао облигациони однос с извођачем радова и извршила наплата пенала од извођача радова због кашњења у извођењу радова у односу на уговорене рокове.

ПРЕПОРУКА 4

Препоручујемо Агенцији да све даље активности и спорна питања у вези са реализацијом Уговора о изградњи објекта са извођачем родова рјешава у сарадњи са Правобранилаштвом БиХ.

Евидентирани радови у Главној књизи: Досадашња улагања у изградњу објекта од почетка Пројекта (11.000.378 КМ) евидентирана су у на класи сталних средства као инвестиција у току (средства у припреми) те на класи 8-капитални издаци гдје су евидентирана улагања на годишњем нивоу. Од наведеног износа на радове I фазе изградње објекта се односи 6.746.043 КМ, колико износи и плаћање извођачу радова. Увидом у аналитичку картицу извођача радова I фазе задње плаћање је извршено 21.3.2018. године и односи се на 43. привремену ситуацију. Према 43. привременој ситуацији од 31.1.2018. године укупна задржана средства до тада износе 356.678 КМ. Задржана средства нису евидентирана у Главној књизи на капиталним издацима, средствима и разграничењима. Евидентирање на одговарајућим контима у Главној књизи вршено је у износу за плаћање који је извођач радова исказивао у привременим ситуацијама, а не у износу извршених радова, тако да су евидентирана улагања у објекат у Главној књизи исказана у мањем износу за наведени износ задржаних средстава, као и разграничени расходи.

ПРЕПОРУКА 5

Агенција треба обезбиједити правилно евидентирање у Главној књизи свих издатака по основу изведених радова на објекту као и износа задржаних средстава по основу уговора о извођењу радова и испостављених ситуација извођача радова.

Укњижба објекта у земљишне књиге: Агенција је у протеклом периоду покренула активности на упису права власништва на објекту за трајни смјештај Агенције у земљишне књиге. По препорукама ревизије, Агенција се обратила Правобранилаштву БиХ уз чију сарадњу рјешава ово питање.

Агенција је сачинила Информацију о статусу Пројекта изградње и опремања објекта за трајни смјештај Агенције и након добијених мишљења надлежних институција упутила исту на Савјет министара БиХ.

ПРЕПОРУКА 6

Агенција треба посветити дужну пажњу даљим активностима на реализацији Пројекта како би се кроз квалитетне претходне припреме максимално смањили ризици од евентуалних потешкоћа у даљој реализацији Пројекта.

5.2. Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примици по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, исказани су у износу од 96.205 КМ, што је за 76.205 КМ више у односу на приходе и примитке планиране буџетом за 2020. годину.

У складу са Законом о Дирекцији за координацију полицијских тијела и агенцијама за подршку полицијској структури у БиХ¹⁶, Агенција је надлежна за организоване и провођење школовања и стручног оспособљавања и усавршавања припадника полицијских тијела БиХ и других служби и агенција из области сигурности (основна, специјалистичка, стална и други видови полицијске обуке). Сходно томе, Агенција остварује приходе у складу са Одлуком Савјета министара БиХ о утврђивању висине трошкова школовања и боравка у Агенцији за институције и организације које се не финансирају из буџета БиХ¹⁷. Одлуком је дефинисана висина трошкова обуке, смјештаја, исхране, униформе, обуће и уџбеника по кадету. Трошкови школовања и боравка се уплаћују на Јединствени рачун трезора БиХ.

Са 31.12.2021. године наплаћен је приход у износу 96.000 КМ по основу Уговора о међусобним правима и обавезама Агенције и Полиције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Преглед прихода и примитака приказан је у Табели III у прилогу Извјештаја.

5.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2021. године исказана су укупна средства у износу од 11.727.505 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 12.036.854 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (11.727.341 КМ), обавезе према добављачима (189.690 КМ) те обавезе према запосленима за бруто плате и накнаде из децембра 2021. године (117.694 КМ).

Агенција је извршила попис сталних средстава, потраживања и обавеза на 31.12.2021. године. Пописом нису констатоване значајније неправилности и недостаци.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

Залихе материјала у складишту: Агенција не посједује софтвер за евидентирање набављеног материјала и ситног инвентара. Поред тога у 2021. години нису вођене интерне евиденције о количинском стању по врсти материјала нити су набавке материјала вриједносно евидентирани у Главној књизи. Такође смо установили да се приликом издавања материјала из складишта није примјењивала процедура прописана Правилником о материјалном пословању од 25.01.2011. године у смислу одобравања излаза робе од стране одговорних лица дефинисаних наведеним Правилником. Почетком 2022. године именована је пописна комисија која је извршила натурални попис материјала у складишту на дан 31.12.2021. године без усклађивања утврђеног стања са књиговодственим стањем. Лице које је било ангажовано на овим пословима у 2021. године по основу уговора о дјелу је направило попис стања у складишту на дан 30.12.2021. године према врсти материјала. Ревизијом је утврђено да на појединим артиклима постоји одступање између стања које је утврдила пописна комисија и стања у

¹⁶ Службени гласник БиХ, број 36/08

¹⁷ Службени гласник БиХ, бр. 40/14 и 96/16

евиденцијма наведеног лица. У 2022. години након извршеног пописа залиха у складишту другом лицу је додијељен наведени посао око залиха.

По препорукама ревизије, Агенција се почетком 2022. године обратила Министарству финансија и трезора БиХ да јој се омогући кориштење Модула за праћење залиха који се налази у саставу ИСФУ система и активности на успостављању истог су у току.

ПРЕПОРУКА 7

Агенција треба у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ што прије успоставити Модул залиха како би се обезбиједило ефикасно евидентирање, праћење и управљање залихама материјала у посједу Агенције.

ПРЕПОРУКА 8

Агенција треба обезбиједити да сви излази материјала из складишта буду одобрени од особа овлашћених за те послове према интерном правилнику.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен. Према Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину Агенцији је одобрено 48 запослених. На 31.12.2021. године, Агенција је имала 44 запослена, од којих су два именована лица, један запослени на одређено вријеме и 41 запослени на неодређено вријеме. Такође, једно лице се води на неплаћеном одсуству.

Током године није било запошљавања државних службеника нити запосленика на неодређено вријеме. Једно лице је ангажовано на одређено вријеме на позицији стручног савјетника за што је проведен јавни оглас до повратка запосленог са родитељског дупуста. Радни однос је престао за три лица. Једна државна службеница је стекла услове за пензионисање док су за двије запосленице истекли уговори на одређено вријеме које су током 2020. године биле ангажоване због повећаног обима посла.

Агенција је у децембру 2021. године упутила Савјету министара БиХ захтјев за сагласност за занављање двије позиције (референти) за што није добила одговор. Такође је у јануару и марту 2022. године тражено ново запошљавање за 11 радних мјеста, што је број преко одобреног броја запослених (48) из Закона о буџету за 2020. године, те је Агенција добила негативне одговоре од Министарства финансија и трезора БиХ.

Агенција је извршила оцјењивање државних службеника и извјештаје о оцјењивању доставила Агенцији за државну службу БиХ док су за запосленике донесена рјешења о оцјењивању за текућу годину.

Уговори о дјелу: Укупни издаци за уговоре о дјелу износили су 16.524 КМ (нето износ) и већи су у односу на претходну годину за 6.159 КМ.

Агенција је током године ангажовала укупно девет особа по основу уговора о дјелу од којих су два лица ангажована у континуитету на систематизованим пословима. Ради се о

Ангажована су лица по основу уговору о дјелу за редовне и систематизоване послове.

пословима одржавања чистоће, за што је плаћена укупна нето накнада у износу од 4.991 КМ (600 КМ мјесечно) и послове везане за складиште и

издавање материјала, за што је плаћена нето накнада од 5.333 KM (800 KM мјесечно).

Агенција је у децембру 2021. године од Савјета министара БиХ тражила сагласност за запошљавање референта за административно-техничке послове и МТС, док је за послове чишћења тражена сагласност у 2022. години.

Остали ангажмани путем уговора о дјелу се односе на повремене послове који нису у оквиру систематизованих послова, а односе се на одржавање травњака, ситне поправке, консултантске услуге и слично за шта су исплаћене нето накнаде у распону од 150 KM до 1.500 KM

ПРЕПОРУКА 9

Препоручујемо Агенцији да ангажовање лица по уговору о дјелу врши искључиво за конкретне послове који нису редовни и систематизовани послови.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Агенција је почетком године донијела привремени план набавке те у току године извршила двије измјене плана које је објавила на својој интернет страници. За сваки поступак набавке именована је посебна комисија за јавне набавке. Директне споразуме је проводила посебна комисија.

Према презентованим подацима¹⁸, Агенција је провела три отворена поступка (223.284 KM), шест конкурентских поступака (97.175 KM), један преговарачки поступак са објавом обавјештења (44.800 KM), три поступка у складу с Анексом II дио Б Закона о јавним набавкама (15.076 KM) док су остале набавке проведене путем директних споразума (77.657 KM).

Након претходно проведених поступака укупна вриједност закључених Уговора/Оквирних споразума износила је 412.281 KM без ПДВ-а.

Поступцима ревизије обухваћене су следеће набавке: услуге одржавање система за гријање и климатизацију (115.499 KM), комплет униформи за полазнике основне обуке (85.350 KM), службене униформе за запослене у Агенцији (22.485 KM), муниција за потребе обуке (44.800 KM), плин (34.188 KM), услуге прања постељине и других текстилних производа (17.094), образовна помагала (3.249 KM) те прање моторних возила (5.530 KM). Сви наведени износи су без ПДВ-а.

Код набавке муниције за потребе обуке смо констатовали да су на првобитну одлуку о избору најповољније понуде изјављене двије жалбе од стране понуђача који су учествовали у поступку. Изјављене жабе су се односиле на неправилну евалуацију понуда у дијелу доказа које је доставио изабрани понуђач и неосновано одбацивање понуде једног понуђача. Канцеларија за разматрање жалби је наведене жалбе усвојила, поништила одлуку о избору и вратила предмет Агенцији на поновни поступак одлучивања. Након поновне евалуације понуда донесена је одлука о избору према којој је изабран један од понуђач који су изјавили жалбу, а понуда првоизабраног понуђача је одбачена јер нису достављени докази у складу са тендерском документацијом.

Такође, на основу прегледа достављених жалби у поступцима јавних набавки у 2021. години констатовали смо да је изјављена и жалба на одлуку о избору најповољнијег

¹⁸ Подаци из система е-набавке и табеларних прегледа сачињених за потребе ревизије

понуђача за хигијенски материјал коју је такође Канцеларија за разматрање жаби усвојила и поништила одлуку о избору. Након поновне евалуације понуда изабран је понуђач који је изјавио жалбу на првобитну одлуку о избору најповољније понуде јер је његова понуда била одбачена.

На основу наведеног може се извести закључак да Агенција треба више пажње посветити евалуацији понуда како би смањила ризик од жалби понуђача, а све у циљу ефикасног провођења поступака набавки.

ПРЕПОРУКА 10

Потребно је приликом евалуације понуда више пажње посветити оцјени доказа које понуђачи достављају уз своје понуде, а све у циљу ефикасног провођења поступака и смањења ризика од евентуалних жалби понуђача.

8. КОМЕНТАРИ

Агенција у остављеном року није доставила коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину.

Ревизију у Агенцији за 2021. годину обавили су: Наташа Авдаловић - виши ревизор за финансијску ревизију (вођа тима), Аниса Јусић - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Жељко Ћавар - ревизор за финансијску ревизију (члан тима).

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Наташа Авдаловић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Сњежана Баштинац, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије**

Неџад Хајтић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2021. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2021. године

Табела III - Преглед прихода и примитака у 2021. години

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2021. годину

Агенција за школовање и стручно усавршавање кадрова

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Проценат 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	2.667.000	0	2.667.000	2.050.610	77
Бруто плате и накнаде	1.307.000	0	1.307.000	1.254.058	96
Накнаде трошкова запослених	211.000	0	211.000	204.696	97
Путни трошкови	13.000	0	13.000	7.379	57
Издаци телефонских и пошт.услуга	22.000	0	22.000	16.501	75
Издаци за енергију и ком.услуге	297.000	0	297.000	156.302	53
Набавка материјала	615.000	0	615.000	284.169	46
Издаци за услуге превоза и горива	38.000	0	38.000	11.804	31
Унајмљивање имовине и опреме	20.000	0	20.000	3.450	17
Издаци за текуће одржавање	70.000	0	70.000	54.153	77
Издаци за осигурање	12.000	0	12.000	6.405	53
Уговорене и друге посебне услуге	62.000	0	62.000	51.693	83
2. Капитални издаци	140.000	0	140.000	0	0
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина			0		
Набавка опреме	140.000		140.000		0
Набавка сталних средстава у облику права			0		
Реконструкција и инвестиционо одрж.			0		
3. Текући грантови	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	2.807.000	0	2.807.000	2.050.610	73
5. Вишегодишња капитална улагања	0	739.656	739.656	80.138	11
Набавка грађевина		125.334	125.334	75.072	60
Набавка опреме		614.322	614.322	5.066	1
6. Новчане донације	0	0	0	0	
			0		
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
			0		
8. Укупно (4+5+6+7)	2.807.000	739.656	3.546.656	2.130.748	60

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило дана 2.3.2022. године.

директор
Марко Вујевић

Биланс стања на дан 31.12.2021. године

Агенција за школовање и стручно усавршавање кадрова

Табела II

Опис	31.12.2021.	31.12.2020.	Проценат 2/3*100
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	164	1.011	16
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	164	1.011	16
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
2. Стална средства	11.727.341	12.005.992	98
Стална средства	13.882.153	13.838.170	100
Исправка вриједности	2.154.812	1.832.178	118
Неотписана вриједност сталних средстава	11.727.341	12.005.992	98
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	11.727.505	12.007.003	98

3. Краткорочне обавезе и разграничења	309.513	538.751	57
Краткорочне текуће обавезе	191.655	412.163	46
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	117.694	125.577	94
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	164	1.011	16
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	11.727.341	12.005.992	98
Извори средстава	11.727.341	12.005.992	98
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	12.036.854	12.544.743	96

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило 2.3.2022. године

Директор
Марко Вујевић

Преглед прихода и примитака у 2021. години

Агенција за школовање и стручно усавршавање кадрова

Табела III

Опис	Планирани износ	Измјене и допуне	Укупно планирани износ	Остварени износ	Проценат (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Непорезни приходи	20.000	0	20.000	96.205	481
Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика	0	0	0	0	
Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	20.000	0	20.000	96.205	481
Новчане казне (непореске природе)	20.000	0	20.000	96.205	481
2. Текући трансфери и донације	0	0	0	0	
Примљени текући трансфери од иностраних влада и међународних организација - донације из иностранства	0	0	0	0	
Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти	0	0	0	0	
Домаће донације	0	0	0	0	
3. Капитални примици	0	0	0	0	
Капитални примици од продаје сталних средстава	0	0	0	0	
Примици од финансијске имовине	0	0	0	0	
Примици од дугорочног задуживања	0	0	0	0	
Примици од краткорочног задуживања	0	0	0	0	
4. Укупни приходи и примици (1+2+3)	20.000	0	20.000	96.205	481

Руководство је Преглед прихода и примитака по економским категоријама одобрило 2.3.2022. године

Директор
Марко Вујевић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Агенције за школовање и стручно усавршавање кадрова** (у даљем тексту: Агенција) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2021. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са одлукама о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину (Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 24.05.2022.

Директор

Марко Вујевић

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*DIREKCIJE ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**DIREKCIJE ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU**

Broj: 02-16-1-1003/22

Sarajevo, juli 2022. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	5
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	5
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	7
II	PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)	9
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	10
1.	KRITERIJI	10
2.	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	10
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	13
3.1.	Organizacija i rukovođenje	13
3.2.	Funkcionisanje sistema internih kontrola	15
3.3.	Finansijsko upravljanje i kontrola	15
3.4.	Interna revizija.....	16
4.	BUDŽET	16
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	17
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	17
5.1.1.	Bruto plaće.....	17
5.1.2.	Izdaci za upotrebu vozila.....	18
5.1.3.	Unajmljivanje poslovnog prostora	18
5.1.4.	Ostale stručne usluge	19
5.1.5.	Višegodišnja kapitalna ulaganja	20
5.2.	Pregled prihoda i primitaka	21
5.2.1.	Prihodi od naknada koje plaćaju operatori aviona	21
5.3.	Bilans stanja	23
6.	ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAŽOVANIH LICA.....	24
7.	JAVNE NABAVKE	26
7.1.	Nabavka usluge posredovanja u nabavci avio karata i rezervaciji smještaja	26
8.	KOMENTARI	28
PRILOZI	28	

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja, i u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Direkcije za civilno zrakoplovstvo BiH (u daljem tekstu: Direkcija)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Direkcije prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Direkcije u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Direkcije je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja Direkcije za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Direkcije za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Direkcije u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Direkcije nije usklađen sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH (tačka 3.1. Izvještaja);*
- *Nemogućnost fakturisanja i naplate određenih prihoda od zračnih operatora zbog nepoštivanja važeće odluke Direkcije od strane aerodroma u Mostaru, Tuzli i Banjoj Luci (tačka 5.2.1 Izvještaja);*
- *I ove godine Direkcija je vršila angažmane osoba po osnovu ugovora o djelu za poslove koji su predviđeni postojećom sistematizacijom radnih mjesta u Direkciji i za poslove koji su trajnog karaktera za čije usluge su izdvojena značajna sredstva (tačka 6. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Direkcije je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Direkcije, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 25.7.2022. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)

Izveštajem o obavljenoj reviziji za 2021. godinu obuhvaćeno je devet preporuka i sve su date zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Od ukupnog broja datih preporuka, četiri preporuke se odnosi na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identifikovane i u prethodnim izveštajima, tj. nije bilo značajnijih promjena u cilju njihovog otklanjanja te su, shodno tome, preporuke ponovljene u 2021. godini.

U tabeli koja slijedi (Tabela 1.) prikazani su podaci o datim preporukama za 2021. godinu.

Br. prep.	Tačka izvještaja	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ²	
			Finansijski izvještaji	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	3.1.	Organizacija i rukovođenje		●		●
2.	3.2.	Funkcionisanje sistema internih kontrola		●	●	
3.	3.3.	Finansijsko upravljanje i kontrola		●	●	
4.	5.1.4.	Ostale stručne usluge		●	●	
5.				●	●	
6.	5.2.1.	Prihodi od naknada koje plaćaju operatori aviona		●		●
7.	6.	Zapošljavanje i status angažovanih lica		●		●
8.				●		●
9.	7.	Javne nabavke		●	●	

Tabela 1. Preporuke za 2021. godinu

² Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu³
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi BiH i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o zrakoplovstvu BiH

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Direkcije za 2020. godinu, dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pažnje na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji koji nije usklađen sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH, neriješeno pitanje trajnog smještaja Direkcije, nemogućnost fakturisanja i naplate određenih prihoda od zračnih operatora, angažmane osoba po osnovu ugovora o djelu i slabosti i nedostatke u postupcima javnih nabavki.

U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

³ Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je finansiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom finansiranju donesenim na osnovu odobrenog budžeta za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Direkcija je postupila u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestila nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Na osnovu uvida u preduzete aktivnosti, u narednoj tabeli (Tabela 2.) dat je osvrt na realizaciju prethodno datih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizovane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u toku, ✖ nerealizovane preporuke, ⓘ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
1.	S obzirom da je Vijeće ministara imenovalo rukovodstvo Direkcije u punom kapacitetu, preporučujemo Direkciji da preduzme dodatne aktivnosti na izradi novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u skladu sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije i kriterija za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH.	Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Direkcije nije usklađen sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH. Direkcija je dostavila prijedlog pravilnika u decembru 2021. godine Ministarstvu komunikacija i prometa BiH radi uvrštavanja u njihov Pravilnik, te upućivanja u dalju procedure dobijanja mišljenja nadležnih institucija i razmatranja i usvajanja od strane Vijeća ministara BiH.	✖
2.	Direkciji preporučujemo da nastavi sa preduzimanjem potrebnih aktivnosti na usvajanju Pravilnika kako bi oblast nabavke i upotrebe vozila u Direkciji bila u potpunosti uređena u skladu sa važećim propisima.	Prijedlog Pravilnika o službenim specijaliziranim vozilima, u Direkciji je 10.8.2021. godine upućen Vijeću ministara BiH na usvajanje.	●
3.	Direkcija je prilikom nabavke i načina korištenja službenih vozila dužna poštovati propise koji regulišu ovu oblast.	U 2021. godini nije bilo slučajeva privremenog ustupanja službenog vozila Direkcije na korištenje Ministarstvu komunikacija i prometa BiH ili drugim institucijama BiH.	✔
4.	Imajući u vidu činjenicu da su za rješavanje pitanja trajnog smještaja Direkcije osigurana sredstva još 2012. godine te da su do sada izdvojena značajna sredstva za plaćanja zakupa te kontinuirani rast cijena nekretnina, ponovo ističemo da je potrebno da nadležne institucije ovo pitanje riješe bez daljeg odlaganja, odnosno što prije donesu neophodnu odluku u skladu sa odredbama Zakona o budžetu. Prilikom donošenja navedene odluke smatramo da je potrebno dodatno razmotriti potrebe za predloženom površinom prostora imajući u vidu objektivne potrebe te dobre prakse u pogledu neophodne površine prostora po zaposlenom.	Vijeće ministara BiH, na 33 sjednici održanoj 15.4.2021. godine nije razmatralo Prijedlog odluke o odobravanju sredstava i načinu provedbe postupka kupovine/nabavke poslovnog prostora u Banjoj Luci za potrebe Direkcije jer je isti skinut na Kolegiju Vijeća ministara BiH zbog nepostojanja saglasnosti.	●

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
5.	Direkcija treba u saradnji sa nadležnim institucijama, preduzeti dodatne aktivnosti, kako bi bila u mogućnosti fakturirati i naplatiti propisane prihode imajući u vidu rizik nastanka zastare naplate potraživanja. Vezano za pokrenute sudske sporove protiv aerodromskih operatora u Tuzli, Banjoj Luci i Mostaru preporučujemo Direkciji da zajedno sa Pravobranilaštvom BiH uloži dodatne napore u cilju efikasnog rješavanja istih.	Direkcija je provodila aktivnosti oko izrade nacrt odluke o naknadi koju plaćaju operatori zrakoplova po prevezenom putniku u odlasku i visini naknade koju plaćaju operatori po toni prevezene robe u odlasku i predviđela sankcije u vidu suspenzije potvrde aerodromskog operatora do dostavljanja izvještaja o prevezenim putnicima/robi/teretu. Direkcija odgovara na upite Pravobranilaštva BiH u cilju efikasnog rješavanja pokrenutih sudskih sporova protiv aerodromskih operatora u Mostaru, Tuzli i Banjoj Luci.	
6.	Uvažavajući potrebu osiguranja kontinuiteta svih aktivnosti koje prate osnovnu djelatnost zbog koje je institucija osnovana preporučujemo Direkciji da racionalno koristi sredstva za angažovanje lica putem ugovora o djelu te da propiše procedure o načinu angažovanja, odobravanja te načinu kontrole izvršenog posla po ugovoru o djelu sve u cilju osiguranja uslova za namjensko i transparentno trošenje budžetskih sredstava odobrenih za ove namjene.	Iako je Direkcija izradila interne procedure u vezi angažmana po osnovu ugovora o djelu istom su predviđeli poslove koji nemaju karakter ugovora o djelu i koji spadaju u redovne poslove iz nadležnosti Direkcije. Realizacija sredstava za ove namjene ove godine je veća u odnosu na realizaciju prethodne godine.	
7.	Angažovanje lica za poslove iz opisa sistematizovanih radnih mjesta treba vršiti u skladu sa relevantnim zakonskim propisima na transparentan način, a angažovanje po osnovu ugovora o djelu samo u izuzetnim slučajevima za konkretne i nesistematizovane poslove.	I ove kao i prethodne godine prisutni su angažmani po osnovu ugovora o djelu na poslovima koji su predviđeni sistematizacijom radnih mjesta u Direkciji.	
8.	Preporučujemo Direkciji da kada je god moguće vrši podjelu predmeta nabavke na lotove te jasno specificira dodatne usluge koje zahtijeva uz predmet nabavke u cilju pribavljanja više ponuda i eventualnog postizanja povoljnijih efekata nabavke.	Nisu uočeni slučajevi da se predmet nabavke ne podijeli na lotove, ukoliko su za to ispunjeni uslovi, u cilju najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.	
9.	Direkcija treba prilagoditi zahtjeve u tenderskoj dokumentaciji predmetu nabavke kako bi osigurala ekonomične i efikasne procedure javnih nabavki.	U postupcima nabavki koje je provodila Direkcija u 2021. godini nisu uočeni slučajevi da je tehnička specifikacija imala vidljive elemente favorizovanja ili eliminacije određenih ponuđača.	
10.	Preporučujemo Direkciji da ubuduće više pažnje posveti sadržaju tenderske dokumentacije i evaluaciji ponuda sve u cilju efikasnog provođenja planiranih procedura u skladu sa važećim propisima i smanjenja rizika od eventualnih žalbi ponuđača.	Prilikom provođenja postupaka javnih nabavki u 2021. godini u Direkciji nije bilo žalbenih postupaka.	

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja ranijih godina	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja ranijih godina	Status
9.	Uvažavajući činjenicu da je otvoreni postupak nabavke aviokarata i rezervacija smještaja jednom poništen, te da se Direkcija bavila pitanjem ispitivanja cijena aviokarata i kako kontrolu iste predvidjeti tenderskom dokumentacijom, ipak smatramo da je potrebno voditi više računa o izboru vrste postupka u skladu sa zakonskim odredbama i predmetom nabavke. Također, u cilju osiguranja većeg broja ponuda i postizanja bolje cijene preporučujemo da se razdvoje usluga smještaja od rezervacije avionskih karata. (2019. godina)	Direkcija je u 2021. godini putem otvorenog postupka izabrala dobavljača za usluge posredovanja u nabavci avio karata i rezervaciji smještaja.	

Tabela 2. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuke čija je realizacija u toku će biti predmetom daljeg praćenja do trenutka dok se ne realizuju u potpunosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizovane. Shodno tome, u ovom izvještaju nisu date nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Direkcija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Organizacija i rukovođenje

Direkcija funkcioniše u okviru Ministarstva komunikacija i prometa BiH kao upravna organizacija, a njena organizacija i upravljanje, nadležnosti i odgovornosti, regulisani su Zakonom o zrakoplovstvu BiH⁴ i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji iz 2009. godine koji je sastavni dio Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji nadležnog Ministarstva koje i donosi Pravilnik uz saglasnost Vijeća ministara BiH. Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 79 izvršilaca.

Prema navedenom Zakonu, Direkcija je nadležna i odgovorna za obavljanje funkcije regulatora i nadzora u civilnom zrakoplovstvu i kontroli leta.

Radom Direkcije rukovodi generalni direktor koji ima dva zamjenika koji rukovode sektorima. Generalni direktor je odgovoran ministru komunikacija i prometa dok su zamjenici odgovorni generalnom direktoru.

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 39/09 i 25/18

Generalni direktor i zamjenici generalnog direktora imenovani su 24.2.2021. godine na mandatni period od četiri godine počevši od 16.3.2021. godine.⁵

Prema važećem Pravilniku, poslovi i zadaci iz nadležnosti Direkcije obavljaju se u okviru sljedećih organizacijskih jedinica: Ured generalnog direktora, Sektor za zrakoplovnu sigurnost i sigurnost letenja, Sektor za zrakoplovnu navigaciju i aerodrome, odjeljenja i odsjeci. Sjedište Direkcije je u Banjoj Luci. Direkcija ima regionalne urede sa sjedištem u Sarajevu i Mostaru.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji: Postupcima revizije ustanovili smo dugogodišnji izostanak aktivnosti Direkcije na usklađivanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH. Naime, Direkcija nije uskladila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji sa Odlukom Vijeća ministara BiH o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave BiH⁶ i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH.⁷ (rok za usklađivanje je bio 2014. godina).

Direkcija je u cilju usklađivanja predmetnog pravilnika u 2015. godini komunicirala sa Komisijom za analizu radnih mjesta Ministarstva pravde BiH. Poslije toga Direkcija sve do ove godine nije provodila aktivnosti na usklađivanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji shodno odlukama Vijeća ministara BiH a između ostalog izostanak

Iako je rok za usklađivanje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji bio 2014. godina, Direkcija je tek ove godine uputila prijedlog pravilnika Ministarstvu komunikacija i prometa BiH radi upućivanja u dalju proceduru pribavljanja mišljenja nadležnih institucija i usvajanja od strane Vijeća ministara BiH.

aktivnosti obrazlaže neriješenim sastavom rukovodstva Direkcije. Naime Direkcijom je od 2018. godine rukovodio vršilac dužnosti direktora. Ured za reviziju je kroz izvještaje o obavljenoj finansijskoj reviziji Direkcije prethodnih godina preporučivao Direkciji da, u cilju pripreme finalnog dokumenta i slanja u proceduru prema Vijeću ministara BiH, proslijedi Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji resornom ministarstvu.

Prema Zakonu o zrakoplovstvu BiH unutrašnju organizaciju predlaže direktor Direkcije, donosi ministar ministarstva komunikacija i prometa i potvrđuje Vijeće ministara BiH.

S obzirom na to da je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Direkcije sastavni dio Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva komunikacija i prometa BiH, prijedlog pravilnika je 8.12.2021. godine dostavljen Ministarstvu radi uvrštavanja u njihov Pravilnik, te upućivanja u dalju proceduru e-konsultacija, dobijanja mišljenja nadležnih institucija i razmatranja i usvajanja od strane Vijeća ministara BiH.

PREPORUKA 1

Direkcija je dužna uskladiti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH.

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 17/21

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

3.2. Funkcionisanje sistema internih kontrola

Postupcima revizije uočili smo slabosti u funkcionisanju internih kontrola u Direkciji koje se odnose na sljedeće:

Odlukom o visini, načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz s posla u institucijama BiH⁸ propisano je da su zaposleni dužni dostaviti izjavu ovjerenu od strane nadležnog organa/tijela o tome da li dnevno putuju na relaciji mjesto rada-mjesto prebivališta ili ne. Postupcima revizije na testiranom uzorku u Direkciji ustanovili smo da dostavljene izjavne nisu ovjerene od strane nadležnog organa, u jednom slučaju u izjavi je upisana veća kilometraža u odnosu na stvarnu dok u jednom slučaju uz dostavljenu dokumentaciju nije dostavljena izjava i ista je dostavljena naknadno u 2022. godini.

PREPORUKA 2

Direkcija je dužna osigurati potpunu dokumentaciju na osnovu koje se ostvaruje pravo zaposlenih na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz s posla u ovome slučaju izjave zaposlenih o tom da li putuju na relaciji mjesto rada-mjesto prebivališta ili ne, koje je ovjerio nadležni organ.

3.3. Finansijsko upravljanje i kontrola

Direkcija je sačinila osnovne dokumente potrebne za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole (Mapu poslovnih procesa i Registar rizika koji je u 2021. godini ažuriran), postupajući u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH⁹, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH.

Direkcija je sačinila Plan aktivnosti za unaprjeđenje finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu te sastavila izvještaj o realizaciji istog.

Direkcija je dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu koji sadrži mjere koje Direkcija planira preduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole.

Uvidom u Godišnji izvještaj o finansijskom upravljanju i kontroli, konstatovano je da Direkcija nema uspostavljen sistem održavanja kolegija najvišeg nivoa upravljanja na kojima se raspravlja o ključnim rizicima i kontrolama u poslovanju kao i o izvještajima o izvršenju budžeta. Također, nije uspostavljen sistem izvještavanja rukovodioca institucije o najznačajnijim rizicima.

PREPORUKA 3

Direkcija treba nastaviti provoditi aktivnosti na unaprjeđenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa mjerama i aktivnostima navedenim u Godišnjem izvještaju o sistemu koje se planiraju preduzeti za dalji razvoj predmetnog sistema.

⁸ Službeni glasnik BiH, broj: 72/17

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

3.4. Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH¹⁰ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinice interne revizije u institucijama BiH¹¹ Jedinica za internu reviziju u Ministarstva komunikacija i prometa BiH nadležna je za obavljanje interne revizije u Agenciji.

Direkcija je u aprilu 2021. godine sa Jedinicom za internu reviziju Ministarstva komunikacija i prometa BiH potpisala Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije u Direkciji. Jedinica za internu reviziju nije planirala internu reviziju u Direkciji za 2021. godinu.

4. BUDŽET

Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na osnovu odredbi Zakona o finansiranju institucija BiH, na kvartalnom nivou, donosilo tokom godine odluke o privremenim finansiranju¹² koristeći kao osnovu odobreni budžet za 2020. godinu.

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹³, Direkciji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 4.253.000 KM (tekući izdaci 3.954.000 KM i kapitalni izdaci 299.000 KM).

Direkciji su, shodno odlukama o privremenom finansiranju, kroz operativne planove budžeta u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 3.954.000 KM jer sredstva za kapitalne izdatke nisu data na raspolaganje.

Sredstva su odobrena prema sljedećim izvorima finansiranja: sredstva iz budžeta (1.948.000 KM), vlastiti namjenski prihodi-sredstva od preleta (1.644.000 KM), sredstva od prihoda koje ostvaruje vlastitom djelatnošću (317.000 KM) i sredstva od naknada koje plaćaju putnici u odlasku sa aerodroma u BiH i operatori aviona po toni prevezene robe/tereta u civilnom zračnom saobraćaju (344.000 KM).

Ukupna realizacija sredstva odobrenih na osnovu odluka o privremenim finansiranju u 2021. godini iznosi 3.259.138 KM ili 77% odobrenog budžeta. Budžetska sredstva realizovana su u iznosu od 1.685.683 KM ili 87%, sredstva od preleta realizovana su u iznosu 1.167.381 ili 71%, sredstva od prihoda koje ostvaruje vlastitom djelatnošću u iznosu od 300.732 KM ili 95% i sredstva od naknada koje plaćaju putnici i operatori aviona u iznosu od 105.342 KM ili 31%.

Direkcija je izvršila prestrukturisanje rashoda budžeta (20.12.2021. godina), koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH, prema kojima je izvršena izmjena strukture rashoda unutar programa posebnih namjena. Ukupan iznos prestrukturisanja iznosio je 221.000 KM. U okviru namjenskih sredstava od preleta povećani su troškovi ugovorene usluge za 198.000 KM a za isti iznos smanjeni su troškovi unajmljivanja imovine i opreme. U okviru naknada na osnovu člana 13. stav (1) tačka e) Zakona o zrakoplovstvu BiH povećani su troškovi ugovorenih usluga za 23.000 KM a smanjeni su izdaci za usluge prijevoza i goriva 15.000 KM i putni troškovi za 8.000 KM.

Navedeno prestrukturisanje Direkcija obrazlaže potrebama plaćanja obaveza po osnovu angažovanja vanjskih saradnika po osnovu ugovora o djelu te dodatnih sredstva za plaćanje

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 27/08, 32/12

¹¹ Službeni glasnik BiH broj 59/19

¹² Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

troškova po osnovu usluga traganja i spašavanja u 2021. godini (SAR usluge) jer su u 2021. godini pored Sporazuma o saradnji sa Ministarstvom odbrane BiH za potrebe traganja i spašavanja u vazduhoplovnim nesrećama zaključili i Sporazum sa Helikopterskim servisom RS.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Direkcija je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

Analizom bilješki uz finansijske izvještaje može se konstatovati da je Direkcija, poštujući Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Instrukciju za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta budžetskih korisnika za period 1.1. – 31.12.2021. godine, sačinila zabilješku bilansnih pozicija uz bilans stanja, kao i detaljno obrazloženje izvršenja budžeta po svim pozicijama i programima posebne namjene. Također je detaljno obrazložena struktura ostvarenih prihoda kao i problematika naplativosti prihoda koji se odnose na prihode koje Direkcija ostvaruje po osnovu naknada koje plaćaju operatori aviona po prevezenom putniku u odlasku sa aerodroma u BiH i operatori aviona po toni prevezene robe/tereta u odlasku sa aerodroma u BiH.¹⁴

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 3.259.138 KM, što je za 993.862 KM manje u odnosu na rashode odobrene budžetom za 2020. godinu. Manje izvršenje budžeta je jednim dijelom uslovljeno neuključivanjem kapitalnih izdataka (299.000 KM) u raspoloživa sredstva,

Značajni rashodi iz budžeta odnose se na: bruto plaće (1.530.787 KM), naknade zaposlenih (270.135 KM), unajmljivanje prostora ili zgrada (381.080 KM), izdatke za upotrebu vozila (43.755 KM), ostale stručne usluge (386.445 KM) i izdatke za usluge po osnovu ugovora o djelu (208.154 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 1.530.787 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 945.246 KM, a porezi i doprinosi 585.541 KM. Bruto plaće i naknade su za 24.415 KM veće u odnosu na prethodnu godinu zbog primjene Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda.¹⁵

¹⁴ Prihodi od naknada po članu 13. stav (1) tačka c) i d) Zakona o zrakoplovstvu BiH

¹⁵ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

Prosječan broj zaposlenih u 2021.godini za koje su isplaćene bruto plaće u Direkciji bio je 51.

Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini Direkcija je nastavila sa primjenom Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda pa je 31 zaposleni napredovao unutar platnih razreda i to 26 osoba po osnovu ocjene rada, četiri po osnovu sticanja višeg stepena stručnog zvanja, a jedan po oba prethodno navedena osnova.

5.1.2. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu službenih vozila u 2021. godini iznose 43.755 KM. Značajniji izdaci odnose na izdatke za gorivo (18.186 KM), materijal i usluge za održavanje vozila (8.571 KM), registraciju motornih vozila (5.784 KM), osiguranje vozila (5.671 KM) i auto gume (4.897 KM).

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine¹⁶, Direkciji je dato pravo na korištenje tri službena vozila te pravo na posjedovanje specijalizovanih službenih vozila. Direkcija trenutno raspolaže sa tri službena vozila i 10 specijalizovanih službenih vozila pri čemu je za tri vozila dato pravo korištenja 24 sata dnevno, direktoru i zamjenicima direktora.

Kako bi ispunila obavezu propisanu važećim Pravilnikom Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH, Direkcija je 10.8.2021. godine pomenuti Prijedlog pravilnika, usaglašen sa mišljenjima Ministarstva finansija i trezora BiH i Ureda za zakonodavstvo BiH, posredstvom Ministarstva komunikacija i prometa BiH uputila Vijeću ministara BiH na usvajanje.

5.1.3. Unajmljivanje poslovnog prostora

Ukupni izdaci za unajmljivanje poslovnog prostora za smještaj Direkcije u Banjoj Luci sa 31.12.2021. godine iznose 379.080 KM. Sredstva za ove namjene osigurana su iz vlastitih namjenskih prihoda-sredstava od preleta.¹⁷

Direkcija je 07.11.2019. godine unajmila poslovni prostor – zgradu od 1500 m² sa 40 parking mjesta na godinu dana sa mogućnošću produženja ugovora. Mjesečna zakupnina iznosi 31.590 KM sa PDV-om (21,06 KM po m²) bez uključenih režijskih troškovi (struja, voda, grijanje, telefoni). Ugovor o zakupu je produživan aneksima I,II,III do 07.11.2022. godine (Aneksom I troškovi komunalnih naknada na području grada Banja Luke idu na teret zakupodavca).

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 i 80/20

¹⁷ Redovni prihodi koje Direkcija ostvaruje na osnovu pruženih usluga rutne vazdušne navigacije, odnosno, prihodi koji se ostvaruju od rutnih naknada koje plaćaju korisnici usluga vazdušne navigacije u vazдушnom prostoru BiH. Naplatu rutnih naknada u ime BiH i ostalih zemalja potpisnica Multilateralog sporazuma vrši EUROCONTROL - Evropska organizacija za bezbjednost vazdušne plovidbe.

5.1.4. Ostale stručne usluge

Ukupni izdaci za ostale stručne usluge sa 31.12.2021. godine iznose 386.445 KM i veći su za 165.354 KM u odnosu na prethodnu godinu. Najznačajniji iznosi odnose se na rashode nastale po osnovu sporazuma koje je Direkcija zaključila sa Ministarstvom odbrane BiH (137.408 KM) i Helikopterskim servisom Republike Srpske (199.703 KM) za potrebe traganja i spašavanja u BiH (SAR misija).

Ukupan iznos izdataka za ostale stručne usluge finansiran je dijelom iz preleta (341.210 KM) i naknada koje plaćaju putnici u odlasku s aerodroma u BiH i naknada koje plaćaju operatori zrakoplova po toni prevezene robe/tereta u civilnom zračnom saobraćaju, shodno članu 13. stav (1) tačka c) i d) Zakona o zrakoplovstvu BiH (45.236 KM).

Pozivajući se na Aneks 12 Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu (tzv. Čikaške konvencije), članove 31. i 35. Zakona o zrakoplovstvu BiH¹⁸, te član 4. stav (1) tačka d) Pravilnika o službi potrage i spašavanja u slučaju vazduhoplovne nesreće u Bosni i Hercegovini¹⁹, Direkcija je pokrenula aktivnosti na zaključivanju posebnih sporazuma o saradnji iz oblasti traganja i spašavanja sa organizacijama, institucijama, pravnim i fizičkim licima u BiH.

Prvi sporazum o saradnji za potrage i spašavanja sa Ministarstvom odbrane BiH zaključen je u 2007. godini, a novi u 2015. godini i istim je definisana obaveza Ministarstva da za račun Direkcije, na teritoriju BiH vrši potragu i spašavanje. U 2018. godini sporazum je produžen na osnovu saglasnosti ministricе odbrane do 01.01.2022.godine. Izdaci obuhvaćeni predmetnim sporazumom odnose se na neto naknade za četiri člana posade helikoptera koji će biti u pripravnosti 24 h dnevno u neto iznosu od 200 KM i porezi i doprinosi, nabavku 37.500 litara goriva na godišnjem nivou i ostale troškove.

Za potrebe SAR misije Direkcija je 16.12.2020. godine sa Helikopterskim servisom Republike Srpske zaključila Sporazum o saradnji za potrebe traganja i spašavanja u BiH (SAR misije) na period od jedne godine i ukupnu vrijednost od 200.000 KM. Ovim sporazumom uređeni su okviri saradnje između Helikopterskog servisa RS i Direkcije u oblasti regulisanja međusobnih prava i obaveza u vezi sa pružanjem usluga za potrebe traganja i spašavanja u Bosni i Hercegovini (SAR misije). Ukupne troškove za realizaciju Sporazuma čine troškovi naknade za osoblje koje će biti u pripravnosti za polijetanje 24 časa dnevno, troškovi nabavke goriva, održavanja opreme, provođenja vježbi, obuke osoblja i ostali pripadajući troškovi usluga koje su predmet Sporazuma. Obaveza Helikopterskog saveza RS je da Direkciji kvartalno dostavlja specifikaciju troškova usluga, a također Specifikaciju troškova moraju ovjeriti obje Sporazumne strane.

Iako je Zakonom o zrakoplovstvu BiH, članom 35., definisano da će Direkcija zaključiti posebne sporazume o saradnji u oblasti potrage i spašavanja s organizacijama, institucijama, pravnim i fizičkim licima u BiH, uvidom u zaključene sporazume, konstatovali smo da isti sadrže elemente ugovora (između ostaloga predmet ugovora i finansijska sredstva - vrijednost ugovora).

PREPORUKA 4

Direkcija treba izvršiti analizu zaključenih sporazuma te poduzeti aktivnosti na uređenju ove oblasti.

¹⁸ Službeni glasnik BiH" broj: 39/09 i 25/18

¹⁹ Službeni glasnik BiH", br. 52/19

Postupcima revizije ustanovili smo da fakturu koju je u 2021. godini dostavilo Ministarstvo odbrane BiH za izdatke za gorivo u iznosu od 67.567 KM, Direkcija nije prihvatila uz obrazloženje da izvještaj o troškovima nije odgovarajući jer nije navedena utrošena količina goriva i nije dostavljen blagovremeno. Direkcija je u svom dopisu upućenom Ministarstvu odbrane BiH ukazala na to da nisu u mogućnosti izvršiti ovjeru i plaćanje dostavljene specifikacije za gorivo.

Pored toga, uvidom u dostavljene izvještaje o nastalim troškovima po osnovu oba zaključena sporazuma, konstatovano je da isti ne sadrže detaljne informacije o nastalim izdacima (kao npr. detaljne informacije o izvršenim obukama, letovima, dežurama, vježbama, itd.) ili drugi relevantni podaci u cilju potvrđivanja nastalih izdataka.

PREPORUKA 5

Direkcija treba uspostaviti efikasan mehanizam kontrole nastalih izdataka za usluge potrage i spašavanja prije odobravanja izvještaja i fakture o nastalim troškovima.

5.1.5. Višegodišnja kapitalna ulaganja

Vijeće ministara BiH je 2009. godine donijelo zaključak kojim se Ministarstvo finansija i trezora BiH zadužilo da osigura potrebna finansijska sredstva i u saradnji s Direkcijom provede proceduru nabavke poslovnog prostora, na trajnom osnovu, putem kupovine za potrebe smještaja Direkcije. U Zakonu o budžetu institucija BiH za 2012. godinu planiran je trajni smještaj Direkcije odnosno definisano je kako će se nabavka zgrade za smještaj Direkcije u Banjoj Luci, finansirati iz sredstava ostvarenih od prihoda po osnovu pružanja usluga rutne vazdušne navigacije za prelete preko Bosne i Hercegovine, a da će odluku o visini sredstava za ove namjene donijeti Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva komunikacija i prometa BiH. Iste odredbe sadržane su i u zakonima o budžetu institucija BiH za naredne godine, s tim da je u periodu od 2012. do 2014. godine dostavljanje prijedloga odluke bilo u nadležnosti Ministarstva komunikacija i prometa BiH, a od 2015. do 2018. godine u nadležnosti Direkcije.

Direkcija je u prethodnim godinama više puta inicirala rješavanje pitanja nabavke prostora za trajni smještaj Direkcije (dostavljajući prijedloge odluka na mišljenje i usvajanje, urgencije, analize i sl.), ali neophodna odluka nije donesena. Direkcija je u maju 2018. godine pripremila novi Prijedlog odluke o odobravanju kupovine/nabavke objekta za smještaj u Banjoj Luci ukupne površine 1.300 m² do 1.500 m², u vrijednosti od 7.000.000 KM, Ministarstvo finansija i trezora BiH u svom mišljenju u junu 2018. godine izrazilo rezervu na predloženi iznos, Direkcija je sačinila novi prijedlog odluke i u avgustu iste godine dostavila Ministarstvu finansija i trezora BiH na mišljenje. U novom prijedlogu Direkcija je smanjila iznos potrebnih sredstava na 5.250.000 KM sa PDV-om sa navodima da je procjena sredstava izvršena nakon provedenog ispitivanja tržišta nekretnina u Banjoj Luci. Ministarstvo finansija i trezora BiH nije odgovorilo i dalo mišljenje Direkciji na dostavljeni prijedlog odluke.

Direkcija je 23.7.2020. godine Ministarstvu komunikacija i prometa BiH dostavila novi Prijedlog odluke o odobravanju sredstava i načinu provođenja postupka nabavke poslovnog prostora u Banjoj Luci koja će biti uvrštena u program višegodišnjih kapitalnih ulaganja za period 2020-2021. godine. Pribavljena su mišljenja nadležnih institucija. Mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH je pozitivno iako je ovim prijedlogom odluke uvećana površina prostora koji se traži (1.800 m² do 2.000 m²) i ukupna vrijednost 8.500.000 KM (4.250 KM/m²). Ministarstvo

komunikacija i prometa BiH u julu 2020. godine dostavilo je Vijeću ministara BiH predmetni prijedlog odluke te više puta slalo urgencije radi uvrštavanja iste na sjednicu Vijeća ministara BiH radi razmatranja i usvajanja. U septembru, novembru i decembru 2020. godine pomenuti prijedlog odluke je skinut na Kolegiju i Odboru za ekonomiju Vijeća ministara BiH sa obrazloženjem do izbora novog rukovodstva Direkcije i traženje ministra sigurnosti da se obave dodatne konsultacije kako bi se moglo obaviti glasovanje.

U 2021. godini Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH je obavijestio Direkciju da Vijeće ministara BiH, na 33 sjednici održanoj 15.4.2021. godine nije razmatralo Prijedlog odluke o odobravanju sredstava i načinu provedbe postupka kupovine/nabavke poslovnog prostora u Banjoj Luci za potrebe Direkcije jer je isti skinut na Kolegiju Vijeća ministara BiH zbog nepostojanja saglasnosti.

Pored činjenice da je Ured za reviziju u izvještajima o reviziji prethodnih godina skretao pažnju svim nadležnim institucijama na važnost i značaj rješavanja pitanja trajnog smještaja Direkcije (sredstva su odobrena Zakonom o budžetu za 2012 godinu), evidentno je da isto pitanje još uvijek nije riješeno i pored osiguranih sredstava. Direkcija i dalje izdvaja značajna finansijska sredstva za zakup prostora, što sveukupno ima značajne negativne finansijske efekte na raspolaganje i upravljanje javnim sredstvima

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u periodu od 1.1. do 31.12.2021. godine, iskazani su u iznosu od 2.482.950 KM.

Značajni prihodi odnose se na: prihode od naknada za prelete preko BiH (939.803 KM), prihode od posebnih naknada od vlastite djelatnosti (599.195 KM) i prihode od naknada koje plaćaju operatori aviona po prevezenom putniku i toni prevezene robe/tereta u odlasku sa aerodroma u BiH (929.824 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tabeli III u prilogu Izvještaja.

5.2.1. Prihodi od naknada koje plaćaju operatori aviona

Direkcija je uz saglasnost Vijeća ministara BiH, u skladu sa članom 13. stav (1) tačka c) i d) Zakona o zrakoplovstvu BiH, u januaru 2017 godine donijela Odluku o visini naknade koju plaćaju operatori aviona po prevezenom putniku u odlasku i visini naknade koju plaćaju operatori aviona po toni prevezene robe/tereta u odlasku sa aerodroma u Bosni i Hercegovini²⁰. Članom 4. navedene Odluke propisano je da je operator aerodroma, koji posjeduje potvrdu za obavljanje međunarodnog prometa, dužan Direkciji dostaviti mjesečni izvještaj o prevezenim putnicima/robi/teretu u redovnom i povremenom zračnom prijevozu u odlasku sa aerodroma, po svakom pojedinačnom zračnom operateru koji obavlja promet preko tog aerodroma na način da se odvojeno moraju prikazati podaci o prijevozu putnika od podataka o prijevozu robe/tereta. Članom 5. Odluke je propisano da Direkcija, na osnovu izvještaja iz člana 4.,

²⁰ Službeni glasnik BiH, broj: 4/17

ispostavlja račune zračnim operatorima s rokom plaćanja od 30 dana od dana ispostavljanja računa.

U toku 2021. godine je po ovom osnovu naplaćeno 929.824 KM što se u cjelosti odnosi na prihode fakturisane operatorima aviona koji obavljaju promet preko Međunarodnog aerodroma Sarajevo.

Od stupanja na snagu prethodno pomenute Odluke na osnovu koje se vrši naplata ovih

Direkcija i dalje ne može fakturirati i naplatiti naknade operatorima aviona koji obavljaju promet preko aerodroma u Mostaru, Banjoj Luci i Tuzli.

prihoda, Direkcija nije u mogućnosti fakturirati i naplatiti propisane naknade operatorima aviona koji obavljaju promet preko aerodroma u Mostaru, Tuzli i Banjoj Luci jer ovi operatori aerodroma (Mostar, Banja

Luka i Tuzla) ne dostavljaju propisane mjesečne izvještaje o prevezenim putnicima/robi/teretu u odlasku sa aerodroma. Naime, kako predmetnom odlukom nije utvrđen mehanizam sankcionisanja aerodromskog operatora, Direkcija je, shodno zaključcima Vijeća ministara BiH od 2.7.2019. godine dostavila neophodnu dokumentaciju Pravobranilaštvu BiH koje je u januaru 2021. godine pokrenulo sudske postupke za naknadu štete protiv aerodromskih operatora u Tuzli, Banjoj Luci i Mostaru, a ukupna vrijednost sva tri spora iznosi 2.106.970 KM. U februaru 2022. godine Pravobranilaštvo BiH je informisalo Direkciju da se parnični postupci vode radi naknade štete za period juni 2017- decembar 2019. godine i da će s obzirom na to da raspolaže podacima za podnošenje tužbi protiv navedenih operatora i za 2020. godinu pristupiti sačinjavanju tužbi za navedeni period i podnijeti nadležnim sudovima. Od Direkcije traže stav o tome da li je protiv Međunarodne zračne luke-aerodrom Mostar d.o.o. potrebno podnijeti tužbu za 2020. godinu s obzirom na to da ih je Direkcije obavijestila da je aerodrom Mostar počeo da dostavlja tražene izvještaje odnosno da je naknadno dostavio izvještaje za period juni 2017 – decembar 2019. godine. Direkcija se po pitanju fakturisanja naknada po izvještajima avio operatora koji su naknadno dostavljeni obratila Ministarstvu finansija i trezora BiH u martu 2022. godine od kojih je dobila instrukciju da izvrši fakturisanje naknada za koje ima naknadno dostavljene izvještaje aviokompanijama koje su poslovale i dalje posluju u istom pravnom obliku.

Po zaključku Vijeća ministara BiH²¹, Direkcija je sačinila Nacrt nove odluke o dopuni Odluke o visini naknade koju plaćaju operatori aviona u dijelu koji se odnosi na sankcionisanje aerodromskog operatora zbog nedostavljanja izvještaja ali u proceduru e-konsultacija nije dobila pozitivne odgovore nadležnih entitetskih ministarstava kao ni aerodromskih operatora. O istom je 20.3.2020. godine putem informacije upoznala nadležno ministarstvo. Direkcija je ponovo u 2022. godini provela proceduru e-konsultacija u kojoj nije bilo komentara ni prijedloga te će nastaviti dalju proceduru pribavljanja mišljenja nadležnih institucija u cilju usvajanja nove Odluke o visini naknade koju plaćaju operatori aviona po prevezenom putniku i toni prevezene robe/tereta u odlasku sa aerodroma u BiH.

Predmetnom odlukom su pored ostalog, predviđena i usklađivanja naknada koje plaća operator aviona po prevezenom putniku, te mjere za aerodromskog operatora u slučaju nepostupanja i nedostavljanja izvještaja o prevezenom putniku i toni prevezene robe/tereta sa aerodroma u BiH.

²¹ 174 sjednica Vijeća ministara BiH održana 02.07.2019. godine.

Naplata fakturisanih potraživanja (377.235 KM): Vezano za postupak utuženja aviokompanija radi naplate fakturisanih potraživanja, Direkcija je shodno zaključku sa sastanka sa Pravobranilaštvom BiH²² od 12.5.2020. godine dostavila Informaciju Ministarstvu komunikacija i prometa BiH s prijedlogom da se diplomatskim putem preko Ministarstva vanjskih poslova BiH avio-kompanije pozovu na izmirenje obaveza shodno važećoj Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu te spor pokuša riješiti prvo mirnim putem. Ministarstvo komunikacija i prometa BiH se u 2021. godini obratilo Ministarstvu inostranih poslova BiH koje je odgovorilo da nije nadležno i uputilo ih na Ministarstvo pravde BiH navodeći da su oni nadležni za postupanje putem međunarodne pravne pomoći. Također, su se obratili Ministarstvu pravde BiH koje ih uputilo na to da jedino Ministarstvo vanjskih poslova BiH može komunicirati sa vladama država avio-kompanija koje nisu izmirile svoj dug. Direkcija se u 2021. godini nekoliko puta obraćala Ministarstvu komunikacija i prometa BiH tražeći pomoć u rješavanju navedene problematike i uvijek je dobila isti odgovor u smislu da nastave aktivnosti o ovom pitanju, uvažavajući sugestije iz priloženih mišljenja nadležnih institucija (Ministarstvo pravde BiH i Pravobranilaštvo BiH), te da direktno preko Ministarstva vanjskih poslova BiH zatraže pomoć, koje bi diplomatskim putem kod vlada država avio-kompanija koje nisu izmirile svoj dug posredovalo u cilju izmirenja navedenih potraživanja

PREPORUKA 6

Direkcija treba redovno razmjenjivati informacije i postupati prema instrukcijama nadležnih institucija uključenih u rješavanje problema oko naplate prihoda od naknada koje plaćaju operatori aviona po prevezenom putniku i toni prevezene robe/tereta u odlasku sa aerodroma u BiH.

5.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 1.006.354 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 1.359.114 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (553.757 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (452.597 KM), obaveze prema dobavljačima i fizičkim licima (170.302 KM), obaveze prema zaposlenima (148.869 KM), obaveze prema organima, odnosno Ministarstvu odbrane BiH za usluge Službe traganja i spašavanja (34.600 KM) i kratkoročna razgraničenja, razgraničene prihode (552.776 KM).

Kratkoročna potraživanja - razgraničeni prihodi se uglavnom odnose na potraživanja po osnovu izdatih faktura prema zračnim operatorima za naknade po prevezenom putniku i toni prevezene robe/tereta (377.235 KM) te potraživanja za naknade od vlastite djelatnosti (174.723 KM). Od ukupnog iznosa potraživanja, na 2017. godinu se odnosi 17.276 KM, na 2018. godinu 33.433 KM na 2019. godinu 34.343 KM, na 2020. godinu 14.806 KM i na 2021. godinu 452.100 KM. Značajan iznos potraživanja iz 2021. godine je naplaćen u 2022. godini. Direkcija preduzima aktivnosti na naplati potraživanja slanjem opomena dužnicima te u saradnji sa Pravobranilaštvom BiH pronalazi rješenja za naplatu potraživanja iz prethodnih godina, što je detaljnije opisano u poglavlju prihoda.

²² Stav Pravobranilaštva BiH: „ne bi bilo svrsishodno pokretati postupak arbitraže za rješavanje nastalog spora jer je isti skup, te bi institucije BiH koštao više nego što je ukupan iznos naknada.“

Direkcija je izvršila popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine. Centralna popisna komisija je 18.02.2022. godine sačinila Izvještaj o izvršenom popisu stalnih sredstava, potraživanja i obaveza, koje je usvojilo rukovodstvo Direkcije. Popisom nisu konstatovane značajnije nepravilnosti i nedostaci.

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

6. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH LICA

Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu Direkciji je odobreno 57 zaposlenih. Na 31.12.2021. godine, Direkcija je imala 50 zaposlenih, od čega je 47 zaposleno na neodređeno vrijeme, jedna imenovana osoba i dvoje na određeno vrijeme, pripravnici²³.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovano je ukupno 79 radnih mjesta.

U periodu od 1.1. do 31.12.2021. godine nije bilo prijema na neodređeno vrijeme dok su javnim oglasom primljena dva pripravnika na određeno vrijeme od godinu dana.

Na osnovu saglasnosti Vijeće ministara BiH²⁴ za znavljanje pet radnih mjesta Direkcija je provela interni konkurs za dva radna mjesta i nakon provedene procedure, Agencija za državnu službu BiH je izdala rješenja za postavljanje dva državna službenika koja su unaprijeđena. Radno mjesto Stručni savjetnik za licenciranje osoblja i certificiranje službi kontrole letenja – ATS Inspektor više nije moguće objaviti, s obzirom na to da je Odbor državne službe za žalbe BiH, zbog proceduralnih grešaka u internom konkursu isti poništio, te državnog službenika vratio na prethodno radno mjesto. Prema odredbama člana 21a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH ista radna mjesta (ukoliko je oglas za ta radna mjesta poništen) ne mogu se ponovo oglašavati u periodu od jedne godine od dana objavljivanja oglasa.

Direkcija je početkom septembra 2021. godine uputila zahtjev Vijeću ministara BiH za saglasnost za znavljanje pet radnih mjesta (dva državna službenika i tri zaposlenika) koja su ostala upražnjena zbog odlaska zaposlenih u penziju, internog premještanja i napuštanja Direkcije, ali nisu dobili odgovor na dostavljeni zahtjev.

U 2021. godini, odlukom direktora jedan zaposlenik je interno premješten na drugo radno mjesto koje pripada istom nivou radnog mjesta i istom platnom razredu.

U Direkciji je, u 2021. godini, prestao radni odnos za dvoje zaposlenih, zbog stjecanja uslova za starosnu penziju i sporazumnog prestanka radnog odnosa.

Direkcija je izvršila ocjenjivanje državnih službenika i zaposlenika i Izvještaj o ocjenjivanju državnih službenika prosljedila Agenciji za državnu službu BiH.

²³ Prema podacima iz obrasca 4.1. finansijskih izvještaja 48 zaposlenih se vodi na neodređeno vrijeme a dvoje na određeno vrijeme.

²⁴ 28. sjednica Vijeća ministara BiH održana 24.2.2021. godine

Ugovori o djelu: Izdaci po osnovu ugovora o djelu u 2021. godini su realizovani u neto iznosu od 208.154KM što je za 62.807 KM više u odnosu na prethodnu godinu. U toku godine putem

Ugovori o djelu odnose se na poslove koji nisu privremenog karaktera i poslove koji se nalaze u opisu poslova postojećih radnih mjesta, a predmet ugovora nije posao koji ima određeni rezultat.

ugovora o djelu bio je angažovan ukupno 31 izvršilac. Sredstva za ove namjene su osigurana iz sredstava od prihoda koje Direkcija ostvaruju vlastitom djelatnošću i manjim dijelom od namjenskih vlastitih prihoda-sredstava od preleta.

Uvidom u interne evidencije Direkcije, uočili smo da je u 2021. godini angažovano po osnovu ugovora o djelu 14 osoba koje su bile angažovane i prethodne godine s tim da su pojedinim osobama ove godine dodijeljeni poslovi koji se razlikuju od poslova za koje su bili angažovani prethodne godine. Također, je uočen višegodišnji angažman osobe na poslovima predviđenim sistematizacijom radnih mjesta za čije usluge se isplaćivala mjesečna naknada u iznosu od 1.000 KM (neto).

Iako se u većini slučajeva predmet angažmana po osnovu ugovora o djelu poslovi koji se ne nalaze u opisu poslova postojećih radnih mjesta radi se o kontinuiranom angažmanu, poslovima koji za predmet nemaju konkretan proizvod ili uslugu. Samim time i izvještaji o obavljenom poslu bili su samo formalnog karaktera jer nisu sadržavali dovoljno informacija o stepenu i rezultatu izvršenog posla i, kao takvi, nisu pružali adekvatnu podlogu za ocjenu kvaliteta obavljenog posla. Naime u izvještaju o obavljenom poslu navode se obaveza, predmet ugovora a ovlaštene osobe ovjeravaju isti.

Iako je Ured za reviziju prethodnih godina ukazivao na značajna izdvajanja po osnovu ugovora o djelu i preporučivao racionalnije korištenje izdataka za ove namjene, Direkcija nije postupila u skladu sa datim preporukama dok su izdaci uvećani u odnosu na prošlu godinu. Također i Ministarstvo finansija i trezora BiH je prilikom odobravanja prestrukturiranja rashoda Direkcije čiji se dio od 23.000 KM odnosio na uvećanje pozicije ugovora o djelu skrenulo pažnju da se prilikom angažovanja na osnovu ugovora o djelu vodi principima pravne utemeljenosti, maksimalne racionalizacije i reduciranja ove vrste rashoda kao i preporukama Ureda za reviziju istaknutim u Izvještaju o obavljenoj reviziji Direkcije za 2020. godinu.

Direkcija, potrebu za angažmanom osoba po osnovu ugovora o djelu između ostalog obrazlaže kao posljedicu neusvajanja novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji odnosno pojavom poslova koji nisu prepoznati postojećom sistematizacijom. Međutim provođenjem procesa revizije u Direkciji prethodnih godina uočili smo izostanak aktivnosti koje su trebale biti usmjerene na izradi i usvajanju novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji.

Takođe Direkcija razloge za angažovanje osoba po osnovu ugovora o djelu nalazi i u stalnom odlivu zaposlenih zbog sjecanja uslova za penziju i sporazumnog napuštanja Direkcije kao i nedovoljnim brojem zaposlenih, stručnjaka u pojedinim odsjecima. Ipak iako je Direkcija dobila saglasnost Vijeća ministara BiH za znavljanje pet radnih mjesta, internim konkursom je izvršila unaprjeđenja postojećih zaposlenih tako da nije iskoristila mogućnost popune upražnjenih radnih mjesta novim zaposlenicima putem javnog konkursa kako bi se nadomjestio, kako navode u Direkciji, nedovoljan broj zaposlenih za redovno funkcionisanje Direkcije.

PREPORUKA 7

Preporučujemo Direkciji da u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu područje obligacionih odnosa ugovore o djelu zaključuje, u iznimnim i opravdanim slučajevima, i to za konkretne poslove koji se javljaju povremeno.

Postupajući po preporuci iz Izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu Direkcija je u decembru 2021. godine internom procedurom opisala postupak angažovanja spoljnih saradnika. Navedenom procedurom Direkcija je predvidjela angažmane po osnovu ugovora o djelu u uslovima kada ne raspolažu odgovarajućim stručnim kadrom ili dovoljnim brojem izvršilaca iz čega proizilazi da se radi o poslovima koji spadaju u redovne, osnovne poslove iz nadležnosti Direkcije. Prema tome Direkcija nije na adekvatan način propisala proceduru angažmana po osnovu ugovora o djelu s obzirom na karakter ugovora o djelu koji se može koristiti samo za konkretan posao koji za rezultat ima određeni proizvod ili uslugu.

PREPORUKA 8

Direkcija treba internim procedurama o angažovanju po osnovu ugovora o djelu obuhvatiti samo poslove koji se ne mogu prepoznati Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Direkcije i poslove koji nisu trajnog karaktera.

7. JAVNE NABAVKE

Direkcija je donosila privremene planove javnih nabavki kvartalno za 2021. godinu, zbog načina finansiranja institucija BiH u vrijeme privremenog finansiranja.

Odlukom direktora, formirana je komisija koja provodila postupke javnih nabavki.

Prema prezentovanim podacima²⁵, Direkcija je u 2021. godini provela sedam postupaka javnih nabavki od kojih su dva započeta u 2020. godini. Od navedenog broja, Direkcija je provela dva otvorena postupaka u vrijednosti od 347.564KM, dva konkurentska postupka u vrijednosti od 71.314KM, i jedan postupak u skladu sa Aneksom II, dio B u vrijednosti od 29.434 KM.

Osim navedenog, Direkcija je putem direktnog sporazuma izvršilo nabavke u vrijednosti od 29.076 KM.

Na osnovu pregledanih procedura javnih nabavki vezanih za nabavku goriva (49.000 KM), usluga interneta sa instalacijom (120.000 KM), kancelarijskog i kompjuterskog materijala (36.350 KM), nisu uočene značajnije nepravilnosti i nedostaci.

Pored naprijed navedenih postupaka, testirana je procedura javne nabavke usluga posredovanja u nabavci avio-karata i rezervaciji smještaja (250.000 KM) i utvrđeni su nedostaci koje navodimo u nastavku.

7.1. Nabavka usluge posredovanja u nabavci avio karata i rezervaciji smještaja

Na osnovu odluke o pokretanju postupka javne nabavke usluge posredovanja u nabavci avio karata i rezervaciji smještaja pokrenut je otvoreni postupak čija je ukupna planirana vrijednost 245.000 KM bez PDV-a.

²⁵ Podaci iz sistema e-nabavke i tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

Od pristigle četiri ponude, uslove zahtijevane tenderskom dokumentacijom ispunjavale su tri ponude sa ponuđenim cijenama od 17,09 KM, 37,50 KM i 40 KM dok je ponuda koja je iznosila 1 KM ocijenjena kao neprirodno niska. Poslije okončane e-aukcije 19.10.2021. godine, prvorangirani ponuđač je svoju cijenu umanjio za 99,94% i iznosila je 0,01 KM, drugorangirani je umanjio za 95,73% i iznosila je 1,60 KM dok treće rangirani nije umanjivao ponuđenu cijenu od 40 KM. Na osnovu zapisnika o pregledu i ocijeni ponuda kojim je odbačena ponuda u iznosu od 0,01 KM kao neprirodno niska, Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača donio je v.d. generalnog direktora 19.11.2020. godine da se ugovor dodijeli ponuđaču sa cijenom ponude od 1,60 KM. Žalbu na Odluku o izboru izjavio je ponuđač (0,01 KM) koji je naveo da Direkcija nije tražila od njih da obrazlože svoju cijenu ponude poslije e-aukcije. Ured za razmatranje žalbi je 23.12.2020. godine donio zaključak da se žalba odbacuje kao neuredna jer nije dostavljen dokaz o uplati naknade za pokretanje žalbenog postupka u iznosu od 2.000 KM.

U tenderskoj dokumentaciji je bilo predviđeno da ugovorni organ ima mogućnost da provjeri cijene ukoliko ima sumnju da se radi o neprirodno niskoj cijeni ponude, shodno odredbama Uputstva o načinu pripreme modela tenderske dokumentacije i ponuda²⁶, te da zatraži pismeno pojašnjenje ponuđača u pogledu neprirodno niske cijene.

Postupcima revizije utvrđeno je da Direkcija nije izvršila pravilnu evaluaciju prispjelih ponuda a

Direkcija nije za sve neprirodno niske cijene zahtijevala obrazloženje istih iako su se stekli uslovi propisani tenderskom dokumentacijom.

samim tim i odabir najpovoljnije ponude nije pravilan. Naime nakon izvršene e-aukcije Direkcija je ponudu od 0,01 KM ocijenila kao neprirodno nisku. Međutim, Direkcija je uzela u obzir ponudu od 1,60 KM i zaključila okvirni sporazum

20.1.2021. godine ne zahtijevajući obrazloženje tako ponuđene cijene iako su se stekli uslovi propisani tenderskom dokumentacijom u članu 5.1.2. b) *cijena ponude je za više od 20% niža od drugorangirane prihvatljive ponude* (40 KM). U prilog našoj tvrdnji ide i konstatacija Komisije za javne nabavke koja je provodila predmetnu nabavku koja u svom odgovoru na žalbu ponuđaču čija je ponuda od 0.01 KM odbačena kao neprirodno niska navodi da se cijene usluge za rezervaciju aviokarata i smještaja kreću u prosjeku od 20 KM do 60 KM.

PREPORUKA 9

Direkcija je dužna dosljedno postupati u pogledu primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama vezanim za neprirodno niske cijene kako bi se osigurala pravilna evaluacija i odabir najpovoljnije ponude.

²⁶ Službeni glasnik BiH broj: 90/14 i 20/15

8. KOMENTARI

Direkcija je dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu izvan zakonom propisanog roka. U komentarima su navedena neslaganja na date nalaze revizora, i to: ocjenu realizacije preporuka iz Izvještaja o reviziji za 2020. godinu u vezi neispunjenja obaveze usaglašavanja Prijedloga pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Direkcije sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH i nemogućnosti fakturisanja i naplate propisanih prihoda kao nerealizovanih i ponovo datih preporuka za otklanjanje navedenih slabosti i nedostataka u Nacrtu izvještaju o reviziji za 2021. godinu, zatim ukazanog nedostatka u pogledu razlike između sporazuma i ugovora prilikom zaključenja sporazuma za potrebe traganja i spašavanja u BiH (SAR misija) kao i slabosti u sistemu kontrole i pravdanja troškova koji su predmet potpisanih sporazuma, te dugogodišnjeg, kontinuiranog angažovanja osoba po osnovu ugovora o djelu za sistematizovana radna mjesta kao i poslove koji su trajnog karaktera.

Navedene komentare na nalaze nismo mogli prihvatiti jer nisu data adekvatna obrazloženja, niti je priložena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju. Detaljno objašnjenje komentara koji nisu prihvaćeni dato je u odgovoru na dostavljene komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu, koji je dostavljen rukovodstvu Direkcije uz konačan Izvještaj o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Direkciji za 2021. godinu obavili su: Nermin Hamzagić – viši revizor za finansijsku reviziju (vođa tima), Seida Kapo - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima), Helena Grbavac - mlađi revizor za finansijsku reviziju (član tima), i Slaviša Vuković- viši revizor za IT poslove (član tima).

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Nermin Hamzagić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Miro Galić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Tabela III – Pregled prihoda i primitaka za 2021.godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	1,948,000	0	1,948,000	1,685,683	87
Bruto plaće i naknade	1,548,000	0	1,548,000	1,378,330	89
Naknade troškova zaposlenih	294,000	0	294,000	247,428	84
Putni troškovi	40,000	0	40,000	21,973	55
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	1,000	0	1,000	0	0
Izdaci za energiju i komunalne usluge	0	0	0	0	
Nabavka materijala	2,000	0	2,000	0	0
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	0	0	0	0	
Unajmljivanje imovine i opreme	63,000	0	63,000	37,953	60
Izdaci za tekuće održavanje	0	0	0	0	
Izdaci za osiguranje	0	0	0	0	
Ugovorene i druge posebne usluge	0	0	0	0	
2. Kapitalni izdaci	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	1,948,000	0	1,948,000	1,685,683	87
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene		0			
7a. Tekući izdaci	2,006,000	0	2,006,000	1,573,454	78
Bruto plaće i naknade	191,000	0	191,000	152,457	80
Naknade troškova zaposlenih	24,000	0	24,000	22,707	95
Putni troškovi	154,000	-8,000	146,000	45,884	31
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	37,000	0	37,000	29,290	79
Izdaci za energiju i komunalne usluge	50,000	0	50,000	44,398	89
Nabavka materijala	34,000	0	34,000	18,917	56
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	51,000	-15,000	36,000	23,970	67
Unajmljivanje imovine i opreme	644,000	-198,000	446,000	383,646	86
Izdaci za tekuće održavanje	128,000	0	128,000	96,335	75
Izdaci za osiguranje	10,000	0	10,000	5,891	59
Ugovorene i druge posebne usluge	683,000	221,000	904,000	749,959	83
7b. Kapitalni izdaci	299,000	0	299,000	0	0
Nabavka opreme	265,000	0	265,000	0	0
Naknade troškova zaposlenih	34,000	0	34,000	0	0
8. Programi posebne namjene (7a+7b)	2,305,000	0	2,305,000	1,573,456	68
9. Ukupno (4+8)	4,253,000		4,253,000	3,259,138	77

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 2.3.2022. godine.

Generalni direktor:
Čedomir Šušnjar

Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine

Tabela II

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Procentat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	553,757	500,242	111
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	553,757	500,242	111
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	452,597	1,259,402	36
Stalna sredstva	7,509,305	7,567,240	99
Ispravka vrijednosti	7,056,707	6,307,838	112
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	452,597	1,259,402	36
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	1,006,354	1,759,644	57
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	906,547	1,101,473	82
Kratkoročne tekuće obaveze	170,302	359,613	47
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	148,869	147,411	101
Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	34,600	102,123	34
Kratkoročna razgraničenja	552,776	492,326	112
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	452,597	1,259,402	36
Izvori sredstava	452,597	1,259,402	36
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	1,359,144	2,360,875	58

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 2.3. 2022. godine

Generalni direktor:
Čedomir Šušnjar

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine

Tabela III

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	2,139,000	0	2,139,000	2,482,949	116
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	2,124,000	0	2,124,000	2,468,826	116
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	15,000	0	15,000	14,123	94
Novčane kazne (neporeske prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	2,139,000	0	2,139,000	2,482,949	116

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 2.3.2022. godine

Generalni direktor:

Čedomir Šušnjar

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Direkcija) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2021. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Direkcije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 06.05.2022.

Generalni direktor:

Čedomir Šušnjar

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*DRŽAVNE AGENCIJE ZA ISTRAŽE I ZAŠTITU
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI
DRŽAVNE AGENCIJE ZA ISTRAGE I ZAŠTITU
ZA 2021. GODINU

Broj: 04-16-1-997/22

Sarajevo, juli 2022. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	3
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	3
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	7
1.	KRITERIJI	7
2.	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	7
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
3.1.	Organizacija i rukovođenje	10
3.2.	Finansijsko upravljanje i kontrola	10
3.3.	Interna revizija	11
4.	BUDŽET	11
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	12
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	12
5.1.1.	<i>Bruto plaće</i>	13
5.1.2.	<i>Izdaci za upotrebu vozila</i>	14
5.1.3.	<i>Višegodišnji projekti</i>	14
5.2.	Pregled prihoda i primitaka	15
5.3.	Bilans stanja	15
5.3.1.	<i>Popis sredstava i obaveza</i>	16
6.	ZAPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽOVANIH LICA	18
7.	JAVNE NABAVKE	19
8.	KOMENTARI	20
	PRILOZI	21

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja, i u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Državne agencije za istrage i zaštitu (u daljem tekstu: Agencija)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Agencije prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od **Agencije** u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Agencije** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja **Agencije** za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od **Agencije** u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Agencije** je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje **Agencije**, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i

propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 26.7.2022. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu²
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o internoj reviziji institucija BiH
- Zakon o policijskim službenicima BiH

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Agencije za 2020. godinu, dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i pozitivno mišljenje o usklađenosti sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pažnje na nedonošenje podzakonskog akta u skladu sa zahtjevom iz člana 19. stav (4) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, neefikasnost u realizaciji višegodišnjeg kapitalnog ulaganja u izgradnju Baze za smještaj i obuku Jedinice za specijalnu podršku i utvrđene nedostatke i slabosti u postupcima javnih nabavki.

U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

² Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je finansiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom finansiranju donesenim na osnovu odobrenog budžeta za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Agencija je postupila u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestilo nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Na osnovu uvida u preduzete aktivnosti, u narednoj tabeli (Tabela 1.) dat je osvrt na realizaciju prethodno datih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizovane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u toku, ✖ nerealizovane preporuke, ⓘ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
1.	Agencija je u obavezi da Obrazac 4-1 Dinamika zapošljavanja iz seta finansijskih izvještaja popunjava u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH.	Obrazac 4-1 Dinamika zapošljavanja popunjen je u skladu sa instrukcijama Ministarstva finansija i trezora BiH.	✔
2.	Potrebno je da Agencija putem nadležnog ministarstva konačno riješi pitanje policijskog dodatka definisanog u Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH i Zakonu o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH.	Resorno Ministarstvo sigurnosti BiH je 12. oktobra 2021. godine dostavilo Vijeću ministara BiH Prijedlog odluke o utvrđivanju visine posebnog dodatka na plaću policijskim službenicima u policijskim organima BiH i državnim službenicima u Agenciji koji obavljaju poslove u neposrednoj vezi s operativno-istražnim poslovima radi uvrštavanja na dnevni red naredne sjednice.	●
3.	Neophodno je da Agencija nastavi aktivnosti na rješavanju evidentiranih potraživanja za refundaciju naknada za bolovanje iz prethodnih godina i u skladu s tim izvrši odgovarajuća korektivna knjiženja u cilju pouzdanog iskazivanja predmetnih potraživanja.	Saldo na poziciji potraživanja za refundaciju naknada za bolovanja ne sadrži iznose iz prethodnog perioda, odnosno, odnosi se na potraživanja tekuće godine.	✔
4.	Uvažavajući specifičnosti Agencije, koja je po svom domenu djelatnosti i organizaciji veoma kompleksna institucija, preporučujemo da se nastave aktivnosti na otklanjanju nedostataka i slabosti u cilju racionalnog i namjenskog korištenja budžetskih sredstava u segmentu upotrebe službenih vozila.	I dalje je konstatovano da postoji prostor za unaprjeđenje internih kontrola u cilju racionalnog i namjenskog korištenja budžetskih sredstava u segmentu upotrebe službenih vozila.	●
5.	Potrebno je da Agencija poduzme sve potrebne aktivnosti na realizaciji višegodišnjeg kapitalnog ulaganja u izgradnju Baze za smještaj i obuku Jedinice za specijalnu podršku u cilju zaštite interesa Agencije i raspoloživih budžetskih sredstava.	U toku je revizija urbanističko tehničke dokumentacije glavnog projekta.	●
6.	Agencija treba u cijelosti realizovati preporuke Centralne komisije za popis koje je rukovodstvo Agencije usvojilo Odlukom o prihvatanju Elaborata o izvršenom popisu imovine i obaveza, sa naglaskom na dosljednu primjenu Uputstva o unutrašnjim	Centralna komisija za popis Agencije je i u tekućoj godini ukazala na potrebu dosljedne primjene Uputstva o unutrašnjim procedurama kretanja stalnih sredstava.	✖

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
	procedurama kretanja stalnih sredstava, a sve u cilju efikasnog organizovanja i provođenja popisa stalnih sredstava.		
7.	Agencija je dužna interne premještaje provoditi na način koji će uključivati pravne i finansijske posljedice takvih radnji kao i utjecaj istih na transparentnost u zapošljavanju.	S obzirom na to da u toku 2021. godine nije bilo internih premještaja državnih službenika na probnom radu niti aktiviranja rezervne liste, odnosno nije bilo zapošljavanja na neodređeno vrijeme nije bilo moguće ocijeniti realizaciju preporuke.	II
8.	Agencija je dužna da prilikom planiranja javnih nabavki vodi računa o specifičnoj opremi i uslugama održavanja iste kako bi se onemogućilo provođenje različitih postupaka za isti predmet javne nabavke.	U značajnijem broju slučajeva nije uočena pojava provođenja različitih postupaka za isti predmet nabavke.	✓
9.	Agencija je obavezna evaluaciju tehničkih karakteristika ponuđene opreme vršiti u skladu sa zahtjevima iz tenderske dokumentacije.	Evaluacija tehničkih karakteristika ponuđene kompjuterske opreme izvršena je u skladu sa zahtjevima iz tenderske dokumentacije.	✓
10.	Agencija je obavezna, prilikom provođenja javnih nabavki vozila, rukovoditi se osnovnim načelima javnih nabavki definisanim u članu 3. Zakona o javnim nabavkama, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi sa predmetom javne nabavke i njegovom svrhom.	U tekućoj godini nije provedena procedura javne nabavke vozila te nije bilo moguće ocijeniti realizaciju preporuke.	II
11.	Agencija treba postupati u skladu sa preuzetim obavezama iz Sporazuma o provođenju postupaka javnih nabavki (zajedničke nabavke) zaključenog sa Agencijom za policijsku podršku BiH kao supotpisnica sa drugim policijskim agencijama.	U 2021. godini Agencija nije učestvovala u postupku zajedničkih nabavki.	✗
Br. prep.	Preporuke iz izvještaja ranijih godina	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja ranijih godina	Status
11.	Potrebno je sa više pažnje kreirati tendersku dokumentaciju da bi se postigla veća konkurentnost prilikom provođenja javnih nabavki. (2019. godina)	U tenderskoj dokumentaciji za nabavku usluga održavanja OWIS sistema prezentirana je informacija da Agencija posjeduje izvorni kod DMS-a.	✓
13.	Potrebno je da Agencija maksimalno reducira postupke javnih nabavki putem direktnog sporazuma, s obzirom na to da on predstavlja najnetransparentniji postupak javnih nabavki, a da se, u opravdanim slučajevima za provođenje navedenog postupka, nastoji osigurati veći broj ponuda. (2019. godina)	Javne nabavke putem direktnih sporazuma su realizovane u manjem ukupnom iznosu u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu i osiguran je veći broj ponuda u određenim postupcima.	✓

Tabela 1. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuke čija je realizacija u toku će biti predmetom daljeg praćenja do trenutka dok se ne realizuju u potpunosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizovane. Shodno tome, u ovom izvještaju nisu date nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Organizacija i rukovođenje

Unutrašnja organizacija i način rada Agencije utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji na koji je Vijeće ministara BiH dalo saglasnost u oktobru 2014. godine. Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 955 izvršilaca (680 policijskih službenika, četiri rukovodeća državna službenika, 104 državna službenika i 167 zaposlenika).

Prema važećem Pravilniku, poslovi i zadaci iz nadležnosti Agencije obavljaju se u okviru sljedećih organizacijskih jedinica: Sektor za planiranje, analitiku, saradnju i informisanje, Kriminalističko-istražno odjeljenje, Finansijsko-obavještajno odjeljenje, Sektor za istraživanje ratnih zločina i krivičnih djela kažnjivih po međunarodnom humanitarnom pravu, Odjel za zaštitu svjedoka, Odjel za unutrašnju kontrolu, Jedinica za specijalnu podršku, Sektor za operativnu podršku, Sektor za administraciju i unutrašnju podršku, Sektor za materijalno-finansijske poslove, Jedinica interne revizije, Regionalni uredi Sarajevo, Banja Luka, Mostar i Tuzla.

Agencijom rukovodi direktor koji ima jednog zamjenika. Direktora i zamjenika direktora imenuje Vijeće ministara BiH na prijedlog ministra sigurnosti BiH, sa liste kandidata koju dostavi Nezavisni odbor, na mandat od četiri godine, uz mogućnost reimenovanja u drugom narednom mandatu. Direktor je imenovan na mandatni period od četiri godine, počev od 21.7.2020. godine³, a zamjenik direktora, počev od 26.5.2018. godine⁴.

3.2. Finansijsko upravljanje i kontrola

Sistem finansijskog upravljanja i kontrole se implementira u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH⁵, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH.

Agencija je u tekućoj godini provodila aktivnosti radi razvoja sistema finansijskog upravljanja i kontrole (donesen operativni godišnji plan aktivnosti za uspostavljanje i razvoj sistema, ažuriran registar rizika i dr.). Također, Agencija je dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici

³ Službeni glasnik BiH, broj 43/20

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 34/18

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

Ministarstva finansija i trezora BiH, Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu u kome su navedene mjere koje se planiraju preduzeti za daljnji razvoj predmetnog sistema.

3.3. Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH⁶ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH⁷, Jedinica interne revizije Agencije nadležna je za obavljanje interne revizije samo u Agenciji. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovana su dva radna mjesta u Jedinici interne revizije (rukovodilac interne revizije i interni revizor) koja su u 2021. godini bila popunjena.

Godišnjim planom interne revizije za 2021. godinu, kao i Strateškim planom interne revizije za period 2021.-2023. godina, Jedinica interne revizije Agencije je planirala obavljanje šest revizija u tekućoj godini. Sa 31.12.2021. godine interna revizija je obavila tri redovne revizije ("Stalna sredstva", „Kancelarijsko poslovanje" i "Finansijsko upravljanje i kontrola") i tri naknadne revizije⁸ ("Uslovi i način skladištenja robe", "Javne nabavke" i "Praćenje realizacije preporuka iz prethodnih revizija, gdje je rok realizacije bio duži vremenski period").

4. BUDŽET

Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na osnovu odredbi Zakona o finansiranju institucija BiH, na kvartalnom nivou, donosilo tokom godine odluke o privremenim finansiranju⁹ koristeći kao osnovu odobreni budžet za 2020. godinu.

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹⁰, Agenciji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 30.836.000 KM (tekući izdaci 29.636.000 KM i kapitalni izdaci 1.200.000 KM).

Agenciji su, shodno odlukama o privremenom finansiranju, kroz operativne planove budžeta u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 30.836.000 KM. Ukupna realizacija sredstva odobrenih na osnovu odluka o privremenim finansiranju u 2021. godini iznosi 30.150.048 KM.

Agencija je izvršila prestrukturisanja rashoda budžeta, koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH¹¹, prema kojima je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog budžeta. Ukupan iznos prestrukturisanja iznosio je 1.130.000 KM (povećani troškovi bruto plaća i naknada plaća za 1.100.000KM i energije i komunalnih usluga za 30.000 KM, a smanjeni troškovi nabavke opreme za 1.100.000 KM i nabavke materijala za 30.000 KM).

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

⁸ U skladu sa članom 18. stav (2) Zakona o internoj reviziji rukovodilac interne revizije prati realizaciju preporuka ne kasnije od šest mjeseci nakon što je izdat Izvještaj o reviziji.

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

¹¹ Odluka MFT, broj: 05-16-2-9015-2/21 od 8.12.2021. godine

Prema obrazloženju Agencije bruto plaće i naknade zaposlenih planirane su na osnovu dozvoljenog broja zaposlenih od 789, njihove strukture u periodu izrade Zahjeva za finansiranje Agencije za 2020. godinu, planova prijema kadeta i novog zapošljavanja. Razlozi nedostatka sredstava na predmetnim pozicijama rashoda su unapređenje policijskih službenika i povećanje platnih razreda državnih službenika i zaposlenika tokom 2020. i 2021. godine. Razlog nedostatka sredstava na poziciji energije i komunalnih usluga je povećanje cijena električne energije.

Osim sredstava za neposrednu potrošnju, Agencija je imala na raspolaganju i sredstva višegodišnjeg projekta u iznosu od 7.813.807 KM i ista je realizovala u 2021. godini iznos od 225.308 KM. Također, Agenciju su na raspolaganju bila i sredstva programa posebne namjene u ukupnom iznosu od 203.263 KM i ista su realizovana u iznosu od 190.306 KM.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Agencija je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i dostavilo ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnji izvještaj je sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Instrukcijom za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta budžetskih korisnika za period 1.1.-31.12.2021. godine¹².

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 30.565.662 KM, što je za 8.287.408 KM manje u odnosu raspoloživa sredstva za 2021. godinu (sredstva odobrena budžetom za 2020. godinu i sredstva višegodišnjih projekata i programa posebnih namjena).

Značajni rashodi iz budžeta za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (23.467.275 KM), naknade zaposlenih (3.325.779 KM), izdatke za upotrebu vozila (596.222 KM), putne troškove (575.190 KM), izdatke za energiju i komunalne usluge (745.985 KM) i unajmljivanje imovine i opreme (555.774 KM).

Ostali značajni rashodi odnose se na višegodišnja kapitalna ulaganja (225.308 KM) i programe posebne namjene (190.306 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

¹² Broj: 05-16-2-477-1/22 od 5.1.2022. godine

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 23.467.275 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 13.400.908 KM, a porezi i doprinosi 10.066.367 KM. Bruto plaće i naknade su za 630.135 KM veće u odnosu na prethodnu godinu.

Prosječan broj zaposlenih u 2021. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Agenciji bio je 772.

Dodatak na plaću: Članom 19. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH (koji je stupio na snagu u julu 2008. godine) utvrđeno je prava na poseban dodatak na plaću policijskim službenicima i državnim službenicima koji obavljaju poslove u direktnoj vezi sa operativno-istražnim poslovima. Stavom člana 19. je definisano da Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva sigurnosti BiH, donosi podzakonski akt kojim se detaljnije regulišu policijski dodaci na plaću, a pojedinačna rješenja o utvrđivanju dodatka donosi direktor policijske agencije, na osnovu podzakonskog akta Vijeća ministara BiH. Vijeće ministara BiH od stupanja na snagu navedenog Zakona nikada nije donijelo podzakonski akt.

Postupcima revizije utvrđeno da se poseban dodatak na plaću za policijske službenike Agencije odobrava i realizuje kroz centralizovani sistem obračuna plaća, prema nazivu radnog mjesta u skladu sa Prijedlogom odluke iz 2008. godine. Nakon donošenja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Agencije iz 2014. godine, za nova radna mjesta koja nisu obuhvaćena Prijedlogom odluke iz 2008. godine, dodatak se utvrđuje i dodjeljuje prema sličnom radnom mjestu iz Prijedloga odluke iz 2008. godine, a koji po opisu poslova najbliže odgovara sistematizovanom radnom mjestu.

Rukovodstvo Agencije ne donosi pojedinačna rješenja o isplati policijskog dodatka nego se obračun i isplata posebnog dodatka policijskim službenicima vrši na način da se na ugovor o radu ili rješenje o internom premještanju ili rješenje o unapređenju, u gornjem desnom uglu, ručno upisuje pripadajući procenat posebnog dodatka i stavi paraf, te se isto proslijeđuje u proceduru obračuna i isplate plate. Internim aktom nije definisano ko je ovlašten za određivanje i upisivanje procenta policijskog dodatka na ugovorima o radu ili rješenjima o rasporedu na radna mjesta.

Ured za reviziju je u ranijem periodu ukazivao na potrebu donošenja podzakonskih akata o pravu na poseban dodatak na plaću zaposlenih u Agenciji shodno relevantnom zakonskom okviru. Resorno Ministarstvo sigurnosti BiH je 12. oktobra 2021. godine uputilo Vijeću ministara BiH Prijedlog odluke o utvrđivanju visine posebnog dodatka na plaću policijskim službenicima u policijskim organima BiH i državnim službenicima u Agenciji koji obavljaju poslove u neposrednoj vezi s operativno-istražnim poslovima, radi uvrštavanja na dnevni red naredne sjednice. Do kraja maja 2022. godine Vijeće ministara BiH nije razmatralo dostavljeni materijal.

Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini Agencija je nastavila sa primjenom Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda¹³ pa je 116 zaposlenih napredovalo unutar platnih razreda i to 100 lica po osnovu ocjene rada, četiri po osnovu sticanja višeg stepena stručnog zvanja, a 12 po oba prethodno navedena osnova. Tokom revizije nisu konstatovane poteškoće u primjeni Metodologije ili uočene dileme za postupanje u konkretnim slučajevima.

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

5.1.2. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu službenih vozila u 2021. godini iznose 596.222 KM. Najznačajniji izdaci se odnose na izdatke za gorivo (286.732 KM), materijal i usluge za održavanje vozila (109.500 KM), usluge osiguranja (86.179 KM), registraciju motornih vozila (47.992 KM) i nabavku auto guma (33.443 KM).

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine¹⁴, Agenciji je dato pravo na korištenje tri službena vozila, kao i pravo na korištenje specijalizovanih vozila. Agenciji je odobren Pravilnik o specijalizovanim vozilima po kojem raspolaže sa dodatnih 180 vozila i ista se dodjeljuju organizacionim jedinicama Agencije. Odluku o rasporedu specijalizovanih službenih vozila donosi direktor Agencije.

Tokom godine Agencija je raspolagala sa 198 vozila. Međutim, 24 službena vozila koja su tokom godine djelimično korištena su prodana provođenjem javne licitacije, a jedno službeno vozilo je sa 31.12.2021. godine stavljeno van upotrebe. Agencija je, zaključno na 31.12.2021. godine, prema internoj evidenciji raspolagala sa 173 službena vozila.

U putnim nalogima za službena vozila, kao što je to navedeno i u Izvještaju za 2020. godinu, utvrđeno je evidentiranje kilometraže na pojedinim putnim pravcima koja znatno odstupa od stvarne udaljenosti (u manjem broju slučajeva) i formalno vođenje evidencija koje ne daju istinitu i logičnu informaciju o kretanju vozila i svrsi njihove upotrebe. Također, izuzimajući vozila koja su stavljena u upotrebu u 2021. godini, uočeno je i dalje da određena vozila na godišnjem nivou prelaze mali broj kilometara.

5.1.3. Višegodišnji projekti

Odlukom Vijeća ministara BiH¹⁵ odobren je Projekat izgradnje baze za smještaj i obuku Jedinice za specijalnu podršku Državne agencije za istrage i zaštitu koji je uvršten u Program višegodišnjih kapitalnih ulaganja u period 2012.-2016. godina. Ukupna vrijednost projekta je utvrđena u iznosu od 9.263.000 KM.

U 2021. godini bila su raspoloživa sredstva u iznosu od 7.813.807 KM (koja su prenesena iz 2020. godine) od kojih je realizovano 225.308 KM (izrada urbanističko tehničke dokumentacije glavnog projekta).

U novembru 2017. godine potpisan je Ugovor za nabavku usluga izrade urbanističko tehničke dokumentacije - glavnog projekta u iznosu od 477.140 KM. Članom 5. Ugovora definisano je da će se isplata izvršiti avansno do 30% uz bankarsku garanciju avansa od 100% iznosa, a ostatak u iznosu od 70% u roku od 20 dana po ispostavljenom računu nakon izvršene usluge. U decembru 2017. godine isplaćen je avans u iznosu od 143.142 KM.

Prema članu 3. stav d) Ugovora je davalac usluga je bio u obavezi da isporuči tehničku dokumentaciju korisniku usluge u pet primjeraka uvezanog i ovjerenog glavnog projekta sa predmjerom i predračunom radova, a u skladu sa Zakonom, te 2xCD sa digitalnim zapisom

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 i 80/20

¹⁵ Službeni glasnik BiH, broj 8/13

istog sa predmjerom i predračunom radova. U tekućoj godini davalac usluga je ispostavio fakturu po kojoj je isplaćena II - Tranša u iznosu od 225.308 KM (jer je prema usmenim informacijama u elektronskoj formi dostavio urbanističko tehničku dokumentaciju glavnog projekta), a što nije bilo predviđeno ugovornim odredbama.

U julu 2021. godine zaključen je Ugovor o vršenju usluga revizije tehničke dokumentacije – Glavnog projekta za izvođenje radova na izgradnji Baze za smještaj i obuku Jedinice za specijalnu podršku Agencije¹⁶. Rok za izradu završnog izvještaja je 60 dana od potpisa ugovora (28.7.2021. godine).

Međutim, u postupku revizije je prezentovana informacija koju je revident Projekta dostavio Agenciji u kojoj je navedeno da su primjedbe za sve faze prosljeđene projektantu kako bi dostavio korigovan projekat na osnovu kojeg se može raditi izvještaj, te da nema uticaja na brzinu ispravki od strane projektanta. Dakle, ni predmetna aktivnost nije okončana u ugovorenom roku.

Ured za reviziju je u ranijim izvještajima ukazivao da se zbog neefikasne realizacije višegodišnjeg kapitalnog ulaganja kao i neekonomičnog raspolaganja značajnim budžetskim sredstvima rezervisanim za konkretno kapitalno ulaganje, Agencija dodatno suočava sa rizikom neispunjavanja obaveza preuzetih zaključivanjem Ugovora za javnu nabavku usluga izrade urbanističko tehničke dokumentacije - glavnog projekta sa izabranim ponuđačem. Shodno navedenom preporučeno je poduzimanje svih aktivnosti na realizaciji predmetnog Projekta u cilju zaštite interesa Agencije i raspoloživih budžetskih sredstava.

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u periodu od 1.1. do 31.12.2021. godine, iskazani su u iznosu od 252.048 KM, a odnose se na neplanirane uplate-ostale prihode (47.527 KM) i kapitalne primitke od prodaje stalnih sredstava-motornih vozila (204.521 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tabeli III u prilogu Izvještaja.

5.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 34.391.615 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 36.483.874 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (466.041 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (33.878.350 KM), obaveze prema dobavljačima (315.398 KM) i obaveze prema zaposlenima (2.234.395 KM).

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

¹⁶ Ugovor je zaključen nakon provođenja konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Procijenjena vrijednost javne nabavke je iznosila 30.000 KM bez PDV-a. Zaprimitljene su četiri prihvatljive ponude (cijene ponuda u rasponu od 28.500 KM do 30.000 KM). U toku postupka provedena je e aukcija u trajanju od dva sata i pet minuta nakon koje je zaključen Ugovor u iznosu od 2.306 KM sa PDV-om.

5.3.1. Popis sredstava i obaveza

Agencija je izvršila popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine. Odlukom direktora Agencije, od 17.11.2021. godine, formirana je Centralna popisna komisija i podkomisije sa zadatkom da sa stanjem na dan 31.12.2021. godine izvrše redovan godišnji popis cjelokupne imovine i obaveza. Centralna popisna komisija je sačinila Elaborat o popisu (25.2.2022. godine) koji je prihvatio direktor Agencije.

Popis stalnih sredstava je izvršen pomoću PDA uređaja¹⁷, a zatim je urađen import popisa u bazu, nakon čega je pomoću navedenog uređaja izvršeno poređenje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem i utvrđene minimalne razlike. Primjedbe i prijedlozi Centralne popisne komisije odnose se na potrebu primjenjivanja u kontinuitetu Uputstva o internim procedurama kretanja osnovnih sredstava budući da su prilikom obavljanja popisa utvrđeni problemi za sredstva koja su se kretala unutar organizacionih jedinica, jer nisu uknjižena/preknjižena na stvarnu lokaciju, kao i da otpisana sredstva nisu bila isknjižena na vrijeme. Također, prilikom popisa Centralna popisna komisija je konstatovala da se određena oprema koja se nalazi u Jedinici za specijalnu podršku evidentira vanknjigovodstveno, odnosno da nije obuhvaćena u knjigovodstvenim evidencijama Agencije.

Budžetski korisnici su obavezni da se prilikom unosa podataka za knjiženje pridržavaju računovodstvenih načela prema kojima svi podaci moraju biti tačni, pouzdani, sveobuhvatni i uneseni pravovremeno po pojedinačnom iskazivanju pozicija shodno članu 31. stav (1) Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.

Dalje, uvidom u dostavljeni Obračun inventure od 25.2.2021. godine uočili smo odstupanje sadašnje vrijednosti stalnih sredstava u odnosu na podatke iz glavne knjige na dan 31.12.2021. godine, a što nije obrazloženo prilikom popisa. Također, komparacijom podataka evidentiranih u glavnoj knjizi i pojedinačnih izvještaja iz pomoćnih evidencija (Modula stalnih sredstava-Knjiga Osnovnih sredstava) na 31.12.2021. godine utvrđena su odstupanja u broju evidentiranih vozila iz nenovčanih donacija tekuće godine (u glavnoj knjizi 24 vozila, a u knjizi osnovnih sredstava 16 vozila), a što znači da Agencija nije izvršila usklađivanje podataka iz pomoćnih knjiga sa podacima iz glavne knjige.

PREPORUKA 1

Potrebno je da Agencija osigura sveobuhvatne podatke o stalnim sredstvima kako bi proces popisa bio svrsishodan, odnosno kako bi se na pouzdan način moglo uporediti stvarno stanje utvrđeno popisom sa stanjem iskazanim u knjigovodstvenim evidencijama¹⁸.

Dalje, Agencija je izvršila **popis zaliha** (kancelarijskog i potrošnog materijala i policijskog materijala i naoružanja), te konstatovala da predmetnim popisom nisu utvrđene razlike između stvarnog i knjigovodstvenog stanja. Međutim, uvidom u Elaborat o popisu i Glavnu knjigu uočili smo da su u navedenim dokumentima iskazane različite vrijednosti zaliha s obzirom na to da se u vanknjigovodstvenim evidencijama skladišta kao roba evidentirana i određena stalna sredstva (oprema, vozila i sl.).

¹⁷ Učitavanje preko bar koda.

¹⁸ Preporuka se odnosi na finansijske izvještaje i ponavlja se.

Također, uvidom u glavnu knjigu Agencije konstatovano je da se ulazi i izlazi materijala i sitnog inventara evidentiraju tromjesečno na osnovu vanknjigovodstvenih evidencija skladišta, a ne na osnovu faktura u trenutku zaprimanja istih kako je to definisano odredbama člana 58. naprijed navedenog Pravilnika.

Prema članu 57. istog Pravilnika, u klasi 2 - Zalihe, evidentiraju se zalihe materijala i robe s pripadajućom razlikom u cijeni i ukalkulisanim porezom na robu, kao i sitni inventar na zalihi i u upotrebi. Materijal i sitni inventar evidentiraju se samo unutar klase 2 u cilju kontrole nad njihovom upotrebom, s obzirom na to da se nabavka ovih vrijednosti stavlja neposredno na rashode shodno članu 58. stav (1) navedenog Pravilnika.

Mada stanje zaliha ne utiče na iskazivanje bilansnih pozicija u obrascu Bilans stanja (istovremeno sa evidentiranjem zaliha vrši se i njihova ispravka), značajni iznosi zaliha iskazani u glavnoj knjizi zaslužuju da se problemu zaliha, popisu i njihovom evidentiranju posveti više pažnje.

PREPORUKA 2

Potrebno je da Agencija zalihe materijala evidentira u poslovnim knjigama u skladu s Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH¹⁹.

U postupku revizije je konstatovano da je popisom potraživanja i obaveza utvrđeno stanje na Prelaznom računu potraživanja (potraživanja za izdatke za energiju i komunalne usluge Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja za period oktobar-decembar), a da isto nije iskazano u glavnoj knjizi na dan 31.12.2021. godine, jer je nakon popisa, u februaru 2022. godine, Ministarstvo finansija i trezora BiH izvršilo zatvaranje predmetnog salda i to nakon roka (31.1.2022. godine) definisanog Instrukcijom ovog Ministarstva za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta za period 1.1.-31.12.2021. godine.

Također, uvidom u glavnu knjigu Projekta "Izgradnja baze za smještaj i obuku Jedinice za specijalnu podršku" uočeno je da je na 31.12.2021. godine iskazana obaveza prema dobavljaču koja je prema zbirnoj glavnoj knjizi izmirena što znači da nisu usaglašeni podaci u glavnoj knjizi projekta i glavnoj knjizi neposredne potrošnje.

Dalje, uvidom u Knjigu ulaznih faktura uočeno je da su početkom 2022. godine evidentirane fakture sa datumom 31.12.2021. godine (za centralno grijanje, električnu energiju i komunalne usluge), a koje nisu proknjižene u glavnoj knjizi na pozicijama rashoda za 2021. godinu. Navedeno nije konstatovano kroz Elaborat o popisu. Također, na kontu 613451 Materijal za javni red i sigurnost knjižen je račun za električnu energiju iz decembra 2021. godine.

Prema članu 39. stav (4) naprijed Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH moraju se uskladiti analitičke knjigovodstvene evidencije u pomoćnim knjigama s odgovarajućim sintetičkim kontima glavne knjige i pravovremeno osigurati knjigovodstveni podaci o stanjima na dan 31.12. (pod knjigovodstvenim stanjima na dan 31.12. smatraju se stanja utvrđena nakon što su u knjigovodstvu proknjižene sve transakcije i promjene nastale zaključno do tog dana).

¹⁹ Nova preporuka koja se odnosi na usklađenost.

PREPORUKA 3

Agencija je dužna u skladu sa relevantnim propisima evidentirati stanje i promjene na potraživanjima i obavezama u poslovnim knjigama s obzirom na to da su iste osnova za sačinjavanje finansijskih izvještaja²⁰.

6. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH LICA

Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu Agenciji je odobreno 789 zaposlenih. Na 31.12.2021. godine Agencija je imala 774 zaposlena, od čega je 574 policijska službenika (popunjenost 84,41% u odnosu na ukupan broj sistematizovanih radnih mjesta za policijske službenike), 67 državna službenika (popunjenost 62,04% u odnosu na ukupan broj sistematizovanih radnih mjesta za državne službenike) i 133 zaposlenika (popunjenost 79,64% u odnosu na ukupan broj sistematizovanih radnih mjesta za zaposlenike).

Na osnovu konkursne procedure putem javnog oglasa koja je započeta u 2019. godini, Agencija je u martu 2021. godine zaključila ugovore o radu na neodređeno vrijeme sa osam kadeta u činu policajca. Također, na osnovu konkursne procedure putem javnog oglasa iz 2021. godine, Agencija je u decembru 2021. godine zaključila ugovore o radu na neodređeno vrijeme sa 10 kadeta u činu mlađi inspektor.

Prema podacima Agencije ukupno je unaprjeđeno 30 zaposlenih, i ista se većim dijelom odnose na unaprjeđenja u više činove. Nadalje, Agencija je unaprijedila osam zaposlenih, nakon provedenog postupka izbora kandidata putem internog oglasa. Ukupan broj internih premještaja sa 31.12.2021. godine iznosio je 59. Od tog broja interno su premještena 53 policijska službenika, dva državna službenika i četiri zaposlenika.

Tokom godine neplaćeno odsustvo je bilo odobreno za dvoje zaposlenih (za jednog zaposlenog radi pohađanja osnovne obuke – kadeta za čin mlađi inspektor, a za drugog zaposlenog neplaćeno odsustvo u trajanju od 30 dana u skladu sa članom 101. stav (2) Zakona o policijskim službenicima BiH).

U Agenciji su sa 31.12.2021. godine bila suspendovane četiri zaposlena.

U periodu od 1.1. do 31.12.2021. godine prestao je radni odnos za 20 zaposlenih, a radi sporazumnog prestanka radnog odnosa, privremenog eksternog premještaja, penzionisanja i smrti zaposlenika.

Agencija je izvršila ocjenjivanje državnih službenika i zaposlenika. Izvještaje o ocjenjivanju državnih službenika Agencija je prosljedila Agenciji za državnu službu.

²⁰ Nova preporuka koja se odnosi na finansijske izvještaje.

U toku godine putem ugovora o djelu²¹ je bilo angažovano osam izvršilaca.

Obavljanje poslova drugog radnog mjesta: U toku 2021. godine u Agenciji je ukupno deset zaposlenih obavljalo poslove drugog radnog mjesta. Testiranjem uzorka isti se odnosi za obavljanje poslova drugog radnog mjesta bez naknade, a radi sticanja radnog iskustva. Također, poslove drugog radnog mjesta obavljaju, osim zaposlenika, i policijski službenici za ispomoc u obavljanju poslova, radi povećanog obima poslova u određenim odsjecima (sprovođenje posebnih istražnih radnji). Za vrijeme obavljanja poslova drugog radnog mjesta, policijski službenici zadržavaju isti čin.

Podsjećamo da je radopravni status zaposlenika definisan Zakonom o radu u institucijama BiH²², a pravni status državnih službenika uređen Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH²³, te da su Pravilnikom o internom premještanju i raspoređivanju zaposlenika u institucijama BiH²⁴ i Pravilnikom o uslovima i načinu obavljanja internih konkursa, internih i eksternih premještanja državnih službenika u institucijama BiH²⁵ definisani način i uslovi za premještanje i raspoređivanje zaposlenih na radna mjesta istog, višeg i nižeg nivoa. Naime, navedenim propisima nije predviđena mogućnost da se rješenjem rukovodioca institucije zaposleni mogu raspoređivati na druga radna mjesta radi sticanja radnog iskustva, te je stoga nejasan pravni osnov za izneseni stav Agencije za državnu službu na koji se Agencija poziva.

Nadalje, smatramo da Agencija za državnu službu BiH nije precizno definisala koji je to period koji se može priznati u radno iskustvo u situaciji kada zaposleni obavlja paralelno poslove na dva radna mjesta. Također, važećim Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH²⁶ utvrđeni su različiti koeficijenti za različite pozicije radnih mjesta, te s tog aspekta treba obratiti pažnju da se u navedenim slučajevima na temelju rješenja rukovodioca institucije raspoređuju zaposleni da obavljaju poslove radnih mjesta višeg nivoa za koja su predviđen veći platni razredi od platnih razreda radnih mjesta za koje prima plaću.

Navedeno ukazuje kako na nejasan pravni osnov tako i na dileme u pogledu ispravne tehničke provodivosti obavljanja poslova drugog radnog mjesta radi sticanja radnog iskustava u institucijama BiH.

PREPORUKA 4

Agencija treba pri rasporedu osoblja na radna mjesta dosljedno primjenjivati propise koji regulišu radno-pravni status zaposlenih²⁷.

7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki roba i usluga Agencije za 2021. godinu je urađen u skladu sa Dinamičkim planom finansiranja Agencije, nakon donošenja odluka o privremenom finansiranju institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH. Imenovana je stalna komisija za provođenje procedura javnih

²¹ Izdaci po osnovu ugovora o djelu u 2021. godini su realizovani u neto iznosu od 3.210 KM.

²² Službeni glasnik BiH, broj 26/04, 07/05, 48/05, 60/10, 32/13 i 93/17

²³ Službeni glasnik BiH, broj 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17

²⁴ Službeni glasnik BiH, broj 19/12 i 49/13

²⁵ Službeni glasnik BiH, broj 62/10, 30/14 i 38/17

²⁶ Službeni glasnik BiH, broj 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 i 65/20

²⁷ Nova preporuka koja se odnosi na usklađenost.

nabavki za 2021. godinu. Na osnovu člana 75. stav (2) Zakona o javnim nabavkama²⁸ i člana 2. Uputstva o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjene ugovora Agencija je objavila Obrazac praćenja realizacije ugovora/okvirnih sporazuma za period 1.1.-31.12.2021. godine.

Uvidom u Izvještaj o ukupnom broju postupaka i ukupnoj vrijednosti dodijeljenih ugovora/okvirnih sporazuma po vrsti postupka i predmetu nabavke²⁹ Agencija je u periodu 01.01.-31.12.2021. godine evidentirala 307 postupaka od toga osam otvorenih postupaka u vrijednosti od 1.407.765 KM, 19 konkurentskih zahtjeva u vrijednosti od 476.198 KM i 280 direktnih sporazuma u vrijednosti od 186.015 KM. Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je 2.069.977 KM bez PDV-a (1.920.475 KM iz tekućih izdataka i 149.502 KM iz kapitalnih izdataka³⁰).

Na osnovu pregledanih procedura javnih nabavki vezanih za nabavku goriva (584.495 KM), potrošnog materijala za računarsku opremu (67.880 KM), usluga održavanja AMLS sistema (65.520 KM), rezervnih dijelova za vozila (52.000 KM), avio karata (49.000 KM), ubrusa i toalet papira (48.863 KM), potrošno-higijenskog materijala (29.996 KM), vježbovne municije (29.000 KM), računarske opreme (122.736 KM) i mobilnih telefona i mrežne opreme (26.766 KM), nisu uočene značajnije nepravilnosti i nedostaci.

Nadalje, Agencija je potpisnica Sporazuma o provođenju postupaka javnih nabavki za potrebe policijskih tijela BiH³¹ prema kojem Agencija za policijsku podršku BiH treba provoditi tenderske procedure za određenu opremu za policijska tijela BiH. Agencija nije dostavila Agenciji za policijsku podršku BiH plan nabavki za 2021. godinu.

PREPORUKA 5

Agencija treba postupati u skladu sa Sporazumom o provođenju postupaka javnih nabavki za potrebe policijskih tijela Bosne i Hercegovine³².

8. KOMENTARI

Agencija u ostavljenom roku nije dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu, tako da ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

²⁸ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

²⁹ Izvještaj iz sistema e-nabavki od 16.05.2022. godine

³⁰ Nabavke iz kapitalnih izdataka (kompjuterska oprema i mobilni telefoni) finansirane su iz sredstava IPA projekta - Unaprjeđenje tehničkih kapaciteta za podršku borbi protiv pranja novca u BiH

³¹ Sporazum je zaključen na osnovu člana 24. stav (1) tačka j) Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi BiH i člana 4. stav (2) Zakona o javnim nabavkama.

³² Preporuka se odnosi na usklađenost i ponavlja se.

Reviziju u Agenciji za 2021. godinu obavili su: Mirsada Sijamić - viši revizor za finansijsku reviziju (vođa tima), Lutvija Šrndić - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima) i Nevena Kenjić - revizor za finansijsku reviziju (član tima).

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Mirsada Sijamić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Tabela III – Pregled prihoda i primitaka za 2021.godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

DRŽAVNA AGENCIJA ZA ISTRAŽE I ZAŠTITU

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	29.636.000	1.100.000	30.736.000	30.150.048	98
Bruto plaće i naknade	22.405.000	1.100.000	23.505.000	23.467.275	100
Naknade troškova zaposlenih	3.424.000	0	3.424.000	3.325.779	97
Putni troškovi	650.000	0	650.000	575.190	88
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	160.000	0	160.000	153.133	96
Izdaci za energiju i komunalne usluge	716.000	30.000	746.000	745.985	100
Nabavka materijala	400.000	-30.000	370.000	219.501	59
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	400.000	0	400.000	353.071	88
Unajmljivanje imovine i opreme	563.000	0	563.000	555.774	99
Izdaci za tekuće održavanje	418.000		418.000	417.965	100
Izdaci za osiguranje	100.000	0	100.000	89.996	90
Ugovorene i druge posebne usluge	400.000	0	400.000	246.380	62
2. Kapitalni izdaci	1.200.000	-1.100.000	100.000	0	0
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0		0		
Nabavka opreme	1.200.000	-1.100.000	100.000		0
Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	30.836.000	0	30.836.000	30.150.048	98
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	7.813.807	7.813.807	225.308	3
	0	7.813.807	7.813.807	225.308	3
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	203.263	203.263	190.306	94
sanacija krova OZS	0	27.239	27.239	18.697	69
unapređ.teh.kapaciteta FOO		176.024	176.024	171.609	
8. Ukupno budžet (4+5+6+7)	30.836.000	8.017.070	38.853.070	30.565.662	79

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2022. godine.

Direktor:
Darko Ćulum

Bilans stanja na 31.12.2021. godine

DRŽAVNA AGENCIJA ZA ISTRAŽE I ZAŠTITU

Tabela II

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	513.265	405.260	127
Novčana sredstva	47.224	46.503	102
Kratkoročna potraživanja	466.041	358.757	130
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	33.878.350	32.296.208	105
Stalna sredstva	57.480.477	54.708.194	105
Ispravka vrijednosti	23.602.127	22.411.986	105
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	33.878.350	32.296.208	105
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	34.391.615	32.701.468	105
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	2.605.524	3.684.064	71
Kratkoročne tekuće obaveze	315.398	736.455	43
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	2.234.395	2.245.238	100
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	55.731	702.371	8
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	33.878.350	32.296.208	105
Izvori sredstava	33.878.350	32.296.208	105
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	36.483.874	35.980.272	101

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo _____ 2022. godine

Direktor:
Darko Čulum

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

DRŽAVNA AGENCIJA ZA ISTRAŽE I ZAŠTITU

Tabela III

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	0	0	0	47.527	
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	0	0	0	0	
prihodi od naplate premija osiguranja				38.569	
ostali prihodi				8.958	
Novčane kazne (neporeske prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	100.000	0	100.000	204.521	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	100.000	0	0	204.521	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	100.000	0	100.000	252.048	252

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2022. godine

Direktor:
Darko Čulum

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Državne agencije za istrage i zaštitu Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Agencija) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2021. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Agencije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 9.5.2022. god

Direktor:

Darko Ćulum

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

*FONDA ZA POVRATAK
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
FONDA ZA POVRATAK BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU

Broj: 03-16-1-1005/22

Sarajevo, srpanj 2022. godine

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	3
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	3
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	7
1. KRITERIJI	7
2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA.....	7
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	8
4. PRORAČUN	9
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	10
5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna.....	10
5.1.1. <i>Bruto plaće</i>	10
5.2. Bilanca stanja	11
6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA.....	11
7. JAVNE NABAVE.....	11
8. OSTALO	12
8.1. Program financiranja prava iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma.....	12
9. KOMENTARI	13
PRIVICI.....	13

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvata reviziju financijskih izvješća, i u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Fonda za povratak Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Fond)** koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Fonda prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o Fondu sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo **Fonda** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li su financijska izvješća kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su temeljeni na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Fonda za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Fonda za 2021. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o **Fondu** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Fonda je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Fonda**, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu financijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 08.07.2022. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020.godinu²
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom financiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

Ured za reviziju je u izvješću o finansijskoj reviziji Fonda za 2020. godinu, dao pozitivno mišljenje na finansijska izvješća i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima.

U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Fond je postupio u skladu sa člankom 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i izvijestio nas o poduzetim aktivnostima na realizaciji danih preporuka u Izvješću o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Temeljem uvida u poduzete aktivnosti, u narednoj tablici (Tablica 1.) dan je osvrt na realizaciju prethodno danih preporuka.

² Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je financiranje institucija u 2021. godini vršeno u skladu s odlukama o privremenom financiranju donesenim na temelju odobrenog proračuna za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✓ realizirane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u tijeku, ✗ nerealizirane preporuke, ⓘ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
1.	Potrebno je ponoviti inicijativu Ministarstvu financija i trezora BiH u cilju usklađivanja važeće regulative, kojom se definira način evidentiranja povrata PDV-a u ISFU sustav, pri tom cijeneći specifičnost namjenskih sredstava koja se realiziraju kroz projekte Fonda.	Fond je u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH glede evidentiranja povrata PDV-a iz namjenskih sredstava uskladio svoje postupanje sa Naputkom o načinu uplate povrata PDV-a na JRT BiH i načinu evidentiranja povrata preko ISFU. ³	✓

Tablica 1. Pregled realizacije preporuka

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Fond je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Unutarnje ustrojstvo i rukovođenje: Unutarnje ustrojstvo i način rada Fonda utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji na koji je Vijeće ministara BiH dalo suglasnost u rujnu 2018. godine. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Fonda uređen je način rada i rukovođenja Fondom te opis radnih mjesta državnih službenika i zaposlenika. Pravilnikom su sistematizirana radna mjesta za 13 izvršitelja.

Prema važećem Pravilniku, poslovi i zadaci iz nadležnosti Fonda obavljaju se u okviru sljedećih organizacijskih jedinica: Kabinet ravnatelja, Odjeljenje za pravne, opće i kadrovske poslove i Odjeljenje za financijske poslove.

Fondom rukovodi ravnatelj imenovan 01.03.2019. godine⁴ na mandatno razdoblje od pet godina.

Financijsko upravljanje i kontrola: Fond je izradio temeljne dokumente potrebne za uspostavu sustava financijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH⁵, Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Sačinjen je popis i izvršeno mapiranje poslovnih procesa, utvrđen i procijenjen rizik te izrađen registar rizika, koji je tijekom 2021. godine jednom ažuriran. Uspostavljen je sustav izvještavanja rukovodstva o provedenim aktivnostima u vezi financijskog upravljanja i kontrole. Fond je popunio obrazac Godišnjeg izvještaja o financijskom upravljanju i kontroli za 2021. godinu i blagovremeno ga dostavio Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH.

³ Naputak broj: 01-08-16-1-1042-1/10 od 17.01.2011. godine kojim je definirano da proračunski korisnici na temelju rješenja o povratu PDV-a od strane UINO BiH u modulu GK Trezora vrše storniranje odgovarajućih rashoda, a zadužuju konto 131392-prelazni račun potraživanja. Ukoliko Rješenje o povratu PDV-a od strane UINO BiH ne dobiju u predviđenom roku za zatvaranje GK trezora neće moći izvršiti navedeno evidentiranje. U tom slučaju će se ostvareni povrat PDV-a oprihodovati.

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 20/19

⁵ Službeni glasnik BiH, broj: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

Unutarnja revizija: U skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH⁶ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH⁷, Jedinica unutarnje revizije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH mjerodavna je za obavljanje unutarnje revizije u Fondu.

Godišnjim planom unutarnje revizije za 2021. godinu, kao i Strateškim planom unutarnje revizije za razdoblje 2021.-2023. godina, Jedinica unutarnje revizije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH je planirala obavljanje unutarnje revizije na temu "Primjena metodologije za prelazak uposlenih u viši platni razred". Postupcima revizije utvrđeno je da su sukladno Godišnjem planu obavljena redovna i naknadna unutarnja revizija o čemu su sačinjena izvješća. Fond je postupio po preporukama nadležne Jedinice unutarnje revizije.

4. PRORAČUN

Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na temelju odredbi Zakona o financiranju institucija BiH, na kvartalnoj razini, donosilo tijekom godine odluke o privremenim financiranju⁸ koristeći kao temelj odobreni proračun za 2020. godinu.

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu⁹, Fondu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 459.000 KM (tekući izdaci 457.000 KM i kapitalni izdaci 2.000 KM).

Fondu su, u skladu s odlukama o privremenom financiranju, kroz operativne planove proračuna u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 423.450 KM. Ukupna realizacija sredstva odobrenih na temelju odluka o privremenim financiranju u 2021. godini iznosi 373.132 KM.

Fond je izvršio ostala usklađivanja rashoda proračuna, koje je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH, temeljem Odluke Povjerenstva za izbjegle i raseljene osobe BiH prema kojima je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog proračuna. Ukupan iznos ostalih usklađivanja iznosio je 500.000 KM. (Povećani izdaci za ugovorene usluge za 500.000 KM prijenosom istog iznosa sa Komplementarnog projekta na kojemu se evidentira iznos od povrata PDV-a).

Fond je također imao na raspolaganju sredstva za tekuće grantove pojedincima u okviru projekata povratka i rekonstrukcije u iznosu od 5.856.498 KM i ista je realizirao u 2021. godini u iznosu od 2.973.778 KM. Raspoloživa sredstva čine akumulirana prenesena neutrošena sredstva iz ranijih godina.

Sredstva evidentirana na poziciji tekućih grantova su namjenska sredstva za financijsku realizaciju projekata povratka i rekonstrukcije koja se kroz godine prikupljaju na temelju sporazuma o udruživanju sredstava za ostvarivanje prava iz Aneksa 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH. Sporazume, za svaku proračunsku godinu, potpisuju Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, entitetska ministarstva, Vlada Brčko distrikta BiH i Fond za povratak BiH.

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

5. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Fond je sačinio Godišnje financijsko izvješće za 2021. godinu i dostavio ga mjerodavnim tijelima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Analizom bilješki uz financijske izvještaje konstatirano je da su iste sačinjene sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju. Sačinjena je zabilješka bilančnih pozicija uz bilancu stanja, kao i obrazloženje izvršenja raspoloživih sredstava. Pored toga, u tekstualnom dijelu financijskog izvješća dana je detaljna informacija o financijskoj realizaciji programa posebne namjene po izvoru financiranja i po godinama kada su odobreni projekti.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 373.132 KM, što je za 85.868 KM manje u odnosu na rashode odobrene proračunom za 2020. godinu.

Značajni rashodi iz proračuna za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (278.454 KM), naknade uposlenih (52.129 KM), izdatke za uporabu službenih vozila (11.437 KM) i izdatke telefonskih i poštanskih usluga (7.652 KM).

Ostali značajni rashodi odnose se na tekuće grantove pojedincima u okviru projekata povratka i rekonstrukcije (2.973.778 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u privitku Izvješća.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 278.454 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 172.431 KM, a porezi i doprinosi 106.023 KM. Bruto plaće i naknade su za 27.578 KM manje u odnosu na prethodnu godinu.

Prosječan broj uposlenih u 2021. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Fondu bio je 11.

Raspoređivanje uposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini Fond je nastavio sa primjenom Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda, pa je sedam uposlenih napredovalo unutar platnih razreda temeljem ocjene rada, a dvoje uposlenih je napredovalo temeljem ocjene rada i stjecanja višeg stupnja stručnog zvanja.

Tijekom revizije nisu konstatirane poteškoće u primjeni Metodologije ili uočene dileme za postupanje u konkretnim slučajevima.

5.2. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 46.425 KM. Ukupne obveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 340.654 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (22.945 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (23.480 KM), obveze prema dobavljačima (291.310 KM) i obveze prema uposlenima (25.584 KM).

Fond je izvršio popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obveza te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine u okviru neposredne potrošnje i popis stanja sredstava i obveza udruženih i donatorskih sredstava kojima se financira Program povratka izbjeglih i raseljenih osoba. Popisom nisu konstatirane značajnije nepravilnosti i nedostaci.

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u prilogu Izvješća.

6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA

Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020. godinu Fondu je odobreno 13 uposlenih. Na 31.12.2021. godine, Fond je imao 11 uposlenih, od čega je 10 uposlano na neodređeno vrijeme, a jedan (ravnatelj Fonda) na mandat.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta sistematizirano je ukupno 13 radnih mjesta.

U Fondu je, u razdoblju od 01.01. do 31.12.2021. godine, prestao radni odnos za jednog uposlenog, zbog stjecanja uvjeta za starosnu mirovinu.

Fond je izvršio ocjenjivanje državnih službenika i uposlenika. Izvještaje o ocjenjivanju državnih službenika Fond je putem nadležnog Ministarstva prosljedio Agenciji za državnu službu BiH.

7. JAVNE NABAVE

Fond je donio Plan javnih nabava za 2021. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama¹⁰. Odlukom ravnatelja za svaki postupak nabave formirano je povjerenstvo koje provodi postupke javnih nabava.

Prema prezentiranim podacima¹¹, Fond je u 2021. godini proveo četiri postupka javnih nabava. Od navedenog broja, Fond je proveo jedan konkurentski postupak u vrijednosti od 11.856 KM i tri postupka u skladu sa Anexom II, dio B u vrijednosti od 5.486 KM.

Osim navedenog, Fond je putem izravnog sporazuma izvršio nabave u vrijednosti od 16.914 KM.

Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je 34.256 KM i svi se odnose na tekuće izdatke. Također, u tekućoj godini okončan je i otvoreni postupak za usluge verifikacije troškova projekta u vrijednosti od 29.620 KM koji je pokrenut u 2020. godini.

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

¹¹ Podaci iz sistema e-nabavke.

Na temelju pregledanog uzorka i to konkurentskog postupka za nabavu goriva u vrijednosti od 11.856 KM, otvorenog postupka za usluge verifikacije troškova projekta u vrijednosti od 29.620 KM i izravnog sporazuma za nabavu uredskog materijala ukupne vrijednosti 5.374 KM, nisu uočene značajnije nepravilnosti i nedostaci.

8. OSTALO

8.1. Program financiranja prava iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma

Zakonom o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH¹², u cilju pružanja potpore povratku i reintegraciji izbjeglih iz BiH i raseljenih osoba u BiH, Fond je zadužen za financijsku realizaciju projekata povratka i rekonstrukcije. Sredstva koja su na raspolaganju Fondu i koja se dodjeljuju putem Fonda su namjenska. Prikupljanje financijskih sredstava vrši se na podračun Fonda temeljem Sporazuma o udruživanju i načinu realizacije sredstava za potporu procesu povratka za svaku godinu. Fond vrši praćenje i realizaciju financijskih transakcija prikupljenih sredstava kroz ISFU sustav, po uspostavljenim projektnim kodovima za svaki odobreni projekat. O rasporedu i utrošku udruženih sredstava odlučuje nadležno Povjerenstvo za izbjegle i raseljene osobe BiH, o čemu donosi odluku. Projekti povratka i rekonstrukcije koje prati Fond financiraju se iz primarnih i sekundarnih izvora. Primarni izvori financiranja uključuju proračunska sredstva institucija Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH, dok sekundarni izvori financiranja Fonda mogu uključiti proračunska sredstva kantona koji imaju potrebu za rekonstrukcijom, međunarodna sredstva, donacije, dobrovoljne priloge te druge raspoložive izvore. Fond vrši praćenje i realizaciju financijskih transakcija prikupljenih sredstava kroz ISFU sustav, po uspostavljenim projektnim kodovima za svaki odobreni projekat. Realizacija odobrenih projekata nije vezana za proračunsku godinu, već se neutrošena sredstva prenose u naredno razdoblje.

Sporazum o udruživanju sredstava za ostvarivanje prava iz Aneksa 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH za 2021. godinu je potpisan od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, entitetskih ministarstava i Vlade Brčko distrikta BiH 15.12.2021. godine. Prema istom udružena su sredstva u ukupnom iznosu od 2.125.000 KM od čega će Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH udružiti iznos od 2.000.000 KM, entitetska ministarstva po 50.000 KM i Brčko distrikta BiH 25.000 KM. Međutim, 30.12.2021. godine Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je obavijestilo sve potpisnike da zbog neusvajanja proračuna za 2021. godinu nije u mogućnosti realizirati obveze iz potpisanog Sporazuma. U vezi s navedenim nije donesena Odluka nadležnog Povjerenstva za izbjegle i raseljene osobe.

Raspoloživa udružena sredstva za Program povratka izbjeglih i raseljenih osoba u 2021. godini su iznosila 5.856.498 KM (za 11 projekata) i čine ih neutrošena udružena sredstva prenesena iz prethodne godine u istom iznosu. Realizacija je iskazana u iznosu od 2.973.778 KM od čega je iznos od 2.457.456 KM realiziran za projekat Održivi povratak 2019-2020. Nerealizirana raspoloživa udružena sredstva u iznosu od 2.882.719 KM se prenose u 2022. godinu.

Pored navedenog, u 2021. godini nastavljena je i realizacija projekata koji se financiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava, za šta je u 2021. godini realiziran iznos od 46.535.479 KM. U Zabilješkama uz financijske izvještaje dan je detaljan tabelarni pregled i tekstualno obrazloženje financijske realizacije po pojedinačnim projektima iz udruženih, kreditnih i donatorskih sredstava.

¹² Službeni glasnik BiH, broj 23/99, 21/03 i 33/03

Imajući u vidu činjenicu da se implementiranje projekata povratka i rekonstrukcije, kao i projekata održivog povratka vrši na nižim razinama vlasti, financijskom revizijom nije obuhvaćeno poslovanje Fonda u dijelu realizacije ovih projekata.

U vezi aktivnosti za naplatu neizmirenih obveza Ministarstva za izbjegla i raseljena lica Republike Srpske koje su nastale po Sporazumu za 2009. godinu (3.941.455 KM) i Sporazumu za 2010. godinu (400.000 KM) informirani smo da ni u 2021. godini nisu poduzimane aktivnostima za naplatu neizmirenih obveza od Ministarstva za izbjegla i raseljena lica Republike Srpske, a o ovim potraživanjima Fond vodi internu evidenciju o realizaciji Sporazuma o udruživanju sredstava i izvještava Povjerenstvo za izbjegla i raseljena lica putem izvještaja o financijskoj realizaciji projekata.

9. KOMENTARI

Fond je u ostavljenom roku dostavio komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2021. godinu u kojima nas informira da nema komentara, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno Izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Fondu za 2021. godinu obavili su: Nada Laco - viši revizor za financijsku reviziju (voditelj tima), Enes Alić - samostalni revizor za financijsku reviziju (član tima) i Enis Musić - mlađi revizor za financijsku reviziju (član tima).

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

Nada Laco, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Munevera Baftić, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete financijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Fond za povratak BiH

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	457,000	500,000	957,000	373,132	39
Bruto plaće i naknade	341,000	0	341,000	278,454	82
Naknade troškova uposlenih	54,000	0	54,000	52,129	97
Putni troškovi	6,000	0	6,000	4,650	78
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	10,000	0	10,000	7,652	77
Izdaci za energiju i komunalne usluge	0	0	0	0	
Nabava materijala	10,000	0	10,000	6,347	63
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	11,000	0	11,000	5,204	47
Unajmljivanje imovine i opreme	6,000	0	6,000	5,616	94
Izdaci za tekuće održavanje	7,000	0	7,000	3,297	47
Izdaci za osiguranje	4,000	0	4,000	3,176	79
Ugovorene i druge posebne usluge	8,000	500,000	508,000	6,607	1
2. Kapitalni izdaci	2,000	0	2,000	0	0
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	2,000	0	2,000	0	0
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	5,356,498	5,356,498	2,973,778	56
Grantovi pojedincima	0	5,356,498	5,356,498	2,973,778	
	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	459,000	5,856,498	6,315,498	3,346,910	53
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno (4+5+6+7)	459,000	5,856,498	6,315,498	3,346,910	53

Napomena: U koloni 3 -usklađivanja proračuna, prikazana su sredstva obezbjeđena sporazumima o udruživanju, a koja su prenesena iz prethodnih godina. Dio tih sredstava u iznosu od 500.000 KM, koji se u skladu sa odlukom Komisije za izbjegla i raseljena lica BiH koristi za plaćanje PDV-a , je prikazan na ugovorenim uslugama.

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2022. godine.

Direktor:
Bojan Ninković

Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Fond za povratak BiH

Tablica II.

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, kratko. potraživanja, razgraničenja i zalihe	22,945	586,089	4
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja ¹³	22,945	586,089	4
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	23,480	38,309	61
Stalna sredstva	161,634	161,634	100
Ispravka vrijednosti	138,153	123,325	112
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	23,480	38,309	61
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	46,425	624,398	7
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	317,174	476,959	66
Kratkoročne tekuće obveze	291,590	448,198	65
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	25,584	28,760	89
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	23,480	38,309	61
Izvori sredstava	23,480	38,309	61
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	340,654	515,268	66

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 28.02.2022. godine

Direktor:
Bojan Ninković

¹³ Kratkoročna potraživanja u iznosu od 22.945 KM se odnosi na evidentirana potraživanja za povrat PDV-a u 2021. godini I ista su značajno manja u odnosu na prethodnu godinu zbog zatvaranja ovih potraživanja iz prethodnog razdoblja.

Izjava o odgovornostima rukovodstva

od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Fonda za povratak** (u daljnjem tekstu: Fond) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2021. godinu budu izrađena u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati u skladu s odlukama o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim nuputcima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Fonda.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 03.05.2022. godine

Ravnatelj

Bojan Ninković

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

*ГЕНЕРАЛНОГ СЕКРЕТАРИЈАТА САВЈЕТА МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**ГЕНЕРАЛНОГ СЕКРЕТАРИЈАТА
САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ**

Број: 02-16-1-999/22

Сарајево, јул 2022. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)	9
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	10
1.	КРИТЕРИЈУМИ	10
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	10
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	14
3.1.	Организација и руковођење	14
3.2.	Функционисање система интерних контрола	15
3.3.	Финансијско управљање и контрола	15
3.4.	Интерна ревизија	15
4.	БУЏЕТ	16
4.1.	Активности из оквира надлежности	16
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	18
5.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	18
5.1.1.	Бруто плате	18
5.1.2.	Издаци за путне трошкове	19
5.1.3.	Издаци за употребу возила	19
5.2.	Биланс стања	20
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	21
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	23
8.	ОСТАЛО	23
8.1.	ИТ ревизија	23
	КОРИШЋЕЊЕ ЗАЈЕДНИЧКИХ РЕСУРСА СИСТЕМА Е-ВЛАДЕ	23
	MICROSOFT ЛИЦЕНЦЕ	25
	УСПОСТАВЉАЊЕ ИНТЕРОПЕРАБИЛНОГ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА – (ИИС)	25
9.	КОМЕНТАРИ	26
ПРИЛОЗИ		26

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја, и у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Генералног секретаријата Савјета министара Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Генерални секретаријат)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2021. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Генералног секретаријата приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Генералног секретаријата у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Генералног секретаријата је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквира професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и примјерени да обезбиједе основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

У вези са ревизијом финансијских извјештаја Генералног секретаријата за 2021. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Генералног секретаријата за 2021. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Генералног секретаријата у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједје основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Нетранспарентно ангажовање спољних сарадника путем уговора о дјелу (тачка 6. Извјештаја)*
- *Слабости везане за процес коришћења заједничких ресурса система е-владе (тачка 8. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Генералног секретаријата је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Генералног секретаријата, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и

прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 22.7.2022. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Тврковић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)

Извјештајем о обављеној ревизији за 2021. годину дато је шест препорука, због утврђених неусклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима. Од укупног броја датих препорука, четири препоруке се односе на неправилности, недостатке и слабости идентификоване у претходним извјештајима, тј. није било значајнијих промјена у циљу њиховог отклањања те су, сходно томе, препоруке поновљене у 2021. години.

У табели која слиједи (Табела 1.) приказани су подаци о датим препорукама за 2021. годину.

Бр. преп.	Тачка извјештаја	Ревидирани процес (наслов)	Предмет ревизије		Статус препоруке ²	
			Финансијски извјештаји	Усклађеност	Нова препорука	Поновљена препорука
1.	5.1.2.	Издаци за путне трошкове		●	●	
2.	5.1.3.	Издаци за употребу возила		●		●
3.	6.	Запошљавање		●	●	
4.				●		●
5.	8.1.	ИТ ревизија		●		●
6.				●		●

Табела 1. Препоруке за 2021. годину

² Статус подразумијева нову или поновљену препоруку. Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020.годину³
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2021. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине
- Пословник о раду Савјета министара БиХ

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Генералног секретаријата за 2020. годину, дала мишљење са резервом на финансијске извјештаје због неевидентирања Информационог система за интероперабилност (ИИС) у пословним књигама Генералног секретаријата и позитивно мишљење на усклађеност са законима и другим прописима са скретањем пажње на слабости везане за процес коришћења заједничких ресурса система е-владе и набавке лиценци. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости.

Генерални секретаријат је поступио у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестио нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину.

³ Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен тако да је финансирање институција у 2021. години вршено сходно одлукама о привременом финансирању донесеним на основу одобреног буџета за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20).

На основу увида у предузете активности, у наредној табели (Табела 2.) дат је осврт на реализацију претходно датих препорука.

За означавање статуса препорука у погледу њихове реализације кориштени су сљедећи симболи:

☑ реализоване препоруке, 🟡 препоруке чија је реализација у току, ✖ не реализоване препоруке, ② препоруке које нису могле бити оцијенене у ревидираном периоду.

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
1.	Генерални секретаријат треба унаприједити интерне контроле у дијелу комплетирања документације која представља недвојбен доказ о испорученој роби, услугама или радовима те обезбиједити да се врше набавке само уговорених артикала.	Интерне контроле су унапријеђене тако да се признавање расхода врши на основу комплетне документације, којом се потврђује испорука уговорене набавке робе, услуга или радова.	☑
2.	Уважавајући чињеницу да се Савјет министара БиХ, поред питања и тема на које Канцеларија за ревизију скреће пажњу, бави и рјешава и многа друга важна питања, без намјере да одређујемо приоритете, скрећемо пажњу на потребу благовременог рјешавања горе наведених питања која такође имају финансијски, безбједности и општедруштвени значај.	Одлуку о делегирању тачака дневног реда на сједницама Савјета министара БиХ доноси предсједавајући уз сагласност замјеника предсједавајућег Савјета министара БиХ те у том смислу препоруку није могуће оцијенити.	②
3.	Имајућу у виду улогу и важност функционисања Комисије за државну имовину те потенцијалне посљедице њеног нефункционисања, сматрамо да Савјет министара БиХ треба хитно успоставити функцију исте.	Одлуку о делегирању тачака дневног реда на сједницама Савјета министара БиХ доноси предсједавајући уз сагласност замјеника предсједавајућег Савјета министара БиХ те у том смислу препоруку није могуће оцијенити.	②
4.	Генерални секретаријат је приликом доношења интерних аката везаних за употребу службених возила као и приликом употребе истих дужан поштовати прописе који регулишу употребу службених возила у институцијама БиХ. Такође, потребно је за сва возила која се користе обезбиједити уредне евиденција о употреби истих те адекватну контролу њиховог коришћења.	Интерни акт за употребу возила Генералног секретаријата усаглашен је са Правилником Савјета министара БиХ, међутим евиденције о употреби свих возила нису и даље уредне и не обезбјеђују адекватну контролу над њиховом употребом.	✖
5.	Потребно је обезбиједити адекватно документовање повода настанка трошкова репрезентације у свим случајевима, односно да су јавна средства утрошена у сврху репрезентације кориштена намјенски и транспарентно.	Везано за трошкове екстерне репрезентације утврдили смо да је на већини рачуна дато адекватно образложење и повод настанка и оправданости трошка, међутим за трошкове интерне репрезентације настављена је пракса из претходних година да се трошкови реализују без адекватног образложења.	🟡

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
6.	Потребно је обезбиједити досљедну примјену законских прописа у погледу оцјењивања запослених.	Оцјењивање запослених у 2021. години је извршено, а донесен је и Правилник о оцјењивању рада запосленика у кабинету предсједавајућег Савјета министара БиХ.	
7.	Препоручујемо да се ангажовање лица по основу уговора о дјелу користи само у изузетним случајевима за конкретне послове, а не за послове који имају карактер редовних и систематизованих послова.	И у 2021. години је настављена пракса ангажовања лица по основу уговора о дјелу на дужи временски период, за обављање послова који имају карактер редовних и систематизованих послова.	
8.	Имајући у виду важност Стратегије за развој е-управе сматрамо да је потребно исту усвојити што прије.	У току су оперативне активности за усвајање Стратешког плана развоја система е-управе. Тачније, Генерални секретаријат је у сарадњи са Министарством комуникација и транспорта БиХ креирао Нацрт стратешког плана развоја система е-владе, али исти још није усвојио Савјет министара БиХ.	
9.	Секретаријат треба наставити проводити активности на интеграцији институција у систем е-владе у складу са усвојеном Анализом система коришћења сервиса „е-владе“ и могућности коришћења сервиса од стране других институција.	Током 2021. године Генерални секретаријат је реализовао потпуну интеграцију Агенције за поштански саобраћај на систем е-владе, те електронску пошту и/или веб страницу за још четири институције БиХ. Обзиром на привремено финансирање институција и неусвајање буџета за 2021. годину, као и на одлив кадрова није било интеграције већег броја.	
10.	Потребно је подузети даље активности на рјешавању приступа сервисима е-владе путем мрежа у власништву институција БиХ и на реализацији препорука и динамичког плана активности датих у усвојеној Анализи телекомуникационих рјешења.	Нису предузимане значајније активности на повезивању институција у систем е-владе путем мрежа у власништву институција БиХ што су биле препоруке експертског тима за телекомуникациона рјешења које је усвојио Савјет министара БиХ.	
11.	Генерални секретаријат треба прописати подјелу обавеза и одговорности институција и Генералног секретаријата над свим аспектима коришћења и одржавања ресурса система е-владе како би омогућили непрекидан рад свих сегмената система.	Генерални секретаријат није у потпуности прописао подјелу обавеза и одговорности институција и Генералног секретаријата над свим аспектима коришћења и одржавања ресурса система е-владе, како би омогућили непрекидан рад свих сегмената система.	

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
12.	Генерални секретаријат треба планирати стварно потребне врсте и количине лиценци те исте благовремено активирати и користити.	Генерални секретаријат је активирао раније преузете лиценце и планирао стварно потребне врсте и количине лиценци за наредни уговор.	✓
13.	Генерални секретаријат треба предузимати активности у циљу благовремених закључења уговора за обнову и одржавање лиценци.	Благовремено су закључени уговори за обнову и одржавање лиценци.	✓
14.	Генерални секретаријат треба осигурати да прихваћене понуде задовољавају све услове тражене тендерском документацијом.	Обзиром да није било капиталних улагања у 2021. години, нисмо у могућности дати оцјену реализације дате препоруке..	II
15.	Препоручујемо Савјету министара БиХ да посвети дужну пажњу судским споровима како би се исти ријешили у најбољем интересу институција БиХ. Везано за поступке именовања руководиоца институција исти требају бити provedени благовремено у складу са законским прописима а како би се избјегле потенцијалне тужбе те друге посљедице.	Генерални секретаријат је доставио преглед активних судских спорова у 2021. години који се воде против Савјета министара БиХ из којег се види да се тужбе делегирају надлежним институцијама на поступање.	✓
Бр. преп.	Препоруке из извјештаја ранијих година	Оцјена реализације препорука из извјештаја ранијих година	Статус
1.	Генерални секретаријат је дужан поступати по препорукама интерне ревизије као и препорукама Канцеларије за ревизију. (2018. година)	Генерални секретаријат предузима активности по датим препорукама интерне ревизије и по датим препорукама Канцеларије за ревизију из дјелокруга свог рада.	●
6.	Потребно је окончати активности на доношењу интерног акта којим ће се дефинисати подручје службених путовања, а у сврху ефикасног планирања и организовања службених путовања. (2018. година)	Крајем 2019. године је донесен Правилник о дефинисању трошкова службених путовања у Кабинету предсједавајућег Вијећа министара БиХ и Генералном секретаријату у сврху унапређења планирања и организовања службених путовања.	✓
7.	Препоручујемо да се преиспитају жалбени наводи те убудуће више пажње посвети садржају тендерске документације и евалуацији понуда, а све у циљу ефикаснијег провођења планираних процедура у складу са важећим прописима. (2018. година).	Приликом провођења поступка јавне набавке услуга авио карата са дужном пажњом се приступало изради тендерске документације, евалуацији понуда и ефикасности провођења поступка.	✓

Табела 2. Преглед реализације препорука

Напомена: Препоруке чија је реализација у току ће бити предметом даљег праћења до тренутка док се не реализују у потпуности или до оног тренутка када ревизор, узимајући у обзир разуман протекли рок, процијени да ове препоруке нису реализоване. Сходно

томе, у овом извјештају нису дате нове препоруке за ревидиране процесе на које се такве препоруке односе, али је за ове процесе дат опис стања и проведених активности.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Генерални секретаријат је одговоран за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1. Организација и руковођење

Законом о Савјету министара БиХ дефинисана су стална тијела Савјета министара БиХ, међу којима је и Генерални секретаријат. Надлежности Генералног секретаријата, организација, начин рада и руковођења и друга питања од значаја за рад Генералног секретаријата дефинисана су Одлуком о Генералном секретаријату⁴. Послови из надлежности Генералног секретаријата се организују и обављају у четири основне организационе јединице: административна служба, служба за материјално-финансијске и опште послове, служба за информисање и служба за протоколарне послове и служби за одржавање и развој електронског пословања и „е-владе“, која је изједначена са самосталном унутрашњом организационом јединицом. Генералним секретаријатом руководи генерални секретар којег именује и разрјешава Савјет министара БиХ на приједлог предсједавајућег, сходно Закону о државној служби у институцијама БиХ. Генерални секретар је почев од 1.4.2018. године именован на мандат од пет година.

Правилником о унутрашњој организацији Генералног секретаријата, који је усвојио Савјет министара БиХ у 2018. години, уређен је начин рада и руковођења Генералним секретаријатом, те опис радних мјеста државних службеника и запосленика. Правилником су систематизована радна мјеста за 61 извршиоца.

Поред тога, одлукама Савјета министара БиХ основана су и стална стручна тијела Савјета министара БиХ: Канцеларија предсједавајућег Савјета министара БиХ и Канцеларија замјеника предсједавајућег Савјета министара БиХ.

Одлуком о Канцеларији предсједавајућег Савјета министара БиХ⁵ дефинисана је надлежност рада и начин руковођења. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији Канцеларије предсједавајућег⁶ систематизована су радна мјеста за 17 лица. Радом Кабинета предсједавајућег Савјета министара БиХ управља савјетник - шеф Кабинета којег именује и разрјешава предсједавајући Савјета министара БиХ.

Одлуком о Канцеларији замјеника предсједавајућег Савјета министара БиХ⁷ дефинисане су надлежности Канцеларије, потписивање аката Канцеларије, број запослених, права из радног односа и начин финансирања. Наведеном Одлуком дефинисано је да замјеници предсједавајућег Савјета министара БиХ именују по једног савјетника који су им непосредно одговорни за рад и који своје послове обављају при кабинетима ресорних министарстава, тренутно Министарства иностраних послова БиХ и Министарства финансија и трезора БиХ. Рад канцеларија се финансира из буџета институција БиХ, а путем Генералног секретаријата.

⁴ Службени гласник БиХ, број 41/03

⁵ Службени гласник БиХ, број 41/03

⁶ Акт број 01-1-547/03 од 24.12.2003. године, 01-02-1424/05 од 17.5.2005. године и 01-02-2-2570/12 од 13.9.2021. године

⁷ Службени гласник БиХ, број 17/16

Поред тога, у складу са Одлуком о оснивању Обавјештајно-сигурносно савјетодавне службе донесен је Правилник о унутрашњој организацији ове организационе јединице и систематизована су радна мјеста за пет извршилаца.

Укупан број извршилаца, за које су у свим наведеним организационим јединицама систематизована радна мјеста је 85.

3.2. Функционисање система интерних контрола

Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола у Генералном секретаријату које се односе на признавање трошкова интерне репрезентације.

Процесом ревизије уочено је да је у 2021. години на већини рачуна којима се правдају трошкови екстерне репрезентације дато адекватно образложење и да се наводи и повод и оправданост настанка трошка. Међутим увидом у поједине фактуре утврдили смо да се за трошкове интерне репрезентације - рачуни достављени од Службе за заједничке послове институција БиХ који се односе се на конзумирање хране, не наводе образложења и повод настанка трошка. Тако да није обезбјеђена документација којом се потврђује повод и основаност настанка трошка у сваком конкретном случају како је дефинисано интерним актима.

3.3. Финансијско управљање и контрола

Генерални секретаријат је сачинио Мапу пословних процеса, утврдио и процијенио ризике те израдио регистар ризика, као основне документе потребне за успостављање система финансијског управљања и контроле, поступајући у складу са Законом о финансирању институција БиХ⁸, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Мапа пословних процеса и Регистар ризика су дјелимично ажурирани у 2021. години. Генерални секретаријат је извршио унос података у Модул ФУК – RIFC апликације. Такође, Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ достављен је Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле за 2021. годину.

3.4. Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁹ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ¹⁰, Централна јединица интерне ревизије Министарства финансија и трезора БиХ надлежна је за обављање интерне ревизије у Генералном секретаријату. Годишњим планом интерне ревизије за 2021. годину, као и Стратешким планом интерне ревизије за период 2021-2023. година, Централна јединица интерне ревизије Министарства финансија и трезора БиХ је планирала и обавила ревизију на тему „Финансијско управљање и контрола-Управљање ризицима“. Извјештај о обављеној ревизији је достављен у децембру и дате су двије препоруке (средњег и нижег ризика) и задовољавајуће мишљење уз мање недостатке.

⁸ Службени гласник БиХ, бр: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

⁹ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 59/19

4. БУЏЕТ

Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину¹¹ није усвојен. У таквим околностима Савјет министара БиХ је, на основу одредби Закона о финансирању институција БиХ, на кварталном нивоу, доносио током године одлуке о привременим финансирању¹² користећи као основу одобрени буџет за 2020. годину.

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину, Генералном секретаријату су одобрена средства у укупном износу од 4.047.000 КМ (текући издаци 3.428.000 КМ и капитални издаци 619.000 КМ). С тим да је 3.997.000 КМ одобрено за финансирање рада Генералног секретаријата, кабинета предсједавајућег Савјета министара БиХ, Обавјештајно-сигурносно савјетодавне службе и Кабинета замјеника предсједавајућег, док је 50.000 КМ одобрено за програм посебне намјене који се води у Генералном секретаријату, а за финансирање рада Комисије за државну имовину.

Генералном секретаријату су, сходно одлукама о привременом финансирању, кроз оперативне планове буџета у 2021. години одобрена средства у укупном износу од 4.047.000 КМ. Укупна реализација средства одобрених на основу одлука о привременим финансирању у 2021. години износи 3.229.520 КМ.

Генерални секретаријат је извршио реструктурисања расхода буџета, које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ¹³, према којима је извршена измјена структуре расхода унутар одобреног буџета. Укупан износ реструктурисања износио је 142.000 КМ. Повећана су расположива средства на позицији уговорене и друге посебне услуге (76.000 КМ), накнаде трошкова запослених (50.000 КМ), издаци за услуге превоза и горива (13.000 КМ) и на позицији набавка материјала (3.000 КМ), а умањена су расположива средства за изнајмљивање имовине и опреме (38.000 КМ), путне трошкове (58.000 КМ), бруто плате и накнаде (18.000 КМ), текуће одржавање (17.000 КМ), телефонске и поштанске услуге (8.000 КМ) те издатке осигурања и банкарских услуга и услуга платног промета (3.000 КМ).

4.1. Активности из оквира надлежности

Одлуком Савјета министара БиХ о Генералном секретаријату¹⁴, а у складу са чланом 24. Закона о Савјету министара БиХ, уређене су надлежности Генералног секретаријата, организација, начин рада и руковођења и друга питања од значаја за рад Генералног секретаријата. Генерални секретаријат обавља посебно послове који се односе на:

- припрему сједница и састанака,
- вођење записника са сједница и провођење одлука Савјета министара БиХ, одбора за унутрашњу политику и економију и других радних тијела Савјета министара,
- вођење евиденција,
- информисање јавности,
- протокол,
- административне, опште и техничке послове,
- материјално-финансијске послове,

¹¹ Службени гласник БиХ, број 46/20

¹² Службени гласник БиХ, бр: 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21

¹³ Одлука о реструктурисању, број 05-16-2-8651-2/21 од 19.11.2021. године

¹⁴ Службени гласник БиХ, број 41/03

- објављивање одлука Савјета министара БиХ у службеним гласилима, те
- друге послове које му одлуком додијели Савјет министара БиХ.

Програм рада: Програм рада Генералног секретаријата за 2021. годину Савјет министара БиХ је усвојио на 23. сједници одржаној 29.12.2020. године. У сачињеном документу је наведено да је Програм рада Генералног секретаријата усклађен са дефинисаним средњорочним циљем за период 2020.-2022. година, а који гласи „Унаприједити капацитете и квалитет рада у обављању послова Савјета министара БиХ и институција БиХ“. Такође дефинисан је циљ који се односи на обезбјеђење квалитетних и благовремених припрема сједница Савјета министара БиХ, чија реализација ће се организовати путем програма Подршка раду Савјета министара БиХ у оквиру којег су дефинисани пројекти Организациона и стручно — техничка подршка раду Савјета министара БиХ и Техничка подршка сталном тијелу Савјета министара БиХ (Комисији за државну имовину).

У Програму рада Генерални секретаријат је навео неке од основних ризика који би могли утицати на провођење планираних активности. Као могући ризик детектован је недостатак финансијских средства за развијање и осавремењавање институције, с посебним нагласком на развој Одјељења за одржавање и развој система електроничког пословања. Поред тога, као ризик наведена је и неједнака расподјела радног оптерећења, недостатак обука усклађених с потребама запослених те непознавање стварне улоге и важности рада Генералног секретаријата, те недовољна подршка у професионалном раду - Епидемиолошка ситуација узрокована пандемијом вируса COVID 19. Програмом рада Генерални секретаријат је у 2021. години планирао, у циљу побољшања пословног процеса институције, припрему нове одлуке о Генералном секретаријату, што није реализовано.

У изјави о одговорности остваривања циљева Генералног секретаријате истакнуто је да су од три главна циља утврђена Програмом рада за 2021. годину два циља реализована 100%, док је реализација утврђеног циља за израду критеријума за утврђивање државне имовине изостала. Дато је образложење одступања од планираних резултата. Са друге стране, у потпуности су реализовани планирани циљеви у дијелу припрема, праћења рада и реализација сједница Савјета министара БиХ, вођење записника са истих, вођење евиденција, информисања јавности и протоколарних послова, као и задаци пружања организационе и техничке подршке раду предсједавајућег Савјета министара БиХ.

Извјештај о раду: Генерални секретаријат је сачинио Приједлог извјештаја о раду и 17.3.2022. године доставио га Савјету министара БиХ на разматрање и усвајање. До момента обављања завршне ревизије (20.5.2022. године) Савјет министара БиХ није разматрао предметни акт. Према презентованим информацијама у овом акту Генерални секретаријат је путем Административне службе у 2021. години континуирано обављао послове припреме сједница Савјета министара БиХ. Као значајан дио активности наводи се израда и континуирано ажурирање евиденције материјала достављених за разматрање и одлучивање Савјету министара БиХ, обављање консултација, координације и писана кореспонденције с предлагачима материјала. Наведено је да је у 2021. години Савјет министара БиХ одржао укупно 43 сједнице, од чега су 22 редовне и 21 ванредна сједница, а које су у потпуности припремљене, пропраћене и обрађене од стране Генералног секретаријата. Благовремено су сачињени и у процедуру упућени усвојени закључци, обавјештења о закључцима и записници с наведених сједница. На сједницама Савјета министара БиХ у извјештајном периоду је размотрено укупно 858 тачака дневног реда, по којима је и одлучивао у оквиру својих надлежности. Према презентованим подацима и поред мањег броја разматраних и усвојених материјала на сједницама Савјета министара

БиХ, у односу на 2020. годину, Генерални секретаријат је запримио, обрадио и припремио још 488 материјала који се налазе на прегледу материјала спремних за разматрање на сједницама Савјета министара БиХ. Обзиром да у складу са Законом о Савјету министара БиХ предсједавајући Савјета министара БиХ је одговоран за сазивање сједница, за предсједавање и за дневни ред сједница, наведени број материјала, који је спреман за разматрање, резултат је застоја у раду Савјета министара БиХ. У парламентарну процедуру упућено је осам приједлога закона утврђених на сједницама Савјета министара БиХ. Генерални секретаријат је сачинио и Савјету министара БиХ доставио Преглед реализације закључака Савјета министара БиХ за период 1.1. – 31.12.2021. године¹⁵ у коме је наведено да је од укупно 605 датих закључака 550 реализовано, а 55 нереализовано.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Генерални секретаријат је сачинио Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и доставио га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року. Анализом биљешки уз финансијске извјештаје може се констатовати да је Генерални секретаријат, поштујући Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ, сачинио забиљешку билансних позиција уз биланс стања, као и детаљна образложења структуре расхода и издатака по свим ставкама одобреним за финансирање институције у 2021. години.

5.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама, у периоду од 1.1. до 31.12.2021. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 3.229.520 КМ, што је за 198.480 КМ мање у односу на расходе одобрене за финансирање текућих издатака у 2021. години. Реализације средстава евидентираних на позицији капиталних издатака (619.000 КМ) није било.

Значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате (2.155.096 КМ), уговорене и друге посебне услуге (422.945 КМ), накнаде трошкова запослених (350.106 КМ) те издатке за текуће одржавање (73.866 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1. Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2021. године исказане су у износу од 2.155.096 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 1.283.345 КМ, а порези и доприноси 871.751 КМ. Бруто плате и накнаде су за 135.828 КМ веће у односу на претходну годину, због повећања броја запослених у 2021. години. Просјечан број запослених у 2021. години за које су исплаћене бруто плате и накнаде плата је 69.

Распоређивање упослених унутар платних разреда: У 2021. години Генерални секретаријат је извршио примјену Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда за два запослена. Напредовање унутар платног разреда додијељеног

¹⁵ Акт број: 05-07-11209-96/21 од 28.3.2022. године

радном мјесту један запослени је остварио по основу стицања вишег степена стручног звања, док је други наведено право остварио по основу оцјене рада (државни службеник који је екстерно премјештен из друге институције). Остали запослени у Генералном секретаријату ни у 2021. години нису испунили услове за напредовање унутар платних разреда, јер раније нису оцјењивани у континуитету.

5.1.2. Издаци за путне трошкове

Изваци за путне трошкове износили су 55.504 КМ, од чега се на службена путовања у земљи односи 9.015 КМ, а на службена путовања у иностранству 45.989 КМ. У току 2021. године извршено је реструктурисање буџета којим су расположива средства на позицији путних трошкова умањена за 58.000 КМ, тако да су укупно расположива буџетска средства на овој позицији износила 84.000 КМ. Службена путовања су се углавном односила на присуства међународним конференцијама, форумима, службеним посјетама, састанцима итд. Сектор за протоколарне послове сачинио је годишњи оквирни план међународних активности предсједавајућег Савјета министара БиХ, међутим исти није сачињен сходно стварним финансијским условима за предметну годину. Поступцима ревизије установили смо да се приликом правдања путних налога у одређеним случајевима не прилаже сва релевантна документација. Уочено је да запослени уз налог за службено путовање не прилажу позивна писма или другу протоколарну кореспонденцију из које је видљива спецификација трошкова које сноси организатор.

ПРЕПОРУКА 1

Потребно је унаприједити систем интерних контрола у погледу начина правдања путних трошкова, при том обезбједивши сву релевантну расположиву документацију као основ за правилан и тачан обрачун путног налога за запослене.

5.1.3. Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу службених возила у 2021. години износе 131.289 КМ. Значајнији издаци односе се на гориво (60.502 КМ), услуге и материјал за поправке и одржавање возила (52.025 КМ) и набавку ауто гума (9.284 КМ). Према Правилнику Савјета министара БиХ о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама Босне и Херцеговине¹⁶, Генералном секретаријату дато је право на коришћење седам службених возила. Према предложеној документацији на 31.12.2021. године Генерални секретаријат је и располагао са седам службених возила, од чега се три службена возила користе за потребе рада Кабинета предсједавајућег, а четири за рад Генералног секретаријата. Интерним актом¹⁷ право на коришћење возила 24 сата дато је предсједавајућем Савјета министара БиХ и генералном секретару.

Процесом ревизије уочили смо да не постоји цјеловита контрола/надзор над употребом службених возила. Наиме, одређени путни налози за возила нису адекватно и у цјелости попуњени, не садрже податке о точењу горива на пумпама, као што су стање километар сата у моменту точења горива, мјесто точења, потпис и печат бензинске пумпе која је испоручила гориво, потпис возача да је возило преузео (предња страна путног налога). Такође су нечитко, неуредно и нетачно попуњени подаци о коришћењу возила, није

¹⁶ Службени гласник БиХ, бр: 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 81/14, 5/19, 81/19, 54/20 и 80/20

¹⁷ Одлука о начину коришћења службених возила у Кабинету предсједавајућег Савјета министара БиХ и Генералном секретаријату Савјета министара БиХ, број 06-02-2-3239/14 од 24.12.2014. године и број 01,02-2-1180/20 од 14.4.2020. године

евидентирана укупна пређена километража (грешке у сабирању дневно пређене километраже), локо вожње преко 90 км и сл. Надаље, уочена је неусаглашеност евиденција о присуству на послу са подацима наведеним у колским налозима и евиденцијама о службеним путовањима. Све наведено може имати за посљедицу повећан ризик од ненамјенске употребе службених возила.

PREPORUKA 2

Потребно је за сва возила која се користе обезбиједити уредне евиденција о употреби истих као и адекватну контролу њиховог коришћења.

Надаље, процесом ревизије констатовано је да је према информацијама из Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ једно возило (VW PASAT B8) још увијек на коришћењу у Кабинету предсједавајућег Савјета министара БиХ. Наведена информација документована нам је достављањем копије Одлуке о уступању возила¹⁸ и потписаним записником о преузимању возила. Међутим, у Генералном секретаријату није евидентирано уступљено возило, нити су издавани путни налози за предметно возило у 2021. години. Правилником Савјета министара БиХ о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ нису дефинисане могућности нити права уступања возила између институција БиХ. Из разлога наведених о потреби за уступањем возила, добијених из Кабинета предсједавајућег, процесом ревизије нисмо се могли увјерити да је предметно возило коришћено у случајевима и околностима када возила Кабинета предсједавајућег нису у возном стању, а за потребе несметаног функционисања Кабинета предсједавајућег и обављања редовних послова и активности предсједавајућег Савјета министара БиХ. Обзиром да, уступљено возило није евидентирано у пословним евиденцијама Генералног секретаријата, нити је пописано на 31.12.2021. године као туђе средство, није било могуће потврдити основаност и намјену коришћења уступљеног службеног возила. Одлуком Дирекције о уступању возила дефинисано је да Кабинет предсједавајућег Савјета министара БиХ сноси трошкове употребе возила, док трошкове осигурања и одржавања возила сноси Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ. Постојећи прописи не познају институт уступања службених возила те исто није пракса у јавном сектору. Стога, наведени аранжман уступања службеног возила на коришћења између институција представља потенцијално ризик у погледу одговорности за насталу штету на возилу, евентуално отуђење возила, издавање налога за употребу коришћења службеног возила и сл. *Узимајући у обзир да не постоји правни основ за уступање возила између институција БиХ, потребно је предузети активности на враћању уступљеног возила власнику те с тим у вези обезбиједити потпуну контролу над употребном службених возила.*

5.2. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2021. године исказана су укупна средства у износу од 1.044.411 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 1.369.220 КМ. Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (1.043.906 КМ), обавезе према запосленима (213.608 КМ) и краткорочне текуће обавезе (111.706 КМ).

¹⁸ Акт Дирекције број 02-07-02-2-1019-1/20 од 26.5.2020. године

Стална средства исказана су у износу 1.043.906 KM, што је у односу на претходну годину више за 780.912 KM. Повећање на позицији сталних средстава евидентирано је на основу укњижавања у Модул сталних средстава интероперабилног информацијског система – софтвера (705.401 KM) и електронске опреме (259.662 KM) за коју су средства била резервисана у 2020. години.

Генерални секретаријат је извршио попис сталних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2021. године. Пописна комисија је сачинила Извјештај о извршеном редовном попису имовине, потраживања и обавеза са стањем на 31.12.2021. године, који је 2.2.2022. године усвојио генерални секретар. Према усвојеном извјештају стварно стање средстава и обавеза усклађено је са књиговодственим стањем. Пописом сталних средстава није утврђен мањак нити вишак средстава. Обрачун амортизације извршен је појединачно по сваком сталном средству. Извршен је попис туђих средстава – Службе за заједничке послове институција БиХ, која су на коришћењу у Генералном секретаријату, те су пописне листе усаглашене. Проведеним пописном нису констатоване значајније неправилности и недостаци.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен. Према Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину Генералном секретаријату је одобрено 76 запослених. На 31.12.2021. године, Генерални секретаријат је имао 70 запослених, од чега је 51 запослено на неодређено вријеме, а 19 на одређено вријеме¹⁹. Важећим правилницима о унутрашњим организацијама и систематизацији радних мјеста систематизовано је укупно 85 радних мјеста.

Анализирајући динамику кретања запослених можемо констатовати да је у 2021. години путем јавног огласа, уз претходно добивене сагласности Савјета министара БиХ, извршен пријем пет државних службеника у радни однос на неодређено вријеме²⁰, од чега су за рад у Генералном секретаријату примљена четири лица, а једно лице за обављање послова у Кабинету предсједавајућег Савјета министара БиХ. Од наведеног броја четири лица су у претходном периоду била ангажована по основу уговора о раду на одређено вријеме. Поред тога, у 2021. години био је расписан јавни оглас за запошљавање државног службеника, на неодређено вријеме, у Генералном секретаријату - стручног савјетника за сарадњу с портпаролима министарстава и других институција БиХ. Међутим, исти је поништен, а као разлог поништења наводи се планирана реорганизација Генералног секретаријата.

Путем уговора о раду на одређено радно вријеме у 2021. години, уз сагласност Агенције за државну службу БиХ, ангажована су четири државна службеника, од којих су два била ангажована и у 2020. години. Поред наведених, путем уговора о раду у 2021. години ангажовано је и шест запосленика, од којих за три лица истек уговора о раду на одређено вријеме се веже за престанак мандата предсједавајућег/замјеника предсједавајућег Савјета министара БиХ – савјетник и технички секретар у кабинету предсједавајућег, те савјетник замјеника предсједавајућег Савјета министара БиХ.

¹⁹ Подаци из Обрасца 4.1. финансијских извјештаја за 2021. годину

²⁰ На основу члана 21. Закона о државној служби у институцијама БиХ

За преостале запосленике током године закључени су уговори о раду четири, односно пет пута на период од по три мјесеца с прекидима од пет и више дана између уговора, без расписивања јавног огласа за наведена радна мјеста. Законом о раду институција БиХ, дефинисано је да послодавац може, без провођења конкурсне процедуре, извршити пријем у радни однос запосленика на одређено вријеме до три мјесеца, када због хитности обављања посла, изненадног повећања обима посла и изненадног одсуства запосленика није могуће благовремено провести јавни оглас.

Узимајући у обзир наведену одредбу Закона о раду у институцијама БиХ нисмо се увјерили да су испуњени услови и погледу хитности, а уговори су закључивани дужи период од законом дозвољеног.

ПРЕПОРУКА 3

Генерални секретаријат је дужан да ангажман лица путем уговора о раду на одређено вријеме треба проводити у складу са Законом о раду у институцијама БиХ, руководећи се начелима законитости и транспарентности.

Надаље, у 2021. години радни однос је престао за три лица, а по основу споразумног престанка радног односа, отказа уговора о раду на неодређено вријеме те по основу рјешења о разрешењу савјетника председавајућег Савјета министара БиХ. Интерних премјештаја запослених и унапређења није било. Три лица користе право на неплаћено одсуство, по основу именовања на друге мандатну функције, за што су донесена одговарајућа Рјешења.

Генерални секретаријат је извршио оцјењивање државних службеника и запосленика за 2021. годину. Извјештај о оцјењивању државних службеника благовремено је прослијеђен Агенцији за државну службу БиХ. Такође у јануару 2021. године донесен је Правилник о оцјењивању рада запосленика у кабинету председавајућег Савјета министара БиХ и сви запослени су оцијењени.

Уговори о дјелу: Издаци по основу уговора о дјелу у 2021. години су реализовани у нето износу од 37.565 КМ. У току године путем уговора о дјелу ангажована су четири лица.

Значајније накнаде (нето 32.700 КМ) исплаћене су за ангажовање два лица, који су путем

Настављена је пракса ангажовања лица по основу уговора о дјелу у континуитету што је неприхватљиво, посебно имајући у виду да се ради о јавном сектору.

уговора о дјелу обављали послове већи дио године. За обављање послова континуираног снимања и фотографисања значајнијих збивања у Сарајеву на захтјев

Генералног секретаријата, компјутерску обраду фотографија, праћење сједница Савјета министара БиХ те свих активности председавајућег, генералног секретара, замјеника председавајућег и министара Савјета министара БиХ по потреби ангажован је спољни сарадник, који је наведене послове обављао 11 мјесеци уз мјесечну накнаду од 700 КМ. Поред тога, за потребе кабинета председавајућег десет мјесеци ангажован је спољни сарадник за обављање стручно консултативних услуга, везаних за анализу електронских и принтаних медија у земљи и иностранству, уз мјесечну накнаду од 2.500 КМ. Као разлог ангажовања лица по уговору о дјелу за обављање послова стручно консултативних услуга у 2020. години наведено је упражњено једно радно мјесто савјетника у кабинету председавајућег Савјета министара БиХ (за наведену годину). Међутим увидом у преглед систематизације радних мјеста утврдили смо да су и током прве половине 2021. године свих шест систематизованих радних савјетника председавајућег била попуњена, а да је истовремено настављен ангажман лица по основу уговору о дјелу. Из наведеног можемо

констатовати да се не ради о краткорочном ангажовању и обављању једнократних, конкретних послова за који се добије одређена накнада, што је уједно и основна карактеристика уговора о дјелу.

Сматрамо да је настављање праксе ангажовања лица по основу уговора о дјелу у континуитету неприхватљиво, посебно имајући у виду да се ради о јавном сектору и да нису задовољени основни принципи законитости и транспарентности.

За преостала два лица ангажована путем уговору о дјелу, закључени су уговори на мјесец дана, за што је исплаћена уговорена накнада од 200 КМ за обављене услуга снимања и 4.665 КМ за услуге превођења (симултано превођење на састанцима с другим званичницима).

ПРЕПОРУКА 4

Препоручујемо да се у складу са законским прописима, који регулишу подручје облигационих односа, уговори о дјелу закључује, у посебним и оправданим случајевима и то за конкретне послове који се јављају повремено.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Генерални секретаријат је донио привремени План јавних набавки за 2021. годину, који је током године мијењан и допуњаван сходно уоченим потребама током периода. Планови јавних набавки објављени су на интернет страници институције, на којој су такође објављиване и одлуке о додјели уговора и одлуке о поништењу поступка. Листа закључених уговора и њихова реализација се објављује на годишњем нивоу. Поступке набавке у 2021. години проводила је стална комисија именована одлуком генералног секретара.

Према презентираним подацима²¹, Генерални секретаријат је у 2021. години провео 34 поступка јавних набавки укупне вриједности 683.0167 КМ без ПДВ-а. Од наведеног броја проведена су четири отворена поступка у вриједности од 356.685,64 КМ, 14 конкурентских поступка у вриједности од 279.400 КМ и 16 директних споразума укупне вриједности од 46.931 КМ.

На основу прегледаних процедура јавних набавки везаних за: набавку горива (91.596 КМ), услуге одржавања сервиса на систему е-владе (42.720 КМ), услуге одржавања веб платформе Савјета министара БиХ (17.094 КМ), набавку услуга сервисирања возила (72.938 КМ), услуге набавке авио карата (136.752 КМ) нису уочене значајније неправилности и недостаци.

8. ОСТАЛО

8.1. ИТ ревизија

Коришћење заједничких ресурса система е-владе

Генерални секретаријат током 2021. године није имао капиталних улагања због неусвајања буџета за 2021. годину. Наведено је представљало проблем у раду сервиса

²¹ Извјештај о укупном броју поступка и укупној вриједности додијељених уговора/оквирних споразума по врсти поступка и предмету набавке

обзиром да су буџетом за 2021. годину планирани већи инфраструктурни пројекти као што су: замјена сервера којима истиче подршка у јануару 2022. године, замјена клима уређаја, проширење простора на уређајима за похрану података услед преласка појединих институција на ДМС систем као и замјена већег дијела компјутерске опреме. Поред претходног, наставио се негативни тренд одлива стручних кадрова. У складу са наведеним отежана је одрживост система, те у значајној мјери онемогућено његово унапрјеђење и даљи развој.

Тренутно је 39 институција БиХ потпуно или дјелимично интегрисано на систем²² е-владе, иако је Савјет министара БиХ уложио значајна средства (преко 2.000.000 КМ) у овај систем који је примарно намијењен пружању ИКТ инфраструктуре институцијама БиХ. Поред наведеног, још 19 институција користи сервис електронских консултација. Иако су уложена значајна финансијска средства и планирана имплементација постојећих сервиса е-владе за институције БиХ, институцијама је остављена могућност да саме доносе одлуку о томе да ли ће користити услуге е-владе.

Према процјени Службе за одржавање и развој система електронског пословања и „е-владе“ (Служба за е-владу), 68 институција би могло дјелимично или у потпуности бити интегрисано у систем е-владе. Повезивањем институција на систем е-владе би се створила могућност ефикаснијег рада коришћења свих ресурса е-влада система, а поред тога би се могле направити и одређене уштеде за коришћење интернета.

Генерални секретаријат је у сарадњи са Министарством комуникација и транспорта БиХ креирао Анализу система коришћења сервиса „е-владе“ и могућности коришћења сервиса од стране других институција. Савјет министара БиХ је усвојио овај документ.

Током 2021. године Генерални секретаријат је запримио одређене захтјеве за приступ

Још увијек постоје слабости у коришћењу заједничких ресурса система е-владе.

ресурсима е-владе и реализовао потпуну интеграцију Агенције за поштански саобраћај на е-владу, те електронску пошту за Завод за

извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ. Поред тога, отворене су нове веб странице Министарства финансија и трезора БиХ, Централне хармонизацијске јединице Министарства финансија и трезора БиХ, Агенције за поштански саобраћај БиХ и Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ на платформи е-владе. Обзиром на привремено финансирање институција у 2021. години није било значајнијих активности на проширењу броја институција које користе „е-владу“.

Усвојеном Анализом телекомуникационих рјешења (Анализа) је констатовано да би повезивање институција у систем е-владе путем мрежа у власништву институција БиХ поред финансијских уштеда донијело и већу сигурност и поузданији рад система. У циљу брже реализације динамичког плана Генерални секретаријат је код Министарства транспорта и комуникација БиХ иницирао измјену закључака усвојених на 140. сједници Савјета министара БиХ, у смислу да се задужују институције БиХ за реализацију препорука из динамичког плана активности дефинисаних у усвојеној Анализи. Након три године нису измијењени закључци по овом питању, нису слане додатне ургенције, нити је Генерални секретаријат предузимао значајније радње у циљу реализације препорука и динамичког плана активности из усвојене Анализе. На претходно су у одређеној мјери

²² Постојећа Служба за одржавање и развој електронског пословања и „е-владе“ ГС СМ БиХ осигурава слjedeће сервисе, услуге и апликације за остале институције: апликацију електронских сједница, имплементацију сигурносних стандарда информационих система, одржавање активног директоријума за све запослене и домене које се налазе на систему „е-владе“, ДНС сервисе, услуге интернет приступа, веб хостинг, хостинг домена, јединствен веб портал СМ БиХ и ЦМС, антивирусну заштиту, јединствену платформу за аутентификацију и ауторизацију корисника, јединствену информациону платформу за сервис управљања документима институција БиХ, могућност коришћења стораге простора за заједничке и персоналне директоријуме, могућност коришћења серверске инфраструктуре „е-владе“ СМ БиХ, централизовани систем контроле управљања принтерима институција, јединствени приступ регистрима који се налазе на IDDEEA систему, повезивање путем сигурних VPN веза са другим институцијама према потребама, успостављање, тестирање и одржавање редовног „backup-а“ система свих битних података, те контролу квалитетног извођења било каквих радова на постојећој мрежи и сервисима, било од стране спољних сарадника ангажованих у складу са процедурама или од стране запосленика Институције.

утицале текуће околности изазване неусвајањем буџета и одливом кадрова. Генерални секретаријат је кроз планирање ИПА III пројекта сугерисао Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ да изврши набавку опреме за проширење SDH мреже на систем е-владе.

ПРЕПОРУКА 5

Потребно је предузети даље активности на рјешавању приступа сервисима е-владе путем мрежа у власништву институција БиХ и на реализацији препорука и динамичког плана активности датих у усвојеној Анализи телекомуникационих рјешења.

Генерални секретаријат је у сарадњи са Министарством комуникација и транспорта БиХ и Фондом за добру управу (GGF), те уз помоћ Британске амбасаде креирао Нацрт стратегије за развој е-управе у институцијама Савјета министара БиХ за период 2021. – 2025. година. Министарство комуникација и транспорта БиХ је започело провођење оперативних активности како би се Стратегија уз претходне законом предвиђене активности поднијела Савјету министара БиХ на усвајање. Дакле, у току су активности усвајања овог материјала на Савјету министара БиХ.

Генерални секретаријат је креирао каталог сервиса система „е-владе“ и потписао Меморандуме о техничкој сарадњи са институцијама које тренутно користе систем „е-владе“. Поред тога, у сарадњи са GGF-ом и Британском амбасадом креиран је образац Service Level Agreement (SLA) уговора којим ће се детаљно регулисати обавезе и одговорности институција за сваки поједини сервис. Са институцијама још увијек нису потписани SLA уговори, тако да и даље није јасно прописана подјела надлежности и обавеза између институција у погледу одржавања опреме, апликација, сервиса и осталих ресурса које институције имају и користе у систему е-владе.

ПРЕПОРУКА 6

Генерални секретаријате треба прописати подјелу обавеза и одговорности институција и Генералног секретаријата над свим аспектима коришћења и одржавања ресурса система е-владе, како би омогућили непрекидан рад свих сегмената система.

Microsoft лиценце

Кроз ESA уговор који је за потребе институција БиХ закључило Министарство комуникација и транспорта БиХ са Microsoft-ом, Генерални секретаријат је преузео 92 лиценце M365 E3 и 20 лиценци Azure Monetary Commite ShrdSvr. Ради се о лиценцама за које су претплата и право коришћења кроз трогодишњи ESA уговор осигурани у периоду од јула 2019. до јуна 2022. године. Претходно наведене лиценце су активирани и користе се у трећој години трајања претплатничког ESA уговора са Microsoft-ом. Планиране су лиценце које ће се користити у наредном уговореном периоду и кориговане потребне количине како би се избјегли непотребни трошкови.

Успостављање интероперабилног информационог система – (ИИС)

Генерални секретаријат је био укључен у реализацију успостављања интероперабилног информационог система – (ИИС) у оквиру Пројекта „Техничка подршка за унапређење пословног окружења и институционално јачање - ICIS“. Генерални секретаријат је добио

опрему и пратећи ИИС који су му додијељени на основу Одлука о преносу набављених сталних средстава Владе Федерације БиХ у оквиру поменутог Пројекта.

Именована комисија Генералног секретаријата за прихват ИИС је средином 2021. године извршила процјену вриједности опреме и софтвера и дала препоруку да се изврши књижење софтвера као сталног средства. Предметни софтвер је евидентан у мају 2021. године у пословним књигама Генералног секретаријата. Процијењена вриједност ИИС се поклапа са вриједностима датим у Одлукама Владе Федерације БиХ о преносу набављеног ИИС.

Напомињемо да је ИИС са изворним кодом преузет 8.5.2019. године међутим исти се још увијек не користи у пуном капацитету.

9. КОМЕНТАРИ

Генерални секретаријат је у остављеном року доставио коментар на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину у коме су истакли да је у тачки 3.1. Организација и руковођење, поред наведених основних организационих јединица, потребно навести и самосталну унутрашњу организациону јединицу - Служба за одржавање и развој електронског пословања и „е-владе“. Наведени коментар је прихваћен и у Извјештају је дописана и самостална унутрашња организациона јединица. Изузев наведене промјене, Извјештај није мијењан у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину.

Ревизију у Генералном секретаријату за 2021. годину обавили су: Наташа Павловић - виши ревизор за финансијску ревизију (вођа тима), Славиша Вуковић - виши ревизор за ИТ (члан тима), Ивана Јурчевић - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима) и Азра Хусић - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима).

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Наташа Павловић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Миро Галић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије**

Неџад Хајтић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2021. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2021. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2021. годину

Генерални секретаријат Савјета министара БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Проценат (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	3.428.000	0	3.428.000	3.229.520	94
Бруто плате и накнаде	2.295.000	-18.000	2.277.000	2.155.096	95
Накнаде трошкова запослених	305.000	50.000	355.000	350.106	99
Путни трошкови	142.000	-58.000	84.000	55.504	66
Издаци телефонских и поштанских услуга	85.000	-8.000	77.000	69.970	91
Издаци за енергију и комуналне услуге		0	0	0	
Набавка материјала	23.000	3.000	26.000	20.875	80
Издаци за услуге превоза и горива	51.000	13.000	64.000	62.293	97
Унајмљивање имовине и опреме	58.000	-38.000	20.000	10.866	54
Издаци за текуће одржавање	94.000	-17.000	77.000	73.866	96
Издаци за осигурање	13.000	-3.000	10.000	7.998	80
Уговорене и друге посебне услуге	362.000	76.000	438.000	422.945	97
2. Капитални издаци	619.000	0	619.000	0	0
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	
Набавка опреме	269.000	0	269.000	0	0
Набавка осталих сталних средстава	350.000	0	350.000	0	0
Реконструкција и инвестиционо одржавање	0	0	0	0	
3. Текући грантови	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	4.047.000	0	4.047.000	3.229.520	80
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Новчане донације	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Укупно (4+5+6+7)	4.047.000	0	4.047.000	3.229.520	80

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 02.03.2022. године.

Генерални секретар
Мр Роберт Видовић

Биланс стања на 31.12.2021. године

Генерални секретаријат Савјета министара БиХ

Табела II

Опис	31.12.2021.	31.12.2020.	Проценат (2/3*100)
1	2	3	4
1.Готовина, крат.потраживања, разграничења и залихе	506	5.483	9
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	506	5.483	9
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
2. Стална средства	1.043.906	362.994	288
Стална средства	3.427.470	2.480.527	138
Исправка вриједности	2.383.565	2.117.533	113
Неотписана вриједност сталних средстава	1.043.906	362.994	288
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	1.044.411	368.476	283
3. Краткорочне обавезе и разграничења	325.315	594.629	55
Краткорочне текуће обавезе	111.706	132.977	84
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	213.608	201.991	106
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	0	259.662	0
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	1.043.906	362.994	288
Извори средстава	1.043.906	362.994	288
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	1.369.220	957.623	143

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило 02.03. 2022. године

Генерални секретар
Мр Роберт Видовић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Генералног секретаријата Савјета министара Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Генерални секретаријат) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2021. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са одлукама о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину (Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Архива.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 11.04.2022. године

Генерални секретар

Мр Роберт Видовић

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

*INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

**INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU**

Broj: 04-16-1-1016/22

Sarajevo, srpanj 2022. godine

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	3
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	3
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	7
1. KRITERIJI	7
2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA.....	7
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	8
3.1. Ustrojstvo i rukovođenje	8
3.2. Finacijsko upravljanje i kontrola	9
3.3. Unutarnja revizija	10
4. PRORAČUN	10
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	10
5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna.....	11
5.1.1. Bruto plaće.....	11
5.2. Pregled prihoda i primitaka	11
5.3. Bilanca stanja	12
6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA.....	12
7. JAVNE NABAVE.....	13
8. KOMENTARI	14
PRIVICI.....	14

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvata reviziju financijskih izvješća, i u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Institut)** koja obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Instituta prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o **Institutu** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo **Instituta** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške,

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li su financijska izvješća kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su temeljeni na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća **Instituta** za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Instituta za 2021. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o **Institutu** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti²

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Instituta nije usklađen s odlukama Vijeća ministara BiH (točka 3.1 Izvješća);*
- *Nedostatke vezane za provedbu procedura javnih nabava, odnosno dosljednu primjenu Pravilnika o postupku izravnog sporazuma (točka 7. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo **Instituta** je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

² Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Instituta**, prema definiranim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 27.07.2022. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020.godinu³
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom financiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH.

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

Ured za reviziju je u izvješću o finansijskoj reviziji Instituta za 2020. godinu, dao pozitivno mišljenje na finansijska izvješća i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima, sa skretanjem pozornosti na neusklađenost pravilnika o unutaršnjem ustrojstvu Instituta s važećim odlukama Vijeća ministara BiH, slabosti u svezi s procesom uspostave sveobuhvatnog sustava finansijskog upravljanja i kontrole i slabosti vezane za provedbu procedura javnih nabava, odnosno dosljednu primjenu Pravilnika o postupku izravnog sporazuma. U izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Institut je postupio u skladu s člankom 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i izvijestio nas o poduzetim aktivnostima na realizaciji danih preporuka u izvješću o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Temeljem uvida u poduzete aktivnosti, u narednoj tablici (Tablica 1.) dan je osvrt na realizaciju prethodno danih preporuka.

³ Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je financiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom financiranju donesenim na temelju odobrenog proračuna za 2020.godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizirane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u tijeku, ✘ nerealizirane preporuke, ⓘ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom razdoblju.

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
1.	Institut je obavezan uskladiti Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu s Odlukom o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustrojstva tijela uprave BiH i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH.	Institut nije usuglasio Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu s Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH i Odlukom o načelima za utvrđivanje unutarnje organizacije tijela uprave BiH.	✘
2.	Institut je u obvezi da okonča aktivnosti na uspostavljanju sveobuhvatnog sustava financijskog upravljanja i kontrole te izvršava obveze propisane aktima nadležnih institucija, a sukladno važećim propisima.	Nisu okončane aktivnosti na uspostavljanju sveobuhvatnog sustava financijskog upravljanja i kontrole	✘
3.	Preporučamo Institutu da prilikom sačinjavanja godišnjeg izvješća dosljedno primjenjuje instrukcije Ministarstva financija i trezora BiH.	Institut je u tekstualnom dijelu financijskog izvješća obrazložio ostvarene prihode u skladu sa zahtjevima iz instrukcije Ministarstva financija i trezora BiH.	✔
4.	Institut bi trebao detaljno analizirati angažman osoba putem ugovora o djelu, a posebice za poslove koji predstavljaju redovite poslove iz djelokruga rada Instituta i za koje institut već ima uposlene osobe.	Institut je i u 2021. godini nastavio sa angažiranjem osoba putem ugovora o djelu i ugovora o autorskom djelu za poslove koji su sistematizirani i spadaju u redovite poslove Instituta.	✘
5.	Institut je u obvezi za nabavu usluga procijenjene vrijednosti do 6.000 KM provoditi procedure izbora dobavljača sukladno Pravilniku o postupku izravnog sporazuma, poštujući temeljna načela Zakona o javnim nabavama.	Institut niti u 2021. godini za pojedine nabave nije provodio procedure izbora dobavljača u skladu s Pravilnikom o postupku izravnog sporazuma.	✘

Tablica 1. Pregled realizacije preporuka

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Institut je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Ustrojstvo i rukovođenje

Unutarnje ustrojstvo Instituta uređuje se Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu koji donosi ravnatelj Instituta, uz suglasnost Vijeća ministara BiH. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu iz 2006. godine, u Institutu su predviđena 52 radna mjesta.

Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Instituta nije usuglašen s odlukama Vijeća ministara BiH koje su u primjeni od 2013. godine.

Institut još uvijek nije usuglasio vlastiti Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu s odredbama Odluke o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustrojstva tijela

uprave BiH⁴ i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH⁵. Naime, institucije Vijeća ministara BiH su bile u obvezi da do kraja travnja 2014. godine usklade pravilnike o unutarnjem ustrojstvu s navedenim odlukama. Iako je rok za usuglašavanje Pravilnika Instituta s odlukama Vijeća ministara BiH davno istekao, Institut po ovom pitanju u 2021. godini, kao niti prethodnih godina, nije poduzimao konkretne aktivnosti na usuglašavanju unutarnjeg ustrojstva s važećim odlukama Vijeća ministara BiH. Dakle, možemo konstatirati kako je cjelokupna procedura praktički još uvijek na samom početku.

PREPORUKA 1

Institut je dužan poduzeti mjere iz svoje mjerodavnosti u cilju usuglašavanja Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu s Odlukom o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustrojstva tijela uprave BiH i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH⁶.

Institutom rukovodi ravnatelj koji predstavlja i zastupa Institut. Ravnatelj Instituta ima zamjenika, koji ga zamjenjuje ako on nije u mogućnosti izvršavati svoje ovlasti i obveze. Ravnatelja i zamjenika ravnatelja imenuje Vijeće ministara BiH, po prethodno pribavljenom mišljenju Agencije za državnu službu BiH. Mandat ravnatelja i zamjenika ravnatelja Instituta traje pet godina. Vijeće ministara BiH je 30.5.2017. godine imenovalo ravnatelja Instituta, dok je zamjenika ravnatelja imenovala Agencija za državnu službu BiH po službenoj dužnosti 23.12.2019. godine, nakon provedenog javnog natječaja.

U skladu sa Zakonom o standardizaciji BiH, u okviru Instituta djeluje Vijeće za standardizaciju BiH kao stručno savjetodavno tijelo koje usmjerava razvoj djelatnosti Instituta. Vijeće ministara BiH je 22.6.2017. godine imenovalo članove Vijeća za standardizaciju BiH (25 članova) na razdoblje od četiri godine.

3.2. Financijsko upravljanje i kontrola

Institut još uvijek nije u cijelosti uspostavio sustav financijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH⁷, Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH.

Iako su utvrđeni poslovni procesi i mape poslovnih procesa te dijagrami toka po organizacijskim jedinicama, Institut još uvijek nije utvrdio i procijenio rizike za poslovne procese i kontrole koje umanjuju rizike. Također, Institut nije donio godišnje akcijske planove za uspostavu i unapređenje sustava unutarnjih financijskih kontrola za 2021. godinu u skladu s Operativnim godišnjim akcijskim planom Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH. Nadalje, Institut nije uspostavio registar rizika i sustav izvješćivanja rukovoditelja institucije o najznačajnijim rizicima te nije definirao obveze rukovoditelja na svim razinama za uspostavljanje, razvoj i provođenje sustava financijskog upravljanja i kontrole.

⁴ Službeni glasnik BiH broj 30/13

⁵ Službeni glasnik BiH broj 30/13, 67/15 i 51/18

⁶ Preporuka se odnosi na usklađenost i ponavlja se

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

PREPORUKA 2

Institut je u obvezi da okonča aktivnosti na uspostavljanju sveobuhvatnog sustava financijskog upravljanja i kontrole te izvršava obveze propisane aktima nadležnih institucija, a u skladu s važećim propisima⁸.

3.3. Unutarnja revizija

U skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH⁹ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH¹⁰, Institut ne ispunjava uvjete za uspostavu vlastite jedinice unutarnje revizije. Unutarnju reviziju u Institutu bi, prema naprijed navedenim propisima, trebalo obavljati Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. Konstatirano je kako Jedinica unutarnje revizije Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u 2021. godini nije planirala unutarnju reviziju u Institutu.

4. PRORAČUN

Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na temelju odredbi Zakona o financiranju institucija BiH, na kvartalnoj razini, donosilo tijekom godine odluke o privremenom financiranju¹¹ koristeći kao temelj odobreni proračun za 2020. godinu.

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹², Institutu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 1.394.000 KM (tekući izdaci 1.329.000 KM i kapitalni izdaci 65.000).

Institutu su, u skladu s odlukama o privremenom financiranju, kroz operative planove proračuna u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 1.329.000 KM. Sredstva za kapitalne izdatke nisu bila raspoloživa zbog uvjeta privremenog financiranja institucija BiH. Ukupna realizacija sredstava odobrenih na temelju odluka o privremenom financiranju u 2021. godini iznosi 1.311.587 KM.

Ministarstvo financija i trezora BiH je, na temelju zahtjeva Instituta donijelo odluku o prestrukturiranju rashoda Instituta u ukupnom iznosu od 40.000 KM. Odlukom su povećana raspoloživa sredstva na poziciji bruto plaća i naknada (30.000 KM), naknada troškova uposlenih (2.000 KM) i ugovorenih i drugih posebnih usluga (8.000 KM), a umanjena sredstva na poziciji putnih troškova (30.000 KM), unajmljivanja imovine i opreme (3.700 KM), troškova tekućeg održavanja (3.300 KM) i troškova osiguranja (3.000 KM).

5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Institut je sačinio Godišnje financijsko izvješće za 2021. godinu i dostavio ga mjerodavnim tijelima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnje izvješće je

⁸ Preporuka se odnosi na usklađenost i ponavlja se

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 49/12 i 69/12

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹² Službeni glasnik BiH, broj 46/20

sačinjeno sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Instrukciji za sačinjavanje godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna proračunskih korisnika za razdoblje 01.01. - 31.12.2021. godine. Institut je u zabilježkama uz financijska izvješća obrazložio bilančne pozicije i izvršenje proračuna po svim pozicijama.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.311.587 KM, što je za oko 60.000 KM manje u odnosu na prethodnu godinu.

Financijski značajni rashodi iz proračuna za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (1.034.930 KM), naknade troškova uposlenih (147.615 KM) i ugovorene i druge posebne usluge (53.701 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 1.034.930 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 631.162 KM, a porezi i doprinosi 403.768 KM. Bruto plaće i naknade su za oko 26.000 KM veće u odnosu na prethodnu godinu. Prosječno su u 2021. godini u Institutu isplaćene bruto plaće za 40 uposlenih.

Raspoređivanje uposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini Institut je nastavio s primjenom Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda¹³ te je 27 uposlenih napredovalo unutar platnih razreda i to 19 osoba na temelju ocjene rada i 8 osoba na temelju stjecanja višeg stupnja stručnog zvanja. Tijekom revizije nisu konstatirane nedosljednosti niti poteškoće u primjeni Metodologije.

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Institut ostvaruje prihode temeljem prodaje standarda, standardizacijskih dokumenata, posredovanjem u prodaji međunarodnih, europskih i nacionalnih standarda drugih zemalja, prodajom BAS standarda, kataloga, realizacijom informacijskih usluga te pružanjem usluga certificiranja u EX – području (područje ispitivanja i certificiranja protueksplozijskih zaštićenih uređaja). Institut je u 2021. godini planirao ostvariti ukupno 250.000 KM prihoda. Zbog situacije uzrokovane pojavom koronavirusa došlo je do pada gospodarske aktivnosti, što je imalo za posljedicu i manje prihode Instituta.

Ukupno ostvareni prihodi s 31.12.2021. godine iznose 145.912 KM. Od ovog iznosa, prihod u iznosu od 139.852 KM se odnosi na prihode od vlastite djelatnosti i to prihode od prodaje standarda u iznosu 106.587 KM, prihode temeljem izdavanja potvrda o identičnosti standarda 551 KM i prihode od EX- komisije u iznosu od 32.714 KM. Ostatak prihoda od 6.060 KM se odnosi na uplate administrativnih pristojbi.

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

5.3. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2021. godine u aktivi su iskazana kratkoročna potraživanja u ukupnom iznosu od 1.615 KM i neotpisana vrijednost stalnih sredstava u ukupnom iznosu od 132.097 KM.

U pasivi su iskazane kratkoročne tekuće obveze u iznosu od 10.806 KM, obveze prema uposlenima za bruto plaću za prosinac 2021. godine (93.245 KM), kratkoročna razgraničenja (1.615 KM) te izvori sredstava u iznosu od 132.097 KM. Kratkoročne obveze se najvećim dijelom odnose na obveze prema dobavljačima (8.278 KM).

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA

Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020. godinu, Institutu je odobreno 40 uposlenih. Na 31.12.2021. godine, Institut je imao 40 uposlenih, od čega je 36 uposleno na neodređeno vrijeme, a četiri osobe na određeno vrijeme¹⁴.

U razdoblju od 01.01. do 31.12.2021. godine, radni odnos prestao je za dvoje uposlenih, zbog stjecanja uvjeta za starosnu mirovinu i otkaza ugovora o radu. Dva uposlena su interno premještena s jednog radnog mjesta na drugo radno mjesto koja pripadaju istoj razini radnog mjesta i istom platnom razredu. U Institutu su dvije osobe na neplaćenom odsustvu, zbog školovanja i bolesti užeg člana obitelji.

Institut je izvršio ocjenjivanje državnih službenika i uposlenika. Izvješća o ocjenjivanju državnih službenika Institut je prosljedio Agenciji za državnu službu BiH.

Prijem uposlenih na određeno vrijeme: U Institutu su tijekom 2021. godine bile angažirane dvije osobe putem ugovora o radu na određeno vrijeme na razdoblje od tri mjeseca u dva navrata, bez raspisivanja javnog oglasa i bez prekida između ugovora. Zakonom o radu u institucijama BiH¹⁵ u članku 9. je definirano kako se navedeno upošljavanje može vršiti samo do tri mjeseca kada zbog žurnosti obavljanja posla, iznenadnog povećanja obima posla i iznenadnog odsustva uposlenika nije moguće pravovremeno provesti javni oglas. Uzimajući u obzir navedenu odredbu Zakona o radu u institucijama BiH, nismo se uvjerili kako su u konkretnim slučajevima bili ispunjeni uvjeti za angažiranje osoba bez raspisivanja javnog oglasa.

PREPORUKA 3

Institut je dužan da upošljavanje vrši u skladu sa Zakonom o radu u institucijama BiH, poštivajući principe zakonitosti i transparentnosti¹⁶.

Ugovori o djelu: Izdaci na temelju ugovora o djelu u 2021. godini su realizirani u neto iznosu od 18.400 KM što je za 13.100 KM više nego prethodne godine. Planirani proračun za ove namjene iznosio je 18.500 KM, a izdaci po ovom osnovu isplaćeni su na mjesečnoj razini u rasponu od 400 KM do 3.000 KM.

¹⁴ Podaci iz obrasca 4.1. finansijskih izvješća

¹⁵ Službeni glasnik BiH, broj 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13 i 93/17

¹⁶ Nova preporuka koja se odnosi na usklađenost

Postupcima revizije utvrđeno je kako je Institut i tijekom 2021. godine angažirao, uglavnom u kontinuitetu i bez transparentnih procedura angažiranja, dvije osobe na temelju ugovora o djelu za poslove koji su sistematizirani važećim pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Instituta. Tako su npr. angažirane osobe za održavanje informacijskog sustava Instituta te druge informatičke poslove, iako u Institutu postoji Odjel za informacijsku podršku. Smatramo kako ovakvo kontinuirano angažiranje nema karakter ugovora o djelu za koje se u pravilu isplaćuje jednokratna naknada. Također, na temelju ugovora o autorskom djelu na poslovima lektoriranja je angažirano pet osoba, iako je u Institutu sistematizirano i popunjeno radno mjesto stručnog suradnika za lektoriranje.

PREPORUKA 4

Institut angažiranje na temelju ugovora o djelu i ugovora o autorskom djelu treba vršiti samo u izuzetnim slučajevima za konkretne poslove koji nisu redovni i sistematizirani¹⁷.

7. JAVNE NABAVE

Institut je tijekom godine donosio kvartalne planove nabava, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama¹⁸. Povjerenstva za provođenje postupaka javnih nabava su imenovana odlukom ravnatelja Instituta na kvartalnoj razini, sa zadatkom da pripremaju tendersku dokumentaciju, vrše evaluaciju ponuda kao i druge poslove i zadatke vezane za provođenje postupaka javnih nabava.

Prema prezentiranim podacima¹⁹, Institut je u 2021. godini proveo deset postupaka javnih nabava. Od navedenog broja, Institut je proveo jedan konkurentski postupak u vrijednosti od 7.692 KM i devet postupaka nabava putem izravnog sporazuma ukupne vrijednosti od 29.957 KM. Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosila je 37.650 KM. Na temelju revidiranih procedura javnih nabava i to konkurentskog postupka za nabavu avio karti u vrijednosti od 7.692 KM i jednog izravnog sporazuma ukupne vrijednosti 4.274 KM, nisu uočene značajne nepravilnosti i nedostaci.

Postupcima revizije ustanovili smo kako Institut niti u 2021. godini za pojedinu robu i usluge, konkretnije za nabavu goriva i nabavu usluge brzog interneta nije proveo procedure javnih nabava, iako je to predviđeno Zakonom o javnim nabavama. Planirani iznos za ove nabave je iznosio do 6.000 KM, za šta je Zakonom o javnim nabavama propisano da se provodi postupak izravnog sporazuma za nabavu robe, usluga ili radova, dok je Pravilnikom o postupku izravnog sporazuma definiran postupak javne nabave robe, usluga i radova putem izravnog sporazuma.

PREPORUKA 5

Institut je dužan da za nabave procijenjene vrijednosti do 6.000 KM provodi procedure izbora dobavljača u skladu s Pravilnikom o postupku izravnog sporazuma, poštujući temeljne principe Zakona o javnim nabavama²⁰.

¹⁷ Preporuka se odnosi na usklađenost i ponavlja se

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

¹⁹ Podaci iz tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

²⁰ Preporuka se odnosi na usklađenost i ponavlja se

8. KOMENTARI

Institut nije u ostavljenom roku dostavio komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2021. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće, bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Institutu za 2021. godinu obavili su: Danijel Jozić - viši revizor za financijsku reviziju (voditelj tima), Srđan Krajišnik – revizor za financijsku reviziju (član tima), Armin Korać – mlađi revizor za financijsku reviziju (član tima).

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

Danijel Jozić, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete financijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Tablica II. – Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Institut za standardizaciju BiH

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	1,329,000	0	1,329,000	1,311,587	99
Bruto plaće i naknade	1,010,000	30,000	1,040,000	1,034,930	100
Naknade troškova uposlenih	146,000	2,000	148,000	147,615	100
Putni troškovi	40,000	-30,000	10,000	8,980	90
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	20,000	0	20,000	18,722	94
Izdaci za energiju i komunalne usluge	0	0	0	0	0
Nabava materijala	26,000	0	26,000	21,348	82
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	8,000	0	8,000	6,951	87
Unajmljivanje imovine i opreme	9,000	-3,700	5,300	4,696	89
Izdaci za tekuće održavanje	18,000	-3,300	14,700	12,672	86
Izdaci za osiguranje	5,000	-3,000	2,000	1,972	99
Ugovorene i druge posebne usluge	47,000	8,000	55,000	53,701	98
2. Kapitalni izdaci	65,000	0	65,000	0	0
Nabava zemljišta	0	0	0	0	0
Nabava građevina	0	0	0	0	0
Nabava opreme	8,000	0	8,000	0	0
Nabava ostalih stalnih sredstava	57,000	0	57,000	0	0
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	1,394,000	0	1,394,000	1,311,587	94
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0		0		
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
			0		
8. Ukupno (4+5+6+7)	1,394,000	0	1,394,000	1,311,587	94

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo dana 28.02.2022. godine.

Ravnatelj:
Aleksandar Cincar

Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Institut za standardizaciju BiH

Tablica II.

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, kratko. potraživanja, razgraničenja i zalihe	1,615	5,853	28
Novčana sredstva	0	0	100
Kratkoročna potraživanja	1,615	5,853	28
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	132,097	109,344	121
Stalna sredstva	1,072,782	1,022,031	105
Ispravka vrijednosti	940,685	912,686	103
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	132,097	109,344	121
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	133,713	115,197	116

3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	105,666	204,116	52
Kratkoročne tekuće obveze	10,806	28,774	38
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	93,245	96,952	96
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	1,615	78,390	2
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	132,097	109,344	121
Izvori sredstava	132,097	109,344	121
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	237,764	313,460	76

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika neće biti uravnotežena (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo finansijskih i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo dana 28.02.2021. godine

Ravnatelj:
Aleksandar Cincar

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Institut za standardizaciju BiH

Tablica III.

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	250,000	0	250,000	145,912	58
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	250,000	0	250,000	145,912	58
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od financijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	250,000	0	250,000	145,912	58

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2022. godine

Ravnatelj:
Aleksandar Cincar

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Institut) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2021. godinu budu izrađena u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati u skladu s odlukama o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim nalogima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Instituta.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 16.05.2022. godine

Ravnatelj

Aleksandar Cincar

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

**ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ
РЕВИЗИЈИ**

*МИНИСТАРСТВА ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА БИХ
ЗА 2021. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
МИНИСТАРСТВА ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ

Број: 03-16-1-1018/22

Сарајево, јуни 2022. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	6
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	6
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	8
I	ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)	10
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	11
1.	КРИТЕРИЈУМИ	11
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	11
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	13
3.1.	Организација и руковођење	13
3.2.	Функционисање система интерних контрола	14
3.3.	Финансијско управљање и контрола	15
3.4.	Интерна ревизија	15
4.	БУЏЕТ	16
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	16
5.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	17
5.1.1.	Бруто плате	17
5.1.2.	Вишегодишња капитална улагања	18
5.2.	Преглед прихода и примитака	20
5.3.	Биланс стања	21
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	21
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	23
8.	ОСТАЛО	23
8.1.	ИТ ревизија	23
8.2.	Интерресорне радне групе-Комисије и савјетодавна тијела	24
8.3.	COVAX систем	25
9.	КОМЕНТАРИ	26
	ПРИЛОЗИ	27

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја, и у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство) који обухватају: биланс стања на 31.12.2021. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Министарства приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиrom финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Министарства у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о финансијским извјештајима, скрећемо пажњу на следеће:

- *Уочене су слабости приликом евидентирања пословних промјена у оквиру Вишегодишњег капиталног улагања везане за неиспоручене услуге (тачка 5.1.2. Извјештаја).*

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквирa професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквирa (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Министарства је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и примјерени да обезбиједи основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

У вези са ревизијом финансијских извјештаја Министарства за 2021. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Министарства за 2021. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Министарства у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Неефикасност електронске базе обраде података о наплаћеним таксама у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине по основу поднесених захтјева за одрицање од држављанства (тачка 5.2. Извјештаја).*
- *Министарство је вршило распоређивање државних службеника, ради обављања послова другог радног мјеста поред послова радног мјеста на којем иначе раде, на начин који није предвиђен важећим прописима (тачка 6. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Министарства је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства

користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Министарства, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 20.6.2022. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

I ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)

Извјештајем о обављеној ревизији за 2021. годину обухваћено је осам препорука. Од наведеног броја, двије препоруке се односи на ревизију финансијских извјештаја, док је шест препорука дато због утврђених неусклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Од укупног броја датих препорука, двије препоруке се односе на неправилности, недостатке и слабости идентификоване и у претходним извјештајима, тј. није било значајнијих промјена у циљу њиховог отклањања те су, сходно томе, препоруке поновљене у 2021. години.

У табели која слиједи (Табела 1.) приказани су подаци о датим препорукама за 2021. годину.

Бр. преп.	Тачка извјештаја	Ревидирани процес (наслов)	Предмет ревизије		Статус препоруке ²	
			Финансијски извјештаји	Усклађеност	Нова препорука	Поновљена препорука
1.	3.2	Функционисање система интерних контрола		●		●
2.	3.2.	Функционисање система интерних контрола		●	●	
3.	5.	Финансијски извјештаји		●	●	
4.	5.1.2.	Вишегодишња капитална улагања	●		●	
5.	5.1.2.	Вишегодишња капитална улагања	●		●	
6.	5.2.	Преглед прихода и примитака		●		●
7.	6.	Запошљавање и статус ангажованих лица		●	●	
8.	8.1.	ИТ ревизија		●	●	

Табела 1. Препоруке за 2021. годину

² Статус подразумијева нову или поновљену препоруку. Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020.годину³
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2021. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ
- Закон о интерној ревизији институција БиХ

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Министарства за 2020. годину, дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са законима и другим прописима са скретањем пажње на неефикасност у раду Јединице интерне ревизије Министарства, неблаговремено доношење одлука о додјели средстава текућих грантова и на неефикасност електронске базе обраде података о наплаћеним таксама у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине по основу поднесених захтјева за одрицање од држављанства. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости.

Министарство је, поступајући по члану 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ, обавијестило Канцеларију за ревизију о предузетим активностима на реализацији

³ Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен тако да је финансирање институција у 2021. години вршено сходно одлукама о привременом финансирању донесеним на основу одобреног буџета за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20).

преорука датих у Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину, а обавијест је достављена изван законом прописаног рока.

На основу увида у предузете активности, у наредној табели (Табела 1.) дат је осврт на реализацију претходно датих преорука.

За означавање статуса преорука у погледу њихове реализације кориштени су сљедећи симболи:

☑ реализоване преоруке, ● преоруке чија је реализација у току, ✖ не реализоване преоруке, ② преоруке које нису могле бити оцијењене у ревидираном периоду.

Бр. преп.	Преоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације преорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
1.	Потребно је да Министарство обезбједи да се у потпуности поштују одредбе интерних правилника, те да у циљу ефикаснијег праћења утrophа средстава репрезентације успостави поуздану контролу над евидентирањем трошкова, и документовање утrophа ових средстава.	Издаци за спољну репрезентацију и даље нису у свим случајевима документовани како је то прописано интерним актима Министарства.	✖
2.	Потребно је кадровски попунити Јединицу интерне ревизије и радити на њеном функционалном јачању, како би својим радом допринијела развоју система јавне интерне финансијске контроле у Министарству и институцијама које су у њеној надлежности.	Министарство је почетком 2022. године у потпуности кадровски попунило Јединицу интерне ревизије. Међутим, Јединица интерне ревизије у 2021. години није реализовала планиране активности.	●
3.	Потребно је да Министарство приликом сачињавања финансијских извјештаја у потпуности поступа у складу са одредбама Правилника о финансијском извјештавању институција БиХ и Инструкцијом Министарства финансија и трезора БиХ.	Приликом сачињавања финансијских извјештаја Министарство је поступало у складу са одредбама Правилника о финансијском извјештавању институција БиХ и Инструкцијом Министарства финансија и трезора БиХ.	☑
4.	Министарство, као институција која проводи процедуру додјеле средстава гранта и прати реализацију утrophа, би требало упознати надлежне институције да се константно касни у доношењу одлука за додјелу грант средстава, а све с циљем унапређења система, уз реално дефинисање рокова за правдање утrophа намјенски додијељених средстава гранта.	Обзиром да у 2021. години није вршена додјела текућих грантова из буџета Министарства за 2021. годину, изузев гранта појединцу ⁴ , није могуће извршити оцјену реализације преоруке која се односи на благовремено доношење одлука за додјелу грант средстава.	②

⁴ Грант за додјелу новчаних награда за заслужне и врхунске спортисте међународног разреда реализован у износу од 3.500 КМ-Одлука СМ БиХ, број 73/21 од 17.03.2021.године

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
5.	Потребно је убрзати активности на успостављању система који ће пружати поуздане податке о уплаћеним административним таксама по основу захтјева за престанак држављанства одрицањем.	Активности на успостављању система који ће пружати поуздане податке о уплаћеним административним таксама по основу захтјева за престанак држављанства одрицањем нису окончане у 2021. години.	
6.	Министарство је дужно да обезбједи да услови дефинисани тендерском документацијом буду јасни и прецизни те да не представљају ограничавајући фактор потенцијалним понуђачима.	Министарство је обезбједило да тендерска документација буде јасна и прецизна те да не представља ограничавајући фактор потенцијалним понуђачима.	
7.	Препоручујемо Министарству да предузме потребне радње за именовање чланова комисија те да, у оквиру својих надлежности, обезбједи да се благовремено достављају и разматрају планови рада и извјештаји о раду, као битни документи за рад тих тијела.	Предузете су одређене активности на именовању чланова комисија, Министарство има проактиван став по питању успостављања ефикасног рада ових тијела, али још увијек нису окончане све активности.	

Табела 2. Преглед реализације препорука

Напомена: Препоруке чија је реализација у току ће бити предметом даљег праћења до тренутка док се не реализују у потпуности или до оног тренутка када ревизор, узимајући у обзир разуман протекли рок, процијени да ове препоруке нису реализоване. Сходно томе, у овом извјештају нису дате нове препоруке за ревидиране процесе на које се такве препоруке односе, али је за ове процесе дат опис стања и проведених активности.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Министарство је одговорно за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1. Организација и руковођење

Унутрашња организација и начин рада Министарства утврђени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији на који је Савјет министара БиХ дао сагласност 2016. године, а који је допуњен 2018. године. Правилником о унутрашњој организацији Министарства уређен је начин рада и руковођења Министарством, те опис радних мјеста државних службеника и запосленика. Правилником су систематизована радна мјеста за 196 извршилаца.

Према важећем Правилнику, послови и задаци из надлежности Министарства обављају се у 14 основних организационих јединица: Кабинет министра, замјеника министра и секретара министарства, Јединица интерне ревизије, Комисија за деминирање и девет Сектора којим руководе помоћници министара. На 31.12.2021. године упражњена су три руководећа радна мјеста, помоћника министра у Сектору за правне и кадровске послове, у Сектору за рад, запошљавање и социјалну заштиту и у Сектору за здравство. Рјешењем

министра именовани су вршиоци дужности за обављање послова упражњених радних мјеста. Иако је Савјет министара БиХ дао сагласност за попуњавање радних мјеста наведених помоћника министра, процедура попуњавања није покренута у 2021. години.

Одлуком Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ о потврди именовања министара, замјеника министара и предсједавајућег Савјета министара БиХ⁵, ступили су на дужност министрица и замјеник министрице цивилних послова.

3.2. Функционисање система интерних контрола

Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола у Министарству које се односе на трошкове репрезентације и коришћење службених возила.

Уочено је да се у одређеном броју случајевима приликом правдања издатака за репрезентацију не поступа у складу са дефинисаним интерним правилима. Интерним правилником дефинисано је да се спољна репрезентација, за услуге које пружа Служба за заједничке послове институција БиХ (трошкови конзумације јела и пића), евидентира на име Министарства, а по претходно прибављеном и одобреном захтјеву министрице. Такође, интерним правилником је дефинисано да корисник спољне репрезентације обавезно на рачуну наводи разлог настанка трошка. Ревизионим поступцима установљено је да се на рачунима спољне репрезентације, за које услуге пружа Служба за заједничке послове институција БиХ, у свим случајевима не наводи разлог настанка трошка. Такође, уочено је да се у прилогу рачуна достављају захтјеви који су ретроактивно одобрени од стране министрице.

ПРЕПОРУКА 1

Министарство је дужно да приликом кориштења и правдања средстава за репрезентацију поступа у складу са актима Савјета министара БиХ и интерним правилима, а све у циљу рационалног трошења буџетских средстава.

Проведеном ревизијом установили смо да се код појединих налога за службена возила под “локо” возњом уписују пређене релације и до 100 км без образложења за настанак истих. Такође, код појединих колских налога установили смо како се одређене релације кретања не подударају с релацијама у извјештајима о коришћењу ТАГ уређаја и плаћеном путарином. Због наведених недостатака, евиденције Министарства о коришћењу службених возила не могу у свим случајевима поткријепити намјенско кориштење истих.

ПРЕПОРУКА 2

Препоручујемо Министарству да обезбједи поуздане евиденције о коришћењу службених возила којим ће се ризик од ненамјенске употребе службених возила свести на минимум.

⁵ Број: 01-34-1-2214/19 од 23.12.2019. године

3.3. Финансијско управљање и контрола

Систем финансијског управљања и контроле је имплементиран у складу са Законом о финансирању институција БиХ⁶, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Поступцима ревизије утврђено је да је Министарство током године извршило ажурирање Мапе пословних процеса и Регистра ризика.

Половином 2021. године сачињен је Акциони план за успостављање и унапређење финансијског управљања и контроле у Министарству за 2021. годину. На крају године министрици је достављен годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле као и Извјештај о најзначајнијим ризицима у Министарству.

Министарство је Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ доставило Годишњи извјештај о финансијском управљању и контроли за 2021. годину.

3.4. Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁷ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁸, Јединица интерне ревизије Министарства, поред Министарства, обавља ревизије сљедећих субјеката: Агенције за антидопинг контролу БиХ, Агенције за лијекове и медицинска средства БиХ, Агенције за предшколско, основно и средње образовање БиХ, Агенције за рад и запошљавање БиХ, Агенције за развој високог образовања и осигурања квалитета у БиХ, Центара за информисање и признавање докумената из области високог образовања у БиХ, Државне регулаторне агенције за радијациону и нуклеарну безбједност БиХ, Комисије за очување националних споменика БиХ и Центра за уклањање мина у БиХ.

Важећом систематизацијом радних мјеста у Јединици интерне ревизије су предвиђена четири радна мјеста (руководилац Јединице, два интерна ревизора и референт за административно-техничке послове). За упражњено мјесто интерног ревизора извршен је пријем путем јавног огласа почетком 2022. године. Овим је успостављена функција интерне ревизије у складу са Правилником о унутрашњој организацији Министарства.

Годишњи план јединице интерне ревизије у Министарству за 2021. годину, достављен је крајем септембра 2021.године министрици на одобрење и потпис. Увидом у годишњи план рада јединице интерне ревизије Министарства може се закључити да је Јединица интерне ревизије планирала обавити ревизију процеса обрачуна и плаћања путних трошкова у Министарству. Планирана ревизија у току 2021. године није обављена а која ће према подацима из Годишњег извјештаја бити обављена у 2022. години.

Поред тога, Јединица интерне ревизије је планирала обавити ревизије у још четири институције за које је надлежна. У складу са одобреним консолидованим стратешким и годишњим планом за 2021. годину, у току извјештајног периода Јединица интерне ревизије је обављала двије редовне и двије накнадне ревизије и сачинила нацрте извјештаја у институцијама за које је надлежна.

⁶ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

⁷ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁸ Службени гласник БиХ, број 59/19

Годишњи извјештај о активностима интерне ревизије за период 1.1.2021. – 31.12.2021. године састављен је и достављен Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.

Напомињемо да неблаговремено достављање годишњих планова рада утиче на ефикасност у обављању интерне ревизија како у Министарству тако и у институцијама БиХ у којима је Јединица надлежна за обављање интерне ревизије.

4. БУЏЕТ

Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину није усвојен. У таквим околностима Савјет министара БиХ је, на основу одредби Закона о финансирању институција БиХ, на кварталном нивоу, доносио током године одлуке о привременим финансирању⁹ користећи као основу одобрени буџет за 2020. годину.

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину¹⁰, Министарству су одобрена средства у укупном износу од 11.593.000 КМ од чега за текуће издатке 5.538.000 КМ, за капиталне издатке 65.000 КМ и текуће грантове 5.990.000 КМ.

Министарству су, сходно одлукама о привременом финансирању, кроз оперативне планове буџета у 2021. години одобрена средства у укупном износу од 11.318.000 КМ (текући издаци 5.538.000 КМ и текући грантови 5.780.000 КМ¹¹). Средства на позицији текућих грантова одобрена су за 13 намјенских грантова. Реализовано је само 3.500 КМ¹². Министарство финансија и трезора БиХ није разматрало приједлоге Одлука о критеријима за додјелу средстава из текућих грантова који су наведени у оперативним плановима Министарства у складу са Одлукама о привременом финансирању институција БиХ за 2021.годину, тако да исти нису реализовани. Укупна реализација средстава одобрених на основу одлука о привременом финансирању у 2021. години износи 5.039.549 КМ.

Такође, Министарство је имало на располагању средства за вишегодишње капиталне пројекте у износу од 2.000.000 КМ за трошкове из уговорених аранжмана за набавку здравствених протумјера против COVID-19 за период 2020.-2022. године и иста је реализовало у 2021. години у износу од 1.202.049 КМ (детаљније тачка 5.1.2).

Средства новчаних донација која су била на располагању у укупном износу од 28.594.722 КМ реализована су у износу од 8.578.185 КМ.

Укупан кориговани буџет Министарства за 2021. години, у коначници износио је 42.187.722 КМ, колико је и приказано и у финансијским извјештајима. Укупно извршење буџета за 2021.годину износило је 14.819.783 КМ.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Министарство је сачинило Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и доставило га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном

⁹ Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 46/20

¹¹ Грантови су планирани на нивоу усвојеног буџета за 2020. годину који је умањен за 210.000 КМ.

¹² Грант за додјелу новчаних награда за заслужне и врхунске спортисте међународног разреда-Одлука СМ БиХ, број 73/21 од 17.03.2021.године

року. Министарство је у забиљешкама уз финансијске извјештаје образложило билансне позиције и извршење буџета по свим позицијама. Међутим, нису презентоване детаљне информације о проблематици у оквиру ВКУ.

ПРЕПОРУКА 3

Министарство треба унаприједити начин извјештавања и обезбиједити детаљна образложења у текстуалном дијелу финансијског извјештаја.

Министарство је у биљешкама уз финансијски извјештај навело информације о извршењу донација у току 2021. године.

5.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 1.1. до 31.12.2021. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 14.819.783 КМ, што је за 3.591.846 КМ више у односу на исти период претходне године. Више извршење се највећим дијелом односи на више реализоване позиције новчаних донација и вишегодишњег пројекта.

Значајни расходи из буџета за непосредну потрошњу односе се на: бруто плате (3.974.999 КМ), накнаде трошкова запослених (550.828 КМ) и уговорене и друге посебне услуге (204.721 КМ).

Остали значајни расходи односе се на реализацију новчаних донација (8.578.185 КМ)¹³.

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1. Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2021. године исказане су у износу од 3.974.999 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 1.772.555 КМ, а порези и доприноси 1.602.886 КМ. Бруто плате и накнаде су за 28.533 КМ мање у односу на претходну годину.

Просјечан број запослених у 2021. години за које су исплаћене бруто плате у Министарству био је 142.

Распоређивање запослених унутар платних разреда: У 2021. години Министарство је први пут примјенило Методологију за распоређивање запосленог унутар платног разреда¹⁴, те је укупно 100 запослених напредовало унутар платних разреда, од чега 74 лица по основу оцјена рада, 10 по основу стицања вишег степена стручног звања, а 16 по основу оба претходно наведена основа.

¹³ EU за здравље EU4HEALT-7.685.097 КМ, Јачање капац.за над.на авијарну и пандемијску инфлуен.у БиХ-270.679 КМ, ЕАС 2020 Европска седмица спорта 232.951 КМ итд.

¹⁴ Службени гласник БиХ, број 6/12 и 76/20

5.1.2. Вишегодишња капитална улагања

Савјет министара БиХ је на 23. сједници, одржаној 29.12.2020. године донијело Одлуку о одобравању вишегодишњег пројекта финансирања трошкова из уговорених аранжмана за набавку здравствених протумјера против COVID-19 за период 2020. – 2022. годину и кориштењу средстава из буџета БиХ за 2020. годину¹⁵ којом су одобрена средства у укупном износу од 2.000.000 КМ. Наведена средства су намјењена за плаћање трошкова који ће настати током 2020.-2022. године у оквиру испуњавања обавеза из Уговора о набавци вакцина са Глобалном алијансом за вакцине (GAVI) против болести COVID-19 путем механизма COVAX и специфичних уговора у склопу Споразума о заједничкој набавци здравствених протумјера (JPA), као и других будућих уговорних аранжмана у погледу прибављања здравствених протумјера за COVID-19, а које се односе на испоруку, увоз и расподјелу вакцина и здравствених протумјера, односно плаћање трошкова организације, транспорта, инспекције, осигурања и других трошкова у земљи произвођача, резерве за непредвиђене ситуације, накнаде UNICEF-у за пружене услуге, као и за плаћање трошкова складиштења, шпедиције, осигурања, транспорта и трошкова за осигурање квалитета у Босни и Херцеговини.

Финансирање одобреног вишегодишњег пројекта врши се из резервисаних средстава у Буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину, која су намјењена за санирање економских штета. Министарство је, 31.3.2021.године, донијело Одлуку о координацији процедура интервентног увоза лијекова намијењених лијечењу или спречавању заразне болести изазване вирусом SARS-COV-2¹⁶, гдје је у члану 2. став 3. прописано да ће координацију процедура увоза лијекова намијењених лијечењу или спречавању болести COVID-19, од произвођача лијекова до улаза у Босну и Херцеговину проводити Дјечији фонд Уједињених Нација (UNICEF) на терет средстава буџета институција Босне и Херцеговине, са позиција резервисања за санирање економских штета. За потребе увоза, шпедиције, транспорта и складиштења у БиХ тј. од улаза у БиХ до крајњег корисника у Босни и Херцеговини, Министарство је провело три поступка неопходних јавних набавки и то:

1. набавка услуга увоза, складиштења и транспорта процјењене вриједности 240.000 КМ без ПДВ-а путем преговарачког поступка без објаве обавјештење о јавној набавци,
2. набавка услуга увоза, складиштења и транспорта процјењене вриједности 500.000 КМ без ПДВ-а путем отвореног поступка јавне набавке,
3. транспорт донације 5.000 вакцина из Р. Србије у износу од 6.000 КМ без ПДВ-а на основу директног споразума.

Према добијеним информацијама, Министарство није могло планирати набавку наведених услуга путем једног поступка јавне набавке из разлога хитности набавке ових услуга, односно због хитности испоруке вакцина¹⁷ (детаљније тачка 7. Извјештаја).

¹⁵ Службени гласник БиХ, број 6/21

¹⁶ Одлука бр: 04-31-3-83/21 од 31.03.2021. године

¹⁷ Набавка путем отвореног поступка је благовремено покренута из разлога да Министарство не би дошло у ситуацију да остане без важећих уговора, обзиром да је реализација претходно закључених уговора на основу преговарачког поступка била извршена преко 70%. Уговор закључен на основу отвореног поступка је ступио на снагу тек када су реализована претходна два уговора. Такође једна испорука је била дан прије него што је по закону било могуће закључити уговор, те је закључен уговор на основу директног споразума.

Одобрена средства, обзиром на то да није било реализације у 2020. години, су у потпуности пренесена у 2021. години. Укупно је утрошено у 2021. години 1.202.048 КМ, а у 2022. годину је извршен пренос 797.951 КМ.

Услуге транспорта од границе БиХ до крајњег корисника				
Ред. број	Поступак набавке	Процијењена вриједност у КМ	Вриједност закљученог уговора/оквирног споразума у КМ са ПДВ-ом	Реализација
1.	Преговарачки поступак	280.800	81.900	79.891
			70.200	34.921
			64.350	51.530
			64.350	62.166
2.	Отворени поступак	585.000	585.000	37.800
3.	Директни споразум	7.020	7.020	1.461
Услуге транспорта од произвођача лијекова до улаза у БиХ				
Дјечији фонд УН-а (UNICEF)				929.027
Остале услуге ¹⁸				
				5.252
Укупно				1.202.049 КМ

Табела 3 : Вишегодишња капитална улагања

Министарство је по основу фактуре UNICEF-а од 06.08.2021. године, путем механизма COVAX, извршило уплату средстава у износу од 721.612 КМ за послове координатора донације вакцина од стране SAD-а¹⁹. За наведени износ извршено је књижење на позицији текућих издатака, али није вршено евидентирање потраживања на основу уплаћених средстава. Констатовали смо да цјелокупна испорука није реализована у 2021. години из разлога јер је донатор одустао од испоруке претходно понуђене донације вакцина. UNICEF је обавијестио Министарство о расположивим средствима која је могуће репрограмирати и искористити за будуће активности.

ПРЕПОРУКА 4

Препоручујемо Министарству да уз консултације са Министарством финансија и трезора, размотри евидентирање ових потраживања у својим пословним књигама у циљу праћења њихове даље реализације.

Поступцима ревизије је уочено да Министарство нема усаглашене евиденције потраживања и обавеза са UNICEF-ом. Напомињемо, да су ажурне и адекватне евиденције предуслов за исказивање тачности финансијских извјештаја и транспарентан начин трошења буџетских средстава. У вријеме писања овог извјештаја (јуни 2022.године) информисани смо да су у току разговори између представника Министарства и UNICEF-а везано за усаглашавање финансијских извјештаја (евиденција) обзиром да UNICEF примјењује другачије рачуноводствене стандарде.

ПРЕПОРУКА 5

Министарство је обавезно да води уредне и ажурне евиденције за средства која су обезбјеђена кроз вишегодишње капитално улагање у циљу усаглашеног стања обавеза и потраживања Министарства.

¹⁸ Трошкови шпедиције и брзе поште

¹⁹ Донација Сједињених Америчких држава у количини од 503.100 доза вакцина BionTech/Pfizer произвођача

5.2. Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примици по економским категоријама у периоду од 1.1. до 31.12.2021. године, исказани су у износу од 29.081.524 КМ. Министарство је приходе остварило на основу пружања јавних услуга (1.186.032 КМ) и примљених трансфера из иностранства-донације (27.895.493 КМ).

Значајније приходе, остварене на основу пружања јавних услуга, Министарство је евидентирало на основу уплаћених такси по захтјеву за престанак држављанства Босне и Херцеговине у износу од 1.027.586 КМ и на основу поврата неоправданих, раније додјељених, грант средстава 147.880 КМ.

Систем праћења наплате прихода по основу уплаћених административних такси по захтјевима за престанак држављанства БиХ одрицањем није у потпуности оперативан, јер не пружа поуздане податке о уплати средстава према мјесту подношења захтјева.

Законом о административним таксама²⁰ дефинисан је износ накнаде од 800 КМ коју је потребно уплатити приликом подношења захтјева за одрицање од држављанства БиХ, док је Одлуком о смањењу административних такси за захтјев за престанак држављанства БиХ²¹

та накнада за становнике земаља бивше Југославије смањена на 200 КМ. У Главној књизи Министарства евидентирају се само приходи по основу захтјева који су поднесени у БиХ, тј. на овом конту се не евидентирају уплате такси по захтјевима који су поднесени у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ. Министарство је успоставило систем контроле над наплатом средстава чија уплата је извршена у земљи, редовно се врши усаглашавање достављених уплатница са подацима у Главној књизи, о чему се сачињавају периодични извјештаји. Такође, у Министарству је успостављена база података - Евиденција о престанку држављанства БиХ и електронска обрада података која садржи податке прописане Правилником²². Међутим, база не омогућава филтрирање података о предметима који су запримљени путем дипломатско-конзуларне мреже БиХ у свијету, а самим тим ни податак о средствима која су по том основу уплаћена у иностранству. На иницијативу Министарства, прибављена је информација од Министарства иностраних послова БиХ²³ о оствареним приходима у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ у 2021. години (1.282.119 КМ) по основу наплате административних такси по основу престанка држављанства БиХ одрицањем. Постојећа база података није у потпуности оперативна, јер не обезбјеђује поуздане податке о уплати средстава према мјесту подношења захтјева.

ПРЕПОРУКА 6

Потребно је убрзати активности на успостављању система који ће пружати поуздане податке о уплаћеним административним таксама по основу захтјева за престанак држављанства одрицањем.

Преглед прихода и примитака приказан је у Табели III у прилогу Извјештаја.

²⁰ Службени гласник БиХ, број 16/02, 19/02, 43/04, 08/06, 76/06, и 76/07

²¹ Службени гласник БиХ, број 27/01

²² Правилник о вођењу евиденција о стицању и престанку држављанства БиХ, Службени гласник БиХ, број 7/19

²³ Акт број: 09/3-21-16-1-5554/22 од 11.2.2022. године

5.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2021. године исказана су укупна средства у износу од 307.308 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 752.831 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (279.928 КМ), обавезе према запосленима (407.800 КМ), краткорочне текуће обавезе (65.103 КМ) и краткорочна потраживања (27.380 КМ).

Пописом нису констатоване значајније неправилности и недостаци.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен. Према Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину Министарству је одобрено 151 запослених. На 31.12.2021. године, Министарство је запошљавало 142 лица, од чега је 132 на неодређено вријеме, а 10 на одређено вријеме²⁴, односно до истека мандата министра и замјеника министра. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста систематизовано је укупно 196 радних мјеста.

Анализирајући динамику кретања запослених током године може се констатовати да су у 2021. години по основуведеног јавног огласа, а без претходно добијене сагласности Савјета министара БиХ, два запосленика засновала радни однос на неодређено вријеме. Почетком године, путем екстерног премјештаја, примљено је једно лице (из Министарству финансија и трезора БиХ) на радно мјесто виши стручни сарадник. Такође, један државни службеник је интерно премјештен на радно мјесто истог нивоа и истог платног разреда.

За четири запослена је престао радни однос, од чега су двије особе стекле услове за старосну пензију, а за два државна службеника радни однос је престао споразумно.

Министарство је извршило оцјењивање државних службеника и запосленика. Извјештаје о оцјењивању државних службеника Министарство је прослиједило Агенцији за државну службу БиХ.

Обављање послова другог радног мјеста: На основу достављених података обављање послова другог радног мјеста у Министарству је вршило седам лица²⁵ и то шеф одсјека за правне послове је обављао послове помоћника министра за правне, кадровске и опште послове, шеф одсјека за социјалну заштиту и пензије послове помоћника министра за рад, запошљавање, социјалну заштиту и пензије, виши стручни сарадник за здравствену статистику је обављао послове помоћника министра у сектору за здравство, стручни савјетник за европске интеграције и међународну сарадњу послове стручног савјетника за координацију у области оvisности и других утицаја средине на здравље људи, возач у одсјеку за унутрашњу подршку и контролу послове возача курира у сектору за правне,

²⁴ Подаци из Обрасца 4.1. финансијских извјештаја за 2021.годину

²⁵ Савјет министара је на 23. сједници одржаној 29.12.2020.године дало сагласност на обнављање запошљавања за радна мјеста: три помоћника министра (сектор за правне, кадровске и опште послове, сектору за рад, запошљавање, социјалну заштиту и пензије и сектору за здравство), два шефа одсјека (здравство и геодетски, геолошки и метеоролошки послови), једног интерног ревизора и два виша стручна сарадника. У 2022. години запослен је интерни ревизор и два виша стручна сарадника на основу јавног огласа објављеног крајем 2021.године, за шефове одсјека конкурсна процедура је у току, док за помоћнике министра нису расписивани јавни огласи.

кадровске и опште послове; помоћник министра у сектору за финансијско материјалне послове и унутрашњу подршку је обављао послове секретара Министарства у кабинету министарства.

Министарство је вршило распоређивање државних службеника, ради обављања послова другог радног мјеста поред послова радних на којем иначе раде, на начин који није предвиђен важећим прописима.

За обављање наведених послова запосленима је одобравана стимулација у износу од 20% просјечне нето плате исплаћене у посљедња три мјесеца, у складу са интерним актом Министарства, а у једном случају одобрена је накнада у висини од 35% од

основне плате помоћника министра, што укупно износи 14.281 КМ.

Рјешења о овлаштењу за обављање послова другог радног мјеста је донијела министрица сходно члану 61. став (2) Закона о управи којим је дефинисано да руководица органа управе представља орган управе, организује и осигурава законито и ефикасно обављање послова, доноси прописе и издаје друге акте за које је овлаштен и предузима мјере из надлежности органа управе, те одлучује у складу са законом о правима, обавезама и одговорностима државних службеника и запосленика у вршењу службе.

Према члану 31. став 1. Закона о државној служби у институцијама БиХ унапрјеђење државних службеника на више радно мјесто у истој или другој институцији БиХ обавља се путем интерног или јавног конкурса. Институција је дужна обављати интерно оглашавање и проводити интерни конкурс у случају када постоји упражњено радно мјесто на које се државни службеник може унаприједити, а према процјени институције постоји најмање један квалитетан кандидат за унапрјеђење како је то дефинисано чланом 8. став 1. тачка а) Правилника о условима и начину обављања интерних конкурса, интерних и екстерних премјештаја државних службеника у институцијама БиХ²⁶.

Из наведеног прозилази да прописима којима је уређен правни статус државних службеника није предвиђена могућност да руководица институције без проведене конкурсне процедуре (интерног или јавног конкурса) распоређује државне службенике на радна мјеста вишег нивоа.

ПРЕПОРУКА 7

Министарство је дужно да распоред државних службеника на радна мјеста врши у складу са релевантним прописима.

Уговори о дјелу: Издаци по основу уговора о дјелу у 2021. години су реализовани у нето износу од 23.050 КМ из средстава буџета и већи су у односу на претходну годину за 3426 КМ. У току године путем уговора о дјелу било је ангажовано укупно осам извршилаца. Планирани буџет за ове намјене износио 19.000 КМ, а издаци по овом основу исплаћени су на мјесечном нивоу у распону од 300 КМ до 1.500 КМ.

Ангажмани по основу уговора о дјелу односе се на послове писарнице, одржавање веб конференција са домаћим и међународним институцијама и организацијама у вези пандемијом COVID 19, прикупљање и обрада статистичких података у вези обољења у БиХ с акцентом на COVID 19.

²⁶ Службени гласник БиХ, број 62/10, 30/14 и 38/17

Од наведеног броја ангажованих лица, једна особа је била ангажована на пословима анализе радних мјеста у Писарници а у вези са квалитетним преношењем тих процеса у електронску форму путем надоградње електронског система OWIS Е-Писарнице те увођења Електронског система за управљање документима, који се може довести у везу са описом послова дефинисаних Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству. Поменуто лице је од октобра 2020. године до половине маја 2021. године била ангажовано на овим пословима, због породичног одсуства шефа писарнице.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ²⁷

Министарство је за 2021. годину, у складу са одлукама о привременом финансирању, доносио привремене планове јавних набавки по кварталима, који су током периода мијењани и допуњавани сходно потребама. За сваки поступак јавне набавке, одлуком министрице, формирана је комисија која проводи поступак јавне набавке.

Према презентираним подацима²⁸, Министарство је у 2021. години провело 11 поступака јавних набавки. Од наведеног броја, проведена су три отворена поступка у вриједности од 663.637 КМ, шест конкурентских поступака у вриједности од 61.252 КМ, један преговарачки поступак без објаве обавјештења у вриједности од 240.000 КМ и један поступак у складу са Анексом II, дио Б у вриједности од 23.800 КМ.

Осим наведеног, Министарство је путем директног споразума извршило набавке у вриједности од 80.448 КМ. Након претходно проведених поступака, укупна вриједност закључених уговора (оквирних споразума) износила је **1.069.137 КМ** из текућих издатака.

На основу прегледаног узорка провођених поступака, односно закључених уговора везаних за набавку услуга увоза, транспорта и складиштење на температурном режиму 2-8 степ. С (500.000 КМ), набавку услуга увоза, транспорта и складиштење на температурном режиму 2-8 степ. С (240.000 КМ), набавку горива (95.264 КМ), услуга одржавања возила (6.774 КМ), набавку канцеларијског материјала (22.500 КМ) и набавку услуга штампања (12.999 КМ) нису уочене значајније неправилности и недостаци.

8. ОСТАЛО

8.1. ИТ ревизија

Један од информационих система Министарства је и Информациони систем за обраду података о држављанствима. Управљање споменутим информационим системом је у надлежности сектора за држављанство и путне исправе. Информациони систем за обраду података о држављанствима има велики значај будући да га користе и друге институције у свом раду. Како је Министарство одговорно за споменути система а управљање истим у протеклом периоду није било на одговарајућем нивоу, путем уговора о дјелу ангажована је стручна особа са задатком да креира пројектни задатак консолидације информационог система. Израда пројектног задатка подразумијевала је: анализу постојећег стања, приједлог провођења потребних активности у циљу успостављања потпуне функционалности система, приједлог провођења потребних

²⁷ Сви износи су наведени без ПДВ-а

²⁸ Подаци из система е-набавке и табеларних прегледа сачињених за потребе ревизије.

активности у циљу одржавања система те друге послове везане за израду пројектног задатка.

На основу креираног пројектног задатка проведена је процедура јавне набавке путем које је ангажован добављач са задатком да реализује пројектне активности. Са одабраним добављачем закључен је уговор у износу од 7.020 КМ са ПДВ-ом. У складу са уговором добављач је извршио миграцију информационог система на сервере у систему е-влада, те је конфигурисан аутоматски систем креирања резервних копија. Не постоје писане процедуре везане за креирање и тестирање исправности резервних копија нити се проводи периодично тестирање истих.

Како нема запослену одговарајућу стручну особу за администрацију споменутог система Министарство је идентификовало овај ризик те је планирало одржавање базе кроз закључивање уговора са физичким или правним лицем. Планирана је софтверска надоградња постојеће базе која не може бити реализована будући да буџет није усвојен.

ПРЕПОРУКА 7

Узимајући у обзир значај Информационог система за обраду података о држављанствима неопходно је што прије обезбједити одговарајуће одржавање и администрацију.

8.2. Интерресорне радне групе-Комисије и савјетодавна тијела

Министарство је надлежно за обављање послова и извршавање задатака који су у надлежности Босне и Херцеговине, а који се односе на утврђивање основних принципа координирања активности, усклађивања планова ентитетских тијела власти и дефинисање стратегије у подручјима: науке и образовања, културе и спорта, геодетских, геолошких и метеоролошких послова, као и деминирања. Стога се из буџетских средстава Министарства, као програми посебних намјена, финансира рад интерресорних радних група, и то Комисије за координацију питања младих у БиХ, Државне комисије за границу у БиХ, Државне комисије за сарадњу БиХ са организацијом UNESCO те Комисије за деминирање у БиХ. Такође, из буџета Министарства се врши исплата накнада за рад Савјета за науку БиХ, као савјетодавног стручног тијела Министарства у области науке и технологије и Савјета за спорт БиХ, као највишег савјетодавног тијела Министарства које се брине за развој спорта на нивоу БиХ те Комисије за сертификацију ерадикације полиомијелитиса у БиХ као стручног тијела у циљу провођења активности на сертификацији ерадикације полиомијелитиса у БиХ. Именовање чланова ових интерресорних радних група врши Савјет министара БиХ, на приједлог Министарства. Чланови комисија су представници институција БиХ, представници ентитета и Брчко дистрикта. Висина и начин исплате накнада члановима тијела и комисија као и начин подношења извјештаја о раду су утврђени одлукама Савјета министара БиХ.

У току 2021.године настављене су активности на именовању нових чланова Комисије обзиром да су у другој половини 2019.године истекли мандати свим члановима наведених комисија. Извршено је именовање свих Комисија изузев Државне комисије за сарадњу БиХ са организацијом UNESCO и Комисије за координацију питања младих у БиХ.

Државна комисија за границе Босне и Херцеговине није испунила све обавезе у складу са Одлуком о оснивању Државне комисије за границе БиХ²⁹. Процесом ревизије је утврђено да није донесен Пословник о раду комисије у року од 30 дана од дана ступања

²⁹ Службени гласник БиХ, број 77/20

на снагу Одлуке, комисија није основала заједничко тијело са сусједним државама, није донесен приједлог Одлуке о висини новчане накнаде за рад у Комисији те није сачињен обједињени извјештај о раду за 2021. годину.

Увидом у достављену документацију утврдили смо да је Комисија за деминирање у току 2021. године одржала 12 редовних и три ванредне сједнице и за њен рад утрошена су средства у укупном износу од 22.729 КМ. Комисија за деминирање, у складу са Законом о деминирању, а на приједлог Центра за уклањање мина у БиХ, одобрава план деминирања у БиХ, који усваја Савјет министара БиХ. План деминирања за 2021. годину Комисија за деминирање је усвојила у мају 2021. године, али исти у вријеме обављања завршне ревизије није био усвојен од стране Савјета министара БиХ.

Мандат именоване Комисије истекао у априлу 2022. године и иста је престала са радом. До тренутка писања овог извјештаја (јуни 2022.године) није извршено именовање нових чланова комисије.

8.3. COVAX систем

Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине је, према својој координирајућој улози прибавило потребна изјашњења Федералног министарства здравства, Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске и Одјељења за здравство и остале услуге Владе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине о намјери судјеловања и набавке вакцина путем COVAX-а, односно о приступању Инструменту COVAX. Дана 31.08.2020. године, посредством Министарства вањских послова Босне и Херцеговине, Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине је потврдило намјеру Босне и Херцеговине о приступању Инструменту COVAX. На основу потврђене намјере Босне и Херцеговине о приступању Инструменту COVAX, Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине запримило је, путем Министарства вањских послова Босне и Херцеговине, *Приједлог уговора о набавци вакцина са GAVI* (Глобална алијанса за вакцине који руководи Механизмом за глобални приступ вакцини за COVID-19), који ће у име SZO (Свјетска здравствена организација) вршити набавку вакцина. Наведени уговор је типског карактера и исти је за све земље чланице које су изразиле намјеру за учешће у набавци вакцина посредством Инструмента COVAX.

Министарство је сачинило приједлог Споразума о међусобним правима и обавезама у вези набавке вакцине путем механизма за глобални приступ вакцини за спречавање COVID-19 (COVAX) са странама у Босни и Херцеговини. Потписници су закључили овај Споразум с циљем осигурања потребних финансијских услова за набавку вакцина за спречавање COVID-19 по најповољнијим условима путем GAVI-ја.

У дијелу техничке реализације закљученог уговора по овом основу Министарство цивилних послова БиХ је подузело активности да се путем МФТ БиХ отвори подрачун у 2020. години на који ће ентитетске овлаштене институције извршити уплату средстава. Након отварања подрачуна Министарство је упутило захтјев са инструкцијом за уплату ентитетским институцијама у вези уплата по овом основу. На посебан подрачун у оквиру JPT Трезора по предметном уговору GAVI извршене су уплате/трансфери у износу од 12.997.600 USD, од чега је Федерација БиХ уплатила 8.440.000 USD (800.000 доза за 400.000 становника), Република Српска 4.220.000 USD (400.000 доза за 200.000 становника) и Брчко дистрикт БиХ 337.600 USD (32.000 доза за 16.000 становника). Након евидентираних уплата на подрачуну Министарство је давало писане налоге МФТ БиХ за трансфере по основу Уговора о набавци вакцина са GAVI. На основу Извјештаја о реализацији набавке вакцина за COVID-19 кроз Механизам за глобални приступ вакцини за спречавање COVID-19 (COVAX) од 01.12.2021.године укупна реализација испоруке

вакцина износи 332.640 испоручених вакцина од укупно 1.232.000 наручених вакцина односно 27%. Обзиром да Министарство цивилних послова БиХ у својим пословним књигама нема отворен Програм посебних намјена за Механизам за глобални приступ вакцини за спречавање COVID-19 (COVAX) исто ће бити предмет ревизије при ревидирању Извјештаја о извршењу буџета институција Босне и Херцеговине за 2021.годину.

9. КОМЕНТАРИ

Министарство је у остављеном року доставило коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину. Министарство је дало осврт на све дате препоруке. Уз достављене коментаре није достављена додатна документација нити изнесене нове чињенице, које нам нису биле познате током ревизије, а које би утицале на измјену мишљења и налаза изнесених у Нацрту извјештаја.

Прихватили смо коментар Министарства у погледу потребе навођења информације да лица која су распоређена (овлаштена) да обављају послове другог радног мјеста исте послове обављају уз истовремено обављање послова властитих радних мјеста. У том смислу извршене су допуне (корекције) текста предметног налаза и формулације с тим у вези наведеног скретања пажње што није суштински утицало на садржај презентираних налаза, препоруке и датог мишљења.

Детаљно објашњење коментара дато је у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину, који је достављен руководству Министарства уз коначни Извјештај о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину. Сходно наведеном овај Извјештај, изузимајући претходно поменуте мање допуне и корекције које нису суштинске природе, није мијењан у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину.

Ревизију у Министарству за 2021. годину обавили су: Невена Бугарин - виши ревизор за финансијску ревизију (вођа тима), Осман Паћука - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима) и Аднан Мухаремагић - ревизор за финансијску ревизију (члан тима) Садмир Тескереџић – ревизор за правну подршку у ревизији (члан тима) и Нерман Велић – ИТ ревизор (члан тима).

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Невена Бугарин, с.р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Муневера Бафтић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије**

Неџад Хајтић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2021. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2021. године

Табела III – Преглед прихода и примитака за 2021.годину

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2021. годину

Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	5.538.000	0	5.538.000	5.036.049	91
Bruto plaće i naknade	4.106.000	0	4.106.000	3.974.999	97
Naknade troškova uposlenih	608.000	0	608.000	550.828	91
Putni troškovi	140.000	0	140.000	93.178	67
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	120.000	0	120.000	81.505	68
Izdaci za energiju i komunalne usluge		0	0		
Nabava materijala	68.000	0	68.000	23.318	34
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	43.000	0	43.000	25.434	59
Unajmljivanje imovine i opreme	38.000	0	38.000	30.214	80
Izdaci za tekuće održavanje	51.000	0	51.000	46.060	90
Izdaci za osiguranje	12.000	0	12.000	5.792	48
Ugovorene i druge posebne usluge	352.000	0	352.000	204.721	58
2. Kapitalni izdaci	65.000	0	65.000	0	0
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	65.000	0	65.000	0	0
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	5.990.000	0	5.990.000	3.500	0
Grant pojedincima	110.000	0	110.000	3.500	3
Grant neprofitnim organizacijama	5.880.000	0	5.880.000	0	0
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	11.593.000	0	11.593.000	5.039.549	43
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	2.000.000	2.000.000	1.202.049	60
Finansiranje troškova iz ugovorenih aranžmana za nabavku zdravstvenih protivrjeka protiv COVIDA 19	0	2.000.000	2.000.000	1.202.049	60
6. Novčane donacije	0	28.594.722	28.594.722	8.578.185	30
Projekt-UNESCO SEMINAR		45.762	45.762	35.902	78
Projekt-UNESCO STEČAK		320	320		0
Projekt-Regionalni centar za raz.mental.zdr.JIE		1.130	1.130		0
Projekt- WBC DUNAV		271	271		0
Projekt-EURYDICE		158.978	158.978	78.521	49
Projekt-EKO-BIH MREŽA		32.280	32.280		0
EU SOCEM		59.787	59.787		0
Jačanje kapac.za nad.na avijarnu i pandemijsku influen.u BiH		283.636	283.636	270.679	95
Zajedničke akcije 2017.g u oblasti zdravstva		79.138	79.138		0
Zajedničke akcije 2018.g u oblasti zdravstva SHARP		120.775	120.775		0
Unesko Nauka		10.487	10.487		0
Evropska akcija o partnerstvu za cjelovite žitarice		34.929	34.929		0
EAC 2020 Evropska sedmica sporta		232.950	232.950	232.951	100
JADECARE		145.484	145.484		0

Donacija ISS Italijanski nacionalni institut		5.692	5.692	4.151	73
Podrška UNICEF jačanje ljudskih resursa zdravstvo		51.734	51.734	49.331	95
Best ReMap		133.796	133.796		0
EU za zdravlje EU4HEALT		26.942.041	26.942.041	7.685.097	29
Podrška odgovora na COVID-19 u BiH nabavka vakcina i materijala		176.700	176.700	176.700	100
WHO projekat podrška MCP BiH		50.904	50.904	44.854	88
ERASSMUS Youth Wiki BA		27.928	27.928	0	0
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno (4+5+6+7)	11.593.000	30.594.722	42.187.722	14.819.783	35

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2022. godine.

Ministrica:
Ankica Gudeljević

Биланс стања на 31.12.2021. године

Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine

Tablica II.

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, kratko. potraživanja, razgraničenja i zalihe	27.380	27.356	100
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	27.380	27.356	100
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	279.928	201.737	139
Stalna sredstva	1.343.782	1.225.754	110
Ispravka vrijednosti	1.063.854	1.024.017	104
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	279.928	201.737	139
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	307.308	229.093	134
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	472.903	6.082.730	8
Kratkoročne tekuće obveze	65.103	5.572.062	1
Kratkoročni krediti i zajmovi	0		
Obveze prema uposlenima	407.800	361.916	113
Interni finansijski odnosi	0		
Kratkoročna razgraničenja	0	148.752	0
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	279.928	201.737	139
Izvori sredstava	279.928	201.737	139
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	752.831	6.284.466	12

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 28.02.2022. godine

Ministrica:
Ankica Gudeljević

Преглед прихода и примитака за 2021. годину

Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine

Tablica
III.

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	1.219.000	0	1.219.000	1.186.032	97
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0		
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	1.219.000	0	1.219.000	1.186.032	97
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	27.895.493	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	27.895.493	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0		
3. Kapitalni primici	0	0	0	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	1.219.000	0	1.219.000	29.081.524	2386

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2022. godine

Ministrica:
Ankica Gudeljević

Изјава о одговорностима руководства

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2021. godinu budu izrađena u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati u skladu s odlukama o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim nalogima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Ministarstva.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 16.05.2022.godine.

Ministrica

Ankica Gudeljević

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

**ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ
РЕВИЗИЈИ**

*МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА
ЗА 2021. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**МИНИСТАРСТВА ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ**

Број: 02-16-1-1000/22

Сарајево, јул 2022. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	9
1.	КРИТЕРИЈУМИ	9
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	9
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА.....	12
3.1.	Организација и руковођење	12
3.2.	Функционисање система интерних контрола	12
3.3.	Финансијско управљање и контрола.....	12
3.4.	Интерна ревизија.....	13
4.	БУЏЕТ.....	13
4.1.	Активности из оквира надлежности	14
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	17
5.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	17
5.1.1.	Бруто плате	17
5.1.2.	Издаци за употребу возила	18
5.1.3.	Издаци за репрезентацију	19
5.2.	Преглед прихода и примитака.....	19
5.3.	Биланс стања	19
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	20
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ.....	21
7.1.	Набавка услуга превоза писаних докумената са службених језика БиХ на енглески језик и са енглеског језика на један два или три службена језика БиХ за потребе Министарства	22
8.	ОСТАЛО	23
8.1.	ИТ ревизија	23
	Реализација уговора за набавку система за управљање документима:.....	23
9.	КОМЕНТАРИ.....	24
ПРИЛОЗИ	24	

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја, и у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2021. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Министарства приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Министарства у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквир професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и примјерени да обезбиједо основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја Министарства за 2021. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Министарства за 2021. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Министарства у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *У одређеним случајевима и даље постоје застоји или неблаговремено давање мишљења на поједине акте буџетских корисника (тачка 4.1. Извјештаја)*
- *Економски неоправдано улагање у одржавање службеног возила на које је и претходних година скретана пажња (тачка 5.1.2. Извјештаја)*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Министарства је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства

користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Министарства, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 21.7.2022. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије коришћени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020.годину²
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2021. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ
- Закон о интерној ревизији
- Закон о министарствима и другим органима управе БиХ

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Министарства за 2020. годину, дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са законима и другим прописима са скретањем пажње на давања мишљења на поједине акте буџетских корисника, Систем финансијског управљања и контроле који у свим сегментима није успостављен у складу са релевантним прописима те нерационално коришћење средстава за материјал и услуге за одржавање возила. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости. Министарство је поступило у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестило нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину.

² Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен тако да је финансирање институција у 2021. години вршено сходно одлукама о привременом финансирању донесеним на основу одобреног буџета за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20).

На основу увида у предузете активности, у наредној табели (Табела 1.) дат је осврт на реализацију претходно датих препорука.

За означавање статуса препорука у погледу њихове реализације коришћени су сљедећи симболи:

☑ реализоване препоруке, ● препоруке чија је реализација у току, ☒ нереализоване препоруке, ☐ препоруке које нису могле бити оцијењене у ревидираном периоду.

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
1.	Министарство је дужно успоставити систем финансијског управљања и контроле сходно важећим прописима у свим организационим јединицама у циљу ефикасног управљања свим ризицима у оквиру Министарства.	Министарство је предузимало активности на развоју успостављеног система финансијског управљања и контроле, али у сегменту управљања ризицима постоји простор и за даље унапређење.	●
2.	Уважавајући отежане околности пословања узроковане пандемијом ЦОВИД 19, ипак препоручујемо Министарству да уложи додатне напоре и настоји реализовати активности утврђене Оперативним годишњим акционим планом Централне хармонизацијске јединице те властитим планом.	Министарство је у 2021. години предузимало активности на реализацији утврђених задужења оперативним акцијским планом Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ, као и властитим планом. Одређена акта су донесена или су у изради.	●
3.	Министарство треба да преиспита досадашњу праксу обраде захтјева буџетских корисника како у циљу потпуног извршења додијељених надлежности, тако и због свих негативних посљедица услед изостанака поступања или неједнаког поступања Министарства на захтјеве институција.	Министарство је преиспитало досадашњу праксу обраде захтјева буџетских корисника у циљу унапређења овог процеса. У припреми је израда акта којим ће се прецизније дефинисати процедуре.	●
4.	Дужност и обавеза Министарства је да успостави јасне и транспарентне критерије за давање мишљења по истим питањима на акте буџетских корисника те обезбиједи досљедну примјену Пословника о раду Савјета министара БиХ у погледу временског рока за давање мишљења.	Министарство је припремило акт којим ће се дефинисати процедуре у поступку давања мишљења на акте буџетских корисника. Предметни акт још увијек није усвојен.	●
5.	Министарство би требало водити рачуна о благовременом подузимању активности на доношењу одлука о висини накнада везаних за издатке за рад комисија, како би се исплате засноване на обављеним задацима реализовале у буџетској години којој припадају и у складу са важећим прописима, те подузети активности на отклањању уочених слабости приликом подношења приједлога за доношење одлука Савјета министара БиХ.	У 2021. години Министарство је исплату накнада за рад у комисијама вршило у складу са важећим прописима.	☑

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
6.	Поново препоручујемо да Министарство врши испитивање тржишта у циљу добијања најповољније цијене резервних дијелова.	Министарство је предузело активности и вршило је испитивање тржишта у циљу добивања најповољније цијене резервних дијелова.	✓
7.	Поново препоручујемо Министарству да води рачуна о рационалном коришћењу средстава везано за материјал и услуге за одржавање возила.	Министарство и у 2021. години има значајне трошкове за материјал и услуге за одржавање возила	✗
8.	Министарство треба сачињавати писане анализе које би поткријепиле процијењену вриједност набавки.	За ревидиране поступке набавки сачињена је одређена писана анализа (на основу искустава и података са Интернета) којом се поткрјењује процијењена вриједност набавке. Поред тога, сачињаване су и писане анализе које поткрјењују процијењену вриједност за припремане процедуре набавке, а које нису проведене због неусвајања буџета.	✓
9.	Потребно је у цјелости омогућити успоставу система благајничког пословања за потребе Министарства одбране и Оружаних снага.	Успостављен је систем благајничког пословања у сједишту Министарства одбране БиХ и планирана је набавка лиценци за потребе Оружаних снага у 2021. години.	●
10.	Министарство треба урадити финалну анализу и поређење рада система за обрачун и исплату плата и накнада и управљање људским ресурсима за потребе Оружаних снага БиХ са системом ЦОИП у циљу даљег унапређења функционисања платформе за обрачун и исплату плата запосленима у институцијама Босне и Херцеговине.	Министарство ради на анализи и поређењу рада наведеног система. Међутим, имајући у виду да су због тренутне ситуације смањена расположива средства за одржавање и надоградњу информационог система за очекивати је да ова активност буде реализована у периоду 2022. – 2023. године. Због тога дату препоруку нисмо могли оцијенити.	Ⓜ
11.	Министарство треба обезбиједити потпуну реализацију закључених уговора, те у случајевима кашњења активирати заштитне мјере.	Министарство је у коначници раскинуло Уговор за набавку и имплементацију програмског рјешења за вођење електронског канцеларијског пословања тако да нисмо у могућности дати оцјену реализације препоруке.	Ⓜ

Табела 1. Преглед реализације препорука

Напомена: Препоруке чија је реализација у току ће бити предметом даљег праћења до тренутка док се не реализују у потпуности или до оног тренутка када ревизор, узимајући у обзир разуман протекли рок, процијени да ове препоруке нису реализоване. Сходно

томе, у овом извјештају нису дате нове препоруке за ревидиране процесе на које се такве препоруке односе, али је за ове процесе дат опис стања и проведених активности.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Министарство је одговорно за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1. Организација и руковођење

Унутрашња организација и начин рада Министарства утврђени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији на који је 2018. године Савјет министара БиХ дао сагласност. Правилником о унутрашњој организацији Министарства уређен је начин рада и руковођења Министарством, те опис радних мјеста државних службеника и запосленика. Правилником су систематизована радна мјеста за 238 извршилаца. Према важећем Правилнику, послови и задаци из надлежности Министарства обављају се у оквиру 14 основних организационих јединица: кабинети министра, замјеника министра и секретара министарства, Централној јединици интерне ревизије и у десет сектора којим руководе помоћници министара. На дан 31.12.2021. године упражњено је једно руководеће радно мјесто, помоћника министра у Сектору за провођење сукцесије бивше СФРЈ и управљање имовином БиХ.

Министарством руководи министар у сарадњи са замјеником министра и секретаром министарства. Одлуком о потврђивању именовања министара, замјеника министара и замјеника предсједавајућег Савјета министара БиХ³ од 23.12.2019. године потврђено је именовање министра и замјеника министра.

3.2. Функционисање система интерних контрола

Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола у Министарству које се односе на примјену важећег акта о давању поклона. Министарство је процедуре и правила примања и давања поклона регулисало Одлуком о поклонима⁴ којом је дефинисано да Министарство може давати поклоне представницима међународних институција и других држава, као и представницима институција и организација из БиХ у оквиру расположивих средстава екстерне репрезентације. Увидом у документацију о додјели поклона утврдили смо да је позивајући се на наведену Одлуку извршена куповина поклона помоћнику министра, у вриједности од 499 КМ, за одлазак у пензију – што сматрамо непримјереним из разлога што је наведено лице остварило право на пензију са свим припадајућим правима, укључујући и отпремнину.

3.3. Финансијско управљање и контрола

Министарство је сачинило основне документе потребне за успоставу система финансијског управљања и контроле, поступајући у складу са Законом о финансирању

³ Службени гласник БиХ, 84/19

⁴ Акт број: 04-02-3-4569-1/15 од 1.6.2015. године

институција БиХ⁵, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Сачињен је Акцијски план за унапређење финансијског управљања и контроле за 2021. годину и извршен је унос података у Модул ФУК – ПИФЦ апликације. Министарство је сачинило Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле за 2021. годину и исти доставило Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ. Анализом овог Извјештаја констатовано је да постоји простор за даља унапређења у области система финансијског управљања и контроле, нарочито у дијелу управљања ризицима, процесу извјештавања и контроле намјенске потрошње који могу утицати на реализацију циљева институције из средњорочних и годишњих планова рада.

3.4. Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁶ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁷, Централна јединица за интерну ревизију Министарства надлежна је за обављање интерне ревизије у 15 институција: Министарство финансија и трезора, Агенција за државну службу, Агенција за јавне набавке, Агенција за осигурање, Агенција за статистику, Архив, Генерални секретаријат Савјета министара БиХ, Дирекција за европске интеграције, Дирекција за економско планирање, Уред координатора за реформу јавне управе, Меморијални центар Сребреница-Поточари, Одбор државне службе за жалбе, Уред за законодавство, Централна хармонизацијска јединица Министарства и Предсједништво БиХ. Годишњим планом интерне ревизије у Министарству за 2021. годину, као и Стратешким планом интерне ревизије за период 2021-2023. година, Централна јединица за интерну ревизију у Министарству је планирала и обавила једну редовну ревизију на тему: „Управљање ризицима у Министарству финансија и трезора БиХ“. Сачињен је Годишњи извјештај јединице интерне ревизије за 2021. годину и достављен Централној хармонизацијској јединици Министарства.

4. БУЏЕТ

Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину није усвојен. У таквим околностима Савјет министара БиХ је, на основу одредби Закона о финансирању институција БиХ, на кварталном нивоу, доносио током године одлуке о привременом финансирању⁸ користећи као основу одобрени буџет за 2020. годину.

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину⁹, Министарству су одобрена средства у укупном износу од 7.152.000 КМ (текући издаци 6.862.000 КМ и капитални издаци 280.000 КМ). Министарству су, сходно одлукама о привременом финансирању, кроз оперативне планове буџета у 2021. години одобрена средства у укупном износу од 6.862.000 КМ, односно одобрена су средства која су буџетом за 2020. годину била одобрена за текуће издатке. Међутим, приликом преструктурисања средстава Министарству са оперативно одобрена и средства капиталних издатака, која су том приликом и укључена у предструктурисање

⁵ Службени гласник БиХ, бр: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

⁶ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁷ Службени гласник БиХ, број 59/19

⁸ Службени гласник БиХ, бр: 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21

⁹ Службени гласник БиХ, број 46/20

расхода. Укупна реализација средства одобрених на основу одлука о привременим финансирању у 2021. години износи 6.658.976 КМ.

Током године у Министарству је извршено усклађивање буџета, на основу додијељених средстава текуће резерве и реструктурисањем средстава одобреног буџета. Одлукама Савјета министара БиХ¹⁰ Министарство је задужено за реализацију одобрених средстава текуће резерве из буџета институција БиХ (600.000 КМ) у сврху пружања помоћи санирања посљедица земљотреса који се догодио у децембру 2020. године. У сврху пружања међународне помоћи Влади Републике Хрватске одобрена су средства у вриједности од 500.000 КМ, док су за пружање помоћи Општини Костајница у БиХ одобрена средства у вриједности 100.000 КМ.

Поред тога, Министарство је извршило усклађивања расхода буџета (15.11.2021. године), према којем је извршена измјена структуре расхода унутар укупно одобреног буџета Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину. Укупан износ реструктурисања износио је 95.200 КМ. Повећана су расположива средства на позицијама накнаде трошкова запослених за 40.000 КМ и издатке за текуће одржавање за 55.200 КМ, а умањена су расположива средства на позицијама: набавка опреме (50.000 КМ), путни трошкови (40.000 КМ), уговорене и друге посебне услуге (2.400 КМ), унајмљивање имовине и опреме (1.800 КМ) и издаци телефонских и поштанских услуга (1.000 КМ). Министарству су приликом реструктурисања на располагање дата и средства Законом о буџету одобрена на позицији капиталних издатака.

Поред средстава одобрених буџетом, Министарство је располагало и са средствима новчаних донација у укупном износу 299.090 КМ, а на име реализације четири пројекта. Реализација новчаних донација у 2021. години износи 125.556 КМ.

4.1. Активности из оквира надлежности

Законом о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине, дефинисане су надлежности Министарства, одређен дјелокруг рада и начин руковођења. Министарство врши управне, стручне и друге послове из своје надлежности, а које се односе на:

- принципе пореске политике, такси и прописа
- односе са међународним и домаћим финансијским институцијама
- припремање уговора, споразума и других аката којим БиХ преузима кредитне и друге финансијске обавезе са другим земљама и међународним организацијама планирање и управљање дугом БиХ, извршавање међународних финансијских обавеза
- политику новог задуживања у земљи и иностранству
- припрему буџета БиХ и завршног рачуна БиХ,
- координирање активности за обезбјеђење буџетских средстава БиХ
- извршавање буџета БиХ и старање о финансирању институција БиХ
- вођење активности о сукцесији имовине бивше СФРЈ
- управљање имовином у власништву институција БиХ, координацију међународне економске помоћи БиХ, осим дијела који се односи на помоћ Европске уније,
- развој, руковођење и координацију интерне ревизије у институцијама БиХ и

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 6/21

- друге надлежности дефинисане наведеним Законом.

У саставу Министарства је Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ са статусом управне организације.

Програм рада Министарства за 2021. годину, Савјет министара БиХ је усвојио на 23. сједници одржаној 29.12.2020. године. У наведеном документу су наведене активности које произилазе из документа Средњорочног плана рада Министарства, а што подразумијева наставак провођења програмских активности и предузимање потребних мјера у погледу контроле у области јавних финансија, управљања финансијским средствима из домаћих и страних извора финансирања. Годишњи програм рада је заснован на стратешком циљу Министарства, који се заснива на макроекономској стабилности као елементу одрживог економског развоја. Као примарни циљ у наредној години Министарство је, као и ранијих година, навело обезбјеђење стабилног финансирања институција Босне и Херцеговине и оптималну алокацију јавних средстава. Министарство је у Програму рада дефинисало четири главна циља: развијање ефективних политика и система за управљање и контролу финансирања институција БиХ, унапређење система управљања јавним дугом и усклађености екстерног финансирања са потребама БиХ, унапређење фискалне политике и развој система за управљање имовином БиХ и развијање ефективних политика и система за финансијско планирање развоја и за управљање пред-приступном помоћи ЕУ.

У програму рада Министарство је навело да у 2021. години планира израду два закона, четири подзаконска акта, закључивање 26 међународних уговора, а у области европских интеграција, Министарство је планирало и закључивање четири међународна споразума. Такође, у програму рада Министарство је навело и неке од основних ризика са којима се сусреће у оквиру својих надлежности, при том истичући да исти могу имати утицаја и на све институције БиХ. Детектовани ризици су: неблаговремено усвајање Глобалног оквира фискалне билансе и политика у БиХ за наредни трогодишњи период, неблаговремено усвајање буџета институција БиХ, ризик функционисања информационих система Министарства те ризике који могу довести до застоја у напретку Босне и Херцеговине у појединим областима из надлежности Министарства, а прије свега у области међународне сарадње када активности подразумијевају усаглашавање ставова и платформи за преговоре са ентитетским надлежним тијелима.

Министарство је у Изјави о одговорности за остваривање циљева навело остварене циљеве, уз навођење образложења у одступању у реализацији дефинисаних циљева Програмом рада. Планирана израда два закона, Закона о буџету институција БиХ и међународних обвеза БиХ за 2022. годину, те измјене и допуне Закона о финансирању институција БиХ нису реализоване. Такође, од укупно планиране четири израде подзаконских аката, Министарство је припремило и у процедуру доношења упутило два подзаконска акта (Одлуку о висини основице за обрачун плате запосленима у институцијама Босне и Херцеговине за 2022. годину и Одлуку о висини регреса за годишњи одмор за 2022. годину), један акт (Методологија за распоређивање запосленог унутар платног разреда) је у току израде, док планиране активности на изради подзаконског акта (Методологија за разврставање радних мјеста средње стручне спреме у платне разреде утврђене Законом о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине) није припремљена, што је образложено чињеницом да је Комисија за плате и накнаде (која је била надлежна за предлагање овог подзаконског акта) оцијенила да су одредбе постојеће Методологије прецизне и јасне, те да не постоји потреба за измјенама исте. Министарство је навело да је поред планираних подзаконских аката припремило и додатних шест подзаконских аката, и то четири одлуке о привременом финансирању, Упутство о начину планирања, одобравања и реализовања вишегодишњих пројеката у

институцијама БиХ и Приједлог одлуке о измјени и допуни Одлуке о оквирним критеријумима за додјелу новчане награде запосленим у институцијама БиХ.

Планиране активности на закључивању међународних уговора дјелимично су реализоване. Од планираних закључивања 26 међународних уговора, 25 је кредитних и грант уговора, а један уговор је о избјегавању двоструког опорезивања. Министарство је реализовало активности за десет уговора (кредитних и грант уговора). Реализације планираних активности из области избјегавања двоструког опорезивања током 2021. године није било.

Надаље, за планиране активности у области европских интеграција и тематском дијелу, Министарство је презентовало реализацију од 75%, односно 72%.

Из презентованог се може закључити да Министарство није провело планиране активности у дијелу доношења закона, подзаконских аката, као и из дијела међународних уговора. Из датог образложења може се закључити да је на реализацију планираних активности Министарства имало утицаја и непровођење потребних активности других учесника.

Осим наведеног, констатовано је и да Министарство није, у одређеном броју случајева, благовремено доставило

И даље постоје застоји у погледу давања одговора институцијама на захтјеве за давање мишљења на материјале који се разматрају на сједницама Савјета министара БиХ. Министарство сигурности БиХ је, 28.12.2021. године упутило Министарству кориговани захтјев (у складу са упутама Министарства) за давање мишљења на Приједлог правилника о изгледу полицијске униформе, а Министарство је тек 16.5.2022. године дало мишљење. У предметном Мишљењу¹¹ дате су сугестије за корекцију достављеног Приједлога правилника и затражено поновно упућивање коригованог Приједлога правилника Министарству ради давања мишљења на финансијски аспект. Такође, на захтјев за занављања радних мјеста у Служби за послове са странцима БиХ, који је Министарству достављен 24.8.2021. године, мишљење је дато тек у фебруару 2022. године. Током ревизије смо уочили да су покренуте иницијативе и да је припремљен акт којим ће се дефинисати процедуре у поступку давања мишљења на акте буџетских корисника, али напомињемо како наведени акт до завршетка ревизије (јуни 2022. године) још увијек није усвојен.

одрговоре институцијама на захтјеве за давање мишљења на материјале који се разматрају на

сједницама Савјета министара БиХ. Министарство сигурности БиХ је, 28.12.2021. године упутило Министарству кориговани захтјев (у складу са упутама Министарства) за давање мишљења на Приједлог правилника о изгледу полицијске униформе, а Министарство је тек 16.5.2022. године дало мишљење. У предметном Мишљењу¹¹ дате су сугестије за корекцију достављеног Приједлога правилника и затражено поновно упућивање коригованог Приједлога правилника Министарству ради давања мишљења на финансијски аспект. Такође, на захтјев за занављања радних мјеста у Служби за послове са странцима БиХ, који је Министарству достављен 24.8.2021. године, мишљење је дато тек у фебруару 2022. године. Током ревизије смо уочили да су покренуте иницијативе и да је припремљен акт којим ће се дефинисати процедуре у поступку давања мишљења на акте буџетских корисника, али напомињемо како наведени акт до завршетка ревизије (јуни 2022. године) још увијек није усвојен.

У складу са чланом 33. Пословника о раду Савјета министара БиХ дефинисан је временски рок за давање мишљења Министарстава и других тијела по којем су наведена тијела дужна да своје мишљење обрађивачу да најкасније у року од десет дана од дана пријема материјала, а када се ради о питањима о којима треба хитно заузети став, органи су дужни дати мишљење одмах.

Министарство је израдило и у марту 2022. године у форми приједлога доставило Извјештај о раду Генералном секретаријату Савјета министара БиХ. У вријеме сачињавања ревизијског извјештаја Извјештај о раду Министарства није био разматран на Савјету министара БиХ.

¹¹ Акт број 05-02-2-6453-9/21

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Министарство је сачинило Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и доставило га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року. Анализом биљешки уз финансијске извјештаје може се констатовати да је Министарство, поштујући Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ, сачинило забиљешку билансних позиција уз биланс стања, као и детаљна образложења структуре расхода и издатака по свим ставкама одобреним у привременом финансирању према буџету за 2020. годину.

5.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама, у периоду од 1.1. до 31.12.2021. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 7.258.976 КМ, од чега су расходи одобрени одлукама о привременом финансирању 6.658.976 КМ, а 600.000 КМ су реализована средства текуће резерве.

Значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате (4.847.353 КМ), издатке за текуће одржавање (829.195 КМ), накнаде трошкова запослених (712.202 КМ) те уговорене и друге посебне услуге (88.357 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1. Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2021. године исказане су у износу од 4.847.353 КМ, од чега су нето плате и накнаде 2.865.142 КМ, а порези и доприноси 1.982.212 КМ. Поред ових средстава, исказаних на позицији опште намјене, а на име бруто плате и накнада плата евидентирани су расходи, у износу од 39.297 КМ, на Пројекту посебне намјене „ИПА Програм прекограничне сарадње Хрватска-БиХ-Црна Гора ТА ХР-БА-МЕ298“. Процесом ревизије, констатовано је да је Министарство у новембру извршило прекњижавање средстава из непосредне потрошње (општи фонд 10 - са позиције бруто плате и накнада) на ИПА Програм прекограничне сарадње Хрватска-БиХ-Црна Гора ТА ХР-БА-МЕ298 (фонд 30 – фонд грантова и донација). Прекњижена су средства исплаћена за дио плата и накнада плата за седам запослених у Сектору за финансирање програма и пројеката ИПА (ЦЈФУ), који су директно укључени у рад на наведеном Пројекту. И поред чињенице, да запослени у наведеном сектору учествују у реализацији пројектних активности евидентирање плата треба да се врши у складу са законом одобреним средствима и Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ којим је прецизно дефинисано да се средства за плате и накнаде запослених у институцијама БиХ обезбјеђују искључиво из буџета.

Просјечан број запослених у 2021. години за које су исплаћене бруто плате и накнаде плата у Министарству био је 161.

ПРЕПОРУКА 1

Министарство је обавезно да, у ситуацијама када постоји могућност финансирања плата и накнада стално запосленим у институцијама из донаторских средстава, за исте прецизно планира извор финансирања.

Распоређивање запослених унутар платних разреда:

У 2021. години Министарство је примјењивало Методологију за распоређивање запосленог унутар платног разреда¹² тако да је 90 запослених напредовало унутар платних разреда, од чега је 85 лица напредовало у виши унутрашњи платни разред по основу оцјене рада, једно лице по основу стицања вишег степена стручног звања, а четири запослена по оба претходно наведена основа.

Према информацијама Министарства нису констатоване потешкоће у примјени Методологије нити су уочене дилеме за поступање у конкретним случајевима.

5.1.2. Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу службених возила у 2021. години износе 80.984 КМ и у односу на претходну годину су већи за 6.912 КМ. Значајнији издаци се односе на материјал и услуге за одржавање возила (37.032КМ), издатке за гориво (24.739КМ) те издатке за набавку ауто гуме (7.043 КМ).

Према Правилнику Савјета министара БиХ о условима набавке и начину коришћења

Министарство је поново улагало средства у одржавање службеног возила чија је економска оправданост упитна.

службених возила у институцијама Босне и Херцеговине¹³, Министарству је дато право на коришћење осам службених возила. Међутим, Министарство је

у 2021. години располагало са шест службених возила, од којих је за четири возила дато право коришћења 24 сата дневно. Анализирајући употребу возила и у 2021. години можемо констатовати да су значајнији издаци евидентирани за набавку материјала и услуга за одржавања возила (37.032 КМ), од чега је за одржавање возила које се користи за превоз министра утрошено 22.147 КМ¹⁴. Међутим, морамо напоменути да је наведено возило произведено у 2016. години и исто је прешло преко 300.000 километара. Надаље, увидом у податке о старости возила и пређеној километражи утврдили смо да одређени број возила којима располаже Министарство испуњава услове за продају, у складу са Правилником Савјета министара БиХ. Министарство је и у 2021. години планирало занављање возног парка и набавку три службена возила.

ПРЕПОРУКА 2

Указујемо на потребу предузимања активности од стране Министарства у циљу рационализације издатака за одржавање споменутог службеног возила, а све у циљу избјегавања економски неоправданих улагања.¹⁵

¹² Службени гласник БиХ, број 6/12 и 76/20

¹³ Службени гласник БиХ, бр: 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 и 80/20

¹⁴ Утрошена средства у 2020. години су износила 22.272 КМ, а у 2019. години 18.807 КМ

¹⁵ Препорука се понавља и односи се на усклађеност

5.1.3. Издаци за репрезентацију

Укупни трошкови репрезентације износе 18.143 КМ и у односу на претходну годину наведени издаци су мањи за 3.656 КМ. Правилником о коришћењу средстава за репрезентацију Савјета министара БиХ¹⁶ дефинисан је годишњи лимит Министарства у износу од 60.000 КМ. Поступцима ревизије уочили смо како је Министарство процедуре и правила примања и давања поклона регулисало Одлуком о поклонима¹⁷ којом је дефинисано да Министарство може давати поклоне представницима међународних институција и других држава, као и представницима институција и организација из БиХ у оквиру расположивих средстава екстерне репрезентације. Напомињемо како Правилником Савјета министара БиХ о коришћењу средстава за репрезентацију није регулисано право на поклоне, јер се под појмом репрезентације искључиво наводи право на коришћење средстава за угоститељске услуге.

Цијенећи чињенице да у институцијама БиХ, у одређеним и оправданим случајевима, постоје потребе за набавку поклона, сматрамо да Министарство као предлагач треба анализирати ситуацију и покренути активности према Савјету министара БиХ у циљу креирања регулаторног оквира који ће омогућити, те јасно и прецизно прописати реализацију издатака за репрезентацију на начин који ће укључивати све стварне и оправдане потребе институција БиХ наравно водећи се принципима домаћинског пословања.

5.2. Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примици по економским категоријама у периоду од 1.1. до 31.12.2021. године, исказани су у износу од 326.731 КМ, од чега је 180.123 КМ приход од донација – трансфера из иностранства, а 146.608 КМ је приход од накнада и такси и јавних услуга. У 2021. години извршена је уплата средстава по основу ИПА Програма прекограничне сарадње Хрватска-БиХ-Црна Гора ТА ХР-БА-МЕ298 (59.024 КМ) и Пројекта унапређења рада на предметима ратних злочина БиХ (121.099 КМ). Остали приходи у значајнијем износу евидентирани су на основу преноса/оприходовања неутрошених средстава на програму посебне намјене који се реализовао ранијих година (92.063 КМ) и на основу затварања, из претходне године, разграничених расхода за капиталне издатке.

Преглед прихода и примитака приказан је у Табели III у Извјештаја.

5.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2021. године исказана су укупна средства у износу од 1.202.909 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 1.873.999 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (1.194.935 КМ), обавезе према запосленима (472.690 КМ) и краткорочне текуће обавезе (206.374 КМ).

Министарство је извршило попис сталних средстава, новчаних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2021. године. Такође, извршен је попис туђих средстава – Службе за заједничке послове институција БиХ и попис

¹⁶ Службени гласник БиХ, бр: 26/14, 78/15, 53/17, 62/17, 1/21 и 63/21

¹⁷ Акт број: 04-02-3-4569-1/15 од 1.06.2015. године

средстава Министарства која се налазе код других институција на коришћењу и пописне листе су усаглашене. Централна пописна комисија је 14.2.2022. године сачинила Извјештај о извршеном попису средстава и обавеза, који је усвојило руководство Министарства. Према подацима презентованим у извјештају о попису стварно стање средстава и обавеза усклађено је са књиговодственим стањем. Пописом сталних средстава није утврђен мањак нити вишак сталних средстава. Обрачун амортизације извршен је појединачно по сваком сталном средству.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Према Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину Министарству је одобрено 173 запослених. На 31.12.2021. године, Министарство је имало 159 запослених, од чега је 149 запослено на неодређено вријеме, десет лица на одређено вријеме¹⁸. Увидом у предочену документацију од укупног броја запослених два лица су на неплаћеном одсуству. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста систематизовано је укупно 238 радних мјеста.

У 2021. години Министарство није вршило запошљавање. Тачније, Министарство је 8.9.2021. године поднијело захтјев Савјету министара БиХ за давање сагласности за обнављање десет упражњених радних мјеста, али до момента обављања завршне ревизије Савјет министара БиХ се није очитовао по предметном захтјеву.

Поред тога, Министарство је путем уговора о дјелу, по потреби у 2021. години, ангажовало четири лица за обављање послова услуга превозиња и лекторисања радног материјала. За њихов ангажман исплаћена је укупна нето накнада од 3.907 КМ.

Анализирајући кретање запослених у току године можемо констатовати да су три државна службеника унапријеђена путем интерног огласа на друго радно мјесто вишег нивоа. Такође, извршен је интерни премјештај једног државног службеника са једног радног мјеста на друго радно мјесто која припадају истом нивоу радног мјеста и истом платном разреду.

Надаље, у Министарству је, у периоду од 1.1. до 31.12.2021. године, престао радни однос за осам запослених по основу стицања услова за старосну пензију, разрешења дужности, споразумног престанка радног односа и екстерног премјештаја у другу институцију. Према Закону о раду у институцијама БиХ радни однос престаје када запосленик наврши 65 година живота и најмање 20 година стажа осигурања или 40 година стажа осигурања, неовисно о годинама живота – даном доношења рјешења. Према расположивим подацима утврдили смо да су министар и савјетник замјеника министра у 2021. години навршили 65. година живота.

Једном државном службенику је у 2021. години одобрено неплаћено одсуство до годину дана, ради школовања које није обухваћено организованим облицима обуке коју проводе институције БиХ.

¹⁸ Подаци из Обрасца 4.1. финансијских извјештаја за 2021.годину

Процесом ревизије констатовали смо да је на основу рјешења о овлашћењу¹⁹ шеф одсјека од јуна 2020. године, поред својих редовних послова, обављао и дио послова упражњеног радног мјеста – руководећег државног службеника - помоћника министра. За обављање ових послова наведено лице није остваривало право на накнаду за обављање послова упражњеног радног мјеста, али је истом исплаћивана новчана награда у одређеним мјесецима. Рјешење о овлашћењу је донесено на основу члана 57. и члана 61. став (2) Закона о управи²⁰ те члана 20. став (4) Правилника о унутрашњој организацији Министарства. За попуњавање наведеног радног мјеста, помоћника министра, Агенција за државну службу БиХ је 30.4.2021. године објавила интерни оглас. По окончању конкурсне процедуре, радно мјесто помоћника министра је попуњено 2.8.2021. године.

Министарство је извршило оцјењивање државних службеника и запосленика. Извјештаје о оцјењивању државних службеника Министарство је проследило Агенцији за државну службу БиХ.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Министарство је у складу са одлукама о привременом финансирању доносило привремене планове који су током године мијењани и допуњавани. Одлуком министра, формирана је комисија која проводи поступке јавних набавки.

Према презентованим подацима²¹, Министарство је у 2021. години провело 50 поступака јавних набавки укупне вриједности 1.472.227 КМ. Од наведеног броја, Министарство је провело шест отворених поступака у вриједности од 654.988 КМ, 21 конкурентски поступак укупне вриједности од 200.231 КМ, два преговарачка поступака без објаве обавјештења за одржавање лиценци за ИСФУ систем укупне вриједности од 588.257 КМ. Поред наведеног, Министарство је путем директног споразума извршило набавке у вриједности од 28.750 КМ.

Увидом у реализацију покренутих поступака јавних набавки те тестирањем процедура значајнијих окончаних поступака јавних набавки који се односе на: набавку авио карата (149.000 КМ), набавку горива (70.021 КМ), набавку услуге подршке одржавању система за управљање људским ресурсима, обрачун и исплату плата за Оружане снаге БиХ (76.896 КМ), набавку услуга принт сервиса (78.400 КМ), одржавање VMware лиценци ДР план (32.136 КМ), набавку услуге продужења гаранције и проширења портова за постојеће оптичке уређаје додатних гаранција на компјутерску опрему (20.512 КМ), набавку услуга одржавања Oracle лиценци (34.170 КМ), набавке услуге за техничку подршку за одржавање Oracle лиценци (554.087 КМ) нису уочене значајније неправилности и недостаци. Увидом у поступак набавке услуга превозиња писаних докумената са службених језика БиХ на енглески језик и са енглеског језика на један два или три службена језика БиХ за потребе Министарства утврђени су недостаци које наводимо у наставку.

¹⁹ Број 01-34-1-3963-1/20 од 1.6.2020. године

²⁰ Службени гласник БиХ, бр: 32/02, 102/09 и 72/17

²¹ Подаци из система е-набавке и табеларних прегледа сачињених за потребе ревизије

7.1. Набавка услуга превођења писаних докумената са службених језика БиХ на енглески језик и са енглеског језика на један два или три службена језика БиХ за потребе Министарства

На основу одлуке о покретању поступка јавне набавке покренут је поступак избора најповољнијег добављача путем конкурентског захтјева без коришћења е-аукције, према критерију најниже цијене и закључивањем једногодишњег оквирног споразума са једним добављачем. Процијењена укупна вриједност набавке износи 42.735 КМ без ПДВ-а.

Према добијеним информацијама Министарство није проводило е-аукцију у предметном поступку позивајући се на одредбу члана 2. став 3. Правилника о условима и начину коришћења е-аукције. Наиме примјена наведеног члана се односи када није могуће примијенити е-аукцију, односно када су предмет набавке уговори о услугама и уговори о радовима чији је предмет интелектуални рад, као што је пројектовање радова, јер се такве понуде не могу рангирати примјеном метода аутоматског електронског оцјењивања (услуге и радови који подразумевају интелектуални рад, али се оцјењивање тог рада не може исказати објективно, квантитативно, кроз математичку формулу. Један од примјера је да се е-аукција не може примијенити за набавке за које би се иначе примијенио или могао примијенити конкурс за израду идејног рјешења).

У обавјештењу о набавци установљено је да је јединствени рјечник предметне набавке 79530000-8 - Услуге превођења које потпадају под одјељком Правне услуге (право, маркетинг, савјетовање, запошљавање, штампање и сигурност) у склопу групе Помоћне канцеларијске услуге.

Законом о ауторском праву и сродним правима²² прописано је да су преводи ауторског дјела, као врста прераде ауторског дјела, заштићени као самостална ауторска дјела, ако су оригиналне интелектуалне творевине индивидуалног карактера. Права аутора изворног дјела притом остају нетакнута. Надаље дефинише да ауторскоправну заштиту не уживају идеје, концепти, поступци, радне методе, математичке операције, принципи или открића, службени текстови из области законодавства, управе и судства (нпр., закони, уредбе, одлуке, извјештаји, записници, судске одлуке и слично); политички говори и говори одржани током судских расправа, дневне вијести или разне информације које имају карактер кратке вијести садржане у обавјештењу за штампу, те народне књижевне и умјетничке творевине. Такође, преводи службених текстова из области законодавства, управе и судства, те преводи политичких говора одржаних током судских расправа ауторско правно су заштићени осим ако су објављени као службени текстови²³.

Увидом у испостављене фактуре за услуге провођења установљено је да се исти односе на превод одлука Предсједништва БиХ о ратификацији одређених уговора, превод споразума или уговора потписаних између БиХ и других земаља или европских/међународних институција, који представљају превод службених текстова, а који су објављени као службени текстови и тиме не потпадају под интелектуални рад.

ПРЕПОРУКА 3

Потребно је да Министарство посвети дужну пажњу приликом примјене Правилника о увјетима и начину коришћења е-аукције.²⁴

²² Службени гласник БиХ, број 63/10

²³ <https://www.ipr.gov.ba/bs/stranica/najea-pitanja-o-autorskom-i-srodnim-pravima>

²⁴ Нова препорука која се односи на усклађеност

8. ОСТАЛО

8.1. ИТ ревизија

Сагледавајући функционалност и одржавање информационих система у Министарству, односно реализацију уговора који се односе на исте, констатујемо сљедеће:

Реализација безготовинског/благајничког пословања:

Све институције предвиђене динамичким планом повезивања, изузев Министарства одбране БиХ, у цјелости користе систем благајничког пословања. Исти је успостављен у сједишту Министарства одбране БиХ, док се преостале локације Министарства и Оружаних снага не могу увезати у систем благајничког пословања због недостатка потребних лиценци. Министарство је за успостављање свеобухватног благајничког пословања у Министарству одбране БиХ у 2021. години планирало средства у износу од 89.300 КМ за набавку лиценци. Међутим, због привременог финансирања, које је било током читаве године, планирана средства нису била на располагању тако да није извршена набавка Орагле лиценци за благајничко пословање за оружане снаге БИХ, а самим тим ни жељени систем није успостављен.

Програм ВКУ – Имплементација Софтвера за обрачун и исплату плата и накнада и управљање људским ресурсима за потребе Оружаних снага БиХ: Министарство је имплементирало софтвер за обрачун и исплату плата и накнада за потребе Оружаних снага који од средине 2017. године ради у продукционом окружењу. Министарство је урадило одређене активности на анализи и поређењу рада овог система са системом централизованог обрачуна и исплате плата за државне службенике и запосленике у институцијама БиХ (ЦОИП), у циљу унапређења платформе за обрачун и исплату плата. Након одређених надоградњи које су урађене на поменутих системима у наредном периоду је предвиђена финална анализа како би се утврдили даљи кораци у циљу унапређења функционалности. Имајући у виду да су због тренутне ситуације смањена расположива средства за одржавање и надоградњу информационог система за очекивати је да ова активност буде реализована у периоду 2022. – 2023. године. *Министарство треба урадити финалну анализу и поређење рада система за обрачун и исплату плата и накнада и управљање људским ресурсима за потребе Оружаних снага БиХ са системом ЦОИП у циљу даљег унапређења функционисања платформе за обрачун и исплату плата запосленима у институцијама Босне и Херцеговине.*

Реализација уговора за набавку система за управљање документима:

Уговор за набавку и имплементацију програмског рјешења за вођење електронског канцеларијског пословања Министарства је додијељен конзорцијуму (вриједност уговора 53.853 КМ закључен 15.12.2017. године). Уговором је дефинисано да се добављач обавезује да ће испоручити лиценце програмског пакета и извршити имплементацију електронског канцеларијског пословања према утврђеним техничким карактеристикама и условима садржаним у тендерској документацији, у року до 90 дана од дана потписивања уговора. Министарство је 6.7.2021. године потписало Записник о прихватању продукционе верзије програмског рјешења и 12.7.2021. године започело водити канцеларијско пословање на новом систему. Првог дана коришћења уочено је да продукција не одговара тестном окружењу и захтјевима Министарства. Како добављач није предузео потребне активности и/или није могао отклонити све пријављене недостатке, Министарство је раскинуло Уговор за набавку и имплементацију програмског рјешења за вођење електронског канцеларијског пословања. Тако да плаћање уговорене услуге није извршено.

9. КОМЕНТАРИ

Министарство је у остављеном року доставило коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину. У коментарима су наведена неслагања на дате налазе ревизора у тачки 5.1.1. Бруто плате и 5.1.2. Издаци за употребу возила. Дати коментари су дјелимично прихваћени, али исти нису утицали на суштину изнесених налаза. У циљу јаснијег презентовања у Извјештају је извршена допуна налаза и измјена препоруке која произилази из истих. Детаљно објашњење коментара који нису прихваћени дато је у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину, који је достављен руководству Министарства уз Извјештај о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину. Изузев наведене корекције, Извјештај није мијењан у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину.

Ревизију у Министарству за 2021. годину обавили су: Наташа Павловић - виши ревизор за финансијску ревизију (вођа тима), Славиша Вуковић - виши ревизор за ИТ (члан тима), Ивана Јурчевић - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима) и Азра Хусић - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима).

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Наташа Павловић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Миро Галић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије**

Неџад Хајтић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2021. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2021. године

Табела III – Преглед прихода и примитака за 2021. годину

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2021. годину

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Проценат (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	6.862.000	50.000	6.912.000	6.658.976	96
Бруто плате и накнаде	4.919.000	0	4.919.000	4.847.353	99
Накнаде трошкова запослених	678.000	40.000	718.000	712.202	99
Путни трошкови	110.000	-40.000	70.000	37.257	53
Издаци телефонских и поштанских услуга	76.000	-1.000	75.000	72.730	97
Издаци за енергију и комуналне услуге	0	0	0	0	
Набавка материјала	48.000	0	48.000	35.805	75
Издаци за услуге превоза и горива	48.000	0	48.000	29.049	61
Унајмљивање имовине и опреме	4.000	-1.800	2.200	1.965	89
Издаци за текуће одржавање	803.000	55.200	858.200	829.195	97
Издаци за осигурање	10.000	0	10.000	5.062	51
Уговорене и друге посебне услуге	166.000	-2.400	163.600	88.357	54
2. Капитални издаци	290.000	-50.000	240.000	0	0
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	
Набавка опреме	211.000	-50.000	161.000	0	0
Набавка осталих сталних средстава	79.000	0	79.000	0	0
Реконструкција и инвестиционо одржавање	0	0	0	0	
3. Текући грантови	0	600.000	600.000	600.000	100
Пружање помоћи опћини Костајница у БиХ у санирању посљедица земљотреса који се догодио у децембру 2020. године	0	100.000	100.000	100.000	
Пружање помоћи Републици Хрватској у санирању посљедица земљотреса који се догодио у децембру 2020. године	0	500.000	500.000	500.000	100
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	7.152.000	600.000	7.752.000	7.258.976	94
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Новчане донације	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Програми посебне намјене	0	299.090	299.090	125.556	42
Информациони системи за управљањем јавним дугом		29.880	29.880		0
Развој софтвера за праћење извјештавања о потписаним међународним уговорима		41.216	41.216		0
Унапређење рада на предметима ратних злочина БиХ		121.099	121.099	46.759	39
ИПА Програм прекограничне сарадње Хрватска-БиХ-Црна Гора ТА ХР-БА-МЕ298		106.895	106.895	78.797	74
8. Укупно (4+5+6+7)	7.152.000	899.090	8.051.090	7.384.532	92

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 22.2.2022. године.

Министар
Вјекослав Беванда

Биланс стања на 31.12.2021. године

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА БиХ

Табела II

Опис	31.12.2021.	31.12.2020.	Проценат (2/3*100)
1	2	3	4
1.Готовина, крат.потраживања, разграничења и залихе	7.975	20.642	39
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	7.178	6.720	107
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	797	13.921	6
2. Стална средства	1.194.935	1.641.313	73
Стална средства	7.890.809	7.667.254	103
Исправка вриједности	6.695.874	6.025.941	111
Неотписана вриједност сталних средстава	1.194.935	1.641.313	73
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	1.202.909	1.661.955	72
3. Краткорочне обавезе и разграничења	679.065	1.075.128	63
Краткорочне текуће обавезе	206.374	316.556	65
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	472.690	455.005	104
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	0	303.568	0
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	1.194.935	1.641.313	73
Извори средстава	1.194.935	1.641.313	73
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	1.873.999	2.716.441	69

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника неће бити уравнотежен (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 22.02.2022. године

Министар:
Вјекослав Беванда

Преглед прихода и примитака за 2021. годину

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА БиХ

Табела III

Опис	Планирани износ	Измјене и допуне	Укупно планирани износ	Остварени износ	Проценат (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Непорезни приходи	0	0	0	146.608	
Приходи од подузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика	0	0	0	0	
Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	0	0	0	146.608	
Новчане казне (непореске природе)	0	0	0	0	
2. Текући трансфери и донације	0	0	0	180.123	
Примљени текући трансфери од иностраних влада и међународних организација - донације из иностранства	0	0	0	180.123	
Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти	0	0	0	0	
Домаће донације	0	0	0	0	
3. Капитални примици	0	0	0	0	
Капитални примици од продаје сталних средстава	0	0	0	0	
Примици од финансијске имовине	0	0	0	0	
Примици од дугорочног задуживања	0	0	0	0	
Примици од краткорочног задуживања	0	0	0	0	
4. Укупни приходи и примици (1+2+3)	0	0	0	326.731	

Руководство је Преглед прихода и примитака по економским категоријама одобрило 22.2.2022. године

Министар:
Вјекослав Беванда

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Министарство) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2021. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са одлукама о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину (Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Министарства.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 4.5.2022. године

Министар

Вјекослав Беванда

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

**ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ
РЕВИЗИЈИ**

*МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
KANЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ

Број: 04-16-1-1012/22

Сарајево, јули 2022. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	3
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	3
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)	9
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	11
1.	КРИТЕРИЈУМИ	11
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	11
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	16
3.1.	Организација и руковођење	16
3.2.	Функционисање система интерних контрола	17
3.3.	Финансијско управљање и контрола	18
3.4.	Интерна ревизија	19
3.5.	Превенција корупције	19
4.	БУЏЕТ	20
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	21
5.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	22
5.1.1.	Бруто плате	22
5.1.2.	Путни трошкови	23
5.1.3.	Издаци за употребу возила	24
5.1.4.	Вишегодишња капитална улагања	25
5.2.	Преглед прихода и примитака	27
5.3.	Биланс стања	27
5.3.1.	Средства	27
5.3.2.	Неновчане донације	30
5.3.3.	Обавезе	30
5.3.4.	Попис средстава и обавеза	31
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	32
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	34
7.1.	Набавка моторних возила	35
7.2.	Набавка дизел горива	36
7.3.	Набавка компјутерске опреме из донираних средстава	37
7.4.	Набавка компјутерске и телефонске опреме	38
7.5.	Слабости система интерних контрола у процесу јавних набавки	38
7.5.1.	Набавка робе класе I – Храна	39
7.5.2.	Слабости у осталим процедурама јавних набавки	40
7.5.3.	Реализација уговора	41
8.	ОСТАЛО	41
8.1.	ИТ ревизија	41
8.2.	Судски спорови	43
9.	КОМЕНТАРИ	44
	ПРИЛОЗИ	44

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење с резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Министарства одбране Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2021. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, осим за могуће ефекте питања описаних у параграфу Основ за мишљење с резервом, финансијски извјештаји Министарства приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење с резервом

Као што је наведено у Извјештају:

1. Средства Министарства нису тачно исказана у билансу стања јер није извршено књижење непокретне перспективне имовине у оквиру сталних средстава, чиме су стална средства потцијењена за непознати износ, а у оквиру краткорочних потраживања нису исказана потраживања по основу коришћења стационарних комуникацијских чворишта у износу од најмање 10.000.000 КМ јер нису ни фактурисана (тачка 5.3.1. Извјештаја).

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја.

Независни смо од Министарства у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквира професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње²

Не изражавајући даљу резерву на мишљење о финансијским извјештајима, скрећемо пажњу на следеће:

- *Због проблема са извјештајима из модула сталних средстава и залиха није обезбијеђено адекватно извјештавање о резултатима пописа, због чега није могуће потврдити да су резултати пописа усаглашени са подацима у главној књизи Министарства (тачка 5.3.4 Извјештаја).*

Кључна питања ревизије³

Кључна питања ревизије су она питања која су, по нашој професионалној процјени, од највеће важности у ревизији финансијских извјештаја текућег периода. Тим питањима смо се бавили у контексту ревизије финансијских извјештаја као цјелине и при формирању мишљења, и ми не дајемо посебно мишљење о тим питањима.

Статус непокретне перспективне и неперспективне војне имовине

Принципи о расподјели непокретне перспективне и неперспективне војне имовине договорени су Законом о одбрани БиХ те Споразумом о основним принципима за рјешавање питања непокретне и покретне имовине која ће и даље користити за потребе одбране из 2007. године⁴, закљученим између Савјета министара БиХ и влада ентитета и договором од стране предсједника шест политичких странака у БиХ од 09.03.2012. године.

Непокретна перспективна војна имовина: Одлуком Предсједништва БиХ, о величини, структури и локацијама Оружаних снага БиХ⁵, дефиниране су 63 перспективне локације војне намјене које су перспективне за Оружане снаге БиХ и које требају бити књижене као власништво Министарства. У документу Преглед одбране који је усвојило Предсједништво БиХ и пратећој Одлуци о величини, структури и локацијама Оружаних снага БиХ, која још увијек није ступила на снагу, утврђено је 57 локација перспективне непокретне војне имовине. У протеклом периоду Министарство је предузимало кораке на рјешавању имовинско-правне документације за промјену уписа-укњижбу перспективних локација, али и даље постоји разлика у поступању ентитетских органа у вези са овим захтјевима што није у складу са наведеним споразумима, Законом и одлукама Уставног

² Параграф којим ревизор скреће пажњу корисницима извјештаја на питања која су презентована или објелодањена у информацијама везаним за предмет ревизије, а које су, према ревизоровој професионалној просудби, јако важне за разумијевање таквих информација од стране корисника извјештаја; у ревизионој пракси овај параграф се назива још и 'истицање питања'.

³ Сврха саопштавања кључних питања ревизије је повећање комуникацијске вриједности извјештаја о ревизији обезбјеђивањем бољег увида у обављену ревизију. Саопштавање кључних питања ревизије обезбјеђује додатне информације корисницима финансијских извјештаја како би им помогле у схватању оних питања која су, по ревизоровој професионалној процјени, од највеће важности у ревизији финансијских извјештаја текућег периода.

⁴ Споразум број: 01-03-1657/07 од 12.07.2007. године

⁵ Одлука о измјенама и допунама Одлуке о величини, структури и локацијама ОС БиХ, број: 01-50-1-1067-27-10/12 од 18.04.2012. године.

суда БиХ. Неусклађеност прописа као и одбијање провођења одлука Уставног суда Босне и Херцеговине су главни разлози стопирања укњижења имовине. Правно и техничко питање рјешавања војне имовине је одвојено од питања рачуноводственог евидентирања ове имовине у пословним књигама Министарства, за шта је релевантан Правилник о рачуноводству с рачуноводственим политикама корисника прорачуна институција БиХ и Међународни рачуноводствени стандард 16 – Некретнине, постројења и опрема.

Непокретна неперспективна војна имовина: На основу Закона о одбрани БиХ и Споразума о основним принципима за рјешавање питања непокретне и покретне имовине, која ће и даље користити за потребе одбране из 2007. године, закљученим између Савјета министара БиХ и влада ентитета, у 2021. години локалним властима су предане двије неперспективне локације (локација Брадина и складиште Матрез у Високом).

Иако је Министарство протеклих година предузимало бројне активности у вези с процесом предаје непокретне неперспективне имовине, реализација ове активности тече изузетно споро и не зависи само од Министарства, већ првенствено од заинтересованости ентитетских влада за преузимање ових објеката. Од укупно 16 неперспективних локација које су у посједу Министарства, њих седам је спремно за предају локалним властима. Међутим, одређени број неперспективних локација (девет локација) Министарство још увијек није учинило спремним за предају локалним властима. На овим локацијама се још увијек налазе значајне количине наоружања. Неперспективне локације оптерећују Министарство у финансијском смислу због издвајања значајних средстава за обезбјеђење локација, комуналне трошкове и нужна улагања за одржавање неперспективних локација.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Министарства је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донесене на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије, у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједи основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

Између питања о којима се комуницира са руководством, одређујемо она питања која су од највеће важности у ревизији финансијских извјештаја текућег периода и стога су кључна питања ревизије. Та питања описујемо у нашем извјештају о обављеној ревизији, осим ако закон или регулатива спречава јавно објављивање питања или када одлучимо, у изузетно ријетким околностима, да о датом питању не треба извијестити у нашем извјештају, јер се разумно може очекивати да би негативне посљедице извјештавања надмашиле јавну добробит од таквог извјештавања.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење с резервом

У вези са ревизијом финансијских извјештаја **Министарства** за 2021. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, осим за наведено у параграфу Основ за мишљење с резервом, активности, финансијске трансакције и информације Министарства за 2021. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење с резервом

Као што је наведено у Извјештају:

- 1) *Код провођења процедура јавних набавки констатоване су неправилности у примјени одговарајућег поступка јавних набавки, неадекватна примјена прописа код поступка мини тендерисања, недостаци приликом утврђивања техничке спецификације за набавку опреме, те остали недостаци и слабости у проведеним процедурама (тачка 7. Извјештаја).*

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Министарства у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући даљу резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Министарство није предузимало активности на усаглашавању Правилника о унутрашњој организацији са одлукама Савјета министара БиХ (тачка 3.1. Извјештаја);*
- *Потенцијалне обавезе у вези са судским споровима (тачка 8.2. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Министарства је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Министарства, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 27.07.2022. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Пилица, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман, с.р.

II ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)

Извјештајем о обављеној ревизији за 2021. годину обухваћене су 23 препоруке. Од наведеног броја, 10 препорука се односи на ревизију финансијских извјештаја, док је 13 препорука дато због утврђених неусклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Од укупног броја датих препорука, 11 препорука се односи на неправилности, недостатке и слабости идентификоване и у претходним извјештајима, тј. није било значајнијих промјена у циљу њиховог отклањања те су, сходно томе, препоруке поновљене у 2021. години.

У табели која слиједи (Табела 1.) приказани су подаци о датим препорукама за 2021. годину.

Бр. преп.	Тачка извјештаја	Ревидирани процес (наслов)	Предмет ревизије		Статус препоруке ⁶	
			Финансијски извјештаји	Усклађеност	Нова препорука	Поновљена препорука
1.	3.1.	Организација и руковођење		●		●
2.	3.2.	Функционисање система интерних контрола	●		●	
3.	3.3.	Интерна ревизија		●	●	
4.	5.	Финансијски извјештаји		●	●	
5.	5.1.1.	Бруто плате и накнаде		●	●	
6.	5.1.2.	Путни трошкови	●			●
7.	5.3.1.	Средства	●		●	
8.	5.3.1.	Средства	●		●	
9.	5.3.1.	Средства	●			●
10.	5.3.1.	Средства	●			●
11.	5.3.1.	Средства	●			●
12.	5.3.3.	Обавезе	●			●
13.	5.3.4.	Попис средстава и обавеза	●		●	
14.	5.3.4.	Попис средстава и обавеза	●			●
15.	6.	Запошљавање и статус ангажованих лица		●	●	
16.	7.1.	Набавка моторних возила		●	●	
17.	7.2.	Набавка дизел горива		●	●	
18.	7.3.	Набавка компјутерске опреме из донираних средстава		●		●

⁶ Статус подразумијева нову или поновљену препоруку. Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

Бр. преп.	Тачка извјештаја	Ревидирани процес (наслов)	Предмет ревизије		Статус препоруке ⁷	
			Финансијски извјештаји	Усклађеност	Нова препорука	Поновљена препорука
19.	7.3.	Набавка компјутерске опреме из донираних средстава		●	●	
20.	7.4.	Набавка компјутерске и телефонске опреме		●	●	
21.	8.1.	ИТ ревизија-модул залиха		●		●
22.	8.1.	ИТ ревизија-модул сталних средстава		●		●
23.	8.2.	Судски спорови		●		●

Табела 1. Препоруке за 2021. годину

⁷ Статус подразумијева нову или поновљену препоруку. Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину⁸
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2021. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ
- Закон о интерној ревизији
- Закон о одбрани БиХ и Закон о служби у ОС БиХ
 - Одлука Предсједништва БиХ о величини, структури и локацијама ОС БиХ
 - Споразум о основним принципима за рјешавање питања непокретне и покретне имовине која ће и даље служити за потребе одбране од 12.07.2007. године
 - Споразум о коначном располагању свим правима и обавезама на непокретној имовини која ће и даље служити за потребе одбране од 27.03.2008. године.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Министарства за 2020. годину дала мишљење с резервом на финансијске извјештаје у дијелу који се односи на евидентирање потраживања и попис потраживања, са скретањем пажње на неефикасност система евидентирања натуралних донација, и позитивно мишљење о усклађености, са

⁸ Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен тако да је финансирање институција у 2021. години вршено сходно одлукама о привременом финансирању донесеним на основу одобреног буџета за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20).

скретањем пажње на слабости и недостатке у поступцима јавних набавки и потенцијалне обавезе у вези са судским споровима. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости.

Министарство је поступило у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестило нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину. Уз обавјештење је достављен акциони план за отклањање утврђених недостатака у Извјештају за 2020. годину.

На основу увида у предузете активности, у наредној табели (Табела 2.) дат је осврт на реализацију претходно датих препорука.

За означавање статуса препорука у погледу њихове реализације кориштени су сљедећи симболи:

✓ реализоване препоруке, ● препоруке чија је реализација у току, ✗ нереализоване препоруке,

Ⓜ препоруке које нису могле бити оцијењене у ревидираном периоду.

Ред. бр.	Препорука	Оцјена реализације препорука из 2020. године	Статус
1.	И даље препоручујемо да се ажурност евидентирања издатака за путне трошкове (као и свих осталих издатака који се исплаћују путем благане) и ажурност подношења захтјева за рефундацију трошкова путовања у случајевима када организатор сноси трошкове подигне на виши ниво.	Процесом ревизије је констатовано да су учесници догађаја финансијска средства која је обезбиједио организатор уплаћивали у прописаном року на рачун трезора БиХ.	✓
2.	Такође препоручујемо да се обезбиједи да се позивна писма организатора достављају у Одсјек за материјално-финансијско пословање који је одговоран за контролу материјално-финансијске документације прије исплате трошкова.	Као и претходне године, позивна писма се углавном не достављају приликом правдања путних налога већ се иста налазе у организационим јединицама које припремају одлуке о службеним путовањима.	✗
3.	Како се ради о пројектима од стратешке важности за осигурање оперативности Оружаних снага БиХ, у складу са утврђеном мисијом у Закону о одбрани БиХ, препоручује се Министарству да и у наредном периоду максималну пажњу посвети ефикасној реализацији наведених пројеката.	У току године је било одређених активности на реализацији вишегодишњих пројеката, али је од четири активна пројекта само на два било значајније реализације расположивих средстава.	●
4.	Министарство је дужно унаприједити интерне контроле овог процеса у циљу обезбјеђења ефикаснијег начина пријема и евидентирања натуралних донација те, у сарадњи са лицима укљученим у овај процес, правовремено предузимати потребне активности како не би долазило до застоја у евидентирању средстава из донација.	Повећање средстава по основу натуралних донација се током већег дијела године односило на средства која су физички запримљена претходне године, а крајем године је овај процес унапријеђен на начин да су ажурније доношене одлуке и вршено евидентирање на позицијама сталних средстава.	●

Ред. бр.	Препорука	Оцјена реализације препорука из 2020. године	Статус
5.	Министарство треба (у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ и надлежним заводима) наставити са активностима које ће за резултат имати утврђивање и исказивање тачног стања потраживања са сваким заводом појединачно те укупног потраживања по основу рефундација накнада за боловање у главној књизи.	Министарство још увијек нема исказана тачна стања потраживања по основу рефундације накнада за боловање.	✗
6.	Министарство треба успоставити ефикасан систем интерних контрола везано за евидентирање и наплату потраживања.	Министарство није успоставило ефикасан систем интерних контрола везано за наплату потраживања и није анализирано околности насталог потраживања из претходних периода, као ни одговорности за настале пропусте.	✗
7.	Потребно је окончати активности на утврђивању стања везано за наведене уговоре у смислу да ли су исти још увијек на снази, да ли екстерни корисници још увијек користе стационарна комуникацијска чворишта Министарства и Оружаних снага, затим активности на утврђивању разлога нефактурисања и могућности наплате средстава у наредном периоду користећи расположиве механизме, те утврдити евентуалне одговорности за настале пропусте.	Министарство није утврдило одговорност за настале пропусте у евидентирању потраживања. Још увијек се не фактуришу услуге корисницима ресурса стационарних комуникацијских чворишта нити се предузимају активности на наплати потраживања за потписане уговоре.	✗
8.	Министарство треба континуирано и са дужном пажњом пратити процес усаглашавања стања обавеза према добављачима, те да се за неусаглашене обавезе према добављачима у сарадњи са истим утврди да ли и у којем тачно износу оне представљају обавезе и предузму даље активности у циљу коначног уређења стања по овом питању.	У Министарству је и током 2021. године констатовано да постоје неусаглашене обавезе према добављачима из ранијег периода.	✗
9.	Поново препоручујемо Министарству да обезбиједи провођење пописа потраживања у складу са важећим прописима и сврхом пописа. Комисија треба да утврди стварна потраживања и евентуална одступања у односу на књиговодствено стање у тренутку пописа.	С обзиром на то да су на контима потраживања вршена књижења након што је обављен попис, утврђене су значајне разлике у салдима потраживања, које је констатовала пописна комисија, од салда исказаног у главној књизи трезора и билансу стања.	✗
10.	Министарство треба детаљно анализирати уочене слабости везане за јавне набавке те предузети одговарајуће мјере како би се унаприједио систем интерних контрола у дијелу јавних набавки.	Констатована су унапређења у дијелу гаранције за озбиљност понуде, али су код евалуације понуда утврђени недостаци који су проузроковали жалбе и продужили трајање поступка.	●

Ред. бр.	Препорука	Оцјена реализације препорука из 2020. године	Статус
11.	Министарство треба да посвети дужну пажњу бољем планирању набавке услуга осигурања у дијелу који се односи на дефинисање количине предмета набавке, а све у циљу рационалног трошења буџетских средстава предвиђених за ове намјене.	Није било нове набавке услуга осигурања, због чега се препорука не може оцијенити.	II
12.	Препоручујемо Министарству да додатну пажњу посвети припреми тендерске документације и техничких спецификација јасним специфицирањем предмета набавке и доказа које понуђачи требају доставити.	Код набавке возила нису утврђени недостаци на које се односила дата препорука, али су недостаци који се односе на припрему техничке спецификације утврђени код неких других поступака (набавка компјутерске опреме).	✗
13.	Министарство треба уговорити планиране услуге одржавања система еПословање и кроз одржавање успоставити функционалан систем који ће у цијелости подржати потребе пословних процеса за које је намијењен.	Министарство проводи процедуру набавке услуга одржавања система е-пословање како би успоставило функционалан систем који ће у цијелости подржати потребе пословних процеса за које је намијењен.	●
14.	Министарство треба правовремено лиценцирати видео-колаборациону платформу.	Министарство је правовремено лиценцирало видео-колаборациону платформу.	✓
15.	Министарство треба сагледати све захтјеве корисника и недостатке модула залиха (као што су нпр. немогућност затварања периода, недостаци у извјештавању, и слично), те предложити конкретне мјере са јасним роковима у циљу рјешавања проблема, унапређења и што квалитетнијег рада модула залиха.	Није креирана листа свих захтјева корисника и недостатака модула залиха са приједлозима конкретних мјера како би се могло ефикасније приступити рјешавању проблема.	✗
16.	Потребно је окончати неопходне активности и сву дуготрајну имовину објединити у новом модулу за управљање дуготрајном имовином.	И поред активности Министарства везаних за обједињавање свих сталних средстава у модул сталних средстава, један дио сталних средстава још увијек није пребачен у нови модул.	●
17.	Потребно је сагледати потребе Министарства одбране и Оружаних снага БиХ везане за модул сталних средстава, те предложити конкретне мјере са јасним роковима у циљу рјешавања проблема и унапређења рада у Модулу сталних средстава.	Није креирана листа свих захтјева корисника и недостатака модула са приједлозима конкретних мјера како би се могло ефикасније приступити рјешавању проблема.	✗
18.	Министарство треба настојати да у што скоријем року обезбиједи одржавање опреме властитим капацитетима, с циљем успоставе ефикаснијег и економичнијег модела одржавања.	Министарство је размотрило оспособљавање властитих капацитета за одржавање опреме и ради на успостави ефикаснијег и економичнијег модела одржавања коришћењем сопствених ресурса.	●

Ред. бр.	Препорука	Оцјена реализације препорука из 2020. године	Статус
19.	Министарство треба да у цијелости имплементира економичнији модел штампања.	Министарство је размотрило економичнији модел принтања и започело процедуру набавке и успоставе истог.	
20.	Ревизија изнова предлаже планско предузимање наведених корака како би се смањио број судских поступака. Такође је неопходно предузети потребне активности како би исход актуелних поступака био у корист Министарства.	Није било значајнијих активности Министарства нити планског приступа у циљу смањења судских поступака.	
	Препорука из ранијих година	Оцјена реализације препорука из ранијих година ⁹	Статус
1.	Потребно је наставити активности везано за доношење новог правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству у складу са Прегледом одбране који је донијело Предсједништво БиХ. (2019)	Није било нових активности Министарства које би резултовале усклађењем правилника о унутрашњој организацији са одлукама Савјета министара БиХ и документима Предсједништва БиХ.	
2.	Министарство је дужно предузети све потребне активности како би се оформила комисија у чијем саставу би требали да буду представници Министарства, Оружаних снага БиХ и Министарства финансија и трезора БиХ. Комисија би требала сагледати све захтјеве корисника и недостатке модула залиха, као што су немогућност затварања периода, недостаци у извјештавању, усклађеност са Упутством о књиговодству и евиденцији у Министарству и Оружаним снагама БиХ и сл. те предложити конкретне мјере са јасним роковима у циљу рјешавања проблема, унапређења и што квалитетнијег рада модула залиха. (2019)	Министарство је упутило допис Министарству финансија и трезора БиХ тражећи имена представника за формирање заједничке комисије ради сагледавања свих захтјева корисника и недостатака модула залиха.	
3.	Потребно је оформити комисију (као што је случај и са модулом залиха), а то би могла да буде и јединствена комисија, у чијем саставу би требали да буду представници Министарства, Оружаних снага БиХ и Министарства финансија и трезора БиХ. Задаци комисије би требали бити сагледавање потреба Министарства и Оружаних снага БиХ везаних за модул сталних средстава те предлагање конкретних мјера са јасним роковима у циљу	Министарство је упутило допис Министарству финансија и трезора БиХ тражећи имена представника за формирање заједничке комисије ради сагледавања свих захтјева корисника и недостатака модула сталних средстава.	

⁹Препоруке из извјештаја за 2018. и 2019. годину које су у извјештајима за 2019. односно 2020. годину оцијењене као нереализоване или у току, а које нису поновљене у извјештају за 2020. годину.

	рјешавања проблема и унапређења рада у Модулу сталних средстава. (2019)		
4.	Имајући у виду комплексност настале ситуације, висине тужбених захтјева и потенцијални ризик, поступци у вези са продајом секундарних сировина требају да буду један од приоритета Министарства у рјешавању и поступању, а Министарство је дужно да обезбједи кораке како би се судски поступци по овом питању ријешили у најбољем интересу институције. Такође, Министарство треба да изврши анализу поступака продаје секундарних сировина, идентификовати узроке покретања спорова великих вриједности и предузети кораке на смањивању ризика за покретање нових, како би се отклониле неправилности и спријечиле грешке у будућности. Један од начина смањења ризика може бити успостављање више контролних тачака у поступцима уз задржавање брзог и ефикасног рада. (2019)	Предмети у спору везаном за продају секундарних сировина су у првостепеним пресудама ријешени у корист Министарства.	

Табела 2. Преглед реализације препорука

Напомена: Препоруке чија је реализација у току ће бити предметом даљег праћења до тренутка док се не реализују у потпуности или до оног тренутка када ревизор, узимајући у обзир разуман протекли рок, процијени да ове препоруке нису реализоване. Сходно томе, у овом извјештају нису дате нове препоруке за ревидиране процесе на које се такве препоруке односе, али је за ове процесе дат опис стања и проведених активности.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Министарство је одговорно за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1. Организација и руковођење

Унутрашња организација и начин рада Министарства утврђени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији из 2006. године и измјенама и допунама Правилника из 2013. и 2015. године. Правилник о систематизацији радних мјеста обухвата цивилна и професионална војна лица у Министарству. Радна мјеста цивилних лица, која су обухваћена формацијским књигама Оружаних снага, утврђена су посебним правилником (Правилником о унутрашњој организацији радних мјеста цивилних лица у Оружаним снагама БиХ из 2010. године и измјенама и допунама закључно са 2021. годином)¹⁰. Овим Правилником систематизована су радна мјеста за 679 извршилаца.

Правилником о унутрашњој организацији Министарства уређен је начин рада и руковођења Министарством, те организационе јединице које су формиране за обављање управних функција, односно послова и задатака из надлежности Министарства (Кабинет министра, кабинети два замјеника министра, Генерални инспекторат, седам сектора, Одјељење за опште и заједничке послове, Канцеларија за односе са јавношћу и Јединица интерне ревизије). Правилником су систематизована радна мјеста за 376 запослених, а на 31.12.2021. године било је 303 запослених.¹¹

Правилник који се примјењује у Министарству није усклађен са одлукама Савјета министара БиХ (Одлука о принципима за утврђивање унутрашње организације органа управе Босне и Херцеговине¹² и Одлуке о разврставању радних

мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама Босне и Херцеговине¹³), према којима су институције БиХ биле у обавези да правилнике о унутрашњој организацији ускладе до краја априла 2014. године.

У току ревизије нису нам презентовани документи и информације о активности Министарства које би резултовале слањем приједлога правилника о унутрашњој организацији у даљу процедуру. Према информацијама које су нам усмено презентоване, у току године није било активности по овом питању због неусаглашених ставова руководства по питању статуса појединих радних мјеста. С обзиром на то да није било измјена Правилника, исти није усаглашен ни са документом „Преглед одбране“, који је донијело Предсједништво БиХ у 2016. години. Поред обавезе усклађивања Правилника са напријед наведеним одлукама Савјета министара БиХ и документима Предсједништва БиХ, на основу података о обављању послова другог радног мјеста на основу сагласности министра, података о тужбама које су засноване на броју непопуњених радних мјеста (опширније у тачки Судски спорови) те чињеници да су поједини пословни процеси обухваћени софтверским рјешењима (писарница) може се закључити да је постојећа систематизација превазиђена по броју и описима појединих радних мјеста и да постоји потреба за њеним усклађивањем у том погледу.

ПРЕПОРУКА 1

Министарство је дужно да оконча активности на усаглашавању правилника о унутрашњој организацији са одлукама Савјета министара БиХ којим су утврђени критеријуми за описе послова и основни принципи унутрашње организације.

Министарством руководи министар именован крајем 2019. године. У истом периоду су именовани замјеници министра (замјеник за политику и планове и замјеник за управљање ресурсима).

3.2. Функционисање система интерних контрола

Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола у Министарству које се односе на:

¹¹ Бројем планираних и попуњених радних мјеста нису обухваћени запослени у вјерским канцеларијама за које је, на основу посебних споразума, планирано 9 радних мјеста, а попуњено је 8

¹² Службени гласник БиХ, број 30/13

¹³ Службени гласник БиХ, број 30/13, 67/15 и 51/18

- Неажурно евидентирање издатака за ПТТ трошкове у једном војно-дипломатском представништву у претходном периоду (рачуни за три мјесеца 2018. године и цијелу 2020. годину), што је утицало на исказивање издатака у 2021. години. Иако износ није материјално значајан, указује на слабости система интерних контрола приликом праћења издатака који се реализују ван сједишта Министарства;
- У Годишњем финансијском извјештају на контима горива исказани су издаци за шпедитерске услуге за донирану опрему у износу од 628.933 KM. Министарство је наведене издатке привремено књижило на konto на коме је имало расположивих средстава, а како до краја године није био усвојен буџет, није извршено прекњижење на позицију којој суштински припадају. Издатке за шпедитерске услуге је требало књижити на капиталне издатке, који због привременог финансирања нису били расположиви током године. Иста врста издатака, по другој неновчаној донацији, књижена је на уговорене услуге, па је Министарство требало евидентирати све шпедитерске услуге на истој позицији (уговорене услуге) јер су по опису сличнији трошковима на које се односе, у односу на гориво на коме је извршено књижење;
- Утврдили смо да су капитални издаци-набавка опреме у износу од 247.682 KM евидентирани као трошкови одржавања (39.948 KM) и издаци за компјутерски материјал (207.734 KM). И ови издаци су евидентирани на контима којима суштински не припадају јер у периоду привременог финансирања нису одобрени капитални издаци. Уговори за набавку капиталних издатака закључени су почетком године, након окончања процедура започетих у 2020. години. Издаци су привремено књижени на контима текућих издатака, до усвајања буџета, али због ограничења која су била на снази током године, због привременог финансирања, није било могуће прекњижити их на капиталне издатке. Министарство је кроз попис констатовало постојање наведених средстава и извршило књижење на контима сталних средстава.

ПРЕПОРУКА 2

Препоручујемо Министарству да обезбиједи ажурно евидентирање издатака у периоду у коме су настали и на који се односе, као и на одговарајући konto предвиђен Правилником о рачуноводству.

3.3. Финансијско управљање и контрола

Министарство је сачинило основне документе потребне за успоставу система финансијског управљања и контроле, поступајући у складу са Законом о финансирању институција БиХ¹⁴, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Министарство је у току године именovalo лица за провођење и развој активности финансијског управљања и контроле у Министарству и Оружаним снагама, донијело Акциони план за развој и унапређење финансијског управљања и контроле¹⁵, ажурирало регистар ризика и започело активности на уносу ажурираних пословних процеса у PIFC апликацију (Регистар пословних процеса). PIFC апликација је успоставила стандардизацију у области пословних процеса и ризика, на основу чега су у Сектору за финансије и буџет Министарства извршили анализу пописаних и утврђивање нових пословних процеса који се требају пописати у 2022. години.

¹⁴ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

¹⁵ Доношење акционог плана предвиђено је Оперативним годишњим акционим планом Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама Босне и Херцеговине за 2021. годину који је донијела Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ

Министарство је доставило Централној хармонизацијској јединици Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле за 2021. годину. У Извјештају је наведена оцјена тренутног стања, на основу Упитника о самопроцјени система финансијског управљања, и мјере које се планирају предузети за даљи развој система финансијског управљања и контроле.

3.4. Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ¹⁶ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ¹⁷, успостављена је Јединица интерне ревизије која је надлежна за обављање интерне ревизије у Министарству.

Годишњим планом интерне ревизије за 2021. годину, као и Стратешким планом интерне ревизије за период 2021–2023. година, Јединица интерне ревизије планирала је обављање девет редовних и девет накнадних ревизија у Министарству и исте су реализоване у складу са планом.

Поступцима ревизије утврђено је да је мјесто руководиоца Јединице интерне ревизије Министарства упражњено од 24.05.2021. године, када је престао радни однос ради пензионисања дотадашњем руководиоцу. Послове руководиоца Јединице интерне ревизије је обављао интерни ревизор, на основу овлашћења министра и сагласности Централне хармонизацијске јединице. Министарство у току године није расписивало јавни оглас за попуњавање поменутог радног мјеста јер су у току године тражена мишљења ради давања сагласности за занављање радног мјеста. У новембру 2021. године Министарство се обратило Генералном секретаријату Савјета министара БиХ са захтјевом за скидање с дневног реда тачке која предлаже давање сагласности за занављање радног мјеста у Министарству до даљњег.

ПРЕПОРУКА 3

Потребно је да Министарство предузме активности на попуњавању радног мјеста руководиоца Јединице интерне ревизије.

3.5. Превенција корупције

Савјет министара БиХ није усвојио Стратегију за борбу против корупције и Акциони план за борбу против корупције за период 2020–2024. година, а на основу Смјерница за стратешко планирање антикорупционих политика у БиХ, које је донијела Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције. Министарство је ажурирало План интегритета са Акционим планом за превенцију и борбу против корупције за период 2020–2024. година. Акционим планом је за наведени период планирано пет стратешких циљева, 42 стратешка програма и 157 активности.

¹⁶ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

¹⁷ Службени гласник БиХ, број 59/19

4. БУЏЕТ

Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину није усвојен. У таквим околностима Савјет министара БиХ је, на основу одредби Закона о финансирању институција БиХ, на кварталном нивоу, доносио током године одлуке о привременом финансирању¹⁸ користећи као основ одобрени буџет за 2020. годину.

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину¹⁹, Министарству су одобрена средства у укупном износу од 287.341.000 КМ²⁰ (текући издаци 285.534.000 КМ, капитални издаци 1.785.000 КМ и вишегодишња капитална улагања 22.000 КМ).

Министарству су, сходно одлукама о привременом финансирању, кроз оперативне планове буџета у 2021. години одобрена средства у укупном износу од 285.534.000 КМ (буџет из 2020. године намијењен за текуће издатке), док средства која су у 2020. години планирана за капиталне издатке (1.785.000 КМ) нису била расположива Министарству у 2021. години.²¹ Реализација средстава за текуће издатке износила је 284.720.435 КМ.

Министарство је у финансијском извјештају исказало укупан износ буџета за вишегодишње капиталне издатке у износу од 14.889.966 КМ, али износ од 22.000 КМ није био расположив. Вишегодишњи капитални издаци реализовани су у износу од 5.293.061 КМ. Поред тога, Министарство је располагало средствима новчаних донација у износу од 1.249.497 КМ, која су реализована у износу од 357.253 КМ. Дакле, укупан буџет Министарства износио је 303.458.463 КМ (са капиталним издацима), од чега је реализовано 290.370.749 КМ.

Министарство је извршило усклађивања (преструктурисања) расхода буџета кроз три преструктурисања, која је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ у новембру и децембру 2021. године. Укупан износ преструктурисања, којим су измијењене све позиције унутар текућих расхода, износио је 10.725.000 КМ.²²

У образложењима захтјева за преструктурисањем Министарство је навело да је повећање средстава потребно јер су средства одобрена на основу буџета за 2020. годину, а у току 2021. године је примијењена методологија за напредовање унутар платних разреда (брuto плате и накнаде), увећан је износ отпремнина и помоћи у случају смрти и болести и обрачунате јубиларне награде (накнаде трошкова запослених), да су повећане цијене комуналних услуга (енергија и комуналне услуге) те да је за дониране хеликоптере потребно платити шпедицију (уговорене и друге услуге). За вишак средстава на појединим позицијама, које су кроз преструктурисање умањене, у образложењима је наведено да су настали због мање потрошње у односу на средства одобрена актима којим је регулисана потрошња (издаци телефонских и поштанских услуга), неуговорених набавки које су резултат поништења поступака и отежаног снабдијевања услјед пандемије (набавка материјала), одустајања од набавке керозина јер нису реализоване планиране активности на пружању помоћи цивилним структурама (издаци за услуге превоза и горива), отежаног уговарања услуга, раскида уговора, комплексних процедура уговарања поправки и одустајања од испоруке резервних дијелова (услуге одржавања).

Током ревизије констатовали смо да су преструктурисањем обухваћене све позиције текућих издатака (кроз повећање или смањење), за поједине позиције је тражено

¹⁸ Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21

¹⁹ Службени гласник БиХ, број 46/20

²⁰ Податак исказан у Годишњем извјештају Министарства и Табели I у прилогу Извјештаја

²¹ Извјештај о расположивим средствима Министарства из ИСФУ система

²² У табели I приказане су све позиције на којима је извршено преструктурисање

повећање средстава, а у наредним захтјевима су за исте позиције тражена смањења средстава, за неке позиције тражена су смањења, а затим повећања средстава, те је након повећања и смањења у прва два преструктурисања, у трећем поново тражено повећање за исту позицију. Такође смо констатовали да кроз преструктурисања нису адекватно обухваћене позиције на којима током године није било средстава за евидентирање издатака на припадајућим контима, због чега су неки од издатака погрешно исказани на другим позицијама (трошкови шпедиције за донирану опрему исказани на трошковима горива).

Наведено, као и чињеница да су сва три захтјева за преструктурисање тражена у врло кратком периоду крајем године (од 09.11. до 29.12.2021. године), указује на то да, поред објективних околности произашлих из привременог финансирања, није обезбијеђена реална процјена на основу стварних потреба и параметара. Наиме, трећи захтјев за преструктурисањем поднесен је осам дана након претходно одобреног преструктурисања, а у образложењу је наведено да се неке од позиција нису могле реално процијенити, као и да се током године нису могла обезбиједити средства за стимулације припадницима Оружаних снага који су учествовали у вјежбама.

По структури реализованих издатака, најзначајнији износ се односи бруто плате и накнаде. У процесу ревизије констатовали смо да су бруто плате и накнаде планиране за 10.011 запослених, а исплаћене су за просјечан број од 9.599 запослених. Наведену чињеницу је, по нашем мишљењу, требало на адекватан начин објавити у текстуалном дијелу извјештаја и исказати ефекте примјене поменуте Методологије на коју се Министарство позивало. Ово посебно истичемо имајући у виду чињеницу да су за бруто плате и накнаде, након свих преструктурисања, расположива средства била већа и од средстава које је Министарство тражило у буџетском захтјеву за 2021. годину, а којим су обухваћене измјене законских прописа у вези са коефицијентима, али не и помјерање унутар платних разреда.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Министарство је сачинило Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и доставило га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року.

Уз обрасце годишњег извјештаја достављен је текстуални дио који садржи забиљешке уз биланс стања, али оне нису сачињене на прописан начин и у складу са Правилником о финансијском извјештавању²³ и Инструкцијом за сачињавање годишњег извјештаја²⁴ јер не садрже објашњење билансних позиција.

Такође смо констатовали да Министарство није образложило извршење прихода у складу са захтјевима из поменуте Инструкције за сачињавање годишњег извјештаја нити су у текстуалном дијелу извјештаја наведене све донације које су садржане у обрасцима који чине сет финансијских извјештаја (Образац 6 и Списак натуралних донација).

Надаље, у финансијском извјештају приказане су промјене на одређеним позицијама сталних средстава (пренос средстава на позицију средства ван употребе, продаја, укњижење по процјени дијела средстава наслијеђених од бивших ентитетских министарстава натурално евидентираних, укњижење вишкова утврђених пописом и сл.), а које нису образложене у складу са одредбом члана 23. став (4) Правилника о финансијском извјештавању институција БиХ.

²³ Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ број 01-05-02-2-1993/15

²⁴ Инструкција Министарства финансија и трезора за сачињавање годишњег извјештаја о извршењу буџета буџетских корисника за период 01.01-31.12.2021. године број 05-16-2-477-1/22

ПРЕПОРУКА 4

Министарство је дужно да годишњи извјештај о извршењу буџета сачини у складу са прописима и инструкцијама, како би се обезбиједиле свеобухватне информације за кориснике финансијских извјештаја Министарства.

5.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 290.370.749 КМ, што је за 11.289.714 КМ мање у односу на расходе одобрене буџетом за 2020. годину.

Значајни расходи из буџета за непосредну потрошњу односе се на: бруто плате (198.380.630 КМ), накнаде трошкова запослених (63.198.002 КМ), издатке за употребу возила (3.461.179 КМ), издатке за енергију и комуналне услуге (6.519.289 КМ), набавку материјала (4.131.292 КМ), уговорене и друге услуге (3.950.548 КМ).²⁵

Остали значајни расходи односе се на вишегодишња капитална улагања (5.293.061 КМ) и новчане донације (357.253 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1. Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2021. године исказане су у износу од 198.380.630 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 114.312.280 КМ, а порези и доприноси 84.068.351 КМ.

Просјечан број запослених у 2021. години за које су исплаћене бруто плате у Министарству био је 9.599 и односи се на запослене у Министарству, Оружаним снагама и војно-дипломатске представнике.

Бруто плате и накнаде су за 4.805.554 КМ веће у односу на претходну годину. У текстуалном дијелу уз годишњи извјештај Министарство је навело да је на реализацију персоналних трошкова утицала примјена Методологије о измјенама и допунама Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда²⁶, измјене Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине²⁷ којом су повећани дотадашњи коефицијенти за професионална војна лица од 1. до 8. платног разреда (у 2020. години су измијењени коефицијенти примјењивани око шест мјесеци, а у 2021. години током цијеле године) те због нешто већег просјечног броја запослених. Уз разлоге који су утицали на повећање позиције плата нису наведени њихови појединачни финансијски ефекти.

Распоређивање запослених унутар платних разреда

У 2021. години Министарство је наставило са примјеном Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда²⁸ па је 483 запослених напредовало унутар платних

²⁵ Исказани су подаци из Главне књиге и Годишњег извјештаја о извршењу буџета Министарства

²⁶ Службени гласник БиХ, број 6/12 и 76/20

²⁷ Службени гласник 32/20

²⁸ Службени гласник БиХ, број 6/12 и 76/20

разреда, и то 440 лица по основу оцјене рада, а 43 по основу стицања вишег степена стручног звања.

Распоређивање унутар платног разреда на основу стручног односно научног звања Министарство је реализовало након попуњавања обрасца за утврђивање вишег степена стручних или научних звања запослених у којем надређени запосленог који се распоређује наведе да ли је стечено звање у директној вези са описом послова радног мјеста на које је запослени распоређен, као и да ли стечено звање доприноси већој учинковитости, унапређењу и развоју процеса рада на радном мјесту. Као доказ о стеченом звању прихватане су дипломе и увјерења о еквиваленцији.

Током ревизије смо констатовали да су након унапређења путем интерног конкурса запослени, који су на ранијем радном мјесту остварили право на помјерање у виши платни разред по основу стицања вишег степена стручних или научних звања, распоређени у виши унутрашњи платни разред новог радног мјеста. У процедури унапређења у виши платни разред по овом основу, Министарство је поново утврђивало да ли успостављени критеријуми одговарају новом радном мјесту запослених. У члану 6. став (8) Методологије о измјенама и допунама Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда наведено је да по једном основу запослени напредује у један виши унутрашњи платни разред и по том основу више не може напредовати. Истим документом није предвиђена ни ситуација да се напредовање по основу стицања вишег степена научног звања врши кроз поновну оцјену на новом радном мјесту након напредовања, те се око примјене и тумачења наведених одредби Министарство требало обратити Министарству финансија и трезора БиХ, као предлагачу поменутог документа и институције која врши надзор над примјеном Закона о платама у институцијама БиХ, на основу ког је Методологија донесена.

ПРЕПОРУКА 5

Потребно је да Министарство преиспита основаност помјерања у виши платни разред запослених којима је то право, по основу стицања вишег степена научног звања, било признато на радним мјестима прије унапређења, а на основу прибављеног става Министарства финансија и трезора БиХ у вези са примјеном Методологије.

5.1.2. Путни трошкови

Издаци за путне трошкове са 31.12.2021. године су реализовани у износу од 2.353.380 КМ. Односе се на издатке за путне трошкове у земљи (1.024.711 КМ) и издатке за путне трошкове у иностранству (1.328.669 КМ). Најзначајнији издаци односе се на трошкове дневница у земљи (1.012.401 КМ), трошкове превоза у иностранству јавним средствима (327.555 КМ), трошкове смјештаја за службена путовања у иностранству (85.219 КМ) и трошкове дневница у иностранству (857.508 КМ).

У тестираном узорку путних налога нисмо констатовали неправилности по питању обрачуна путних налога и примјене важећих прописа²⁹, али смо констатовали да се позивна писма и даље не достављају приликом правдања путних налога, већ се иста налазе у организационим јединицама које припремају одлуке о службеним путовањима. С обзиром на то да су у позивном писму наведене активности и евентуални трошкови које

²⁹ Одлуке Савјета министара БиХ о начину и поступку остваривања права запослених у институцијама БиХ на накнаду за службена путовања и висину дневница (Службени гласник БиХ број 6/12 и 10/18)

сноси организатор, сматрамо важним да се иста прилажу уз путне налоге, како би се документовали трошкови који падају на терет Министарства.

ПРЕПОРУКА 6

Потребно је да Министарство обезбиједи да се позивна писма организатора достављају у Одсјек за материјално-финансијско пословање који је одговоран за контролу материјално-финансијске документације прије исплате трошкова.

У тестираном узорку налога који се рефундирају од стране организатора након завршетка догађаја који су утврђени листом активности сарадње са Сјеверноатлантским савезом (курсеви, семинари, радионице, конференције и други облици едукације) констатовали смо да су учесници догађаја, за разлику од претходних година, у прописаном року вршили уплате средстава која им је обезбиједио организатор током одржавања догађаја.

5.1.3. Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу службених возила са 31.12.2021. године, на основу података из Главне књиге Министарства, износе 3.460.379 КМ, а односе се на издатке за бензин (2.287 КМ), дизел (2.636.713 КМ), материјал и услуге за одржавање возила (606.839 КМ), регистрација возила (45.079 КМ) и осигурање возила (169.461 КМ).

Током ревизије смо констатовали да су на контима који се односе на издатке за употребу возила погрешно евидентирани издаци за шпедитерске услуге, у износу од 628.933 КМ, (књижене на издацима за дизел гориво) и издаци за резервне дијелове за одржавање хеликоптера у износу од 139.847 КМ. Узимајући у обзир наведена погрешна књижења, укупни издаци за употребу возила су требали бити исказани у износу од 2.691.599 КМ (тј. мањи за 768.780 КМ у односу на исказане у извјештају о извршењу буџета).

Коришћење службених возила у Министарству уређено је Правилником Савјета министара БиХ о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама Босне и Херцеговине³⁰ којим је Министарству дато право на коришћење 22 службена возила. Министарство тренутно располаже са 18 службених возила, од којих је за четири возила дато право коришћења 24 сата дневно у радне и нерадне дане. Од 18 службених возила четири возила нису оперативна и иста су у процесу продаје путем јавне лицитације. Мада је укупан број возила тренутно мањи од одобреног броја, поново смо констатовали да није усклађен број возила по класама, па Министарство посједује пет возила која по класи припадају вишој средњој, у односу на одобрено једно возило у тој класи.

Службена специјализована возила Министарства користе се на основу Правилника о броју, условима набавке, начину коришћења и одређивању лица са правом коришћења службених специјализованих возила у Министарству и Оружаним снагама³¹. Наведеним актом министар одбране, сходно указаним потребама и наведеним принципима, може измијенити број и врсту возила, као и сврху подршке, доношењем посебне одлуке.

На основу података Министарства, са 31.12.2021. године, 19 специјализованих возила се користило у Заједничком штабу Оружаних снага, 13 у војно-дипломатским представништвима и два у Министарству.

Ревизионим поступцима нису констатоване значајније неправилности и недостаци, а уочене слабости се односе на интерне контроле. Наиме, код попуњавања налога за

³⁰ Службени гласник БиХ, број 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 и 80/20

³¹ Правилник број 11-02-3-3036/15 од 17.08.2015. године.

возила (колске налоге) и путних радних листова не поступа се на једнообразан начин, па за поједина возила није унесено стање километар сата приликом точења горива нити су попуњене све остале колоне предвиђене налогом за возило (вријеме поласка и доласка, потпис корисника и лица које је одобрило употребу на дневној основи). Такође смо, у једном броју случајева, уочили да су за исте релације исказане различите километраже, а та одступања варирају и до 240 км.

Јединица интерне ревизије Министарства је констатовала сличне слабости у функционисању интерних контрола код употребе моторних возила у Оружаним снагама, за шта су дате препоруке.

5.1.4. Вишегодишња капитална улагања

За реализацију вишегодишњих капиталних улагања Министарству су у 2021. години на располагању била средства у износу од 14.867.966 КМ³². Укупан износ средстава пренесен је из претходних година. Укупна реализација вишегодишњих капиталних улагања у 2021. години износила је 5.293.061 КМ, што у односу на расположива средства износи 36%.

У наредној табели (Табела 3.) дат је преглед пројеката, са расположивим и реализованим износима:

Назив вишегодишњег пројекта	Расположива средства (КМ) ³³	Реализована средства (КМ)	Неутрошена средства пренесена у 2022. годину (КМ)	Проценат извршења
Ремонт хеликоптера	7.480.000	0	7.480.000	0
Осигурање и унапређење оперативности моторних возила ОС	5.106.218	3.894.895	1.211.323	76
Транзиција и збрињавање отпуштеног персонала МО и ОС - Перспектива	906.948	23.366	883.582	2,5
Вишегодишњи пројект набавке хеликоптера	1.374.800	1.374.800	0	100
УКУПНО	14.867.966	5.293.061	9.574.905	35,60

Табела 3.

Из приложене табеле је видљиво да није било реализације у оквиру пројекта „Ремонт хеликоптера“ те да су остали пројекти реализовани у већем или мањем проценту у односу на расположива средства.

Ремонт хеликоптера: Савјет министара БиХ је 18.12.2013. године, на приједлог Министарства, донио Одлуку о вишегодишњем пројекту ремонта хеликоптера за период 2013-2014. година³⁴ којом је Министарству одобрено 7.480.000 КМ за ремонт хеликоптера. С обзиром на то да пројекат још увијек није завршен, односно да средства нису реализована у складу с планираном и одобреном динамиком, Савјет министара БиХ је у више наврата доносио одлуке о измјени Одлуке о вишегодишњем пројекту ремонта

³² У Табели I приказан је износ од 14.889.966 КМ, али износ од 22.000 КМ (средства планирана буџетом за 2020. годину) није био расположив

³³ Стварно расположиви износ за ВКУ мањи је за 22.000 КМ у односу на Табелу I (образложење у фусноти 32)

³⁴ Службени гласник БиХ, број 103/13

хеликоптера за период 2013–2014. година, којим је продужаван период реализације пројекта. Задњом таквом одлуком одобрен је период за реализацију пројекта до краја 2021. године³⁵.

На овом пројекту Министарство је располагало са 7.480.000 КМ, али нити ове, као ни претходних година није било реализације средстава по овом пројекту. Информисани смо како су у току активности у вези с продужавањем рока реализације пројекта до краја 2022. године.

Осигурање и унапређење оперативности моторних возила Оружаних снага БиХ:

Одлуком о одобравању вишегодишњег пројекта „Осигурање и унапређење оперативности моторних возила Оружаних снага БиХ са периодом реализације 2016–2018. година“³⁶ одобрена је реализација пројекта у укупном износу од 21.211.000 КМ³⁷. Накнадно је одлукама Савјета министара БиХ продужен период за реализацију пројекта до 2022. године.

Укупно расположива средства у 2021. години, која су пренесена из претходне године, за овај пројект износила су 5.106.218 КМ. У извјештајном периоду реализовано је укупно 3.894.895 КМ. Ради се о испоруци моторних возила након проведених процедура јавне набавке из претходне године. Остатак средстава пренесен је у 2022. годину.

Програм „Перспектива“: Период реализације вишегодишњег пројекта транзиције и збрињавања отпуштеног персонала Министарства одбране и Оружаних снага БиХ - Програм „Перспектива“ продужен је до 2025. године на основу одлуке Савјета министара БиХ из 2020. године³⁸. Циљ пројекта је да се обезбиједи наставак помоћи и подршке институција Босне и Херцеговине отпуштеним лицима из Оружаних снага БиХ у реинтеграцији из војног у цивилни живот и њихово ново запошљавање.

По овом пројекту у 2021. години утрошено је 23.366 КМ, а остатак средстава у износу од 883.582 КМ је пренесен у 2022. годину.

Набавка хеликоптера: У циљу осигурања и унапређења оперативности хеликоптера Оружаних снага БиХ за вршење законом прописаних мисија одобрен је вишегодишњи пројекат набавке хеликоптера за Министарство и Оружане снаге БиХ³⁹ укупне вриједности 65.000.000 КМ. Пројект се требао реализовати у периоду 2018–2021. година, уз финансијску помоћ Владе Сједињених Америчких Држава, а на основу Споразума између Владе Сједињених Америчких Држава и Савјета министара БиХ о економској, техничкој и сродној помоћи за Босну и Херцеговину⁴⁰.

Укупна обезбијеђена буџетска средства за овај пројект износила су 8.874.800 КМ. Претходних година реализовано је 7.500.000 КМ на начин да су средства у два наврата уплаћена у Foreign Military Sales Trust Fund (6.200.000 КМ 05.12.2018. године и 1.300.000 КМ 07.09.2019. године). Дакле, Министарство је у 2021. години располагало с преосталих 1.374.800 КМ које су и утрошене за одobreне намјене. У децембру 2019. године је потписан уговор о испоруци четири хеликоптера, а 10.12.2021. године је извршена испорука хеликоптера.

³⁵ Службени гласник БиХ, број 6/21

³⁶ Службени гласник БиХ, број 5/16

³⁷ Службени гласник БиХ, број 94/16

³⁸ Службени гласник БиХ, број 1/21

³⁹ Службени гласник БиХ, број 2/18

⁴⁰ Службени гласник БиХ - Међународни уговори, број 1/01

5.2. Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примици по економским категоријама, у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, исказани су у износу од 696.627 КМ, што је за 487.627 КМ мање у односу на приходе и примитке планиране буџетом.

Значајни приходи односе се на: приходе од банкарских гаранција (68.145 КМ), приходе на основу обрачунатих пенала (13.007 КМ), приходе од рефундације боловања из ранијих година (69.447 КМ), приходе од донација (33.449 КМ), примитке од продаје земљишта (321.000 КМ) и примитке од продаје моторних возила (183.335 КМ).

Преглед прихода и примитака приказан је у Табели III у прилогу Извјештаја.

5.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2021. године исказана су укупна средства у износу од 152.262.094 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 183.305.998 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на краткорочна потраживања (2.307.986 КМ), неотписану вриједност сталних средстава (153.751.746 КМ), краткорочне текуће обавезе (5.829.588 КМ), обавезе према запосленима (22.004.196 КМ) и краткорочна разграничења (1.720.468 КМ).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.3.1. Средства

Стална средства исказана су у износу од 153.751.746 КМ, што је у односу на претходну годину више за 49.890.051 КМ. Разлика у односу на претходну годину односи се на нове набавке кроз вишегодишње капиталне издатке, неновчане донације и остала прилагођавања (укупно повећање 78.045.307 КМ) и смањење средстава по основу расходовања и продаје те исправке вриједности средстава за текућу годину (укупно умањење 28.155.256 КМ).

Стање сталних средстава у пословним књигама Министарства односи се на евидентирана улагања у објекте и опрему која су реализована претходних година (из буџета и донаторских средстава), као и дио имовине коју је Министарство преузело на основу Споразума о основним принципима за рјешавање питања непокретне и покретне имовине која ће и даље користити за потребе одбране⁴¹ за коју је извршена процјена претходних година.

Током ревизије констатовали смо да још увијек није извршена процјена непокретне перспективне имовине, због чега

У оквиру позиције сталних средстава није исказана непокретна перспективна имовина јер још увијек није извршена процјена.

иста није исказана у пословним књигама Министарства.

Због тога је позиција сталних средстава у билансу стања

Министарства потцијењена за непознат износ. Неевидентирање имовине у пословним

⁴¹ Споразум број 01-03-1657/07 од 12.07.2007. године

књигама Министарства представља проблем и са стајалишта књижења инвестиционих улагања, санације и реконструкције на неукњиженим објектима.

Неспорно је како Министарство користи, одржава и улаже средства у непокретну имовину која је дефинисана као перспективна. Сва непокретна имовина окарактерисана као перспективна се пописује редовним годишњим пописом, с детаљним подацима о величини, спратности, локацији, намјени и кориснику сваког објекта.

Правно и техничко питање рјешавања војне имовине, у контексту Закона о државној имовини, је одвојено од питања рачуноводственог евидентирања ове имовине у пословним књигама Министарства. За рачуноводствено евидентирање некретнина релевантан је Правилник о рачуноводству с рачуноводственим политикама корисника буџета институција БиХ, према коме је дефинисано да имовину представљају ресурси које контролише буџет односно буџетски корисници као резултат прошлих догађаја и од којих се очекују будуће користи у обављању дјелатности.

ПРЕПОРУКА 7

Министарство треба да предузме све потребне активности како би се у коначници омогућило исправно исказивање стања сталних средстава у складу са рачуноводственим прописима.

У оквиру сталних средстава исказан је и износ средстава у припреми у износу од 24.233.288 КМ који се највећим дијелом односе на припрему и изградњу зграда (16.355.715 КМ) и опрему у припреми (7.870.057 КМ). Како се ради о инвестиционим улагањима на војним објектима који нису укњижени у пословне књиге Министарства, износ се годинама преноси и повећава за нова улагања у току буџетске године. С обзиром на то да је неспорно да су улагања извршена у објекте Министарства и да су радови извршени, сматрамо да није исправно и даље иста водити као средства у процесу набавке за која се не врши отпис.

ПРЕПОРУКА 8

Потребно је да Министарство прекњижи улагања евидентирана на средствима у припреми на одговарајућа конта средстава у употреби и објекте на којима су извршена улагања.

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 2.307.986 КМ, што је у односу на претходну годину више за 880.599 КМ. По структури се краткорочна потраживања односе на потраживања од правних лица (812.733 КМ) и остала потраживања (1.495.253 КМ).

Потраживања од правних лица:

- Потраживања за испоручену робу и услуге (673.004 КМ) су настала на основу услуга давања у закуп простора за постављање самоуслужних апарата. Ова потраживања су утужена, међутим, Министарство никада није покренуло питање одговорности за пропусте везано за настала потраживања.
- Дио потраживања за дате авансе односи се на износ од 99.524 КМ уплаћен Техничком ремонтном заводу Хаџићи још 2010. године, а који до сада није оправдан. Ни за овај аванс није било активности Министарства како би се износ датог аванса оправдао или вратио.

Осим неактивног односа у вези са наплатом евидентираних потраживања, констатовали смо да су изостале и активности у вези са књиговодственим евидентирањем путем

исправке вриједности за потраживања која су несигурна за наплату, односно чији рок за наплату је истекао.

Нефактурисана потраживања: Поновно је, као и претходне године, утврђено како Министарство има закључене уговоре из претходних година по којима није вршило фактурисање закупнине сходно одредбама истих, нити предузимало мјере на наплати

Није вршено фактурисање по основу издавања ресурса Стационарних комуникацијских чворишта, нити је Министарство предузимало мјере на наплати уговорених потраживања.

уговорених потраживања за закуп. Министарство је имало обавезу да, према Правилнику о издавању ресурса Стационарних комуникацијских чворишта (СКЧ) и Одлуци о утврђивању цјеновника издавања у закуп

ресурса Стационарних комуникацијских чворишта⁴², закључи уговоре о коришћењу, односно закупу СКЧ-ресурса којима се регулишу и утврђују права и обавезе уговорних страна. Ради се о пет закључених уговора о издавању и закупу ресурса стационираних комуникацијских чворишта који су потписани још 2015. године. Поред тога, ресурсе стационарних комуникацијских чворова у значајној мјери користе и други корисници који нису потписали уговор с Министарством (телеком оператери, електропривредна предузећа, радио-станице, телевизијске куће и др.). Министарство је у периоду од ступања на снагу одлука Савјета министара БиХ везано за закуп стационарних комуникацијских чворишта па до краја 2021. године, пропустило да фактурише и наплати потраживања у укупном износу већем од 10.000.000 КМ⁴³.

ПРЕПОРУКА 9

Министарство је дужно досљедно примјењивати одредбе Правилника Савјета министара БиХ о издавању ресурса Стационарних комуникацијских чворишта Савјета министара БиХ те предузимати благовремене и адекватне активности на наплати потраживања.

Остала потраживања, исказана у износу од 1.495.253 КМ, односе се на потраживања по разним основама, а значајнија се односе на аконтације за службени пут (36.284 КМ), потраживања од радника за мањкове (10.853 КМ), потраживања од војно-дипломатских представништава у иностранству (177.377 КМ), потраживања за рефундацију накнаде боловања (76.994 КМ) и прелазни рачун потраживања (1.192.720 КМ).

Процесом ревизије констатовали смо да су приликом евидентирања током године и исказивања коначног салда појединих потраживања заступљени слични проблеми као и ранијих година:

- Потраживања за рефундацију накнада за боловање: Салдо потраживања за рефундацију боловања је мањи него претходне године, али смо и ове године утврдили да књижења нису ажурна (добар дио потраживања за период јануар-март 2021. године евидентиран је тек у јулу 2021. године), а значајан износ потраживања је, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, прокњижен у фебруару 2022. године под 31.12.2021. године (ради се о потраживањима која су наплаћена претходних година). Због књижења проведених у фебруару 2022. године, након обављеног пописа, у записницима комисија је исказано знатно мање стање потраживања. Министарство ни током 2021. године

⁴² Одлука Савјета министара БиХ од 23.10.214. године

⁴³ Подаци о износу су преузети из интерног документа надлежног сектора Министарства

није усагласило стање потраживања по овом основу за сваки завод појединачно ни у интерним евиденцијама, ни у главној књизи трезора.

- Дио салда на прелазном рачуну потраживања односи се на потраживања за поврат ПДВ-а по основу донације опреме (854.971 KM) и потраживања за рефундацију трошкова насталих приликом одржавања међународне вјежбе (112.694 KM). За преостали износ салда није сачињена спецификација потраживања са подацима из ког периода датирају. И на овим потраживањима је вршено књижење у фебруару 2022. године па је у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ оприходован износ од 165.440 KM јер се ради о наплаћеним потраживањима која нису претходно евидентирана на контима. Имајући у виду чињеницу да по основу потраживања за поврат ПДВ-а, која су прокњижена крајем 2020. године у износу од 431.986 KM, није евидентирана уплата, стање потраживања на прелазном конту би требало бити веће у односу на исказано. Осим тога, прелазни рачун потраживања не би требао имати исказан салдо на крају године, односно, тај салдо би требао бити краткорочног карактера, а његово коришћење за евидентирање разних потраживања током године не омогућава једноставно утврђивање из чега се састоји салдо на крају периода.

ПРЕПОРУКА 10

Министарство треба наставити са активностима на утврђивању потраживања са сваким заводом појединачно, у циљу исказивању тачног стања потраживања за рефундација накнада за боловање у главној књизи.

ПРЕПОРУКА 11

Министарство треба успоставити ефикасан систем интерних контрола везано за евидентирање и наплату потраживања.

5.3.2. Неновчане донације

Министарство је по основу неновчаних донација извршило повећање сталних средстава у износу од 67.568.210 KM (вриједност обухвата и шпедитерске услуге).

На основу извјештаја о неновчаним донацијама утврдили смо да се и у 2021. години каснило са евидентирањем опреме у пословне књиге Министарства, што је проблем који је био присутан и претходних година. Наиме, средства су запримљена у Министарство током 2020. године, а њихово евидентирање у пословне књиге извршено је у 2021. години. Нешто ефикасније евидентирање опреме која је запримљена по основу неновчаних донација констатовали смо крајем године, па су донирана возила и хеликоптери запримљени и евидентирани у 2021. години.

5.3.3. Обавезе

Краткорочне текуће обавезе исказане су у износу од 5.829.588 KM, што је у односу на претходну годину мање за 3.486.853 KM. Значајне краткорочне текуће обавезе односе се на обавезе према добављачима које су на 31.12.2021 године исказане у износу од 5.821.551 KM.

Поступцима ревизије смо, као и претходних година, констатовали неслагања у салдима обавеза према добављачима у односу на изводе отворених ставки или податке који су нам достављени приликом конфирмација салда од стране добављача на 31.12.2021.

године. На основу анализе података и утврђених неслагања може се констатовати да се неусаглашене обавезе највећим дијелом односе на обавезе према електродистрибуцијама (дуговања до 2006. године бивших ентитетских министарстава одбране, спорне обрачунате затезне камате које нису евидентирани и др.), потраживања по основу кашњења у плаћању. Министарство је током године предузимало активности у процесу усаглашавања салда обавеза те је одговорено на значајан број достављених извода отворених ставки добављача, али поједина салда још увијек нису усаглашена.

ПРЕПОРУКА 12

Министарство је дужно извршити процес усаглашавања стања обавеза према добављачима, те утврдити да ли и у којем тачно износу исте представљају обавезе Министарства.

5.3.4. Попис средстава и обавеза

Министарство је извршило попис сталних средстава, новчаних средстава, потраживања и обавеза те ситног инвентара и материјала на 31.12.2021. године на основу Одлуке о редовном годишњем попису, коју је донио министар одбране у октобру 2021. године. Комисије за попис основних средстава, залиха и ситног инвентара, потраживања и обавеза, те комисије за координацију у Министарству и Оружаним снагама БиХ су сачиниле појединачне извјештаје, на основу којих је Централна пописна комисија сачинила Извјештај који је усвојило руководство Министарства 15.02.2022. године.

У извјештајима о попису сталних средстава наведени су проблеми током обављања пописа (стална средства нису уредно нумерисана, различити називи и номенклатурни бројеви за исту врсту средстава, нису ажуриране инвентурне листе по канцеларијама нити реверси, одређена набављена и донирана средства нису евидентирани итд.) те су утврђене минималне разлике између натуралног стања утврђеног пописом и стања према инвентурним листама. Извршен је физички попис непокретне имовине-објеката (перспективна непокретна имовина), мада ови објекти нису књиговодствено евидентирани у пословним књигама Министарства.

Током ревизије смо утврдили да у Извјештају о попису нису наведене вриједности пописаних сталних средстава по позицијама, те стога није могуће потврдити да је на одговарајући начин извршено усклађивање стварног стања утврђеног пописом са стањем исказаним у књиговодству.

Кроз попис сталних средстава и залиха нису обезбијеђени извјештаји из одговарајућих модула на основу којих се могу потврдити стања исказана у главној књизи Министарства.

ПРЕПОРУКА 13

Потребно је да Министарство обезбиједи свеобухватне податке о сталним средствима како би процес пописа био сврсисходан, односно како би било могуће упоредити стварно стање утврђено пописом са стањем исказаним у књиговодственим евиденцијама.

Министарство је извршило попис потраживања и обавеза, а на основу извјештаја комисија констатовали смо да се подаци у извјештајима разликују од салда исказаних у главној књизи, јер су након извршеног пописа вршена књижења у главној књизи. Такође

смо констатовали да су у извјештајима пописних комисија констатована стања без структуре исказаних потраживања и обавеза. Смисао и сврха пописа је да се потврде стања исказана у пословним књигама, што значи да све претходне радње и књижења требају бити окончана прије обављања пописа. Осим тога, стање исказано у пословним књигама је потребно потврдити релевантном документацијом, а не пописивањем стања која су наведена у главној књизи.

ПРЕПОРУКА 14

Министарство је дужно да попис потраживања проведе у складу са важећим прописима, утврђивањем стварних потраживања и евентуална одступања у односу на књиговодствено стање у тренутку пописа.

Попис залиха: Према члану 57. Правилника о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ, у класи 2 - Залихе, евидентирају се залихе материјала и робе с припадајућом разликом у цијени и укалкулисаним порезом на робу, као и ситни инвентар на залихи и у употреби. Материјал и ситни инвентар евидентирају се само унутар класе 2 у циљу контроле над њиховом употребом, с обзиром на то да се набавка ових вриједности ставља непосредно на расходе сходно члану 58. став (1) наведеног Правилника.

Министарство је извршило попис залиха на основу којег су утврђене минималне разлике између стварног стања и стања исказаног у књиговодству. Комисије за попис су дале приједлоге с циљем унапређења поступка пописа залиха како слиједи: листе залиха креирати према називу или врсти средстава, а не према броју етикете или редном броју уноса артикла; направити анализу артикала/средстава која се налазе на залихама, а по својој природи припадају ситном инвентару или сталним средствима, те пописне листе прилагодити истим; изнаћи рјешење, како би се лож уље које се налази на чувању у јединицама Оружаних снага БиХ њима материјално и предао, чиме би се избјегло вођења евиденције лож уља на Министарству, а оно се стварно налази у танковима касарни; извршити процјену одређених артикала, који више нису у употреби те исте расходовати, отписати итд.

Имајући у виду недостатке у имплементацији модула залиха и проблеме са извјештајима из поменутог модула, кроз попис залиха нису обезбијеђени финансијски показатељи на основу којих се могу потврдити стања исказана у главној књизи Министарства. Мада стање залиха не утиче на исказивање билансних позиција у обрасцу Биланс стања (истовремено са евидентирањем залиха врши се и њихова исправка), значајни износи залиха исказани у главној књизи заслужују да се проблему залиха, попису и њиховом евидентирању посвети више пажње.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен. Према Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину Министарству је одобрено 10.011 запослених. На 31.12.2021. године, Министарство је имало 9.590 запослених, од чега је 5.471 запослено на неодређено вријеме, а 4.119 на одређено вријеме⁴⁴.

⁴⁴ Подаци из Обрасца 4.1. финансијских извјештаја за 2021. годину

У презентованој динамици запошљавања Министарства за 2021. годину приказан је пријем 760 лица, од чега се 40 односи на цивилна лица, а 720 на професионална војна лица. У истом периоду, радни однос је престао за 720 лица и то 75 цивилних и 645 професионалних војних лица. У оквиру пријема и одлива запослених укључени су и интерни премјештаји и унапређења.

Повећање броја цивилних лица односи се на пријем шест државних службеника на неодређено вријеме, на одређено вријеме је запослено десет лица (четири државна службеника, три именована лица-савјетници министра и замјеника министра те три запосленика), након интерног огласа унапријеђено је 11 државних службеника, а 13 лица (један државни службеник и 12 цивилних лица на служби у Оружаним снагама) је интерно премјештено.

Пријем професионалних војних лица вршен је на начин предвиђен законским и подзаконским прописима⁴⁵, па је путем јавног огласа примљено 599 лица, путем интерних огласа 118 лица, те путем декрета три лица, што укупно чини 720 лица.

Министарство је извршило оцјењивање државних службеника и запосленика. Извјештаје о оцјењивању државних службеника Министарство је прослиједило Агенцији за државну службу БиХ.

Поступцима ревизије утврђено је следеће:

Пријем државних службеника на неодређено вријеме: У току године радни однос на неодређено вријеме засновало је шест државних службеника, од чега је један државни службеник засновао радни однос након пресуде Суда БиХ (по конкурсној процедури из 2016. године), а пријем другог државног службеника је реализован по конкурсној процедури из 2018. године. На основу презентованих информација из Министарства, конкурсна процедура је дуго трајала због безбједносних провјера које је требало обавити за радно мјесто које је требало попунити.

Пријем преостала четири државна службеника извршен је након расписивања јавног огласа путем Агенције за државну службу БиХ, на основу одредби члана 19. став (4) и члана 32а. Закона о државној служби у институцијама БиХ⁴⁶. Предметни чланови дефинишу поступак пријема државних службеника у случају преноса или преузимања надлежности од стране институција Босне и Херцеговине. Важно је напоменути да је овај поступак различит од редовног поступка јавног оглашавања (члан 21. Закона о државној служби у институцијама БиХ) у погледу начина оглашавања, краћег рока за подношење пријава, структуре писменог дијела стручног испита и сл., као и мање транспарентности у процесу запошљавања државних службеника.

Ревизијом смо утврдили да у току године није било измјене законских прописа у погледу новог преноса или преузимања надлежности Министарства, што је основ за примјену одредби члана 32а Закона о државној служби у институцијама БиХ. Притом, Министарство није на било који други начин документовало испуњеност поменутих услова за примјену наведеног члана закона за попуњавање оглашених радних мјеста. И поред чињенице да је Правилником о поступцима оглашавања, избора кандидата, премјештаја и постављења државних службеника у случају преноса или преузимања

⁴⁵ Закон о служби у Оружаним снагама БиХ (Службени гласник БиХ број 88/05, 53/07, 59/09, 74/40, 42/12 и 38/18), Правилник о пријему у војну службу (Службени гласник БиХ број 23/18 и 42/21) и Правилник о организацији и функционисању вјерске службе у Министарству и Оружаним снагама БиХ (правилник Министарства број 06-38-5113/07 од 12.11.2007. године)

⁴⁶ Службени гласник БиХ, број 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 и 93/17

надлежности од стране институција БиХ прописано да ће члан 32.а примјењивати до потпуне или претежне попуње нове институције или организационе јединице која преузима или на коју се преносе надлежности (што је врло нејасна формулација и узрокује низ дилема и проблема у погледу њене примјене у пракси), сматрамо да је испуњење и документовање испуњености услова из члана 1. наведеног правилника (основана нова институција или постојећа преузела надлежности) приоритет односно предуслов за примјену наведене одредбе закона.

На основу свега наведеног, не можемо потврдити да су за примјену одредби члана 32.а код процеса запошљавања у току 2021. године били испуњени сви законом и подзаконским актима прописани услови.

ПРЕПОРУКА 15

Министарство треба приликом припреме за расписивање јавног огласа за пријем државних службеника провјерити и документовати испуњеност услова за примјену релевантних одредби Закона о државној служби у институцијама БиХ, како би се, сходно карактеристикама упражњених позиција за које се расписује јавни оглас, у комуникацији са Агенцијом за државну службу БиХ, одабрао одговарајући поступак за пријем државних службеника сходно закону и подзаконским актима.

Уговори о дјелу: Издаци по основу уговора о дјелу у 2021. години су реализовани у нето износу од 19.100 КМ. Планирани буџет за ове намјене износио је 15.000 КМ, а у односу на претходну годину реализација је већа за 62%. У току године путем уговора о дјелу било је ангажовано укупно 18 извршилаца, од којих је 17 ангажовано за обављање једнократних послова. Један извршилац ангажован је у континуитету током године као екстерни експерт за одржавање DMS система, односно на пословима давања препорука за унапређење рада логистичко-финансијског модула система е-пословања и пружања савјетодавних услуга. Одржавање поменутог система е-пословања врши се путем ангажовања експерта од краја 2020. године, а Министарство у том периоду није реализовало наведену услугу провођењем неког од поступака предвиђених Законом о јавним набавкама.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Министарство је у фебруару 2021. године донијело План јавних набавки за 2021. годину, како је прописано Законом о јавним набавкама⁴⁷. Током године извршено је осам измјена и допуна Плана јавних набавки. За сваки поступак јавне набавке, одлуком министра, формира се посебна комисија која проводи поступак јавне набавке.

Према презентованим подацима, Министарство је у 2021. години провело 40 поступака јавних набавки. Од наведеног броја, Министарство је провело 24 отворена поступка у вриједности од 4.071.655 КМ, један ограничени поступак у вриједности од 119.340 КМ, седам конкурентских поступака у вриједности од 182.113 КМ, три преговарачка поступка у вриједности од 417.899 КМ (од којих један са објављеним обавјештењем у вриједности

Код набавке возила није примијењен одговарајући поступак, а поступак мини тендерисања по закљученом оквирном споразуму није реализован у складу са законским прописима.

од 394.009 КМ и два без објављеног обавјештења у вриједности од 23.890 КМ), један поступак у складу са Анексом II, дио Б у вриједности од 996.598 КМ, четири поступка уз примјену

⁴⁷ Службени гласник БиХ, број 39/14

изузећа (три поступка према члану 10. став један 1. тачка б) и ц) и два поступка према Анексу II, дио Ц) у вриједности од 123.912 КМ.⁴⁸ Осим наведеног, Министарство је путем 120 директних споразума извршило набавке у вриједности од 384.430 КМ.

Након претходно проведених поступака, укупна вриједност закључених уговора износила је 6.295.947 КМ из текућих издатака. Такође, Министарство је у текућој години по основу поступака започетих у ранијим годинама закључило уговоре у укупној вриједности од 4.211.913 КМ (984.015 КМ из текућих издатака и 3.227.898 КМ из капиталних издатака).

Тестираним узорком обухваћени су значајнији окончани поступци јавних набавки: храна и прехранбени артикли за потребе припадника Оружаних снага БиХ (358.013 КМ), набавка роба класе IV (317.940 КМ), набавка резервних дијелова за хеликоптере (354.265 КМ), услуге здравственог прегледа кандидата (500.872 КМ), набавка лож уља и мазута (1.300.547 КМ), набавка безбједносне, ватрогасне и полицијске одбрамбене опреме (119.340 КМ), набавка дијелова униформи (207.886 КМ), набавка млазног горива (126.000 КМ), набавка дизел горива (1.706.400 КМ), услуге грађевинских радова на одржавању вањског водовода (49.145 КМ), услуге опште поправке резервних дијелова, склопова и агрегата за хеликоптере (394.009 КМ), набавка резервних дијелова за хеликоптере (123.350 КМ). Поступцима ревизије обухваћене су и јавне набавке чија је процедура започета у 2020. години, а уговори су закључени у 2021. години, а односе се на набавку службених униформи (249.450 КМ), набавку возила (вриједност уговора за тестиране лотове 1.830.520 КМ), компјутерске опреме из донираних средстава (224.374 КМ) и набавка компјутерске опреме из буџетских средстава (179.000 КМ)⁴⁹.

У тестираним процедурама утврђене су слједеће неправилности и недостаци:

7.1. Набавка моторних возила

Процедура јавне набавке моторних возила за потребе Оружаних снага планирана је у износу од 6.030.188 КМ (без ПДВ-а), са подјелом предмета набавке у шест лотова. Средства за ову набавку су обезбијеђена из вишегодишњег капиталног пројекта „Осигурање и унапређење оперативности моторних возила Оружаних снага БиХ“. Након проведене процедуре закључени су оквирни споразуми у износу од 6.029.770 КМ (без ПДВ-а), а до краја године реализована је испорука у износу од 3.894.895 КМ (износ је са ПДВ-ом евидентиран на вишегодишњим капиталним издацима).

Министарство је предметну процедуру набавке започело у 2020. години путем преговарачког поступка са објавом обавјештења, позивањем на законске одредбе које се односе на поступке, услове, захтјеве, изузећа и остала битна питања у вези с додјелом уговора у подручју одбране и безбједности⁵⁰. Наведени поступци су детаљније регулисани Правилником о поступку додјеле уговора у подручју одбране и безбједности⁵¹ и прописана је обавезност примјене истих у случајевима набавке роба војне опреме, радова и услуга која је наведена у Анексу Правилника. Возила која су била предмет набавке нису наведена у Анексу Правилника нити се могу довести у везу са предметима побројаним у поменутом Анексу. Поред тога, Министарство у одлуци о почетку поступка

⁴⁸ Подаци су исказани на основу табеларних прегледа које је Министарство сачинило за потребе ревизије. У прегледу из система е-набавки, у достављеним табелама за потребе ревизије и Извјештају о раду Министарства су приказани различити подаци, што је последица различитог начина приказивања података (датум пресека) и извјештавања (нпр. у интерним евиденцијама Министарство као поступак јавне набавке води и закључивање уговора по оквирним споразумима закљученим са једним добављачем у претходном периоду)

⁴⁹ Исказане су годишње вриједности уговора за тестиране процедуре (или лотове у тестираним процедурама) без ПДВ-а

⁵⁰ Члан 8. Закона о јавним набавкама БиХ (Службени гласник БиХ, број 39/14)

⁵¹ Правилник Савјета министара БиХ број 75/15 од 17.06.2015. године (Службени гласник БиХ, број 60/15)

набавке није објаснило разлоге и околности који оправдавају коришћење поступка предвиђеног овим Правилником, што је било обавезано учинити.

Узимајући у обзир све наведено,веденом ревизијом не можемо потврдити да се моторна возила набављена путем преговарачког поступка с објавом обавјештења могу сврстати у возила која третира Правилник о поступку додјеле уговора у подручју одбране и безбједности. Стога се, по нашем мишљењу, у предметној процедури није могао користити преговарачки поступак с објавом обавјештења.

ПРЕПОРУКА 16

Министарство је обавезно да обезбиједи досљедну примјену прописа из области јавних набавки при провођењу поступака за набавку роба и услуга, а преговарачки поступак да користи само у случајевима када су за то испуњени законски услови.

7.2. Набавка дизел горива

Оквирни споразум за набавку дизел горива Министарство је закључило у децембру 2020. године, на основу процијењене годишње вриједности од 2.403.765 КМ (без ПДВ-а) и количине од 1.410.000 литара. Оквирни споразум је закључен са три понуђача на период од три године, а тендерском документацијом на основу које је проведена процедура јавне набавке дефинисан је поступак мини тендерисања приликом закључивања појединачних уговора. Поступак избора добављача са којима су закључени оквирни споразуми није обухваћен ревизионим процесом јер је проведен у 2020. години. Током ревизије за 2021. годину обухваћене су активности Министарства које су се односиле на закључивања (другог) уговора⁵² за набавку дизел горива за 18 локација Оружаних снага и испоруку горива у 2021. години. Наведена процедура мини тендерисања ради избора добављача за испоруку 1.388.000 л покренута је у априлу 2021. године.

У наведеном поступку мини тендерисања утврђено је сљедеће:

- Министарство је упутило позив за доставу понуда на основу процијењене вриједности у износу од 1.733.238 КМ⁵³ и јединичној цијени 1,25 КМ/л), односно цијени на основу које је закључен први уговор у децембру 2020. године. Наведено није у складу са одредбама тачке 3.5. тендерске документације у којој је дефинисано да се након извршеног вредновања понуда уговор додјељује понуђачу који је доставио најповољнију понуду у складу са условима из оквирног споразума, односно у складу са прецизно дефинисаним условима у оквиру услова из оквирног споразума, што значи да није предвиђено да ће се поредити процијењена вриједност набавке и цијене понуда, јер се ради о поступку „мини тендера“.
- Како су све три достављене понуде биле веће од процијењене вриједности (у просјеку 39% од обезбијеђених средстава за јавну набавку) и оцјене Комисије за набавку да ниједна понуда није прихватљива, донесена је одлука о поништењу поступка. Мада је у допису једног од добављача наведено да процијењена вриједност јавне набавке није реална и релевантна у односу на тренутне тржишне и просјечне статистичке цијене дизел горива (у вријеме достављања дописа цијена је, према подацима Агенцији за статистику БиХ, износила 1,71 КМ/л) те да се за наведени предмет набавке очекује раст цијена, није уложена жалба добављача. Нови поступак мини тендерисања покренут је у јуну 2021. године за испоруку 948.000 л горива процијењене вриједности 1.733.238 КМ. Дакле, приликом

⁵² Први уговор закључен је у децембру 2020. године, након потписивања Оквирног споразума

⁵³ Подаци су без ПДВ-а

покретања новог поступка мини тендерисања планирана је мања количина у односу на претходни поступак мини тендерисања, а процијењена вриједност је извршена на основу нове јединичне цијене која је реалније одражавала актуелне цијене на тржишту. У јулу 2021. године закључен је уговор са најповољнијим понуђачем у износу од 1.706.400 КМ, односно по јединичној цијени од 1,80 КМ/л).

С обзиром на то да је у првом поступку мини тендерисања најповољнија јединична цијена износила 1,71 КМ/л, а да је у другом поступку мини тендерисања постигнута цијена од 1,80 КМ/л, намеће се закључак да је за набављену количину од 948.000 л укупан трошак био већи за 85.320 КМ у односу на понуду из првог мини тендера. Дакле, да је Министарство досљедно примијенило релевантне одредбе Закона о јавним набавкама и услове за додјелу уговора дефинисане тендерском документацијом, набавка предметне количине дизел горива би била извршена уз мање трошкове. У конкретном случају не можемо потврдити да су активности Министарства реализоване са циљем најефикаснијег коришћења јавних средстава у вези с предметом набавке и његовом сврхом.

ПРЕПОРУКА 17

Министарство је дужно приликом додјеле уговора у поступку јавне набавке досљедно примјењивати релевантне одредбе Закона о јавним набавкама које се односе на мини тендерисање и услове дефинисане тендерском документацијом, на начин да обезбиједи правичну и активну конкуренцију, с циљем најефикаснијег коришћења јавних средстава у вези с предметом набавке и његовом сврхом.

7.3. Набавка компјутерске опреме из донираних средстава

Процедура набавке компјутерске опреме из донаторских средстава, планирана у износу од 229.487 КМ, проведена је путем отвореног поступка. Достављено је пет понуда, од чега су двије, након жалбе два понуђача и поновне оцјене понуда, оцијењене квалификованим. Након проведене набавке закључен је уговор у износу од 224.374 КМ.

У проведеној процедури набавке уочени су сљедећи недостаци:

- У техничкој спецификацији наведене су карактеристике које упућују на одређену марку процесора, а при томе није коришћен израз „или еквивалент“ како би се омогућило да понуђачи могу понудити и друге процесоре.
- У циљу утврђивања да ли понуђена опрема задовољава услове тражене тендерском документацијом дефинисане су карактеристике које је понуђач требао да наведе за понуђену опрему, али није тражено да понуђач наведе тачан модел понуђеног уређаја. Без навођења модела (лаптопи или димензије дисплеја), не може се утврдити која опрема се тачно нуди као ни да ли задовољава неке од тражених карактеристика све до саме испоруке. Због наведених пропуста је приликом испоруке опреме констатовано да неке карактеристике опреме не задовољавају услове тражене тендерском документацијом.
- Тендерском документацијом одређен је рок за испоруку опреме од 40 дана почев од дана пријема наруџбенице. Овако одређен рок, посебно у периоду пандемије COVID-19 када су канали испоруке значајно успорени, потенцијално ставља понуђаче у неповољан положај јер исти не знају колико ће времена стварно имати за испоруку предметне опреме јер је одређен достављањем наруџбенице. У конкретном случају, уговор је потписан 27.08. године, наруџбеница носи датум 20.12.2021. године, а испорука опреме је извршена 21.12.2021. године.

ПРЕПОРУКА 18

Техничку спецификацију потребно је креирати на начин да се омогући конкуренција различитих брендова компоненти компјутерске опреме, водећи рачуна да се кроз могућност навођења модела уређаја обезбиједи упоредивост понуда и испуњеност тражених услова.

ПРЕПОРУКА 19

Министарство је дужно, у ситуацијама гдје се врши набавка и једнократна испорука опреме, поставити реалне и јасне рокове испоруке како би сви понуђачи имали адекватне информације приликом сачињавања понуде.

7.4 Набавка компјутерске и телефонске опреме

Поступак набавке компјутерске и телефонске опреме, планиран у износу од 228.487 КМ, започет је у 2020. години. Понуде у отвореном поступку је доставило седам понуђача, а након поведене е-аукције закључен је уговор у вриједности од 179.000 КМ.⁵⁴

Процесом ревизије смо констатовали да је сва опрема набављена заједно, иако се ради о различитој врсти опреме. Наведено није негативно утицало на провођење процедуре у смислу могућности добављача да доставе понуде за различиту врсту опреме, јер је свих седам понуда оцијењено као квалификовано. Међутим, обједињавањем различите врсте опреме у истом поступку, без подјеле на лотове, Министарство се излаже ризику да у случају жалбе неће бити набављена ни опрема на коју се не односи жалба. Техничком спецификацијом нису детаљно дефинисане минималне карактеристике тражене опреме, наведена је само производна серија процесора, величина монитора, нису наведени комуникациони портови итд. Оваквим приступом је омогућена конкурентност, али је истовремено отворен ризик да се набави опрема лошијих карактеристика од стварно потребних.

ПРЕПОРУКА 20

Приликом дефинисања предмета набавке Министарство треба водити рачуна о свим ризицима који могу утицати на окончање поступка и достављање понуда, у складу са техничким карактеристикама које су сачињене на основу стварних потреба Министарства.

7.5 Слабости система интерних контрола у процесу јавних набавки

У извјештају за 2020. годину идентификоване су слабости система интерних контрола у процесу јавних набавки (касно покретање процедура јавних набавки, недовољно истраживање тржишта за директне споразуме, предуго трајање процедура и пропусти у евалуацији понуда, нису тражене гаранције за озбиљност понуде за лотове чија годишња вриједност не прелази 100.000 КМ) и дате препоруке за унапређење овог процеса. Мада смо констатовали унапређења у дијелу гаранције за озбиљност понуде и трајању започетих процедура, поново смо уочили одређене слабости које су резултат неадекватних или неправовремених активности Министарства.

У наставку текста наводимо слабости које смо констатовали код појединих процедура јавних набавки:

⁵⁴ Подаци су без ПДВ-а

7.5.1. Набавка робе класе I – Храна

Процедура јавне набавке роба Класе I – Храна за потребе припадника Оружаних снага БиХ проведена је путем отвореног поступка. Према Одлуци о покретању поступка набавке процијењена вриједност набавке за 14 лотова износила је 579.072 KM без ПДВ-а за годишњи уговор, односно 1.737.216 без ПДВ-а за трогодишње оквирне споразуме.

Недостаци уведеној процедури односе се на следеће:

- Наведен је различит износ процијењене вриједности набавке у одлуци о покретању поступка (579.072 KM) и обавјештењу о набавци (521.380 KM). Према Обавјештењу о набавци процијењена вриједност набавке је износила 521.379 KM без ПДВ-а за годишње уговоре, односно 1.564.139 KM без ПДВ-а за трогодишње оквирне споразуме. Према расположивим информацијама разлика у износима односи се на вриједност једног лота у износу од 173.216,05 KM, који је био предвиђен по Одлуци о покретању поступка набавке, а који није укључен у Обавјештењу о набавци, јер је тек окончан поступак по претходном поступку.
- У тендерској документацији и уговорима различито су дефинисани рокови плаћања фактура.
- Приликом избора добављача за лот 8-Замрзнута риба (вриједност 40.835 KM без ПДВ-а за годишњи уговор) Министарство није предузело одговарајуће активности у утврђеним роковима које би обезбиједиле покретање гаранција за озбиљност понуде (оквирни споразум и једногодишњи уговор протоколирани су у Министарству 30.09.2021. године, односно мјесец дана од одбацивања жалбе коју је претходно покренуо изабрани понуђач на учешће другопласираног понуђача у поступку е-аукције). Гаранција за озбиљност понуде у износу од 2.950 KM је важила до 13.10.2021. године, а изабрани понуђач је 15.10.2021. године обавијестио Министарство да одустаје од потписа уговора јер не може гарантовати поштивање одредби уговора по питању времена и рокова испоруке, имајући у виду да је на тржишту дошло до енормног поремећаја односа понуде и потражње предметних артикала. Из наведеног произилази да је Министарство пропустило предузети одговарајуће активности (продужење периода трајања понуде и продужење гаранције на озбиљност понуде) како би на одговарајући начин могао активирати гаранцију за озбиљност понуде која је требала бити наплаћена у случају да понуђач који је обавијештен да је његова понуда прихваћена као најповољнија у периоду рока важења понуде одбије потписати уговор или пропусти потписати уговор у утврђеном року.
- У лоту 7-Рибље конзерве (годишњи уговор у износу од 76.100 KM) недовољно пажљиво је оцијењена прихватљивост понуда што је утицало на дужину поступка. Након жалбе другорангираног понуђача последице проведене е-аукције утврђено је да је један од три жалбена навода основан, односно да се на основу достављене документације не доказује испуњеност тражених услова у вези са извршеном испоруком у вриједности како је наведено за тражени лот и у погледу карактера и комплексности предмета набавке. На дјелимично уважену жалбу се жалио прворангирани понуђач, жалба је прослијеђена Канцеларији за разматрање жалби која је исту одбила као неуредну. Због свега наведеног уговор је закључен у новембру 2021. године, односно шест мјесеци након отварања понуда.
- Министарство није у утврђеном року понудило на потпис приједлог уговора изабраном понуђачу за лот 14-Хљеб и пите за локације Бихаћ и Грабеж (годишњи уговор у износу од 12.645 KM) јер је на снази био претходни уговор. Одлука о избору добављача донесена је 05.07.2021. године, а уговор је требало понудити на потпис након истека рока од 15 дана, рачунајући од дана када су сви понуђачи

обавијештени о избору најповољније понуде⁵⁵. У априлу 2022. године изабрани понуђач је обавијестио Министарство да није у могућности потписати понуђени уговор и оквирни споразум због поскупљења брашна и других сировина, као и поскупљења горива.

7.5.2. Слабости у осталим процедурама јавних набавки

Осим набројаних недостатака код набавке хране, у процедурама које наводимо у наставку такође смо утврдили слабости система интерних контрола у току провођења поступака:

- У процедури набавке услуга поправке и одржавања теренских моторних возила (закључен оквирни споразум на три године у износу од 110.182 КМ, годишњи уговор у износу од 36.727 КМ-без ПДВ-а) у обрасцу за цијену понуде нису исказани захтјеви у погледу квалитета, већ је понуђачима омогућено да сами уписују каталожке бројеве. Приликом оцјене понуде није било могуће оцијенити да ли су понуђени дијелови технички прихватљиви, а понуда је оцијењена након прибављања става стручног лица.
- Код набавке огрјевног дрвета (оквирни споразум на три године 119.077 КМ, вриједност првог годишњег уговора за четири лота 47.309 КМ-без ПДВ-а) није тражено образложење неприродно ниске понуде прворангираног понуђача који је након доношења одлуке о избору одустао од уговора. У поступку набавке није било жалби, а од отварања понуда па до доношења нове одлуке којом је изабран другорангирани понуђач је протекло више од два мјесеца, те се овај период могао скратити да је Министарство правовремено тражило образложење о неприродно ниској цијени у понуди.
- У процедури набавке млазног горива (оквирни споразум на три године у износу од 1.863.588 КМ, вриједност првог годишњег уговора након мини тендерисања 126.000 КМ-без ПДВ-а) закључен је уговор о набавци у коме је рок испоруке везан за издавање наруџбенице за коју је предвиђен рок за издавање. Наружбеница није издата у дефинисаном року, а у Министарству смо добили информацију да није било испоруке млазног горива јер се одустало од планираних активности за које је била неопходна предметна набавка. По нашем мишљењу, Министарство је требало водити рачуна о реализацији планираних активности и на основу такве процјене донијети одлуку о потреби закључивања уговора. У истом поступку смо уочили да понуђачи нису обавијештени о резултатима поступка у роковима предвиђеним тендерском документацијом.
- Након избора добављача за набавку дијелова комплета службених униформи (оквирни споразум на три године са три понуђача, годишњи уговор 249.450 КМ без ПДВ-а) понуђачи су мејлом обавијештени да ће им бити достављена одлука о избору и да је потребно да доставе доказе о личној и професионалној способности у року од пет дана од пријема одлуке. Након што тражени докази нису достављени, а комуникација се одвијала путем мејлова, Комисија је предложила поништење поступка. На одлуку о поништењу су сва три понуђача уложила жалбу код Канцеларије за разматрање жалби. Канцеларија је рјешењем вратила предмет на поновни поступак, с обзиром на то да је утврђено да одлука о избору добављача није достављена на правилан начин. Исто је за посљедицу имало продужење трајања процедуре набавке.
- Набавка услуга опште поправке резервних дијелова, склопова и агрегата за хеликоптер (вриједност уговора за два лота у укупном износу од 394.009 КМ без

⁵⁵ Члан 71. став (1) Закона о јавним набавкама

ПДВ-а) проведена је путем преговарачког поступка са објавом обавјештења. Примјена наведеног поступка била је предмет комуникације између покретача набавке и организационе јединице која проводи јавне набавке, јер у захтјеву за покретање поступка нису наведени разлози за примјену поступка како је предвиђено интерним актом Министарства⁵⁶ те се предлагало провођење набавке примјеном Правилника о поступку додјеле уговора у области одбране и безбједности. Међутим, и тај правилник предвиђа примјену преговарачког поступка са објавом обавјештења па је, због међусобног неслагања око врсте поступка, набавка покренута почетком априла 2021. године окончана закључивањем уговора у децембру 2021. године.

- Код набавке резервних дијелова за хеликоптере типа Газела (уговор у износу од 123.350 КМ без ПДВ-а) комисија приликом оцјене понуда није констатовала да у понуди прворангираног понуђача гаранција за озбиљност понуде није достављена на тражени начин. Наведени пропуст је довео до жалбе понуђача и враћање предметних радњи на поновни поступак у коме су двије понуде оцијењене неприхватљивим, а преостала понуда изабрана као прихватљива. Овај поступак је започео у мају 2021. године, а окончан закључивањем уговора у децембру 2021. године.

7.5.3 Реализација уговора

Поступак реализације уговора дефинисан је Правилником о планирању, организовању и извршењу логистичких потреба у Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ⁵⁷. Прописане интерне процедуре се поштују уз одређена кашњења у појединим фазама поступка. Министарство је креирало форму уговора на начин којим је дефинисано да је купац (Министарство) обавезан у року од 30 дана од дана закључења уговора издати наруџбеницу, а да је продавац обавезан извршити испоруку робе у року од 30 дана од дана уручења наруџбенице. Уочено је да Министарство у појединим случајевима не издаје наруџбенице у уговореном року, чиме се доводи у питање благовременост и ефикасност реализације уговора, односно могућност активирања уговорених гаранција за добро извршење уговора.

8. ОСТАЛО

8.1. ИТ ревизија

Модул за праћење залиха: Пресликавање стања нових залиха из складишта у модул залиха условљено је комплексном организацијом Оружаних снага БиХ и Министарства одбране БиХ па оно може трајати и неколико седмица, што неповољно утиче на ажурност модула те отежава управљање залихама. Поменуто првенствено зависи од курирских праваца, али и од неких других фактора. У циљу смањења неажурности, неуредности или непрегледности у изради и достављању документације на књижење, у протеклом периоду достављено је упозорење у потчињене команде и јединице ОС БиХ те је наложено да пут достављања документације на књижење не смије трајати дуже од 30 дана од момента настанка трансакције.

⁵⁶ Правилник Министарства о планирању, организовању и извршењу логистичких потреба у Министарству и Оружаним снагама (број 11-02-3-3759-58/16 од 19.02.2018. године)

⁵⁷ Саставни дио Правилника су анекси који су наведени у даљем тексту

Квалитет извјештавања модула залиха тренутно не задовољава потребе Министарства што отежава рад, посебно код пописа. Министарство има проблема са неким извјештајима у модулу јер модул нема могућност затварања периода те отварања почетних стања па исти вуку све податке од када је стављен у употребу. Такође, приликом извјештавања о стању неког артикла није креиран сумарни извјештај, него се морају повлачити стања сваког складишта појединачно. Сторнирање између складишта је ријешено на начин да се количине враћају у првобитно складиште, што генерише додатни саобраћај па извјештавање не даје реалне резултате. Још увијек је присутан проблем неусклађености одређених поља у новом модулу са Упутством о књиговодству и евиденцији у Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ.

Министарство је упутило допис Министарству финансија и трезора БиХ тражећи имена представника за формирање заједничке комисије ради сагледавања свих захтјева корисника и недостатака модула залиха. Министарство финансија и трезора БиХ још увијек није одговорило на овај допис, односно још увијек није формирана споменута комисија. Такође, Министарство одбране није креирало листу свих захтјева корисника и недостатака модула са приједлозима конкретних мјера како би се могло ефикасније приступити рјешавању проблема.

ПРЕПОРУКА 21

Министарство треба да сагледа све захтјеве корисника и недостатке модула залиха, те предложи конкретне мјере са јасним роковима у циљу рјешавања проблема, унапређења и што квалитетнијег рада модула залиха.

Модул сталних средстава: Сва стална средства ни током 2021. године нису пребачена у нови систем па се један дио сталних средстава још води у старом систему. Разлог томе је прије свега неусклађеност постојеће номенклатуре. У процесу преноса средстава у нови систем највећи ангажман захтијева процјена вриједности сталних средстава што највише утиче на брзину пребацивања у нови модул. У циљу превазилажења споменутог проблема поново је формирана комисија за процјену средстава и отпочело се са модулирањем средстава у IV кварталу 2020. године, али активности још увијек нису окончане. И даље је присутан проблем који се огледа у томе да се један број сталних средстава, залиха и ситног инвентара не води у одговарајућем модулу старог система. Споменуто отежава попис и управљање дуготрајном имовином. У протеклом периоду проведене су одређене активности, у форми издавања наредби, а у циљу превазилажења споменутих проблема.

Уочена је потреба за квалитетнијим извјештавањем у модулу сталних средстава. Неки извјештаји не групишу средства на одговарајући начин што отежава попис сталних средстава. Како би се олакшао рад, приступ модулу сталних средстава Оружаним снагама је омогућен у свим командама и јединицама са овлашћењима „само за преглед и претраживање“.

На захтјев упућен Министарству финансија и трезора БиХ за формирање заједничке комисије ради сагледавања свих захтјева корисника и недостатака модула сталних средстава још увијек није стигао одговор. Такође, ни Министарство није креирало листу својих захтјева са приједлозима конкретних мјера како би се могло ефикасније приступити рјешавању проблема.

ПРЕПОРУКА 22

Потребно је сагледати потребе Министарства и Оружаних снага БиХ везане за модул сталних средстава, те предложити конкретне мјере са јасним роковима у циљу рјешавања проблема и унапређења рада у Модулу сталних средстава.

8.2. Судски спорови

У прегледу активних судских спорова које је сачинило Министарство исказана је укупна вриједност у којој је Министарство тужена страна у износу од 13.785.018 КМ.

Поступци радноправне природе су и даље најбројнији, а значајан број њих се односи на новчана потраживања из радног односа по основу обављања послова другог радног мјеста. Оно што смо уочили код ових предмета јесте чињеница да су, према тужбеним наводима, запослени радили у организационим јединицама у којима нису попуњена сва систематизацијом предвиђена радна мјеста те да су обављали послове из описа послова непопуњених позиција. Не коментаришући пресуде, нити прејудуцирајући исход недовршених поступака, сматрамо да је неадекватност постојеће систематизације радних мјеста у Министарству, која датира из 2006. године, један од значајних фактора покретања судских поступака, те у том смислу Министарство треба да изврши адекватну процјену послова и задатака сваког појединачног радног мјеста, водећи рачуна да организационе јединице немају превелик број запослених у односу на задатке који се обављају. Поред тога, значајан број поступака се, као и ранијих година, води због распоређивања професионалних војника на чином нижерангирану позицију.

ПРЕПОРУКА 23

Неопходан је плански приступ Министарства у рјешавању проблематике судских спорова и отклањања узрока судских спорова по овим основима.

9. КОМЕНТАРИ

Министарство је, након утврђеног рока, доставило коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину. У коментарима су наведена неслагања са оцјеном реализације препорука из претходне године (препоруке број 7 и 19), констатацијама, налазима и препорукама датим у Нацрту извјештаја и то: Тачка 5.3.4.- Попис залиха, Препорука 5-Распоређивање запослених унутар платних разреда, Препорука 15-Запошљавање и статус ангажованих лица и Препорука 23-Судски спорови.

Мада су коментари достављен након утврђеног рока, исти су размотрени, али нису могли бити прихваћени јер није достављена релевантна документација или информације које би утицале на измјене налаза у Извјештају. Детаљно објашњење разлога због којих коментари нису прихваћени дато је у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину, који је достављен руководству Министарства уз коначан Извјештај о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину.

У овом Извјештају извршене су мање техничке корекције у тексту, које нису утицале на суштину датих налаза и препорука у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину.

Ревизију у Министарству за 2021. годину обавили су: Сњежана Баштинац - руководилац Одјељења за финансијску ревизију (вођа тима), Мирсада Сијамић - виши ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Данијел Јозић - виши ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Аниса Јусић - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Лутвија Шрндић - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Срђан Крајишник - ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Невена Кењић - ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Армин Кораћ - млађи ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Славиша Вуковић - виши ревизор за ИТ (члан тима), Нерман Велић - самостални ИТ ревизор (члан тима) и Садмир Тескереџић - ревизор за правну подршку ревизији (члан тима).

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију (вођа
тима)**

Сњежана Баштинац, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије**

Неџад Хајтић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2021. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2021. године

Табела III– Преглед прихода и примитака за 2021. годину

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2021. годину

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ БИХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет за 2020. годину (Службени гласник БиХ, бр. 46/20)	Усклађивања буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Проценат (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	285.534.000	0	285.534.000	284.720.435	100
Бруто плате и накнаде	197.121.000	1.419.000	198.540.000	198.380.630	100
Накнаде трошкова запослених	57.647.000	5.553.000	63.200.000	63.198.002	100
Путни трошкови	1.614.000	836.000	2.450.000	2.353.380	96
Издаци телефонских и поштанских услуга	649.000	-219.000	430.000	420.545	98
Издаци за енергију и комуналне услуге	5.787.000	965.000	6.752.000	6.519.289	97
Набавка материјала	8.755.000	-4.559.000	4.196.000	4.131.292	98
Издаци за услуге превоза и горива	4.120.000	-1.274.000	2.846.000	2.783.395	98
Унајмљивање имовине и опреме	92.000	-63.000	29.000	28.426	98
Издаци за текуће одржавање	5.904.000	-3.374.000	2.530.000	2.422.540	96
Издаци за осигурање	671.000	-119.000	552.000	532.388	96
Уговорене и друге посебне услуге	3.174.000	835.000	4.009.000	3.950.548	99
2. Капитални издаци	1.785.000	0	1.785.000	0	0
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	
Набавка опреме	1.218.000	0	1.218.000	0	0
Набавка осталих сталних средстава	0	0	0	0	
Набавка сталних средстава у облику права	397.000		397.000		
Реконструкција и инвестиционо одржавање	170.000	0	170.000	0	0
3. Текући грантови	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	287.319.000	0	287.319.000	284.720.435	99
5. Вишегодишња капитална улагања	22.000	14.867.966	14.889.966	5.293.061	36
Ремонт хеликоптера		7.480.000	7.480.000		0
Моторна возила		5.106.218	5.106.218	3.894.895	76
Перспектива	22.000	906.948	928.948	23.366	3
Набавка хеликоптера	0	1.374.800	1.374.800	1.374.800	100
6. Новчане донације	0	1.249.497	1.249.497	357.253	29
Донације САД-а			0		
Донације Пријатељске земље			0		
Донације PSOTC		1.216.963	1.216.963	344.810	28
Донације NUPI		2.919	2.919	1.696	58
Донације CISM	0	29.614	29.614	10.746	36
8. Укупно (4+5+6+7)	287.341.000	16.117.463	303.458.463	290.370.749	96

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило _____ 2022. године.

Одговорно лице:
др Сифет Поџић

Биланс стања на 31.12.2021. године

Министарство одбране БиХ

Табела II

Опис	31.12.2021.	31.12.2020.	Проценат (2/3*100)
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	2.510.348	1.656.589	149
Новчана средства	168.433	148.086	114
Краткорочна потраживања	2.307.986	1.427.387	162
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	34.600	81.116	0
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	-671	0	
2. Стална средства	153.751.746	103.861.695	148
Стална средства	498.922.231	421.601.653	118
Исправка вриједности	345.170.485	317.739.958	109
Неотписана вриједност сталних средстава	153.751.746	103.861.695	148
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	156.262.094	105.518.284	148

3. Краткорочне обавезе и разграничења	29.554.252	33.210.780	89
Краткорочне текуће обавезе	5.829.588	9.316.441	63
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	22.004.196	22.893.571	96
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	1.720.468	1.000.768	172
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	153.751.746	103.861.695	148
Извори средстава	153.751.746	103.861.695	148
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	183.305.998	137.072.475	134

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника неће бити уравнотежен (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило _____ 2022. године.

Министар:
др Сифет Поџић

Преглед прихода и примитака за 2021. годину

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ БИХ

Табела III

Опис	Планирани износ	Измјене и допуне	Укупно планирани износ	Остварени износ	Проценат (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Непорески приходи	209.000	0	209.000	158.842	76
Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика	0	0	0	0	
Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	0	0	0	0	
Приходи од изнајмљивања простора - "Деликомат" д.о.о. Томиславград	209.000		209.000		0
Приходи од рефундације боловања из ранијих година		0		69.447	
Остали приходи - приходи од акциза на лож уље				8.242	
Приходи од банкарских гаранција				68.145	
Новчане казне - пенали	0	0	0	13.007	

2. Текући трансфери и донације	0	0	0	33.449	
Примљени текући трансфери од иностраних влада и међународних организација - донације из иностранства	0	0	0	0	
Донација Краљевине Данске				33.449	
Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти	0	0	0	0	
Домаће донације	0	0	0	0	

3. Капитални примици	0	0	0	504.335	
Капитални примици од продаје сталних средстава	0	0	0	0	
Примици од продаје земљишта				321.000	
Примици од продаје прометних возила				183.335	
Примици од финансијске имовине	0	0	0	0	
Примици од дугорочног задуживања	0	0	0	0	
Примици од краткорочног задуживања	0	0	0	0	

4. Укупни приходи и примици (1+2+3)	209.000	0	209.000	696.627	333

Руководство је Преглед прихода и примитака по економским категоријама одобрило _____ 2022. године

Напомена: Приходи од изнајмљивања простора - "Деликомат" д.о.о. Томиславград у износу од 209.000,00 КМ су планирани за 2020. годину, у 2021. години није било планираних прихода.

Одговорно лице:
др Сифет Поџић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Министарства одбране Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Министарство) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2021. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са одлукама о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину (Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Министарства.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 28.02.2022.

Министар

Сифет Поџић

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

*MINISTARSTVA SIGURNOSTI
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA SIGURNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU

Broj: 04-16-1-1009/22

Sarajevo, srpanj 2022. godine

Kazalo

I.	MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	3
1.	MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	3
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II.	PREPORUKE ZA 2021. GODINU (SAŽETAK).....	7
III.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	8
1.	KRITERIJI	8
2.	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA.....	8
3.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	10
3.1.	Ustrojstvo i rukovođenje	11
3.2.	Financijsko upravljanje i kontrola	11
3.3.	Unutarnja revizija	12
4.	PRORAČUN	12
4.1.	Aktivnosti iz okvira nadležnosti	13
5.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	14
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz proračuna	14
5.1.1.	<i>Bruto plaće</i>	15
5.1.2.	<i>Naknade troškova zaposlenih</i>	15
5.1.3.	<i>Putni troškovi</i>	16
5.1.4.	<i>Izdaci za uporabu vozila</i>	16
5.1.5.	<i>Donacije</i>	17
5.2.	Pregled prihoda i primitaka	17
5.3.	Bilanca stanja	17
6.	UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA.....	17
7.	JAVNE NABAVE.....	19
8.	OSTALO	19
8.1.	IT revizija	19
9.	KOMENTARI	21
PRIVICI.....		21

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvata reviziju financijskih izvješća, i u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)** koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Ministarstva prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o **Ministarstvu** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo **Ministarstva** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške,

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li su finansijska izvješća kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih finansijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su temeljeni na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća **Ministarstva** za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2021. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standardu za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o **Ministarstvu** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti²

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva nije usklađen s odlukama Vijeća ministara BiH (točka 3.1 Izvješća);*
- *Unutarnja revizija nije uspostavljena u skladu s relevantnim propisima (točka 3.3 Izvješća);*
- *Na temelju ugovora o djelu se angažira osoblje za obavljanje poslova koji su po opisu poslovi sistematiziranih radnih mjesta (točka 6. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo **Ministarstva** je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

² Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Ministarstva**, prema definiranim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 26.07.2022. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II. PREPORUKE ZA 2021. GODINU (SAŽETAK)

Izvešćem o obavljenoj reviziji za 2021. godinu obuhvaćeno je deset preporuka. Preporuke se odnose na reviziju usklađenosti, odnosno neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Od ukupnog broja danih preporuka, osam preporuka se odnosi na slabosti, nedostatke i/ili nepravilnosti identificirane i u prethodnim izvešćima, tj. nije bilo značajnijih promjena u cilju njihovog otklanjanja te su, sukladno tome, preporuke ponovljene u 2021. godini.

U tablici koja slijedi (Tablica 1.) prikazani su podaci o danim preporukama za 2021. godinu.

Br. prep.	Točka izvješća	Revidirani proces (naslov)	Premet revizije		Status preporuke ³	
			Financijska izvješća	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	3.1.	Ustrojstvo i rukovođenje		●		●
2.	3.3.	Unutarnja revizija		●		●
3.	5.1.1.	Naknade uposlenih		●		●
4.	5.1.1.	Naknade uposlenih		●	●	
5.	5.1.2.	Putni troškovi		●		●
6.	5.1.3.	Izdaci za uporabu vozila		●		●
7.	5.1.3.	Izdaci za uporabu vozila		●		●
8.	6.	Upošljavanje i status angažiranih osoba		●		●
9.	6.	Upošljavanje i status angažiranih osoba		●	●	
10.	8.1.	IT revizija		●		●

Tablica 1. Preporuke za 2021. godinu

³ Pod statusom se podrazumijeva davanje nove ili ponavljanje prethodno dane preporuke. Preporuke dane u prethodnoj godini koje su trebale, ali nisu realizirane su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020.godinu⁴
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom financiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi BiH i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o unutarnjoj reviziji BiH.

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

Ured za reviziju je u izvješću o finansijskoj reviziji Ministarstva za 2020. godinu, dao pozitivno mišljenje na finansijska izvješća i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pozornosti na: neusuglašenost Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu s odlukama Vijeća ministara BiH, neuspostavljanje unutarnje revizije u skladu s relevantnim propisima, angažiranje osoba putem ugovora o djelu za poslove koji prema opisu poslova odgovaraju sistematiziranim radnim mjestima te nedovoljno efikasno provođenje aktivnosti vezane za uspostavu AFIS i TETRA sustava.

U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Ministarstvo je postupilo u skladu s člankom 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i izvijestilo nas o poduzetim aktivnostima na realizaciji danih preporuka u Izvješću o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

⁴ Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je financiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom financiranju donesenim na temelju odobrenog proračuna za 2020.godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Temeljem uvida u poduzete aktivnosti, u narednoj tablici (Tablica 2.) dan je osvrt na realizaciju prethodno danih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizirane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u tijeku, ✘ nerealizirane preporuke, ⓘ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom razdoblju.

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
1.	Ministarstvo je dužno uskladiti Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.	Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva nije usklađen s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.	✘
2.	Ministarstvo je dužno uspostaviti funkcioniranje unutarnje revizije u punom kapacitetu sukladno relevantnim propisima.	Funkcija unutarnje revizije još uvijek nije uspostavljena u skladu s važećim propisima.	✘
3.	Preporučamo Ministarstvu da poduzme odgovarajuće aktivnosti u proceduri donošenja podzakonskog akta koji treba regulirati isplatu policijskog dodatka.	Kompletan materijal koji se odnosi na reguliranje policijskog dodatka koncem godine upućen je prema Vijeću ministara BiH radi usvajanja istog.	✔
4.	Potrebno je da Ministarstvo poduzme aktivnosti u cilju rješavanja pitanja donošenja Pravilnika o izgledu policijske uniforme.	Ministarstvo je poduzelo aktivnosti iz svoje nadležnosti na rješavanju pitanja donošenja Pravilnika o izgledu policijske uniforme. Po primitku mišljenja Ministarstva financija i trezora BiH, Ministarstvo planira materijal uputiti prema Vijeću ministara BiH.	●
5.	Preporučamo Ministarstvu da obračun i isplatu naknada za prijevoz vrši sukladno važećem podzakonskom aktu.	Prilikom obračuna i isplate naknade za prijevoz ponovno je uočeno nepostupanje u skladu s važećim podzakonskim aktom.	✘
6.	Preporučamo Ministarstvu da se prilikom izdavanja rješenja o prestanku radnog odnosa i rješenja o otpremnini uposlenika pridržava odredbi utvrđenih podzakonskim aktom.	Rješenja o prestanku radnog odnosa i rješenja o otpremnini izdana su u skladu s odredbama podzakonskog akta.	✔
7.	Potrebno je da Ministarstvo uspostavi odgovarajuće unutarnje kontrole u pogledu jasnog i transparentnog načina obračuna putnih naloga.	Ministarstvo još uvijek nije u potpunosti uspostavilo odgovarajuće unutarnje kontrole u pogledu jasnog i transparentnog obračuna putnih naloga.	✘
8.	Ministarstvo treba raspolagati službenim vozilima sukladno podzakonskim aktima Vijeća ministara BiH.	Dva vozila Ministarstva se i dalje nalaze na korištenju kod drugih institucija, a tijekom godine Ministarstvo je pozajmljivalo vozilo na korištenje od Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH.	✘
9.	Preporučamo detaljnije obrazloženje i navođenje relacija ukoliko prijeđena kilometraža značajnije odstupa od uobičajene kilometraže koja se smatra „loko“ vožnjom.	I dalje se pod „loko“ relacija upisuju neprirodno velike pređene relacije bez obrazloženja za nastanak istih.	✘

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
10.	Preporučamo Ministarstvu da poduzme određene aktivnosti u cilju smanjenja zaključenih ugovora o djelu na poslovima koji prema opisu poslova odgovaraju sistematiziranim radnim mjestima vodeći računa da se isti zaključuju samo za konkretne jednokratne poslove koji u svojoj suštini odgovaraju karakteristikama ugovora o djelu.	Ministarstvo je i tijekom 2021. godine u kontinuitetu angažiralo osobe putem ugovora o djelu na poslovima koji prema opisu poslova odgovaraju sistematiziranim radnim mjestima.	
11.	Preporučamo Ministarstvu da više pozornosti posveti procesu javnih nabava u pogledu rokova za pokretanje postupaka i procjene vrijednosti nabave u cilju blagovremene i efikasnije realizacije postupaka javnih nabava.	Ministarstvo je blagovremeno pokretalo procedure javnih nabava u skladu s Planom nabava. Nisu uočena značajna odstupanja procijenjenih u odnosu na ugovorene vrijednosti nabava.	
12.	Preporučamo Ministarstvu da provede neophodne aktivnosti u cilju što skorijeg uspostavljanja novog AFIS sustava s obzirom na to da je tehnički sve teže osigurati stabilnost i sigurnost postojećeg sustava, čime je povećan rizik od ugrožavanja njegovog neometanog funkcioniranja.	Provode se aktivnosti u cilju uspostavljanja novog AFIS sustava.	
13.	Budući da TETRA sustav nije u funkciji neophodno je implementiranje novih naprednih interoperabilnih digitalnih radiokomunikacijskih sustava za potrebe Ministarstva i policijskih agencija Bosne i Hercegovine, stoga preporučamo Ministarstvu da u koordinaciji sa policijskim agencijama, te drugim relevantnim institucijama u što skorije vrijeme provede neophodne aktivnosti u cilju implementiranja spomenutih sustava.	Nisu provedene aktivnosti koje su neophodne za implementaciju novih naprednih interoperabilnih digitalnih radio-komunikacionih sustava (TETRA) za potrebe Ministarstva i policijskih agencija BiH.	

Tablica 2. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuke čija je realizacija u tijeku će biti predmetom daljnjeg praćenja do trenutka dok se ne realiziraju u cijelosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizirane. Shodno tome, u ovom izvješću nisu dane nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dan opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Ministarstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Ustrojstvo i rukovođenje

Unutarnje ustrojstvo i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji na koji je Vijeće ministara BiH dalo suglasnost u travnju 2009. godine. Ovim pravilnikom predviđeno je 237 radnih mjesta u Ministarstvu.

Odgovorne osobe Ministarstva su ministar i zamjenik ministra. Ministar je imenovan u srpnju 2020. godine, dok je zamjenik ministra imenovan u svibnju 2020. godine. U sastavu ovog ministarstva kao upravne organizacije nalaze se Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, Granična policija BiH, Državna agencija za istrage i zaštitu, Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja, Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova, Agencija za policijsku podršku i Služba za poslove sa strancima.

Institucije Bosne i Hercegovine su bile u obvezi da do kraja travnja 2014. godine usklade

Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva nije usklađen s odlukama Vijeća ministara BiH koje su u primjeni od 2013. godine.

pravilnike o unutarnjem ustrojstvu s odredbama Odluke o načelima za utvrđivanje unutarnje organizacije organa uprave BiH⁵ i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova

radnih mjesta u institucijama BiH⁶. Provedenom revizijom utvrđeno je kako Ministarstvo još uvijek nije uskladilo pravilnik o unutarnjem ustrojstvu s navedenim odlukama Vijeća ministara BiH. Naime, iz prezentirane dokumentacije zaključili smo kako je cjelokupna procedura praktički na samom početku. Unutar Ministarstva je u listopadu 2020. godine formirana Radna skupina za pripremu Prijedloga pravilnika o unutarnjem ustrojstvu, a nakon toga, u svibnju 2021. godine je formirana uža Radna skupina čiji je rad na pripremi Prijedloga pravilnika o unutarnjem ustrojstvu još uvijek u tijeku.

S obzirom na protek vremena i obim do sada obavljenog posla u svezi usuglašavanja Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu s odlukama Vijeća ministara BiH, zaključujemo kako Ministarstvo nije poduzelo neophodne aktivnosti na usklađivanju unutarnjeg ustrojstva s odlukama Vijeća ministara BiH.

PREPORUKA 1

Ministarstvo je dužno uskladiti Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.

3.2. Financijsko upravljanje i kontrola

Ministarstvo je u značajnoj mjeri uspostavilo sustav financijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH⁷ i podzakonskim aktima, Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Utvrđena je mapa poslovnih procesa, procijenjeni rizici i u elektronskom obliku uneseni u PIFC aplikaciju.

U skladu s Odlukom o donošenju Operativnog godišnjeg akcijskog plana Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH, Ministarstvo je usvojilo Akcijski plan

⁵ Službeni glasnik BiH broj 30/13

⁶ Službeni glasnik BiH broj 30/13, 67/15 i 51/18

⁷ Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u Ministarstvu za 2021. godinu kao i Akcijski plan mjera/aktivnosti za unaprjeđenje sustava finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu. Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o formiranju radne skupine za uspostavu finansijskog upravljanja i kontrole u Ministarstvu utvrđena je obveza radne skupine da najmanje jednom godišnje dostavlja rukovoditelju institucije Izvješće o stupnju uspostavljenosti, stanju i preporukama za daljnje unaprjeđenje sustava finansijskog upravljanja i kontrole u Ministarstvu. Ministarstvo je Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH dostavilo Godišnje izvješće o finansijskom upravljanju i kontroli za 2021. godinu.

3.3. Unutarnja revizija

U skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH⁸ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH⁹, unutarnja revizija Ministarstva mjerodavna je za obavljanje revizije u samom Ministarstvu, Agenciji za policijsku potporu, Agenciji za forenzična ispitivanja i vještačenja, Agenciji za školovanje i stručno usavršavanje kadrova i Službi za poslove sa strancima BiH.

Ministarstvo još uvijek nije uspostavilo jedinicu unutarnje revizije u skladu s važećim propisima. Važećim Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu sistematizirano je i popunjeno radno mjesto unutarnjeg revizora u kategoriji stručnog savjetnika u Uredu ministra, ali ova pozicija nije usklađena s propisima iz područja unutarnje revizije.

Ministarstvo je bilo u obvezi uskladiti Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu u dijelu koji se odnosi na unutarnju reviziju u skladu s važećim propisima, kao preduvjet za formiranje Jedinice za unutarnju reviziju u skladu s relevantnim propisima. Procedura usklađivanja Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu vezano za unutarnju reviziju je praktički na samom početku. Prijedlogom pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva je predviđeno uspostavljanje organizacijske jedinice unutarnje revizije s četiri radna mjesta i to rukovoditeljem jedinice unutarnje revizije, dva unutarnja revizora i višim referentom za administrativno-tehničke poslove i obradu podataka. U tijeku je prikupljanje mišljenja od nadležnih institucija na Prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu. Međutim, na ovaj prijedlog još uvijek nije dala mišljenje niti Središnja harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH, tako da materijal još uvijek nije upućen Vijeću ministara BiH na pribavljanje suglasnosti.

Unutarnja revizija nije uspostavljena u skladu s relevantnim propisima.

PREPORUKA 2

Ministarstvo je dužno uspostaviti funkciju unutarnje revizije u skladu s relevantnim propisima iz područja unutarnje revizije.

4. PRORAČUN

Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na temelju odredbi Zakona o financiranju institucija BiH, na kvartalnoj razini, donosilo tijekom

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 49/12 i 69/12

godine odluke o privremenim financiranju¹⁰ koristeći kao temelj odobreni proračun za 2020. godinu¹¹.

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu, Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 7.639.000 KM, od čega za tekuće izdatke 7.436.000 KM, za kapitalne izdatke 123.000 KM, a za tekuće grantove i transfere 80.000 KM.

Ministarstvu su, u skladu s odlukama o privremenom financiranju, kroz operativne planove proračuna u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 7.639.000 KM, ali sredstva za kapitalne izdatke i tekuće grantove i transfere nisu bila raspoloživa zbog uvjeta privremenog financiranja. Također, Ministarstvo je raspolagalo sredstvima iz tekuće pričuve u ukupnom iznosu od 11.735 KM odobrenih temeljem odluka Vijeća ministara BiH u svrhu plaćanja troškova za angažman međunarodne pomoći u gašenju požara (7.735 KM) te troškova za humanitarnu pomoć iz Ujedinjenih Arapskih Emirata (4.000 KM). Ukupna realizacija sredstava odobrenih na temelju odluka o privremenom financiranju u 2021. godini iznosi 7.047.230 KM. Ministarstvo je također imalo na raspolaganju sredstva višegodišnjeg kapitalnog projekta za izgradnju azilantskog centra u iznosu od 19.671 KM i sredstva iz IPA projekta za potporu provedbe zakona u iznosu od 511.938 KM. Na ovim pozicijama u 2021. godini nije bilo realizacije sredstava.

Sredstva novčanih donacija koja su bila na raspolaganju u ukupnom iznosu od 528.770 KM realizirana su u iznosu od 464.963 KM.

Dakle, u konačnici ukupan korigirani proračun Ministarstva za 2021. godini iznosio je 8.711.114 KM, koliko je i prikazano i financijskim izvješćima, ali su stvarno raspoloživa sredstva bila manja za kapitalne izdatke i tekuće grantove.

S obzirom na to kako proračun za 2021. godinu nije usvojen, Ministarstvo nije moglo realizirati sredstva dva tekuća granta: Smještaj za strance žrtve trgovine ljudima (70.000 KM) i Obilježavanje europskog dana (10.000 KM).

Ministarstvo financija i trezora BiH je, na temelju zahtjeva Ministarstva, u dva navrata donijelo odluke o prestrukturiranju rashoda Ministarstva u ukupnom iznosu od 207.000 KM. Odlukama su povećana raspoloživa sredstva na poziciji naknada troškova uposlenih (25.000 KM), putnih troškova (20.000 KM), troškova energije i komunalnih usluga (5.000 KM) i ugovorenih i drugih usluga (157.000 KM), a umanjena sredstva na poziciji nabave materijala (10.000 KM) i troškova tekućeg održavanja (197.000 KM).

4.1. Aktivnosti iz okvira nadležnosti

Dodatak na plaću policijskim službenicima: Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH¹² utvrđeno je pravo na poseban dodatak (policijski dodatak). Pravo na ovaj dodatak ostvaruju policijski službenici i to pojedinačno najviše do 40% od osnovne plaće, izuzev policijskih službenika raspoređenih na poslove u sastavu Jedinice za specijalnu podršku Državne agencije za istragu i zaštitu čiji dodatak može iznositi do 50% od osnovne plaće. Državnim službenicima Državne agencije za istrage i zaštitu, koji obavljaju poslove koji su u

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

¹² Službeni glasnik BiH, broj 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 i 65/20.

neposrednoj vezi s operativno-istražnim poslovima i koji su kao takvi utvrđeni u Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu, pripada pravo na poseban dodatak do 25% od osnovne plaće.

Zakonom je predviđeno da Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva, donosi podzakonski akt kojim se detaljnije regulira isplata policijskog dodatka. Pojedinačno rješenje o utvrđivanju policijskog dodatka donosi direktor svake policijske agencije, na temelju podzakonskog akta. Međutim, Vijeće ministara još uvijek nije donijelo podzakonski akt koji regulira isplatu policijskog dodatka, a dodatak na plaću policijskim službenicima isplaćivan je temeljem akata koje su donijeli rukovoditelji policijskih agencija, bez da je ispunjen preduvjet definiran Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH.

Ministarstvo je poduzelo aktivnosti u skladu sa svojom nadležnosti utvrđenoj Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH u svezi donošenja podzakonskog akta kojim će se regulirati isplata policijskog dodatka. Nakon što su prikupljena potrebna mišljenja nadležnih organa i ostala potrebna dokumentacija, Ministarstvo je 29.12.2021. godine uputilo kompletiran materijal Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH sa zahtjevom da se uvrsti na dnevni red naredne sjednice Vijeća ministara BiH. Vijeće ministara BiH još uvijek nije razmatralo dostavljeni materijal.

Pravilnik o policijskim uniformama: Ministarstvo je poduzelo aktivnosti iz svoje nadležnosti s ciljem dostavljanja Pravilnika o izgledu policijske uniforme Vijeću ministara BiH na usvajanje. Još 17.09.2018. godine Ministarstvo je zaprimilo mišljenje Ureda za zakonodavstvo na Prijedlog pravilnika o izgledu policijske uniforme. Mišljenje od Ministarstva financija i trezora BiH prvobitno je zatraženo 08.09.2021. godine, a na isti je upućena i urgencija 22.09.2021. godine. Na zahtjev Ministarstva financija i trezora BiH, 28.12.2021. godine dostavljena je dopuna materijala vezano za obrasce fiskalne procjene utjecaja. U vrijeme obavljanja završne revizije (ožujak 2022. godine) još uvijek nije dobiveno mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH. Po primitku mišljenja Ministarstvo planira materijal uputiti prema Vijeću ministara BiH.

5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Ministarstvo je sačinilo Godišnje finacijsko izvješće za 2021. godinu i dostavilo ga mjerodavnim tijelima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnje izvješće je sačinjeno u skladu s Pravilnikom o finacijskom izvješćivanju institucija BiH i Instrukcijom za sačinjavanje godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna proračunskih korisnika za razdoblje 01.01. - 31.12.2021. godine. Ministarstvo je u zabilješkama uz finacijska izvješća obrazložilo bilančne pozicije i izvršenje proračuna po svim pozicijama.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 7.512.193 KM, što je za 2.069.144 KM manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Manje izvršenje se najvećim dijelom odnosi na manje realizirane pozicije novčanih donacija i tekućih grantova (zbog uvjeta privremenog financiranja ova sredstva nisu bila raspoloživa).

Finacijski značajni rashodi iz proračuna za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (4.857.643 KM), naknade troškova uposlenih (743.986 KM), troškove tekućeg održavanja (488.112 KM) i ugovorene i druge posebne usluge (477.875 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u privitku Izvješća.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 4.857.643 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 2.876.070 KM, a porezi i doprinosi 1.981.573 KM. Bruto plaće i naknade su za 210.097 KM veće u odnosu na prethodnu godinu. Bruto plaće i naknade u 2021. godini u Ministarstvu su isplaćene za prosječno 179 uposlenih.

Raspoređivanje uposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini Ministarstvo je nastavilo s primjenom Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda¹³. Ukupno 96 uposlenih je napredovalo unutar platnih razreda temeljem ocjene rada, stjecanja većeg stupnja stručnog zvanja kao i na temelju kombinacije ova dva kriterija. Tijekom revizije nisu konstatirane nedosljednosti u primjeni Metodologije.

5.1.2. Naknade troškova uposlenih

Naknada za prijevoz na posao i prijevoz s posla: Iz revidiranog uzorka vidljivo je kako na zahtjevima za reguliranje prava na prijevoz nije prikazana najkraća prometna putna komunikacija za utvrđivanje udaljenosti od mjesta prebivališta do mjesta rada kako to definira Odluka o visini, načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz s posla u institucijama BiH¹⁴. Ministarstvo nije vršilo provjeru relacija navedenih u zahtjevima te su naknade obračunavane i isplaćivane u iznosima većim od pripadajućih. Nadalje, u pojedinim slučajevima primijećen je izostanak ovjerene izjave o prijevozu propisane odlukom Vijeća ministara BiH koja regulira pravo na ostvarivanje ove naknade.

PREPORUKA 3

Preporučamo Ministarstvu da obračun i isplatu naknada za prijevoz s posla i na posao vrši u skladu s važećim podzakonskim aktom.

Naknada za odvojeni život: Konstatirano je kako naknada za odvojeni život u pojedinim slučajevima nije obračunata u skladu s važećim propisima, odnosno Odlukom o načinu i postupku ostvarivanja prava uposlenih u institucijama BiH na troškove smještaja, naknadu za odvojeni život i naknadu za privremeno raspoređivanje. Naime, revizijom uzorka putnih naloga za službena vozila i isplatnih listi naknade za odvojeni život konstatirali smo kako je u određenim slučajevima korisnik prava na naknadu boravio u mjestu prebivališta dok mu je istovremeno isplaćena naknada za odvojeni život u punom iznosu. Dakle, prilikom obračuna i isplate naknade za odvojeni život ista nije umanjena razmjerno broju dana provedenih u mjestu prebivališta.

PREPORUKA 4

Ministarstvo je dužno preispitati postupak obračuna i isplate naknade za odvojeni život uposlenim koji ostvaruju pravo na istu.

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 72/17

5.1.3. Putni troškovi

Zaključno s 31.12.2021. godine, putni troškovi su iskazani u iznosu od 207.882 KM od čega se 54.575 KM odnosi na službena putovanja u zemlji, a 153.307 KM na službena putovanja u inozemstvu. Provedenim postupcima revizije ustanovljene su određene slabosti u funkcioniranju unutarnjih kontrola. Naime, kod određenog broja putnih naloga uočene su neusuglašenosti između odluka o upućivanju na službeno putovanje i putnih naloga. Neusuglašenost se odnosi na to da je u odlukama navedeno da određeni troškovi padaju na teret organizatora, dok je na obračunu putnog naloga vidljivo da ti troškovi padaju na teret Ministarstva i obratno. Zatim u pojedinim odlukama je navedeno kako će se koristiti određeno prijevozno sredstvo, ali iz putnih naloga je vidljivo da je korišteno neko drugo prijevozno sredstvo i sl. Također, u jednom slučaju je uočeno kako troškovi smještaja nisu realizirani prema kategoriji hotelskog smještaja u odnosu na status uposlenog.

PREPORUKA 5

Ministarstvo treba unaprijediti unutarnje kontrole u dijelu odobravanja službenih putovanja kao i u dijelu pravdanja istih.

5.1.4. Izdaci za uporabu vozila

Ministarstvo je prethodne godine privremeno ustupilo dva vozila na korištenje Društvu Crvenog križa BiH i Savezu sindikata policijskih tijela u BiH. Pravilnikom Vijeća ministara BiH o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH¹⁵ regulirani su uvjeti nabave, broj i način korištenja službenih vozila za potrebe institucija BiH, kao i prava, obveze i postupanja uposlenih i osoba koje upravljaju službenim vozilima, ali istim nije predviđena mogućnost ustupanja ili pozajmljivanja vozila od drugih institucija. Ustupanja službenih vozila na korištenje drugim institucijama predstavlja nedefiniran odnos u pogledu odgovornosti za nastalu štetu na vozilu, eventualno otuđenje vozila, izdavanje naloga za korištenje službenog vozila i sl. Tijekom revizije ustanovili smo kako su navedena vozila i dalje na korištenju kod spomenutih institucija. Pored navedenog, Ministarstvo je tijekom 2021. godine od Direkcije za koordinaciju policijskih tijela pozajmilo jedno vozilo na korištenje koje je u travnju 2021. godine vraćeno Direkciji.

PREPORUKA 6

Ministarstvo treba raspolagati službenim vozilima u skladu s podzakonskim aktima Vijeća ministara BiH.

Tijekom revizije na testiranom uzorku kolskih naloga ustanovili smo kako se kod pojedinih naloga pod "loko" vožnjom upisuju pređene relacije i do 200 km bez obrazloženja za nastanak istih. Također, kod pojedinih kolskih naloga ustanovili smo kako se određene relacije kretanja ne podudaraju s relacijama u izvješćima o korištenju TAG uređaja, zatim da, prema kolskim nalogima, ista osoba istovremeno upravlja s dva različita vozila, da pređeni put ne odgovara relaciji kretanja (npr. relacija Sarajevo-Mostar-Sarajevo 500 km, Sarajevo-Travnik-Sarajevo 300 km, Sarajevo-Beograd 593 km, Beograd-Sarajevo 504 km) itd. Zbog navedenih nedostataka, evidencije Ministarstva o korištenju službenih vozila ne mogu u svim slučajevima potkrijepiti namjensko korištenje službenih vozila.

¹⁵ Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 i 80/20

PREPORUKA 7

Ministarstvo je dužno osigurati pouzdane evidencije o korištenju službenih vozila kojim će se minimizirati rizik od nenamjenske uporabe službenih vozila.

5.1.5. Donacije

Tijekom 2021. godine Ministarstvo je raspolagalo sredstvima novčanih donacija u ukupnom iznosu od 528.770 KM. Ukupno izvršenje donacija iznosilo je 464.963 KM, a finansijski značajni rashodi odnose se na izdatke na temelju ugovora o djelu (221.097 KM), putne troškove (45.017 KM), ugostiteljske i usluge smještaja (54.064 KM) i nabavu opreme (38.296 KM).

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Ostvareni prihodi Ministarstva (bez donacija) s 31.12.2021. godine iznose 18.656 KM. Značajni prihodi se odnose na prihode od administrativnih pristojbi (12.275 KM) i neplanirane uplate-ostale prihode (6.373 KM) koji se odnose na prihode od refundacije bolovanja iz prethodnih godina te prihode od garancije. Tijekom revizije testirani su prihodi od administrativnih pristojbi i tom prilikom smo ustanovili kako se iste odnose na prihode od pristojbi za izdavanje odobrenja za kretanje naoružanja. Pristojbe se naplaćuju na temelju Zakona o administrativnim pristojbama BiH¹⁶.

5.3. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2021. godine u aktivi je iskazana neotpisana vrijednost stalnih sredstva u ukupnom iznosu od 5.372.540 KM, novčana sredstva u iznosu od 48.013 KM i kratkoročna potraživanja u iznosu od 7.254 KM. Novčana sredstva se odnose na sredstva donacije od donatora UNHCR-a. Kratkoročna potraživanja se najvećim dijelom odnose na potraživanje za povrat PDV-a nastalog na temelju donacije sredstava.

U pasivi su iskazane kratkoročne obveze i razgraničenja u iznosu 621.147 KM te izvori sredstava u iznosu od 5.372.540 KM. Kratkoročne obveze se najvećim dijelom odnose na obveze prema dobavljačima (117.953 KM).

Ministarstvo je izvršilo popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obveza na 31.12.2021. godine. Revidiranjem provedenog godišnjeg popisa nisu konstatirane značajnije nepravilnosti i nedostaci.

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA

Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020. godinu, Ministarstvu je odobreno 192 uposlenih. Na 31.12.2021. godine, Ministarstvo je imalo 176 uposlenih, od čega je 162 uposleno na neodređeno vrijeme, a 14 na određeno vrijeme. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta sistematizirano je ukupno 237 radnih mjesta.

¹⁶ Službeni glasnik BiH broj: 6/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 i 98/12

U razdoblju od 01.01. do 31.12.2021. godine primljen je jedan rukovodeći državni službenik na neodređeno vrijeme putem javnog oglasa, dok su četiri osobe primljene na određeno vrijeme u urede ministra i zamjenika ministra. Putem internog oglasa četiri državna službenika, dva stručna savjetnika i dva stručna suradnika su unaprijeđena na više pozicije dok je putem javnog oglasa jedan uposlenik primljen na poziciju stručnog suradnika. Tri državna službenika i tri uposlenika su interno premješteni sa jednog radnog mjesta na drugo radno mjesto koja pripadaju istoj razini radnog mjesta i istom platnom razredu.

U Ministarstvu je u 2021. godini radni odnos prestao za dvanaest uposlenih i to za šest uposlenih zbog stjecanja uvjeta za odlazak u mirovinu, dva uposlena zbog smrtnog ishoda, dva uposlena zbog dobrovoljnog istupanja iz državne službe, jednog uposlenog zbog sporazumnog raskida ugovora s Ministarstvom, a jedna osoba je odlukom rukovoditelja razriješena mandatne dužnosti. Šest osoba nalazi se na neplaćenom odsustvu dok je jedna osoba na preventivnoj suspenziji do okončanja sudskog postupka.

Ministarstvo je izvršilo ocjenjivanje državnih službenika i uposlenika i izvješće o ocjenjivanju državnih službenika prosljedilo Agenciji za državnu službu BiH.

Ugovori o djelu: Izdaci po osnovu ugovora o djelu u 2021. godini su realizirani u neto iznosu od 244.359 KM (63.441 KM iz neposredne potrošnje i 180.918 KM iz donatorskih sredstava). U odnosu na prethodnu godinu ovi rashodi su manji za 29.586 KM. Tijekom 2021. godine putem ugovora o djelu bilo je angažirano ukupno 29 izvršitelja (tijekom 2020. godine bilo je angažirano 38 izvršitelja).

Ministarstvo je i tijekom 2021. godine angažiralo najmanje deset osoba putem ugovora o djelu za poslove koji su većim dijelom vezani za postupke azila, rad u azilantskom centru i slično, za koje je isplaćeno 114.595 KM, iako u okviru Ministarstva postoji Sektor za azil s ukupno 18 uposlenih. Angažiranje na ovim, kao i ostalim poslovima za koje su zaključivani ugovori o djelu je uglavnom vršeno u kontinuitetu tijekom cijele godine, bez transparentnih procedura angažiranja. Smatramo kako ovakvo kontinuirano angažiranje nema karakter ugovora o djelu za koji se u pravilu isplaćuje jednokratna naknada.

PREPORUKA 8

Ministarstvo je dužno angažiranje osoba za obavljanje redovitih poslova vršiti u skladu s relevantnim zakonskim propisima na transparentan način, a angažiranje putem ugovora o djelu samo u izuzetnim slučajevima.

Umirovljenje državnih službenika i uposlenika: Prema članku 50. stavak 1. točka b. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, radni odnos prestaje kada državni službenik navrši 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja ili 40 godina staža osiguranja, neovisno od godina života. Revizijom je utvrđeno kako je prilikom umirovljenja osobe na radnom mjestu stručnog savjetnika, a na njegovu molbu, Ministarstvo uputilo zahtjev Agenciji za državnu službu BiH tražeći da se spomenutoj osobi produlji radni odnos do 31.12.2021. (zakonski uvjeti za umirovljenje bili su ispunjeni 07.12.2021.), kojem je Agencija udovoljila, a što je u suprotnosti s navedenom odredbom Zakona o državnoj službi u institucijama BiH.

PREPORUKA 9

Ministarstvo je dužno pridržavati se zakonskih odredbi koje reguliraju pitanje umirovljenja uposlenih u instituciji.

7. JAVNE NABAVE

Ministarstvo je donijelo Plan javnih nabava za 2021. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama¹⁷. Za svaki postupak javne nabave, odlukom ministra, formirano je povjerenstvo koje provodi postupke javnih nabava.

Prema prezentiranim podacima¹⁸, Ministarstvo je u 2021. godini provelo 38 postupaka javnih nabava. Od navedenog broja, Ministarstvo je provelo tri otvorena postupka u vrijednosti od 310.900 KM i deset konkurentskih postupaka u vrijednosti od 214.610 KM. Osim navedenog, Ministarstvo je putem izravnog sporazuma izvršilo nabave u vrijednosti od 45.125 KM. Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je 570.635 KM.

Na temelju pregledanog uzorka postupaka javnih nabava vezanih za nabavu: usluga prevođenja (179.575 KM), pružanja usluga servisiranja službenih vozila (20.500 KM), usluga stalnog pristupa internetu i IPTV signala u azilantskom centru (23.448 KM) te usluge stalnog pristupa internetu u Ministarstvu (13.700 KM) nisu uočene značajnije nepravilnosti i nedostaci.

8. OSTALO

8.1. IT revizija

AFIS sustav¹⁹: Ugovor o održavanju AFIS sustava bio je na snazi do 28.10.2020. godine. Nakon toga nije zaključen novi ugovor jer planirana financijska sredstva nisu bila dovoljna, tako da je sustav trenutno bez održavanja. Sustav otežano funkcionira zbog kvarova koji nisu otklonjeni u proteklom razdoblju.

U prethodnom razdoblju Europska komisija je u izrazila spremnost da podrži uspostavljanje novog AFIS sustava u BiH. Formirana je Radna skupina i kreiran je inicijalni Akcijski plan „Nabava i instalacija opreme za sustav automatizirane identifikacije otisaka prstiju (AFIS/APIS)“. Također, formiran je i radni tim koji je sačinjen od IT stručnjaka predstavnika institucija potpisnica Memoranduma o razumijevanju između nadležnih institucija u BiH. Radni tim je održao više sastanaka na kojima je usuglašeno tehničko rješenje i izrađena tehnička specifikacija za novi AFIS sustav u BiH shodno EU pravilima. Tehnička specifikacija za novi AFIS sustav sa pratećom dokumentacijom je dostavljena Delegaciji EU u BiH na dalje postupanje. Prethodno pokrenut postupak nabave nije okončan u 2021. godini, a imajući u vidu složen i dugotrajan postupak nabave opreme u okviru IPA državnih programa, nije moguće točno predvidjeti kada će AFIS sustav biti isporučen Ministarstvu.

TETRA sustav²⁰: Jedini domaći dobavljač koji je ekskluzivni zastupnik za održavanje TETRA sustava nije mogao da odgovori na sve zahtjeve po pitanju održavanja sustava pa je Ministarstvo prestalo da provodi postupke nabave usluge održavanja. Kako su se potom pojavili novi kvarovi koji se nisu mogli prevazići, TETRA sustav je u 2017. godini prestao sa radom. Budući kako TETRA sustav nije u funkciji, neophodna je implementacija novih naprednih interoperabilnih digitalnih radiokomunikacijskih sustava za potrebe Ministarstva i policijskih agencija Bosne i Hercegovine.

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

¹⁸ Podaci iz sustava e-nabave i tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

¹⁹ AFIS/APIS - Sustav automatske identifikacije putem otisaka prstiju i dlanova

²⁰ TETRA - Sustav za profesionalne radiokomunikacije

U cilju uspostave novih interoperabilnih digitalnih radiokomunikacionih sustava i mreže, Vijeće ministara BiH je u 2016. godini zadužilo Ministarstvo da sačini plan kapitalnih ulaganja s izvorima financiranja prema kojem bi se vršila nabava opreme te da se isti dostavi Vijeću ministara BiH na usvajanje. Još uvijek nije okončano usklađivanje Odluke o odobravanju višegodišnjeg kapitalnog ulaganja u cilju uspostavljanja interoperabilnog, digitalnog, mobilnog radiokomunikacionog sustava-TETRA i mreže za prijenos podataka za potrebe agencija za provođenje zakona Bosne i Hercegovine s primjedbama iznesenim u mišljenju Ministarstva financija i trezora BiH.

Tijekom 2018. godine Ministarstvu financija i trezora BiH je dostavljen tekst spomenute Odluke koji je usklađen s prethodnim sugestijama i komentarima iznesenim u mišljenju Ministarstva financija i trezora BiH. Ministarstvo je posljednjim aktom od 15.10.2020. godine dostavilo urgenciju Ministarstvu financija i trezora BiH, ali još uvijek nije dostavljeno mišljenje na predmetnu odluku.

PREPORUKA 10

Preporučamo Ministarstvu da u koordinaciji s policijskim agencijama te drugim relevantnim institucijama u što skorije vrijeme provede neophodne aktivnosti u cilju implementacije spomenutih sustava.

9. KOMENTARI

Ministarstvo nije u ostavljenom roku dostavilo komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2021. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće, bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Ministarstvu za 2021. godinu obavili su: Danijel Jozić - viši revizor za financijsku reviziju (voditelj tima), Srđan Krajišnik - revizor za financijsku reviziju (član tima), Nerman Velić – IT revizor (član tima) i Armin Korać – mlađi revizor za financijsku reviziju (član tima).

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

Danijel Jozić, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete financijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Tablica III. – Pregled prihoda i primitaka za 2021.godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Ministarstvo sigurnosti BiH

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Postotak 5/4*100
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	7,436,000	0	7,436,000	7,035,494	95
Bruto plaće i naknade	5,048,000	0	5,048,000	4,857,643	96
Naknade troškova uposlenih	726,000	25,000	751,000	743,986	99
Putni troškovi	145,000	20,000	165,000	162,865	99
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	88,000	0	88,000	76,839	87
Izdaci za energiju i komunalne usluge	45,000	5,000	50,000	3,849	8
Nabava materijala	110,000	-10,000	100,000	90,744	91
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	62,000	0	62,000	52,950	85
Unajmljivanje imovine i opreme	72,000	0	72,000	67,761	94
Izdaci za tekuće održavanje	801,000	-197,000	604,000	488,112	81
Izdaci za osiguranje	15,000	0	15,000	12,870	86
Ugovorene i druge posebne usluge	324,000	157,000	481,000	477,875	99
2. Kapitalni izdaci	123,000	0	123,000	0	0
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	71,000	0	71,000	0	0
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	52,000	0	52,000	0	0
3. Tekući grantovi	80,000	11,735	91,735	11,735	13
Smještaj za žrtve trgovine ljudima	70,000	0	70,000	0	
Obilježavanje Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima	10,000	0	10,000	0	
Tekuća rezerva-Transfer kantontonu		7,735	7,735	7,735	
Tekuća rezerva-Crveni križ/krst		4,000	4,000	4,000	100
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	7,639,000	11,735	7,650,735	7,047,230	92
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	19,671	19,671	0	0
Izgradnja azilantskog centra	0	19,671	19,671	0	0
6. Novčane donacije	0	528,770	528,770	464,963	88
UNHCR		308,996	308,996	294,962	
NICS		193,172	193,172	168,817	
BROADMAP		7,197	7,197		
USAID		17,430	17,430	1,185	
Donacija vlade Japana	0	1,976	1,976	0	0
7. Programi posebne namjene	0	511,938	511,938	0	0
sufinansiranje IPA	0	511,938	511,938	0	0
8. Ukupno (4+5+6+7)	7,639,000	1,072,114	8,711,114	7,512,193	86

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo dana 03.03.2022. godine.

Ministar
Selmo Cikotić

Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Ministarstvo sigurnosti BiH

Tablica II.

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, kratko. potraživanja, razgraničenja i zalihe	55,267	92,397	60
Novčana sredstva	48,013	86,278	56
Kratkoročna potraživanja	7,254	6,119	119
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	5,372,540	5,213,185	103
Stalna sredstva	20,789,252	20,413,959	102
Ispravka vrijednosti	15,416,713	15,200,774	101
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	5,372,540	5,213,185	103
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	5,427,806	5,305,583	102

3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	621,147	682,741	91
Kratkoročne tekuće obveze	148,773	200,297	74
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	472,373	462,550	102
Interni finansijski odnosi	0	17,837	0
Kratkoročna razgraničenja	0	2,057	0
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	5,372,540	5,213,185	103
Izvori sredstava	5,372,540	5,213,185	103
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	5,993,687	5,895,926	102

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika neće biti uravnotežena (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo dana 03.03.2022. godine

Ministar
Selmo Cikotić

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Ministarstvo sigurnosti BiH

Tablica III.

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	0	0	0	18,656	
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	7	
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	0	0	0	18,648	
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	367,549	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	367,549	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	0	0	0	386,205	

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 03.03.2022. godine

Ministar:
Selmo Cikotić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2021. godinu budu izrađena u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati u skladu s odlukama o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim nalogima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Ministarstva.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 03.03.2022. godine

Ministar

Selmo Cikotić

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

*MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

**MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU**

Broj: 02-16-1-1001/22

Sarajevo, srpanj 2022. godine

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	5
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	5
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	7
II. PREPORUKE ZA 2021. GODINU (SAŽETAK).....	9
III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI	10
1. KRITERIJI	10
2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA.....	10
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	17
3.1. Ustrojstvo i rukovođenje	17
3.2. Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola - kontrolno okruženje.....	19
3.3. Finacijsko upravljanje i kontrola	20
3.4. Unutarnja revizija	21
3.5. Prevencija korupcije	22
4. PRORAČUN	22
4.1. Aktivnosti iz okvira nadležnosti.....	23
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	24
5.1.1. Bruto plaće i naknade	25
5.1.2. Izdaci za uporabu vozila	26
5.1.3. Izdaci za putne troškove	27
5.1.4. Ugovorene usluge.....	27
5.1.5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	29
5.2. Pregled prihoda i primitaka	31
5.3. Bilanca stanja	33
5.3.1. Sredstva.....	33
5.3.2. Obveze.....	34
5.3.3. Popis sredstava i obveza	35
6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA.....	41
7. JAVNE NABAVE.....	46
7.1. Nabava usluga održavanja vozila	48
8. OSTALO	50
8.1. IT revizija.....	50
8.2. Sudski sporovi - imovinsko pravno pitanje	50
8.3. Revizija DKP BiH	51
9. KOMENTARI	55
PRIVICI	55

I. MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća, i u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Ministarstva vanjskih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)** koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Temelj za mišljenje sa rezervom*, financijska izvješća Ministarstva prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. *Zbog utvrđenih nedostataka pri popisu sredstava i obveza, nismo u mogućnosti potvrditi točnost bilančnih pozicija u dijelu potraživanja, obveza i stalnih sredstava Ministarstva (točka 5.3.3. Izvješća).*

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o **Ministarstvu** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornosti rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodstvo **Ministarstva** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li su finansijska izvješća kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih finansijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaoblavanje unutarnjih kontrola.
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su temeljeni na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća **Ministarstva** za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2021. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o **Ministarstvu** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Neusklađenost Pravilnika o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta sa odlukama Vijeća ministara BiH (točka 3.1. Izvješća),*
- *Ministarstvo nije uspostavilo sustav finansijskog upravljanja i kontrole sukladno zakonskoj legislativi (točka 3.3. Izvješća),*
- *Slabosti i nedostaci u proces upošljavanja i statusa angažiranih,*
- *Realizacija određenih kategorija izdataka s aspekta transparentnosti i namjenske uporabe javnih sredstava (službena vozila točka 5.1.2. , putni troškovi točka 5.1.3. i troškovi reprezentacije (točka 5.1.4. Izvješća),*
- *Nedostatke i slabosti u provođenju postupaka javnih nabava (točka 7. Izvješća),*
- *Sudski spor - Imovinsko pravno pitanje (točka 8.2. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo **Ministarstva** je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske

dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Ministarstva**, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu financijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 28.04.2022. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II. PREPORUKE ZA 2021. GODINU (SAŽETAK)

Izvrješćem o obavljenoj reviziji za 2021. godinu obuhvaćeno je 29 preporuka. Od navedenog broja, sedam preporuka se odnosi na reviziju finansijskih izvješća, dok je 22 preporuka dano zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Od ukupnog broja danih preporuka, 20 preporuka se odnosi na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identificirane i u prethodnim izvješćima, tj. nije bilo značajnijih promjena u cilju njihovog otklanjanja te su, sukladno tome, preporuke ponovljene u 2021. godini.

U tablici koja slijedi (Tablica 1.) prikazani su podaci o danim preporukama za 2021. godinu.

Br. prep.	Točka izvješća	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ²	
			Financijsko izvješće	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	3.1.	Ustrojstvo i rukovođenje		●		●
2.				●	●	
3.	3.3.	Financijsko upravljanje i kontrola		●		●
4.	4.1.	Aktivnosti iz okvira nadležnosti		●		●
5.	5.1.2.	Izdaci za uporabu vozila		●		●
6.	5.1.3.	Izdaci za putne troškove		●		●
7.	5.1.4.	Ugovorene usluge		●		●
8.				●		●
9.	5.1.5.	Višegodišnja kapitalna ulaganja		●		●
10.	5.3.1.	Sredstva		●		●
11.	5.3.2.	Obveze		●	●	
12.	5.3.3.	Popis sredstava i obveza	●			●
13.			●			●
14.			●			●
15.			●		●	
16.			●		●	
17.			●		●	
18.			●			●
19.	6.	Upošljavanje i status angažiranih osoba		●		●
20.				●		●
21.				●		●
22.				●		●
23.	7.	Javne nabave		●	●	
24.				●	●	
25.				●	●	
26.				●		●
27.				●		●
28.	8.1.	IT revizija		●		●
29.	8.2.	Sudski sporovi		●	●	

Tablica 1. Preporuke za 2021. godinu

² Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizirane preporuke iz prethodnog razdoblja su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020. godinu³
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom financiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o unutaršnjoj reviziji
- Zakon o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

Ured za reviziju je u izvješću o finansijskoj reviziji Ministarstva za 2020. godinu, izrazio mišljenje sa rezervom na finansijska izvješća na popis sredstava i obveza te mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pozornosti na neusklađenost Pravilnika o unutaršnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta sa odlukama Vijeće ministara BiH, na izostanak aktivnosti na uspostavi sustava finansijskog upravljanja i kontrole, angažiranje osoba na temelju ugovora o djelu i nedostatke u procesu javnih nabava.

U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Ministarstvo je postupajući po članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH, obavijestilo Ured za reviziju o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka danih u izvješću o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu, a obavijest je dostavljena izvan zakonom propisanog roka.

³ Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je financiranje institucija u 2021. godini vršeno u skladu s odlukama o privremenom financiranju donesenim na temelju odobrenog proračuna za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Temeljem uvida u poduzete aktivnosti, u narednoj tablici (Tablica 2.) dan je osvrt na realizaciju prethodno danih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

☑ realizirane preporuke, 🟡 preporuke čija je realizacija u tijeku, ❌ nerealizirane preporuke, ⏸ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
1.	Ministarstvo je dužno, shodno postojećem regulatornom okviru, izvršiti usklađivanje Pravilnika o unutarnjoj organizaciji sa odlukama Vijeća ministara BiH, a sve eventualne prepreke koje prevazilaze nadležnosti Ministarstva trebaju biti delegirane nadležnim institucijama.	U 2020. godini formirana je radna grupa za izradu novog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Do okončanja završne revizije navedene aktivnosti nisu bile okončane.	❌
2.	Ponovo ističemo da Ministarstvo treba sačiniti odluku o uvjetima i načinu upućivanja zaposlenih u Ministarstvu na rad u DKP BiH u kojoj će biti jasno definirane procedure i kriteriji koji se koriste prigodom upućivanja zaposlenih u DKP BiH, pri čemu treba iznaći način da se izvrši preraspodjela sredstva u korist DKP-a BiH za koje ne postoji dovoljna zainteresiranost zaposlenih.	Prema raspoloživim informacijama načinjen je prijedlog nove Odluke te se donošenje iste očekuje u narednom razdoblju. Problematika upućivanja uposlenih u dkp za koje ne postoji zainteresiranost nastoji se riješiti i Pravilnikom o plaćama i naknadama uposlenih u dkp koji je još u nacrtu	🟡
3.	Potrebno je da Ministarstvo i dalje poduzima aktivnosti u cilju reguliranja pitanja koja se vezuju za Zaključak Predsjedništva BiH iz 2019. godine.	Ministarstvo je poduzimalo aktivnosti i slalo je čak i urgencije ali se Predsjedništvo BiH uopće nije oglašavalo po navedenim upitima i urgencijama.	🟡
4.	Ministarstvo je obvezno da propiše procedure u slučaju nastanka štete na vozilima, redoslijed aktivnosti i odgovornosti zaposlenih u ovom procesu.	Postupanje u slučaju štetnih događaja na vozilima uređeno je Naputkom o načinu postupanja u slučaju saobraćajne nezgode i nastale štete na službenim vozilima u sjedištu MVP BiH od 20.10.2021.	☑
5.	Ministarstvo je dužno postupati u skladu sa Naputkom za podnošenje, praćenje i knjigovodstveno evidentiranje zahtjeva za refundaciju naknade za bolovanje u ISFU sistem koji budžetski korisnici podnose nadležnim institucijama za povrat sredstava te podnositi zahtjeve za refundaciju u odgovarajućem obračunskom periodu.	Ministarstvo je poduzelo aktivnosti po pitanju refundacija naknada za bolovanje te iste podnosi u odgovarajućem obračunskom razdoblju.	☑
6.	Ministarstvo je dužno osigurati da se, prigodom popunjavanja putnih naloga za vozila i priznavanja troškova, pridržava odredbi definiranih aktima Vijeća ministara BiH.	Uvidom u putne naloge za uporabu službenih vozila uočeno je da osoba koja ostvaruje pravo na naknadu za odvojeni život, u putni nalog za vozilo evidentira relacije mjesto rada–mjesto prebivališta u skladu sa evidencijom o prisustvu na poslu.	☑
7.	Potrebno je da Ministarstvo poduzme sve potrebne aktivnosti u cilju ubrzanja uspostave sistema finansijskog upravljanja i kontrole.	Ministarstvo nije implementiralo sustav finansijskog upravljanja i kontrole	❌

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
8.	Ministarstvo je obavezno sačiniti plan integriteta i kreirati okruženje koje će biti u stanju poduzimati aktivnosti na prevenciji korupcije.	U tijeku su aktivnosti na izradi Plana borbe protiv korupcije i plana integriteta – aktivnosti započete u 2022. godini.	
9.	Ponovno ističemo da je potrebno razmotriti i osmisliti način prema kojem bi svaki DKP, shodno godišnjem programu rada Ministarstva, sačinjavao svoj program rada sa planiranim aktivnostima tijekom godine na bazi programa rada Ministarstva, a shodno tome, na kraju razdoblja, i izvješće o radu koji bi obuhvatio aktivnosti obavljene tijekom godine u komparaciji sa programom rada, što bi bila i kvalitetna podloga za sačinjavanje izvješća o radu na razini Ministarstva.	Ministarstvo nije uspostavilo sustav gdje bi DKP na temelju godišnjeg programa rada Ministarstva sačinjavali svoje planove i programe rada kao i izvještaje na bazi istih. Planiranje i izvješćivanje o radu DKP nije sustavno uspostavljeno.	
10.	Ministarstvo treba okončati aktivnosti oko pripreme Nacrta zakona o vanjskim poslovima i isti sa pratećim prilogima dostaviti Vijeću ministara BiH na razmatranje.	Ministarstvo nije okončalo aktivnosti oko pripreme Nacrta zakona o vanjskim poslovima, određene aktivnosti su poduzimane ali je Ministarstvo financija i trezora BiH vratilo prijedlog na doradu.	
11.	Ministarstvo treba nastaviti sa kvalitativnim unaprijeđivanjem sadržaja bilješki uz financijske izvještaje u cilju detaljnijeg izvještavanja o bitnim promjenama tijekom godine i stanju imovine i obveza Ministarstva na 31.12. tekuće godine.	Zabilješke uz financijska izvješća su dijelom unaprijeđena ali i dalje ostaje obveza za sačinjavanje cjeloviti i sveobuhvatni zabilješki uz financijska izvješća sukladno instrukciji MFT	
12.	Ministarstvo je dužno dosljedno se pridržavati procedura koje je samo propisalo kada su u pitanju prava zaposlenih koja proizilaze iz radnog odnosa u Ministarstvu.	Ministarstvo je dosljedno primjenjivalo procedure vezano za prava zaposlenih – sve osobe koje su bile u dkp mreži 6 mjeseci prije odlaska u mirovinu su vraćene u sjedište.	
13.	Ponovo preporučujemo Ministarstvu da se uspostave efikasne kontrole nad izdacima za putne troškove u cilju racionalnog trošenja proračunskih sredstava, uz dosljednu primjenu propisa kojom se reguliraju naknade za službeno putovanje.	Ministarstvo još uvijek nije uspostavilo efikasne kontrole nad realizacijom izdataka za službena putovanja.	
14.	Ministarstvo i dalje treba nastaviti sa unapređenjem evidencija o korištenju vozila čime bi se osigurala transparentnost i smanjilo moguće nenamjensko korištenja službenih vozila.	Ministarstvo još uvijek nije uspostavilo efikasne kontrole nad realizacijom izdataka za službena vozila.	
15.	Ministarstvo je dužno da prigodom korištenja sredstava za reprezentaciju postupi u skladu sa internim pravilima i pravilima Vijeća ministara BiH, a sve u cilju racionalnog trošenja budžetskih sredstava.	Nisu uočena značajnija unapređenja sistema internih kontrola u pogledu korištenja reprezentacije	

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
16.	Potrebno je da Ministarstvo nastavi aktivnosti na jasnom definiranju prava i obveza zaposlenih u DKP-ima BiH u pogledu zdravstvene zaštite.	U tijeku obavljanja revizije za 2021. nisu predložene informacije o poduzimanju daljnjih aktivnosti na unapređenju zdravstvene zaštite uposlenih u DKP BiH.	
17.	Potrebno je da Ministarstvo analizira postojeće stanje višegodišnjih kapitalnih ulaganja i napravi plan aktivnosti za realizaciju raspoloživih sredstava za višegodišnje kapitalne projekte.	Ministarstvo nije poduzimalo značajnije aktivnosti na za realizaciju odobrenih višegodišnjih projekata.	
18.	Ministarstvo treba da nastavi sa aktivnostima na uspostavljanju pouzdanog sustava internih kontrola koji će omogućiti redovni transfer naplaćenih konzularnih prihoda.	Ministarstvo kontinuirano radi na unapređenju postojećeg sustava kontrole naplate i transfera prihoda od konzularnih usluga u saradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH u cilju kvalitetnog rješenja.	
19.	Potrebno je osigurati da se troškovi transfera i drugi bankarski troškovi plaćaju sa računa za redovnu djelatnost DKP-a, a konzularni račun da se koristi samo za naplatu i transfer konzularnih prihoda ostvarenih u DKP BiH mreži.	Troškove održavanja konzularnog računa i provizije (provizija za transfer konzularnih taksi i dr.) se naplaćuju sa konzularnog računa DKP-a BiH u pojedinačnim slučajevima samo kad banke u skladu sa svojom poslovnom politikom odbijaju da navedene troškove naplaćuju sa drugog računa.	
20.	Ministarstvo treba da nastavi vršiti redovitu kontrolu knjigovodstvenog evidentiranja na kontima prihoda i kontu 191115- Razgraničeni prihod po osnovu naplaćenih konzularnih prihoda u DKP-ima te, u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora, prije sastavljanja financijskih izvještaja, osigurati knjigovodstveno zatvaranje konta 191115.	U saradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH se vrši usuglašavanje knjigovodstvenog stanja na kontu 191115 – Razgraničeni prihod po osnovu naplaćenih konzularnih taksi u cilju pravovremenog zatvaranja konta prihoda. Međutim, saldo na kontu 191115 ukazuje na to da navedeno pitanje nije još u cijelosti riješen	
21.	Ministarstvo treba da, u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH, razmotri mogućnosti rješavanja načina planiranja i realizacije bankarskih i drugih troškova koji prate transfer konzularnih prihoda iz DKP BiH mreže na Jedinstveni račun trezora.	U saradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH, Ministarstvo poduzima aktivnosti na rješavanju načina planiranja i realizacije bankarskih i drugih troškova koji prate transfer konzularnih prihoda iz DKP BiH mreže na Jedinstveni račun trezora.	
22.	Potrebno je sačiniti procedure za evidentiranje potraživanja od zaposlenih koje bi uključivale i postupak naplate potraživanja iz ranijeg razdoblja.	Nisu sačinjene pisane procedure za evidentiranje potraživanja od zaposlenih, niti je definiran postupak naplate potraživanja iz ranijeg razdoblja.	

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
23.	Potrebno je da Ministarstvo, u saradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH, riješi pitanje salda na kontu razgraničenih prihoda (tečajne razlike).	Ministarstvo se pisanim putem obratilo Ministarstvu financija i trezora BiH i date su im upute za rješavanje trenutno postojećih salda na kontima razgraničenja, međutim razlog za nastanak salda nije riješen. Ministarstvo nije osiguralo da se u budućnosti evidentiranje poslovnih promjena po žiro računima u DKP po datumu nastanka.	
24.	Ministarstvo treba voditi računa da stavke knjižene na kontima razgraničenih rashoda trebaju biti zatvorene u toku godine, inače se evidentiraju kao vanredni prihodi institucija BiH.	Poduzete su aktivnosti na zatvaranju evidentiranih razgraničenih rashoda u tijeku proračunske godine, međutim nisu u cijelosti zatvorena ranije rezervirana sredstva za plaćanje ugovorenih, kapitalnih, obveza u DKP BiH.	
25.	Ministarstvo treba da unaprijedi sadržaj izvještaja pojedinačnih povjerenstava za popis stalnih sredstava i sadržaj izvješća Središnjeg popisnog povjerenstva u smislu navođenja podataka utvrđenih popisom i izvođenja zaključka o usklađenosti ili neusklađenosti stvarnog i knjigovodstvenog stanja stalnih sredstava sa stanjem na 31.12. tekuće godine.	Izvještaji pojedinačnih povjerenstava za popis sredstava nisu u svim slučajevima usklađeni sa danim instrukcijama. I dalje ima prostora za unaprjeđenje sadržaja izvješća, a sve u cilju potvrde usklađenosti stvarnog stanja sa knjigovodstvenim.	
26.	Ministarstvo je dužno da (po potrebi u saradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH) riješi eventualna tehnička pitanja u cilju uspostavljanja pune funkcionalnosti modula stalnih sredstava kao obvezne pomoćne evidencije za stalna sredstva čime bi se stvorili uvjeti i za usklađivanje stvarnog stanja koje je utvrđeno popisom i knjigovodstvenog stanja stalnih sredstava u Glavnoj knjizi Ministarstva.	Modul stalnih sredstava, kao obvezne pomoćne evidencije za stalna sredstva, nije u punoj mjeri uspostavljen u Ministarstvu. Ni u 2021. godini nije izvršen unos stanja sredstava po obavljenom popisu, tako da nije ni pokrenut proces usklađivanja stvarnog stanja sa knjigovodstvenim na 31.2.2021. godine.	
27.	Potrebno je da Ministarstvo, prigodom popisa novčanih sredstava, uzme u obzir sva konta novčanih sredstava i sačini obrazloženja za salda na navedenim kontima.	U izvještaju o popisu nisu sačinjena obrazloženja za iskazana salda na svim kontima novčanih sredstava.	
28.	Potrebno je da Ministarstvo sačini analizu dokumentiranosti, strukture i ročnosti potraživanja, te provede neophodna knjiženja u cilju iskazivanja točnih bilančnih pozicija u finansijskim izvještajima.	Započete su aktivnosti na utvrđivanju strukture i ročnosti potraživanja, odnosno Ministarstvo je pokrenulo postupak utvrđivanja osnovanosti knjiženja potraživanja s posebnim naglaskom za ranije evidentirana potraživanja.	
29.	Potrebno je, prigodom evidentiranja transakcija i knjigovodstvenih promjena u Glavnoj knjizi, osigurati potpuno poštivanje računovodstvenih pravila i principa kako bi iskazana salda na bilančnim pozicijama bila točna i odražavala stvarno stanje.	Ministarstvo ni u 2021. godini, prigodom evidentiranja transakcija i knjigovodstvenih promjena u Glavnoj knjizi, nije osigurano potpuno poštivanje računovodstvenih pravila i principa.	

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
30.	Zbog velike fluktuacije, potrebno je osigurati ažurno vođenje evidencija o zaposlenim tako da se stvore uvjeti da Ministarstvo u bilo kojem trenutku raspolaže informacijom o točnom broju zaposlenih sa statusom svake zaposlene osobe.	Još uvijek nije uspostavljeno ažurno vođenje evidencija o zaposlenima	
31.	Ministarstvo je dužno angažman osoba putem ugovora o radu na određeno vrijeme provoditi u skladu sa Zakonom o radu u institucijama BiH, rukovodeći se načelima zakonitosti i transparentnosti.	I dalje se angažman određenog broja osoba putem ugovora o radu na određeno radno vrijeme provodio bez raspisivanja javnog natječaja ne vodeći računa o načelu transparentnosti	
32.	Ministarstvo je dužno rukovoditi se uvjetima koje određena aktivnost (posao) treba ispunjavati (Zakon o obligacionim odnosima) da bi za realizaciju iste bio korišten ugovor o djelu kao instrument angažmana.	Ministarstvo je i dalje nastavilo praksu angažiranja uposlenih po ugovoru o djelu na duže vremensko razdoblje	
33.	Ponovo preporučujemo Ministarstvu da popunu radnih mjesta vrši shodno regulativi vezanoj za proces zapošljavanja u institucijama BiH, čime će se osigurati kontinuitet u radu za pojedina radna mjesta, te omogućiti angažman zaposlenih u punom kapacitetu na zadacima koji su u opisu radnog mjesta na koje su raspoređeni.	I dalje velik broj osoba obavlja poslove drugog radnog mjesta po ovlaštenju te upražnjena radna mjesta nisu popunjena sukladno zakonskoj regulativi	
34.	Ministarstvo je dužno s posebnom pozornošću pristupiti realizaciji preuzetih prava i obveza iz zaključenog Ugovora sa izvođačem radova u cilju efikasnog korištenja raspoloživih proračunskih sredstava za ove namjene i konačnog stavljanja u funkciju multifunkcionalnog atrija u dvorištu Ministarstva.	Do momenta obavljanja završne revizije multifunkcionalni atrij u dvorištu Ministarstva nije stavljen u funkciju. Na odstupanje od definirane dinamike u realizaciji zaključenog Ugovora sa izvođačem radova u značajnoj mjeri utjecaj je imao imenovanje Nadzornog organa.	
35.	Ministarstvo je obvezno da prigodom provođenja javne nabave ima isti tretman prema svim ponuđačima i da se dosljedno pridržava zahtjeva koje definira prema potencijalnim ponuđačima u konkretnom postupku javne nabavke.	Prigodom provođenja postupaka javnih nabava Ministarstvo je uglavnom osiguralo isti tretman prema svim ponuđačima.	
36.	Potrebno je posebno posvetiti pozornost kvalitetnoj procjeni vrijednosti nabavke radova kao jednom od preduvjeta za efikasno trošenje javnih sredstava.	Ministarstvo u 2021. godini nije pokretalo postupke nabavke radova, tako da nismo u mogućnosti izvršiti ocjenu realizacije preporuke.	
37.	Ministarstvo je dužno prilikom realizacije nabavke avio-karata dosljedno primjenjivati odredbe zaključenog ugovora u cilju zaštite interesa Ministarstva kao ugovorne strane.	U određenim slučajevima nije moguće točno utvrditi da li su ponuđene opcije od tri različite aviokompanije kako je definirano okvirnim sporazumom.	

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
38.	Ministarstvo je dužno postupke javnih nabavki pokretati na vrijeme kako bi isti mogli biti okončani do isteka važnosti prethodnog ugovora o nabavci.	Ni u 2021. godini Ministarstvo nije osiguralo sve uvjete da postupke javnih nabavki pokreće na vrijeme, odnosno nije osiguralo da se postupak javne nabavke okonča do isteka važnosti prethodnog ugovora o nabavci.	
39.	Ministarstvo je dužno prigodom realizacije ugovora o javnim nabavama, u slučajevima primjedbi u pogledu kvaliteta izvršenih usluga u odnosu na ugovoreno, dosljedno primjenjivati odredbe zaključenog ugovora u cilju zaštite interesa Ministarstva kao ugovorne strane.	U 2021. godini nije bilo primjedbi u pogledu kvaliteta izvršenih usluga u odnosu na ugovoreno, tako da ocjenu realizacije date preporuke nismo u mogućnosti izvršiti.	
40.	Ministarstvo treba, posebno u uvjetima kada značajan broj DKP-ova BiH nema svoju web stranicu, uspostaviti mehanizam za efikasno ažuriranje podataka i unaprjeđenje sistema objave podataka na web stranici, gdje bi se, između ostalog, kreirali i novi linkovi kao što su informacije o javnim nabavkama u sjedištu i DKP-ima.	Obustavljene su aktivnosti na implementaciji nove web stranice i nije uspostavljen mehanizam efikasnijeg ažuriranja podataka na web stranici.	
Br. prep.	Preporuke iz izvješća ranijih godina	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća ranijih godina	Status
1	Potrebno je zbog kompleksnosti procedura i minimiziranja rizika nastanka greške, prilikom provođenja postupaka javne nabave radova u DKP-ima BiH (i drugih kompleksnih nabava), a potom i realizacije tako zaključenih ugovora, suradnju i koordinaciju između sjedišta i DKP-ova BiH podići na viši razinu - (2018.godina)	U 2021.godini nije bilo značajnijih realizacija nabava u DKP-ima te stoga nismo mogli ocijeniti realizaciju dane preporuke.	
2	Potrebno je da Ministarstvo na bazi dosadašnjeg iskustva u servisiranju vozila nastoji potrebe za robama i uslugama u nabavi usluga održavanja vozila (s rezervnim dijelovima) iskazati količinski uz kvantificiranje vremena potrebnog za izvršenje pojedinačnih servisnih radnji - (2018.godina)	U postupku nabave usluga održavanja vozila koji je proveden u 2021. godini izbor dobavljača je vršen na temelju iskazivanja jediničnih cijena za usluge i rezervne dijelove.	
3	Ministarstvo je u postupcima nabava koje provodi dužno pridržavati se propisnih rokova u pogledu donošenja odluke o izboru i zaključenju ugovora sa izabranim dobavljačem- (2018.godina)	Ministarstvo nije uspostavilo sistem blagovremenog zaključivanja ugovora sa izabranim dobavljačem.	

Br. prep.	Preporuke iz izvješća ranijih godina	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća ranijih godina	Status
4	Preporučamo Ministarstvu da analizira pravni okvir za imenovanje veleposlanika i drugih međunarodnih predstavnika BiH i sukladno tome pokrene inicijativu za harmoniziranjem propisa, a da u međuvremenu, prije pokretanja postupka traženja agremana za imenovanu osobu, odnosno prije upućivanja imenovane osobe na pripreme, osigura sve potrebne dokaze za reguliranje radnopravnog statusa imenovane osobe - (2019.godina)	U 2021. godini nisu evidentirani slučajevi imenovanja veleposlanika bez ispunjavanja zadanih kriterija. Napominjemo da u ovakvim slučajevima može doći do neusklađenosti sa Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH prema kojem imenovana osoba prima plaću iz višeg platnog razreda od onog koje bi primala sa srednjom stručnom spremom (dakle još uvijek imamo situaciju da se određenoj veleposlanici isplaćuje plaća visoke stručne spreme iako posjeduje srednju stručnu spremu).	II
5	Ministarstvo treba prigodom budućih nabava naftnih derivata tendersku dokumentaciju kreirati na način koji osigurava promjenu cijene na više ili na niže na bazi objektivnih parametara kao što su podaci Agencija za statistiku BiH, na koje utjecaj nema niti ugovoreni organ, niti dobavljač u tijeku realizacije ugovora (okvirnog sporazuma) - (2019.godina)	Tenderskom dokumentacijom za nabavu naftnih derivata definirani su uvjeti u kojima će se priznati promjena ugovorene cijene kao i način dokazivanja.	✓

Tablica 2. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuke čija je realizacija u tijeku će biti predmetom daljnjeg praćenja do trenutka dok se ne realiziraju u cijelosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizirane. Shodno tome, u ovom izvješću nisu dane nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dan opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Ministarstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Ustrojstvo i rukovođenje

Unutarnje ustrojstvo i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji iz 2013. godine i izmjenom istoga iz 2018. godine kojim je u sistematizaciju obuhvaćena i Jedinica za unutarnju reviziju. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva uređen je način rada i rukovođenja Ministarstvom, te opis radnih mjesta državnih službenika i zaposlenika. Pravilnikom su sistematizirana radna mjesta za 658 izvršitelja od kojih je 288 radnih mjesta sistematizirano u sjedištu, a 370 radnih mjesta u DKP-ima BiH. Uvidom u pregled sistematizacije uočili smo da je u Kabinetu ministricе upražnjeno radno mjesto tehničkog tajnika i vozača. Ministarstvom rukovodi ministrica imenovana na mandatno razdoblje od četiri godine počev od 24.12.2019. godine.

Ministarstvo ni u 2021. godini nije okončalo aktivnosti na usklađivanju Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta s Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH⁴ i Odlukom o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustrojstva organa

Ministarstvo ni u 2021. godini nije uskladilo Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta sa odlukama Vijeća ministara.

uprave BiH⁵. U 2020. godini poduzete su određene aktivnosti u smislu formiranja radne grupe za izradu novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji koje do okončanja završne revizije u 2022. godini (travanj 2022. godine) nisu dale konkretne rezultate. Imajući u vidu sve specifičnosti Ministarstva, postojeći Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji je u cijelosti prevaziđen i neprilagođen trenutnim kadrovskim potrebama te otežava svakodnevno funkcioniranje Ministarstva. Napominjemo kako su institucije BiH bile u obvezi da do kraja travnja 2014. godine usklade pravilnike o unutarnjoj organizaciji sa gore navedenim odlukama. Od ključne je važnosti da Ministarstvo u što skorije vrijeme okonča započete aktivnosti glede izrade novog pravilnika.

Nadalje, napominjemo kako je Ministarstvo preuzelo kodeks ponašanja od Agencije za državnu službu BiH koji nije u cijelosti prilagođen potrebama, tj. djelatnosti Ministarstva koja uključuje i diplomatsko predstavljanje.

PREPORUKA 1

Ministarstvo je dužno uskladiti Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.

PREPORUKA 2

S obzirom na rizike koji se mogu javiti u postupanjima koja nisu predviđena okvirom državne službe, Ministarstvo, pored Kodeksa državnih službenika preuzetog od Agencije za državnu službu, treba razmotriti mogućnost donošenja pravila ponašanja diplomata i drugih uposlenih u službi vanjskih poslova.

Upućivanje uposlenih u DKP: Još u tijeku 2020. godini su, u cilju osiguranja sustavnog pristupa delegiranju uposlenih za odlazak u DKP mrežu, pripremljene izmjene i dopune Odluke o uvjetima i načinu upućivanja uposlenih u DKP mrežu BiH, ali iste još uvijek nisu usvojene – kako smo informirani navedene odluke se još uvijek nalazi u Kabinetu ministrice. Prema informacijama dobivenim tijekom revizije, državni službenici i zaposlenici pismenim podneskom prema ministru su mogli iskazati zainteresiranost za upućivanje na rad u DKP. Međutim, na oglasnim pločama Ministarstva se ne objavljuju oglasi za sva upražnjena radna mjesta. Oglasi se objavljuju samo za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta za koja ne postoji iskazano zanimanje za upućivanje na rad, a za koje postoji potreba popunjavanja. Iako odredbama Odluke ne postoji obveza objavljivanja oglasa za upražnjena radna mjesta, smatramo kako bi uspostavljanjem jasnih procedura i kriterija koji bi se koristili prigodom upućivanja uposlenih u DKP doprinijelo transparentnosti i adekvatnijoj fluktuaciji te boljoj iskorištenosti postojećih kadrova. *Također smo mišljenja kako Ministarstvo, u suradnji sa Predsjedništvom BiH, a u cilju transparentnog izbora što kvalitetnijih diplomata BiH, treba poduzeti aktivnosti i donijeti jasne pisane kriterije na temelju kojih bi se vršili prijedlozi i*

⁴ Službeni glasnik BiH broj: 30/13

⁵ Službeni glasnik BiH broj: 30/13

imenovanja na diplomatske pozicije u DKP-ima, i koji bi trebali da budu poznati javnosti, odnosno svim kvalificiranim pojedincima.

Nadalje, tijekom revizije smo uočili da Ministarstvo ne posjeduje ažurnu i sveobuhvatnu bazu podataka o diplomatskom osoblju sa svim potrebnim elementima i podacima, uključujući i kretanja i vrijeme boravka po raznim destinacijama (postoji određena baza koja nije ažurna). Smatramo da bi takva jedna baza podataka u elektronskoj formi pružila dobar temelj za kvalitetnije raspoređivanje diplomatskog osoblja i smanjilo nezadovoljstvo i sumnje kako se neko diplomatsko osoblje favorizira i raspoređuje u poželjnije destinacije u odnosu na drugo.

Zaključkom Predsjedništva BiH od 06.11.2019. godine obustavljeno je raspoređivanje diplomata u i iz DKP mreže do sačinjavanja izvještaja o stanju u DKP BiH sa pregledom nacionalne strukture zaposlenih u istim, a najkasnije do 18.11.2019. godine. Ministarstvo je traženi izvještaj sačinilo 25.11.2019.godine i dostavilo Predsjedništvu BiH.

Također, Ministarstvo je 21.11.2019. godine zaprimilo akt Agencije za državnu službu BiH kojim ista navodi (pozivajući se na Zaključak Predsjedništva BiH) da nije u mogućnosti dalje davati mišljenja po zahtjevima Ministarstva za interne premještaje državnih službenika u i iz DKP mreže do donošenja nove odluke Predsjedništva BiH. Ministarstvo je Predsjedništvu BiH uputilo dopis u kojem se navodi da upućivanje diplomata u DKP mrežu i njihov raspored unutar sjedišta Ministarstva nisu mogući, te da, u cilju prevazilaženja trenutne situacije, Predsjedništvo BiH zauzme odgovarajući stav i donese pojašnjenje u smislu izbjegavanja dodatnih pravnih i finansijskih posljedica, čime bi se omogućio nesmetan nastavak rada pojedinih organizacionih jedinica. Također, Ministarstvo je u prosincu 2019. godine i srpnju 2020. godine uputilo urgenciju Predsjedništvu BiH po navedenim pitanjima.

Prema raspoloživim informacijama, Ministarstvo od Predsjedništva BiH nije dobilo bilo kakav odgovor u tijeku obavljanja revizije za 2021. godinu. Po prijemu odluke Predsjedništva BiH o imenovanjima veleposlanika i drugih međunarodnih predstavnika BiH, u skladu sa instrukcijom od 07.04.2020. godine, Ministarstvo pismeno obavještava sve imenovane osobe o odluci Predsjedništva BiH i od istih traži dostavu potrebne dokumentacije. Nakon toga, Ministarstvo pokreće proceduru pribavljanja agremana, odnosno egzekvatures.

Ministarstvo je, na temelju članka 6. Odluke Predsjedništva BiH o imenovanju veleposlanika i drugih međunarodnih predstavnika BiH, sačinilo Prijedlog pravilnika o kriterijima za ocjenjivanje rada veleposlanika, veleposlanika at large, šefova diplomatskih misija, predstavnika BiH pri međunarodnim organizacijama koji su u svojstvu šefa diplomatske misije, generalnih konzula i veleposlanika koji su imenovani ili upućeni na rad u međunarodne organizacije kao zaposlenici tih organizacija i dostavilo ga 18.08.2020. godine na suglasnost Predsjedništvu BiH. Predsjedništvo BiH nije ni u 2021. godini dalo odgovor na dostavljeni prijedlog.

3.2. Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola - kontrolno okruženje⁶

Tijekom revizije za 2021. godinu ponovo smo uočili iste ili slične nepravilnosti, nedostatke i slabosti u funkcioniranju Ministarstva (to potvrđuje i obujam nerealiziranih preporuka revizije), koji upućuju na zaključak kako cjelokupan sustav internih kontrola u Ministarstvu još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini.

⁶ Kontrolno okruženje obuhvaća sljedeće elemente: integritet i etičke vrijednosti, filozofiju i način rada menadžmenta, organizacijsku strukturu, određivanje ovlasti i zaduženja, politike i praksu koji se odnose na ljudske resurse, kompetentnost osoblja

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, ponovo smo konstatirali sljedeće nedostatke i slabosti: sustav financijskog upravljanja i kontrole je na dosta niskoj razini razvoja, pravilnik o unutarnjem ustroju nije usklađen sa odlukama Vijeća ministara, proces upošljavanja i angažiranja osoblja i dalje nije u cijelosti transparentan, popisom imovine nisu u cijelosti usklađena knjigovodstvena stanja sa stvarnim stanjem stalnih sredstava, potraživanja i obveza, nije riješeno u cijelosti sravnjenja naplate prihoda koje Ministarstvo ostvaruju na temelju svoga poslovanja, realizacija višegodišnjih kapitalnih izdataka i dalje nije na zadovoljavajućoj razini, dokumentacija i evidencije vezane za osjetljive kategorije troškova (reprezentacija, uporaba službenih vozila, putni troškovi i slično) i dalje nije uredna i cjelovita, uočeni propusti, nedostaci i slabosti kod procesa javnih nabava i slično. Iako se navedeni nedostaci i slabosti ponavljaju već duži niz godina, nismo uočili značajnije i konkretnije aktivnosti Ministarstva na njihovom rješavanju. Postojeći stupanj razvoja sustava unutarnjih kontrola predstavlja visok rizik za efikasno poslovanje institucije, te može u konačnici usporiti ili onemogućiti ostvarivanje ciljeva Ministarstva. Po našem mišljenju, ključni aspekti koji sustav unutarnjih kontrola Ministarstva, njegovu organizaciju i funkcioniranje čine neefikasnim su:

- *nedostatak zakona o vanjskim poslovima,*
- *neusklađenost i prevaziđenost postojećeg unutarnjeg ustrojstva i sistematizacije,*
- *slabosti u sustavu upravljanja ljudskim resursima - HRM i*
- *nizak stupanj razvoja i uspostave sustava financijskog upravljanja i kontrole – FUK.*

Nadalje, utvrdili smo da se određen broj slučajeva obavljanja poslova drugog radnog mjesta po ovlaštenju u sjedištu Ministarstva odnosi se na vrlo značajna i rukovodeća radna mjesta, poput pomoćnika ministra, tajnika Ministarstva i sl. Ova praksa traje duže vremensko razdoblje što utječe na uspostavljanje kvalitetnog sustava unutarnjih kontrola i osiguranje kontinuiteta u poslovima Ministarstva.

Postojeće kontrolno okruženje u kojem djeluje Ministarstvo, bez gore navedenih komponenti i sa utvrđenim manjkavostima, ne može se smatrati zadovoljavajućim, jer temeljni preduvjeti za provođenje cjelovitih unutarnjih kontrola nisu stvoreni. Slabosti kontrolnog okruženja determiniraju manju efektivnost kontrola te povećavaju rizik nastanka nepravilnosti i nedostataka u poslovanju. Efektivno kontrolno okruženje služi kao pretpostavka stabilnom sustavu unutarnjih kontrola.

Detaljnije informacije o uočenim nepravilnostima i nedostacima u poslovanju Ministarstva tijekom 2021. godine dana su u odgovarajućim poglavljima ovog Izvješća.

3.3. Financijsko upravljanje i kontrola

Financijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sustav politika, procedura i aktivnosti koji uspostavlja i za koji je odgovoran rukovoditelj institucije, a zasniva se na upravljanju rizicima i daje razumno uvjerenje da će ciljevi institucije biti ostvareni na pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način.

Na temelju izvršene revizije Ministarstva, zaključili smo kako još uvijek nije uspostavljen efikasan sustav financijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH⁷, Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Revizorskim postupcima smo

Ministarstvo još uvijek nije uspostavilo sustav financijskog upravljanja i kontrole sukladno zakonskoj regulativi.

⁷ Službeni glasnik BiH, br: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

utvrdili kako Ministarstvo nije provelo sve ključne aktivnosti u pogledu uspostave sustava financijskog upravljanja i kontrole, iako su zakonske odredbe koje definiraju uspostavu sustava na snazi već više godina. Jedinu aktivnost koju je Ministarstvo provelo je sačinjena mapa poslovnih procesa bez bilo kakvih daljnjih aktivnosti (identificiranje i procjene rizika, te izrađen registar rizika i slično). Analizirajući sačinjenu mapu poslovnih procesa uočili smo kako jedan, prema našem mišljenju, izuzetno važan proces – prikupljanje prihoda putem konzularnog poslovanja – nije identificiran i mapiran te se kao takav neće reflektirati ni u registru rizika.

Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH dostavljeno je Godišnje izvješće o financijskom upravljanju i kontroli za 2021. godinu. Na mnoga ključna pitanja iz upitnika o samoprocjeni dat je negativan odgovor "ne" što potvrđuje činjenicu kako nije bilo značajnijih aktivnosti na uspostavi i razvoju financijskog upravljanja i kontrole u tijeku 2021. godine.

Nadalje ističemo kako je potrebno naročitu pozornost posvetiti problematici upravljanja rizicima jer kvalitetno urađen i implementiran registar rizika (koji još uvijek nije sačinjen) pruža instituciji informaciju o ključnim rizicima na koje treba djelovati provođenjem mjera koje imaju za cilj uspostavu i jačanje odgovarajućih unutarnjih kontrola. Razvoj sustava financijskog upravljanja i kontrole je kontinuiran proces, a da bi isti bio učinkovit, nužna je stalna posvećenost i provedba svih aktivnosti u cilju daljnjeg razvoja i unapređenja. Sve navedeno ukazuje da u Ministarstvu još uvijek ne postoji dovoljno razumijevanje o značaju i koristima od unapređenja unutarnjih kontrola. S obzirom na protek vremena i obim do sada obavljenog posla u svezi uspostave sustava financijskog upravljanja i kontrole, zaključujemo kako Ministarstvo nije bilo dovoljno posvećeno i aktivno na uspostavi sustava financijskog upravljanja i kontrole.

PREPORUKA 3

Sugeriramo Ministarstvu da znatno više pozornosti posveti uspostavi i razvoju sustava financijskog upravljanja i kontrole sukladno važećoj zakonskoj regulativi.

3.4. Unutarnja revizija

Prema kriterijima utvrđenim u Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH⁸ i Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH⁹, Ministarstvo je uspostavilo jedinicu unutarnje revizije u svom sastavu u tijeku 2021. godine. Unutarnja revizija u Ministarstvu je uspostavljena u punom kapacitetu. Tijekom 2021. godine unutarnja revizija je izvršila sedam revizija - šest redovitih i jednu naknadnu (procesi/teme koje su revidirane: upravljanje imovinom, uredsko poslovanje, obuke uposlenih, obračun plaća i naknada u sjedištu Ministarstva, ugovorene usluge u sjedištu Ministarstva, upravljanje vizama i putnim listovima i naknadnu reviziju praćenje realizacije danih preporuka) sa ukupno danim brojem preporuka 39. Analizom sačinjenih izvješća unutarnje revizije Ministarstva iz 2021. godine, uočili smo slične ili identične probleme i revizijske nalaze sa kojima smo se susretali u našem radu. Ističemo kako je potrebno posvetiti dužnu pozornost izvješćima unutarnje revizije te pratiti implementaciju danih preporuka te, u slučaju odsustva realizacije, utvrditi razloge i poduzeti odgovarajuće mjere.

Daljnji razvoj funkcije unutarnje revizije, odabir tema prema skali utvrđenih rizika te praćenje realizacije preporuka unutarnje revizije nedvojbeno će doprinijeti boljem funkcioniranju cjelokupnog sustava unutarnje kontrole i ostvarenju ciljeva Ministarstva.

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 49/12

3.5. Prevencija korupcije

Imajući u vidu značajnost i prirodu djelatnosti Ministarstva, naglašavamo kako borba protiv prijevare i korupcije treba biti slojevita i pri samom vrhu prioriteta aktivnosti Ministarstva. U cilju efikasnije borbe protiv korupcije nužno je preventivnim i proaktivnim djelovanjem sprječavati sve negativne pojave glede mogućih koruptivnih radnji u rizičnim poslovnim procesima unutar Ministarstva (prvenstveno u procesu upošljavanja i javnih nabava, konzularnog poslovanja, ostvarenje prihoda, upravljanja ljudskim resursima u cjelini i slično).

Tijekom revizije smo uočili kako su u 2022. godini pokrenute aktivnosti na izradi Plana borbe protiv korupcije Ministarstva za 2022. godinu i formirana je Radna grupa za izradu Plana integriteta Ministarstva. Radna grupa je formiran početkom travnja 2022. godine sa zadatkom da prijedlog sačini u roku od tri mjeseca. Sama implementacija i ocjena efekata donošenih akata bit će predmetom revizije naredne godine.

Smatramo nužnim istaknuti potrebu odgovornog i odlučnog pristupa procesu borbe protiv korupcije u Ministarstvu koji, prije svega, podrazumijeva poduzimanje preventivnih aktivnosti (pobrojanih u tekstu) koje bi spriječile sve moguće oblike koruptivnih radnji – posebice u visoko rizičnim procesima poslovanja.

4. PRORAČUN

Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na temelju odredbi Zakona o financiranju institucija BiH, na kvartalnoj razini, donosilo tijekom godine odluke o privremenim financiranju¹⁰ koristeći kao temelj odobreni proračun za 2020. godinu. Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹¹, Ministarstvu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 53.426.000 KM (tekući izdaci 52.132.000 KM i kapitalni izdaci 1.294.000 KM).

Ministarstvu su, u skladu s odlukama o privremenom financiranju, i kroz operativne planove proračuna u 2021. godini, odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 53.426.000 KM. Realizacija sredstva odobrenih na temelju odluka o privremenim financiranju u 2021. godini iznosi 49.291.759 KM.

Sukladno Instrukciji o prestrukturiranju rashoda proračunskih korisnika, Ministarstvo financija i trezora BiH je, na temelju zahtjeva Ministarstva od 30.11.2021. godine, donijelo je Odluku o prestrukturiranju rashoda Ministarstva u iznosu od 1.625.000 KM ili 3,04 % ukupno odobrenih rashoda za 2020. godinu (53.426.000 KM). Odlukom su povećana raspoloživa sredstva na pozicijama putnih troškova (200.000 KM), izdaci telefonskih i poštanskih usluga (380.000 KM) i ugovorenih usluga (1.045.000 KM) a smanjene pozicije naknada troškova uposlenih (605.000 KM), nabave materijala (180.000 KM), Izdataka za usluge prijevoza i gorivo (80.000 KM), izdataka za tekuće održavanje (60.000 KM) i kapitalnih izdataka (700.000KM).

Rb	R A S H O D I	Ukupno raspoloživo sredstva	Ukupno realizirano u 2021. (u KM)	Indeks %
1.	2.	3.	4.	4/3
2.	Plaće i naknade	37.207.369	34.763.989	93

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

3.	Materijalni troškovi	15.660.700	14.551.338	93
4.	Kapitalna ulaganja	9.190.684 ¹²	572.172	6
UKUPNO		62.058.753	49.887.499	80

Tablica 3. Ukupno raspoloživa sredstva namijenjena za financiranje poslovanja i za ostvarivanje utvrđenih ciljeva Ministarstva u ukupnom iznosu od 62.058.753 KM

Pored sredstava odobrenih odlukama o privremenom financiranju Ministarstvo je u 2021. godini raspolagalo i sa dodatnim sredstvima u ukupnom iznosu 8.632.753 KM. Dodatno raspoloživa sredstva Ministarstvo je u 2021. godini imalo na osnovu: prenesenih neutrošenih sredstava odobrenih za višegodišnja kapitalna ulaganja (5.290.983 KM), sredstava odobrenih za realizaciju programa Kupovine objekata za potrebe DKP BiH (3.305.701 KM) te po osnovu novčanih donacija (36.069 KM). U konačnici Ministarstvo je u 2021. godini raspolagalo sa sredstvima u ukupnoj iznosu od 62.058.753 KM, čija je realizacija zaključno sa 31.12.2021. godine 49.887.449 KM.

4.1. Aktivnosti iz okvira nadležnosti

Ministarstvo je sačinilo Program rada za 2021. godinu, a isti je Vijeće ministara BiH usvojilo na 23. sjednici održanoj 29.12.2020. godine. Ministarstvo je sačinilo Izvješće o radu i isti dostavilo Vijeću ministara na razmatranje i usvajanje. Izvješće o radu za 2021. godinu još uvijek nije usvojeno od strane Vijeća ministara BiH u vrijeme okončanja završne revizije (travanj 2022. godine).

Uvidom u Program rada konstatirano je da je isti sačinjen na programskoj osnovi. Točnije, u Ministarstvu su identificirana četiri temeljna programa - projekta, a to su: ubrzavanje europskog puta BiH, NATO – jačanje institucionalne suradnje, strukturalnih aktivnosti i sigurnosnih odnosa, zaštita interesa državljana BiH u inozemstvu i međunarodno – pravna suradnja. Uzimajući u obzir organizacijsku strukturu Ministarstva koje, osim sjedišta, ima i 56 diplomatsko-konzularnih predstavništava, postavlja se pitanje načina na koji DKP-ovi sudjeluju u realizaciji programa rada Ministarstva koji se usvaja od strane Vijeća ministara BiH pa samim tim postaje i dijelom programa rada Vijeća ministara BiH. Naime, kroz revizijske aktivnosti u sjedištu i DKP BiH konstatirali smo da DKP-ovi zvanično ne planiraju svoje aktivnosti tijekom godine, a samim tim i ne sačinjavaju izvješće koje bi sadržavalo pregled realiziranih aktivnosti u tijeku godine u komparaciji sa programom rada. U vezi s navedenim se postavlja pitanje u kojoj mjeri i obujmu svaki DKP doprinosi realizaciji programa rada Ministarstva u tijeku godine i po kojim programima ili potprogramima su te aktivnosti realizirane. Imajući u vidu navedeno, posebno naglašavamo da se prigodom planiranja proračuna uzmu u obzir planski zadaci koje Ministarstvo ili pojedini DKP trebaju da realiziraju, kao i potrebne troškove usklađene sa odobrenim finansijskim sredstvima, kako na razini Ministarstva tako i po pojedinim DKP – ima.

Izjava o odgovornostima za ostvarenje ciljeva Ministarstva za 2021. godinu, koja se dostavlja nadležnom ministarstvu uz godišnji finansijski izvještaj, ne sadrži procent izvršenja svih ciljeva utvrđenih Programom rada Ministarstva za 2021. godinu - već se u rubrici procent navodi riječ "kontinuirano". Mada je podatak o realizaciji određenih planiranih aktivnosti prezentiran u prijedlogu Izvješća o radu Ministarstva za 2021. godinu, postoji potreba da informacije o planiranim i realiziranim aktivnostima koje se prezentiraju u više različitih dokumenata budu jasne, usporedive i transparentne.

¹² Iznos od 9.190.684 KM obuhvaća sredstva odobrena po odlukama o privremenom financiranju Vijeća ministara BiH za 2021. godinu (594.000 KM), prenesena sredstva za kapitalna ulaganja programa posebnih namjena iz 2020. godine (5.290.983 KM) kao i sredstva iz novootvorenog programa financiranog iz primitaka od zajedničke prodaje nekretnina - sukcesija u iznosu od 3.305.701 KM

Obzirom da se Ministarstvo u okviru svoje temeljne djelatnosti većim dijelom bavi operativnim provođenjem vanjske politike BiH, revizija sukladno revizijskim standardima i zakonskom okviru nije značajniju pozornost posvećivala i analizirala djelatnost Ministarstva u tom segmentu iz opravdanih razloga (to nije predmet revizije) već smo se isključivo fokusirali na operativne aktivnosti Ministarstva koje imaju odraza na financijsko poslovanje (revidiranje ostvarenih prihoda i rashoda, javne nabave, unutarnji ustroj, uspostavu sustava unutarnjih kontrola i slično).

PREPORUKA 4

Potrebno je razmotriti i osmisлити način prema kojem bi svaki DKP, sukladno godišnjem programu rada Ministarstva, sačinjavao svoj program rada sa planiranim aktivnostima tijekom godine na bazi programa rada Ministarstva, a shodno tome, na kraju razdoblja, i izvješće o radu koji bi obuhvatio aktivnosti obavljene tijekom godine u komparaciji sa programom rada, što bi bila i kvalitetna podloga za sačinjavanje izvještaja o radu na razini Ministarstva.

Zakon o vanjskim poslovima: Ministarstvo financija i trezora BiH je 22.3.2022. godine uputilo odgovor Ministarstvu na traženo mišljenje o Prijedlogu nacrtu zakona o vanjskim poslovima sa komentarima i sugestijama. Ministarstvo trenutno razmatra i analizira komentare Ministarstva financija i trezora BiH i nastoji iste implementirati. Od ključne je važnosti da Ministarstvo što prije uradi svoj dio posla i da sačinjeni prijedlog zakona pošalje u daljnju proceduru.

Napominjemo kako je postojanje zakona o vanjskim poslovima temeljni preduvjet za efikasno i zakonito funkcioniranje Ministarstva, koji nažalost nije ispunjen od osnivanja Ministarstva. Nepostojanje zakona o vanjskim poslovima ostavlja prostor za improvizaciju, subjektivno/diskreciono odlučivanje i ad hoc postupanje u različitim situacijama što nije dobra praksa u javnom sektoru. Svjesni činjenice da mnoge institucije učestvuju u pripremi prijedloga donošenja spomenutog zakona (Ministarstvo, Vijeće ministara, Predsjedništvo BiH), a Parlamentarna skupština BiH u konačnici isti usvaja, nepostojanje zakona o vanjskim poslovima se u najvećoj mjeri negativno odražava/reflektira na poslovanje Ministarstva, uslijed čega ovu problematiku i adresiramo putem izvješća o reviziji Ministarstva.

5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Ministarstvo je sačinilo Godišnje financijsko izvješće za 2021. godinu i dostavilo ga mjerodavnim tijelima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnje izvješće je sačinjeno sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Instrukciji za sačinjavanje godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna proračunskih korisnika za razdoblje 01.01. - 31.12.2021. godine. Ministarstvo je u zabilješkama uz financijska izvješća obrazložilo bilančne pozicije i izvršenje proračuna po svim pozicijama, ali napominjemo kako iste nisu u cijelosti zadovoljavajuće. Tu mislimo na izostanak dostatnog obrazloženja problematike prihoda, i slučaj sa uknjižbom zgrade sjedišta Ministarstva od strane Željeznica FBiH. Također, imajući u vidu činjenicu da se problematika popisa, odnosno usklađivanja stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, ponavlja kroz godine, u tekstualnom dijelu financijskog izvješća nije dostatno obrađena navedena tema.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama – neposredna potrošnja, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od

49.291.759 KM, što je za 4.134.241 KM manje u odnosu na raspoloživa sredstva u 2021. godini. Značajni rashodi iz proračuna za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (23.915.038 KM), naknade zaposlenih (10.847.581 KM), troškove zakupa (5.227.991 KM), ugovorene i druge usluge (4.334.311 KM), izdatke za energiju i komunalne usluge (1.439.980 KM), izdatke telefonskih i poštanskih usluga (957.342 KM), izdatke za uporabu vozila (639.688 KM). Ostali značajni rashodi odnose se na višegodišnja kapitalna ulaganja (572.172 KM) i novčane donacije (36.069 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I u prilogu Izvješća.

5.1.1. Bruto plaće i naknade

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 23.915.038 KM (za sjedište 10.569.315 KM, a za DKP mrežu 13.345.723 KM), od čega neto plaće i naknade iznose 17.672.304 KM, a porezi i doprinosi 6.242.735 KM. Prosječan broj zaposlenih za koje su isplaćene bruto plaće u Ministarstvu bio je 482. U odnosu na prethodnu godinu izdaci za plaće i naknade iz plaća su manji za 269.492 KM što je posljedica nepopunjavanja upražnjenih radnih mjesta nakon odlaska u mirovinu uposlenih tekuće i prethodnih godina.

Za uposlene u sjedištu Ministarstva plaće se obračunavaju sukladno odredbama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH i na temelju odgovarajuće dokumentacije, dok se u DKP-u plaće obračunavaju sukladno Pravilniku o plaćama, dodacima i naknadama osoblja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, Odluke o utvrđivanju visine osnovice za obračun plaća u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u 2020. godini i Odluci o koeficijentima za diplomatsko-konzularno osoblje iz 2008. godine

Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH definirano je da osnovicu za obračun plaća u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine utvrđuje Vijeće ministara jednom godišnje posebnom odlukom, na temelju službenih podataka Ujedinjenih naroda, na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova BiH i pribavljenog mišljenja Ministarstva financija i trezora BiH. Nadalje je propisano da se osnovica za obračun plaća primjenjuje nakon usvajanja proračuna za tekuću fiskalnu godinu.

Raspoređivanje uposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini Ministarstvo je nastavilo sa primjenom Metodologije za raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda te su u viši unutarnji platni razred pomjerene 72 osobe. Pomjeranje je izvršeno za jedan ili više stupnjeva u okviru platnog razreda na temelju ocjene *naročito uspješan* stečene u prethodnim godinama i na temelju stečenih naučnih i stručnih zvanja. Za osobe koje su stekle viši stupanj naučnih i stručnih zvanja izvršeno je pomjeranje u naredni platni razred bez dodatne analize da li je stečeno zvanje u direktnoj vezi sa opisom poslova radnog mjesta na koji je zaposleni raspoređen. Za svakog uposlenog je doneseno rješenje o razvrstavanju u unutrašnji platni razred.

Osobe koje su raspoređene na rad u DKP BiH nisu napredovale u unutrašnje platne razrede iz razloga što Pravilnikom o plaćama, dodacima i naknadama osoblja u DKP BiH¹³ nije utvrđen način obračuna plaća, dodatka i naknada osoblja (za vrijeme rada u DKP BiH su utvrđeni nulti koeficijenti za obračun plaće propisani Odlukom o koeficijentima za diplomatsko-konzularno osoblje BiH). Ministarstvo je izvršilo ocjenjivanje državnih službenika i zaposlenika i izvješća o ocjenjivanju državnih službenika prosljedilo Agenciji za državnu službu BiH. Od ukupno 270 državnih službenika ocijenjeno je njih 246, a 24 su neocijenjena iz razloga probnog rada, kašnjenja s dostavljanjem ocjena i sl.

¹³ Službeni glasnik BiH broj: 98/08 i 84/14

5.1.2. Izdaci za uporabu vozila

Ukupni izdaci za uporabu službenih vozila u 2021. godini iznose 639.688 KM što je za 63.884 više u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupnih troškova na sjedište se odnosi 66.391 KM, a DKP mrežu 573.297 KM. Financijski značajniji izdaci odnose se na gorivo (207.135 KM), usluge popravke i održavanje vozila (136.561 KM), materijal za popravak i održavanje vozila (58.008 KM), auto gume (13.173 KM), osiguranje vozila (189.377 KM) i usluge pranja vozila (25.256 KM).

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u

Dokumentacija o službenim vozilima nije uredna i ažurna, tako da ne potvrđuje u cijelosti korištenje službenih vozila u poslovne svrhe.

institucijama Bosne i Hercegovine¹⁴, Ministarstvu je dano pravo na korištenje šest službenih vozila (i to tri niže srednje klase, dva srednje klase i jedno vozilo više srednje klase). Vijeće ministara BiH je na 34.

sjednici održanoj 22.04.2021. godine dalo suglasnost na Prijedlog pravilnika o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih specijaliziranih vozila Ministarstva i DKP BiH. Prema ovom pravilniku, Ministarstvo raspolaže sa osam specijaliziranih vozila od čega dva teretna – kombi vozila i 6 službenih vozila, dok je broj službenih specijaliziranih vozila u DKP mreži 115 (56 vozila srednje klase, 55 vozila niže srednje klase i 4 vozila za delegacije viša srednja klasa). Ministarstvo je sa 31.12.2021.godine ukupno raspolagalo sa 97 službenih specijaliziranih vozila (osam u sjedištu Ministarstva, 89 u DKP-ima, od čega su dva motocikla) i šest službenih vozila (sjedništa). U sjedištu Ministarstva dva se vozila nisu koristila jer se planiraju prodati. Ministrica, zamjenik ministra i tajnik imaju pravo korištenja službenih vozila 24 sata dnevno shodno internom aktu¹⁵. Tijekom 2021. godine u Ministarstvu nisu korišteni tag uređaji za vožnju auto putem.

Tijekom revizije korištenja službenih automobila uočili smo da ne postoji cjelovita kontrola nad uporabom službenih vozila u Ministarstvu. Naime, u pojedinim kolskim nalogima nisu navedeni relacija kretanja, vrijeme korištenja službenih vozila, korisnik vozila, pređeni kilometri, vrijeme trajanja vožnje, prigodom sipanja goriva nema pečata i potpisa dobavljača, evidentirane su loko - vožnje od preko 170 km. Uočili smo kako se ne vrši kontrola uparivanja naloga za uporabu službenih vozila sa nalogom za službeni put. Sve navedeno može imati za posljedicu povećan rizik od nenamjenske uporabe službenih vozila.

U tijeku obavljanja revizije više puta su vršene korekcije na evidencijama o korištenju službenih vozila što dovodi do zaključka da su evidencije manjkave, odnosno da nisu u cijelosti ažurne, a samim tim ni svrsishodne. Manjkavost naloga i evidencija onemogućava kontrolu uporabe službenih vozila, opravdanosti troškova i uspostavljanje odgovornosti za nenamjensku uporabu, neracionalnosti i štete na službenim vozilima.

U tijeku 2021. godine izvršena je nabava dva službena automobila putem sustava leasinga u DKP mreži – Bruxelles i Stuttgart.

PREPORUKA 5

Potrebno je unaprijediti sustav unutarnjih kontrola uporabe službenih vozila koji će osigurati cjelovito, uredno i dosljedno vođenje svih evidencija o uporabi vozila koje predstavljaju temelj za praćenje i kontrolu troškova te potvrdu namjenskog korištenja vozila.

¹⁴ Službeni glasnik BiH, br: 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 62/17, 34/18, 81/14, 5/19, 81/19, 54/20 i 80/20

¹⁵ Odluka o načinu korištenja službenih vozila MVP BiH, disciplinskoj odgovornosti i odgovornosti za nastalu štetu na službenim vozilima broj 09/2-1-INT-82/15 od 15.01.2015. godine

5.1.3. Izdaci za putne troškove

Izdaci za putne troškove sa 31.12.2021. godine iznose 953.250 KM, od čega se na sjedište Ministarstva odnosi 624.387 KM, a na DKP-ove 328.862 KM. Troškovi putovanja u zemlji iznose 3.893 KM, a troškovi putovanja u inozemstvu 949.357 KM. U odnosu na prethodnu godinu izdaci za putne troškove veći su za 362.223 KM. U tijeku 2021. godine izvršeno je restrukturiranje proračuna na poziciji putnih troškova te su isti uvećani za 200.000 KM, tako da su ukupno raspoloživa proračunska sredstva na ovoj poziciji iznosila 1.006.000 KM.

Na temelju revidiranog uzorka putnih troškova uočen je dugogodišnji problem necjelovitosti

U 2021. godini i dalje je prisutna praksa neprilaganja cjelovite prateće dokumentacije kao temelja za pravilan i točan obračun putnog naloga.

priložene prateće dokumentacije iz koje bi se jasno i nedvosmisleno zaključilo tko i u kom obujmu snosi troškove službenih putovanja (organizator ili Ministarstvo). Revizijom je utvrđeno da uz putne naloge,

u najvećem broju slučajeva, nije priloženo pozivno pismo ili neka druga protokolarna korespondencija kojom bi se nedvosmisleno dokazalo tko snosi troškove putovanja, a što je važna činjenica – obavezan podatak za ispravan obračun putnog naloga. Uočili smo i kako su određena službena putovanja trajala neuobičajeno dugo (preko 10 ili 14 dana), vršene su isplate novih akontacija, a da prethodno uplaćene nisu opravdane, te da ne postoji sveobuhvatni plan putovanja sa analizom procjene opravdanosti svakog pojedinačnog putovanja. Nepostojanje cjelovitog godišnjeg plana putovanja za posljedicu ima neracionalno planiranje sredstava za ove namjene, te organizacione probleme tijekom realizacije službenih putovanja. Prigodom pravdanja troškova službenih putovanja, u određenim slučajevima, uočena su dosta štura izvješća sa službenih putovanja, kao i nepravovremeno pravdanje putnih naloga. S obzirom na značajna sredstva koja se koriste na poziciji putnih troškova mišljenja smo da je korisno raditi na ustroju sustava kontrole opravdanosti i efekata službenih putovanja, kao i broja nužnih članova delegacije – što se izravno odražava na potrošnju proračunskih sredstava.

Revizijom je ponovno utvrđeno da se avio-karta kupuje samo par dana prije samog putovanja ili dan prije samog putovanja (Kabinet) zbog neblagovremenosti u izdavanju putnih naloga ili o upućivanju na službeni put) na fakturama za avio - karte prikazane su količine i cijena po jednoj karti, međutim, u određenim ponudama nije moguće točno utvrditi da li su ponuđene opcije od tri različite avio - kompanije kako je definirano okvirnim sporazumom.

PREPORUKA 6

Nužno je unaprijediti sustav unutarnjih kontrola u dijelu realizacije putnih naloga i obaveznog prilaganja cjelovite prateće dokumentacije kao temelja za pravilan i točan obračun putnog naloga.

5.1.4. Ugovorene usluge

Ukupni izdaci za ugovorene usluge sa 31.12.2021. godine iznose 4.356.510 KM od čega je u DKP - ima realizirano 3.628.238 KM, u sjedištu 728.272 KM, a 22.199 KM na donacije DKP. Najznačajniji iznosi u DKP-ima se odnose na ugovore o privremenim i povremenim poslovima (1.700.798 KM) i usluge primarne zdravstvene zaštite (1.380.652KM). Značajniji iznosi realizirani u sjedištu Ministarstva se odnose na ugovore o djelu (239.371 KM neto), izdatke za hardverske i softverske usluge (132.421 KM) i usluge reprezentacije (80.979M).

Izdaci za reprezentaciju realizirani su u iznosu od 400.781 KM, što je u odnosu na 2020. godinu više za 56.080 KM. Od ukupnog iznosa, u sjedištu Ministarstva realizirano je 80.979 KM, a u DKP 319.802 KM.

Revizorskim postupcima smo utvrdili kako se kod računa reprezentacije na službenim putovanjima navodi posjeta, sastanak (ručak ili dar) sa predstavnicima/delegacijom/ veleposlanikom, bez detaljnijeg obrazloženja povoda nastanka troška, dok u pojedinim slučajevima nema

Za nastale troškove reprezentacije i dalje se ne navodi adekvatno obrazloženje i povod nastanka troška.

nikakvog obrazloženja, što u pitanje dovodi samu svrhu reprezentacije i načelo transparentnosti u pogledu upravljanja javnim sredstvima. Računi reprezentacije na službenim putovanjima su većinom plaćani putem biznis kartice. Troškovi su priznati i bez priloženih računa, odnosno na temelju zabilješke da je račun izgubljen. Za korištenje usluga van službenih prostorija, u pojedinačnim slučajevima, narudžbenica nema datum što može upućivati na činjenicu da je izdata retroaktivno, odnosno nakon izvršenih usluga. Sustavom uzorka ustanovili smo da određen broj računa iz 2020. godine je knjižen u 2021. godini.

Revizijskim testiranjem smo ustanovili da, u pojedinačnim slučajevima, blokovi interne reprezentacije ne sadrže podatke na način predviđen Napatkom o pravdanju troškova interne reprezentacije. Također je ustanovljeno da ne postoje interne evidencije (blokovi) za određene korisnike interne reprezentacije. Interna reprezentacija se uglavnom svodi na svakodnevno konzumiranje pića i napitaka uposlenih u granicama utvrđenih limita. Ministarstvo vodi evidenciju o troškovima reprezentacije i posebno evidenciju o danim darovima (izdaci koji se evidentiraju na protokolarne troškove), a prema informacijama dobivenim u Ministarstvu, ne vodi se evidencija primljenih darova jer istih nije ni bilo u tijeku 2021. godine.

Postupcima revizije uočili smo slabosti u funkcioniranju internih kontrola u Ministarstvu koje se odnose na: prema prezentiranim podacima, u 2021. godini je bilo slučajeva nabave darova koji su evidentirani na kontnoj poziciji reprezentacije, ali navedeno nije regulirano Pravilnikom Vijeća ministara BiH o korištenju sredstava za reprezentaciju¹⁶ jer se pod pojmom reprezentacije isključivo spominje pravo na korištenje sredstava za ugostiteljske usluge. Ipak, činjenica je da u institucijama BiH, u određenim i opravdanim slučajevima, postoje realne potrebe u pogledu nabave darova koje nisu prepoznate u Pravilniku Vijeća ministara BiH o korištenju sredstava za reprezentaciju. *Sukladno tome javlja se potreba reguliranja ovog pitanja od strane Vijeća ministara BiH u cilju kreiranja regulatornog okvira koji će omogućiti realizaciju izdataka za reprezentaciju na način koji će uključivati sve stvarne i opravdane potrebe institucija BiH.*

Biznis kartica: Sukladno Odluci o korištenju biznis kartice Ministarstva¹⁷, pravo na korištenje biznis kartice imaju ministar, zamjenik ministra i tajnik. Limit zaduženja putem biznis kartice iznosi 20.000 KM. Business kartica se koristi za plaćanje troškova službenih putovanja, na temelju izdanih putnih naloga u zemlji i inozemstvu/troškovi prijevoza, hotelskog smještaja, reprezentacije i sl. U tijeku 2021. godine, ukupna potrošnja po biznis kartici iznosi 43.094.30 KM (od toga iznosa ministrica je potrošila 37.573 KM, zamjenik ministra 5.521 KM, a ostatak se odnosi na provizije). Kontrolom korištenja službene biznis kartice koju koriste ministrica i zamjenik ministra, nismo se u cijelosti mogli uvjeriti u opravdanost korištenja biznis kartice u svrhe za koje ona stvarno služi, s obzirom na to da u pojedinim slučajevima nedostaju specifikacije i računi koji dokazuju namjenu korištenja sredstava.

Odlukom o korištenju biznis kartice je definirano da je korisnik obavezan dostaviti sve račune i potvrde o plaćanjima izvršenim putem biznis kartice, internom instrukcijom je definirano da za

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 78/15, 53/17, 62/17, 1/21 i 63/21

¹⁷ broj 09/3-21-5667/2007 od 17.04.2007. godine

sve isplate evidentirane na izvodu biznis kartice, za koje ne budu priloženi odgovarajući validni računi, Odsjek za financije predmetnu isplatu knjiži na osobni konto korisnika kartice i vrši obustavu od osobnih primanja – što se u praksi nije provodilo.

PREPORUKA 7

Preporučujemo Ministarstvu da postupa sukladno važećim propisima koji reguliraju troškove reprezentacije, sa posebnim naglaskom na povod i obrazloženje nastanka troška te da se obvezno osigura cjelovita prateća dokumentacija korištenja biznis kartice.

Primarna zdravstvena zaštita: Usluge primarne zdravstvene zaštite su realizirane u ukupnom iznosu od 1.423.100 KM, od čega se iznos od 42.448 KM odnosi na sjedište, a iznos od 1.380.652 KM na DKP-ove. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 41.800 KM. Restrukturiranjem proračuna uvećana su sredstva za primarnu zdravstvenu zaštitu u iznosu od 160.000 KM tako da su ukupno raspoloživa sredstva iznosila 1.370.000 KM. Pored činjenice da je izvršeno uvećanje - prestrukturiranje proračunske pozicije primarne zdravstvene zaštite, ipak na kraju godine evidentno su ostvarena prekoračenja odobrene analitičke pozicije u iznosu od 53.100 KM, što kazuje da i dalje postoje problemi sa organiziranjem i korištenjem usluga primarne zdravstvene zaštite.

Kroz revizijske aktivnosti se nismo uvjerali da su poduzimane daljnje aktivnosti na unapređenju zdravstvene zaštite uposlenih u DKP-ima, tako da stanje u odnosu na 2020. godinu nije bitnije promijenjeno. Zbog nepostojanja jasno definiranih pravila i postupaka u slučaju nastanka zdravstvenih problema i intervencija kod uposlenih u DKP-ima BiH, posebno na destinacijama na kojima ne postoje zaključeni ugovori niti bilateralni sporazumi niti ugovori, javljaju se povremeni problemi glede ostvarivanja primarne zdravstvene zaštite. U pojedinim zemljama, gdje bilateralni sporazumi nisu u primjeni, Ministarstvo je pokrenulo ili dalo suglasnost za zaključivanje najpovoljnijih ugovora o zdravstvenom osiguranju. U zemljama gdje nije bilo moguće zaključivanje ugovora o zdravstvenom osiguranju zaposlenima se, u skladu sa Pravilnikom o plaćama i naknadama zaposlenih u DKP mreži, priznaju stvarni troškovi nastali po osnovu korištenja zdravstvenih usluga. Zaključno sa 31.12. 2021., 25 DKP-ova BiH u svijetu imaju zaključene bilateralne ugovore sa zemljama prijema, 22 DKP-a BiH su imale zaključene ugovore s javnom ili privatnom osiguravajućom kućom, dok devet DKP-ova BiH nema zaključen ni bilateralni sporazum niti ugovor s javnom ili privatnom osiguravajućom kućom. Za spomenutih devet DKP-ova BiH priznaju se stvarni troškovi liječenja ili je usluga besplatna.

PREPORUKA 8

Potrebno je da Ministarstvo nastavi aktivnosti na jasnom definiranju prava i obveza uposlenih u DKP-ima BiH u pogledu zdravstvene zaštite.

5.1.5. Višegodišnja kapitalna ulaganja

Zakonom o proračunu institucija BiH za 2020. godinu u Ministarstvu su, u skladu sa odlukama Vijeća ministara BiH, realizirana četiri višegodišnja projekta. Projekti su odobreni ranijih godina, i sredstva su za 2020. godinu raspoloživa na temelju prijenosa neutrošenih sredstava iz ranijih godina. U 2020. godini Vijeće ministara je donijelo odluku o odobravanju još jednog višegodišnjeg projekta kapitalnih ulaganja-rekonstrukcija i opremanje objekta za diplomatsko-konzularno predstavništvo BiH u Beču¹⁸ ukupne vrijednosti 2.100.000 KM. Ministarstvo je, u konačnici, na 1.1.2021. godine raspolagalo sa sredstvima za višegodišnje projekte u ukupnoj

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj 51/20

vrijednosti od 5.290.982 KM, od čega su 3.190.982 KM neutrošena sredstva iz ranije odobrenih projekata i 2.100.000 KM sredstva odobrena u 2020. godini. Analizirajući realizaciju odobrenih sredstava za višegodišnja ulaganja po projektima može se konstatirati da se značajno kasni u realizaciji odobrenih projekata te navodimo sljedeće:

1. Projekat Izgradnja prve faze multifunkcionalnog atrija u unutrašnjem dvorištu sjedišta Ministarstva, ukupne vrijednosti 1.050.000 KM, je odobren za razdoblje 2013. – 2015. godina. S obzirom na to da projekat nije okončan, Ministarstvo je u 2021. godinu prenijelo neutrošena sredstva u ukupnoj vrijednosti 627.587 KM. Po provedenom postupku nabavke, 19.1.2021. godine zaključen je ugovor o izvođenju radova u vrijednosti 607.490 KM, prema kojem su radovi na projektu trebali biti okončani u srpnju. Zaključno sa 31.12.2021. godine sredstva su realizirana u iznosu 572.172 KM i to za plaćanje prve privremene situacije po započetom projektu. Međutim, značajno se kasni sa realizacijom izgradnje atrija tako da započeti radovi nisu okončani u 2021. godini. Knjigovodstveno se rashodi po ovom projektu evidentiraju na kontu opreme u pripremi. Zgrada u kojoj je smještena institucija, na adresi Musala 2, nije evidentirana u poslovnim knjigama Ministarstva. Neutrošena sredstva u iznosu od 55.415 KM su prenesena u 2022. godinu. Do momenta obavljanja završne revizije navedene aktivnosti nisu bile okončane.

2. Projekat preseljenja država partnera NATO-a u zgradu "Z" u Briselu, u vrijednosti od 1.106.000 KM, je odobren 2015. godine. Izmjenom i dopunom odluke iz 2020. godine, raspoloživa sredstva za ovaj projekat su povećana tako da je u konačnici na raspolaganju za realizaciju ovog projekta bilo 1.628.419 KM. Projekt je realiziran u 2021. godini i isti je zatvoren zaključkom Vijeća ministara BiH sa 41. sjednice od 23.06.2021.godine (broj 05-07-1-1947-10/21 od 30.6.2021. godine).

3. Odlukom o višegodišnjem kapitalnom projektu - Kupovina, rekonstrukcija, adaptacija i opremanje objekata za diplomatsko-konzularna predstavništva Bosne i Hercegovine¹⁹ definirana je ukupna vrijednost projekta (5.252.806 KM), kao i izvor financiranja i dinamika realizacije. Ovom odlukom odobreno je financiranje deset projekata rekonstrukcije i opremanja DKP BiH. U poslovnim knjigama Ministarstva otvoreni su posebni projektni kodovi za praćenje realizacije po svakom od projekata. Od ukupno raspoloživih sredstava za ove kapitalne projekte do kraja 2020. godine realizirana su sredstva u vrijednosti od 4.189.410 KM. Neutrošena sredstva (1.063.395 KM) su prenesena u 2021. godinu. Tokom godine nije bio realizacije sredstava na ovim projektima tako da su neutrošena sredstva u cijelosti (1.063.395 KM) prenesena u narednu godinu.

4. Odobreni projekat za kupovinu, adaptaciju i opremanje objekta za smještaj DKP BiH u Crnoj Gori – Podgorica, ukupne vrijednosti 1.500.000 KM, koji je planiran da se realizira u periodu 2019. - 2020. godina nije okončan. Raspoloživa sredstva su u cijelosti prenesena u 2022. godinu.

5. Projekat „Rekonstrukcija i opremanje objekta za potrebe DKP BiH u Beču“ ukupne vrijednosti 2.100.000 KM, odobren je u 2020. godini i planirano je da se realizira u razdoblju 2020. – 2022. godina. Značajnije aktivnosti na realizaciji ovog projekta nisu poduzimane. Sredstva su u cijelosti prenesena u narednu godinu.

Rb	Odluka Vijeća ministar BiH	Ukupna vrijednost projekta	Vrijednost prenesenih sredstava u 2021. g	Realizirana sredstava u 2021. g	Neutrošena i prenesena sredstva u 2022. g
1.	Izgradnja prve faze multifunkcionalnog atrija u unutrašnjem dvorištu	1.050.000	627.587	572.172	55.415
2.	Preseljenje država partnera NATO-a u zgradu "Z" u Briselu	1.628.419	0	0	0
3.	Kupovina, rekonstrukcija, adaptacija i opremanje objekata za diplomatsko –		1.063.395		1.063.395

¹⁹ Službeni glasnik BiH, broj 69/18

	konzularna predstavništva Bosne i Hercegovine	5.252.806		0	
4.	Kupovina, adaptacija i opremanje objekta za smještaj DKP BiH u Crnoj Gori -Podgorica Pregovarački	1.500.000	1.500.000	0	1.500.000
5.	Rekonstrukcija i opremanje objekta za potrebe DKP BiH u Beču	2.100.000	2.100.000	0	2.100.000
UKUPNO		11.531.225	5.290.982	572.172	4.718.810

Tablica broj 4. Pregled realizacije odobrenih višegodišnjih projekata

Realizacija sredstava odobrenih za višegodišnje kapitalne projekte se, kao i prethodnih godina, ne provodi zadovoljavajućom dinamikom. Pojedini projekti su započeti još 2013. godine. Nepostupanje, odnosno neblagovremeno realiziranje odobrenih sredstava rezultira neracionalnim upravljanjem javnim sredstvima (značajna financijska sredstva su imobilna) kroz dalje propadanje nezaštićenih objekata, nepotrebno plaćanje troškova zakupa, kao i izostanak osiguranja boljih uvjeta rada za uposlene.

PREPORUKA 9

Potrebno je da Ministarstvo, koje je odlukama Vijeća ministara BiH izravno zaduženo za realizaciju višegodišnjih kapitalnih ulaganja, analizira postojeće stanje, napravi plan aktivnosti te zauzme proaktivan stav za realizaciju raspoloživih sredstava za višegodišnje projekte.

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, iskazani su u iznosu od 8.249.008 KM, što je za 2.735.190 KM manje u odnosu na prihode i primitke planirane proračunom.

Značajni prihodi odnose se na: prihode od konzularnih usluga (7.937.394 KM); primitke od prodaje stalnih sredstava (10.867 KM) i neplanirane uplate - ostali prihodi (278.548 KM)

Prihodi od konzularnih usluga (7.937.394 KM): Značajniji prihodi od konzularnih usluga se odnose na prihode od putnih isprava (3.437.495 KM), prihode od viza koje izdaje DKP BiH (1.491.994 KM) prihode od zahtjeva za prestanak državljanstva (645.827 KM), prihode od izjava za odricanje od državljanstva (636.292KM), prihode od knjižica za putovnice (867.860KM). U skladu sa Zakonom o administrativnim pristojbama²⁰, Pravilnikom o cijeni putnih isprava i važećim instrukcijama Ministarstva financija i trezora BiH, Ministarstvo vrši naplatu i evidentiranje naknada, pristojbi i prihoda od pružanja javnih usluga izvršenih putem DKP mreže BiH i u sjedištu Ministarstva za pojedine usluge iz svog djelokruga djelatnosti. U sjedištu Ministarstva vodi se pomoćna evidenciju naplate i transfera prihoda od konzularnog poslovanja koja sadrži informacije o transferiranim prihodima od usluga konzularnog poslovanja, pored valute zemlje iz koje se vrši transfer, i podatke o naplati i transferu konzularnih prihoda u domaćoj valuti (KM), te zbirne informacije mjesečno i u obračunskom razdoblju pojedinačno za svaki DKP BiH, kao i ukupno za DKP BiH mrežu.

Međutim, u pomoćnoj evidenciji nema informacije o nastalim troškovima prigodom transfera prihoda od konzularnog poslovanja ili informacija o nepostupanju u skladu sa važećim propisima (razlozi netransferiranja, greške prigodom zatvaranja i transfer na drugi DKP i sl.). Suštinski poboljšana forma pomoćne evidencije bi omogućila prikaz svih bitnih podataka i

²⁰ Službeni glasnik BiH br: 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07, 3/10 i 98/12

usporedivost sa podacima iz Glavne knjige te pravovremeno uočavanje eventualnih neslaganja ovih evidencija. To je posebno važno zbog činjenice da na kontu razgraničenih prihoda, osim Ministarstava, knjiženja na potražnoj strani vrši i Ministarstvo financija i trezora BiH na temelju podataka o prispjelim doznakama prihoda prema izvodima Centralne banke BiH. Prema pomoćnoj evidenciji naplate i transfera konzularnih prihoda konstatirali smo da su sa 31.12.2021. godine ukupno naplaćeni prihodi u iznosu od 7.900.556 KM, a transferiran je iznos od 8.189.257 KM. Također postoje situacije da nije izvršen transfer konzularnih prihoda u određenim DKP-ima, od čega značajniji iznos nije transferiran iz DKP BiH u Rijadu (1.005.696 KM) i Tripoliju (23.712 KM). Kod određenih DKP-ova je transferirano više nego što je naplaćeno u 2021. godinu, jer je izvršen transfer iz prethodne godine (Bern 557.072 KM, Frankfurt 347.435 KM, Beč 130.468 KM, Ljubljana 101.370 KM).

Shodno navedenom, još uvijek postoji prostor i potreba za unapređenjem internih kontrola u procesu transfera prihoda od konzularnog poslovanja DKP BiH mreže u dijelu redovnog transferiranja naplaćenih konzularnih prihoda u DKP BiH mreži na Jedinostveni račun trezora BiH. Nadalje, u vezi točnog iskazivanja ostvarenih prihoda i prestanka sa praksom plaćanja bankarske provizije i troškova održavanja konzularnog računa iz sredstava konzularnih prihoda na konzularnom računu, Ministarstvo je obavijestilo DKP mrežu BiH da su u svom radu obvezni poštivati Naputak za naplatu i transfer administrativnih taksi na temelju obavljenih konzularnih usluga²¹ u kojem je precizirano da troškovi bankarske provizije padaju na teret DKP-a BiH i plaćaju se sa računa DKP-a BiH koji se koristi za redovnu djelatnost. S tim u svezi, DKP BiH, kod kojih su se provizija i drugi bankarski troškovi plaćali sa konzularnog računa, upućeni su da, u suradnji sa poslovnim bankom, precizno dogovore da troškove održavanja konzularnog računa i sve vrste provizija (provizija za transfer konzularnih taksi i dr.) se naplaćuju sa redovnog računa DKP-a BiH.

Revizorskim postupcima smo utvrdili da se troškove održavanja konzularnog računa i provizije (provizija za transfer konzularnih taksi i dr.) naplaćuju sa konzularnog računa DKP-a BiH u pojedinačnim slučajevima samo kad banke u skladu sa svojom poslovnom politikom odbijaju da navedene troškove naplaćuju sa drugog računa (ako se sa računa posluje, na istom se naplaćuje i bankarska provizija). U slučajevima gdje banka naplaćuje bankarske usluge sa konzularnog računa DKP-a vrši nadoknadu tih sredstava sa glavnog računa tako da se naplaćena taksa ne umanjuje, odnosno, sva naplaćena i evidentirana konzularna taksa se i transferira na JRT.

Ministarstvo je dostavilo Ministarstvu financija i trezora BiH evidenciju naplate i transfera konzularnih pristojbi za razdoblje I-XII 2021. godine. Međutim, Ministarstvo financija i trezora BiH nije izvršilo knjigovodstveno zatvaranje konta *191115-Razgraničeni prihodi na temelju naplaćenih konzularnih taksi*, što se vidi u iskazanom saldu na 31.12.2021. godine u iznosu od 152.047 KM. S obzirom na to da navedena dva ministarstva vrše knjigovodstveno evidentiranje, na kontu 191115 ukazuje se potreba za redovnim usuglašavanjem iskazanih stanja, a posebno na kraju obračunskog razdoblja prije sačinjavanja financijskih izvješća u cilju pouzdanog iskazivanja stanja na kontima Glavne knjige i u financijskim izvješćima. Uvidom u Glavnu knjigu određenih DKP-a ustanovljeno je da konto 191115 ima negativno i početno i završno stanje. Također, uvidom u promet potražne strane analitičke kartice *191115-Razgraničeni prihodi* uočeno je da Ministarstvo financija i trezora BiH ne unosi, u svim slučajevima, predviđeni opis stavke, osim pozicija koje imaju opis „provizija“. Opis transakcije je predviđen na analitičkim karticama Glavne knjige i omogućava preliminarnu logičku kontrolu vrste evidentiranog prometa.

²¹ Instrukcija –Transfer konzularne takse 09/3-23-16-6-3394-2/15 od 24.02.2015. god, Instrukcija svim DKP BiH za transfer naplaćenih prihoda od konzularnih usluga, broj 09/3-22-16-1-29838-3/19 od 09.12.2019. god, Instrukcija svim DKP BiH za transfer naplaćenih prihoda od konzularnih usluga broj 09/3-22-16-1-29838-4/19. od 08.10.2020. god.

Tijekom 2021. godine Ministarstvo je konstatiralo probleme prigodom transfera pristojbe s obzirom na to da je od DKP mreže dobilo informacije o povratu transfera konzularne pristojbe sa računa CBBH u Frankfurtu. Naime, uobičajeno je bilo da DKP mreža transfer pristojbe vrši na račun u Frankfurtu koristeći sustav IBAN i SWIFT (SEPA) jer su, u tom slučaju, bankarske provizije za transfer sredstava bile niže. U studenom je više DKP BiH obavijestilo sjedište Ministarstva da im se na račun vratio upućeni transfer pristojbe uz naznaku da je navedeni račun na koji se upućuje transfer blokiran. Ministarstvo je uputilo akt Ministarstvu financija i trezora BiH 19.11.2021. kojim obavještava o problemima sa računom u Frankfurtu te traži instrukciju za transfer pristojbe. Ministarstvo financija i trezora BiH u odgovoru sugerira da se ubuduće ne koriste SEPA transferi nego da se transferi vrše u BiH na Jedinstveni račun trezora što značajno povećava troškove transfera konzularnih pristojbi.

5.3. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 73.182.390 KM. Ukupne obveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 59.159.159 KM. Značajne stavke bilance stanja odnose se na novčana sredstva (12.620.343 KM), kratkoročne plasmane (1.525.225 KM), kratkoročna razgraničenja (1.234.345 KM), kratkoročne tekuće obveze (981.962 KM), obveze prema zaposlenima (914.970 KM) te kratkoročna potraživanja (408.753).

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

5.3.1. Sredstva

Stalna sredstva iskazana su u iznosu 57.208.984 KM što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.262.521 KM, dok su izvori stalnih sredstava iskazani su u iznose od 57.209.498 KM. Kao i prethodne godine evidentirana je razlika između iskazanog stanja na ove dvije pozicije (od 541 KM). Bez obzira što je iskazano odstupanje manje vrijednosti, neophodno je izvršiti analizu i utvrditi razloge iskazane razlike te potom izvršiti korektivna knjiženja. Ministarstvo raspolaže sa imovinom, značajne vrijednosti, u DKP BiH koja je stečena na temelju sukcesije imovine bivše SFRJ, a koja je najvećim dijelom uknjižena u poslovne knjige Ministarstva. U decembru 2021. godini izvršena je komisijska primopredaja objekta u Urugvaju i u tijeku su aktivnosti na uknjiživanju objekta u vlasništvo BiH.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu 3.350.063 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.462.766 KM, a sastoje se od kratkoročnih potraživanja (408.753 KM), kratkoročnih plasmana (1.525.225 KM), financijskih i obračunskih odnosa s drugim jedinicama (184.740 KM) i kratkoročnih razgraničenja (1.234.345 KM). U okviru kratkoročnih potraživanja značajniji iznosi evidentiran je na poziciji ostalih potraživanja (393.860 KM) i najvećim dijelom stanje je preneseno iz prethodne godine i odnose se na sumnjiva i sporna potraživanja. Ministarstvo je u 2021. godini poduzimalo određene aktivnosti na naplati svojih potraživanja, ali procesi nisu okončani. Stanje iskazano na poziciji kratkoročnih plasmana evidentirano je na temelju danih kredita zaposlenim i danih depozita za iznajmljivanje prostora u DKP BiH. Na poziciji depozita kod drugih pravnih osoba evidentiran je iznos od 1.479.356 KM. Analizirajući temelj i strukturu evidentiranog stanja može se konstatirati da određena vrijednost iskazanog stanja se odnosu na depozite date ranijih godina, koji nisu opravdani i evidentirani su već duži niz godina na teret osobnog zaduženja zaposlenog. Na poziciji kratkoročnih razgraničenja evidentirani su razgraničeni prihodi u iznosu od 282.465 KM, razgraničeni rashodi u iznosu 952.027 KM, a ostatak se odnosi na ostala razgraničenja. Značajnija stanja na poziciji kratkoročnih razgraničenja iskazana su na temelju unaprijed plaćene zakupnine prostora i

rezidencije u DKP BiH (595.607 KM), razgraničenih prihoda od izvršenih konzularnih usluga u DKP-ima BiH (152.047 KM) te negativnih tečajnih razlika (136.531 KM). U okviru ove grupe i dalje su prisutna evidentirana potraživanja koja imaju negativan saldo.

Ministarstvo je u 2020. godine nekoliko puta informiralo sve uposlene u DKP BiH o obvezi izmirenja finansijskih obveza prema Ministarstvu, kako prije povratka u sjedište Ministarstva, tako i ranije neizmirenih obveza. Međutim, na razini Ministarstva nisu definirane procedure postupanja u slučaju neizmirenja stvorenih obveza. Uvidom u ugovore o depozitu, koji se zaključuju između korisnika depozita (zaposlenog u DKP BiH) i Ministarstva (kojeg zastupa šef DKP BiH) može se konstatirati da isti sadrži podatke o osnovu za prijem depozita, iznos zaprimljenog depozita i definiranu obvezu vraćanja po završenom službovanju, bez da je definiran način osiguranja izvršenja ove obveze.

PREPORUKA 10

Ministarstvo je dužno definirati procedure i način naplate i povrata svojih potraživanja, a sve u cilju zaštite javnih sredstava.

5.3.2. Obveze

Kratkoročne obveze i razgraničenja iskazana su u iznosu 1.949.661 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 5.846.625 KM. Značajnije smanjenje se odnosi na zatvaranje pozicija tečajnih razlika i na evidentiranje realizacije zaključenih ugovora za čiju realizaciju su sredstva bila rezervirana u proračunu za 2020. godinu. Od navedenog, ukupne kratkoročne obveze iskazane na 31.12.2021. godine odnose se na kratkoročne tekuće obveze (981.962 KM), obveze prema zaposlenim (914.970 KM), finansijskih i obračunskih odnosa sa drugim povezanim jedinicama (18.800 KM) i kratkoročna razgraničenja (33.929 KM). Stanje iskazano na poziciji finansijskih i obračunskih odnosa sa drugim povezanim jedinicama (18.800 KM) je stanje koje je preneseno iz prethodne godine i evidentirano je na projektnom kodu Predstavništva BiH u Kuvajtu. Prema podacima navedenim u izvješću, sredstva potiču od uplate sredstava na humanitarni račun predstavništva koja nisu mogla da se transferiraju zbog nepostojanja adekvatnih procedura za raspodjelu uplaćenih sredstava.

Procesom revizije je utvrđeno (metodom uzorka) da je Ministarstvo, i pored činjenice da su bili ispunjeni svi uvjeti za evidentiranje razgraničenja, ista nije evidentiralo u svojim poslovnim knjigama. Točnije, nije izvršeno priznavanje rashoda u izvještajnom razdoblju na koji se i odnosi, na temelju nastanka poslovnog događaja iz 2020. godine. Ministarstvo je, po provedenom postupku javne nabave 28.12.2020. godine, zaključilo ugovor za nabavu sigurnosnih uređaja, bežične i pristupne opreme ukupne vrijednosti 118.770 KM bez PDV-a. U skladu sa odredbama zaključenog ugovora, isporuka mrežne opreme, te instalacija, konfiguracija i implementacija predmeta nabave izvršena je u veljači 2021. godine. Obzirom da Ministarstvo nije rashode priznalo u momentu nastanka obveze, proračunska sredstva planirana za nabavu mrežne opreme u 2020. godini nisu realizirana, a zbog privremenog financiranja izvršena usluga u 2021. godini je evidentirana na poziciji tekućih izdataka (konto 613924 - izdatci za hardverske i softverske usluge).

PREPORUKA 11

Ministarstvo je dužno, u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH, poštivati modificirano računovodstveno načelo nastanka događaja kojom se rashodi priznaju u momentu nastanka obveze.

5.3.3. Popis sredstava i obveza

Popis imovine i obveza je mjera usklađenja knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, koja, između ostalog, treba osigurati vjerodostojnost godišnjih financijskih izvješća. Ministarstvo je izvršilo popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine. Odlukom o popisu sredstava i obveza prema izvorima sredstava i usklađivanju knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem na 31.12.2021. godine²² definirana je organizacija i tehnika popisa, način i rokovi popisa i način usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem. Za provođenje popisa u DKP BiH definirano je da se formira jedno povjerenstvo od tri člana, koju imenuje šef DKP BiH, a čiji zadatak je samo da izvrše popis stanja imovine, obveza, potraživanja, stikera viza i putnih listova, bez obveze da utvrdi da li je stvarno stanje usklađeno sa knjigovodstvenim. Za popis u sjedištu Ministarstva, formirana su sljedeća povjerenstva:

- Povjerenstvo za popis zemljišta, građevina, namještaja, automobila, djela likovnih umjetnosti i svih ostalih stalnih sredstava, kao i zaliha materijala u ekonomatu u sjedištu MIP BiH, te rashodovanjem stalnih sredstava predloženih za otpis;
- Povjerenstvo za popis informatičke, elektronske i ostale opreme u sjedištu MIP BiH, te rashodovanjem stalnih sredstava predloženih za otpis;
- Povjerenstvo za popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza MIP BiH;
- Povjerenstvo za popis sredstava stečenih procesom sukcesije, te
- Povjerenstvo za usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem stalnih sredstava u DKP mreži.

Za praćenje i koordinaciju rad svih povjerenstva formirano je Središnje popisno povjerenstvo koje je u sjedištu Ministarstva i kojem su data zaduženja za objedinjavanje svih aktivnosti koje se vežu za popis. Središnje popisno povjerenstvo je, nakon prikupljenih informacija i dokumentacije vezane za popis, u veljači 2022. godine sačinilo izvješće o popisu sredstava i obveza koji je rukovodstvo Ministarstva usvojilo 24.2.2022. godine²³.

Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine definiran je postupak popisa imovine, obveza i potraživanja. Nedostaci i nepravilnosti na stanjima iskazanim na bilančnim pozicijama i nedostaci pri popisu sredstava i obveza – uslijed kojih nije moguće potvrditi točnost bilančnih pozicija u dijelu potraživanja, obaveza i stalnih sredstava - već su duži niz godina temelj za izražavanje mišljenja s rezervom financijske revizije. Prepoznavši problem, Jedinica interne revizije je obavila internu reviziju u cilju sagledavanja i davanja mišljenja o adekvatnosti i efikasnosti sustava unutarnjih kontrola prigodom upravljanja imovinom i popisom sredstava. Sačinjeno je izvješće 19.5.2021. godine u kojem je dano devet preporuka kroz koje su detaljno detektirani problemi u upravljanju i popisu stalnih sredstava, što je i eksterna revizija u svome radu uočila te smatra da dane preporuke treba u što skorije vrijeme realizirati.

Postupcima revizije, uvidom u dokumentaciju²⁴ i na temelju dobivenih informacija o provedenim aktivnostima, utvrđeni su sljedeći nedostaci i nepravilnosti prigodom popisa sredstava i obveza.

- U izvješćima popisnih povjerenstava, kako Središnjeg tako i pojedinačnim, nije potvrđeno da je stvarno stanje po popisu usuglašeno sa stanjem u poslovnim knjigama Ministarstva, izuzev za stanje novčanih sredstava u blagajni i na računima u DKP BiH.

²² Akt broj: 09-02-2-36492121 od 11.11.2021. godine

²³ Odluka broj: 01-16-3-7263/22 od 24.2.2022. godine

²⁴ Ured za reviziju nije prisustvovao popisu tako da se svi navodi temelje na analizi dostavljene dokumentacije nakon obavljenog popisa u Ministarstvu

- Kao i prethodne godine, izvješća popisnih povjerenstava iz pojedinih DKP-a BiH nisu blagovremeno dostavljena, niti su dostavljena u skladu sa Odlukom o popisu i Naputkom i planom vršenja popisa.
- Izvješća pojedinih DKP-ova (Veleposlanstvo BiH u Teheranu) Središnje popisno povjerenstvo nije prihvatilo, navodeći da, i pored urgencija, izvješća nisu dostavljena u skladu sa propisanim procedurama, tako da u cijelosti nije osigurano generiranje pouzdanih podataka prilikom popisa u Ministarstvu.
- Središnje popisno povjerenstvo je konstatiralo da ne može razmatrati Izvješće Povjerenstva za popis sredstava stečenih procesom sukcesije u cijelosti, jer nije dostavljen u skladu sa definiranim procedurama.
- U Modul osnovnih sredstava nije izvršen unos stanja sredstava po popisu, tako da nije bilo moguće izvršiti usklađivanje stvarnog stanja i knjigovodstvenog kroz Modul osnovnih sredstava.
- U poslovnim prostorijama pojedinih DKP-ova i u 2021. godini se nalaze sredstva koja su prethodnih godina otpisana i rashodovana, ali nisu uklonjena.
- Povjerenstva su konstatirala da pojedina sredstva nemaju inventurne brojeve ili imaju pogrešne brojeve.
- I dalje, u okviru pojedinih grupa konta novčanih sredstava, iskazana stanja nisu u skladu sa računovodstvenim standardima. Kao razlog za uočene nepravilnosti u danim obrazloženjima navode se greške u knjiženju, ali te greške su u značajnoj mjeri iz prethodnih godine i utiču na točnost iskazanih stanja.
- Po usvajanju izvješća o popisu nisu blagovremeno izvršena sva odgovarajuća knjiženja.

Popis stalnih sredstava: Prema sadržaju izvješća Središnjeg popisnog povjerenstva, u dijelu koji se odnosi na popis stalnih sredstava, u okviru tabličnog pregleda, navedeni su podaci o ukupnom knjigovodstvenom stanju stalnih sredstava na 31.12.2021. godine po opisu stalnih sredstava (zemljište, građevine, oprema, sredstva u obliku prava i sredstva u pripremi) u iznosu od 80.878.976 KM, koji su prezentirani i u Bilanci stanja. Međutim, u predmetnom izvješću nije navedeno utvrđeno stanje stalnih sredstava po popisu. Imajući u vidu činjenicu da se popis sredstava obavljao na više lokacija, te da se u pojedinačnim izvješćima navode samo podaci po obavljenom naturalnom popisu, odnosno usklađenost podataka po popisu sa inventurnim listama osnovnih sredstava, nismo u mogućnosti potvrditi da je stvarno i knjigovodstveno stanje sredstava na 31.12. tekuće godine usuglašeno. Ključno je što u pojedinačnim i u izvješću Središnjeg popisnog povjerenstva nije izveden zaključak da je stvarno i knjigovodstveno stanje sredstava i obveza na 31.12. tekuće godine usuglašeno. Također, nisu konstatirani iznosi ukupne nabavne vrijednosti, ispravke vrijednosti i sadašnje vrijednosti stalnih sredstava sa stanjem na 31.12.2021. godine. Ove informacije su temelj za provjeru i potvrdu točnosti bilančnih pozicija sredstava i obveza.

Izvješće Središnjeg popisnog povjerenstva ni u 2021. godini ne sadrži podatke o stanju stalnih sredstava iskazanih u Glavnoj knjizi na 31.12., stanju utvrđenog popisom te utvrđene viškove i manjkove po grupama konta.

Središnje popisno povjerenstvo je u svom izvješću pojedinačno obradilo dostavljene elaborate o popisu Povjerenstva za popis stalnih sredstava, zemljišta, građevina, automobila, dijela likovnih umjetnosti i svih ostalih stalnih sredstava, kao i zaliha materijala u ekonomatu u sjedištu Ministarstva i Povjerenstva za

usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem stalnih sredstava u DKP BiH. Prihvativši činjenice navedene u ovim izvješćima Središnje popisno povjerenstvo konstatiralo je sljedeće nepravilnosti i nedostatke: nepostojanje inventurnih brojeva na pojedinim sredstvu, neevidentirana pojedina sredstva na popisnim listama, isti inventurni broj evidentiran na više različitih komada namještaja, jedan inventurni broj dodijeljen prilikom evidencije namještaja

2020/2021. za više komada namještaja, povjerenstvo i ove godine nije moglo utvrditi gdje se nalazi dio stalnih sredstava dopremljenih iz Beča, a koja su u poslovne knjige sjedišta Ministarstva evidentiran na temelju Odluke o preknjižavanju stalnih sredstava iz Veleposlanstva BiH u Beču u sjedište Ministarstva²⁵, da nije evidentiran inventar - srebrenina u poslovnim knjigama Ministarstva koji je BiH dobila sukcesijom imovine bivše SFRJ, a koji se nalazi u arhivu Ministarstva, za pojedine utvrđene manjkove sredstava nisu dana nikakva obrazloženja, niti je pokretan postupak ispitivanja nastalog manjka i dr.

Sagledavši činjenična stanja, Središnje popisno povjerenstvo je dalo prijedlog za postupanje po svakoj utvrđenoj činjenici, za svaku lokaciju. Revizijom je, između ostalog, utvrđeno da se određeni nedostaci ponavljaju kroz godine, ali i da se na razini Ministarstva ne poduzimaju značajnije i konkretnije aktivnosti na rješavanju ranije uočenih slabosti.

PREPORUKA 12

Ministarstvo treba da unaprijedi sadržaj izvješća pojedinačnih povjerenstava za popis stalnih sredstava i sadržaj izvješća Središnjeg popisnog povjerenstva u smislu navođenja podataka utvrđenih popisom i izvođenja zaključka o usklađenosti ili neusklađenosti stvarnog i knjigovodstvenog stanja stalnih sredstava sa stanjem na 31.12. tekuće godine.

Modul stalnih sredstava: Ministarstvo zaključno sa 31.12.2021. godine nije izvršilo učitavanje rezultata popisa u modul stalnih sredstava (kroz „Obračun inventure“). Točnije, uvidom u pomoćne evidencije stalnih sredstava može se konstatirati da nije izvršen unos stanja sredstava po obavljenom popisu, čime nismo u mogućnosti da damo potvrdu o izvršenom usklađivanju stvarnog stanja koje je utvrđeno popisom i knjigovodstvenog stanja stalnih sredstava u Glavnoj knjizi Ministarstva. Također, Ministarstvo nije, u vrijeme obavljanja završne revizije, izvršilo učitavanje inventure u Modul stalnih sredstava.

Ministarstvo nije izvršilo učitavanja rezultata popisa u modul stalnih sredstava kroz „Obračun inventure“ na 31.12.2020. godine.

Prema dobivenim informacijama od zaposlenih u Ministarstvu, institucija ima ograničenja u smislu korištenja Modula stalnih sredstava, navodeći da Modul osnovnih sredstava (od samog početka) nije prilagođen potrebama Ministarstva. Naime, sva knjiženja prema

inventurnim listama u sjedištu Ministarstva se urade ručno do 31.12, a sva knjiženja iz DKP BiH mreže naredni mjesec kad se dostavi dokumentacija. Tehnički gledano, popisne liste iz DKP BiH mreže predstavljaju jednu zasebnu lokaciju za modul stalnih sredstava, a sjedište Ministarstva drugu zasebnu lokaciju, a obračun inventure kroz modul stalnih sredstava je predviđen samo za jednu lokaciju. Organizacijska specifičnost Ministarstva, zatim različito vrijeme dostavljanja popisnih listi te razlike u ažurnosti knjiženja ograničavaju mogućnost da se inventura učitava u modul stalnih sredstava putem „Obračuna inventure“. Učitavanjem obračuna inventure samo za sjedište dovodi u rizik da tehnički budu zaključana sva knjiženja za taj period, bez da se izvrši obračun inventure za DKP BiH. Ponovo navodimo da je Modul stalnih sredstava obvezna pomoćna knjiga stalnih sredstava koja osigurava da se komparacijom podataka pomoćne i Glavne knjige pouzdano iskažu vrijednosti pozicije stalnih sredstava u okviru bilance stanja.

²⁵ Broj: 01-INT-482-46/18 od 15.03.2018. godine

PREPORUKA 13

Ministarstvo je dužno da, do uspostavljanja pune funkcionalnosti Modula stalnih sredstava kao obvezne pomoćne evidencije za stalna sredstva, izvrši usklađivanje stvarnog stanja koje je utvrđeno popisom i knjigovodstvenog stanja stalnih sredstva u svojoj Glavnoj knjizi.

Imenovano Povjerenstvo za popis novčanih sredstava, potraživanja i obveza Ministarstva sačinilo je izvješće u tri dijela (popis novčanih sredstava, popis stikera viza i putnih listova i popis potraživanja i obaveza) koji je dostavljen i prihvaćen od strane Središnjeg popisnog povjerenstva.

Popis novčanih sredstava: Popisno povjerenstvo je zaključilo da je usklađeno stvarno i knjigovodstveno stanje novčanih sredstava na računima i blagajnama u DKP BiH, a koja su iskazana u valutama u kojima se vode računi i u KM. Popisno povjerenstvo je navelo da popis novčanih sredstava na 31.12.2021. godine sadrži stanja novčanih sredstava na centralnom računu u Minhenu i računima u 56 diplomatsko-konzularnih predstavništva BiH. Novčana sredstva su prikazana na redovnim i konzularnim računima te blagajne u konvertibilnim i lokalnim valutama zemlje prijema, a koja su preračunata u KM prema srednjem kursu CB na 31.12.2021. godine. Konstatirano stanje novčanih sredstava u Ministarstvu na 31.12.2021. godine je 12.240.349 KM, od čega je 2.386.843 KM evidentirano na Centralnom računu Ministarstva u Minhenu, a 9.853.506 KM na računima i u blagajnama u DKP BiH.

Analizirajući izvješće popisnog povjerenstva možemo konstatirati da su i dalje u pojedinim DKP BiH stanja na žiro računima iskazana na potražnoj strani, a ista u značajnoj mjeri datiraju iz ranijeg razdoblja. Točnije, u 2021. godini konstatirano je da je pogrešno knjiženje izvršeno u Veleposlanstvu u Bernu, te je iznos od 61.887 KM evidentiran potražno na žiro računu. Također, i dalje je prisutno evidentiranje tečajnih razlika na kontu žiro račun – MIP. Povjerenstvo je konstatiralo da su na kontu žiro račun – MIP u Veleposlanstvu BiH Rijad KM (149.019 KM) evidentirane tečajne razlike nastale u razdoblju od 2014.-2021. godine, kao i u Veleposlanstvo BiH Teheran KM (56.265 KM), dok je Misija BiH u Ženevi KM (1.011 KM) evidentirana tečajnu razliku nastalu prigodom transfera dotacija tijekom 2021. godine te predložila da se navedene tečajne razlike dokumentiraju i u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH evidentiraju na odgovarajući konto tečajnih razlika. Također, popisno povjerenstvo je konstatiralo da se u pojedinim DKP BiH na kontima novčanih sredstava, na temelju naplate konzularnih taksi, evidentirana značajna sredstva koja zaključno sa 31.12.2021. godine nisu transferirana na Jedinstveni račun trezora (DKP u Rijadu – 1.143.898 KM, DKP u Bernu – 237.145 KM i dr.).

Sagledavajući provedeni sustav popisa možemo konstatirati da su popisna povjerenstva imenovana u DKP BiH dostavljala samo podatke o stanju na računima i u blagajni na 31.12.2021. godine, dok je Popisno Povjerenstvo za popis novčanih sredstava, potraživanja i obveza u Ministarstvu i DKP vršilo usklađivanje stanja po popisu i stanja iskazanog u poslovnim knjigama Ministarstva. Imajući u vidu činjenicu da su određene neusklađenosti posljedica knjiženja iz ranijeg razdoblja i da nisu riješene u tekućoj godini, popisno povjerenstvo je samo ponovilo ranije date konstatacije. Uvidom u sačinjeno izvješće o popisu i iskazana salda u Glavnoj knjizi Ministarstva možemo konstatirati da popisno povjerenstvo u izvješću nije dalo obrazloženja stanja iskazanih na kontu 1111118 – žiro račun gotovinskih transakcija (7.064 KM) i kontu 111313 – blagajna bonova za gorivo (2.186 KM).

PREPORUKA 14

Ministarstvo je dužno da izvrši analizu pogrešno iskazanih stanja na kontima novčanih sredstava i u skladu sa tim izvrši adekvatna korektivna knjiženja.

Popis stikera viza i putnih isprava: U izvješću Središnjeg popisnog povjerenstva, kao i u izvješću povjerenstva za popis novčanih sredstava konstatirano je samo stanje, u Ministarstvu i DKP BiH, bjanko stikera viza, putnih listova, kao i specmesi putnih listova na 31.12.2021. godine, bez da su konstatirano je li stanje utvrđeno popisom odgovara stanju po zaduženjima. Iz prezentiranog izvješća ne može se utvrditi koliko je u tekućoj godini bilo ukupno raspoloživo bjanko stikera viza, putnih listova, kao i specmesi putnih listova, koliko je iskorišteno tijekom godine i koliko bi trebalo da bude na raspolaganju na 31.12. tekuće godine, te da da li broj po popisu odgovara tom stanju. Procesom revizije utvrđeno je kako DKP BiH ne postupaju jednoobrazno prigodom prezentiranja podataka o stanju bjanko stikera viza i putnih listova, čime se otežava generiranje dostavljenih podataka.

PREPORUKA 15

U cilju pouzdanijeg praćenja i kontrole nad izdavanjem stikera viza i putnih isprava potrebno je unaprijediti sustav izvješćivanja i prezentiranja podataka o raspoloživom stanju ovih dokumenata. Popisno povjerenstvo je dužno da konstatira da li stvarno stanje odgovara stanju po zaduženjima.

Popis potraživanja: Prema prezentiranim podacima, potraživanja u Ministarstvu su evidentirana u ukupnom iznosu od 3.353.063 KM. Procesom revizije uočeno je da je Ministarstvo poduzimalo određene aktivnosti na rješavanju utvrđenih nedostataka, koji se ponavljaju kroz godine, a koji se odnose na točnost i osnovanost iskazanih stanja na određenim pozicijama u financijskim izvješćima. Međutim, pokrenute aktivnosti nisu okončane zaključno sa tekućom godinom, tako da su prigodom popisa opet konstatirane nepravilnosti i nedostaci i to:

- u pojedinim DKP BiH konstatirano je da i dalje ima pogrešno iskazanih salda na kontima potraživanja, što u konačnici dovodi da podaci generirani na razini Ministarstva ne prezentiraju stvarno stanje potraživanja.
- na poziciji akontacije za službeno putovanje i dalje su evidentirane isplaćene, a neopravdane akontacije iz ranijeg perioda (čak od 2002. godine), ali povjerenstvo nije mogla da utvrdi temelj za evidentirano knjiženje, navodeći da je financijska dokumentacija djelomično i uništena.
- povjerenstvo je konstatiralo da je potrebno izvršiti detaljnu analizu osnovanosti iskazanog stanja na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, pri tom navodeći da je potrebno pokrenuti postupak utvrđivanja osnovanosti i odgovornosti za iskazano stanje sumnjivih i spornih potraživanja evidentirano u Veleposlanstvu BiH u Teheranu (22.031 KM), s obzirom da se radi o navodnom otuđenju sredstava iz blagajne ovog DKP-a, kao i da se pokrene postupak rješavanja stanja evidentiranih na ovoj poziciji, a koji se vodi na osobi koja je preminulo.
- Povjerenstvo je dalo preporuku da se izvrši detaljna analiza, uvidom u originalnu dokumentaciju i pouzdano utvrdi opravdanost stanja iskazanih na temelju potraživanja od zaposlenih u DKP BIH (293.325 KM), položenih depozita za stanove i rezidencije zaposlenih u DKP BIH (1.479.356 KM), evidentiranih razgraničenih rashoda (950.403 KM) i dr. te da se na temelju utvrđenog stanja izvrše potrebne knjigovodstvene korekcije.

- Stanje iskazano na poziciji razgraničene kursne razlike (136.248 KM) povjerenstvo je konstatiralo, da je potrebno u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH, isknjižiti iz bilančne evidencije.
- analizirajući stanje na poziciji razgraničenih prihoda na temelju naplaćenih konzularnih taksi u DKP BiH (152.048 KM) povjerenstvo utvrdilo da je izvršeno pogrešno knjiženje na Veleposlanstvu BiH u Berlinu u iznosu od KM 649.126,29 (potražno) i data je preporuka da se u narednom razdoblju izvrši analiza svih naplaćenih i transferiranih konzularnih taksi kako u valuti isplate tako i valuti KM, te da se u koordinaciji sa Ministarstvom financija i trezora BiH izvrše ispravke odgovarajućih knjiženja, pri tom navodeći da je greška nastala pri zatvaranju stanja u Ministarstvu financija i trezora i dr.

Imajući u vidu sve činjenice konstatirane u izvješću popisnog povjerenstva, odnosno nepouzdanost u potvrđivanju usklađenosti stvarnog stanja potraživanja s iskazanim knjigovodstvenim stanjem i dalje ostaje pitanje točnosti predmetnih pozicija iskazanih u financijskim izvješćima.

Također, revizijom je utvrđeno da su u izvješću o popisu potraživanja prezentirani podaci odvojeno za sjedište Ministarstva i za DKP BiH, bez da je dano obrazloženje i analiza iskazanog stanja ukupno po svakoj analitičkoj poziciji.

PREPORUKA 16

Prigodom sačinjavanja izvješća o popisu potrebno je vršiti analizu ukupnog stanja, na razini institucije, iskazanog po svakoj bilančnoj poziciji, a sve u cilju jasnog, preciznog i točnog potvrđivanja činjeničnog stanja.

Potraživanja od uposlenika: Provedenom revizijom utvrđeno je kako Ministarstvo ponovno nije raščistilo i riješilo pitanje financijskih potraživanja od uposlenih. Nadalje, analizirajući uzroke i razloge dugogodišnjih potraživanja od uposlenih, utvrdili smo da se uglavnom radi o izvršenim nabavama bez prethodne suglasnosti sjedišta Ministarstva i drugim nepoštivanjima internih pravila i procedura (troškovi reprezentacije i slično). Ured za reviziju je mišljenja kako su ovakve financijske aktivnosti nedopustive i ukazuju na određene slabosti u sustavu unutarnjih kontrola. U razgovoru sa predstavnicima Ministarstva smo saznali da se ovdje dijelom radi i o uposlenicima (diplomatskom osoblju koje imenuje Predsjedništvo) koji jednostavno nisu poštivali interna pravila i procedure operativnog poslovanja DKP mreže.

PREPORUKA 17

Potrebno je izvršiti detaljnu analizu svih potraživanja od uposlenih (sadašnjih i bivših), utvrditi opravdanost takvih potraživanja te poduzeti konkretne mjere u cilju naplate istih. Nadalje, trebalo bi kreirati takav sustav koji bi preventivno spriječio i onemogućio ovakve pojave u buduću.

Popis obveza: Za popis obveza sačinjena su posebna izvješća o popisu, za sjedište Ministarstva i DKP mrežu BiH u čijem privitku su tablični pregledi obveza. Uvidom u sačinjeno izvješće može se konstatirati da je izvršeno kratko i šturo tekstualno obrazloženje iskazanih stanja po četverocifrenim kontima. Popisom nisu konstatirana stanja na analitičkim pozicijama obveza, niti su iskazana ukupno stanja po kontima na razini institucije. Popis obveza za sjedište i DKP mrežu Ministarstva je sastavljen u formi tablice koja ne sadrži podatke o knjigovodstvenim ispravama na temelju kojih su iste evidentirane. Imajući u vidu činjenicu da je popisno povjerenstvo konstatiralo na određenim pozicijama obveza dugovna stanja, što nije u skladu sa prirodom konta, isto dovodi do stvaranja iskrivljene slike ukupnog stanja sredstava na kontu,

odnosno stanje obveza iskazano na razini Ministarstva nije točno. Na temelju navedenog možemo konstatirati da ponovo nije u potpunosti postignuta osnovna svrha popisa, a to je utvrđivanje stvarnog stanja obveza sa iskazanim knjigovodstvenim stanjem.

Kako bi se riješio dugogodišnji problem postojećih salda i osnovanosti knjiženja na određenim kontima Središnje popisno povjerenstvo je dalo preporuke radnji koje je potrebno poduzeti i realizirati najkasnije do 30.9.2022. godine, a kako bi se stanje novčanih sredstava potraživanja i obveza na 31.12.2022. godine svelo na realno, bez neriješenih stanja iz prethodnih godina.

PREPORUKA 18

Potrebno je, prigodom evidentiranja transakcija i knjigovodstvenih promjena u Glavnoj knjizi, osigurati potpuno poštovanje računovodstvenih pravila i principa kako bi iskazana salda na bilančnim pozicijama bila točna i odražavala stvarno stanje.

6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA

Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020. godinu, Ministarstvu je odobreno 520 zaposlenih. Prema informacijama iz Odsjeka za pravne i kadrovske poslove, na 31.12.2021. Ministarstvo je imalo 491 uposlenu osobu, od kojih 224 u sjedištu, a 246 u DKP mreži. Zbog čestih fluktuacija uposlenih, uočena su određena odstupanja u broju uposlenih u odnosu na evidencije kojima raspolaže Odsjek za financije.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta sistematizirano je ukupno 658 radnih mjesta od čega su 288 radna mjesta sistematizirana u sjedištu, a 370 radnih mjesta u DKP mreži. Putem ugovora o djelu, u Ministarstvu je angažirano 30 osoba.

PREPORUKA 19

Zbog velike fluktuacije uposlenih potrebno je osigurati ažurno vođenje evidencija kako bi se stvorili uvjeti da Ministarstvo u bilo kojem trenutku raspolaže informacijom o točnom broju uposlenih sa statusom svake uposlene osobe.

Prijem u stalni radni odnos: U 2021. godini u Ministarstvu je radni odnos na neodređeno radno vrijeme putem javnog natječaja zasnovalo devet državnih službenika. Prijem istih je izvršen na temelju članka 21. Zakona o državnoj službi BiH. Agencija za državnu službu je donijela rješenja o postavljenju. Veći dio od gore navedenog broja uposlenih je u prethodnom razdoblju bilo angažirano u Ministarstvu temeljem ugovora o djelu ili ugovora na određeno radno vrijeme.

Postupcima revizije smo uočili da je za dva državna službenika prijem na neodređeno vrijeme izvršen nakon godinu dana od dana raspisivanja javnog oglasa za radna mjesta Viši stručni suradnik za pisarnu i Viši stručni suradnik za arhiv i dokumentaciju (oglas raspisan u 10. mjesecu 2020. godine, a rješenje o postavljenju doneseno 01.09.2021. godine za jednog državnog službenika, odnosno 04.10. 2021. godine za drugog državnog službenika). Prema dobivenom obrazloženju, razlog navedenog prijema godinu dana od dana raspisivanja javnog natječaja jeste prolazak sigurnosnih provjera koje vrši Obavještajno-sigurnosna agencija BiH, a sukladno odredbama Zakona o zaštiti tajnih podataka. Napominjemo kako sigurnosne provjere sukladno Zakonu o zaštiti tajnih podataka prema članku 30, traju 90 dana, odnosno 120 dana u specijalnim slučajevima što ovom prigodom očito nije ispoštovano.

Kandidati s rang liste uspješnih kandidata bili su predmet sigurnosnih provjera prije okončanja postupka izbora najuspješnijeg kandidata. Po predmetnom natječaju, jedan od uvjeta za postavljenje navedenih državnih službenika su potrebne tri godine radnog iskustva što su uposleni na tim pozicijama dokazali potvrdama koje im je izdalo samo Ministarstvo. Priloženim potvrdama o radnom iskustvu dokumentirano je da je jedna osoba bila uposlena po ugovoru o djelu na poslovima visoke stručne spreme i ostvarila tri godine, šest mjeseci i četrnaest dana radnog iskustva - dakle kompletno radno iskustvo stekla u Ministarstvu u kojem je naposljetku i uposlena. Druga je osoba, osim obavljenog pripravničkog staža van sjedišta Ministarstva (u Veleposlanstvu Libije u BiH) priložila i potvrdu Ministarstva kojom dokazuje da je ostvarila dvije godine, osam mjeseci i dvadeset četiri dana na poslovima visoke stručne spreme kombinacijom ugovora o djelu i ugovora o radu na određeno radno vrijeme. Također smo uočili da su dvije osobe iz Kabineta ministricе i jedna osoba iz Kabineta zamjenika ministra bile uposlene po ugovoru o radu u 2020. godini na radnim mjestima savjetnika i tehničkog tajnika u Kabinetu ministricе te tehničkog tajnika u Kabinetu zamjenika ministra, da bi, putem javnog natječaja, zasnovale radni odnos na neodređeno radno vrijeme sa statusom državnih službenika.

Upošljavanje na određeno radno vrijeme: Prema informacijama iz Ministarstva, radni odnos na određeno vrijeme zasnovale su 33 osobe od kojih je 12 pripravnika. Za prijem pripravnika u radni odnos raspisan je javni natječaj te su, po njegovom okončanju i izboru najuspješnijih kandidata, zaključeni ugovori o radu na razdoblje od po godinu dana. Preostali ugovori o radu zaključeni su za četiri savjetnika u Kabinetu ministricе (do isteka mandata ministricе), jednog tehničkog tajnika u Kabinetu zamjenika ministra (također se vremensko razdoblje ugovora veže za mandat zamjenika), tri veleposlanika i jednog generalnog konzula koji su imenovani odlukom Predsjedništva, jednog državnog službenika za što je raspisan javni oglas do povratka odsutnog djelatnika s porodičnog odsustva, te 11 zaposlenika. Za zaposlenike su zaključeni ugovori o radu i isti su produžavani na razdoblje od po tri mjeseca (s prekidima od par dana između ugovora) bez raspisivanja javnog oglasa.

Revizijskim postupcima smo utvrdili da je većina uposlenih bila angažirana i u 2020. godini te da se njihov angažman na duže vremensko razdoblje svakako ne može smatrati privremenim karakterom. Ministarstvo je, uz prethodno dobiveno mišljenje Ministarstva financija i trezora BiH, 12.04.2022. godine uputilo zahtjev Vijeću ministara BiH za davanje suglasnosti za znavljanje devet radnih mjesta zaposlenika.

PREPORUKA 20

Ministarstvo je dužno angažman osoba putem ugovora o radu na određeno vrijeme provoditi u skladu sa Zakonom o radu u institucijama BiH, rukovodeći se načelima zakonitosti i transparentnosti.

Obavljanje poslova drugog radnog mjesta: Tijekom 2021. godine, 14 osoba je obavljalo poslove drugog radnog mjesta u sjedištu Ministarstva, i 15 osoba u DKP mreži - većinom poslove otpravnika poslova. Revizijskim postupcima smo uočili da se određen broj obavljanja poslova drugog radnog mjesta u sjedištu odnosi na vrlo značajna i rukovodeća radna mjesta poput pomoćnika ministra, tajnika Ministarstva i sl. Osobe koje su obavljale poslove drugog radnog mjesta na značajnim pozicijama iste su obavljale na temelju odluke o prijenosu ovlaštenja. U obrazloženju navedene odluke, kao temelj za navedeno postupanje navodi se

članak 61. stavak 1. i 2. Zakona o upravi²⁶ i članak 13. Pravilnika o unutarnjem ustroju Ministarstva vanjskih poslova²⁷.

Tijekom 2021. godine 11 osoba je obavljalo poslove na temelju Odluke o prijenosu ovlaštenja od kojih je za šest osoba izvršeno vertikalno pomjeranje odnosno na poslove radnog mjesta višeg ranga, a za pet osoba horizontalno pomjeranje tj na poslove radnog mjesta istog ranga. Tako je npr. po vertikalnom pomjeranju šef odsjeka-ministar savjetnik u Odsjeku za mir i sigurnost ovlašten da obavlja poslove iz nadležnosti tajnika u Ministarstvu (navedena osoba koja je obavljala poslove tajnika u međuvremenu je imenovana je na poziciju veleposlanika u Norveškoj, a poslove tajnika je nastavila obavljati druga osoba u 2022. godini također po ovlaštenju). Nadalje, šef Odsjeka-ministar savjetnik u Odsjeku za Sjevernu i Južnu Ameriku, Australiju, Japan i Oceaniju u Sektoru za bilateralne odnose po ovlaštenju obavljao poslove pomoćnika ministra u Sektoru za bilateralne odnose, zatim šef odsjeka - ministra savjetnika u Odsjeku za EU također po ovlaštenju ministrice obavlja poslove pomoćnika ministra u Sektoru za multilateralne poslove. Za navedena postupanja ministrica je donijela odluke o prijenosu ovlaštenja i iste traju sve do izbora osobe za konkretno upražnjeno radno mjesto sukladno zakonskim propisima (a za koje još uvijek nije raspisan javni natječaj). Uvidom o dokumentaciju utvrdili smo da su pojedina rješenja o prijenosu ovlaštenja donesena još u 2019., 2020. , 2021. i čak nastavljana u 2022.godini.

Isplata naknade za obavljanje poslova drugog radnog mjesta u sjedištu se vršila putem isplate novčane nagrade-stimulacije budući da je Odlukom o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu državnih službenika za obavljanje poslova drugog radnog mjesta u institucijama BiH iz lipnja 2009. godine definirano da se naknada za privremeno obavljanje poslova drugog državnog službenika može se odobriti samo u slučaju kada je raspisan natječaj za popunjavanje konkretnog radnog mjesta i pribavljena suglasnost Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine. Naknada državnom službeniku koji privremeno obavlja poslove drugog državnog službenika, za konkretno nepopunjeno radno mjesto, može se isplaćivati najduže tri mjeseca. Izuzetno, naknada se može isplaćivati i duže od tri mjeseca ako se radi o obavljanju poslova drugog radnog mjesta, kao privremena zamjena državnog službenika zbog bolovanja ili porodijskog odsustva, u skladu sa zakonom. U Ministarstvu obavljanje poslova drugih radnih mjesta traje duže vremensko razdoblje (pored upitnog pravnog utemeljenja) smatramo kako isto utječe na uspostavljanje kvalitetnog sustava unutarnjih kontrola kao i osiguranje kontinuiteta u poslovima Ministarstva. Navedeno također može imati za posljedicu obavljanje poslova u smanjenom kapacitetu te upitnosti mogućnosti obavljanja dva radna zadatka. Obavljanje poslova drugog radnog mjesta treba i može se eventualno koristiti u iznimnim/specifičnim slučajevima i za vrlo kratko vremensko razdoblje pogotovo imajući u vidu da se radi o vrlo važnim pozicijama u Ministarstvu. Prema dostupnim informacijama, Ministarstvo je tek 12.04.2022. godine tražilo mišljenje od Ministarstva financija i trezora BiH, a vezano za zanaavljanje radnih mjesta rukovodećih državnih službenika: tajnika ministarstva i dva pomoćnika ministra u sektoru za bilateralne odnose i sektoru za multilateralne odnose. Sve navedeno ukazuje da Ministarstvo nije pravovremeno poduzimalo aktivnosti po pitanju raspisivanja javnih natječaja za popunjavanje navedenih radnih mjesta, stoga ovakav način kadrovskog popunjavanja smatramo neprihvatljivom praksom posebno na duže vremensko razdoblje.

²⁶ koji definira da: „Organom uprave rukovodi rukovoditelj. Rukovoditelj organa uprave predstavlja organ uprave, organizira i osigurava zakonito i efikasno obavljanje poslova, donosi propise i izdaje druge akte za koje je ovlašten i poduzima druge mjere iz nadležnosti organa uprave, te odlučuje u skladu sa zakonom o pravima, obvezama i odgovornostima državnih službenika i zaposlenika u vršenju službe“

²⁷ prema kojem pomoćnici ministra i rukovoditelji ostalih osnovnih organizacijskih jedinica organiziraju rad tako da se isti nesmetano odvija i u slučaju njihove odsutnosti. Navedeni članak također definira da u slučaju privremene odsutnosti rukovoditelja osnovne organizacijske jedinice zamjenjuje ga osoba koju odredi ministar u suradnji sa zamjenikom ministra i tajnikom

PREPORUKA 21

Ministarstvo je obvezno upražnjene pozicije, posebno rukovodećih državnih službenika, popuniti sukladno zakonskoj legislativi koja regulira proces upošljavanja.

Odsustvo iz državne službe - neplaćeno odsustvo: Pravo na neplaćeno odsustvo regulirano je Odlukom o uvjetima za korištenje prava na neplaćeno odsustvo i na rad sa skraćenim radnim vremenom²⁸. U 2021. godini na neplaćenom odsustvu evidentirano je 12 uposlenih (broj bez osoba koje su na neplaćenom odsustvu radi školovanja). Razlozi neplaćenog odsustva su imenovanja na pozicije savjetnika članova Predsjedništva, imenovanja na funkcije veleposlanika, obavljanje poslova u drugim organima vlasti i sl.

U 2021. godini rukovodeći državni službenik - pomoćnik ministra u Sektoru za multilateralne odnose je, prije odlaska na imenovanu funkciju (odlukom Predsjedništva BiH imenovan za veleposlanika BiH u Kraljevini Nizozemskoj) interno premješten (temeljem osobnog zahtjeva) na niže radno mjesto šefa Odsjeka-ministra savjetnika u Odsjeku za ekonomsku multilateralu uz mišljenje Agencije za državnu službu BiH. Člankom (3) Odluke o uvjetima za korištenje prava na neplaćeno odsustvo i na rad sa skraćenim radnim vremenom pravo na neplaćeno odsustvo po sili zakona nastupa u slučaju kada je državnom službeniku, koji nije rukovodeći državni službenik, potvrđena kandidatura za javnu funkciju na koju se bira direktno ili indirektno u bilo kojem zakonodavnom ili izvršnom organu vlasti ili je imenovan na položaj u bilo kojem zakonodavnom ili izvršnom organu vlasti na bilo kojoj razini u BiH. Posljedica navedenog internog premještanja s više na nižu poziciju je stvaranje uvjeta za korištenje statusa neplaćenog odsustva, odnosno prava povratka uposlenog u matičnu instituciju poslije isteka mandata. Navedenom odlukom također definirano je ograničenje prema kojem rukovodeći državni službenik ne može koristiti pravo na neplaćeno odsustvo po navedenom osnovu, što jasno ukazuje na motiv internog premještanja s rukovodećeg na niže radno mjesto.

Prelazak uposlenika u državne službenike: U 2021. godini dva zaposlenika koja su prethodno bila u radnom odnosu na neodređeno u Ministarstvu su putem javnog natječaja uposleni sa statusom državnih službenika. Jedan od njih je po ovlaštenju obavljao poslove višeg stručnog suradnika za pisarnicu u Odsjeku za opće poslove, arhiv i dokumentaciju u Sektoru za opće poslove, počevši od 01.01.2020. godine do donošenja odluke o prestanku ovlaštenja. Od 03.02.2021. godine ima status državnog službenika i raspoređen je na radno mjesto I sekretar u Odsjeku za imunitete i privilegije u Odjeljenju za diplomatski protokol. Drugi državni službenik je potrebno radno iskustvo dokazao potvrdom o obavljanju poslova visoke stručne sprema u Ministarstvu. Imajući u vidu navedeno, dovodimo u pitanje mogućnost efikasnog istovremenog obavljanja poslova na dva radna mjesta te način vođenja evidencija o obavljanju istih.

Umirovljenje državnih službenika i zaposlenika: Prema Zakonu o radu u institucijama BiH i Zakonu o državnoj službi u institucijama BiH, radni odnos prestaje kada zaposlenik navrší 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja ili 40 godina staža osiguranja, neovisno o godinama života – danom donošenja rješenja. Prema raspoloživim podacima utvrdili smo da je određen broj imenovanih osoba (ministrica i određen broj veleposlanika) i dalje u radnom odnosu, iako su stekli gore navedene uvjete za odlazak u mirovinu.

Prestanak radnog odnosa: Radni odnos je sa 31.12.2021. godine prestao za 22 osobe. Razlozi prestanka u sjedištu su odlasci u mirovinu, prekid radnog odnosa radi smrti uposlenog i

²⁸ Odluka VM broj 85/13 od 25.04.2013. godine

sporazumni prekidi radnog odnosa. Prestanak radnog odnosa u DKP-u se odnosi na šefove DKP-ova na temelju odluka Predsjedništva BiH.

Suspenzije: Za jednu osobu uposlenu u Misiji BiH pri EU u Briselu je doneseno Rješenje o suspenziji dana 11.10.2021. godine kojim je određeno da uposlena osoba prima puni iznos plaće do okončanja krivičnog postupka.

Ugovori o djelu: Izdaci na temelju ugovora o djelu u 2021. godini su realizirani u neto iznosu od 239.371 KM. U odnosu na 2020. godinu navedeni izdaci su veći za 108.929 KM što je, između ostalog, posljedica većeg broja angažmana za 11 osoba u odnosu na prethodnu. U tijeku godine putem ugovora o djelu bilo je angažirano ukupno 30 izvršitelja. Odobrena sredstva za ugovore o djelu za 2021. godinu iznosila su 80.000 KM te su dodatna sredstva u iznosu od 170.000 KM osigurana kroz prestrukturiranje, a izdaci po ovom temelju isplaćeni su na mjesečnoj razini u rasponu od 1.000 - 2.000 KM.

Uvidom u određeni broj ugovora utvrdili smo da su zaključeni za poslove koji većim dijelom, prema opisu poslova, odgovaraju sistematiziranim radnim mjestima. Ugovori se zaključuju na razdoblje od po mjesec dana ili na razdoblje od po tri mjeseca, ali se isti obnavljaju po isteku te se na taj način angažman produžava tijekom više godina. Za 20 osoba angažman je trajao većim dijelom godine u kontinuitetu. Iznos isplaćenih naknada kreće se u rasponu od 200-2.000 KM, a za najveći dio angažiranih osoba isplaćuje se iznos od po 800 KM.

Angažiranje osoba na temelju ugovora o djelu se provodi duže vremensko razdoblje i za poslove koji nisu privremenog karaktera.

Za angažman jedne osobe isplaćuje se mjesečna naknada po ugovoru o djelu u iznosu od 2.000 KM počev od ožujka 2021. godine. Navedena osoba je bila u dugogodišnjem radnom odnosu u Ministarstvu nakon čega je stekla uvjete za odlazak u mirovnu i istu

ostvarila, a poslije kraćeg vremena angažirana po ugovoru o djelu za obavljanje stručno-konzultantskih usluga za praćenje, izvješćivanje i sačinjavanje analiza izvješća po aktuelnim pitanjima iz područja financija.

Napominjemo kako je neprihvatljiva praksa ponovnog angažiranja osobe koja je ispunila zakonske uvjete za odlazak u mirovinu, posebice u dužem vremenskom razdoblju, istu ostvarila zajedno sa svim zakonski pripadajućim pravima, te ponovo angažirana putem ugovora kod istog poslodavca. Ovakva praksa posebno je problematična ako uzmemo u obzir da se radi o javnom sektoru koji se financira novcem poreznih obveznika, te na visoku stopu neuposlenosti u BiH. Ukoliko je zaista postojala opravdana potreba za angažiranjem uposlenika na to radno mjesto, smatramo kako je na vrijeme to trebalo uobziriti. Značajniji iznos naknade za ugovore o djelu (1.992 KM) isplaćuje se počev od veljače za obavljanje poslova održavanja redovitih kontakata s predstavnicima Ministarstva obrane i Ministarstva sigurnosti u cilju suradnje u predmetnim područjima, ažuriranja liste međunarodnih (bilateralnih i multilateralnih) ugovora, sporazuma i memoranduma iz područja obrane i sigurnosti, održavanja sastanaka s relevantnim predstavnicima veleposlanstava i međunarodnih organizacija te obavljanje ostalih zadataka prema nalogu Kabineta. Međutim, u okviru Ministarstva djeluje određeni broj sektora i odjeljenja (koji su popunjeni prema važećoj sistematizaciji) čiji opis poslova odgovara navedenim poslovima iz konkretnog ugovora o djelu.

Dakle, određen broj ugovora zaključen je tijekom cijele godine sa kraćim prekidima što nam prvenstveno ukazuje da se ne radi o kratkoročnom angažmanu i obavljanju jednokratnih konkretnih poslova za koje bi izvršitelji posla dobili ugovorenu naknadu (što je ujedno i karakteristika ugovora o djelu) nego da se radi o cjelogodišnjem angažmanu za koji se isplaćuju mjesečni iznosi - odnosno plaće. Ugovori o djelu zaključuju se samo za konkretne jednokratne

poslove koji u svojoj suštini odgovaraju karakteristikama ugovora o djelu (to ne mogu biti poslovi koji imaju kontinuitet niti poslovi radnog mjesta). Smatramo da angažmani putem ugovora o djelu u javnom sektoru predstavljaju netransparentan način upošljavanja, s obzirom da se ne pružaju jednake šanse svima koji su zainteresirani za posao. Također, stvara se mogućnost favoriziranja osobe na raspisanom javnom natječaju koja je već prethodno bila angažirana putem ugovora o djelu na određenoj poziciji, u odnosu na one osobe koje se po prvi put prijavljuju – što pokazuje dosadašnja praksa kako u Ministarstvu tako i u drugim institucijama BiH. Napominjemo kako je angažiranje na temelju ugovora o djelu konstantno prisutno u dužem vremenskom razdoblju i pored preporuka danih u prethodnim revizijskim izvješćima.

PREPORUKA 22

Preporučamo Ministarstvu da sukladno zakonskim propisima koji reguliraju područje obligacionih odnosa ugovore o djelu zaključuje, u iznimnim i opravdanim slučajevima, i to za konkretne poslove koji se javljaju povremeno.

7. JAVNE NABAVE

Ministarstvo je za 2021. godinu, u skladu sa odlukama o privremenom financiranju, donosilo privremene planove javnih nabava po kvartalima, koji su tijekom razdoblja mijenjani i dopunjavani sukladno potrebama institucije. Objavljeni planovi sadrže podatke samo o planiranim nabavama u sjedištu Ministarstva. U 2021. godini nije bilo prezentiranih planova javnih nabava u DKP BiH, a koji u skladu sa važećim propisima sastavni dio plana nabavki Ministarstva. Odlukom ministricе formirano je povjerenstvo koje provodi postupke javnih nabava u Ministarstvu. Pregled realizacije zaključenih ugovora/okvirnih sporazuma objavljen je na web stranici Ministarstva. Uvjeti i način dodjele ugovora za javne nabave roba, radova i usluga u koji se dodjeljuju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima je definiran Pravilnikom²⁹ koji je Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva, a uz prethodnu suglasnost Agencije za javne nabave BiH donio u rujnu 2015. godine.

Prema prezentiranim podacima tijekom revizije, Ministarstvo je provelo 22 postupaka javnih nabava. Od navedenog broja, Ministarstvo je u 2021. godini provelo dva otvorena postupaka ukupne vrijednosti 475.000 KM bez PDV-a, dva konkurentska postupaka u vrijednosti od 21.322 KM bez PDV-a, jedan pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja u vrijednosti od 18.000 KM bez PDV-a. Osim navedenog, Ministarstvo je putem direktnog sporazuma izvršilo nabave u vrijednosti od 41.224 KM bez PDV-a. U navedeno izvješće nisu evidentirani postupci o nabavama provedenim u DKP mreži, jer, prema prezentiranim podacima, nijedan DKP BiH nije dostavio izvješće o dodijeljenim ugovorima u 2021. godini.

Na temelju pregledanih procedura javnih nabava vezanih za nabavu usluge posredovanja u prodaji avionskih karata (400.000 KM), nabavu službenih automobila sustavom lizinga (cca 97.000 KM), nabavu usluga servisiranja i održavanja motornih vozila (25.000 KM), nabavu usluge brze pošte (postupak nije okončan), nabavu usluga održavanja sustava za upravljanje dokumentima OWIS (18.000 KM), kao i praćenja

Ministarstvo ni u 2021. godini nije osiguralo da se postupci nabava pokreću blagovremeno, da se u cijelosti poštuju odredbe zaključenih ugovora, te nije osiguralo pouzdano praćenje realizacije zaključenih ugovora.

²⁹ Pravilnik o ugovorima koji se dodjeljuju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima i misijama BiH, Službeni glasnik BiH, broj 84/15

realizacije zaključenih ugovora o izvođenju radova, adaptaciji i natkrivanju Atrija u sjedištu Ministarstva (607.490 KM), nabave mrežne opreme i nabavke usluge Interneta uočili smo sljedeće:

Na temelju izvršene revizije, navodimo opća zapažanja i slabosti uočene tijekom revizije procesa javnih nabava:

- Procesom revizije uočeno je da se postupci nabave ne pokreću blagovremeno (primjerice nabave goriva, brze pošte, avio karte i slično)). Obzirom da i prema ranijim iskustvima postupci nabave određenih roba i usluga u Ministarstvu, zbog čestih žalbi, značajno kasne, Ministarstvo nije osiguralo da se postupci nabavke pokreću blagovremeno, što za posljedicu ima da se vremenski istekli ugovori koriste i dalje. Napominjemo kako neblagovremeno provođenje javnih nabava u slučaju kontinuiranih javnih nabavki za posljedicu ima produžetak ugovora s postojećim dobavljačem, što, osim neusklađenosti sa ZJN, otvara i pitanje dovođenja u povoljniji položaj određenih dobavljača, kao i rizik nabavke roba, usluga i radova po nepovoljnijim uvjetima nego je to stanje na tržištu.
- Ministarstvo u svim slučajevima ne poštuje odredbe zaključivanja ugovora. Uvidom u dokumentaciju možemo konstatirati da je obavještenje o izboru najpovoljnijeg dobavljača za nabavku usluga goriva poslano 18.1.2022. godine. Po isteku zakonom definiranog roka Prijedlog okvirnog sporazuma je 14.2.2022. godine upućen izabranom ponuđaču na potpis. I pored činjenice da je ranije važeći ugovor za nabavu goriva istekao polovinom studenog 2021. godine do momenta obavljanja završne revizije (zaključno sa 6.4.2022. godine) okvirni sporazum sa izabranim dobavljačem nije potpisa. Ministarstvo i dalje koristi usluge ranije izabranog dobavljača.
- Na razini Ministarstva nije osigurano pouzdano praćenje realizacije zaključenog ugovora, po svim aspektima (vremenski, vrijednosno i količinski). Procesom revizije uočeno je da je zaključen ugovor za nabavu brze pošte vrijednosno istekao tijekom 2021. godine. Međutim, postupak nabave je pokrenut tek po saznanju da je ugovorena vrijednost prekoračena i isti je u momentu obavljanja završne revizije još u tijeku. Ministarstvo je nastavilo koristiti uslugu ranije izabranog dobavljača. Tako da je u 2022. godini (zaključno sa 24. martom) za korištenje ovih usluga plaćeno 44.598 KM.
- Na temelju odluke o pokretanju postupka javne nabave avio - karata pokrenut je otvoreni postupak nabave čija je ukupna planirana vrijednost 400.000 KM bez PDV-a na godišnjoj razini. Postupcima revizije utvrđeno je da: nabava nije blagovremeno pokrenuta (pokrenuta je dva mjeseca prije isteka važećeg okvirnog sporazuma), odluka o izboru najpovoljnijeg dobavljača nije dostavljena ponuđačima u roku od sedam dana od dana donošenja (odluka o izboru donesena 27.10.2020. godine, a ponuđačima putem faksa dostavljena 18.11.2020. godine), na Internet stranici nisu objavljeni osnovni elemente ugovora.
- Uvidom u realizaciju zaključenog ugovora za sanaciju krova Kulturno-informativnog centra u Zagrebu, možemo konstatirati da nije osigurano praćenje svih odredbi zaključenog ugovora. Obzirom da je zaključenim ugovorom definiran rok za završetak radova prema predloženoj dokumentaciji kontrola nad poštivanjem ove ugovorene obveze nije osigurano. Dostavljeni dokument, sa nazivom: građevina: opis radova, koji se smatra građevinskim dnevnikom, nema datuma kada su izvedeni radovi, što je osnovni parametar za praćenje dinamike/realizacije radova.

PREPORUKA 23

Potrebno je detaljno analizirati sve uočene slabosti vezane za javne nabave te dodatno unaprijediti sustav unutarnjih kontrola procesa javnih nabava.

Procesom revizije pojedinačnih, značajnijih postupaka javnih nabava, utvrdili smo sljedeće nepravilnosti i nedostatke:

7.1. Nabava usluga održavanja vozila

Prigodom izbora najpovoljnijeg dobavljača za nabavu usluga održavanja vozila pokrenut je postupak u siječnju 2021. godine, podjelom na pet lotova. Podjela na lotove je vršena prema tipu vozila. Izbor dobavljača je izvršen samo za jedan lot – održavanje VW vozila, te je postupak ponovljen. Analizirajući predmetni postupak nabave, može se konstatirati da je u prvom postupku potencijalni ponuđač uputio prigovor na tendersku dokumentaciju, ističući da je ista diskriminirajuća, jer se traži da ponuđač ima na raspolaganju originalni dijagnostički uređaj za dijagnosticiranje kvara na motornom vozilu, izdanu od generalnog zastupnika ili ovlaštenog trgovca za marku vozila. Ministarstvo je predmetni prigovor ocijenio kao neosnovan i proslijeđeno je Uredu za razmatranje žalbi. Zbog neuplaćene takse Ured za razmatranje žalbi prigovor nije razmatrao. U ponovljenom postupku koji je pokrenut u rujnu, Ministarstvo je po istom osnovu imalo prigovor na tendersku dokumentaciju (od drugog zainteresiranog ponuđača) koji je odbacilo. Predmetnu žalbu Ured za razmatranje žalbi je razmatrao i uvažio, što je rezultiralo poništenjem tenderske dokumentacije i obavještenja o nabavi. Ponovljeni postupak nije okončan u 2021. godini.

PREPORUKA 24

Ministarstvo je dužno tendersku dokumentaciju kreirati na način koji će osigurati primjenu općih načela članka 3. Zakona o javnim nabavama (ostvarenje aktivne i pravične konkurencije), te na taj način izbjeći mogućnost prigovora na tendersku dokumentaciju u tom segmentu.

Realizacija zaključenog ugovora o izvođenju radova, adaptaciji i natkrivanju Atrija u objektu Ministarstva (607.490 KM): Ministarstvo je bilo, po potpisivanju ugovora, u obvezi da 3.3.2021. godine uvede izvođača u posao, a isti je uveden 23.3.2021. godine. Od momenta uvođenja u posao, rok za izvođenje radova je bio 120 dana, tj. do 27.7.2021. godine. Međutim, zbog problema sa obavljanjem poslova nadzora, poslovi do momenta obavljanja završne revizije nisu okončani. Točnije, zaključenim ugovorom sa nadzorom isti je bio u obvezi da izvrši imenovanje nadzornog organa. Dopisom od 23.2.2021. godine je imenovan samo nadzorni inženjer, uz napomenu da će se ostali članovi imenovati u tijeku izvođenja radova. Imenovani nadzorni inženjer je usmeno obavijestio Ministarstvo da je smijenjen sa funkcije te je 21.4.2021. godine poslat dopis Zavodu da se imenuje novi član Nadzornog organa. U tijeku izvođenja radova gradilište je posjetila i Federalna uprava za inspekcijske poslove, koja je izdala Rješenje o postupanju. Zbog „zastoja“ u radu produžen je rok za izvođenje radova do 30.11.2021. godine aneksom ugovora. Novi članovi nadzornog organa su imenovani 22.10.2021. godine tada su nastavljeni radovi na građevini. Prema informacijama dobivenim iz Sektora za nekretnine, izvođač radova je u međuvremenu nije prekidao radove, izvodio je radove koji su vidljivi i koje nadzorni organ može naknadno da potvrdi po imenovanju. I pored činjenice da je i aneks ugovora istekao (30.11.2021. godine) dodatni aneks nije potpisan i produženje izvođenje radova će dostaviti kroz građevinski dnevnik. Bankarska garancija za dobro izvršenje posla – obavljenih radova je produžena do 31.12.2021. godine, međutim za avansnu uplatu bankarska garancija nije produžavana. Navedeno pravdaju činjenicom da je izvođač radova do momenta sačinjavanja anex ugovora obavio poslove čija je vrijednost veća od danog avansa. U momentu obavljanja završne revizije radovi su okončani, ali obračun konačne situacije nije izvršen. Izvođač radova je u decembru dostavio I privremenu situaciju u vrijednosti 572.172 KM, koja je i plaćena. *Napominjemo kako na fonu novih informacija glede spora oko vlasništva*

zgrade sjedišta Ministarstva i ulaganja u istu, rukovodstvo Ministarstva treba voditi računa i imati na umu novonastale okolnosti a sve u cilju zaštite javnih sredstava.

Nabava usluga održavanja sustava za upravljanje dokumentima OWIS: Ministarstvo je donijelo odluku o nabavci, pripremlilo tendersku dokumentaciju i tehničku specifikaciju i provelo pregovarački postupak bez objave obavještenja. Temelj za primjenu pregovaračkog postupka je ispunjen u skladu sa člankom 21. stavak c) ZJN. Ministarstvo posjeduje sustav za upravljanje dokumentima – OWIS koji je implementirala firma ORKA d.o.o. koja je vlasnik softverskog koda. Vlasništvo se dokazuje rješenjem u kojem je navedeno da je ponuđač kod Instituta za intelektualno vlasništvo BiH zaštitio softver, te je jedini ovlašteni ponuđač za tražene usluge. Procijenjena je vrijednost nabave u iznosu od 18.000,00 KM bez PDV-a. Iznos procijenjenih sredstava za potrebe projekta je definiran na temelju ranijeg iskustva u održavanju ovog sustava kao i potreba da se uradi optimizacija i nadogradnja aplikacije što je uticalo na određeno povećanje vrijednosti. Ugovor sa izabranim dobavljačem je zaključen 11.6.2021. godine u iznosu od 21.060 KM sa PDV-om na razdoblje od 12.6.2021. do 12.6.2022. godine. Istim nisu precizirane zaštitne mjere niti kaznene odredbe u slučaju neizvršenja ili nepotpunog izvršenja ugovorenih obveza od strane izabranog dobavljača.

PREPORUKA 25

Ministarstvo treba Ugovorom definirati zaštitne mjere uključujući naknadu štete u slučaju nekvalitetnog izvršenja ugovorenih usluga.

Usluge Interneta: Ministarstvo za potrebe sjedišta plaća mjesečni zakup rezervnog Internet linka kapaciteta 30 Mbps. Faktura u iznosu 1.551 KM sa PDV-om za usluge rezervnog Internet linka se realizira na temelju ugovora zaključenog 2008. godine. Ugovoreni kapacitet od 4 Mbps nije mijenjan novim ugovorom niti Aneksom ugovora, nego je ponuđač samostalno povećavao kapacitet predmetnog linka. Neprovođenje procedure nabave Internet usluga, gdje cijena usluge nije mijenjana 14 godina, može biti neekonomično.

PREPORUKA 26

Ministarstvo treba provoditi proceduru nabave usluga Interneta i zanoviti stare ugovore.

Nabava službenih automobila putem lizinga: U tijeku 2021. godine Ministarstvo je nabilo dva službena automobila za Misiju BiH pri EU u Briselu (Volkswagen Passat Berlina) čija je nabavna vrijednost iznosi 24.442 EUR na 48 mjesečnih rata i Generalni konzulat BiH Štuttgart (Audi A4) čija nabavna vrijednost iznosi cca 25.500 EUR na 36 mjesečnih rate. Po riječima uposlenih sredstva za ove namjene su osigurana u okviru proračunske pozicije konta 613622 – Unajmljivanje vozila.

Napominjemo da ovakvim načinom rada tj. vršenjem nabava putem lizing sustava, Ministarstvo stvara obveze koje mogu izaći izvan okvira planiranog proračuna – posebice ako se radi o značajnijim nabavama.

PREPORUKA 27

Ministarstvo treba prigodom nabava sustavom lizinga obvezno konsultirati i konkretno dogovoriti takve aktivnosti sa Ministarstvom financija i trezora u cilju izbjegavanja stvaranja obveza izvan planiranih okvira.

8. OSTALO

8.1. IT revizija

Ministarstvo ima kompleksan i prostorno raspoređen informacioni sustav koji se sastoji od više fizički i logički odvojenih segmenata, sa različitim tipovima komunikacija i baza podataka. Odsjek za informatiku i telekomunikacije djelomično je popunjen stručnim kadrovima, prvenstveno u dijelu koji se odnosi na pozicije sa visokom školskom spremom. Proračunom nisu predviđena sredstva za obuke IT osoblja. Prethodno, između ostalog, zahtijeva povremeno angažiranje eksternih pružatelja usluga za administraciju i održavanje postojećih segmenata sustava. Postojeći domen kontroleri su ranije migrirani na virtuelizovanu platformu za koju se također vrši eksterno održavanje. Ministarstvo nema zaključen stalni ugovor o održavanju pomenute platforme nego vrše direktne pozive kada se ukaže potreba za održavanjem. Proračunska sredstva u 2021. godini za održavanje vitalnih dijelova informacionog sustava su bila raspoloživa. Dokument okvirnog proračuna kreiran na trogodišnjoj osnovi obuhvata veći dio zastarjele kompjuterske opreme. Mrežna oprema je jednim dijelom završavana u 2021. godini. Svi potrebni informacioni sustavi u DKP su povezani sa Agencijom za identifikacijske isprave, evidencije i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine, Ministarstvom sigurnosti BiH, i sa sjedištem Ministarstva. U okviru sustava upravljanja dokumentima izvršeno je povezivanje 56 DKP-ova, tako da prijem i otprema dokumenata u DKP ide kroz DMS sustav. Putem DMS sustava urađena je još jedna neovisna baza podataka svih međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine koja sadrži sve potpisane ugovore. Pored navedenog završene su aktivnosti migracije elektronske knjige ulaznih faktura za diplomatsko-konzularna predstavništva i u tijeku su aktivnosti migracije knjige putnih naloga za sva DKP.

Web stranica: Ministarstvo je donijelo Odluku o načinu funkcioniranja homepage Ministarstva (Odluka), koja propisuje objavu podataka na istoj. Konzularne informacije se većim dijelom nalaze na web stranici sjedišta, a specifični obrasci se nalaze na web stranicama ambasada i konzulata. U procesu revizije je uočeno da se određeni sadržaji (nabavke, informacije o osoblju u ambasadama i konzulatima i sl.) ne objavljuju pravovremeno. Revidirani su raspoloživi podaci o diplomatskim predstavništvima u Štokholmu, Parizu i Milanu. Uočeno je da predstavništva u Parizu i Milanu nemaju svoje web stranice. Konstatirano je da nedostatak web stranica generalnih konzulata ograničava mogući pristup informacijama koje su od interesa za korisnike usluga konzulata. Početkom 2020. godine pokrenute su aktivnosti na implementaciji nove web stranice sjedišta Ministarstva, sa namjerom da se uradi optimizacija i dopunjavanje sadržaja, a u perspektivi unificiraju web stranice DKP mreže. Kako je u međuvremenu u Odsjeku za komunikacije i informatiku došlo do odliva stručnih kadrova, ove aktivnosti su obustavljene.

PREPORUKA 28

Ministarstvo treba, posebno u uvjetima kada značajan broj DKP BiH nema svoju web stranicu, uspostaviti mehanizam za efikasno ažuriranje podataka i unaprjeđenje sustava objave podataka na web stranici.

8.2. Sudski sporovi - imovinsko pravno pitanje

Ministarstvo, 01.12.2021. godine, zaprima obavijest od strane JP Željeznice Federacije BiH, kojom pošiljalac obavještava da je u zemljišne knjige upisan kao vlasnik objekta i zemljišta ispod objekta u kojem je smješteno Ministarstvo. Istom obavijesti je instituciji ostavljen rok od sedam dana za upućivanje zahtjeva za zaključenje ugovora o zakupu dijela predmetnog objekta koji koristi Ministarstvo. Rješenjem Zemljišno - knjižnog ureda Općinskog suda u Sarajevu, broj 065

O DN-16-028 204 od 15.10.2021. uspostavljen je novi ZK uložak broj 513 KO Sarajevo IV, a koji odgovara prethodnom ulošku broja ZK 136 SP Sarajevo mahala L, te u istome pravo vlasništva u B listu u korist JP Željeznica Federacije Bosne i Hercegovine d.o.o sa dijelom 1/1.

Ministarstvo se, u vezi sa navedenom situacijom obratilo Pravobraniteljstvu BiH u smislu daljnjeg postupanja, te poduzimanja potrebnih pravnih radnji. Pravobraniteljstvo BiH je aktom broj OI-10-4-U-38121 od 07.03.2022. godine³⁰ obavijestilo Ministarstvo da je postupak po žalbi na rješenje Zemljišno - knjižnog ureda Općinskog suda u Sarajevu broj 065 O DN-16-028 204 od 15.10.2021. godine, u tijeku. Ministarstvo je dostavilo i hronološki pregled aktivnosti u vezi sa upisom prava vlasništva na predmetnoj nekretnini. Tijekom 2004. godine, Pravobraniteljstvo BiH je odbijeno sa zahtjevom da Općina Centar donese rješenje kojim bi se Bosna i Hercegovina odredila kao nositelj prava raspolaganja nad nekretninom. U drugostepenom postupku, 2005. godine, predmetno rješenje je poništeno od strane Federalne uprave za geodetske, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina, te je predmet vraćen na ponovni postupak. Iste godine Općina Centar će rješenjem odbiti ponovljeni zahtjev Pravobraniteljstva BiH, kao i žalbu na predmetno rješenje. Pravobraniteljstvo BiH je 30.01.2006. godine podnijelo tužbu u ime Bosne i Hercegovine, a protiv Federalne uprave za geodetske, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina. Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 U 000541 06 U od 28.09.2010. godine, u pravnoj stvari tužitelja Bosne i Hercegovine zastupane po Pravobraniteljstvu BiH protiv rješenja tuženog Federalna uprava za geodetske, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina, broj 05-31-1152/05 od 20.12.2005. godine, tužitelj je odbijen sa tužbenim zahtjevom kao neosnovanim.

Služba za zajedničke poslove institucija BiH se dva puta oglasila nenadležnom u vezi sa predmetnim pitanjem, upućujući Ministarstvo da se obrati Povjerenstvu za državnu imovinu Vijeća ministara koje nije odgovorilo na upućeni zahtjev Ministarstva.

U vezi sa opisanom situacijom, Ured za reviziju se suzdržava od prejudiciranja ishoda postupka, ali skreće pozornost na potencijalni materijalni rizik koji postupak sa sobom nosi. Napominjemo kako je sjedište Ministarstva na navedenoj adresi (Sarajevo - Musala 2) od njegovog samog

Neriješeno pitanje prava vlasništva nad objektom – sjedištem Ministarstva – predstavlja potencijalni visoki materijalni, ali i operativni rizik po poslovanje Ministarstva.

utemeljenja - gotovo 30 godina. Ministarstvo uredno izmiruje sve komunalne i ostale troškove po pitanju održavanja objekta. Ministarstvo do sada nikada nije plaćalo naknadu za zakup

predmetnog prostora JP Željeznicama FBiH.

PREPORUKA 29

Revizija preporuča Ministarstvu da, u suradnji sa svojim zastupnikom po zakonu, poduzme sve potrebne pravne radnje i zakonom propisane pravne lijekove, a sve u cilju zaštite imovinsko – pravnih interesa BiH, odnosno Ministarstva.

8.3. Revizija DKP BiH

Procesom revizije obuhvatili smo poslovanje veleposlanstava u Parizu, Štokholmu te generalnom konzulatu u Milanu. Reviziju DKP-a smo obavili u sjedištu Ministarstva.

³⁰ Imajući u vidu važnost cjelokupne situacije, revizija je stala da je potrebno obuhvatiti i akte iz 2022. godine, a koji će biti predmetom detaljnije analize u reviziji za 2022. godinu.

Veleposlanstvo u Štokholmu: Za rad Veleposlanstva u Stockholmu u 2021. godini sa jedinstvenog računa u Minhenu mjesečno su dotirana sredstva u ukupnom iznosu od 364.384 EUR (712.673 KM). Prema pregledu Plana rashoda za 2021. godinu, od ukupno odobrenih sredstva, realizirana su sredstva u iznosu 696.504 KM. Značajnija sredstva su realizirana za isplatu bruto plaća i naknada (215.194 KM), naknade troškova zaposlenih (171.119 KM) troškove unajmljivanja imovine i opreme (175.144 KM), te ugovorene usluge (68.683 KM).

Procesom revizije je utvrđeno kako je Veleposlanstvo imalo problema oko transfera konzularnih taksi, jer odlukama Udruženja švedskih banaka nije bilo moguće vršiti međunarodne novčane transfere prema zemljama koje se nalaze na EU listama visokorizičnih zemalja za pranje novca i financiranje terorističkih aktivnosti, a BiH je tek od oktobra 2020. godine odobren izlaz iz obveze izvještavanja o usklađivanju sa međunarodnim standardima u oblasti borbe protiv pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti (odnosno ne nalazi se na sivoj listi MONEYVAL-a i FATF-a). Sjedište Ministarstva uputilo je Veleposlanstvo da vrši transfer u Frankfurt što funkcionira sve dok funkcionira račun CBBH u Frankfurtu. Nakon problema sa računom u Frankfurtu veleposlanstvo u Štokholmu je bilo onemogućeno da vrši transfer konzularnih taksi zbog čega administrativne takse nisu transferirane od studenog 2021. godine. Veleposlanstvo je poduzimalo aktivnosti u koordinaciji sa sjedištem Ministarstva na iznalaženju rješenja.

Potrebno je da Ministarstvo, u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH, nastavi poduzimati aktivnosti na iznalaženju rješenja kako bi se transfer konzularnih taksi pravovremeno odvijao u skladu sa važećim propisima, pri tome vodeći računa o ekonomičnosti, efikasnosti i racionalnom trošenju proračunskih sredstava.

Popis: Veleposlanstvo u Štokholmu postupio je u skladu sa napatkom, imenovano povjerenstvo od tri člana je izvršilo popis svih stavki koje su od njih zahtijevane. Veleposlanica je prihvatila izvješće o popisu i isti je uz prateću dokumentaciju blagovremeno (18.01.2022. godine) prosljedila u sjedište Ministarstva. Uvidom u Glavnu knjigu Veleposlanstva u Štokholmu i Izvješće povjerenstva za usklađivanje stvarnog stanja s knjigovodstvenim stanjem možemo konstatirati da nisu utvrđena odstupanja. Procesom revizije uočeno je sljedeće:

- Prigodom uvida u dokumentaciju vezanu za popis utvrdili smo da isti nije proveden na odgovarajući način. Izvješće o izvršenom popisu potraživanja i obveza je sastavljeno u formi tabele u sjedištu Ministarstva koja u svim slučajevima ne sadrži podatke o knjigovodstvenim ispravama na temelju kojih su ista evidentirana. Ovo je posebno bitno kada se radi o potraživanjima iz ranijeg razdoblja čiji iznosi se prenose iz godine u godinu bez odgovarajuće analize i poduzimanja odgovarajućih mjera. Prema raspoloživim informacijama nismo mogli potvrditi da je popisno povjerenstvo provelo i dostavilo popis potraživanja i obveza u Veleposlanstvu potpisan od strane članova povjerenstva. Uvidom u glavnu knjigu utvrdili smo da je na određenim kontima evidentirano početno stanje s negativnim saldom što je u suprotnosti s računovodstvenim načelima (razgraničeni prihodi na temelju naplaćenih konzularnih taksi i krediti dani radnicima). Navedena problematika evidentirana je i 2016. godine prigodom revizije DKP-a, međutim popisno povjerenstvo još uvijek nije riješilo navedena pitanja.
- Popisno povjerenstvo predložilo je za otpis jedno vozilo, međutim Središnje popisno povjerenstvo nije prihvatilo prijedlog za otpis sredstva s obzirom da je sredstvo kasko osigurano i da je potrebno regulirati naplatu štete (naplata štete je ostvarena u 2022. godini).

Plan i programa rada Veleposlanstva u Štokholmu Uredu za reviziju nije predložen.

Veleposlanstvo u Parizu: Prema pregledu Plana rashoda za 2021. godinu, od ukupno odobrenih sredstva (945.980 KM) realizirana su sredstva u iznosu 854.332 KM. Značajnija sredstva su realizirana za isplatu bruto plaća i naknada i naknade troškova zaposlenih. U tijeku 2021. godine naplaćeni konzularni prihodi iznose 86.354 KM. Veleposlanstvo BiH u Parizu je smješteno u zgradi koju je BiH dobila putem sukcesije od imovine bivše SFRJ sa napomenom kako ista još uvijek nije uknjižena u poslovne knjige Ministarstva – po riječima uposlenih procedure uknjiženja još uvijek traju.

Revizijskim postupcima i pregledom dokumentacije uočili smo kako evidencije troškova reprezentacije i uporabe korištenja službenih vozila nisu uredne i cjelovite tj. na troškovima reprezentacije nedostaje u svim slučajevima obrazloženje nastanka i povoda troška, a evidencije o korištenju službenog vozila nismo dobili na uvid.

Sugeriramo jačanje sustava unutarnjih kontrola u pogledu urednosti, ažurnosti i ustroja računovodstvenih evidencija sve sa ciljem kako bi se mogla utvrditi i kontrolirati namjeska potrošnja javnih sredstava.

Popis: Veleposlanstvo BiH u Francuskoj je 17.1.2022. godine dostavilo Izvješće Povjerenstva za popis sredstava i obveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine³¹. Uvidom u sačinjeno izvješće može se konstatirati da nije izvršen popis potraživanja i obveza na dan 31.12.2021. godine. Točnije, prema Naputku o popisu Veleposlanstvo je bila obavezno da izvrši popis potraživanja i obveza u valuti plaćanja, odnosno popis svih transakcija za koje posjeduje dokumentaciju kojom se dokazuje potraživanje ili obvezu (kopija fakture, ugovora, platne liste, nalog za službeno putovanje i slično). Nadalje, aktivnosti na popisu nisu okončane blagovremeno, jer je danim Naputkom povjerenstva za popis u DKP definirano rok za okončanje aktivnosti do 10.1.2022. godine (izuzev aktivnosti na popisu potraživanja i obveza).

Analizirajući dostavljeno izvješće možemo konstatirati da je imenovano povjerenstvo sačinilo Listu prijedloga za rashodovanje osnovnih sredstava u Veleposlanstvu BiH u Parizu u kojoj je predložen otpis sedam stalnih sredstava, navodeći da su zastarjela, neispravna i da se ne koriste. Dat je prijedlog da se izvrši otpis i automobila VOLVO S 60 - vozilo se nalazi na parkingu ispred Veleposlanstva od veljače 2021. godine, pri tom navodeći da je potreban žuran otpis radi administrativnog reguliranja u Republici Francuskoj, zbog odjave tablica i uklanjanja s parkinga. Međutim, Središnje popisno povjerenstvo je, od sedam predloženih, prihvatilo prijedlog za otpis samo dva sredstva (sadašnje vrijednost 0 KM), navodeći da za ostala sredstva nije dostavljeno adekvatno obrazloženje za otpis. Predloženi automobil nije otpisan. Nadalje, procesom revizije uočeno je da u poslovnim knjigama Veleposlanstva BiH u Parizu ima evidentiranih potraživanja iz ranijih godina (koja tereti osobni konto zaposlenih), kao i da ima stanja na kontima dugovno/potražno koja nisu u skladu sa prirodom konta. Prema izvedenom stanju Popisnog povjerenstva za usklađivanja stvarnog stanja sa knjigovodstvenim ukupne obveze Veleposlanstvu BiH u Parizu su prikazane dugovno (3.828 KM), što samo govori i potvrđuje da se ne može potvrditi točnost bilančnih pozicija.

Na 31.12.2021. godine stanje na redovnom računu iznosilo je 104.380 EUR, na konzularnom računu 5.589 EUR i stanje sredstava u blagajni 1.044 EUR. Mjesečne dotacije novčanih sredstva Veleposlanstvu BiH u Parizu iznose 40.306 EUR.

Analizirajući stanje računa Veleposlanstva na dan popisa 31.12.2021. godine uočili smo neuobičajeno visok iznos novca na redovnom računu Veleposlanstva (104.380 EUR) te stoga sugeriramo da se izvrši cjelovita analiza sustava dotacija DKP mreži.

³¹ Akt broj 09-16-1-37295-1/21

Tijekom revizije smo uočili kako u Veleposlanstvu nema plana i programa rada kao baznog dokumenta za operativni rad Veleposlanstva. Veleposlanstvo BiH u Parizu nema web stranicu.

Generalni konzulat BiH u Milanu: Radom Generalnog konzulata rukovodi generalni konzul, koji je stupio na dužnost u 2019. godini. Za rad Generalnog konzulata u Milanu u 2021. godini sa jedinstvenog računa u Minhenu mjesečno su dotirana sredstva u ukupnom iznosu od 266.800 EUR (521.815 KM). Prema pregledu Plana rashoda za 2021. godinu, od ukupno odobrenih sredstva realizirana su sredstva u iznosu 515.499 KM. Značajnija sredstva su realizirana za isplatu bruto plaća i naknada (169.454 KM), naknade troškova zaposlenih (145.840 KM) te troškove unajmljivanja imovine i opreme (105.086 KM)

Uvidom o dostavljeni dokumentaciju može se konstatirati da je Generalni konzulat u 2021. godini naplatio i transferirao sredstva u ukupnom iznosu od 100.682 EUR. Generalni konzulat BiH u Milanu vrši naplatu konzularnih taksi putem otvorenog konzularnog računa. Konzulat posjeduje uređaj za kartičnu naplatu konzularnih taksi. Međutim, zbog specifičnosti pojedinih korisnika usluga Konzulata u Milanu, dozvoljeno je osobama koja nemaju otvoren bankarski račun u Italiji da konzularne usluge plaćaju u gotovini Instrukcijom Ministarstva definirane su procedure naplate konzularnih taksi.

Popis: Konzulat u Milanu imenovao je povjerenstvo od tri člana koje je izvršilo popis svih stavki koje su od njih zahtijevane. Generalni konzul je prihvatio izvješće o popisu i isti je, uz prateću dokumentaciju, blagovremeno (11.01.2022. godine) proslijedio u sjedište Ministarstva.

Uvidom u Glavnu knjigu Konzulata u Milanu, izvješće povjerenstva za usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem i izvješće konzularnog predstavništva o stanju popisa potraživanja i obveza na 31.12.2021. godine, možemo konstatirati da postoje odstupanja. Točnije, stanje po popisu konzularnog predstavništva je evidentiramo u poslovnim knjigama Konzulata u Milanu, međutim, u Glavnoj knjizi konzulata u Milanu knjigovodstveno su evidentirani i drugi iznosi koji datiraju iz ranijeg razdoblja.

Procesom revizije uočeno je sljedeće: da je na poziciji ostalih potraživanja stanje (15.332 KM) evidentirano iz ranijeg razdoblja na temelju osobnog zaduženja za šest osoba, na poziciji razgraničeni prihod iskazano je stanje na potražnoj strani (38.981 KM) što nije u skladu sa prirodom konta i struktura navedenog stanja nije obrazložena. Također, na poziciji razgraničenih rashoda evidentirano je stanje od 7.550 KM. Prema prezentiranim podacima, riječ je o razgraničenim sredstvima za uknjiživanje stana koji je BiH dobila sukcesijom u Milanu. Obzirom da su aktivnosti po ovom osnovu okončane, iste trebaju da se i knjigovodstveno potvrde.

Generalni konzulat BiH u Milanu nema web stranicu.

Opći zaključak temeljem provedene revizije odabranog uzorka DKP-ova BiH:

Na temelju, u sjedištu Ministarstva obavljene revizije odabranog broja DKP destinacija, i nalaza do kojih smo revizijom došli, smatramo kako bi rukovodstvo Ministarstva trebalo poduzeti odgovarajuće aktivnosti za cjelokupnu DKP mrežu u sljedećim segmentima:

- **Plan i program rada:** obvezno sačinjavanje plana i programa rada za svaku DKP destinaciju;
- **Sustav unutarnjih kontrola:** jačati sustav unutarnjih kontrola u procesu trošenja javnih sredstava sa naglaskom na urednost i cjelovitost prateće dokumentacije (za troškove

reprezentacije, uporabe službenih automobila, itd.) kao i jačati unutarnje kontrole u sustavu prikupljanja i transferiranja prihoda od pružanja konzularnih usluga;

- **Sustav dotacija finansijskih sredstava DKP destinacijama:** preispitati i analizirati sustav finansijskih dotacija DKP destinacijama;
- **Stalna sredstva, obveze i potraživanja:** u što skorije vrijeme potrebno je otkloniti uočene probleme vezane za stalna sredstva, salda na kontima potraživanja i obveza DKP-a koji datiraju iz ranijeg razdoblja (uočeni su i prigodom samog popisa sredstava, potraživanja i obveza).

9. KOMENTARI

Ministarstvo je u ostavljenom roku dostavilo komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu. U komentarima su navedena određena obrazloženja i stavovi na nalaze revizora u poglavljima: Organizacija i rukovođenje, Putne troškove, Ugovorene usluge, Višegodišnja kapitalna ulaganja, Zapošljavanje i status angažiranih osoba i Nabava službenih automobila putem lizinga. Navedene komentare nismo mogli prihvatiti, jer nisu dana adekvatna obrazloženja niti je priložena relevantna dokumentacija koja bi utjecala na izmjene nalaza u Izvješću. U cilju jasnijeg prezentiranja izvršena je jedna tehnička korekcija u dijelu teksta Izvješća – Višegodišnja kapitalna ulaganja. Detaljno objašnjenje razloga neprihvatanje komentara dano je u odgovoru na dostavljene komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu, koji je dostavljen rukovodstvu Ministarstva uz Izvješće o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu. Izuzev prethodno navedene tehničke korekcije, Izvješće nije mijenjano u odnosu na Nacrt izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Ministarstvu za 2021. godinu obavili su: Miro Galić - viši revizor (voditelj tima), Nataša Pavlović – viši revizor za finansijsku reviziju (član tima), Ivana Jurčević – samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima), Azra Husić – samostalni revizor za finansijsku reviziju, Sadmir Teskeredžić – revizor pravnik i Slaviša Vuković – IT revizor

**Rukovoditelj Odjela za
finansijsku reviziju -voditelj tima**

Miro Galić, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Tablica III. – Pregled prihoda i primitaka za 2021.godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA BIH

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	52,132,000	700,000	52,832,000	49,291,759	93
Bruto plaće i naknade	25,428,000	0	25,428,000	23,915,038	94
Naknade troškova uposlenih	12,383,000	-605,000	11,778,000	10,847,581	92
Putni troškovi	806,000	200,000	1,006,000	953,250	95
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	935,000	380,000	1,315,000	957,342	73
Izdaci za energiju i komunalne usluge	1,440,000	0	1,440,000	1,439,980	100
Nabava materijala	738,000	-180,000	558,000	283,154	51
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	554,000	-80,000	474,000	415,006	88
Unajmljivanje imovine i opreme	5,423,000	0	5,423,000	5,227,991	96
Izdaci za tekuće održavanje	625,000	-60,000	565,000	483,731	86
Izdaci za osiguranje	510,000	0	510,000	434,375	85
Ugovorene i druge posebne usluge	3,290,000	1,045,000	4,335,000	4,334,311	100
2. Kapitalni izdaci	1,294,000	-700,000	594,000	0	0
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	294,000	-100,000	194,000	0	0
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	1,000,000	-600,000	400,000	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	53,426,000	0	53,426,000	49,291,759	92
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	5,290,983	5,290,983	572,172	11
	0	5,290,983	5,290,983	572,172	11
6. Novčane donacije	0	36,069	36,069	23,568	65
	0	36,069	36,069	23,568	65
7. Programi posebne namjene	0	3,305,701	3,305,701	0	0
	0	3,305,701	3,305,701	0	0
8. Ukupno (4+5+6+7)	53,426,000	8,632,753	62,058,753	49,887,499	80

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 24.02.2022. godine.

Ministrica:
dr Bisera Turković

Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA BIH

Tablica II.

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, kratko. potraživanja, razgraničenja i zalihe	15,973,406	18,919,309	84
Novčana sredstva	12,620,343	14,136,623	89
Kratkoročna potraživanja	408,753.11	456,406	90
Kratkoročni plasmani	1,525,224.61	1,527,804	100
Interni finansijski odnosi	184,740	157,961	117
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	1,234,345.05	2,640,515	47
2. Stalna sredstva	57,208,984	58,471,505	98
Stalna sredstva	80,878,976	80,477,305	100
Ispravka vrijednosti	23,669,993	22,005,800	108
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	57,208,984	58,471,505	98
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	73,182,390	77,390,814	95
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	1,949,661	7,796,286	25
Kratkoročne tekuće obveze	981,962	4,393,229	22
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	914,970	875,258	105
Interni finansijski odnosi	18,800	18,800	100
Kratkoročna razgraničenja	33,929	2,508,999	1
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	57,209,498	58,474,821	98
Izvori sredstava	57,209,498	58,474,821	98
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	59,159,159	66,271,107	89

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 24.02. 2022. godine

Ministrica:
dr Bisera Turković

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA BIH

Tablica III.

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	10,932,000	0	10,932,000	8,215,943	75
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	10,932,000	0	10,932,000	8,215,943	75
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	22,199	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	22,199	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	10,867	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	10,867	
Primici od financijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	10,932,000	0	10,932,000	8,249,009	75

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 24.02.2022. godine

Ministrica:
dr Bisera Turković

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2021. godinu budu izrađena u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati u skladu s odlukama o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim naputcima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Ministarstva.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 24.02.2022. godine

Ministrica

dr. Bisera Turković

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*MINISTARSTVA ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU

Broj: 06-16-1-1019/22

Sarajevo, juli 2022. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	4
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	4
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	6
II	PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)	8
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	9
1.	KRITERIJI	9
2.	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	9
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	11
3.1.	Organizacija i rukovođenje	11
3.2.	Funkcionisanje sistema internih kontrola	13
3.3.	Finansijsko upravljanje i kontrola	14
3.4.	Interna revizija.....	14
4.	BUDŽET	15
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	16
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	16
5.1.1.	Bruto plaće.....	16
5.1.2.	Izdaci za upotrebu vozila.....	18
5.1.3.	Ugovorene usluge.....	19
5.1.4.	Donacije	21
5.2.	Pregled prihoda i primitaka	21
5.3.	Bilans stanja	21
5.3.1.	Popis sredstava i obaveza.....	21
6.	ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH OSOBA.....	23
7.	JAVNE NABAVKE	27
7.1.	Nabavka putničkog motornog vozila	28
8.	OSTALO	29
8.1.	Državni projekt za stambeno zbrinjavanje – vanbilansna evidencija.....	29
9.	KOMENTARI	30
PRILOZI	31	

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo) koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Ministarstva prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizionni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

U vezi s revizijom finansijskih izvještaja Ministarstva za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1) *Ministarstvo je angažovalo više osoba putem ugovora o djelu za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, što je suprotno propisima koji regulišu područje obligacionih odnosa, pri čemu su značajno povećani izdaci po navedenom osnovu u odnosu na prethodnu godinu (tačka 6. Izvještaja).*

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su reviziono dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje²

Ne izražavajući dalju rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva nije usklađen sa odredbama važećih odluka Vijeća ministara BiH (tačka 3.1 Izvještaja);*
- *realizaciju određenih kategorija izdataka sa aspekta transparentnosti i namjenske upotrebe javnih sredstava (službena vozila – tačka 5.1.2. i troškovi reprezentacije tačka 5.1.3. Izvještaja);*
- *nedostatke u procesu javnih nabavki i postupku provođenja javne nabavke službenog vozila (tačka 7. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ministarstva je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i

² Odjeljak kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 20.7.2022. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)

Izveštajem o obavljenoj reviziji za 2021. godinu obuhvaćeno je 16 preporuka. Od navedenog broja, jedna preporuka se odnosi na reviziju finansijskih izveštaja, dok je 13 preporuka dato zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima. Dvije preporuke se odnose i na finansijske izveštaje i na usklađenost.

Od ukupnog broja datih preporuka, osam preporuka se odnosi na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identifikovane i u prethodnim izveštajima, tj. nije bilo značajnijih promjena u cilju njihovog otklanjanja te su, shodno tome, preporuke ponovljene u 2021. godini.

U tabeli koja slijedi (Tabela 1.) prikazani su podaci o datim preporukama za 2021. godinu.

Br. prep.	Tačka izveštaja	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ³	
			Finansijski izveštaji	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	3.1.	Organizacija i rukovođenje		●		●
2.	3.2.	Funkcionisanje sistema internih kontrola		●	●	
3.	3.2.	Funkcionisanje sistema internih kontrola		●		●
4.	3.3.	Finansijsko upravljanje i kontrola		●	●	
5.	5.	Finansijski izveštaji		●	●	
6.	5.1.1.	Bruto plaće		●	●	
7.	5.1.1.	Bruto plaće	●	●	●	
8.	5.1.2.	Izdaci za upotrebu vozila		●		●
9.	5.1.2.	Izdaci za upotrebu vozila		●		●
10.	5.1.3.	Ugovorene usluge		●		●
11.	5.3.1.	Popis sredstava i obaveza		●	●	
12.	5.3.1.	Popis sredstava i obaveza	●			●
13.	6.	Zapošljavanje i status angažovanih osoba		●		●
14.	7.	Javne nabavke		●	●	
15.	7.1.	Nabavka putničkog motornog vozila		●	●	
16.	8.1.	Državni projekt za stambeno zbrinjavanje-vanbilansna evidencija	●	●		●

Tabela 1. Preporuke za 2021. godinu

³ Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu⁴
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o internoj reviziji
- Zakon o obligacionim odnosima.

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Ministarstva za 2020. godinu dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pažnje na neusklađenost Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva sa odredbama važećih odluka Vijeća ministara BiH i na angažovanje osoblja putem ugovora o djelu za obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Ministarstvo je postupilo u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestilo nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu. Ministarstvo je sačinilo akcioni plan za realizaciju preporuka.

Na osnovu uvida u preduzete aktivnosti, u narednoj tabeli (Tabela 2.) dat je osvrt na realizaciju prethodno datih preporuka.

⁴ Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je finansiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom finansiranju donesenim na osnovu odobrenog budžeta za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizovane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u toku, ✗ nerealizovane preporuke, ⓘ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
1.	Preporučujemo da se osigura dosljedna primjena odredaba Pravilnikom o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH u pogledu broja i klase vozila, te uspostavljanje odgovarajućeg sistema internih kontrola u svrhu namjenskog korištenja vozila.	Ministarstvo nije uskladilo broj vozila po klasama niti je uspostavljen sistem internih kontrola u svrhu namjenskog korištenja vozila.	✗
2.	Preporučujemo da se popravke vozila regulišu u skladu s internim aktom Ministarstva.	I dalje postoje slučajevi da se ne traže predračuni kod većih kvarova vozila, a zahtjevi za popravak vozila sadrže šture informacije o samom kvaru.	✗
3.	Ponovo preporučujemo da se ubrzaju aktivnosti na konačnom rješenju problema uplate socijalne pomoći na račune centara za socijalni rad, a ne na lične račune korisnika socijalne pomoći, u cilju transparentnog upravljanja javnim sredstvima.	Još uvijek je prisutna praksa uplate socijalne pomoći na tekuće račune korisnika zbog blokade transakcijskog računa centra za socijalni rad, mada se Ministarstvo u 2021. godini obraćalo centru radi rješavanja ovog problema.	●
4.	Preporučujemo da se sredstva reprezentacije koriste u stvarne namjene radi kojih su i odobrena radi transparentnijeg upravljanja javnim sredstvima. U postojećem Pravilniku o korištenju sredstava reprezentacije definisati način i iznos primanja/davanja poklona.	Nismo se mogli uvjeriti da su se sredstva reprezentacije Ministarstva koristila, u svim slučajevima, za odobrene namjene. Ministarstvo je definisalo način i iznos primanja/davanja poklona.	✗
5.	Preporučujemo da se ubrzaju aktivnosti na rješavanju problema viška sredstava i dodjele nedostajući inventurni brojevi na tuđim sredstvima koja Ministarstvo koristi.	Ministarstvo je unijelo višak stalnih sredstava u svoje poslovne knjige i osigurani su nedostajući inventurni brojevi na tuđim sredstvima koje koristi Ministarstvo.	✔
6.	Ponovo preporučujemo da se u koordinaciji s Ministarstvom finansija i trezora BiH ubrzaju aktivnosti na zatvaranju salda u cilju jasnog iskazivanja stanja na bilansnim pozicijama.	Salda na određenim bilansnim pozicijama su ostala ista kao i prethodne godine, s obzirom na to da Ministarstvo u 2021. godini nije preduzimalo aktivnosti na zatvaranju istih.	✗
7.	Preporučujemo da se u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH ubrzaju aktivnosti na ispravci pogrešno unesene šifre plaćanja i poravnanju salda obaveza prema dobavljačima.	Ministarstvo finansija i trezora BiH je u konkretnom slučaju korigovalo pogrešno unesenu šifru plaćanja obaveza prema dobavljačima.	✔
8.	Preporučujemo Ministarstvu da preduzme određene aktivnosti u cilju smanjenja zaključenih ugovora o djelu na poslovima koji prema opisu poslova odgovaraju sistematizovanim radnim mjestima, vodeći pri tome računa da se isti zaključuju samo za konkretne jednokratne poslove koji u svojoj suštini odgovaraju karakteristikama ugovora o djelu.	I dalje se putem ugovora o djelu angažuju osobe za obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva.	✗

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
9.	Ponovo preporučujemo da Ministarstvo u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH riješi pitanje evidentiranja rashoda Državnog projekta za stambeno zbrinjavanje u skladu sa standardima i propisima kojima je uređena oblast računovodstva.	Ministarstvo u tekućoj godini nije preduzimalo aktivnosti vezane za rješavanje pitanja evidentiranja rashoda Državnog projekta za stambeno zbrinjavanje.	✗
Br. prep.	Preporuke iz izvještaja ranijih godina	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja ranijih godina	Status
1.	Ponovo preporučujemo instituciji da se prilikom kontrole i obračuna fiksnih telefona pridržava odredbi utvrđenih internim aktom. (2019. godina)	I dalje su prisutni slučajevi prekoračenja mjesečnih ograničenja za fiksne telefone, a da se korisnicima ne vrše umanjenja od plaće niti se osiguravaju formalna odobrenja kako je to regulisano internim pravilnikom.	✗
3.	Potrebno je da Ministarstvo unaprijedi sistem izvještavanja i kontrole utroška sredstava po datim grantovima. (2019. godina)	Zbog uslova privremenog finansiranja u 2021. godini najveći dio planiranih grantova nisu dodijeljeni i realizovani, a i oni koji su dodijeljeni poznatim korisnicima su u pojedinim slučajevima uplaćeni tek krajem 2021. godine, a faza izvještavanja nije gotova, tako da nismo u mogućnosti da ocijenimo realizaciju navedene preporuke.	II
4.	Ministarstvo je dužno okončati aktivnosti vezane za usklađivanje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odredbama važećih odluka Vijeća ministara BiH. (2019. godina)	Ministarstvo ni u 2021. godini nije okončalo aktivnosti na usklađivanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odredbama važećih odluka Vijeća ministara BiH.	✗

Tabela 2. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuka čija je realizacija u toku će biti predmetom daljeg praćenja do trenutka dok se ne realizuje u potpunosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ova preporuka nije realizovana. Shodno tome, u ovom izvještaju nije data nova preporuka za revidirani proces na koji se takva preporuka odnosi, ali je za ovaj proces dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Ministarstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Organizacija i rukovođenje

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji iz 2013. godine i dopunama istog iz 2015. godine. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva uređen je način rada i rukovođenja Ministarstvom, te opis radnih mjesta državnih službenika i zaposlenika. Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta

za 129 izvršilaca (122 u Ministarstvu i sedam u Agenciji za ravnopravnost spolova⁵). Pored navedenog, pri Ministarstvu djeluje Ured zastupnika/agenta Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava⁶, a zastupnik, uz saglasnost Vijeća ministara BiH, donosi pravilnik o organizaciji Ureda zastupnika koji se smatra dodatkom pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ureda zastupnika koji je donesen u 2006. godini, te izmijenjen i dopunjen 2010. i 2019. godine, sistematizovano je 12 radnih mjesta.

Prema važećem Pravilniku, poslovi i zadaci iz nadležnosti Ministarstva obavljaju se u okviru sljedećih organizacijskih jedinica: Kabinet ministra, Kabinet zamjenika ministra, Ured sekretara Ministarstva, Ured sekretara sa posebnim zadatkom, Sektor za opće, pravne i finansijsko-materijalne poslove, Sektor za izbjeglice, raseljene osobe, readmisiju i stambenu politiku, Sektor za ljudska prava, Sektor za obnovu, razvoj, monitoring i regionalne centre, Sektor za iseljništvo, Agencija za ravnopravnost spolova BiH i Ured zastupnika Vijeća ministara pred Evropskim sudom za ljudska prava.

Institucije Bosne i Hercegovine su bile u obavezi da do kraja aprila 2014. godine usklade pravilnike o unutrašnjoj organizaciji sa odredbama Odluke o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave Bosne i Hercegovine⁷ i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama Bosne i Hercegovine⁸.

Početkom 2019. godine, Ministarstvo je pribavilo mišljenje Ministarstva pravde BiH i Ureda za zakonodavstvo radi podnošenja Prijedloga pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva Vijeću ministara BiH za davanje saglasnosti. Međutim, Ministarstvo finansija i trezora BiH u svom mišljenju iz februara 2019. godine, nije podržalo finansijski aspekt predloženog Pravilnika, te je uputilo

Ministarstvo nije uskladilo Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji sa odredbama važećih odluka Vijeća ministara BiH.

Ministarstvo da, shodno datim sugestijama, revidira predmetni akt i slijedom vlastite ocjene o potrebi izmjene istog, revidiran Pravilnik ponovo dostavi Ministarstvu finansija i trezora BiH na očitovanje prije upućivanja u proceduru pribavljanja saglasnosti od strane Vijeća ministara BiH.

Iako je Ministarstvo još početkom 2019. godine dobilo mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH o potrebi revidiranja i izmjeni predloženog Pravilnika, ni tokom 2021. godine nije usaglasilo stavove sa Ministarstvom finansija i trezora BiH. U martu 2022. godine je imenovana radna grupa za usklađivanje prijedloga predmetnog pravilnika sa mišljenjima nadležnih institucija.

PREPORUKA 1

Ministarstvo je dužno okončati aktivnosti vezane za usklađivanje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odredbama važećih odluka Vijeća ministara BiH.

⁵ Agencija je osnovna organizaciona jedinica u okviru Ministarstva (sektor) kojom rukovodi rukovodeći državni službenik. Odlukom o formiranju Agencije propisano je da ista može imati najviše do pet zaposlenih (Službeni glasnik BiH, broj 12/04).

⁶ Odredbama Odluke o zastupniku/agentu Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava i Uredu zastupnika/agenta Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava (Službeni glasnik BiH, broj 41/03, 65/05 i 22/19), propisano je da se za obavljanje stručnih i administrativnih poslova za potrebe zastupnika osniva Ured koji djeluje pri Ministarstvu kao upravna organizacija. Zastupnik zastupa Vijeće ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava u skladu s Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i dodatnim protokolima Konvencije. Komunikacija između BiH i Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu odvija se putem zastupnika Vijeća ministara BiH.

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

Ministarstvom rukovodi ministar, imenovan 15.5.2020. godine na mandatni period od četiri godine⁹.

Ured zastupnika/agenta Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava ima tri zastupnika¹⁰. Izbor zastupnika provodi se u skladu sa Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH. Vijeće ministara BiH imenuje zastupnike na period od pet godina i rješenjem o imenovanju određuje redoslijed zastupnika na funkciji rukovodioca Ureda zastupnika za period od po 20 mjeseci.

Vijeće ministara BiH je tokom 2021. godine donosilo rješenja o imenovanju vršilaca dužnosti zastupnika/agenta Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava do okončanja konkursne procedure za imenovanje, a na periode do tri mjeseca¹¹. Prema raspoloživim informacijama, konkursna procedura je pokrenuta u 2019. godini, ali je ista poništena u maju 2021. godine (detaljnije u tački 6. Izvještaja).

3.2. Funkcionisanje sistema internih kontrola

Postupcima revizije uočili smo slabosti u funkcionisanju internih kontrola u Ministarstvu koje se odnose na:

- Uvidom u Glavnu knjigu Ministarstva smo konstatovali da je u toku 2021. godine bilo mnogo pogrešnih knjiženja poslovnih promjena, kao i ispravki knjiženja, što je uticalo na urednost samih evidencija. Također, bilo je slučajeva pogrešnih evidencija po fondovima (10 i 30) i šiframa donatorskih sredstava na bilansnim pozicijama, što je uticalo na to da pojedinačne Glavne knjige za budžet-neposrednu potrošnju i za donacije u manjoj mjeri ne odražavaju u potpunosti sve poslovne promjene vezane za izvore sredstava na koje se trebaju odnositi, ali ukoliko posmatramo zbirnu Glavnu knjigu navedeni podaci su sveobuhvatni. Članom 16. Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH¹² je, između ostalog, definisano da se poslovne knjige vode uvažavajući princip urednosti i ažurnosti.
- Uvidom u pojedine račune fiksnih telefona i internu evidenciju mjesečne potrošnje po korisnicima, ponovo su primijećena stalna prekoračenja ograničenja za fiksne telefone u određenim sektorima unutar Ministarstva, ali se korisnicima istih ne vrše umanjena na platnim listama niti se osiguravaju formalna odobrenja kako je to definisano internim pravilnikom.

PREPORUKA 2

Potrebno je posvetiti dužnu pažnju prilikom unosa poslovnih promjena u poslovne knjige Ministarstva kako bi se osigurale uredne i pregledne evidencije.

PREPORUKA 3

Ministarstvo treba unaprijediti sistem internih kontrola u dijelu praćenja i obračuna potrošnje usluga fiksne telefonije kako je to regulisano odredbama internih akata.

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 28/20

¹⁰ Zastupnik je rukovodilac Ureda zastupnika koji ima prava i ovlaštenja rukovodioca tijela državne uprave u rangu sekretara sa posebnim zadatkom.

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 6/21 i 35/21

¹² Akt Ministarstva finansija i trezora BiH, broj: 01-08-02-1-1515-1/15 od 04.02.2015. godine

3.3. Finansijsko upravljanje i kontrola

Ministarstvo je sačinilo osnovne dokumente potrebne za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH¹³, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH.

Postupcima revizije utvrđeno je da je Ministarstvo tokom godine izvršilo ažuriranje Mape poslovnih procesa i Registra rizika, mada navedeni dokumenti nisu formalno potpisani ili usvojeni od strane rukovodstva Ministarstva. Ministarstvo nije sačinilo godišnji akcioni plan za uspostavu i unapređenje sistema internih finansijskih kontrola za 2021. godinu u skladu sa Odlukom o usvajanju Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2020-2025. godina¹⁴ i Odluke Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora BiH o donošenju Operativnog godišnjeg akcionog plana Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2021. godinu¹⁵.

PREPORUKA 4

Ministarstvo treba blagovremeno preduzimati aktivnosti na izvršenju obaveza propisanih aktima nadležnih institucija, u cilju unapređenja sistema internih finansijskih kontrola.

Ministarstvo je dostavilo Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH, Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu. Prema podacima prezentovanim u Izvještaju, Ministarstvo je prepoznalo da postoji potreba da se unaprijedi sistem finansijskog upravljanja i kontrole u dijelu koji se odnosi na organizacionu strukturu (važećim pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji nisu propisani poslovi u vezi sa finansijskim upravljanjem i kontrolom shodno relevantnim propisima), ovlaštenja i odgovornosti, sistem izvještavanja i u dijelu koji se odnosi na upravljanje rizicima (nepostojanje analize uzroka rizika, ne navode se mjere kojima se utiče na smanjenje vjerovatnoće ili uticaja rizika i sl.).

3.4. Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH¹⁶ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH¹⁷, Ministarstvo je uspostavilo Jedinicu interne revizije koja je u potpunosti kadrovski popunjena. Jedinica interne revizije Ministarstva je nadležna da vrši funkciju interne revizije u tri institucije i to u samom Ministarstvu, Institutu za nestale osobe BiH i Fondu za povratak BiH. Ministar je, 30.3.2021. godine, odobrio Godišnji plan interne revizije za 2021. godinu. U Ministarstvu je tokom 2021. godine obavljena redovna i naknadna revizija „Primjena metodologije za prelazak u viši platni razred“ i naknadna revizija „Stimulacije zaposlenih“.

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 43/20

¹⁵ Odluka broj 03-1-02-4-88-1/21 od 21.4.2021. godine

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

4. BUDŽET

Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na osnovu odredbi Zakona o finansiranju institucija BiH, na kvartalnom nivou, donosilo tokom godine odluke o privremenom finansiranju¹⁸ koristeći kao osnovu odobreni budžet za 2020. godinu.

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹⁹, Ministarstvu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 10.486.000 KM (tekući izdaci 5.464.000 KM, kapitalni izdaci 10.000 KM i tekući grantovi 5.012.000 KM).

Ministarstvu su, shodno odlukama o privremenom finansiranju, kroz operative planove budžeta u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 10.486.000 KM. Ukupno odobrena sredstva obuhvataju i sredstva za kapitalne izdatke u iznosu od 10.000 KM, ali s obzirom na to da se u uslovima privremenog finansiranja mogu realizovati isključivo tekući izdaci, ista nisu realizovana. Također, odobrena sredstva obuhvataju i sredstva tekućih transfera i grantova u iznosu od 5.012.000 KM, ali je Ministarstvo finansija i trezora BiH kroz ISFU sistem dozvolilo da se utroši samo 480.000 KM za transfere i grantove poznatim korisnicima, odnosno koji su vezani za potpisane sporazume iz prethodnih godina.

Ministarstvo je, pored sredstava budžeta, raspolagalo donatorskim sredstvima u iznosu od 2.180.262 KM. Dakle, ukupan korigovani budžet za 2021. godinu iznosi 12.666.262 KM. Ukupna realizacija sredstava budžeta u 2021. godini iznosi 6.830.609 KM (tekući izdaci 4.986.244 KM, tekući grantovi 480.000 KM i sredstva donacije 1.364.365 KM).

Ministarstvo je izvršilo dva prestrukturisanja rashoda budžeta²⁰, koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH, prema kojima je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog budžeta. Ukupan iznos prestrukturisanja iznosio je 200.000 KM, s tim da su povećani izdaci za ugovorene i druge usluge za 200.000 KM, a smanjeni putni troškovi za 20.000 KM, izdaci telefonskih i poštanskih usluga za 10.000 KM, izdaci za energiju i komunalne usluge za 40.000 KM, nabavka materijala za 115.000 KM i izdaci za usluge prijevoza i goriva za 15.000 KM.

Neusvajanje budžeta za 2021. godinu je uticalo na nemogućnost realizacije značajnih sredstava tekućih grantova koji se dodjeljuju svake godine²¹ po posebnim procedurama koje obuhvataju pribavljanje odluka Vijeća ministara BiH i objavljivanje javnog poziva, proceduru izbora i dodjele sredstava i sl. Također, nije realizovan ni grant „Finansiranje prava iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma“²².

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹⁹ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

²⁰ Odluka broj: 05-16-2-6528-5/21 od 21.12.2021. godine i Odluka broj: 05-I 6-2-7061-2/21 od 15.9.2021. godine

²¹ Planirani iznosi po svakom grantu zavise od odobrenog budžeta.

²² Preraspodjela sredstava iz budžeta Ministarstva u budžet Fonda za povratak BiH. Potpisan je Sporazum o udruživanju i načinu realizacije sredstava za ostvarivanje prava iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma u 2021. godini između Ministarstva, Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, Republičkog sekretarijata za raseljena lica i migracije i Vlade Brčko distrikta BiH od 14.12.2021. godine na iznos ukupnih udruženih sredstava od 2.125.000 KM. Odluku o preraspodjeli sredstava za 2021. godinu je trebalo da donese Vijeće ministara BiH. Ministarstvo nije dobilo pozitivno mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH na prijedlog odluke o preraspodjeli sredstava iz budžeta Ministarstva u budžet Fonda za povratak BiH u iznosu od 2.000.000 KM uz obrazloženje da su na snazi odluke o privremenom finansiranju i da se mogu realizovati samo tekući rashodi neophodni za funkcionisanje institucija BiH u okviru tekućih rashoda (Mišljenje od 28.12.2021. godine), tako da Ministarstvo nije poslalo prijedlog predmetne odluke Vijeću ministara BiH.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo je sačinilo Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i dostavilo ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Korekcije Godišnjeg finansijskog izvještaja su izvršene 29.4.2022. i 13.6.2022. godine.

Analizom bilješki uz finansijski izvještaj možemo konstatovati da su navedeni podaci o saldima bilansnih pozicija uz bilans stanja, ali nisu navedene detaljne informacije o značajnim promjenama koje su se desile u 2021. godini na tim bilansnim pozicijama (npr. žiroračun, potraživanja, stalna sredstva, obaveze i sl.). Također, nisu prezentovane informacije o vanbilansnoj evidenciji Državnog projekta za stambeno zbrinjavanje.

PREPORUKA 5

Ministarstvo treba unaprijediti način izvještavanja i osigurati detaljna obrazloženja stavki bilansnih pozicija u tekstualnom dijelu finansijskog izvještaja.

Ministarstvo je u bilješkama uz finansijski izvještaj navelo kratke informacije o izvršenju donacija i tekućih grantova u toku 2021. godine.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 6.830.609 KM, što je za 5.835.653 KM manje u odnosu na rashode odobrene budžetom za 2020. godinu i raspoloživa sredstva od donacija u 2021. godini.

Značajni rashodi iz budžeta za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (3.474.755 KM), ugovorene i druge posebne usluge (500.831 KM), tekuće grantove (480.000 KM), naknade troškova zaposlenih (463.542 KM), izdatke za tekuće održavanje (237.910 KM) i izdatke za upotrebu vozila (121.799 KM).

Ostali značajni rashodi odnose se na realizaciju novčanih donacija (1.364.365 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 3.474.755 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 2.073.325 KM, a porezi i doprinosi 1.401.430 KM. Bruto plaće i naknade su za 341.458 KM veće u odnosu na prethodnu godinu. Prosječan broj zaposlenih u 2021. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Ministarstvu bio je 112.

U toku 2021. godine su četiri osobe obavljale poslove drugog radnog mjesta, uz saglasnost Agencije za državnu službu BiH, i primale naknadu u visini od 35% osnovne plaće zaposlenog zbog slučajeva bolovanja dva zaposlena i slučaja do okončanja konkursne procedure za jedno radno mjesto.

Prekovremeni rad: Izdaci za prekovremeni rad evidentirani su u neto iznosu od 9.168 KM, a isplate se vrše na osnovu rješenja ministra o naknadi za prekovremeni rad. Prema dostavljenim podacima zaključno sa 31.12.2021. godine u Ministarstvu je evidentirano ukupno 1.360 sati prekovremenog rada. Najveći iznosi prekovremenog rada se odnose na priznate sate vozaču zamjenika ministra (696 sata) i vozaču ministra (653 sata). Vode se mjesečne evidencije o ostvarenim prekovremenim satima koje odobrava ministar/zamjenik ministra. Ministarstvo nije koristilo mogućnost korištenja slobodnih dana umjesto isplate naknade za produženi rad, u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prekovremeni rad, rad u neradne dane, noćni rad i rad u dane državnih praznika u institucijama BiH²³. Članom 21. Zakona o radu u institucijama BiH²⁴ je propisano da je u slučaju više sile (požar, potres, poplava i sl.), iznenadnog povećanja obima posla, kao i u drugim sličnim slučajevima neophodne potrebe, zaposlenik, na zahtjev poslodavca, obavezan da radi duže od punog radnog vremena (prekovremeni rad), a najviše do 10 sati sedmično. Također, istim članom je definisano da zaposlenik može dobrovoljno raditi prekovremeno i to u trajanju od još najviše 10 sati sedmično.

Revizorskim postupcima smo utvrdili da su vozači prema internim evidencijama angažovani i preko 10 sati sedmično (npr. 13, 18, 20 sati). Kao obrazloženje nam je navedena potreba zaposlenih za njihovim svakodnevnim angažmanom. Ministarstvo je u skladu sa članom 21. stav (2) Zakona o radu u institucijama BiH obavijestilo Upravni inspektorat Ministarstva pravde BiH o ukupno ostvarenim prekovremenim satima zaposlenih u 2021. godini. Naime, Zakonom o radu u institucijama BiH je prekovremeni rad prepoznat kao privremena, a ne kao kontinuirana aktivnost tokom cijele godine.

PREPORUKA 6

Preporučujemo Ministarstvu da razmotri mogućnost preraspodjele radnog vremena kao način realizacije prekovremenih sati.

Zahtjev za refundaciju naknada za bolovanje: Naknade plaće za bolovanje preko 30 ili 42 dana sa 31.12.2021. godine iznose 11.524 KM. Instrukcijom Ministarstva finansija i trezora BiH²⁵ je regulisano pitanje refundacije naknade za bolovanje zaposlenih. Prema raspoloživim informacijama, Ministarstvo u toku 2021. godine nije podnosilo zahtjeve za refundaciju naknada za vrijeme bolovanja prema nadležnim fondovima zdravstvenog osiguranja tako da nisu ni evidentirana potraživanja u Glavnoj knjizi Ministarstva koja se ostvaruju po navedenom osnovu.

PREPORUKA 7

Ministarstvo je dužno podnositi zahtjeve za refundaciju naknada za vrijeme bolovanja nadležnim fondovima zdravstvenog osiguranja u skladu sa Instrukcijom Ministarstva finansija i trezora BiH i evidentirati potraživanja po navedenom osnovu u Glavnoj knjizi.

²³ Član 2. stav (2) Odluke o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prekovremeni rad, rad u neradne dane, noćni rad i rad u dane državnih praznika u institucijama BiH glasi: "Zaposlenom koji obavlja poslove duže od radnog vremena (prekovremeni rad) pripada pravo na naknadu osnovne plaće uvećane za 25% srazmjerno efektivnom vremenu trajanja tog rada, koja se u pravilu ostvaruje preraspodjelom radnog vremena i to za svaki efektivni sat prekovremenog rada zaposlenom pripada pravo na 1,25 slobodnih sati." (Službeni glasnik BiH, broj 4/09)

²⁴ Službeni glasnik BiH, broj 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13 i 93/17

²⁵ Instrukcija za podnošenje, praćenje i knjigovodstveno evidentiranje zahtjeva za refundaciju naknade za bolovanje u ISFU sistem koje budžetski korisnici podnose nadležnim institucijama za povrat sredstava, broj: 01-08-02-1-8934-1/11 od 9.12.2011. godine

Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini Ministarstvo je nastavilo sa primjenom Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda²⁶ pa je 46 zaposlenih napredovalo unutar platnih razreda i to 42 osobe po osnovu ocjene rada, troje po osnovu sticanja višeg stepena stručnog zvanja, a jedno po oba prethodno navedena osnova.

5.1.2. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu službenih vozila u 2021. godini iznose 121.799 KM i veći su za 35.871 KM u odnosu na prethodnu godinu. Značajni izdaci se odnose na izdatke za gorivo (52.530 KM), materijal i usluge za održavanje vozila (44.400 KM) i osiguranje vozila (12.418 KM).

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine²⁷, Ministarstvu je dato pravo na korištenje osam službenih vozila. Također, Ministarstvu je odobren Pravilnik o specijalizovanim vozilima po kojem raspolaže sa dodatnih 12 vozila. Ministarstvo je, na 31.12.2021. godine, raspolagalo sa osam službenih i 11 specijalizovanih vozila. Raspolaganje službenim vozilima u Ministarstvu regulisano je internim Pravilnikom o uslovima nabavke, broju i načinu korištenja službenih vozila iz 2016. godine. Pravo na korištenje vozila 24 sata dnevno ostvaruju ministar, zamjenik ministra, sekretarka ministarstva i šef Kabineta ministra.

U toku 2021. godine je kupljeno jedno vozilo iz sredstava Državnog projekta stambenog zbrinjavanja u BiH, kojem je Ministarstvo dodijelilo status službenog vozila, nakon čega se jedno postojeće službeno vozilo počelo evidentirati kao specijalizovano vozilo kako bi se zadovoljio kriteriji dozvoljenog broj vozila po kategorijama. Međutim, Ministarstvo nije uskladilo broj vozila po klasama kako je to definisano Pravilnikom o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH, a i korištenje službenih vozila nije u potpunosti usklađeno sa odredbama člana 11. Pravilnika koje se odnose na pravo na korištenje vozila prema licima i klasama vozila.

Analizom putnih naloga za upotrebu službenih vozila smo utvrdili da se ne popunjava kolona

Dokumentacija o službenim vozilima nije uredna i ažurna, tako da ne potvrđuje u potpunosti korištenje službenih vozila u poslovne svrhe.

pređeni put u svim slučajevima za dnevno korištenje vozila, pojedina službena vozila se koriste neradnim danima (vikendom), evidentirane su loko vožnje preko 100 km, ne

navode se informacije o nastanku štetnih događaja (sudar/oštećenje) na vozilima, postoji manji broj slučajeva plaćanja putarina za vozilo putem TAG²⁸ uređaja, a da u nalogu nije evidentirano korištenje tog vozila na navedeni datum, kao i slučajevi da je u putnom nalogu navedena loko vožnja, a korišten je TAG uređaj za plaćanje putarine.

PREPORUKA 8

Ministarstvo treba osigurati urednu i ažurnu dokumentaciju na osnovu koje je moguće potvrditi da je korištenje vozila nastalo u poslovne svrhe.

Uvidom u pojedine fakture za održavanje vozila, konstatovali smo da se najviše odnose na vanredne servise gdje se fakturišu rezervni dijelovi koji nisu predviđeni ponudom uz okvirni sporazum, s obzirom na to da ista obuhvata samo cijenu rezervnih dijelova za redovan servis.

²⁶ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

²⁷ Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 i 80/20

²⁸ Elektronsko plaćanje putarine (beskontaktna elektronska naplata).

Prilikom kvara na vozilu, u većini slučajeva se ne osigurava predračun radova od izabranog dobavljača, niti se provjerava tržišna cijena rezervnih dijelova, kako je to predviđeno okvirnim sporazumom, kao pravo ugovornog organa. Uz fakture se prilažu zahtjevi za servis, koji su prilično šturi u pogledu detaljnijeg opisa kvara i uzroka štete, posebno kad se radi o većim kvarovima. Isti sadrže procijenjenu vrijednost popravke koja je često istog iznosa kao i faktura, a po datumima možemo zaključiti da se zahtjevi za servis u pojedinim slučajevima prave nakon obavljene popravke vozila. Na osnovu podataka iz internog pregleda i testiranih faktura, utvrdili smo da je za jedno vozilo (Audi A6, nabavljano u 2012. godini) ukupan trošak servisiranja u 2021. godini iznosio 24.883 KM (od toga je 5.445 KM naplaćeno od osiguravajuće kuće), a da je ukupan trošak servisiranja predmetnog vozila u periodu od 2013-2021. godine iznosio 101.636 KM²⁹. Također, krajem 2021. godine je bio slučaj korištenja zamjenskog vozila Audi 6 u vidu rent-a-car usluge za vrijeme popravke službenog vozila Ministarstva, s tim da je za rent-a-car uslugu fakturisan iznos od 2.250 KM sa PDV-om.

PREPORUKA 9

Neophodno je da Ministarstvo uspostavi odgovarajuće kontrolne aktivnosti u procesu korištenja vozila i na taj način osigura da se evidentiranje obaveza vrši na osnovu odobrenja za stvaranje obaveza i dokumentacije kojom se može potvrditi da su fakturisane cijene prihvaćene od strane Ministarstva, na osnovu ugovora ili predračuna.

5.1.3. Ugovorene usluge

Ukupni izdaci za ugovorene usluge u 2021. godini iznose 500.831 KM i veći su za 154.376 KM u odnosu na prethodnu godinu. Značajni izdaci se odnose na ugovore o djelu (216.364 KM)³⁰, usluge primarne zdravstvene zaštite (111.421 KM) i usluge reprezentacije (60.907 KM).

Usluge primarne zdravstvene zaštite: Ukupni izdaci za usluge primarne zdravstvene zaštite u 2021. godini iznose 111.421 KM i manji su za 10.960 KM u odnosu na prethodnu godinu. Ministarstvo mjesečno vrši uplate sredstava po osnovu prava na socijalnu pomoć i zdravstvenu zaštitu izbjeglica i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u Bosni i Hercegovini nadležnim centrima za socijalni rad i entitetskim/kantonalnim fondovima za zdravstveno osiguranje. Navedena prava su propisana UN konvencijama, zakonskim i podzakonskim aktima. Centri za socijalni rad dostavljaju Ministarstvu izvještaje na mjesečnom nivou, a fondovi zdravstvenog osiguranja zahtjeve sa spiskom osoba kojima je pružena usluga, nakon čega Ministarstvo vrši isplatu sredstava.

S obzirom na to da je transakcijski račun JU Kantonalnog centra za socijalni rad Sarajevo blokirao radi izvršenja sudskih presuda³¹, i dalje se za korisnike s područja Kantona Sarajevo isplate vrše na njihove tekuće račune. U izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu data je preporuka Ministarstvu da sa nadležnim centrima za socijalni rad iznađe način da se uplate na osnovu socijalne pomoći vrše na račune centara za socijalni rad, a ne na lične račune osoba koje su korisnici socijalnih pomoći. Ministarstvo je, 08.02.2021. godine, uputilo urgenciju JU Kantonalnom centru za socijalni rad Sarajevo za dostavu informacije u pogledu isplate ograničene finansijske pomoći izbjeglicama i strancima pod supsidijarnom zaštitom,

²⁹ Od tog iznosa, 8.232 KM je naplaćeno od osiguravajućih kuća tokom godina jer je vozilo bilo kasko osigurano.

³⁰ O ugovorima o djelu izvještavamo u tački 6. Izvještaja.

³¹ JU „Kantonalni centar za socijalni rad Sarajevo“ je 02.10.2018. godine dostavio obavještenje Ministarstvu da se nastavi isplata sredstava za finansiranje prava iz socijalne zaštite i prava iz zaštite porodice sa djecom za osobe pod međunarodnom zaštitom sa područja Kantona Sarajevo na način da se na osnovu pravosnažnih rješenja centara za socijalni rad sredstva isplaćuju direktno korisnicima na njihove tekuće račune, jer je na snazi blokada transakcijskog računa centra.

međutim, nisu dobili povratni odgovor sa konkretnim rješenjem tako da se prema raspoloživim informacijama do juna 2022. godinu ovaj problem nije riješio.

Usluge reprezentacije: Ukupni izdaci za usluge reprezentacije u 2021. godini iznose 60.097 KM i veći su za 10.470 KM u odnosu na prethodnu godinu. Planirani iznos budžetskih sredstava za ove namjene je bio 59.000 KM. Internim Pravilnikom o korištenju sredstava reprezentacije iz 2016. godine i njegovim izmjenama iz 2021. godine regulisani su pravo, uslovi i način korištenja sredstava za reprezentaciju i maksimalni godišnji iznos. Pravilnikom su utvrđeni limiti za korištenje interne reprezentacije, dok za eksternu reprezentaciju nisu definisani. Na osnovu internog pregleda troškova reprezentacije u 2021. godini možemo konstatovati da je za eksternu reprezentaciju utrošeno ukupno 46.365 KM, a značajni iznosi se odnose na sljedeće korisnike prava: ministar (33.803 KM), šef Kabineta ministra (5.078 KM), pomoćnica ministra - Sektor za ljudska prava (3.205 KM) i zamjenik ministra (3.021 KM).

Postupcima revizije smo uočili da se kod računa za eksternu reprezentaciju donose pojedinačne odluke ministra u kojima se navodi organizacija sa čijim predstavnicima se

Ministarstvo nije, u svim slučajevima, koristilo sredstva reprezentacije za namjene za koje su i odobrena.

održava radni sastanak, formalni povod i okvirni iznos troška, ali se ne navodi broj osoba koje su prisustvovala događaju na kojem su realizovana sredstva reprezentacije.

Uvidom u pojedine račune eksterne reprezentacije, nismo se mogli uvjeriti da su neki od nastalih troškova doista troškovi reprezentacije, kako je to definisano Pravilnikom Vijeća ministara BiH o korištenju sredstava za reprezentaciju³². Naime, na pojedinim računima ugostiteljskih objekata fakturisana je u najvećem dijelu konzumacija pića van uobičajenih okvira poslovnih protokola ili je bilo slučajeva da ugostiteljski objekat izda veliki broj fiskalnih računa u dužem vremenskom periodu u toku jednog dana (npr. 68 fiskalnih računa za ukupan iznos od 586 KM u vremenskom periodu od sedam sati ili 52 fiskalna računa za ukupan iznos od 709 KM u vremenskom periodu od osam sati). Također, bio je manji broj slučajeva da su se sredstva reprezentacije koristila za kupovinu hrane i higijenskih potrepština socijalno ugroženim porodicama, mada navedeno predstavlja određenu vrstu donacije, što se ne može okarakterisati kao trošak reprezentacije.

PREPORUKA 10

Ministarstvo je dužno sredstva reprezentacije koristiti za namjene radi kojih su i odobrena u cilju transparentnijeg upravljanja javnim sredstvima.

Prema prezentovanim podacima, u 2021. godini je bilo slučajeva nabavke poklona³³ koji su evidentirani na kontnoj poziciji reprezentacije, ali navedeno nije definisano Pravilnikom Vijeća ministara BiH o korištenju sredstava za reprezentaciju jer se pod pojmom reprezentacije spominje samo pravo na korištenje sredstava za ugostiteljske usluge. Ipak, činjenica je da u institucijama BiH, u određenim slučajevima, postoje realne potrebe u pogledu nabavke poklona koje nisu prepoznate u Pravilniku Vijeća ministara BiH o korištenju sredstava za reprezentaciju. Shodno tome javlja se potreba regulisanja ovog pitanja od strane Vijeća ministara BiH u cilju kreiranja regulatornog okvira koji će omogućiti realizaciju izdataka za reprezentaciju na način koji će uključivati sve stvarne potrebe institucija BiH.

³² Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 78/15, 53/17, 62/17, 1/21 i 63/21

³³ Nabavka poklona u vrijednosti od 580 KM, novogodišnjih čestitki u vrijednosti od 351 KM i nabavka cvjetnih aranžmana u vrijednosti od 210 KM.

5.1.4. Donacije

U toku 2021. godine Ministarstvo je raspolagalo sredstvima novčanih donacija u ukupnom iznosu od 2.180.262 KM³⁴. Ukupno izvršenje donacija po projektima je bilo 1.364.365 KM.³⁵ Značajni rashodi se odnose na grantove nižim nivoima vlasti (551.685 KM), grantove nevladinim organizacijama (120.928 KM), ugovore o djelu (274.026 KM), pružanje ugostiteljskih usluga i usluga smještaja (79.415 KM) i nabavku kompjuterske opreme (68.796 KM)³⁶.

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, iskazani su u iznosu od 1.696.511 KM, a odnose se uglavnom na prihode od donacija iz inostranstva (1.696.483 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tabeli III u prilogu Izvještaja.

5.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 549.878 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 1.236.410 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na novčana sredstva (67.563 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (476.378 KM), obaveze prema dobavljačima (276.624 KM)³⁷, obaveze prema zaposlenima (353.143 KM) i obaveze prema fizičkim licima (83.631 KM).

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

5.3.1. Popis sredstava i obaveza

Ministarstvo je izvršilo popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine. Odlukom ministra su, pored centralne popisne komisije, formirane dvije komisije za redovan popis i to: za popis stalnih sredstava i sitnog inventara i za popis novčanih sredstava, potraživanja, obaveza i razgraničenja. Komisije su uradile pojedinačne izvještaje o popisu na 31.12.2021. godine, a Centralna popisna komisija je 10.02.2022. godine sačinila Izvještaj o izvršenom popisu sredstava i obaveza, koji je usvojilo rukovodstvo Ministarstva.

Popisana su stalna sredstva u vlasništvu Ministarstva, kao i sredstva od Službe za zajedničke poslove institucija BiH, koja koristi Ministarstvo, a određena neispravna stalna sredstva su predložena za rashodovanje.

³⁴ Neutrošena sredstva sa programa UNHCR se krajem svake godine vraćaju donatoru.

³⁵ UNHCR u iznosu od 249.845 KM, USAID u iznosu od 493.672 KM i FIGAP II u iznosu od 620.848 KM. Trošenje sredstava u skladu sa ugovorima o donacijama je predmet posebnih revizija po zahtjevima donatora.

³⁶ Od navedenog iznosa, 47.245 KM predstavlja kompjutersku opremu koja je nabavljena iz sredstava USAID programa za potrebe centara za socijalni rad u Federaciji. Prema raspoloživim informacijama, oprema je predana centrima, a Ministarstvo je u decembru 2021. godine uknjižilo stalna sredstva na klasu 0 (kompjuterska oprema), kako bi podaci odgovarali klasi 8 (nabavka kompjuterske opreme), a zatim su ista isknjižena sa klase 0.

³⁷ Obaveze prema dobavljačima iskazane su u iznosu od 276.624 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 2.667.199 KM. Prema podacima iz Glavne knjige Ministarstva, u januaru 2021. godine su prenesena značajna sredstva krajnjim korisnicima dodijeljenih tekućih grantova iz decembra 2020. godine, što je uticalo na smanjenje stanja obaveza prema dobavljačima.

Komisija za popis stalnih sredstava je konstatovala višak stalnih sredstava, i to vozilo koje je nabavljeno u 2021. godini iz sredstava Državnog programa za stambeno zbrinjavanje (DPSZ/RSP) i devet stalnih sredstava (namještaj i oprema) koja se nalaze u prostorijama Ministarstva i koriste, a prethodnih godina su rashodovana. Napominjemo da je Ministarstvo, 10.11.2021. godine, uputilo dopis Ministarstvu finansija i trezora BiH kojim je tražilo instrukciju na koji način uknjižiti motorno vozilo koje je nabavljeno iz programa posebne namjene koji se vodi vanbilansno, uzimajući u obzir da instrukcija Ministarstva finansija i trezora BiH iz 2017. godine, kada je započeo navedeni program, ne definiše način knjiženja stalnih sredstava koja se nabavljaju iz sredstava programa. Prema raspoloživim informacijama, Ministarstvo nije dobilo povratnu informaciju tako da navedeno sredstvo nije bilo uknjiženo, već je komisija prilikom obavljanja popisnih aktivnosti konstatovala da se radi o višku stalnih sredstava i dala prijedlog da se isto uknjiži, što je i učinjeno na osnovu Odluke o knjiženju viška stalnih sredstava.

Također, popisna komisija je utvrdila da četiri stalna sredstva nisu nađena na lokacijama prema inventurnim listama i da predstavljaju manjak, s tim da su navedena sredstva amortizovana. U priloženoj e-mail korespondenciji se navodi da se najvjerovatnije radi o stalnim sredstvima koja su prilikom otpisa po popisu iz 2020. godine greškom predata ovlaštenoj firmi za odvoz opreme na uništenje. Predmetna sredstva su isknjižena na osnovu Odluke o knjiženju manjka stalnih sredstava.

Uvidom u izvještaj o popisu stalnih sredstava uočeno je da isti ne sadrži detaljne podatke o knjigovodstvenom stanju stalnih sredstava po kontnim pozicijama i utvrđenom stanju po popisu u vidu rekapitulacije kako bi na jasan način bili prezentovani navedeni podaci. Također, izvještaj ne sadrži podatak o vrijednosti opreme koja se otpisuje ili koja je utvrđena kao manjak (nabavna i ispravka vrijednosti), a navedeni podatak nije sadržan ni u odluci o otpisu stalnih sredstava ni u odluci o knjiženju manjka stalnih sredstava.

PREPORUKA 11

Ministarstvo treba u godišnjem izvještaju o popisu navesti stanje utvrđeno po popisu i knjigovodstveno stanje, a eventualne razlike obrazložiti.

Komisija za popis potraživanja je konstatovala stanja potraživanja od radnika za manjkove iz prethodnih godina³⁸ i utvrđene su razlike između pomoćne knjige (analitika) i Glavne knjige na nekoliko kontnih pozicija³⁹.

Procesom revizije je konstatovano, kao i prethodne godine, da salda na kontima 131311-Akontacije za službeni put (1.500 KM) iz 2014. godine, 311151-Obaveze prema dobavljačima-blagajna (-8.000 KM) iz 2013. godine, 361111-Obaveze prema organima (3.513 KM) i 391311-Ostala razgraničenja (11.803 KM) iz ranijih godina, još uvijek nisu zatvorena i da u toku 2021. godine nije bilo aktivnosti na načinu rješavanja istih u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH.

PREPORUKA 12

Ministarstvo treba, u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH, preduzeti aktivnosti na zatvaranju salda računa radi realnijeg iskazivanja bilansnih pozicija.

³⁸ Manjkovi se odnose: za mobilni telefon po odluci iz 2019. godine (1.046 KM), tablet po odluci iz 2017. godine (164 KM) i manjak gotovine u blagajni iz 2014. godine (651 KM). Navedena potraživanja nisu naplaćena.

³⁹ Na kontima 311111-Obaveze prema dobavljačima (295 KM), 311121-Obaveze po obustavljenim porezima i doprinosima (-120 KM) i 311211-Obaveze prema fizičkim licima (77 KM).

6. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH OSOBA

Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu Ministarstvu je odobreno 117 zaposlenih. Na 31.12.2021. godine Ministarstvo je imalo 108 zaposlenih, od čega je 90 zaposleno na neodređeno, a 18 na određeno vrijeme⁴⁰. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovano je ukupno 141 radno mjesto.

Putem ugovora o djelu u Ministarstvu je na 31.12.2021. godine bilo angažovano 37 osoba⁴¹.

U 2021. godini primljena su dva državna službenika⁴² i jedan zaposlenik na neodređeno vrijeme, uz saglasnost Vijeća ministara BiH, putem javnog oglasa. Od navedenog broja, jedna osoba je prethodno bila zaposlena u Ministarstvu na neodređeno vrijeme na radnom mjestu sa srednjom stručnom spremom, a druga osoba je prethodno bila četiri mjeseca angažovana po ugovoru o djelu.

Na određeno vrijeme je u toku godine bilo novozaposleno sedam osoba i to: tri savjetnika ministra⁴³, od kojih je jedna osoba prethodno bila angažovana u Ministarstvu putem ugovora o djelu, tri vršioca dužnosti agenta/zastupnika Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava i jedan stručni savjetnik na period od tri mjeseca uz saglasnost Agencije za državnu službu BiH, s tim da je ista osoba prethodno radila na drugom radnom mjestu na određeno vrijeme do povratka državne službenice sa porodijskog odsustva od 2020. godine do jula 2021. godine. Dva državna službenika su unaprijeđena putem internog oglasa. Jedna osoba je pod suspenzijom još od 2013. godine.⁴⁴

U Ministarstvu je, u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, prestao radni odnos za 13 zaposlenih i to: zbog sticanja uslova za starosnu penziju (pet osoba), razrješenja savjetnika ministra (dvije osobe), zbog eksternog premještanja (dvije osobe), istek ugovora o radu zbog povratka državne službenice sa porodijskog odsustva (dvije osobe), zbog sporazumnog prestanka radnog odnosa (jedna osoba) i zbog prelaska sa radnog mjesta zaposlenika na radno mjesto državnog službenika (jedna osoba).

Ministarstvo je izvršilo ocjenjivanje državnih službenika i zaposlenika i izvještaje o ocjenjivanju prosljedilo Agenciji za državnu službu BiH.

⁴⁰ Prema podacima prezentovanim u internom pregledu, broj zaposlenih na određeno vrijeme obuhvata ministra, zamjenika ministra, vršioca dužnosti zastupnika Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava i sekretara sa posebnim zadatkom (imenovana lica) i zaposlene u kabinetima ministra i zamjenika ministra. U obrascu 4.1. finansijskih izvještaja je navedeno da su četiri osobe zaposlene na neodređeno vrijeme.

⁴¹ 15 osoba vezanih za budžetska sredstva i 22 osobe vezano za projekte (USAID, UNHCR i FIGAP II).

⁴² Prijem državnih službenika po članu 21. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH (Službeni glasnik BiH, broj 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17)

⁴³ Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su sva radna mjesta u Kabinetu ministra popunjena, kao i da za savjetnike ministra važećom sistematizacijom nisu propisani nikakvi posebni uslovi u pogledu stručne spremlje, radnog iskustva itd.

⁴⁴ Ministarstvo je, 9.11.2021. godine, uputilo dopis Tužilaštvu BiH kojim se traži informacija da li je završena istraga i pokrenut krivični postupak protiv zaposlenika Ministarstva koji je pod suspenzijom. Prema raspoloživim informacijama, nije bilo povratnog odgovora od Tužilaštva.

Imenovanje zastupnika/agenta Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu: Vijeće ministara BiH je donijelo, 29.12.2020. godine⁴⁵, rješenja o imenovanju vršilaca dužnosti zastupnika/agenta Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava do okončanja konkursne procedure za imenovanje, a na period do tri mjeseca,

Ured zastupnika/agenta Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu nema imenovane zastupnike, već navedenu dužnost obnašaju vršioci dužnosti zastupnika imenovani od strane Vijeća ministara BiH.

a zatim i novo rješenje, 20.05.2021. godine⁴⁶, koje važi od 30.3.2021. godine. Prema raspoloživim informacijama, konkursna procedura je pokrenuta u oktobru 2019. godine, ali je ista poništena u maju 2021. godine. Ministarstvo je, smatrajući da je zadnje tromjesečno

rješenje prestalo važiti, u skladu sa članom (55a.) Zakona o upravi⁴⁷ podnijelo zahtjev, 01.07.2021. godine, za objavu zastupnica sa osiguranja doprinosa prema nadležnim poreznim upravama RS i FBiH. Nakon toga, zastupnice 12.7.2021. godine podnose žalbu Odboru državne službe za žalbe BiH, koja je usvojena 2.8.2021. godine. Rješenjem Odbora državne službe za žalbe BiH poništava se radnja Ministarstva koja se odnosi na nezakonitu objavu osiguranja iz porezne uprave i kod nosilaca obaveznog osiguranja. Zastupnice su vraćene u radni odnos, ali je Ministarstvo podiglo tužbu 12.8.2021. godine protiv Rješenja Odbora državne službe za žalbe BiH radi utvrđivanja da je pobijeni konačni upravni akt u suprotnosti sa zakonom.

Također, u istom periodu je Upravni inspektorat Ministarstva pravde BiH izvršio inspekcijski nadzor u Ministarstvu na inicijativu zastupnica, nakon čega je svojim Rješenjem od 26.7.2021. godine naložilo Ministarstvu da se važeći Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ureda zastupnika/agenta Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava uskladi sa posljednjim izmjenama i dopunama odredbi Odluke o zastupniku/agentu Vijeća ministara BiH⁴⁸, koje se odnose na posebne uslove koje zastupnici moraju ispunjavati, i da se nakon pribavljanja saglasnosti od Vijeća ministara BiH provede procedura javnog oglasa za izbor zastupnika. Ministarstvo je pribavilo mišljenja nadležnih institucija na Prijedlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika Ureda zastupnika i isti dostavilo 21.7.2021. godine Vijeću ministara BiH, ali, prema raspoloživim informacijama, Vijeće ministara BiH još uvijek nije razmatralo predmetni dokument.

Pored navedenog, problematika imenovanja i odjavljivanja zastupnika od strane Ministarstva nakon isteka rješenja Vijeća ministara BiH je bila i u 2020. godini, što je rezultovalo tužbom jedne zastupnice. Sud BiH je 18.11.2021. godine donio presudu⁴⁹ kojom je utvrđeno da je tužiteljica nezakonito odjavljena kod nadležne porezne uprave, da je Ministarstvo kao tužena strana dužno da tužiteljici uspostavi radnopravni status na poslovima i zadacima koje je obavljala od 14.4.2020. godine, izvrši prijavu kod nadležne porezne uprave, isplati nadoknadu plate u iznosu od 33.206 KM sa zakonskim zateznim kamatama (od 18.11.2021. godine do dana uplate), uplatu doprinosa za period 14.4.2020. godine do 29.12.2020. godine i da se nadoknade parnični troškovi 3.758 KM. Drugostepenom presudom Suda BiH⁵⁰ od 23.3.2022. godine se odbija žalba i potvrđuju se prvostepena presuda.

⁴⁵ Službeni glasnik BiH, broj 6/21

⁴⁶ Službeni glasnik BiH, broj 35/21

⁴⁷ U članu 55a. Zakona o upravi između ostalog stoji: "Vršilac dužnosti može biti imenovan na period koji ne može biti duži od tri mjeseca. Izuzetno, a radi sprečavanja nastanka štetnih posljedica za rad i funkcionisanje institucije, organ nadležan za imenovanje rukovodioca i zamjenika rukovodioca iz stava 1. ovog člana može donijeti rješenje o imenovanju vršioca dužnosti rukovodioca na još jedan period od tri mjeseca u naročito opravdanim slučajevima, kao što je slučaj kada postupak imenovanja rukovodioca i zamjenika rukovodioca nije okončan i slično."

⁴⁸ Službeni glasnik BiH, broj 41/03, 65/05 i 22/19

⁴⁹ S1 3 P 037853 20 P

⁵⁰ S1 3 P 037853 20 GŽ

Dakle, već duži vremenski period Ured zastupnika/agenta Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava nema imenovane zastupnike već navedenu dužnost obnašaju vršioci dužnosti zastupnika imenovani od strane Vijeća ministara BiH u skladu sa odredbama Zakona o upravi⁵¹. Možemo zaključiti da je problematika imenovanja zastupnika veoma kompleksna, traje duži vremenski period i da je uključeno više nadležnih institucija (Vijeće ministara BiH, Odbor državne službe za žalbe BiH, Upravni inspektorat Ministarstva pravde BiH i Sud BiH), kao i samo Ministarstvo. Ministarstvo se u svojim postupcima vodilo ograničenjima kod primjene člana (55a.) Zakona o upravi koji propisuje period na koji vršilac dužnosti može biti imenovan i koliko puta. Međutim, navedena postupanja Ministarstva su uticala na funkcionisanje samog Ureda zastupnika. *Imenovanje zastupnika Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu je od krucijalne važnosti za sve građane Bosne i Hercegovine, te je u tom smislu neophodan proaktivan stav svih institucija koje učestvuju u stvaranju preduslova za izbor zastupnika putem javnog oglasa kako bi se dugogodišnji problem riješio na prihvatljiv način zasnovan na postojećem pravnom okviru.*

Ugovori o djelu: Izdaci po osnovu ugovora o djelu u 2021. godini su realizovani u neto iznosu od 216.364 KM i u odnosu na prethodnu godinu su veći za 111.230 KM. U toku godine putem ugovora o djelu bila su angažovana ukupno 23 izvršioca. Planirani budžet za ove namjene iznosio je 230.000 KM, a izdaci po ovom osnovu isplaćeni su na mjesečnom nivou u rasponu od 180 KM do 6.000 KM. Tokom cijele godine su bile angažovane osobe po osnovu ugovora o djelu na poslovima medijske saradnje (20.950 KM), prevođenja (16.304 KM) i pružanja pomoći u radu Odbora za Rome (13.943 KM). Pored navedenih osoba, u toku 2021. godine su bile angažovane i osobe na sljedećim poslovima: pružanje pravne pomoći i podrške radu Kabineta ministra tokom deset mjeseci (22.000 KM), prikupljanje i analiza podataka rekonstrukcije (Kabinet ministra) tokom deset mjeseci (11.400 KM), praćenje toka migrantske krize (Kabinet ministra) jedne osoba tokom dva mjeseca (4.000 KM) i druge osobe tokom sedam mjeseci (7.900 KM), lektorisanje tokom sedam mjeseci (11.680 KM), konsultanti jedan mjesec (dvije osobe za naknadu od 500 KM i 6.000 KM), finansijsko-materijalni poslovi tokom tri mjeseca jedne osobe (2.350 KM) i tokom četiri mjeseca druge osobe (3.000 KM), pomoćnik za kadrovske poslove tokom tri mjeseca (3.600 KM) i prevođenje mjesec dana (1.000 KM).

Također, 9 osoba je bilo angažovano u regionalnim centrima na poslovima praćenja projekata i to: tri osobe u RC Sarajevu od dva do 12 mjeseci (mjesečne naknade od 678 KM do 1.200 KM), dvije osobe u RC Banja Luka od jednog do 12 mjeseci (mjesečne naknade 800 KM i 1.200 KM), dvije osobe u RC Mostar od 10 do 12 mjeseci (mjesečne naknade 965 KM i 1.200 KM) i dvije osobe u RC Tuzla tokom cijele godine (mjesečne naknade od 1.200 KM).

Ističemo da je jedna osoba koja je bila na poziciji savjetnika ministra, nakon prestanka radnog odnosa zbog ispunjavanja uslova za penzionisanje nastavila angažman u Ministarstvu putem ugovora o djelu pružajući stručnu pomoć i podršku radu Kabineta ministra iz oblasti pravne struke do dana prestanka mandata ministra uz mjesečnu naknadu od 2.200 KM. Dakle, i pored činjenice da su na određeno vrijeme zaposlena četiri savjetnika ministra, koliko je sistematizovano važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, Ministarstvo je angažovalo još jednu osobu u funkciji savjetnika u Kabinetu ministra po osnovu ugovora o djelu. Također, jedna osoba je nakon raskida radnog odnosa, zbog eksternog premještanja u drugu instituciju BiH, nastavila svoj angažman u Ministarstvu putem ugovora o djelu koji je trajao tri mjeseca.

Putem ugovora o djelu je u toku 2021. godine bilo angažovano 28 osoba koje se finansiraju iz donatorskih sredstava (274.026 KM) i odnose se na sljedeće projekte:

⁵¹ Službeni glasnik BiH, broj 32/02, 102/09 i 72/17

- Iz **USAID projekta** su utrošena sredstva u iznosu od 61.632 KM za angažman sedam osoba, i to dvije osobe na poslovima asistenta tokom tri i devet mjeseci uz mjesečnu naknadu od 1.700 KM, jedan službenik za projekte tokom cijele godine (22.895 KM), tri konsultanta po dva mjeseca (3.660 KM) i jedan konsultant dva mjeseca (7.320 KM). Za poslove asistenta i službenika se vode mjesečne šiht-liste.
- Iz **UNHCR projekta** su utrošena sredstva u iznosu od 143.000 KM za angažman 12 osoba tokom cijele godine za obavljanje poslova osiguranja, higijeničara, domara i administrativnog radnika i jedne osobe angažovane na mjesec dana. Za sve navedene poslove izvršena je isplata od po 1.000 KM na mjesečnom nivou bez obzira na opis i složenost poslova. Ugovori su zaključeni na period od godinu dana i vode se mjesečne šiht-liste. Radi se o osobama koje su angažovane za obavljanje navedenih poslova u Izbjegličko-prihvatnom centru Salakovac i Readmisionom centru Mostar.
- Iz **FIGAP II projekta** su utrošena sredstva u iznosu od 69.394 KM za angažman osam osoba: dvije osobe na poslovima glavnog koordinatora projekta za dva mjeseca (3.062 KM) i devet mjeseci (22.102 KM), službenik za monitoring i evaluaciju angažovan 11 mjeseci (22.104 KM), tri konsultanta na mjesec dana (od 3.125 KM do 4.000 KM), jednog konsultanta tri mjeseca (5.000 KM) i jednog konsultanta za izradu analize dva mjeseca (6.250 KM).

Ugovori o djelu se često zaključuju na godinu dana, a u određenom broju slučajeva vodi se i šiht-lista (kao i kod redovno zaposlenih osoba) umjesto mjesečnih izvještaja o obavljenom

U 2021. godini je povećan broj osoba angažovanih putem ugovora o djelu u odnosu na prethodnu godinu, a poslovi koji se obavljaju su u nadležnosti Ministarstva.

poslu. Analizom pojedinačnih ugovora o djelu, mjesečnih izvještaja o radu i šiht-listi se može zaključiti da se u dosta slučajeva radi o redovnim poslovima Ministarstva, dok se u podacima pripremljenim za potrebe

revizije navodi da se u svim slučajevima radi o nesistematizovanim radnim mjestima. Napominjemo da je Ured za reviziju prethodnih godina u svojim izvještajima davao osvrt na različite aspekte problematike angažovanja osoba putem ugovora o djelu.

Prema Zakonu o obligacionim odnosima ugovorom o djelu poslenik (preduzimač, izvođač radova) se obavezuje obaviti određeni posao, kao što je izrada ili popravak neke stvari ili izvršenje nekog fizičkog ili intelektualnog rada i sl., a naručilac se obavezuje da mu za to plati naknadu. Dakle, ugovor o djelu se potpisuje sa fizičkim licem za konkretan posao koji predstavlja „zaokruženu“ cjelinu. Poslovi koje obavlja fizičko lice angažovano po osnovu ugovora o djelu ne mogu biti poslovi koji imaju kontinuitet niti poslovi radnog mjesta.

U skladu sa naprijed navedenim, u većini slučajeva angažman po osnovu ugovora o djelu u Ministarstvu je prisutan duži vremenski period, a predmet ugovora nisu jednokratni konkretni poslovi. Ovakva praksa za posljedicu ima neusklađenost s propisima.

Jedna osoba koja je bila angažovana putem ugovora o djelu 18 godina na mjestu upravnika u Izbjegličko-prihvatnom centru Salakovac i Readmisionom centru u Salakovcu je tužila Ministarstvo koje zastupa Pravobranilaštvo BiH. Sud BiH je u svojim presudama od 01.10.2020.⁵² i 18.02.2021.⁵³ godine utvrdio, između ostalog, da se tužitelj nalazio u faktičkom radnom odnosu sa tuženikom u periodu od 01.01.2001. godine do 17.01.2019. godine, da ugovori o djelu zaključeni u periodu od 01.01.2001. do 21.12.2017. godine, po svojoj prirodi i sadržaju predstavljaju ugovore o radu i da je tužitelju nezakonito prestao radni odnos

⁵² Prvostepena presuda Suda BiH, broj S1 3 P 034336 19 P od 01.10.2020. godine

⁵³ Drugostepena presuda Suda BiH, broj S1 3 P 034336 20 Gž od 18.02.2021. godine

17.01.2019. godine te se nalaže tuženiku da uspostavi tužitelju radnopravni status na radnom mjestu upravnika u Izbjegličko-prihvatnom centru Salakovac i Readmisionom centru u Salakovcu ili nekom drugom odgovarajućem radnom mjestu u skladu sa stručnom spremom i sposobnošću tužitelja. Sud BiH (Revizijsko vijeće) je nakon druge revizije drugostepene presude, svojom presudom od 10.02.2022. godine⁵⁴, potvrdio naprijed navedene navode.

PREPORUKA 13

Preporučujemo Ministarstvu da, shodno zakonskim propisima koji regulišu područje obligacionih odnosa, ugovore o djelu zaključuje u iznimnim i opravdanim slučajevima i to za konkretne poslove koji se javljaju povremeno.

7. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je donijelo Plan javnih nabavki za 2021. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama⁵⁵ i nekoliko izmjena i dopuna istog. Ministar je odlukom imenovao dvije komisije za javne nabavke tako da je jedan dio postupaka nabavki u toku 2021. godine provodila jedna komisija, a drugi dio postupaka druga komisija.

Prema prezentovanim podacima⁵⁶, Ministarstvo je u 2021. godini provelo 16 postupaka javnih nabavki. Od navedenog broja, Ministarstvo je provelo pet otvorenih postupaka u vrijednosti od 301.832 KM⁵⁷ i 11 konkurentskih postupaka u vrijednosti od 166.834 KM⁵⁸.

Osim navedenog, Ministarstvo je putem direktnog sporazuma izvršilo nabavke u vrijednosti od 39.708 KM.

Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je **508.374 KM** (447.784 KM iz tekućih izdataka i 60.590 KM iz kapitalnih izdataka).

Na osnovu pregledanih procedura javnih nabavki vezanih za nabavku licenci i podrške za opremu proizvođača "HP" i "Fortinet" (153.842 KM), usluga planiranja i provođenja-javne kampanje za 16 dana aktivizma (55.000 KM), hotelskog smještaja u zemlji i inostranstvu - pružanje usluga posredovanja u rezervaciji hotelskog smještaja (47.008 KM), goriva (35.561 KM), usluge planiranja i provođenja-promocije CEDAW preporuka (35.000 KM) i informaciono-tehničke opreme (18.000 KM), nisu uočene značajnije nepravilnosti i nedostaci.

Navodimo opće nedostatke i slabosti uočene tokom revizije procesa javnih nabavki:

Članom 15. stav (2b.) Zakona o javnim nabavkama je definisano da procijenjenu vrijednost robe, usluga ili radova čini njihova procijenjena tržišna vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci ili, u slučajevima kada takvo obavještenje nije potrebno, u trenutku kada ugovorni organ započinje postupak javne nabavke. Nadalje, internim Pravilnikom o javnim nabavkama i radnim procesima u javnim nabavkama Ministarstva iz 2018. godine su definisani kriteriji koje su organizacione jedinice kao pokretači procedura javnih nabavki

⁵⁴ Presuda Suda BiH (revizija tužitelja), broj S1 3 P 034336 21 Rev 2 od 10.2.2022. godine

⁵⁵ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

⁵⁶ Podaci iz sistema e-nabavke i tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

⁵⁷ Svi iznosi u tački 7. Javne nabavke su navedeni bez PDV-a.

⁵⁸ Napominjemo da navedeni postupak uključuje jedan konkurentski postupak koji je pokrenut krajem 2020. godine, a okončan u januaru 2021. godine.

obavezni primjenjivati prilikom planiranja nabavki, a, između ostalog, stoji da se treba uzeti u obzir i stanje na tržištu (analiza cijena i ostali uslovi nabavke). Kod testiranih procedura javnih nabavki smo konstatovali da Ministarstvo nije dokumentovalo istraživanje tržišta koje je osnova za planiranje vrijednosti javne nabavke.

PREPORUKA 14

Potrebno je da Ministarstvo posveti dužnu pažnju planiranju javnih nabavki, uzimajući u obzir procjenu tržišne vrijednosti u trenutku započinjanja postupka javne nabavke shodno kriterijima koji su utvrđeni internim aktom.

Pored navedenih postupaka, testirana je procedura javne nabavke putničkog motornog vozila - lot 1 (39.990 KM) i utvrđeni su nedostaci koje navodimo u nastavku.

7.1. Nabavka putničkog motornog vozila

Na osnovu odluke o pokretanju postupka javne nabavke službenih vozila pokrenut je otvoreni postupak nabavke čija je ukupna planirana vrijednost 40.000 KM (lot 1) i 18.675 KM (lot 2). Nabavka se finansira iz sredstava Državnog programa za stambeno zbrinjavanje (DPSZ/RSP). Ministarstvo nije dokumentovalo istraživanje tržišta, odnosno nije nam prezentovalo dokaze da je prije pokretanja javne nabavke osiguralo konkurentnost u postupku na način da su najmanje dvije marke vozila mogle zadovoljiti uslove koji su postavljeni u tenderskoj dokumentaciji. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 17 potencijalnih ponuđača putem Portala javnih nabavki. Za lot 1 su pristigle dvije ponude na iznos od 39.990 KM i 40.000 KM. Ponuđači su bili distributeri vozila marke Nissan. Komisija je ocijenila da dostavljene ponude ispunjavaju sve uslove tražene tenderskom dokumentacijom. Ponuđen je isti tip i marka vozila u obje ponude i to Nissan Qashqai 1.3 DIG 140 N-CONN SUV. Provedena je e-aukcija, ali nije bilo aktivnog nadmetanja odnosno snižavanja cijene. Vrijednost zaključenog ugovora sa najpovoljnijim ponuđačem Auto hit d.o.o. Sarajevo iznosi 39.990 KM. S obzirom na to da za lot 1 nije pristigla nijedna ponuda isti je poništen.

Postupcima revizije utvrđeno je da su tenderskom dokumentacijom za lot 1 definisane karakteristike koje ponuđeno vozilo treba da ispunjava na način da je korišten otvoreni interval

Prilikom javne nabavke službenog vozila, Ministarstvo nije dokumentovalo istraživanje tržišta kao dokaz osiguranja konkurentnosti u postupku.

sa donjim ograničenjem u pogledu minimalnog zahtjeva osnovnih tehničkih karakteristika (dimenzije vozila, snaga motora, zapremina motora i sl.). Ostale tehničke karakteristike su detaljno opisane i

iste, između ostalog, sadrže zahtjeve kao što su: 360 Around View Monitor⁵⁹ - sistem četiri kamere za parkiranje, šest zvučnika, zatamnjivi stražnji prozori i prozor na vratima prtljažnika, nadzor šasije, mogućnost isključivanja suvozačkog zračnog jastuka, naslon za ruke na zadnjoj klupi sa pretincima za čaše, shark antena i sl. Nije nam obrazloženo na koji način navedene karakteristike doprinose kvalitetu predmeta nabavke i upotrebljivosti vozila imajući u vidu da se radi o službenom vozilu. Dakle, na osnovu naprijed navedenog, ne možemo sa sigurnošću potvrditi da nije bilo preferiranja određene marke i tipa vozila u predmetnoj nabavci.

⁵⁹ 360 Around View Monitor je termin naziva opreme vozila koji je identičan onoj koju koristi proizvođač ponuđenog vozila na zvaničnoj internet stranici.

PREPORUKA 15

Ministarstvo treba prije pokretanja nabavke vozila izvršiti istraživanje tržišta kako bi se kroz kreiranje tehničkih karakteristika traženog vozila osigurala konkurentnost u postupku u cilju najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.

8. OSTALO

8.1. Državni projekt za stambeno zbrinjavanje – vanbilansna evidencija

U skladu sa Okvirnim sporazumom između Razvojne banke Vijeća Evrope i Bosne i Hercegovine, u vezi s Regionalnim programom za stambeno zbrinjavanje (RSP)⁶⁰, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je imenovano za vodeću instituciju u pogledu Državnog projekta za stambeno zbrinjavanje (DPSZ) i svih podprojekata s tim u vezi, a provođenje DPSZ-a povjereno je Ministarstvu raseljenih osoba i izbjeglica Federacije BiH, Ministarstvu za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske i Odjeljenju za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Brčko distrikta BiH.

Realizacija sredstava operativnog grantu se evidentira u vanbilansnim evidencijama od 2017. godine shodno uputama Ministarstva finansija i trezora BiH. Prema prezentovanim podacima, u tekućoj godini su realizovana sredstva u ukupnom iznosu od 485.018 KM⁶¹ (Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH 107.508 KM, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica 187.181 KM i Republički sekretarijat za raseljena lica i migracije Republike Srpske 190.329 KM). Operativni troškovi Ministarstva odnose se na ugovore o djelu, nabavku službenog vozila i ostale troškove.

U našim izvještajima za 2017, 2018, 2019. i 2020. godinu smo preporučili da se sredstva alocirana za finansiranje operativnih troškova Ministarstva evidentiraju na odgovarajućim pozicijama (rashoda, prihoda, potraživanja i obaveza) u okviru glavne knjige Ministarstva, shodno obavezama strana o vođenju računovodstvenih evidencija, u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i propisima koji uređuju ovu oblast. Također smo preporučili da Ministarstvo u okviru glavne knjige evidentira samo svoje troškove, s obzirom na to da je Memorandumom definisana odgovornost svake strane u vezi s korištenjem sredstava.

U cilju realizacije date preporuke, Ministarstvo se tokom prethodnih godina više puta obraćalo Ministarstvu finansija i trezora BiH koje nikada nije dostavilo odgovor niti preduzelo aktivnosti po predmetnom pitanju, iako je nadležno za donošenje računovodstvenih procedura, izvještavanje budžetskih korisnika, upravljanje Jedinstvenim računom trezora i sistemom Glavne knjige trezora prema članu 3. stav (2) Zakona o finansiranju institucija BiH⁶². U 2021. godini nisu preduzimane aktivnosti vezane za rješavanje ovog pitanja.

⁶⁰ Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori, br. 4/14

⁶¹ Tačkom 4.10.5. Okvirnog sporazuma definisano je da sve izvještaje o verifikaciji troškova vrši vanjski revizor ugovoren od strane države partnera, u skladu sa Smjernicama o nabavci Razvojne banke Vijeća Evrope i u skladu sa prethodnim ex ante odobrenjem od strane Banke. Ministarstvo za svaku budžetsku godinu angažuje vanjskog revizora za verifikaciju troškova.

⁶² Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

PREPORUKA 16

Preporučujemo da Ministarstvo, u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH, riješi pitanje evidentiranja rashoda Državnog projekta za stambeno zbrinjavanje u skladu sa standardima i propisima kojima je uređena oblast računovodstva.

9. KOMENTARI

Ministarstvo je u ostavljenom roku dostavilo komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu, a isti se u najvećoj mjeri odnose na ugovore o djelu u okviru tačke 6. Zapošljavanje i status angažovanih lica. Navedeni komentari ne sadrže nove informacije i dokaze koji bi uticali na suštinske izmjene Nacrta izvještaja, ali smo izvršili manje korekcije u okviru tačke 6. vezano za podatak o angažmanu osoba po osnovu ugovora o djelu u regionalnim centrima. Naime, Ministarstvo je u dostavljenim komentarima navelo podatke o angažovanim osobama po osnovu ugovora o djelu u regionalnim centrima koji nisu usaglašeni sa podacima koji su nam prezentovani tokom revizije.

Pored toga izvršili smo manju promjenu u okviru konstatacije koja se odnosi na prisutnost problematike ugovora o djelu u Ministarstvu u prethodnim godinama u okviru tačke 6. (ugovori o djelu).

Navedene korekcije nisu suštinski uticale na prezentovane nalaze, preporuke i dato revizorsko mišljenje. Detaljno objašnjenje razloga neprihvatanja komentara Ministarstva, dato je u odgovoru Ureda za reviziju koji je dostavljen rukovodstvu Ministarstva uz konačan Izvještaj o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Ministarstvu za 2021. godinu obavili su: Fatima Mehanović - viši revizor za poslove kontrole kvaliteta finansijske revizije (vođa tima) i Nataša Timotija - viši revizor za poslove kontrole kvaliteta finansijske revizije (član tima).

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

mr. sc. Fatima Mehanović, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Tabela III – Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	5.464.000	0	5.464.000	4.986.244	91
Bruto plaće i naknade	3.520.000	0	3.520.000	3.474.755	99
Naknade troškova zaposlenih	513.000	0	513.000	463.542	90
Putni troškovi	100.000	-20.000	80.000	68.201	85
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	76.000	-10.000	66.000	59.037	89
Izdaci za energiju i komunalne usluge	139.000	-40.000	99.000	18.743	19
Nabavka materijala	281.000	-115.000	166.000	37.783	23
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	100.000	-15.000	85.000	63.647	75
Unajmljivanje imovine i opreme	61.000	0	61.000	48.579	80
Izdaci za tekuće održavanje	264.000	0	264.000	237.910	90
Izdaci za osiguranje	20.000	0	20.000	13.216	66
Ugovorene i druge posebne usluge	390.000	200.000	590.000	500.831	85

2. Kapitalni izdaci	10.000	0	10.000	0	0
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	10.000		10.000	0	0
Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	

3. Tekući grantovi	5.012.000	0	5.012.000	480.000	10
Grant sredstva za stambeno zbrinjavanje Roma	1.000.000	0	1.000.000	0	0
Grant sredstva za zapošljavanje Roma	600.000	0	600.000	0	0
Grant sredstva za zdravstvenu zaštitu Roma	302.000	0	302.000	0	0
Grant sredstva za obrazovanje Roma	48.000	0	48.000	0	0
Grant sredstva za podršku općinama uključenim u sistem prihvata i integracije BH državljana koji se vraćaju na osnovu sporazuma o readmisiji	181.000	0	181.000	100.000	55
Grant podrške jedinicama lokalne samouprave za implementaciju politike o saradnji sa iseljeništvom	100.000	0	100.000	0	0
Grant za realizaciju Sporazuma sa informativnim centrom o Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju, Sarajevo-provođenje aktivnosti MLJPI iz Platforme za mir	35.000	0	35.000	0	0
Finansiranje prava iz Anexa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma	2.000.000	0	2.000.000	0	0
Grant Crveni krst BiH	150.000	0	150.000	150.000	100
Grant NVO uključenim u zaštitu žrtava trgovine ljudima	60.000	0	60.000	0	0
Grant podrške za potrebe rada Međureligijskog vijeća BiH	100.000	0	100.000	100.000	100
Finansiranje aktivnosti Jevrejske zajednice-dani sjećanja na holokaust	15.000	0	15.000	15.000	100
Podrška organizacijama osoba sa invaliditetom	66.000	0	66.000	0	0

Grant podrške bosanskohercegovačkoj-američkoj akademiji nauka i umjetnosti (BHAAAS) -Dani BHAAAS u BiH	25.000	0	25.000	15.000	60
Grant podrške udruženjima nacionalnih manjina	130.000	0	130.000	0	0
Grant udruženjima porodica nestalih osoba u BiH	40.000	0	40.000	0	0
Grant organizacijama za ljudska prava u svrhu promocije ljudskih prava u BiH	50.000	0	50.000	0	0
Grantovi za sufinansiranje rada sigurnih kuća za smještaj žena žrtava nasilja u porodici u okviru NVO	100.000	0	100.000	100.000	100
Grantovi za aktivnosti prema iseljeništvu	10.000	0	10.000	0	0
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	10.486.000	0	10.486.000	5.466.244	52

5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	

6. Novčane donacije	0	2.180.262	2.180.262	1.364.365	80
UNHCR-Program rješavanja problema azilanata i imigranata	0	251.704	251.704	249.845	99
Grant sredstva za razvojne ciljeve funkcionalnije i odgovornije institucije koje rade u interesu građana USAID	0	509.689	509.689	493.672	97
FIGAP II	0	1.418.869	1.418.869	620.848	44

7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	

8. Ukupno budžet (4+5+6+7)	10.486.000	2.180.262	12.666.262	6.830.609	54

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2022. godine.

Ministar:
Miloš Lučić

Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Tabela II

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	73.501	54.319	135
Novčana sredstva	67.563	48.801	138
Kratkoročna potraživanja	5.138	4.839	106
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	800	679	118
2. Stalna sredstva	476.378	533.416	89
Stalna sredstva	2.185.903	2.224.620	98
Ispravka vrijednosti	1.709.525	1.691.204	101
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	476.378	533.416	89
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	549.879	587.735	94
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	760.032	3.323.739	23
Kratkoročne tekuće obaveze	390.017	2.997.565	13
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	353.143	301.985	117
Interni finansijski odnosi	3.513	3.513	100
Kratkoročna razgraničenja	13.359	20.676	65
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	476.378	533.416	89
Izvori sredstava	476.378	533.416	89
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	1.236.410	3.857.155	32

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 28.02.2022. godine.

Ministar:
Miloš Lučić

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Tabela III

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	0	0	0	28	
Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	6	
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	0	0	0	22	
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	1.696.483	
Primljeni tekući transferi od stranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	1.696.483	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	0	0	0	1.696.511	

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2022. godine

Ministar:
Miloš Lučić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2021. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Ministarstva.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 26.04.2022. godine

Ministar

Miloš Lučić

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

*PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

**PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU**

Broj: 04-16-1-1015/22

Sarajevo, srpanj 2022. godine

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	3
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	3
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II. PREPORUKE ZA 2021. GODINU (SAŽETAK).....	7
III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI	8
1. KRITERIJI	8
2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA	8
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	11
3.1. Ustrojstvo i rukovođenje	11
3.2. Finacijsko upravljanje i kontrola	11
3.3. Unutarnja revizija	12
4. PRORAČUN	12
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	13
5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna.....	14
5.1.1. Bruto plaće.....	14
5.1.2. Naknade troškova zaposlenih	15
5.1.3. Putni troškovi	16
5.1.4. Izdaci za uporabu vozila	16
5.1.5. Usluge reprezentacije	17
5.2. Bilanca stanja	17
6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA.....	18
7. JAVNE NABAVE.....	19
8. OSTALO	20
8.1. Sredstva za financiranje političkih stranaka	20
9. KOMENTARI	22
PRIVICI	22

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvata reviziju financijskih izvješća, i u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština)** koja obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Parlamentarne skupštine prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o **Parlamentarnoj skupštini** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo **Parlamentarne skupštine** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li su finansijska izvješća kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih finansijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su temeljeni na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća **Parlamentarne skupštine** za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Parlamentarne skupštine za 2021. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o **Parlamentarnoj skupštini** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti²

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Slabosti i nedostaci unutarnjih kontrola vezano za dosljednu primjenu unutarnjih akata i transparentnost i namjensku potrošnju proračunskih sredstava za financiranje političkih stranaka (točka 8.1. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo **Parlamentarne skupštine** je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

² Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Parlamentarne skupštine**, prema definiranim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 26.07.2022. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II. PREPORUKE ZA 2021. GODINU (SAŽETAK)

Izvešćem o obavljenoj reviziji za 2021. godinu obuhvaćeno je 11 preporuka. Od navedenog broja, jedna preporuka se odnosi na reviziju finansijskih izvješća, dok je 10 preporuka dano zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Od ukupnog broja danih preporuka, osam preporuka se odnosi na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identificirane i u prethodnim izvješćima, tj. nije bilo značajnijih promjena u cilju njihovog otklanjanja te su, sukladno tome, preporuke ponovljene u 2021. godini.

U tablici koja slijedi (Tablica 1.) prikazani su podaci o danim preporukama za 2021. godinu.

Br. prep.	Točka izvješća	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ³	
			Financijska izvješća	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	3.2.	Financijsko upravljanje i kontrola		●		●
2.	3.3.	Unutarnja revizija		●	●	
3.	5.1.1.	Bruto plaće		●		●
4.	5.1.1.	Bruto plaće		●		●
5.	5.1.2.	Putni troškovi		●		●
6.	5.1.3.	Izdaci za uporabu vozila		●		●
7.	5.1.4.	Usluge reprezentacije		●		●
8.	5.2.	Bilanca stanja	●			●
9.	6.	Upošljavanje i status angažiranih osoba		●	●	
10.	7.	Javne nabave		●	●	
11.	8.1.	Sredstva za financiranje političkih stranaka		●		●

Tablica 1. Preporuke za 2021. godinu

³ Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizirane preporuke iz prethodnog razdoblja su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020.godinu⁴
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom financiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o unutaršnjoj reviziji institucija BiH
- Zakon o financiranju političkih stranaka.

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

Ured za reviziju je u izvješću o finansijskoj reviziji Parlamentarne skupštine za 2020. godinu, dao pozitivno mišljenje na finansijska izvješća i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pozornosti na aktiviranje statusa profesionalnog zastupnika nakon odlaska u mirovinu i nakon isplaćene otpremnine, propuste i nedostatke kod provedbe procedura javnih nabava i transparentnost i namjensku potrošnju proračunskih sredstava klubova.

U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Parlamentarna skupština je, postupajući po članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH, obavijestila Ured za reviziju o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka danih u Izvješću

⁴ Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je financiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom financiranju donesenim na temelju odobrenog proračuna za 2020.godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu, ali obavijest nije dostavljena na način i u roku propisanom Zakonom.

Temeljem uvida u poduzete aktivnosti, u narednoj tablici (Tablica 1.) dan je osvrt na realizaciju prethodno danih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizirane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u tijeku, ✖ nerealizirane preporuke, ⓘ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom razdoblju.

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
1.	Sugeriramo Parlamentarnoj skupštini da znatno više pozornosti posveti uspostavi i razvoju sustava finansijskog upravljanja i kontrole sukladno važećoj zakonskoj regulativi.	Ponovno su utvrđene slabosti u funkcioniranju sustava finansijskog upravljanja i kontrole	✖
2.	Potrebno je uz uvažavanje svih specifičnosti u radu zastupnika i izaslanika (rad u sjedištu Parlamentarne skupštine, rad na terenu i u stranci te drugi vidovi angažmana), regulirati način vođenja evidencija i za zastupnike i izaslanike jer su evidencije temelj za obračun plaća i naknada i imaju značajne finansijske efekte na izvršenje proračuna i trošenje javnih sredstava.	Parlamentarna skupština nije regulirala način vođenja evidencija za zastupnike i izaslanike, a uzimajući u obzir specifičnosti u njihovom radu.	✖
3.	S obzirom na to da se radi o prethodnom proračunskom razdoblju, preporučamo Parlamentarnoj skupštini da uloži dodatne napore kako bi riješila navedenu problematiku obračuna i uplate zaostalih doprinosa ujedno vodeći računa i o eventualnim obvezama koje se po istom temelju mogu pojaviti u budućnosti.	Parlamentarna skupština je evidentirala i izmirila obveze na temelju zaostalih doprinosa do ožujka 2011. godine, dok je za preostali dio obveza do konca 2012. godine planirano da budu izmirene u skladu s raspoloživim sredstvima, imajući u vidu ograničenja zbog privremenog financiranja.	●
4.	Ponovno preporučamo poduzimanje konkretnih aktivnosti i okončanje pitanja utvrđivanja kilometraže kako bi se Odluka o visini, načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz sa posla u institucijama BiH dosljedno primjenjivala u svim segmentima.	Iako su poduzete određene aktivnosti na utvrđivanju najkraćih putnih relacija od mjesta rada do mjesta prebivališta, iste još uvijek nisu završene, a revizijom su ponovno ustanovljene neusuglašenosti u tom dijelu.	✖
5.	Potrebno je unaprijediti sustav unutarnjih kontrola u dijelu uporabe službenih vozila te osigurati dosljedno poštivanje donesenih internih akata i procedura.	Ponovno su uočeni nedostaci i manjkavosti u funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola u dijelu korištenja službenih vozila.	✖
6.	Nužno je unaprijediti sustav unutarnjih kontrola u pogledu načina pravdanja putnih naloga i prilaganja cjelovite dokumentacije kao temelja za pravilan i točan obračun putnog naloga.	Ponovno su konstatirane slabosti i nedostaci u sustavu unutarnjih kontrola procesa službenih putovanja.	✖
7.	I dalje smo mišljenja da sredstva reprezentacije trebaju imati svoju svrhu i cilj/namjenu zbog kojih se koriste, jer se na taj način može potvrditi opravdanost namjenske potrošnje proračunskih sredstava.	Na računima troškova reprezentacije se i dalje uglavnom ne navode povodi za nastanak ovih troškova.	✖

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
8.	Ponovno preporučamo da se u što kraćem roku poduzmu sve nužne aktivnosti na usvajanju odluka o produženju mandata članovima spomenutih odbora, kako bi se isplata naknada za obavljene aktivnosti vršila u zakonskim okvirima.	Parlamentarna skupština je poduzela aktivnosti na usvajanju odluka o produljenju mandata članovima odbora. U tekućoj godini za dva odbora mandati su obnovljeni dok je za preostala dva tijela pokrenuta procedura imenovanja.	
9.	Potrebno je uložiti dodatne napore i sve uočene propuste i nedostatke otkloniti kako bi u narednom razdoblju popis osigurao cjelovitu usuglašenost stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem.	U revidiranom razdoblju nisu uočeni nedostaci u provedbi redovitog godišnjeg popisa.	
10.	Nužno je uložiti dodatne napore u cilju rješavanja pitanja evidentiranja sredstava u pripremi, odnosno građevinskih objekata u skladu sa relevantnim propisima.	Još uvijek nije riješeno pitanje evidentiranja sredstava u pripremi.	
11.	Ponovno preporučamo da se preispita i definira ovakva praksa isplate otpremnine uvažavajući sve specifičnosti i okruženje u kojem Parlamentarna skupština funkcionira i djeluje.	Tajništvo Parlamentarne skupštine je konstatiralo kako je isplata otpremnine u skladu s važećim propisima. Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove, koje je nadležno za statusna pitanja i materijalni položaj zastupnika i izaslanika još uvijek nije razmatralo ovo pitanje.	
12.	Potrebno je da Parlamentarna skupština osigura adekvatan proces planiranja postupaka javnih nabava u cilju njihove veće transparentnosti.	Parlamentarna skupština je u revidiranom razdoblju pravilno planirala provođenje postupaka javnih nabava.	
13.	Potrebno je da Parlamentarna skupština u postupku pregleda i ocjene ponuda u cijelosti procijeni usklađenost podnesenih ponuda prema zahtjevima i uvjetima utvrđenim tenderskom dokumentacijom i relevantnim propisima.	Parlamentarna skupština se prilikom pregleda i ocjene pristiglih ponuda pridržavala zahtjeva i uvjeta definiranih u tenderskoj dokumentaciji.	
14.	Ponovno preporučamo da se vrši planiranje i projekcija raspodjele trošenja sredstava sukladno procedurama za primjenu članka 3. Odluke o raspodjeli finansijskih sredstava za financiranje političkih stranaka iz proračuna institucija BiH iz studenog 2016. godine uvažavajući načelo transparentnosti i namjenske potrošnje sredstava klubova.	Nisu poduzete aktivnosti vezano za unaprjeđenje planiranja i projekcije raspodjele trošenja sredstava klubova.	

Tablica 2. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuke čija je realizacija u tijeku će biti predmetom daljnjeg praćenja do trenutka dok se ne realiziraju u cijelosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizirane. Shodno tome, u ovom izvješću nisu dane nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dan opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Parlamentarna skupština je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Ustrojstvo i rukovođenje

Parlamentarna skupština ustanovljena je Ustavom BiH. Sastoji se od dvaju domova: Zastupničkog doma i Doma naroda, a sve zakonodavne odluke donose se usvajanjem u oba doma Parlamentarne skupštine. Odlukom o organizaciji Tajništva Parlamentarne skupštine⁵ definirani su poslovi i zadaci Tajništva. Tajništvo obavlja stručne, administrativno-tehničke, organizacijske, financijske, informativne, konzultantske i druge poslove za potrebe Parlamentarne skupštine. Za svoj rad Tajništvo odgovara Zastupničkom domu i Domu naroda Parlamentarne skupštine. Radom Tajništva Parlamentarne skupštine upravlja Kolegij Tajništva, koji čine: tajnik Zastupničkog doma, tajnik Doma naroda i tajnik Zajedničke službe. Kolegij Tajništva organizira i osigurava zakonito i efikasno obavljanje poslova, donosi propise za koje je zakonom ovlašten, uz pismenu suglasnost Zajedničkog povjerenstva za administrativne poslove, te odlučuje u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima o pravima, obvezama i odgovornostima uposlenih u Tajništvu. Poslovi i zadaci Tajništva obavljaju se unutar sljedećih službi: Stručna služba Zastupničkog doma, Stručna služba Doma naroda i Zajednička služba.

Tajnica Doma naroda imenovana je 13.3.2019. godine, tajnik Zastupničkog doma 18.12.2019. godine, dok je tajnik Zajedničke službe imenovan 10.7.2020. godine.

3.2. Financijsko upravljanje i kontrola

Parlamentarna skupština je sačinila temeljne dokumente potrebne za uspostavu sustava financijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH⁶, Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. U Godišnjem izvješću o financijskom upravljanju i kontroli za 2020. godinu, kao mjera koja se planira poduzeti za daljnji razvoj financijskog upravljanja i kontrole navedeno je donošenje Pravilnika o financijskom upravljanju i kontroli. Pravilnik je i usvojen 08.07.2021. godine. Također, Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH dostavljeno je Godišnje izvješće o financijskom upravljanju i kontroli za 2021. godinu.

Međutim, revizijskim postupcima je utvrđeno kako Parlamentarna skupština tijekom godine nije ažurirala registar rizika. Također, Parlamentarna skupština nije sačinila akcijski plan provedbe aktivnosti iz Operativnog godišnjeg plana Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH.

PREPORUKA 1

Parlamentarna skupština treba poduzeti aktivnosti na uspostavljanju sveobuhvatnog sustava financijskog upravljanja u skladu s važećom zakonskom regulativom.

⁵ Službeni glasnik BiH, br. 92/05 i 63/08

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

3.3. Unutarnja revizija

U skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH⁷ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH⁸, unutarnja revizija Parlamentarne skupštine mjerodavna je za obavljanje revizije u Parlamentarnoj skupštini, Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Agenciji za zaštitu osobnih podataka u BiH, Uredu za razmatranje žalbi BiH, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, Instituciji ombudsmana za ljudska prava BiH i Službenom listu BiH. Jedinica unutarnje revizije Parlamentarne skupštine je uspostavljena sukladno važećim propisima. Popunjena su sistematizirana radna mjesta rukovoditelja Jedinice unutarnje revizije i unutarnjeg revizora. Jedinica unutarnje revizije Parlamentarne skupštine potpisala je Povelju unutarnje revizije i Sporazum o vršenju funkcije unutarnje revizije sa svim institucijama za koje je mjerodavna pružati usluge unutarnje revizije. U izvještajnom razdoblju, Jedinica je obavljala unutarnju reviziju sukladno usvojenim strateškim i godišnjim planovima.

U skladu s odredbama Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH⁹, jedinica za unutarnju reviziju u sklopu proračunskog korisnika treba imati proračunsku alokaciju koja se može identificirati i preko koje se mogu pratiti rashodi vezani uz obavljanje aktivnosti unutarnje revizije.

Provedenom revizijom smo utvrdili kako se sredstva potrebna za rad Jedinice unutarnje revizije (rashodi za plaće i naknade, službena putovanja, nabavu opreme i materijala, pohađanja obaveznih obuka i sl.) planiraju i evidentiraju u sklopu sredstava neposredne potrošnje odobrene godišnjim proračunom, bez posebne alokacije sredstava namijenjenih za obavljanje funkcije unutarnje revizije.

Smatramo kako bi posebna proračunska alokacija dodatno doprinijela nesmetanom obavljanju funkcije unutarnje revizije i ojačala neovisnost, objektivnost i integritet Jedinice unutarnje revizije Parlamentarne skupštine.

PREPORUKA 2

Sugeriramo Parlamentarnoj skupštini da razmotri mogućnost uvođenja posebne proračunske alokacije sredstava namijenjenih za rad unutarnje revizije na način kako je to predviđeno Zakonom u unutarnjoj reviziji institucija BiH.

4. PRORAČUN

Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na temelju odredbi Zakona o financiranju institucija BiH, na kvartalnoj razini, donosilo tijekom godine odluke o privremenom financiranju¹⁰ koristeći kao temelj odobreni proračun za 2020. godinu.

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹¹, Parlamentarnoj skupštini su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 16.279.000 KM (tekući izdaci 15.165.000 KM i kapitalni izdaci 1.114.000 KM).

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 49/12 i 69/12

⁹ Članak 11. stavak 2. Zakona o unutarnjoj reviziji institucija BiH

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

Parlamentarnoj skupštini su, u skladu s odlukama o privremenom financiranju, kroz operativne planove proračuna u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 15.595.000 KM. (430.000 KM je prestrukturirano s kapitalnih izdataka odobrenih proračunom za 2020. godinu). Parlamentarna skupština je odobrena proračunska sredstva koristila prema sljedećoj strukturi:

- Neposredna potrošnja institucije 14.286.500 KM
- Program - Klubovi zastupnika i izaslanika 950.000 KM
- Program - Vijeće nacionalnih manjina 174.000 KM
- Program - Neovisni odbori policijskih struktura BiH 128.500 KM
- Program – Neovisno povjerenstvo za praćenje uvjeta boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava osoba nad kojima se izvršavaju kaznene sankcije i druge mjere koje je izrekao Sud BiH 56.000 KM.

Ukupna realizacija sredstava odobrenih na temelju odluka o privremenom financiranju u 2021. godini iznosi 14.940.045 KM.

Ministarstvo financija i trezora BiH je, na temelju zahtjeva Parlamentarne skupštine, donijelo odluku o prestrukturiranju rashoda u ukupnom iznosu od 430.000 KM. Odlukom su povećana raspoloživa sredstva na poziciji bruto plaća i naknada (330.000 KM) i naknada troškova uposlenih (100.000 KM), a umanjena sredstva na poziciji nabave opreme (430.000 KM).

Parlamentarnoj skupštini su na raspolaganju bila i sredstva iz višegodišnjih kapitalnih ulaganja. Naime, Vijeće ministara BiH je u 2021. godini donijelo Odluku o odobravanju višegodišnjeg projekta „Rekonstrukcija i sanacija krova zgrade Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine“¹² ukupne vrijednosti 1.203.622 KM. Po ovom osnovu, Parlamentarna skupština je u 2021. godini raspolagala sredstvima u iznosu od 603.622 KM. U tekućem razdoblju nije bilo realizacije ovih sredstava.

Parlamentarna skupština je raspolagala i sredstvima odobrenim u okviru financijskog instrumenta Europske komisije – IPA II. u iznosu od 110.000 KM. U tekućoj godini realizirano je 14.999 KM koje se odnose na nabavu kompjutorske opreme.

Sredstva novčanih donacija uplaćena od međunarodne organizacije DCAF- Geneva Centre for Security Sector Governance, a koja su namijenjena za podršku u radu Uredu parlamentarnog vojnog povjerenika, bila su raspoloživa u iznosu od 4.133 KM. U tekućoj godini utrošeno je 4.129 KM.

5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Parlamentarna skupština je sačinila Godišnje financijsko izvješće za 2021. godinu i dostavila ga mjerodavnim tijelima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnje izvješće je sačinjeno sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Instrukciji za sačinjavanje godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna proračunskih korisnika za razdoblje 01.01. - 31.12.2021. godine. Parlamentarna skupština je u zabilješkama uz financijska izvješća obrazložila bilančne pozicije i izvršenje proračuna po svim pozicijama.

¹² Službeni glasnik BiH, broj 9/21

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 14.940.045 KM, što je za 437.683 KM više u odnosu na izvršenje proračuna iz prethodne godine.

Financijski značajni rashodi iz proračuna za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (10.669.517 KM), naknade troškova uposlenih (1.808.255 KM), ugovorene i druge posebne usluge (1.658.068 KM) i putne troškove (422.414 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u privitku Izvješća.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 10.669.517 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 6.264.311 KM, a porezi i doprinosi 4.405.206 KM. Bruto plaće i naknade su za 604.606 KM veće u odnosu na prethodnu godinu. Tijekom 2021. godine je isplaćena bruto plaća za prosječno 228 uposlenih.

Plaće zastupnika i izaslanika u Parlamentarnoj skupštini isplaćuju se prema Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH. Pravo na ostale naknade kao što su topli obrok, prijevoz, odvojeni život, smještaj itd. definirane su podzakonskim aktima Vijeća ministara BiH. Pored navedenog, zastupnici i izaslanici imaju pravo i na razliku plaće, mjesečni paušal kao i naknadu za posjetu obitelji, što je utvrđeno Odlukom o načinu obračuna plaća i ostalih materijalnih prava zastupnika i izaslanika. Pravo na razliku plaće zastupnik, odnosno izaslanik ima u slučaju ako je njegova plaća u matičnoj organizaciji u kojoj je stalno uposlen manja u odnosu na plaću koju bi ostvario da je u radnom odnosu u Parlamentarnoj skupštini. Mjesečni paušal pripada svakom zastupniku odnosno izaslaniku bez obzira na njegov radnopravni status, a visina paušala se dobije množenjem osnovice za obračun plaća u institucijama BiH s koeficijentom 1,50. Mjesečni paušal se isplaćuje za dodatne aktivnosti zastupnika odnosno izaslanika tijekom mandata, a koji se tiču povećanih materijalnih troškova u obavljanju njihovih dužnosti (rad u izbornoj jedinici, prisustvo manifestacijama po pozivu organizatora te drugim aktivnostima gdje Parlamentarna skupština ne snosi troškove stručnog osposobljavanja i usavršavanja i konzultantskih usluga). Uvidom u evidencije o prisustvu na poslu zastupnika i izaslanika ustanovili smo kako iz istih nije moguće pouzdano utvrditi koliko dana su zastupnici, odnosno izaslanici proveli radeći u svojim izbornim jedinicama, a koliko u sjedištu Parlamentarne skupštine, s obzirom na to da se za sve radne dane (osim za dane koje zastupnici odnosno izaslanici provedu na službenom putu, godišnjem odmoru, vjerskom prazniku i sl.) njihovo prisustvo na poslu evidentira kao da su radili u sjedištu Parlamentarne skupštine. Ovakav način vođenja evidencije prisustva na poslu otežava, odnosno onemogućava obračun i kontrolu obračuna pojedinih naknada.

PREPORUKA 3

Imajući u vidu specifičnosti u radu zastupnika i izaslanika, ponovno preporučamo Parlamentarnoj skupštini da, s obzirom na to kako se radi o javnim sredstvima, uspostavi takve evidencije o prisustvu na poslu za zastupnike i izaslanike koje bi predstavljale pouzdan i transparentan temelj za obračun plaća i svih naknada.

Raspoređivanje uposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini Parlamentarna skupština je nastavila s primjenom Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda¹³ te je 124 uposlenih napredovalo unutar platnih razreda i to 112 osoba na temelju ocjene rada, jedna osoba na temelju stjecanja višeg stupnja stručnog zvanja, a 11 uposlenih po oba prethodno navedena temelja.

Tijekom revizije nisu konstatirane poteškoće u primjeni Metodologije ili uočene dileme za postupanje u konkretnim slučajevima.

5.1.2. Naknade troškova uposlenih

Ukupno ostvarene naknade s 31.12.2021. godine iznose 1.808.255 KM. Značajni izdaci se odnose na naknade skupštinskim zastupnicima (488.029 KM), naknade za topli obrok tijekom rada (366.673 KM), naknade za prijevoz s posla i na posao (203.437 KM), naknade troškova smještaja dužnosnika (148.558 KM), naknade za odvojeni život (104.834 KM) itd. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, veće su za 65.598 KM prvenstveno zbog povećanih isplata otpremnina za odlazak u mirovinu (u 2021. godini isplaćeno 73.433 KM) te nešto većeg prosječnog broja uposlenih.

Otpremnine zbog odlaska u mirovinu: Otpremnine zbog odlaska u mirovinu isplaćene su za tri državna službenika u Parlamentarnoj skupštini i jednog izaslanika u Domu naroda i tom prilikom su donesena rješenja o prestanku radnog odnosa zbog odlaska u mirovinu za državne službenike, odnosno rješenje o prestanku statusa stalno uposlenog izaslanika. Na temelju rješenja o otpremnini radi odlaska u mirovinu, isplaćene su otpremnine u rasponu od 14.588 KM do 14.899 KM za državne službenike te 29.112 KM za jednog izaslanika u Domu naroda, a u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH. Kao i u ranijem razdoblju, izaslaniku je nakon toga ponovno aktiviran radno-pravni status u Parlamentarnoj skupštini.

Naknade za prijevoz: Isplate naknada za prijevoz u Parlamentarnoj skupštini regulirane su Odlukom o visini, načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz s posla u institucijama BiH¹⁴, Odlukom o načinu obračuna plaća i ostalih materijalnih prava izaslanika i zastupnika u Parlamentarnoj skupštini od 6.11.2018. godine te Pravilnikom o korištenju službenih i privatnih vozila u Parlamentarnoj skupštini BiH iz svibnja 2017. godine. Navedenim odlukama propisano je kako se kao osnovica za obračun uzima propisana dnevna naknada za najkraću relaciju od mjesta rada do mjesta prebivališta, dok je Pravilnikom propisano kako pravo na korištenje privatnog vozila imaju zastupnici i izaslanici prilikom dolaska i odlaska po pozivu na sjednice, čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 80 kilometara od mjesta rada i ne koriste pravo na službeni smještaj. Naknada troškova privatnog vozila se obračunava u visini od 20% cijene litra benzina po prijađenom kilometru. Postupcima revizije na testiranom uzorku ponovno smo uočili neusuglašenost s navedenim odlukama u dijelu koji se odnosi na navođenje najkraće putne relacije. Putne relacije na temelju kojih se obračunava naknada, kod određenog broja rješenja ne odgovaraju najkraćoj prometnoj putnoj komunikaciji na navedenoj relaciji, što za posljedicu može imati obračun i isplatu naknade za prijevoz veću od dozvoljene.

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

¹⁴ Službeni glasnik BiH broj: 72/17

PREPORUKA 4

Parlamentarna skupština treba dosljedno primjenjivati propise kojima je regulirana isplata naknada za prijevoz na posao i s posla.

5.1.3. Putni troškovi

Ukupni izdaci za putne troškove na dan 31.12.2021. godine ostvareni su u iznosu od 422.414 KM i veći su za 162.375 KM u usporedbi s putnim troškovima iz prošle godine. Financijski značajni troškovi odnose se na troškove smještaja za službena putovanja u inozemstvu (135.092 KM), troškove prijevoza u inozemstvu javnim sredstvima (111.766 KM) i troškove dnevnica u inozemstvu (70.810 KM). Službena putovanja u zemlji realizirana su u cilju prisustvovanja zastupnika i izaslanika na sjednicama domova, povjerenstava i u cilju obavljanja drugih aktivnosti Parlamentarne skupštine. Službena putovanja u Parlamentarnoj skupštini regulirana su Pravilnikom o međunarodnim aktivnostima Parlamentarne skupštine te Odlukom o službenom putovanju člana Kolegija doma Parlamentarne skupštine.

Uvidom u pribavljene naloge za službena putovanja, ponovno su uočene slabosti u funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola. Naime, konstatirano je kako se većina naloga podnosi kasno na pravljanje, u određenim slučajevima nedostaje pozivno pismo koje predstavlja temelj za odlazak na službeni put u inozemstvo. U pojedinim slučajevima putni nalozi su retroaktivno izdani po povratku sa službenog putovanja. Također, u određenim putnim nalogima nije adekvatno obrazložena svrha putovanja te se nismo mogli uvjeriti u opravdanost takvih službenih putovanja.

PREPORUKA 5

Potrebno je unaprijediti sustav unutarnjih kontrola u pogledu načina pravljanja putnih naloga i prilaganja cjelovite dokumentacije kao osnova za pravilan i točan obračun putnih troškova.

5.1.4. Izdaci za uporabu vozila

Uporaba službenih vozila u Parlamentarnoj skupštini BiH uređena je Pravilnikom o korištenju službenih vozila Parlamentarne skupštine unutarnjim aktom kojim je dodijeljeno pravo na korištenje službenih vozila zastupnicima i izaslanicima, tajnicima domova, tajniku zajedničke službe i parlamentarnom vojnom povjereniku.

Radi obavljanja poslova i zadataka iz svoje nadležnosti, članovi kolegija oba doma imaju pravo na stalno korištenje službenog vozila s vozačem.

Trenutačno je 15 vozila na raspolaganju u Parlamentarnoj skupštini (14 limuzina i jedno kombi vozilo). Značajni izdaci u procesu uporabe službenih vozila odnose se na troškove dizel goriva (60.786 KM), usluge popravke i održavanje vozila (41.292 KM) i usluge osiguranja vozila (21.569 KM).

Postupcima revizije procesa uporabe službenih vozila ponovno smo konstatirali nedostatke sustava unutarnjih kontrola u dijelu vođenja evidencije o korištenju vozila koja su na raspolaganju kolegiju oba doma Parlamentarne skupštine. Na temelju testiranog uzorka putnih naloga za službena vozila uočeno je sljedeće: prisutna je praksa neupisivanja lokacija i prijedene udaljenosti (upisuje se samo početna i krajnja kilometraža u mjesecu), određeni putni nalozi sadrže znatno veću kilometražu od stvarne na danim relacijama i uvećane prijedene

„loko“ relacije bez obrazloženja za iste, a pojedini nalozi su izdani bez potpisa ovlaštene osobe. Zbog navedenih nedostataka, evidencije Parlamentarne skupštine o uporabi službenih vozila ne mogu u svim slučajevima potkrijepiti namjensko korištenje službenih vozila.

PREPORUKA 6

Potrebno je unaprijediti sustav unutarnjih kontrola u dijelu uporabe službenih vozila te osigurati dosljedno poštivanje donesenih unutarnjih akata i procedura.

5.1.5. Usluge reprezentacije

Utrošena sredstva za usluge reprezentacije do 31.12.2021. godine iznose 100.475 KM. Pravilnikom o reprezentaciji u Parlamentarnoj skupštini definirani su, između ostalog, pojam eksterne i interne reprezentacije, pravo, uvjeti i način korištenja sredstava za reprezentaciju kao i osobe s pravom korištenja ovih sredstava s maksimalnim dozvoljenim godišnjim iznosima.

Ustanovili smo kako se na računima eksterne reprezentacije, koji bili obuhvaćeni uzorkom, uglavnom ne navode adekvatna i jasna obrazloženja troška reprezentacije. Troškovi interne reprezentacije odnose se na račune Službe za zajedničke poslove institucija BiH za konzumaciju pića i hrane i na istim također ne postoje obrazloženja nastanka troška. S obzirom na navedene slabosti, dokumentacija na temelju koje se vrši evidentiranje ovih rashoda, ne može, u svim slučajevima, potkrijepiti namjensko korištenje sredstava predviđenih za ovu svrhu.

PREPORUKA 7

Potrebno je unaprijediti unutarnje kontrole pri realizaciji troškova reprezentacije na način da se u dokumentaciji kojom se pravda nastali trošak, navedu potrebni podaci (povod i sl.) na temelju kojih se može nedvojbeno izvesti zaključak o opravdanosti nastalih troškova.

5.2. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2021. godine u aktivi je iskazana vrijednost stalnih sredstava u ukupnom iznosu od 17.407.010 KM te ispravka vrijednosti stalnih sredstava u iznosu od 5.799.269 KM.

U pasivi su iskazane kratkoročne tekuće obveze u iznosu od 282.970 KM, obveze prema uposlenima za bruto plaću za prosinac 2021. godine (1.026.669 KM) te izvori sredstava u iznosu od 11.607.741 KM. Kratkoročne obveze se najvećim dijelom odnose na obveze prema dobavljačima (207.646 KM).

Parlamentarna skupština je izvršila popis imovine i obveza na 31.12.2021. godine. Popisom nisu konstatirane značajne nepravilnosti i nedostaci.

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

Sredstva u pripremi: Uvidom u raspoloživu dokumentaciju te u poslovne knjige na dan 31.12.2021. godine, na pozicijama Priprema i izgradnja zgrada (7.148.267 KM) i Priprema i izgradnja trgova i parkova (3.582.781 KM) i dalje je evidentirano isto stanje kao i u prethodnoj godini. Iskazana salda se odnose na ulaganja u adaptaciju zgrade i trga ispred zgrade

Parlamentarne skupštine BiH, realizirana prethodnih godina. Navedeni iznos je iskazan u bilanci Parlamentarne skupštine za 2010. godinu, a Služba za zajedničke poslove institucija BiH je na temelju procjene vrijednosti, predmetnu zgradu uknjižila u svoje poslovne knjige 2012. godine. Ured za reviziju je u izvješćima o financijskoj reviziji Parlamentarne skupštine i izvješćima o izvršenju proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH u ranijem razdoblju ukazivao na potrebu rješavanja pitanja usklađivanja evidencija.

Konstatirali smo kako još uvijek nije riješeno pitanje načina na koji će Parlamentarna skupština i Služba za zajedničke poslove institucija BiH uskladiti evidencije po predmetnom pitanju u skladu s važećim propisima iz računovodstva.

PREPORUKA 8

Parlamentarna skupština treba evidentiranja sredstava u pripremi riješiti u skladu s relevantnim propisima.

6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA

Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020. godinu Parlamentarnoj skupštini je odobreno 230 uposlenih. Na 31.12.2021. godine, Parlamentarna skupština je imala 226 uposlenih. Na neodređeno vrijeme je uposlena 151 osoba, a 20 na određeno vrijeme. Pored navedenog, u Parlamentarnoj skupštini su uposlena 54 zastupnika i izaslanika kao i jedan parlamentarni vojni povjerenik. Jedan zastupnik ostvaruje pravo na razliku plaće i nije uključen u ukupan broj uposlenih, dok dva zastupnika nisu u radnom odnosu u Parlamentarnoj skupštini. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta sistematizirano je ukupno 217 radnih mjesta.

U razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine primljena su tri državna službenika na neodređeno vrijeme putem javnog oglasa. U istom razdoblju, tri osobe su uposlene na određeno vrijeme (tri savjetnika predsjedatelja/zamjenika predsjedatelja Doma naroda od čega su dvije osobe već bile u radnom odnosu u Parlamentarnoj skupštini). Pored toga, tri osobe su vraćene na radna mjesta državnih službenika nakon neplaćenog odsustva.

Putem internog oglasa dva državna službenika su unaprjeđena na višu poziciju (jedan šef odjela na mjesto rukovoditelja sektora i jedan stručni savjetnik na mjesto šefa odjela). Tijekom godine, u Parlamentarnoj skupštini je izvršen i jedan interni premještaj državnog službenika uz pribavljenu suglasnost Agencije za državnu službu BiH. S 31.12.2021. godine, tri osobe su se nalazile na neplaćenom odsustvu (dvije osobe imenovane za savjetnika predsjedatelja/zamjenika predsjedatelja Doma naroda, a jedna osoba na poziciju izvršnog direktora u javnom poduzeću) i tom prilikom je doneseno rješenje o neplaćenom odsustvu.

U Parlamentarnoj skupštini je, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, prestao radni odnos za sedam uposlenih po raznim osnovama.

Parlamentarna skupština je izvršila ocjenjivanje državnih službenika i uposlenika. Izvješća o ocjenjivanju državnih službenika Parlamentarna skupština je prosljedila Agenciji za državnu službu BiH.

Ugovori o djelu: Izdaci na temelju ugovora o djelu u 2021. godini su realizirani u neto iznosu od 174.160 KM (33.460 KM iz sredstava neposredne potrošnje, 137.200 KM iz sredstava klubova te 3.500 KM iz donacije DCAF-a¹⁵) što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.235 KM. Tijekom godine, putem ugovora o djelu bilo je angažirano ukupno 28 izvršitelja (osam iz sredstava neposredne potrošnje, 19 iz sredstava klubova i jedan iz donacije DCAF-a).

Parlamentarna skupština je u 2021. godini iz sredstava neposredne potrošnje angažirala tri osobe (dvije osobe u kontinuitetu, a jednu s povremenim prekidima) na temelju ugovora o djelu za poslove koji se nalaze u opisu poslova postojećih radnih mjesta, a predmet ugovora nije određeni posao, odnosno konkretna zaokružena cjelina koja za rezultat ima određeni proizvod. Smatramo kako ovakvo angažiranje nema karakter ugovora o djelu za koji se u pravilu isplaćuje jednokratna naknada.

PREPORUKA 9

Preporučamo Parlamentarnoj skupštini da angažiranje osoba putem ugovora o djelu vrši isključivo za konkretne poslove koji nisu redoviti i sistematizirani.

7. JAVNE NABAVE

Parlamentarna skupština je donijela Plan javnih nabava za 2021. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama¹⁶. Za svaki postupak javne nabave, odlukom kolegija Tajništva, formirano je povjerenstvo koja provodi postupke javnih nabava.

Prema prezentiranim podacima¹⁷, Parlamentarna skupština je u 2021. godini provela 25 postupaka javnih nabava. Od navedenog broja, Parlamentarna skupština je provela dva otvorena postupka u vrijednosti od 150.416 KM, osam konkurentskih postupaka u vrijednosti od 184.449 KM i jedan postupak u skladu s Aneksom II. Dio B u vrijednosti od 85.470 KM. Osim navedenog, Parlamentarna skupština je putem izravnog sporazuma izvršila nabave u vrijednosti od 47.269 KM. Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je 467.604 KM.

Na temelju revidiranih procedura javnih nabava vezanih za nabavu IT opreme (93.974 KM), tonera (81.293 KM), usluga tiskanja i uvezivanja materijala (42.609 KM), usluga posredovanja u prodaji avio karata (341.880 KM), usluga rekonstrukcije i sanacije krova zgrade Parlamentarne skupštine, automobilske gume (42.754 KM) te usluga kasko osiguranja vozila (7.977 KM), konstatirali smo nedostatke kod postupka nabave usluga kasko osiguranja.

Nabave usluga kasko osiguranja: Zakonom o javnim nabavama propisano je kako su ugovorni organi prilikom nabave robe, usluga ili radova dužni provoditi odgovarajući postupak javne nabave. Postupcima revizije ustanovili smo kako je Parlamentarna skupština početkom 2021. godine izvršila nabavu usluga kasko osiguranja vozila u iznosu od 7.977 KM za tri novonabavljena putnička vozila, pritom ne primjenjujući propisan postupak javne nabave. U konkretnom slučaju je bilo potrebno provesti konkurentski postupak.

¹⁵ Međunarodna organizacije DCAF- Geneva Centre for Security Sector Governance,

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

¹⁷ Podaci iz sustava e-nabave.

PREPORUKA 10

Potrebno je prilikom nabava usluga provoditi odgovarajući postupak javnih nabava u skladu sa Zakonom o javnim nabavama.

8. OSTALO

8.1. Sredstva za financiranje političkih stranaka

Zakonom o financiranju političkih stranaka utvrđeno je kako se ova sredstva raspodjeljuju na način da se 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate, 60% sredstava dijeli prema broju zastupničkih, odnosno izaslaničkih mandata, koje svaka politička stranka, koalicija političkih stranaka, odnosno neovisni kandidat ima u trenutku dodjele mandata, a 10% od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim skupinama razmjerno broju zastupničkih, odnosno izaslaničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

Procedurama za primjenu članka (3) Odluke o raspodjeli finansijskih sredstava za financiranje političkih stranaka iz proračuna institucija BiH detaljnije je regulirana namjena i način trošenja dodijeljenih sredstava.

Sredstva za rad klubova su ponovno utrošena bez projekcije trošenja i bez kontrole namjenskog trošenja sredstava

Odlukom o raspodjeli finansijskih sredstava za financiranje političkih stranaka iz proračuna institucija BiH od 30.05.2013. godine, predviđeno je kako kontrolu namjenskog korištenja sredstava vrši Jedinica za unutarnju reviziju Tajništva Parlamentarne skupštine. Utvrdili smo kako ova vrsta kontrole nikada nije obavljena. Također, navedenom Odlukom predviđeno je i da pri izradi projekcije proračuna Parlamentarne skupštine, svi klubovi-predsjedatelji klubova parlamentarne skupine i neovisni kandidati, u suradnji sa sektorom za financije, urade projekciju raspodjele sredstava po potrebama za određene vrste troškova (putne troškove, troškove reprezentacije, pružanje stručnih i konzultantskih usluga, troškove sudjelovanja u društveno odgovornim aktivnostima, itd.). Navedene projekcije i plan trošenja sredstava ove godine, kao niti prethodnih godina, nisu urađene. S obzirom na to kako je tijekom 2021. godine na snazi bilo privremeno financiranje institucija BiH, realizacija sredstava dodijeljenih klubovima obavljala se na isti način kao i prethodne godine, u visini proračunskih sredstava odobrenih proračunom za 2020. godinu.

PREPORUKA 11

Parlamentarna skupština treba dosljedno primjenjivati vlastitu Odluku o raspodjeli finansijskih sredstava za financiranje političkih stranaka iz proračuna institucija BiH uvažavajući načelo transparentnosti.

Prema podacima o raspodjeli finansijskih sredstava za financiranje političkih stranaka iz proračuna institucija BiH za 2021. godinu ukupno je izdvojen iznos od 950.000 KM, a na temelju podataka iz finansijskih izvješća utrošeno je 940.166 KM.

U narednoj tablici (Tablica 3.) prikazan je utrošak sredstava (u KM) koja su doznačena političkim strankama/klubovima koji participiraju u radu Parlamentarne skupštine.

Naziv kluba/stranke	Raspoloživa sredstva	Utrošeno za rad kluba	Preneseno na stranku	Ukupno utrošeno u 2021. godini
ZASTUPNIČKI DOM				
SDA BiH	117.143	32.835	84.257	117.092
SNSD	100.714	58.492	41.957	100.449
SDS i PDP	97.500	44.892	52.214	97.106
HDZ BiH	83.929	59.002	23.947	82.949
SBB BiH-PDA	77.500	636	76.864	77.500
DF-Željko Komšić	50.357	29.501	20.357	49.858
SDP BiH	77.143	12.321	64.657	76.978
Naša Stranka – Nezavisni blok	84.286	8.259	70.714	78.973
A-SDA	60.714	19.873	40.714	60.587
Jasmin Emrić	30.357	2.557	27.757	30.314
DOM NARODA				
Klub izaslanika Srpskog naroda	56.786	44.251	12.000	56.251
Klub izaslanika Bošnjačkog naroda	50.000	7.365	42.000	49.365
Klub izaslanika Hrvatskog naroda	63.571	46.644	16.000	62.644
UKUPNO:	950.000	366.628	573.438	940.066¹⁸

Tablica 3.

Na kontu ostalih nespomenutih usluga i pristojbi, proknjižen je iznos od 617.414 KM koji se odnosi na prijenos sredstava na transakcijski račun središnjica političkih stranaka, kao i sredstava za troškove sudjelovanja u društveno odgovornim aktivnostima. Sredstva se realiziraju na način da se na kraju svakog kvartala, daje nalog za uplatu sredstava na transakcijski račun središnjica političkih stranaka. Nadalje, na kontu izdataka zastupnika i izaslanika za rad u izbornim jedinicama evidentiran je saldo od 116.711 KM.

Za ove dvije bilančne pozicije rashoda, internim procedurama Parlamentarne skupštine nije propisana obveza dostavljanja dokumentacije kojom bi se potvrdilo namjensko korištenje sredstava. Stoga kod realizacije ovih rashoda ne možemo potvrditi kako su sredstva utrošena u svrhu za koju su predviđena. Napominjemo kako, u skladu sa Zakonom o financiranju političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo BiH pregleda i kontrolira financijska izvješća koja podnesu političke stranke i obavlja reviziju financiranja političkih stranaka.

¹⁸ Podaci su preuzeti iz pomoćne evidencije koju je dostavila Parlamentarna skupština i razlikuju se od iznos iskazanog u financijskim izvješćima za 100 KM.

9. KOMENTARI

Parlamentarna skupština je, nakon utvrđenog roka, dostavila komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu. U komentarima su navedena neslaganja s ocjenom realizacije preporuke iz prethodne godine (preporuka broj 11) te konstatacijama, nalazima i preporukama danim u Nacrtu izvješća vezano za točku 5.1.5. Usluge reprezentacije i točku 5.2. Bilanca stanja – Sredstva u pripremi.

Mada su komentari dostavljeni nakon utvrđenog roka, isti su razmotreni te su, radi preciznijeg prezentiranja nalaza, djelomice prihvaćeni u dijelu koji se odnosi na formulaciju ocjene realizacije preporuke 11 i dio teksta koji se odnosi na pojam, prava, uvjete i način korištenja sredstava reprezentacije gdje je riječ „mjesečnim“ zamijenjena riječju „godišnjim“.

Za točku koja se odnosi na sredstva u pripremi nije dostavljena relevantna dokumentacija ili informacije koje bi utjecale na izmjene nalaza u Izvješću. Detaljno objašnjenje prihvaćenih komentara i razloga zbog kojih komentari vezani za sredstva u pripremi nisu prihvaćeni dano je u odgovoru na dostavljene komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu, koji je dostavljen rukovodstvu Parlamentarne skupštine uz konačno Izvješće o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

**Voditelj tima za
finansijsku reviziju**

Danijel Jozić, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
finansijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete finansijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Parlamentarna skupština BiH

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	15,165,000	430,000	15,595,000	14,920,917	96
Bruto plaće i naknade	10,389,000	330,000	10,719,000	10,669,517	100
Naknade troškova uposlenih	1,887,000	100,000	1,987,000	1,808,255	91
Putni troškovi	642,000	0	642,000	422,414	66
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	172,000	0	172,000	116,637	68
Izdaci za energiju i komunalne usluge		0	0	0	
Nabava materijala	96,000	0	96,000	69,536	72
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	105,000	0	105,000	64,183	61
Unajmljivanje imovine i opreme	0	0	0	0	
Izdaci za tekuće održavanje	136,000	0	136,000	92,017	68
Izdaci za osiguranje	33,000	0	33,000	24,419	74
Ugovorene i druge posebne usluge	1,705,000	0	1,705,000	1,653,939	97
2. Kapitalni izdaci	1,114,000	-430,000	684,000	0	0
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	936,000	-430,000	506,000	0	0
Nabava ostalih stalnih sredstava	28,000	0	28,000	0	0
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	150,000	0	150,000	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	16,279,000	0	16,279,000	14,920,917	92
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	603,622	603,622	0	0
Rekonstrukcija i sanacija krova zgrade	0	603,622	603,622	0	0
6. Novčane donacije	0	4,133	4,133	4,129	100
DCAF	0	4,133	4,133	4,129	
7. Programi posebne namjene(IPA)	0	110,000	110,000	14,999	14
IPA II.	0	110,000	110,000	14,999	
8. Ukupno (4+5+6+7)	16,279,000	717,755	16,996,755	14,940,045	88

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo dana 02.03.2022. godine.

Tajnik Zajedničke službe

Mirza Imamović

Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Parlamentarna skupština BiH

Tablica II.

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, kratko. potraživanja, razgraničenja i zalihe	0	0	
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	0	0	
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	11,607,741	11,561,910	100
Stalna sredstva	17,407,010	17,280,306	101
Ispravka vrijednosti	5,799,269	5,718,395	101
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	11,607,741	11,561,910	100
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	11,607,741	11,561,910	100
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	1,309,639	1,738,867	75
Kratkoročne tekuće obveze	282,970	277,884	102
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	1,026,669	1,011,892	101
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	449,091	0
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	11,607,741	11,561,910	100
Izvori sredstava	11,607,741	11,561,910	100
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	12,917,380	13,300,777	97

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika neće biti uravnotežena (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo dana 02.03.2022. godine

Tajnik Zajedničke službe

Mirza Imamović

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2021. godinu budu izrađena u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati u skladu s odlukama o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim naputcima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja parlamentarne skupštine.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 29.04.2022. godine

Tajnik Zajedničke službe

Mirza Imamović

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

*КОМИСИЈЕ ЗА ОЧУВАЊЕ НАЦИОНАЛНИХ СПОМЕНИКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ
О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
КОМИСИЈЕ ЗА ОЧУВАЊЕ НАЦИОНАЛНИХ СПОМЕНИКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ

Број: 04-16-1-1022/22

Сарајево, јули 2022. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	3
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	3
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	5
II	ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)	7
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	8
1.	КРИТЕРИЈУМИ	8
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	8
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА.....	11
4.	БУЏЕТ.....	13
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	13
5.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	14
5.1.1.	Бруто плате	14
5.2.	Донације.....	15
5.3.	Биланс стања	15
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	16
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ.....	17
8.	КОМЕНТАРИ.....	19
ПРИЛОЗИ		19

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја, и у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Комисије за очување националних споменика Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Комисија) који обухватају: биланс стања на 31.12.2021. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Комисије приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Комисије у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Комисије је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквира професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и примјерени да обезбиједо основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење са резервом

У вези са ревизијом финансијских извјештаја Комисије за 2021. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, осим за наведено у параграфу Основ за мишљење с резервом, активности, финансијске трансакције и информације Комисије за 2021. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критерији за дату ревизију.

Основ за мишљење са резервом

Као што је наведено у Извјештају:

- 1) Чланови Комисије нису именовали извршног функционера у складу са одредбама Пословника о раду Комисије и Правилника о унутрашњој организацији Комисије (тачка 3. Извјештаја).

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу Одговорности ревизора за ревизију усклађености.

Независни смо од Комисије у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући даљу резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- Ангажовање лица по основу уговора о дјелу и уговора о привременим и повременим пословима за послове који се налазе у опису послова радних мјеста утврђених Правилником о унутрашњој организацији (тачка 6. Извјештаја).
- Недостатке у процесу јавних набавки (тачка 7. Извјештаја).

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Комисије је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Комисије, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 22.7.2022. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Тврковић, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Пилица, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман, с.р.

II ПРЕПОРУКЕ ЗА 2021. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)

Извјештајем о обављеној ревизији за 2021. годину обухваћено седам препорука. Од наведеног броја, двије препоруке се односе на ревизију финансијских извјештаја, док је пет препорука дато због утврђених неусклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Од укупног броја датих препорука, три препоруке се односе на неправилности, недостатке и слабости идентификоване и у претходним извјештајима, тј. није било значајнијих промјена у циљу њиховог отклањања те су, сходно томе, препоруке поновљене у 2021. години.

У табели која слиједи (Табела 1.) приказани су подаци о датим препорукама за 2021. годину.

Бр. преп.	Тачка извјештаја	Ревидирани процес (наслов)	Предмет ревизије		Статус препоруке ²	
			Финансијски извјештаји	Усклађеност	Нова препорука	Поновљена препорука
1.	3.	Систем инетрних контрола (организација и руковођење)		●		●
2.	5.	Финансијски извјештаји	●		●	
3.	5.3.	Биланс стања	●		●	
4.	6.	Запошљавање и статус ангажоваих лица		●		●
5.	7.	Јавне набавке		●		●
6.	7.	Јавне набавке		●	●	
7.	7.	Јавне набавке		●	●	

Табела 1. Препоруке за 2021. годину

² Статус подразумијева нову или поновљену препоруку. Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020.годину³
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2021. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи БиХ и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ
- Анекс 8 Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини
- Одлука Предсједништва БиХ о Комисији за очување националних споменика

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Комисије за 2020. годину дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и мишљење са резервом на усклађеност са законима и другим прописима јер запошљавање на одређено вријеме није вршено уз досљедну примјену Закона о раду у институцијама БиХ. Скренута је пажња на: коефицијенте за обрачун плате члановима Комисије који нису потврђени у Закону о платама и накнадама у институцијама БиХ, ангажовање лица путем уговора о дјелу и уговора о привременим и повременим пословима за послове систематизованих радних мјеста те на недостатке у процесу јавних набавки.

У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости.

³ Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен тако да је финансирање институција у 2021. години вршено сходно одлукама о привременом финансирању донесеним на основу одобреног буџета за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20).

Комисија је поступила у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестила нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину.

На основу увида у предузете активности, у наредној табели (Табела 2.) дат је осврт на реализацију претходно датих препорука.

За означавање статуса препорука у погледу њихове реализације кориштени су сљедећи симболи:

✓ реализоване препоруке, ● препоруке чија је реализација у току, ✗ нереализоване препоруке, ② препоруке које нису могле бити оцијењене у ревидираном периоду.

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
1.	Комисија је дужна провести процедуру за попуњавање радног мјеста извршног званичника у складу са прописима, расписивањем јавног огласа путем Агенције за државну службу БиХ.	Комисија није провела процедуру именовања извршног функционера.	✗
2.	Комисија треба водити рачуна да приликом исплате накнаде за регрес постоје услови за њихову исплату и да су одобрени актом којим се потврђује постојање тих услова.	Накнаде за регрес су у 2021. години исплаћене у складу са важећим прописима.	✓
3.	Потребно је да Комисија, на основу свих доступних података, обезбиједи сврсисходнију контролу евиденција о кориштењу возила.	Комисија је обезбиједила контролу евиденција о кориштењу возила.	✓
4.	Комисија треба и даље инсистирати код надлежних институција да се кроз законске прописе потврде коефицијенти из докумената који се примјењују приликом обрачуна плата члановима Комисије, те на тај начин обезбиједи потпуна законитост у њиховој примјени.	Комисија је у 2021. године поново упутила ургенцију Министарству финансија и трезора БиХ за допуну Закона о платама и накнадама институција БиХ, међутим није било активности надлежних институција, због чега коефицијенти за обрачун плата члановима Комисије још увијек нису потврђени у законским прописима.	●
5.	Потребно је да Комисија, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, које је надлежно за систем главне књиге и примјену контног плана, успостави евидентирање издатака за обнову или рестаурацију на туђим објектима путем конта који јасно указују на суштину пословне промјене.	Комисија је у 2022. години добила инструкцију Министарства финансија и трезора БиХ о начину евидентирања издатака за обнову, реконструкцију и рестаурацију на туђим објектима, тако да ће у наредном периоду наведене издатке евидентирати у складу са добијеном инструкцијом као улагања у туђа средства.	●
6.	Приликом пријема запослених Комисија је обавезна у потпуности примјењивати одредбе Закона о раду у институцијама БиХ и водити рачуна о дужини ангажовања запосленика по наведеном основу.	Током 2021. године није било запошљавања на одређено вријеме без конкурсне процедуре, изузев запошљавања које је наведено у извјештају ревизије претходне године и на које се односи дата препорука те из наведених разлога дату препоруку не можемо оцијенити.	②

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
7.	Комисија треба прекинути праксу ангажовања лица путем уговора о дјелу за обављање послова систематизованих радних мјеста и послова који нису привременог карактера.	Комисија је и у 2021. години наставила са ангажманом лица по уговору о дјелу и уговора о привременим и повременим пословима за систематизоване и послове из дјелокруга рада Комисије.	
8.	Комисија треба покренути процедуре јавних набавки прије истека раније закључених оквирних споразума/уговора, како би се обезбиједио континуитет у набавци роба и услуга и реализација издатака на основу важећих уговора.	У појединим случајевима процедуре набавке нису покренуте благовремено прије истека раније закључених уговора/оквирних споразума (нпр. набавка горива).	
9.	Комисија је дужна приступити отварању понуда на датум који је одређен у тендерској документацији, а у случају оправдане одсутности именованих чланова комисије за провођење јавних набавки обезбиједити присуство замјенских чланова.	Отварање понуде за тестиране набавке је вршено на датум који је одређен у тендерској документацији.	
10.	Потребно је да се Комисија приликом оцјене доказа о испуњености услова у потпуности придржава рокова за њихово достављање, без измјена које су настале због недовољно прецизних одредби из тендерске документације или неадекватне информисаности понуђача о обавезама у вези са достављањем тих доказа.	Поново су констатовани случајеви накнадног достављања доказа о испуњавању услова из тендерске документације.	
11.	Поред одредби о старости докумената којим се доказује испуњеност услова прописаних у тендерској документацији, Комисија треба ставити и информацију да накнадно достављени докази требају да садрже чињенице које су важиле на дан достављања понуде.	Тендерска документација је за тестиране набавке садржавала јасне информације о документима које понуђачи требају доставити и старост истих.	
Бр. преп.	Препоруке из извјештаја ранијих година	Оцјена реализације препорука из извјештаја ранијих година	Статус
5.	Неопходно је да Комисија, приликом планирања средстава уговоре о привременим и повременим пословима и уговоре о дјелу, реално процијени стварне потребе и обезбиједи потпуност документације која је основ за исплату и правовремено одобравање појединих издатака који су саставни дио уговорене накнаде (Извјештај из 2019. године).	У 2021. години нису констатована одступања планираних и реализованих издатака за уговоре о дјелу и уговора о привременим и повременим пословима, а документација на основу које је вршена исплата је била потпуна.	

Табела 2. Преглед реализације препорука

Напомена: Препоруке чија је реализација у току ће бити предмет даљег праћења до тренутка док се не реализују у потпуности или до оног тренутка када ревизор, узимајући у обзир разуман протекли рок, процијени да ове препоруке нису реализоване. Сходно

томе, у овом извјештају нису дате нове препоруке за ревидиране процесе на које се такве препоруке односе, али је за ове процесе дат опис стања и проведених активности.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Комисија је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Организација и руковођење: Унутрашња организација и начин рада Комисије утврђени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији који је ступио на снагу у фебруару 2017. године, након прибављене сагласности Предсједништва БиХ. Правилником о унутрашњој организацији Комисије утврђена је унутрашња организација и систематизација радних мјеста, руковођење и друга питања од значаја за унутрашњу организацију и рад Комисије. Истим су утврђена радна мјеста за 36 запослених, укључујући домаће чланове Комисије (именована лица) и њихове савјетнике.

Руководство Комисије чине чланови Комисије (три домаћа и два међународна) које именује Предсједништво БиХ на период од пет година, без провођења конкурсне процедуре. Од разрешења међународних чланова (у мају 2016. године), Комисија у свом саставу има само домаће чланове, који на основу Одлуке Предсједништва БиХ о допуни Одлуке о Комисији усвајају опште акте са три гласа-консензусом.⁴ Чланови Комисије именовани су у фебруару 2021. године.⁵

Стручне и административне послове за потребе Комисије обавља Секретаријат Комисије којим руководи извршни функционер који у складу са одредбама Правилника о унутрашњој организацији има статус секретара са посебним задатком. Чланом 5. став (3) Правилника о унутрашњој организацији прописано је да извршног функционера именује

Чланови Комисије нису именовали извршног функционера у складу са одредбама Пословника о раду Комисије и Правилника о унутрашњој организацији

Комисија на период од пет година уз могућност једног реизбора, а након окончања процедуре јавног огласа којег проводи Агенција за државну службу Босне и Херцеговине. Чланом 7. ставом (2) прописано да извршни функционер и

запослени у Комисији заснивају радни однос у складу са Законом о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине⁶ и Законом о раду у институцијама Босне и Херцеговине⁷.

Такође, Пословником о раду Комисије, чланом 15., став (1) прописано је да Комисија именује извршног функционера на период од пет година, уз могућност реизбора, с тим да укупни период именовања не може да буде дужи од десет година. Именовање се врши након завршене процедуре јавног огласа коју проводи Агенција за државну службу Босне и Херцеговине.

Надаље, чланом 34. став (1) Закона о државној служби у институцијама БиХ прописано је да се сва радна мјеста секретара са посебним задатком објављују на јавном конкурс за

⁴ Службени гласник БиХ, бр. 1/02, 10/02, 42/16 и 50/17

⁵ Службени гласник БиХ, број 9/21

⁶ Службени гласник БиХ, бр. 19/02, 35/03, 04/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 02/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12, 93 /17

⁷ Службени гласник БиХ, бр. 26/04, 7/05, 48/05, 32/07, 60/10, 32/13 и 93/17

запошљавање у складу са чланом 21. тог закона, а ставом (2) истог члана је прописано да секретара са посебним задатком именује институција, на одређени временски период који није дужи од пет година те да је најдужи период постављена на исто радно мјесто десет година. Такође, ставом (4) наведеног члана прописано је да се реализација циљева дефинисаних његовим мандатом процјењује кроз годишњу оцјену рада и да се поновна додјела мандата заснива на позитивној оцјени рада.

Извршном функционеру је истекао мандат у априлу 2020. године. До датума сачињавања извјештаја (јуни 2022. године) чланови Комисије још увијек нису имали активности по питању расписивања јавног огласа за именовање извршног функционера.

ПРЕПОРУКА 1

Комисија је дужна провести процедуру именовања извршног функционера, расписивањем јавног огласа путем Агенције за државну службу БиХ, у складу са одредбама важећих прописа којима је регулисано ово питање.

Финансијско управљање и контрола: Комисија је сачинила основне документе потребне за успоставу система финансијског управљања и контроле, поступајући у складу са Законом о финансирању институција БиХ⁸, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Претходних година су сачињене мапе пословних процеса те утврђени ризици и регистар ризика које је радна група за финансијско управљање и контролу ажурирала у току 2021. године те исте унијела у PIFC апликацију⁹.

Нису окончане активности на ажурирању Правилника о унутрашњој организацији у смислу дефинисања обавеза руководиоца на свим нивоима за успостављање, развој и провођење система финансијског управљања и контроле како је прописано Одлуком о измјенама и допуни Одлуке о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама Босне и Херцеговине¹⁰.

Комисија је сачинила Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле за 2021. годину и исти доставила Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ. Анализом овог извјештаја констатовано је да постоји простор за даља унапређења у области система финансијског управљања и контроле, нарочито у дијелу управљања ризицима који могу утицати на реализацију циљева институције из средњорочних и годишњих планова рада. У поменутом извјештају Комисија је навела мјере које планира провести у наредном периоду за даљи развој система финансијског управљања и контроле.

Интерна ревизија: У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ¹¹ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ¹², за обављање интерне ревизије у Комисији надлежна је Јединица интерне ревизије Министарства цивилних послова БиХ. Надлежна Јединица интерне ревизије у Стратешком плану за 2020-2022. и Годишњем плану за 2021. годину није планирала обављање интерне ревизије у Комисији.

⁸ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

⁹ Апликација коју је успоставила Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ за извјештавање о систему финансијског управљања и контроле и интерне ревизије

¹⁰ Службени гласник БиХ, број 30/13 и 67/15 и 51/18

¹¹ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

¹² Службени гласник БиХ, број 59/19

4. БУЏЕТ

Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину није усвојен. У таквим околностима Савјет министара БиХ је, на основу одредби Закона о финансирању институција БиХ, на кварталном нивоу, доносио током године одлуке о привременим финансирању¹³ користећи као основу одобрени буџет за 2020. годину¹⁴.

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину, Комисији су одобрена средства у укупном износу од 1.363.000 КМ, од чега је за текуће издатке одобрено 1.361.000 КМ, а за капиталне издатке 2.000 КМ.

Комисији су, сходно одлукама о привременом финансирању, кроз оперативне планове буџета у 2021. години одобрена средства у укупном износу од 1.361.000 КМ. Иако је Комисија, сходно Инструкцији Министарства финансија и трезора БиХ¹⁵, у обрасцима финансиског извјештаја у колони одобрени и кориговани буџет приказала Законом о буџету за 2020. годину планирана средства за капиталне издатке (2.000 КМ) иста нису била расположива Агенцији.

Поред буџетских средстава Комисија је на располагању имала и донаторска средства пренесена из претходне године у износу 607.241 КМ. Дакле, укупна расположива средства су износила 1.968.241 КМ.

Укупна реализација расположивих средстава у 2021. години износи 1.554.629 КМ. Текући издаци су реализовани у износу 1.226.960 КМ или 90% расположивог буџета, а донаторска средства у износу 327.669 КМ или 54% расположивог буџета.

Уз сагласност Министарства финансија и трезора БиХ, крајем године извршена је промјена структуре расхода (21.12.2021. године) у укупном износу 13.500 КМ. Повећани су издаци за накнаде трошкова запослених (8.500 КМ), путни трошкови 4.200 КМ и издаци за енергију и комуналне услуге (800 КМ), а умањени су издаци за уговорене услуге (13.500 КМ).

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Комисија је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року.

Анализом текстуалног дијела Годишњег финансијског извјештаја констатовали смо да су наведена кратка образложења годишњег извршења буџета по врсти расхода и врло кратка образложења за билансне позиције која не дају довољно информација корисницима извјештаја. Такође, недостају образложења о примјени правилника о коришћењу телефоне, службених возила и средстава за репрезентацију.

¹³ Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21

¹⁴ Службени гласник БиХ, број 46/20

¹⁵ Инструкција за сачињавање годишњег извјештаја о извршењу Буџета буџетских корисника за период 01.01. - 31.12.2021. године

ПРЕПОРУКА 2

Приликом сачињавања текстуалног дијела годишњег финансијског извјештаја потребно је обезбједити досљедну примјену Правилника о финансијском извјештавању и Инструкције за сачињавање годишњег извјештаја о извршењу Буџета буџетских корисника.

5.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 1.1. до 31.12.2021. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 1.554.629 КМ, што је за 415.612 КМ мање у односу на расположива средства у 2021. години.

Значајни расходи из буџета за непосредну потрошњу односе се на: бруто плате и накнаде (996.401 КМ), накнаде трошкова запослених (83.718 КМ), унајмљивање простора за канцеларије у Бања Луци и Мостару (24.025 КМ) и уговорене услуге (64.115 КМ) у оквиру којих су најзначајнији издаци за уговоре о дјелу и уговоре за привремене и повремене послове (46.865 КМ – бруто).

Остали значајни расходи односе се на новчане донације које су реализоване у износу од 327.669 КМ.

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1. Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2021. године исказане су у износу од 996.401 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 581.573 КМ, а порези и доприноси 414.828 КМ. Просјечан број запослених у 2021. години за које су исплаћене бруто плате у Комисији био је 30. Бруто плате и накнаде су за 13.848 КМ мање у односу на претходну годину углавном због мањег просјечног броја запослених.

Коефицијенти за обрачун плата чланова Комисије још увијек нису прописани у Закону о платама и накнадама у институцијама БиХ¹⁶ о чему је писано у нашим извјештајима претходних година. За обрачун плата члановима Комисије примјењују се коефицијенти који су у Закону о платама утврђени за омбудсмена за заштиту људских права у БиХ, а на основу сагласности Министарства финансија и трезора БиХ и аналогije којом су се руководили приликом давања сагласности. Такође, Одлуком о измјенама и допунама Одлуке о Комисији¹⁷ утврђено је да је ранг чланова Комисије аналоган рангу Омбудсмена за заштиту људских права у Босни и Херцеговини.

Комисија је у јулу 2021. године поново упутила ургенцију Министарству финансија и трезора БиХ у вези са иницијативом за допуну Закона о платама у институцијама БиХ. У одговору достављеном Комисији наведено је да ће Министарство размотрити достављени

¹⁶ Службени гласник БиХ, бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 и 65/20

¹⁷ Службени гласник БиХ, број 50/17

захтјев, те уколико се исти покаже оправданим укључити га приликом прве измјене и/или допуне Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ.

Распоређивање запослених унутар платних разреда: Током 2021. године настављена је примијена Методологије распоређивања запосленог унутар платних разреда¹⁸ тако да су у виши платни разред помјерена три запослена. Два запослена су напредовала у виши платни разред на основу оцјена рада у посљедње двије године, док је један запослени напредовао због стицања вишег степена научног звања.

5.2. Донације

Комисија је у 2021. години располагала средствима новчаних донација у укупном износу од 607.241 КМ. Укупно извршење донаторских средстава износило је 327.669 КМ, а нереализована средства су пренесена у наредну годину.

Реализација средстава се односи на два донаторска пројекта и то Донацију Кемал Узун 43.885 КМ те пројекат Превентивна конзервација збирки Земаљског музеја БиХ који се финансира из Специјалног фонда америчког амбасадора у БиХ за заштиту културног наслеђа. Код осталих новчаних донација, за које су отворени појединачни пројектни кодови, није било реализације већ неколико година јер се ради о преосталим средствима након реализованих пројеката за које Комисија треба утврдити начин реализације. Расходи се односе на уговоре о привременим и повременим пословима (33.446 КМ са порезима и доприносима) и остале неспоменуте услуге и даџбине (294.223 КМ).

Комисија је и у 2021. години издатке за обнову, реконструкцију и рестаурацију на објектима који имају статус националних споменика (Земаљски музеј БиХ) евидентирала на конту осталих неспоменутих услуга и даџбина. Почетком 2022. године Комисија се обратила Министарству финансија и трезора БиХ за инструкцију о начину евидентирања ових издатака у Главној књизи, тако да ће у наредном периоду наведене издатке евидентирати у складу са добијеном инструкцијом као улагања у туђа средства.

5.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2021. године исказана су укупна средства у износу од 50.046 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 148.040 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на краткорочна потраживања (21.220 КМ), неотписану вриједност сталних средстава (28.826 КМ), обавезе према добављачима и физичким лицима (13.907 КМ) те обавезе према запосленима за бруто плате и накнаде из децембра 2021. године (105.308 КМ).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

Комисија је извршила попис сталних средстава, потраживања и обавеза на 31.12.2021. године. Пописна комисија није констатовала значајније неправилности и недостатке у погледу усклађености стварног и књиговодственог стања.

¹⁸ Службени гласник БиХ број: 6/12 и 76/20

На основу проведене ревизије констатовали смо одређене недостатке код провођења пописа потраживања и обавеза.

Попис потраживања и обавеза: Увидом у документацију о извршеном попису потраживања и обавеза констатовали смо да пописна комисија није вршила увид у документацију на основу које је извршено евидентирање потраживања и обавеза у главној књизи нити је у извјештају наводила на шта се тачно појединачне ставке потраживања и обавеза односе. Такође није разматрана структура исказаних потраживања са становишта рочности те преиспитивања могућности наплате истих (нпр. потраживања за рефундацију боловања из ранијег периода у износу од 2.678 КМ која се односе на разлике између књижених потраживања и уплата од здравствених фондова јер је Комисија потраживања за рефундацију боловања књижила у укупном износу накнаде која је обрачуната, а не на основу рјешења или овјерене потврде исправности захтјева за рефундацију како је то дефинисано инструкцијом Министарства финансија и трезора БиХ). Исто се односи и на попис обавеза гдје је наведена само укупна вриједност обавеза без структуре обавеза и констатација на шта се стања односе.

Сврха пописа имовине и обавеза је утврђивање стварног стања имовине и обавеза те поређење и усклађивање стања евидентираних у пословним књигама са стварним стањем ради реалног и истинитог приказивања имовине и обавеза у финансисјким извјештајима.

ПРЕПОРУКА 3

Препоручујемо Комисији да попис потраживања и обавеза врши у складу са вежећим прописима, а у циљу утврђивања стварног стања и исказивања истог у финансијским извјештајима.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен. Према Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину Комисији је одобрен 31 запослени. На 31.12.2021. године, Комисија је имала 30 запослених, од којих су четири именована лица. У 2021. години радни однос у Комисији је засновало укупно шест лица.

У фебруару 2021. године Одлуком Предсједништва БиХ именована су три члана Комисије на мандатни период од пет година.

Током године на неодређено вријеме наконведеног јавног огласа су примљена два државна службеника. Поред тога са једном запосленицом је након непрекидног рада на одређено вријеме у априлу 2021. закључен уговор на неодређено вријеме што је констатовано у Извјештају о ревизији за 2020. годину

Радни однос је престао за три запослена и то за једног члана Комисије због истека мандата (за друга два члана Комисије радни однос је престао у 2020. години), за савјетника члана Комисије истеком уговора о раду на одређено вријеме те за једног државног службеника добровољним иступањем из државне службе.

Комисија је оцијенила државне службенике за 2021. годину те извјештај о оцјењивању доставила Агенцији за државну службу, док су за запосленике донесена рјешења о оцјењивању.

Издаци по основу уговора о дјелу и уговора о привременим и повременим пословима: Укупни нето издаци из буџетских средстава у 2021. години за уговоре о дјелу су износили 15.126 КМ, док су за привремене и повремене послове износили 24.250 КМ.

Уговори о дјелу и уговори о привременим и повременим пословима су закључивани за послове који се налазе у опису послова постојећих радних мјеста.

Наведени издаци су на нивоу прошлогодишњих издатака по истом основу. Као и претходних година Комисија је и у 2021. години одређени број лица ангажовала на систематизованим пословима по основу уговора о дјелу и уговора о привременим и повременим пословима. На пословима из

дјелокруга рада Комисије, који су исти или слични пословима обухваћеним систематизацијом радних мјеста, ангажоване су укупно три особе у континуитету већи дио године за што су исплаћене нето накнаде по уговору о дјелу у укупном износу од 14.400 КМ те по основу уговора о привременим и повременим пословима у износу од 18.300 КМ. У децембру је на систематизованом радном мјесту савјетника члана Комисије ангажована особа по уговору о дјелу уз накнаду у износу од 626 КМ, док су за остале послове (услуге чишћења, превођења, израда техничке документације и сл.) ангажоване особе повремено или у континуитету за што су исплаћене укупне накнаде у износу 6.050 КМ.

Ангажовање лица у континуитету на систематизованим и редовним пословима Комисија по основу уговора о дјелу и уговора о привременим и повременим пословима образлаже повећаним обимом посла, недовољним бројем запослених, одсуствима запослених по основу боловања те потребом измјене постојеће систематизације.

ПРЕПОРУКА 4

Препоручујемо Комисији да ангажовање лица по уговору о дјелу и уговора о привременим и повременим пословима врши искључиво за конкретне послове који нису редовни и систематизовани послови.

За потребе реализације донаторског пројекта *Превентивна конзервација збирки Земалјског музеја БиХ*, Комисија је током године ангажовала укупно три лица по основу уговора о привременим и повременим пословима за што је утрошено 28.348 КМ (нето без пореза и доприноса).

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Комисија је донијела привремени план набавки за 2021. годину и у току године извршила једну измјену и допуну плана. План набавки и измјене плана су објављене на интернет страници Комисије. За провођење поступака набавки путем конкурентског захтјева и отвореног поступка задужена је једна комисија за јавне набавке која се именује на почетку године.

Према презентованим подацима,¹⁹ Комисија је провела 26 поступака јавних набавки из буџетских и донираних средстава. Од тога су три отворена поступка из донираних средстава у износу (467.422 КМ), један конкурентски поступак започет у текућој години а уговор заључен у наредној години (23.340 КМ), а остало су директни споразуми (23.069 КМ).

¹⁹ Подаци из система е-набавке и табеларних прегледа сачињених за потребе ревизије.

Ревизорским поступцима обухваћене су сљедеће набавке: радови извођења електроинсталација у Земаљском музеју (212.167 КМ), грађевински радови рестаурације и замјене столарије на Земаљском музеју (160.300 КМ), грађевински радови у Земаљском музеју (94.955 КМ), услуге веб портала (6.000 КМ) и услуге интернета и VPN (6.000 КМ). Наведени износи су без ПДВ-а.

Поново су констатовани недостаци код провођења поступака набавки.

Општи недостаци и слабости утврђени у процесу ревизије односе се на:

- поступак набавке горива није благовремено покренут и окончан;
- код сва три поступка набавки радова на Земаљском музеју је констатовано да је гаранција за уредно извршење уговора достављена је од стране изабраног понуђача након утврђеног рока у тендерској документацији, а тендерском документацијом је дефинисано да ће се уговор сматрати ништавним уколико се гаранција не достави на начин и у року који је предвиђен тендерском документацијом;
- Код поступка набавке грађевинских радова тражени докази из члана 45. Закона о јавним набавкама²⁰ и тендерске документације (одобрење Министарства просторног уређења ФБиХ за извођење радова на националним споменицима Босне и Херцеговине) су достављени након закључења уговора. Такође је констатовано да је у тендерској документацији утврђен исти рок за доставу доказа из члана 45. Закона о јавним набавкама као што је и рок за жалбу на одлуку о избору најповољније понуде;
- код поступка набавке радова извођења електроинсталација је констатовано да, након што првобитно изабрани понуђача по одлуци о избору од 23.09.2021. године није доставио тражене доказе из члана 45. Закона о јавним набавкама, Комисија није доносила нову одлуку о избору и поништењу претходне одлуке, већ је закључила уговор са другоранганим понуђачем али тек 28.12.2021. године. Поред тога, Комисија није од изабраног добављача тражила достављање доказа из члана 45. Закона о јавним набавкама и тендерске документације јер је сматрала довољним што је наведени понуђач у истом периоду по другом поступку достављао исте доказе.

ПРЕПОРУКА 5

Комисија је дужна да приликом провођења поступака јавних набавки у потпуности поступа у складу са одредбама Закона о јавним набавкама и захтјевима у тендерској документацији у погледу поштовања рокова за провођење процедуре избора најповољнијег понуђача и закључивања уговора о јавној набавци.

ПРЕПОРУКА 6

Комисија је дужна обезбиједити благовремено достављање банкарске гаранције за уредно извршење уговора у складу са условима из тендерске документације како би се избјегли евентуални ризици у каснијој реализацији уговора.

²⁰ Службени гласник БиХ, број 39/14

ПРЕПОРУКА 7

Комисија је дужна водити рачуна о дефинисању рокова за накнадно достаљање доказа од стране изабраног понуђача обухваћених тендерском документацијом у односу на законом прописане рокове и активности везане за жалбени поступак како би све заинтересоване стране биле у прилици у потпуности остварити законом прописана права.

8. КОМЕНТАРИ

Комисија је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину. У коментарима је Комисија изнијела свој став у погледу изражавања мишљења о усклађености и основа за мишљење са резервом, а који се односи на именовање извршног функционера. Будући да нису достављени нови докази нити презентоване нове чињенице који тиму за ревизију нису биле познате током сачињавања извјештаја, текст овог Извјештаја у односу на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину је непромијењен. Детаљно појашњење ставова ревизије дато је у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину, који је достављен руководству Комисије уз коначан Извјештај о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину.

Ревизију у Комисији за 2021. годину обавили су: Наташа Авдаловић - виши ревизор за финансијску ревизију (вођа тима), Аниса Јусић - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Жељко Ћавар - ревизор за финансијску ревизију (члан тима).

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Наташа Авдаловић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Сњежана Баштинац, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије**

Неџад Хајтић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2021. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2021. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2021. годину

Комисија за очување националних споменика БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Проценат (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	1.361.000	0	1.361.000	1.226.960	90
Бруто плате и накнаде	1.064.000	0	1.064.000	996.401	94
Накнаде трошкова запослених	85.000	8.500	93.500	83.718	90
Путни трошкови	18.000	4.200	22.200	18.326	83
Издаци телефонских и поштанских услуга	22.000	0	22.000	14.942	68
Издаци за енергију и комуналне услуге	2.000	800	2.800	2.634	94
Набавка материјала	11.000	0	11.000	10.640	97
Издаци за услуге превоза и горива	7.000	0	7.000	3.476	50
Унајмљивање имовине и опреме	28.000	0	28.000	24.025	86
Издаци за текуће одржавање	9.000	0	9.000	7.666	85
Издаци за осигурање	3.000	0	3.000	1.017	34
Уговорене и друге посебне услуге	112.000	-13.500	98.500	64.115	65
2. Капитални издаци	2.000	0	2.000	0	0
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	
Набавка опреме	2.000	0	2.000	0	0
Набавка осталих сталних средстава	0	0	0	0	
Реконструкција и инвестиционо одржавање	0	0	0	0	
3. Текући грантови	0	0	0	0	0
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	1.363.000	0	1.363.000	1.226.960	90
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
6. Новчане донације	0	607.241	607.241	327.669	54
Донација Кемал Узун-0109020		43.885	43.885	43.885	100
Фонд америчког амбасадора-0109090		74	74		0
Библиотека Комисије-0109230		96	96		0
Рестаурација надгробних споменика Ј.Г.-0109240		15	15		0
ИПА ЕХПО.АУС.-0109250		24.285	24.285		0
Мост на Жепи-0109260		4.000	4.000		0
Црвени крст -0109270		22.392	22.392		0
Рехабилитација крова зграде историјског музеја-0109280		11.108	11.108		0
Превентивна конзервација збирки Земалског музеја БиХ -0109310		500.915	500.915	283.784	57
Моја БиХ моје наслеђе -0109330		471	471		
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	0
8. Укупно (4+5+6+7)	1.363.000	607.241	1.970.241	1.554.629	79

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 02.03.2022. године.

Извршни функционер
Мирзах Фочо

Биланс стања на дан 31.12.2021. године

Комисија за очување националних споменика БиХ

Табела II

Опис	31.12.2021.	31.12.2020.	Проценат (2/3*100)
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	21.220	24.069	88
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	21.220	24.069	88
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
2. Стална средства	28.826	45.815	63
Стална средства	473.975	473.975	100
Исправка вриједности	445.149	428.160	104
Неотписана вриједност сталних средстава	28.826	45.815	63
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	50.046	69.884	72
3. Краткорочне обавезе и разграничења	119.215	128.486	93
Краткорочне текуће обавезе	13.907	19.454	71
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	105.308	109.032	97
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	28.825	45.814	63
Извори средстава	28.825	45.814	63
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	148.040	174.300	85

"Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника неће бити уравнотежен (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило 02.03.2022. године

Извршни функционер
Мирзах Фочо

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Комисије за очување националних споменика Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Комисија) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2021. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са одлукама о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину (Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Комисије.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 17.05.2022. године

Извршни функционер
Мирзах Фочо

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

*PRAVOBRANITELJSTVA
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
PRAVOBRANITELJSTVA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU

Broj: 04-16-1-1010/22

Sarajevo, srpanj 2022. godine

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	3
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	3
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II. PREPORUKE ZA 2021. GODINU (SAŽETAK).....	7
III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI	8
1. KRITERIJI	8
2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA.....	8
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	10
3.1. Ustrojstvo i rukovođenje	11
3.2. Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola.....	12
3.3. Finacijsko upravljanje i kontrola	12
4. PRORAČUN	12
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	13
5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna.....	14
5.1.1. Bruto plaće.....	14
5.2. Pregled prihoda i primitaka	14
5.3. Bilanca stanja	15
5.3.1. Potraživanja.....	15
5.3.2. Popis sredstava i obveza	15
6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA.....	16
7. JAVNE NABAVE.....	17
8. OSTALO	17
8.1. Sudbeni sporovi	17
9. KOMENTARI	18
PRIVICI	18

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvata reviziju financijskih izvješća, i u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Pravobraniteljstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo)** koja obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Pravobraniteljstva prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o **Pravobraniteljstvu** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornost²

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o financijskim izvješćima, skrećemo pozornost na sljedeće:

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

² Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

- *Kašnjenje u dostavljanju Godišnjeg finansijskog izvješća Ministarstvu finansija i trezora BiH i neblagovremeno vršenje popisa potraživanja i obveza (točka 5. i točka 5.3.2. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodstvo **Pravobraniteljstva** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li su finansijska izvješća kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih finansijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaoblazanje unutarnjih kontrola.
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su temeljeni na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Pravobraniteljstva za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Pravobraniteljstva za 2021. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o **Pravobraniteljstvu** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Nakon prijema Izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu, Pravobraniteljstvo nije dostavilo odgovor Uredu za reviziju o poduzetim aktivnostima na realizaciji danih preporuka, u skladu s člankom 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH (točka 2. Izvješća);*
- *Pravobraniteljstvo nije okončalo aktivnosti na donošenju novog Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta (točka 3.1. Izvješća);*
- *Pravobraniteljstvo je nastavilo kontinuirano angažirati osobe putem ugovora o djelu za poslove koji nemaju karakter ugovora o djelu (točka 6. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo **Pravobraniteljstva** je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Pravobraniteljstva**, prema definiranim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 26.07.2022. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II. PREPORUKE ZA 2021. GODINU (SAŽETAK)

Izvrješćem o obavljenoj reviziji za 2021. godinu obuhvaćeno je deset preporuka. Od navedenog broja, tri preporuke se odnose na reviziju finansijskih izvješća, dok je šest preporuka dano zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima. Jedna preporuka se odnosi i na finansijska izvješća i na usklađenost.

Od ukupnog broja danih preporuka, šest preporuka se odnosi na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identificirane i u prethodnim izvješćima, tj. nije bilo značajnijih promjena u cilju njihovog otklanjanja te su, sukladno tome, preporuke ponovljene u 2021. godini.

U tablici koja slijedi (Tablica 1.) prikazani su podaci o danim preporukama za 2021. godinu.

Br. prep.	Točka izvješća	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ³	
			Financijska izvješća	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	2.	Realizacija preporuka iz prethodnih izvješća		●	●	
2.	3.1.	Ustrojstvo i rukovođenje		●		●
3.	3.3.	Financijsko upravljanje i kontrola		●		●
4.	5.	Financijska izvješća	●			●
5.	5.2.	Pregled prihoda i primitaka	●			●
6.	5.3.1.	Potraživanja	●		●	
7.	5.3.2.	Popis sredstava i obveza	●	●		●
8.	6.	Upošljavanje i status angažiranih osoba		●		●
9.	6.	Upošljavanje i status angažiranih osoba		●	●	
10.	7.	Javne nabave		●	●	

Tablica 1. Preporuke za 2021. godinu

³ Pod statusom se podrazumijeva davanje nove ili ponavljanje prethodno dane preporuke. Preporuke dane u prethodnoj godini koje su trebale, ali nisu realizirane su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020.godinu⁴
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom financiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH.

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

Ured za reviziju je u izvješću o finansijskoj reviziji Pravobraniteljstva za 2020. godinu, dao pozitivno mišljenje na finansijska izvješća sa skretanjem pozornosti na kašnjenje u dostavljanju godišnjeg finansijskog izvješća Ministarstvu financija i trezora BiH i neblagovremeno obavljanje popisa potraživanja i obveza te neažurno sravnjenje evidentiranih prihoda u informacijskom sustavu za evidentiranje prihoda i potraživanja s prihodima iskazanim u Glavnoj knjizi trezora. Također, izraženo je i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pozornosti na nedovršene aktivnosti na usvajanju novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i angažiranju osoba putem ugovora o djelu za obavljanje redovitih poslova iz nadležnosti institucije. U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Pravobraniteljstvo nije dostavilo odgovor Uredu za reviziju, iako je to bilo u obvezi učiniti sukladno članku 16. stavak 3. Zakona o reviziji institucija BiH.

⁴ Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je financiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom financiranju donesenim na temelju odobrenog proračuna za 2020.godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Temeljem uvida u poduzete aktivnosti, u narednoj tablici (Tablica 2.) dan je osvrt na realizaciju prethodno danih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

🟢 realizirane preporuke, 🟡 preporuke čija je realizacija u tijeku, 🔴 nerealizirane preporuke, ① preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom razdoblju.

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
1.	Imajući u vidu da već više godina Pravobraniteljstvo radi na izradi novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu kao i posljedice njegovog nedonošenja te neizvjesnost oko donošenja novog zakona o Pravobraniteljstvu, ipak smatramo da je potrebno okončati aktivnosti na njegovom donošenju kako bi isti bio usklađen sa navedenim odlukama Vijeća ministara BiH i potrebama institucije.	Još uvijek nisu okončane aktivnosti u svezi donošenja novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Pravobraniteljstva.	🔴
2.	Pravobraniteljstvo treba kontinuirano provoditi aktivnosti na uspostavljanju sustava financijskog upravljanja i kontrole sukladno važećim propisima, a naročito u dijelu upravljanja rizicima te novim pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu, čija izrada je u tijeku, propisati obvezu rukovoditelja na svim razinama za uspostavljanje, razvoj i provedbu sustava financijskog upravljanja i kontrole. Također, Pravobraniteljstvo je dužno blagovremeno dostavljati Godišnje izvješće o financijskom upravljanju i kontroli Središnjoj harmonizacijskoj jedinici.	Ne provode se aktivnosti vezano za upravljanje rizicima. S obzirom na to kako nije usvojen novi pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Pravobraniteljstva, nije propisana obveza rukovoditelja na svim razinama za uspostavljanje, razvoj i provedbu sustava financijskog upravljanja i kontrole	🔴
3.	Pravobraniteljstvo je dužno Godišnje financijsko izvješće dostaviti nadležnim institucijama u roku koji je određen Zakonom o financiranju institucija BiH i Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH.	Godišnje financijsko izvješće nije dostavljeno nadležnim institucijama u roku koji je određen Zakonom o financiranju institucija BiH i Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH.	🔴
4.	Pravobraniteljstvo treba identificirati sve razlike u izvješćima kako između različitih baza podataka tako i unutar samog ISEP-a te osigurati uvjete za ažurno evidentiranje svih promjena vezanih za prihode i potraživanja kako bi proces njihove naplate bio što efikasniji te kako bi se omogućilo bolje planiranje prihoda Pravobraniteljstva kao i kvalitetnije i potpunije izvješćivanje o dosuđenim, naplaćenim i nenaplaćenim troškovima postupaka i ostalim potraživanjima.	Iako nisu uočene razlike u izvješćima o uplatama između glavne knjige i ISEP-a, i dalje postoje razlike između pojedinih izvješća unutar samog ISEP-a.	🟡

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
5.	Pravobraniteljstvo treba voditi računa o efikasnoj naplati potraživanja i donijeti politike i procedure kojima bi se na adekvatan i sveobuhvatan način regulirao proces naplate potraživanja te osigurati njihovu dosljednu primjenu.	Nisu donesene procedure kojima bi se na adekvatan i sveobuhvatan način regulirao proces naplate potraživanja.	
6.	Potrebno je osigurati blagovremeno evidentiranje svih poslovnih promjena u cilju točnog iskazivanja stanja i knjigovodstvenih podataka na 31.12. kako je to propisano Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH kao i blagovremenu organizaciju popisa potraživanja i obveza koja doprinosi točnom izvješćivanju o iskazanim stanjima istih na kraju godine.	Popis potraživanja i obveza ponovno nije proveden u skladu s propisima.	
7.	Sukladno ranijim preporukama, potrebno je intenzivirati aktivnosti na donošenju novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu kako bi se stvorile pretpostavke da se angažiranje osoba za redovite poslove iz nadležnosti institucije vrši sukladno relevantnim zakonskim propisima na transparentan način, a angažiranje po osnovu ugovora o djelu samo u izuzetnim slučajevima.	Novi pravilnik o unutarnjem ustrojstvu još uvijek nije donesen, tako da je Pravobraniteljstvo nastavilo sa angažiranjem osoba putem ugovora o djelu za obavljanje redovitih poslova iz nadležnosti institucije.	
8.	Pravobraniteljstvo treba osigurati dosljednu primjenu zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti javnih nabava u dijelu objave plana nabava, obavijesti o dodjeli ugovora i obrasca praćenja realizacije zaključenih ugovora.	Pravobraniteljstvo je objavilo plan nabava na svojoj mrežnoj stranici, kao i obavijesti o dodjeli ugovora, ali ne i obrazac za praćenje realizacije zaključenih ugovora.	

Tablica 2. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuke čija je realizacija u tijeku će biti predmetom daljnjeg praćenja do trenutka dok se ne realiziraju u cijelosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizirane. Shodno tome, u ovom izvješću nisu dane nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dan opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Pravobraniteljstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Unutarnja revizija: U skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH⁵ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH⁶, unutarnja revizija

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 49/12 i 69/12

Pravobraniteljstvo je u nadležnosti Jedinice za unutarnju reviziju Ministarstva pravde BiH. U 2021. godini nadležna jedinica je planirala i obavila redovitu i naknadnu unutarnju reviziju u Pravobraniteljstvu na temu procesa obračuna plaća i naknada.

3.1. Ustrojstvo i rukovođenje

Funkciju Pravobraniteljstva vrše pravobranitelj i dva zamjenika pravobranitelja, a u radu im pomažu pomoćnici pravobranitelja. Pravobranitelja i zamjenike pravobranitelja imenuje i razrješava Vijeće ministara BiH. Pravobranitelj za svoj rad odgovara Vijeću ministara BiH i Parlamentarnoj skupštini BiH kojoj je dužan najmanje jednom godišnje podnijeti izvješće. Funkcija pravobranitelja podliježe rotaciji u razdobljima od po osam mjeseci. Vijeće ministara BiH je imenovalo pravobranitelja i dva zamjenika pravobranitelja 27.12.2017. godine na mandatno razdoblje od četiri godine. Mandat aktualnom sazivu rukovodstva Pravobraniteljstva je istekao 27.12.2021. godine, a u vrijeme izrade ovog izvješća (ožujak 2022. godine) procedura imenovanja rukovodstva Pravobraniteljstva nije bila započeta.

Organizacijska struktura je utvrđena Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji Pravobraniteljstva iz 2005. godine i izmjenama iz 2009. godine, kojim su predviđena 23 izvršitelja zajedno s pravobraniteljem i zamjenicima pravobranitelja. Na 31.12.2021. godine u Pravobraniteljstvu je bilo 18 uposlenih.

Prema važećem Pravilniku, poslovi i zadaci iz nadležnosti Pravobraniteljstva obavljaju se u okviru dvije organizacijske jedinice: organizacijska jedinica nositelja pravobraniteljske funkcije i organizacijska jedinica administracije.

Aktivnosti na izradi novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu u skladu s Odlukom o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustrojstva organa uprave Bosne i Hercegovine i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH još uvijek nisu okončane, iako su pokrenute ranijih godina.

Pravobraniteljstvo je 22.12.2021. godine donijelo odluku da obustavlja daljnji rad na izradi novog Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu.

Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Pravobraniteljstva nije usklađen s odlukama Vijeća ministara BiH koje su u primjeni od 2013. godine.

Kao razlog navode činjenicu kako je Ministarstvo pravde BiH upoznalo Pravobraniteljstvo o pripremi Nacrta Zakona o Pravobraniteljstvu BiH, koji

treba biti upućen u daljnju proceduru. Novim zakonom o Pravobraniteljstvu bi se trebao urediti status Pravobraniteljstva na drukčiji način u odnosu na dosadašnji te se predviđaju dodatne nadležnosti, što prema mišljenju Pravobraniteljstva može imati utjecaja na organizacijsku strukturu i sistematizaciju radnih mjesta. Pravobraniteljstvo planira pristupiti izradi novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu nakon usvajanja novog Zakona o pravobraniteljstvu BiH. Nacrt Zakona o Pravobraniteljstvu BiH još uvijek nije upućen u parlamentarnu proceduru. Trenutačno, opisi poslova za određena radna mjesta ne odgovaraju postojećem stanju s obzirom na činjenicu kako je od 2009. godine, kada je donesen Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, došlo do promjena u zakonskoj regulativi te organizaciji određenih poslova na razini institucija BiH.

PREPORUKA 1

Imajući u vidu posljedice nedonošenja novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu te neizvjesnost glede donošenja novog Zakona o Pravobraniteljstvu BiH, ipak smatramo kako je potrebno uskladiti pravilnik o unutarnjem ustrojstvu s odlukama Vijeća ministara BiH i potrebama institucije.

3.2. Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola

Kao i prethodne godine, ponovno su uočene određene slabosti u funkcioniranju unutarnjih kontrola koje se odnose na nedosljednu primjenu određenih zakonskih i internih propisa. Unatoč ukazivanju rukovodstvu Pravobraniteljstva na rizike te potrebu jačanja sustava unutarnjih kontrola u dijelu nadzora i monitoringa nad obavljanjem financijskih poslova, nisu poduzimane aktivnosti po tom pitanju te je i dalje značajan dio poslova koji se odnosi na materijalno-financijsko poslovanje dodijeljen jednoj osobi, stručnom savjetniku za financijske poslove, a da pri tom nije osigurano adekvatno razgraničenje dužnosti kod određenih poslova te adekvatan nadzor i kontrola nad aktivnostima i poslovima koje obavlja ta osoba. Nadalje, radno mjesto tajnika Pravobraniteljstva nije popunjeno.

Napominjemo kako je rukovodstvo Pravobraniteljstva odgovorno za uspostavljanje organizacije i sustava unutarnjih kontrola koji će osigurati usuglašenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.3. Financijsko upravljanje i kontrola

Pravobraniteljstvo je prethodnih godina, u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH⁷, Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH, sačinilo mape i opise poslovnih procesa te definiralo i procijenilo rizike. Usvojena su interna pravila i procedure koje se odnose na procese prihoda, rashoda, upravljanja imovinom i obvezama i javnih nabava.

Pravobraniteljstvo nije donijelo godišnje akcijske planove za uspostavu i unapređenje sustava unutarnjih financijskih kontrola za 2021. godinu sukladno Operativnom godišnjem akcijskom planu Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH. Nadalje, Pravobraniteljstvo nije uspostavilo registar rizika i sustav izvješćivanja rukovoditelja institucije o najznačajnijim rizicima, te nije definiralo obveze rukovoditelja na svim razinama za uspostavljanje, razvoj i provođenje sustava financijskog upravljanja i kontrole.

Dostavljeno je Godišnje izvješće o financijskom upravljanju i kontroli za 2021. godinu Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH. U navedenom izvješću nisu navedene mjere koje Pravobraniteljstvo planira poduzeti za daljnji razvoj financijskog upravljanja i kontrole.

PREPORUKA 2

Pravobraniteljstvo treba kontinuirano provoditi aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sustava financijskog upravljanja i kontrole shodno važećim propisima i naprijed navedenim slabostima.

4. PRORAČUN

Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na temelju odredbi Zakona o financiranju institucija BiH, na kvartalnoj razini, donosilo tijekom

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

godine odluke o privremenom financiranju⁸ koristeći kao temelj odobreni proračun za 2020. godinu⁹.

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹⁰, Pravobraniteljstvu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 1.579.000 KM (tekući izdaci 1.467.000 KM i kapitalni izdaci 112.000 KM).

Pravobraniteljstvu su, u skladu s odlukama o privremenom financiranju, kroz operativne planove proračuna u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 1.579.000 KM. Ukupna realizacija sredstava odobrenih na temelju odluka o privremenom financiranju u 2021. godini iznosi 1.027.094 KM. Pravobraniteljstvo nije raspolagalo sredstvima namijenjenim za kapitalne rashode zbog neusvojenog proračuna za tekuću godinu.

Ministarstvo financija i trezora BiH je, na temelju zahtjeva Pravobraniteljstva donijelo odluku o prestrukturiranju rashoda Pravobraniteljstva u ukupnom iznosu od 14.000 KM. Odlukom su povećana raspoloživa sredstva na poziciji putnih troškova (4.000 KM), troškova materijala (6.000 KM) i troškova tekućeg održavanja (4.000 KM), a umanjena sredstva na poziciji naknada troškova uposlenih (14.000 KM).

5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Pravobraniteljstvo je sačinilo Godišnje financijsko izvješće za 2021. godinu i dostavilo ga mjerodavnim tijelima i institucijama sukladno važećim propisima. Rok za predaju godišnjeg izvješća je bio 01.03.2022. godine, a Pravobraniteljstvo je isti dostavilo Ministarstvu financija i trezora tek 09.03.2022. godine. Također, konstatirano je kako u setu dokumenata koji čini financijsko izvješće, Ministarstvu financija i trezora BiH nije dostavljen Obrazac 1- Pregled prihoda, primitaka i financiranja. Sugerirano je Pravobraniteljstvu da ovaj obrazac naknadno dostavi Ministarstvu financija i trezora BiH.

PREPORUKA 3

Pravobraniteljstvo je dužno godišnje financijsko izvješće dostaviti nadležnim institucijama u roku koji je određen Zakonom o financiranju institucija BiH i Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH.

Godišnje izvješće je sačinjeno sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Instrukciji za sačinjavanje godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna proračunskih korisnika za razdoblje 01.01. - 31.12.2021. godine. Pravobraniteljstvo je u zabilješkama uz financijska izvješća obrazložilo bilančne pozicije i izvršenje proračuna po svim pozicijama, izuzev potraživanja po predmetima koje Pravobraniteljstvo vodi u svom informacijskom sustavu.

PREPORUKA 4

Pravobraniteljstvo treba u zabilješkama uz financijska izvješća objelodaniti informaciju o vrsti i ročnoj strukturi potraživanja evidentiranih u pomoćnim evidencijama.

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.027.095 KM, što je za 53.580 KM više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Veće izvršenje se najvećim dijelom odnosi na više realizirane rashode za bruto plaće i naknade troškova uposlenih.

Financijski značajni rashodi iz proračuna za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (714.222 KM), ugovorene i druge posebne usluge (112.525 KM) i naknade troškova uposlenih (84.410 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 714.222 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 416.822 KM, a porezi i doprinosi 297.400 KM. Bruto plaće i naknade su za 45.185 KM veće u odnosu na prethodnu godinu. Bruto plaće u Pravobraniteljstvu su isplaćene za prosječno 19 uposlenih.

Raspoređivanje uposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini Pravobraniteljstvo je nastavilo s primjenom Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda¹¹. Ukupno 13 uposlenih je napredovalo unutar platnih razreda. Napredovanje je u svim slučajevima provedeno na temelju ocjene rada. Tijekom revizije nisu konstatirane poteškoće u primjeni Metodologije ili uočene dvojbe za postupanje u konkretnim slučajevima.

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, iskazani su u iznosu od 194.670 KM, što je za 254.675 KM manje u odnosu na prihode i primitke planirane za 2020. godinu. Prihodi se odnose na prihode od naknada troškova postupka (193.785 KM) i ostale prihode (885 KM). Uvidom u izvješća iz ISEP-a (informacijski sustav za evidentiranje potraživanja) ponovno smo, kao i prethodne godine, ustanovili da različita izvješća daju i različite informacije o istim stvarima. Tako npr. prema izvješću „Evidencija potraživanja Pravobraniteljstva za razdoblje 2003-2021.“ ukupna potraživanja s 31.12.2021. godine iznose 10.254.200 KM, a prema izvješću „Kartica predmeta i dužnika Pravobraniteljstva“ potraživanja iznose 10.309.166 KM. Postupcima revizije ponovno smo ustanovili kako se uplate po pojedinim predmetima vrše u ratama, uz suglasnost Pravobraniteljstva, a u jednom slučaju smo ustanovili kako je Pravobraniteljstvo povuklo prijedlog za izvršenje protiv dužnika. Iako u Pravobraniteljstvu postoji nekoliko internih akata koji se odnose na naplatu potraživanja, istim nije na sveobuhvatan način reguliran proces naplate potraživanja, eventualno obračunavanje zateznih kamata u slučaju neblagovremenog plaćanja dosuđenih troškova postupka, pravni temelj za odobravanje plaćanja u ratama i slično.

PREPORUKA 5

Pravobraniteljstvo treba donijeti politike i procedure kojima bi se na adekvatan i sveobuhvatan način regulirao proces naplate potraživanja.

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

5.3. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2021. godine u aktivi je iskazana neotpisana vrijednost stalnih sredstava u ukupnom iznosu od 59.010 KM i kratkoročna potraživanja u iznosu od 692 KM. U pasivi su iskazane kratkoročne tekuće obveze u iznosu od 32.868 KM, obveze prema uposlenima u iznosu od 78.826 KM te izvori sredstava u iznosu od 59.010 KM.

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u prilogu Izvješća.

5.3.1. Potraživanja

Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH precizirano je kako su potraživanja rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduća financijska imovina proračuna, odnosno proračunskih korisnika, koja se potražuju od trećih osoba i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti. Konstatirali smo kako potraživanja po predmetima koje Pravobraniteljstvo vodi u svom informacijskom sustavu nisu iskazana u glavnoj knjizi i financijskim izvješćima Pravobraniteljstva. Predmetna potraživanja nisu bila niti predmet popisa. Naime, radi se o potraživanjima (predmetima) koja su nakon implementacije informacijskog sustava u okviru projekta „Uvođenje i implementacija informacijskog sustava upravljanja predmetima Pravobraniteljstva BiH i sustava praćenja prihoda (ISEP)” unesena u navedeni informacijski sustav.

PREPORUKA 6

Preporučamo Pravobraniteljstvu da u suradnji s Ministarstvom financija i trezora BiH poduzme aktivnosti na iznalaženju odgovarajućeg modela za knjigovodstveno evidentiranje potraživanja u Glavnu knjigu.

5.3.2. Popis sredstava i obveza

Popisno povjerenstvo je izvršilo popis imovine i obveza s 31.12.2021. godine. Izvješće povjerenstva, na kojem nije naveden datum izrade, usvojeno je od strane rukovodstva tek 25.3.2022. godine, što ukazuje na to kako popis nije završen blagovremeno. Također, izvršen je i popis potraživanja ali su popisom obuhvaćena samo potraživanja koja su iskazana u Glavnoj knjizi, dok potraživanja na temelju dosuđenih troškova parničnih postupaka, koja nisu evidentirana u Glavnoj knjizi, nisu bila predmet popisa. Time zaključujemo kako popis imovine nije bio sveobuhvatan.

PREPORUKA 7

Pravobraniteljstvo treba popis potraživanja i obveza organizirati blagovremeno te istim obuhvatiti sva potraživanja, a sve u cilju točnog izvješćivanja o iskazanim stanjima imovine i obveza na koncu godine.

6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA

Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020. godinu, Pravobraniteljstvu je odobreno 20 uposlenih. Na 31.12.2021. godine, Pravobraniteljstvo je imalo 18 uposlenih, od čega je 15 uposlano na neodređeno vrijeme, a tri osobe na određeno vrijeme.

U razdoblju od 01.01. do 31.12.2021. godine nije bilo novih prijema po bilo kojem osnovu, dok je za jednog rukovodećeg državnog službenika prestao radni odnos zbog ispunjenja zakonskih uvjeta za odlazak u mirovinu. Pravobraniteljstvo je ocijenilo državne službenike i uposlenike te je izvješća o ocjenjivanju državnih službenika prosljedilo Agenciji za državnu službu BiH.

Ugovori o djelu: Izdaci na temelju ugovora o djelu u 2021. godini su realizirani u neto iznosu od 61.339 KM što je za 3.211 KM manje nego u 2020. godini. Tijekom godine, putem ugovora o djelu bilo je angažirano ukupno deset izvršitelja. Planirani proračun za ove

Angažmani temeljem ugovora o djelu prisutni su dulje vremensko razdoblje i odnose se na poslove koji su isti ili slični poslovima redovitih radnih mjesta.

namjene iznosio je 62.250 KM, a izdaci po ovom osnovu isplaćeni su na mjesečnoj razini u rasponu od 239 KM do 1.150 KM. Pravobraniteljstvo je i u 2021. godini angažiralo osobe temeljem ugovora o djelu za poslove koji se nalaze u opisu poslova postojećih radnih mjesta (tri osobe) te za poslove koji nisu sistematizirani, a predmet ugovora nije određeni posao, odnosno konkretna zaokružena cjelina koja za rezultat ima određeni proizvod i koji nisu privremenog karaktera već je angažiranje vršeno u kontinuitetu tijekom godine. Angažiranje na temelju ugovora o djelu konstantno je prisutno u dužem vremenskom razdoblju i pored preporuka danih u prethodnim revizijskim izvješćima. Smatramo kako ovakvo kontinuirano angažiranje nema karakter ugovora o djelu za koji se u pravilu isplaćuje jednokratna naknada.

PREPORUKA 8

Pravobraniteljstvo angažiranje na temelju ugovora o djelu treba vršiti samo u izuzetnim slučajevima za konkretne i nesistematizirane poslove, a angažiranje osoba za poslove iz opisa sistematiziranih radnih mjesta treba vršiti u skladu s relevantnim zakonskim propisima koji reguliraju upošljavanje u institucijama BiH na transparentan način.

Umirovljenje državnih službenika i uposlenika: Prema odredbama Zakonu o državnoj službi u institucijama BiH, radni odnos prestaje kada državni službenik navršši 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja ili 40 godina staža osiguranja, neovisno o godinama života. Utvrđeno je kako je jedan rukovodeći državni službenik koncem srpnja 2021. godine ispunio uvjet za odlazak u mirovinu, navršavanjem 65 godina starosti. Međutim, Pravobraniteljstvo je tek u prosincu 2021. godine pokrenulo i izvršilo postupak njegovog umirovljenja.

PREPORUKA 9

Pravobraniteljstvo je dužno voditi evidenciju o uposlenima vezano za ispunjenje uvjeta za odlazak u mirovinu te postupak umirovljenja vršiti u skladu sa zakonski definiranim rokovima.

7. JAVNE NABAVE

Pravobraniteljstvo je donijelo Plan javnih nabava za 2021. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama¹². Za provođenje postupaka javnih nabava imenovano je jedno povjerenstvo koje evaluira ponude, dok sve ostale poslove obavlja stručni savjetnik za financijske poslove (priprema tenderske dokumentacije, sačinjavanje zapisnika, objavljivanje itd.). Plan nabava Pravobraniteljstva je objavljen na mrežnoj stranici institucije. Prema prezentiranim podacima¹³, Pravobraniteljstvo je u 2021. godini provelo 18 postupaka javnih nabava. Od navedenog broja, Pravobraniteljstvo je provelo jedan konkurentski postupak u vrijednosti od 2.000 KM.

Osim navedenog, Pravobraniteljstvo je putem izravnog sporazuma izvršilo nabave u vrijednosti od 29.093 KM. Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je 31.093 KM.

Revizijom procesa javnih nabava (nabava goriva - 47.000 KM, nabava usluga hostinga web stranice – 2.000 KM), konstatirali smo sljedeće slabosti i nedostatke:

- Zakonom o javnim nabavama propisano je kako ugovorni organ mora objaviti godišnji plan nabava. Konstatirano je kako je Pravobraniteljstvo donijelo Plan nabava za 2021. godinu, ali da provođenje procedura nabava nije pratilo planiranu dinamiku. Tako je npr. okončanje postupka nabave goriva i materijala za održavanje vozila planirano u lipnju 2021. godine, a završeno je tek u veljači 2022. godine. Postupak nabave uređskog materijala je planiran da bude završen u lipnju, a završen je tek u listopadu 2021. godine. Nabave usluga hostinga web stranice i hostinga programa informacijskog sustava su po planu trebalo da budu završene u svibnju, a završene su u prosincu, odnosno studenom 2021. godine itd. Navedeno je za posljedicu imalo nabave od prethodnih dobavljača s kojima je ugovor istekao (nabava goriva i materijala za održavanje vozila), odnosno nepokrivenost ugovorom o pružanju usluga (usluge hostinga web stranice);
- obrazac praćenja realizacije zaključenih ugovora nije objavljen na mrežnoj stranici Pravobraniteljstva.

PREPORUKA 10

Pravobraniteljstvo treba unaprijediti sustav unutarnjih kontrola prilikom provođenja procedura javnih nabava, vodeći računa o planiranoj dinamici provođenja istih.

8. OSTALO

8.1. Sudbeni sporovi

Pravobraniteljstvo je tužena stranka u jednom parničnom postupku pred Sudom BiH. Radi se o sporu koji je pokrenuo dio uposlenika Pravobraniteljstva zbog navodne diskriminacije i naknade štete zbog isplate većeg iznosa na ime neto plaće uposlenima u Pravobraniteljstvu s prebivalištem u Republici Srpskoj u odnosu na uposlene s prebivalištem u Federaciji BiH. Time je, navodno, došlo do kršenja načela “ista plaća za isti posao” iz članka 3. a) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine. Prvostupanjskom presudom od 23.02.2022. godine odbijen je tužbeni zahtjev.

¹² Službeni glasnik BiH, broj 39/14

¹³ Podaci iz tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

9. KOMENTARI

Pravobraniteljstvo nije u ostavljenom roku dostavilo komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2021. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće, bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Pravobraniteljstvu za 2021. godinu obavili su: Danijel Jozić - viši revizor za financijsku reviziju (voditelj tima), Srđan Krajišnik - revizor za financijsku reviziju (član tima), Nerman Velić – IT revizor (član tima) i Armin Korać – mlađi revizor za financijsku reviziju (član tima).

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

Danijel Jozić, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete financijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Tablica III. – Pregled prihoda i primitaka za 2021.godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	1,467,000	0	1,467,000	1,027,095	70
Bruto plaće i naknade	759,000	0	759,000	714,222	94
Naknade troškova uposlenih	125,000	-14,000	111,000	84,410	76
Putni troškovi	26,000	4,000	30,000	28,864	96
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	27,000	0	27,000	20,391	76
Izdaci za energiju i komunalne usluge	1,000	0	1,000	398	40
Nabava materijala	17,000	6,000	23,000	19,592	85
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	20,000	0	20,000	16,280	81
Unajmljivanje imovine i opreme	12,000	0	12,000	11,354	95
Izdaci za tekuće održavanje	13,000	4,000	17,000	17,000	100
Izdaci za osiguranje	6,000	0	6,000	2,058	34
Ugovorene i druge posebne usluge	461,000	0	461,000	112,525	24
2. Kapitalni izdaci	112,000	0	112,000	0	0
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	112,000	0	112,000	0	0
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	1,579,000	0	1,579,000	1,027,095	65
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno (4+5+6+7)	1,579,000	0	1,579,000	1,027,095	65

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo dana 09.03.2022. godine.

Pravobranitelj

Mariofil Ljubić

Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine

Tablica II.

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, kratko. potraživanja, razgraničenja i zalihe	692	1,625	43
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	692	1,625	43
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	59,010	85,889	69
Stalna sredstva	337,511	348,661	97
Ispravka vrijednosti	278,501	262,773	106
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	59,010	85,889	69
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	59,702	87,514	68
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	111,694	105,666	106
Kratkoročne tekuće obveze	32,868	39,673	83
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	78,826	65,993	119
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	59,010	85,889	69
Izvori sredstava	59,010	85,889	69
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	170,704	191,555	89

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika neće biti uravnotežena (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo dana 09.03.2022. godine

Pravobranitelj
Mariofil Ljubić

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine

Tablica III.

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	300,000	0	300,000	194,670	65
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	0	0	0	0	
Ostali prihodi	0	0	0	885	
Novčane kazne (neporezne prirode)	300,000	0	300,000	193,785	65
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od financijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	300,000	0	300,000	194,670	65

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 09.03.2022. godine

Pravobranitelj
Mariofil Ljubić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Pravobraniteljstva sigurnosti Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2021. godinu budu izrađena u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati u skladu s odlukama o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim naputcima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Pravobraniteljstva.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 17.03.2022. godine

Pravobranitelj

Mariofil Ljubić

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*SLUŽBE ZA POSLOVE SA STRANCIMA
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**SLUŽBE ZA POSLOVE SA STRANCIMA
ZA 2021. GODINU**

Broj: 02-16-1-1002/22

Sarajevo, juli 2022. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	5
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	5
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	7
II	PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)	9
	Prihodi od taksi i posebnih naknada	Error! Bookmark not defined.
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	10
1.	KRITERIJI	10
2.	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	10
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	13
3.1.	Organizacija i rukovođenje	13
3.2.	Finansijsko upravljanje i kontrola	15
3.3.	Interna revizija	15
4.	BUDŽET	15
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	16
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	16
5.1.1.	Bruto plaće	17
5.1.2.	Izdaci za upotrebu vozila	17
5.2.	Pregled prihoda i primitaka	Error! Bookmark not defined.
5.2.1.	Prihodi od taksi i posebnih naknada	18
5.3.	Bilans stanja	19
6.	ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAŽOVANIH LICA	20
7.	JAVNE NABAVKE	23
8.	KOMENTARI	24
	PRILOZI	24

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja, i u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Službe za poslove sa strancima (u daljem tekstu: Služba)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Službe prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Službe u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Naplaćeni prihodi evidentirani u Glavnoj knjizi nisu srađnjeni u potpunosti sa pomoćnim evidencijama na način propisan Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta u institucijama BiH (tačka 5. 2. Izvještaja).*

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Službe je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja Službe za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Službe za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Službe u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Služba nije uskladila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH (tačka 3.1 Izvještaja);*
- *Služba je tokom cijele godine angažovala osobe putem ugovora o djelu za obavljanje poslova koj isu isti ili slični poslovima sistematizovanih radnih mjesta (tačka 6. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Službe je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Službe, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 25.7.2022. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GENERALNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)

Izvještajem o obavljenoj reviziji za 2021. godinu obuhvaćeno je šest preporuka koje su date zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Od ukupnog broja datih preporuka, pet preporuka se odnosi na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identifikovane i u prethodnim izvještajima, tj. nije bilo značajnijih promjena u cilju njihovog otklanjanja te su, shodno tome, preporuke ponovljene u 2021. godini.

U tabeli koja slijedi (Tabela 1.) prikazani su podaci o datim preporukama za 2021. godinu.

Br. prep.	Tačka izvještaja	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ²	
			Finansijski izvještaji	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	3.1.	Organizacija i rukovođenje		●	●	
2.	3.3.	Finansijsko upravljanje i kontrola		●		●
3.	5.1.2.	Izdaci za upotrebu vozila		●		●
4.	6.	Zapošljavanje i status angažovanih lica		●		●
5.				●		●
6.				●		●

Tabela 1. Preporuke za 2021. godinu

² Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu³
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi BiH i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o Službi za poslove sa strancima

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Službe za 2020. godinu, dao mišljenje sa rezervom na finansijske izvještaje zbog toga što naplaćeni prihodi Službe nisu bili savršeni na način propisan Pravilnikom o računovodstvu u institucijama BiH. Dato je pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pažnje na obračun plaće primjenom neodgovarajućih koeficijenata za pojedine zaposlene, korištenje jednog broja specijalizovanih službenih vozila suprotno važećem internom pravilniku o specijalizovanim vozilima Službe te prijem na određeno vrijeme bez provođenja konkursne procedure i angažman dvije osobe putem ugovora o djelu za poslove sistematizovanih radnih mjesta Službe.

³ Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je finansiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom finansiranju donesenim na osnovu odobrenog budžeta za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Služba je postupila u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestila nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu. Služba je sačinila akcioni plan za realizaciju preporuka iz Izvještaja za 2020. godinu.

Na osnovu uvida u preduzete aktivnosti, u narednoj tabeli (Tabela 2.) dat je osvrt na realizaciju prethodno datih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizovane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u toku, ✖ nerealizovane preporuke, ⓘ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
1.	Potrebno je da Služba izmjeni interne procedure stvaranja obaveza i procedure praćenja i naplate prihoda u cilju njihovog usklađivanja sa zakonskim propisima, čime bi se osigurala njihova puna primjena.	Služba je u 2021. godini donijela nekoliko instrukcija vezanih za praćenje naplate prihoda i izradila novu proceduru stvaranja obaveza.	✔
2.	Služba treba osigurati da se obavljanje poslova budžeta, planiranja i izvještavanja riješi na trajnoj osnovi, a ne putem privremenih saglasnosti ili bez njih.	Radno mjesto za poslove planiranja i izvještavanja o budžetu nije popunjeno tako da navedene poslove privremeno obavlja državni službenik u Službi. Planom zapošljavanja državnih službenika u 2022. godini predviđeno je popunjavanje predmetnog radnog mjesta.	●
3.	Neophodno je da Služba nastavi sa aktivnostima na daljem razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, te uz ostale aktivnosti odredi osobu koja je zadužena za finansijsko upravljanje i kontrolu.	Služba nije poduzimala aktivnosti u 2021. godini na daljem razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole dok je u januaru 2022. godine zadužila osobu za finansijsko upravljanje i kontrolu.	✖
4.	Služba je dužna da donese interne akte o korištenju doniranih vozila na način kako je to uređeno postojećim pravilnikom Vijeća ministara BiH.	Služba je donijela Uputstvo o načinu korištenja doniranih specijalizovanih službenih vozila 18.5.2021. godine.	✔
5.	Služba treba izmijeniti internu odluku o korištenju vozila tokom 24 sata i usuglasiti je sa odredbama Pravilnika o službenim specijalizovanim vozilima, te na taj način osigura korištenje u skladu sa odobrenim namjenama i poslovima za koje su odobrena specijalizovana vozila.	Služba je 18.5.2021. godine donijela Odluku o odobravanju korištenja službenog vozila Službe kojom se odobrava upotreba tokom 24 sata direktoru, zamjeniku direktora i pomoćniku direktora. Ovom odlukom stavljena je van snage odluka iz 2017. godine kojom je 27 specijalizovanih vozila dato na raspolaganje zaposlenima 24 sata.	✔
6.	Služba treba nastaviti sa kontrolnim aktivnostima u procesu korištenja vozila i od svih organizacionih jedinica zahtijevati popunjavanje podataka na osnovu kojih se može potvrditi namjensko korištenje vozila i provjera računa u pogledu tačnosti fakturisanih količina.	Na testiranim nalogima za upotrebu službenih vozila uočeni su nedostaci u pogledu neupisivanja pređene kilometraže, potpisa osobe koja je upravljala vozilom i sl. Služba fakture za gorivo uparuje sa pojedinačnim fizikalnim računima nabavke goriva.	✖

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
7.	Služba je dužna uspostaviti sistem interne kontrole naplate prihoda i posvetiti se rješavanju problematike sravnjenja prihoda, poštujući propise koji uređuju oblast računovodstvenih politika i procedura. Neophodno je preduzeti radnje na iznalaženju adekvatnog modaliteta kontrole i sravnjenja prihoda iskazanih u glavnoj knjizi i pomoćnoj evidenciji.	Iako su poduzete aktivnosti na sravnjenju prihoda tako da je razlika između pomoćnih evidencija i glavne knjige značajno smanjena u odnosu na prethodnu godinu i dalje postoji prostor za unapređenje sistema interne kontrole naplate prihoda.	
8.	Potrebno je da Služba uspostavi saradnju sa institucijama na osnovu čijih radnji se ostvaruju prihodi evidentirani na organizacionom kodu Službe, radi dobijanja podataka o izdatim dokumentima i sravnjenju sa prihodima.	Iako se Služba obraćala Ministarstvu finansija i trezora BiH, još uvijek nije riješeno pitanje prihoda koji se evidentiraju na organizacionom kodu Službe, a ostvaruju se na osnovu radnji drugih institucija.	
9.	U izvještajima o naplaćenim prihodima Služba treba koristiti zvanične podatke iz postojeće evidencije novčanih kazni, te prilikom sravnjenja utvrditi odstupanja između te evidencije i podataka u glavnoj knjizi.	Poređenjem podataka iz pomoćnih evidencija i glavne knjige sa evidencijom iz registra novčanih kazni konstatovali smo da postoji zanemariva razlika između istih.	
10.	Prilikom popisa Služba treba obuhvatiti sve pozicije u okviru imovine i obaveza koje su prikazane u glavnoj knjizi i bilansu stanja.	Služba je prilikom popisa imovine i obaveza za 2021. godinu obuhvatila sve pozicije prikazane u glavnoj knjizi i bilansu stanja.	
11.	Raspisivanje javnog oglasa treba biti zasnovano na stvarnim potrebama i na zakonskim odredbama koje odgovaraju činjeničnom stanju.	S obzirom na to da Služba u 2021. godini nije raspisivala javni oglas za popunu radnih mjesta zbog nedobijanja mišljenja i saglasnosti Ministarstva finansija i trezora BiH i Vijeća ministara BiH za zapošljavanje nije bilo moguće ocijeniti realizaciju date preporuke.	
12.	Služba je dužna upošljavanje na određeno vrijeme vršiti provođenjem konkursne procedure, a zapošljavanje bez konkursne procedure koristiti samo u opravdanim slučajevima propisanim zakonskim odredbama.	I ove godine prisutna su dva angažmana zaposlenika na određeno vrijeme duže od tri mjeseca bez provođenja konkursne procedure.	
13.	Obavljanje poslova drugog radnog mjesta koje je trajnijeg karaktera Služba treba realizirati putem internog premještanja i donošenjem rješenja za radno mjesto na koje se vrši premještanje.	Ponovo su uočeni slučajevi obavljanja poslova drugog radnog mjesta za koje nisu izdata rješenja.	
14.	Služba treba osigurati da se obavljanje poslova trajnog karaktera, na sistematizovanim radnim mjestima, vrši na način propisan zakonskim propisima.	I dalje je prisutan angažman dvije osobe angažovane po osnovu ugovora o djelu za obavljanje informatičkih poslova.	
15.	Potrebno je da Služba uredi proces angažovanja prevodilaca formiranjem liste ovlaštenih prevodilaca koje će angažovati u slučaju potrebe, na osnovu zaključenog ugovora za konkretan posao.	Služba je provela postupak nabavke usluga prevodenja i formirala listu odnosno zaključila ugovore sa izabranim prevodiocima.	

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
16.	Služba treba objaviti izmjene i dopune plana nabavki koje sadrže postupke za koje je propisana obaveza objavljivanja.	Služba objavljuje izmjene i dopune plana nabavki za postupke koje je obavezno objavljivati.	
Br. prep.	Preporuke iz izvještaja ranijih godina	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja ranijih godina	Status
13	U postupcima javne nabavke vozila potrebno je utvrditi tehničku specifikaciju koja omogućava konkurenciju kroz dostavljanje ponuda više ponuđača, uz dokumentovanje rezultata istraživanja tržišta u pogledu zadovoljenosti konkurencije (2018. godina)	S obzirom na to da u 2021. godini nisu data na raspolaganje sredstva za kapitalna ulaganja nije bilo moguće ocijeniti realizaciju preporuke.	II
14.	Sugerišemo Službi da, prilikom planiranja nabavke kompjuterske opreme, razmotri podjelu na lotove u cilju pribavljanja više ponuda i eventualnog postizanja povoljnijih efekata nabavke (2018.godina)	S obzirom na to da u 2021. godini nisu data na raspolaganje sredstva za kapitalna ulaganja nije bilo moguće ocijeniti realizaciju preporuke.	II

Tabela 2. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuke čija je realizacija u toku će biti predmetom daljeg praćenja do trenutka dok se ne realizuju u potpunosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizovane. Shodno tome, u ovom izvještaju nisu date nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Služba je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Organizacija i rukovođenje

Unutrašnja organizacija i način rada Službe utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji na koji je Vijeće ministara BiH dalo saglasnost 2009. godine. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Službe uređen je način rada i rukovođenja Službe, te opis radnih mjesta državnih službenika i zaposlenika. Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 310 izvršilaca.

Prema važećem Pravilniku, poslovi i zadaci iz nadležnosti Službe obavljaju se u okviru sljedećih organizacijskih jedinica: Kabinet direktora, dva ureda (ured za strateško planiranje, analizu i statistiku i ured za unutrašnju kontrolu), tri osnovne organizacione jedinice/sektora (za operativnu podršku, za readmisiju, prihvati i smještaj i za administraciju), i 16 organizacionih jedinica/terenskih centara.

Služba nije okončala aktivnosti oko usklađivanja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa

Aktivnosti Službe u cilju usklađivanja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH još uvijek nisu okončane iako je rok za usklađivanje bio 2014. godina.

Odlukom Vijeća ministara BiH o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave BiH⁴ i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH.⁵

Naime Služba je prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji 31.3.2020. godine uputila Ministarstvu finansija i trezora BiH radi pribavljanja mišljenja. Ranije je pribavljeno mišljenje Ministarstva pravde BiH a 14.4.2021. godine je pribavljeno mišljenje Ureda za zakonodavstvo BiH. U odnosu na postojeći pravilnik o unutrašnjoj organizaciji prijedlogom novog pravilnika predviđena su 334 sistematizovana radna mjesta što je za 24 radnih mjesta više u odnosu na postojeći pravilnik. Prijedlogom pravilnika uvećan je udio inspekcijskih poslova što je stvorilo potrebu za uvećanjem radnih mjesta inspektora za strance (35 novih inspektora za strance) što je obrazloženo kadrovskim jačanjem i kako bi se adekvatno odgovorilo na situaciju povećanog priliva migranata. Ministarstvo finansija i trezora BiH je 18.5.2021. godine u svom mišljenju na predmetni prijedlog pravilnika između ostalog dalo primjedbu da je za pojedina radna mjesta utvrđen status inspektora za strance iako se u okviru istih ne obavljaju poslovi inspekcijskog nadzora i da je za pojedina radna mjesta traženo posjedovanje IV ili V stepena stručne spreme ali uzimajući u obzir princip „ista plaća za isti ili sličan posao“, preporučuje da se utvrdi posjedovanje samo IV ili samo V stepena stručne spreme. Na kraju je traženo da se u prijedlog pravilnika ugrade sugestije te da se nakon toga ponovo dostavi Ministarstvu finansija i trezora BiH.

Služba je 30.11.2021. godine dostavila korigovani prijedlog pravilnika za ponovno mišljenje Ministarstvu finansija i trezora BiH. S obzirom na to da Ministarstvo finansija i trezora BiH nije dostavilo odgovor, Služba je 2.3.2022. godine uputila urgenciju za postupanje po dostavljenom prijedlogu pravilnika kako bi se isti uputio u dalju proceduru Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje.

Ministarstvo finansija i trezora BiH je dostavilo mišljenje u junu 2022. godine u kojem ponovo navodi primjedbe u pogledu utvrđivanja statusa inspektora za strance i u pogledu razvrstavanja radnih mjesta srednje stručne spreme u platne razrede. U vezi sa tumačenjem radnih mjesta u Službi koja treba da imaju status inspektora za strance, sugerisano je Službi da zatraži stav i mišljenje resornog ministarstva i nakon što pribavi mišljenje i u Prijedlog pravilnika ugradi date preporuke, ponovo im dostavi isti radi davanja konačnog mišljenja.

PREPORUKA 1

Služba je dužna preduzeti sve potrebne aktivnosti na usklađivanju pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH.

Službom rukovodi direktor imenovan u decembru 2015. godine na mandatni period od pet godina. Ministarstvo sigurnosti BiH u decembru 2020. godine raspisalo je javni oglas za popunu radnog mjesta direktora ali procedura još nije okončana.

Služba je 27.1.2022. godine obavijestila Ministarstvo sigurnosti BiH da zamjeniku direktora Službe mandat ističe 16.5.2022. godine.

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

3.2. Finansijsko upravljanje i kontrola

Služba je sačinila osnovne dokumente potrebne za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole (Mapu poslovnih procesa i registar rizika), postupajući u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH⁶, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH.

Služba ove godine kao i prethodne nije preduzimala aktivnosti na procjenjivanju funkcionisanja sistema finansijskog upravljanja i kontrole i ažuriranju kreiranih dokumenata u cilju unaprjeđenja navedenog sistema.

Služba je osobu zaduženu za finansijsko upravljanje i kontrolu i koordinaciju uspostavljanja procesa upravljanja rizicima imenovala u januaru 2022. godine.

Obrazac Godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli za 2021. godinu Služba je popunila i dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH.

Uvidom u Godišnji izvještaj o finansijskom upravljanju i kontroli, konstatovano je da Služba nije navela aktivnosti i mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole u narednom periodu.

PREPORUKA 2

Služba treba kontinuirano provoditi aktivnosti na unaprjeđenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole pri čemu godišnje samoprocjene sistema mogu biti osnov za planiranje tih aktivnosti.

3.3. Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH⁷ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinice interne revizije u institucijama BiH⁸ za obavljanje interne revizije u Službi nadležna je Jedinica interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH. Jedinica interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH nije donijela godišnji plan interne revizije u Službi za 2021. godinu tako da nije obavljena interna revizija u Službi.

4. BUDŽET

Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na osnovu odredbi Zakona o finansiranju institucija BiH, na kvartalnom nivou, donosilo tokom godine odluke o privremenim finansiranju⁹ koristeći kao osnovu odobreni budžet za 2020. godinu.

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹⁰, Službi su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 9.782.000 KM (tekući izdaci 9.406.000 KM i kapitalni izdaci 376.000 KM).

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

⁷ Službeni glasnik BiH, broji 27/08, 32/12

⁸ Službeni glasnik BiH broj, 59/19

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

Službi su, shodno odlukama o privremenom finansiranju, kroz operativne planove budžeta u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 9.406.000 KM jer sredstva za kapitalna ulaganja (376.000 KM) nisu data na raspolaganje u 2021. godini. Ukupna realizacija sredstva odobrenih na osnovu odluka o privremenim finansiranju u 2021. godini za neposrednu potrošnju iznosi 8.468.845 KM ili 87% u odnosu na odobrena sredstva.

U toku godine Službi su na raspolaganju bila i prenesena donatorska sredstva iz 2020. godine po projektu „Rekonstrukcija kapaciteta Imigracionog centra“ u ukupnom iznosu od 8.025 KM s tim da je realizovano 702 KM a ostatak od 7.323 KM vraćen donatoru. Također, Služba je raspolagala i sredstvima projekta iz 2021. godine „Sporazum o partnerstvu Službe i UNHCR-a“ u iznosu od 36.600 KM koja su u 2021. godini realizovana u iznosu od 35.197 KM.

Služba je izvršila prestrukturisanje rashoda budžeta koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH 15.11.2021. godine prema kojima je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog budžeta. Ukupan iznos prestrukturisanja iznosio je 25.000 KM. (Povećani troškovi unajmljivanja imovine i opreme za 25.000 KM a za isti iznos smanjeni troškovi nabavke materijala.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Služba je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

Analizom bilješki uz finansijske izvještaje može se konstatovati da je Služba, poštujući Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Instrukciju za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta budžetskih korisnika za period 1.1. – 31.12.2021. godine, sačinila zabilješku bilansnih pozicija uz Bilans stanja, kao i detaljno obrazloženje izvršenja budžeta po svim pozicijama i programima posebne namjene. Također je detaljno obrazložena struktura ostvarenih prihoda kao i odstupanje u visini ostvarenih prihoda evidentiranih u pomoćnim evidencijama Službe sa podacima iz Glavne knjige trezora.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 8.504.744 KM, što je za 901.256 KM manje u odnosu na rashode odobrene budžetom za 2020. godinu. Odstupanja se odnose na neuključivanje kapitalnih izdataka u raspoloživa sredstva (376.000 KM), manju realizaciju sredstava za plaće za 231.343 KM zbog manjeg broja zaposlenih u odnosu na planirani broj te manja izvršenja na pozicijama putnih troškova, nabavci materijala i izdacima za tekuće održavanje.

Značajni rashodi iz budžeta za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (6.175.657 KM), naknade zaposlenih (918.754 KM), izdatke za upotrebu vozila (215.125 KM), izdatke za energiju i komunalne usluge (251.941 KM), nabavku materijala (236.343 KM) i ugovorene i druge usluge (226.993 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 6.175.657 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 3.701.166 KM, a porezi i doprinosi 2.474.490 KM. Bruto plaće i naknade su za 72.036 KM veće u odnosu na prethodnu godinu zbog primjene Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda.¹¹

Prosječan broj zaposlenih u 2021. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Službi bio je 238.

Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda:

U 2021. godini Služba je nastavila sa primjenom Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda pa je 105 zaposlenih napredovalo unutar platnih razreda i to 64 lica po osnovu ocjene rada, 16 po osnovu sticanja višeg stepena stručnog zvanja, a 25 po oba prethodno navedena osnova.

5.1.2. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu službenih vozila u 2021. godini iznose 215.125 KM. Značajniji izdaci se odnose na izdatke za gorivo (114.803 KM), materijal i usluge za održavanje vozila (46.210 KM), registraciju motornih vozila (9.718 KM) i osiguranje vozila (25.731 KM).

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine¹², Službi je dato pravo na korištenje četiri službena vozila. Također, Službi je odobren Pravilnik o specijalizovanim vozilima po kojem raspolaže sa dodatnih 53 vozila. Služba je na 31.12.2021. godine raspolagala sa četiri službena vozila od kojih je za tri vozila dato pravo korištenja 24 sata dnevno i 53 specijalizovana službena vozila.

Postupcima revizije utvrđeno je da ne postoji potpuna kontrola nad upotrebom službenih vozila u Službi. U pojedinim nalogima za upotrebu službenih vozila uočeno je da nije iskazana ukupna pređena kilometraža, nije iskazana kilometraža pređenog puta, nečitljivo je upisana relacija kretanja, za istu upisanu relaciju navedena je različita kilometraža, nedostaje potpis osobe koja je koristila vozilo. Navedeno može imati za posljedicu nenamjensko korištenje službenih vozila.

PREPORUKA 3

Služba je dužna osigurati vođenje urednih i tačnih evidencija o korištenju službenih vozila kako bi se minimizirao rizik od nenamjenske upotrebe vozila.

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u periodu od 1.1. do 31.12.2021. godine, iskazani su u iznosu od 3.176.322 KM, što je za 894.041 KM više u odnosu na prihode i primitke realizovane u 2020. godini.

Ostvareni prihodi se odnose se na prihode od vlastite djelatnosti (3.094.852 KM), primitke od prodaje stalnih sredstava (44.870 KM) i donacije (36.600 KM).

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

¹² Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 i 80/20

Prihodi od vlastite djelatnosti odnose se na prihode od administrativnih taksi (2.877.885 KM), posebnih naknada i taksi (5.472 KM), novčanih kazni (182.035 KM) i ostalih prihoda (29.460 KM).

Značajniji prihodi od administrativnih taksi se odnose na prihode od zahtjeva, molbi, prijedloga, prijava boravka (1.187.008 KM), prihode po osnovu odobravanja privremenog i stalnog boravka stranaca (1.620.625 KM) i prihode od ličnih karata stranaca, putnog lista i vize za strance (53.552 KM). Posebne naknade i takse se odnose na naknadu troškova vraćanja i stavljanja stranaca pod nadzor (5.472 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tabeli III u prilogu Izvještaja.

5.2.1. Prihodi od taksi i posebnih naknada

Na osnovu obavljene revizije utvrdili smo da je Služba pokrenula značajnije aktivnosti na

Naplaćeni prihodi nisu sravnjeni u potpunosti na način propisan Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.

uspostavljanju sveobuhvatnih pomoćnih evidencija naplaćenih taksi i usaglašavanju finansijskih podataka. Analizirajući način na koji se prikupljaju takse, te postojeće raspoložive evidencije, osmišljen je i

implementiran analitički modul kao dio Informacionog sistema Službe (Insidia) koji će omogućiti korisnicima (terenskim centrima) da kreiraju mjesečne izvještaje o uplaćenim taksama te isti nakon ažuriranja proslijede u Službu. Modul je testiran krajem godine (novembar i decembar 2021. godine) i isti će biti u funkciji za izvještavanje po taksama od naredne godine.

Uvidom u poduzete aktivnosti i na temelju dostavljenih informacija utvrdili smo sljedeće činjenice:

- Razlika između prihoda od taksi i naknada iskazanih u glavnoj knjizi (3.063.529 KM) i podataka koji se vode na kontima obuhvaćenim u pomoćnoj evidenciji Službe (3.013.054 KM) iznosi 50.475 KM a značajniji dio razlike se odnosi na konto 722190 - Prihodi od ličnih karata stranaca, putnog lista i vize za strance. Utvrđena razlika je značajno smanjena u odnosu na prethodnu godinu kada je ista iznosila 322.299 KM;
- Pokrenute su aktivnosti na uspostavljanju pomoćnih evidencija ostvarenih prihoda s ciljem da se uvežu podaci koji se vode u bazama Službe sa podacima iz Glavne knjige trezora;
- Još uvijek nije riješen problem sravnjenja naplate takse za prijave boravka stranaca koji se vrše u policijskim stanicama, za šta se podaci različito prikazuju u mjesečnim izvještajima terenskih centara;
- Tokom godine nije vršeno redovno usaglašavanje prihoda evidentiranih u Glavnoj knjizi trezora sa podacima iz pomoćne evidencije (koja se sačinjava na osnovu mjesečnih izvještaja iz terenskih centara), što je obaveza propisana Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH¹³;

¹³ Članom 78 stav 6 propisano je da su korisnici obavezni vršiti mjesečno usklađivanje i sravnjenje prihoda sa prihodima iz Glavne knjige trezora koji su evidentirani na njihovom organizacionom kodu.

- Služba je poduzimala aktivnosti na uspostavljanju sistema interne kontrole i jednoobraznosti izvještavanja i naplate taksi od strane terenskih centara Službe kroz dostavljanje smjernica za unapređenja rada terenskih centara.

Na osnovu prethodno navedenog evidentno je da je Služba poduzimala aktivnosti na unapređenju internih evidencija i s obzirom na to da se radi o kontinuiranom procesu u narednom periodu očekuju se poboljšanja u sistemu usaglašavanja evidencija.

Služba poteškoće oko sravnjenja prihoda obrazlaže činjenicom da ne postoje tehničke mogućnosti za jednostavne provjere o uplatama i sravnjenju prihoda u glavnoj knjizi trezora jer stranci dokaze o uplatama dostavljaju u 16 terenskih centara Službe i u policijske stanice u svakoj opštini u BiH (prevelika disperzija), a iste se knjiže u glavnu knjigu Službe bez obzira kome i gdje je dostavljen dokaz o uplati.

U glavnoj knjizi iskazani su prihodi od ličnih karata stranaca, putnih listova i viza za strance u iznosu od 53.552 KM. Prema prezentovanim podacima, za radnje po osnovu kojih su naplaćeni ovi prihodi nadležne su druge institucije (npr. Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH-IDDEEA), a Služba još uvijek nema podatke o izdatim dokumentima za koje je naplaćena taksa. Služba se obraćala Ministarstvu finansija i trezora BiH sa zahtjevom za izmjenu šifre budžetske organizacije u Naredbi o uplatnom računu za uplatu sredstava za administrativne takse u korist budžetske organizacije IDDEEA. U zaprimljenom odgovoru se navodi da ukoliko postoji saglasnost između IDDEEA i Službe, potrebno je da IDDEEA dostavi Ministarstvu finansija i trezora BiH Aneks Memoranduma o razmjeni podataka i Ministarstvo će na osnovu tog zahtjeva objaviti izmjenu Naredbe o uplatnim računima.

5.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 10.793.818 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 12.489.677 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (10.784.989 KM), obaveze prema dobavljačima (121.906 KM) i obaveze prema zaposlenima (587.962 KM).

Služba je izvršila popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine. Popisom nisu konstatovane značajnije nepravilnosti i nedostaci.

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

6. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH LICA

Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu Službi je odobreno 244 zaposlenih. Na 31.12.2021. godine, Služba je imala 235 zaposlenih, od čega je 229 zaposleno na neodređeno vrijeme, tri imenovane osobe na mandat i troje na određeno vrijeme¹⁴.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovano je ukupno 310 radnih mjesta.

Prijem državnih službenika na neodređeno vrijeme: U toku 2021. godine u Službi nije bilo prijema osoba na neodređeno vrijeme zbog nemogućnosti dobijanja mišljenja i saglasnosti Vijeća ministara BiH i Ministarstva finansija i trezora BiH. Naime, Služba je više puta slala zahtjeve i urgencije navedenim institucijama za znavljanje i popunu devet radnih mjesta. Služba se krajem 2020. godine obratila Agenciji za državnu službu BiH za raspisivanje javnog oglasa za znavljanje radnog mjesta stručni savjetnik za javne nabavke koje je ostalo upražnjeno i u januaru 2021. godine dobila odgovor da dostavi saglasnost Vijeća ministara BiH za oglašavanje popune radnog mjesta. Nakon toga Služba je pribavila pozitivno mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH i uputila je urgenciju Ministarstvu sigurnosti BiH za traženje suglasnosti od Vijeća ministara BiH za hitnu popunu radnog mjesta. Obzirom na to da Ministarstvo sigurnosti BiH nije davalo nikakve informacije vezano za traženje suglasnosti Služba je nastavila slati urgencije u petom, šestom i jedanaestom mjesecu 2021. godine da se uputi zahtijev Vijeću ministara BiH za pribavljanje saglasnosti zbog hitnosti popunjavanja predmetnog radnog mjesta. Početkom decembra 2021. Ministarstvo sigurnosti BiH je uputilo urgenciju Vijeću ministara BiH da se što prije da saglasnost za popunjavanje gore navedenog radnog mjesta. Pored toga Služba je u junu 2021. godine uputila Ministarstvu finansija i trezora BiH zahtijev za saglasnost za znavljanje šest radnih mjesta i to dva putem internog oglasa (dva radna mjesta koje privremenim rješenjem obavljaju poslove drugog radnog mjesta-šefovi terenskih ureda) i četiri putem javnog oglasa, obzirom da se radi o osiguranim sredstvima jer su ta radna mjesta ostala upražnjena zbog penzionisanja zaposlenih i sporazumnih raskida. Također, u avgustu 2021. godine Služba je tražila mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH za popunjavanje tri radna mjesta putem javnog oglasa ali odgovor nije dobila. Služba je tek 21.02.2022. godine dobila odgovor Ministarstva finansija i trezora BiH da nemaju primjedbe na zahtjeve za znavljanje devet radnih mjesta.

Prijem zaposlenih na određeno vrijeme: U Službi su tokom 2021. godine bile angažovane tri osobe putem ugovora o radu na određeno vrijeme. Od ovoga broja, angažovan je jedan državni službenik (tri, šest, devet mjeseci) na osnovu pribavljene saglasnosti Agencije za državnu službu BiH na poslovima odnosno radnom mjestu za koje je tražena saglasnost Ministarstva finansija i trezora BiH za znavljanje istog. Zatim su angažovana dva zaposlenika na poslovima domara i održavanja čistoće i vešeraja u Imigracionom centru duže od tri mjeseca odnosno uz kontinuirano obnavljanje tromjesečnih ugovora bez provedene konkursne procedure.

PREPORUKA 4

Služba je dužna angažmane osoba putem ugovora o radu na određeno vrijeme vršiti u skladu sa važećim zakonskim propisima kojima je uređeno zapošljavanje u institucijama BiH.

¹⁴ Prema podacima iz obrasca 4.1. finansijskih izvještaja 232 zaposlenih se vodi na neodređeno vrijeme a troje na određeno vrijeme.

Obavljanje poslova drugog radnog mjesta: Na osnovu privremenih rješenja pet zaposlenih u Službi privremeno obavlja poslove drugog radnog mjesta. U tri slučaja obavljaju se poslovi šefova terenskih centara Službe, tj. mjesta koja su od važnosti za neometano funkcionisanje Službe i to jedno mjesto koje je trenutno nepopunjeno jer je zaposleni na suspenziji i ne može se popuniti jer nije upražnjeno. Ostala dva mjesta upražnjena su zbog odlaska zaposlenih u penziju i za ista su tražene saglasnosti za znavljanje u junu 2021. godine ali nisu dobijene. Dvoje zaposlenih imaju privremena rješenja iz 2016. godine (šef kabineta) i 2018. godine (upravnik imigracionog centra).

Iako je Služba u obrazloženju Prijedloga nove sistematizacije navela nedovoljan broj inspektora za strance i iskazala potrebu za uvećanjem istih, došla je u situaciju da zbog osiguranja kontinuiranog i pravovremenog izvršavanja poslova (upražnjena mjesta za tri šefa terenskih centara i jednog upravnika imigracionog centra), četvero inspektora za strance rasporedi da obavljaju poslove drugog radnog mjesta iz razloga što se nalaze na radnom mjestu prvog narednog nižeg ranga od radnog mjesta čije poslove trenutno obavljaju.

Na osnovu internih evidencija Službe uočeno je da 20 zaposlenih ima rješenja za jedno radno mjesto a stvarno obavljaju poslove drugog radnog mjesta u drugim organizacionim jedinicama. Služba ove potrebe obrazlaže kao posljedicu neadekvatne sistematizaciju radnih mjesta potrebnih Službi a aktivnosti vezane za izradu nove sistematizacije traju nekoliko godina i još nisu okončane. Služba nije u mogućnosti izvršiti interne premještaje niti izdati odobrenja, rješenja za obavljanje poslova u drugim organizacionim jedinicama jer u većini slučajeva broj izvršilaca na tim radnim mjestima nije predviđen postojećom sistematizacijom koja je već odavno prevaziđena jer se u međuvremenu Služba susrela sa novim obavezama, projektima i okolnostima izazvanim migrantskom krizom. Također za popunjavanje pojedinih radnih mjesta koja su predmetom obavljanja poslova drugog radnog mjesta Služba nije dobila potrebne saglasnosti i mišljenja nadležnih institucija.

PREPORUKA 5

Služba treba osigurati pisani trag raspoređivanja zaposlenih za obavljanje poslova drugog radnog mjesta, vodeći računa o nesmetanom funkcionisanju Službe. Kada se steknu uslovi, obavljanje poslova drugog radnog mjesta Služba treba realizovati internim premještajem.

U Službi poslove višeg stručnog saradnika za budžet, planiranje i izvještavanje koje je upražnjeno zbog penzionisanja, privremeno obavlja državni službenik u Službi. U cilju rješavanja na trajnoj osnovi obavljanja ovih poslova odnosno popunjavanja predmetnog radnog mjesta Služba je u Planu zapošljavanje državnih službenika u 2022. godini predvidila popunjavanje predmetnog radnog mjesta.

Dva zaposlenika su interno premješteni na lični zahtjev na drugo radno mjesto dok je za pet zaposlenih prestao radni odnos zbog stjecanja uslova za starosnu penziju i sporazumnog prestanka radnog odnosa.

U toku 2021. godine sedam osoba se nalazilo na neplaćenom odsustvu i to šest osoba zbog odlaska na mandatnu poziciju i jedna osoba zbog opravdanog razloga porodične prirode. Tri radna mjesta u Službi sa kojih su osobe otišle na mandatnu poziciju su popunjena dok su ostala tri radna mjesta upražnjena.

Služba je izvršila ocjenjivanje državnih službenika i zaposlenika i Izvještaj o ocjenjivanju državnih službenika proslijedila Agenciji za državnu službu BiH.

Ugovori o djelu: Izdaci po osnovu ugovora o djelu u 2021. godini su realizovani u neto iznosu od 57.158 KM (od toga se na neposrednu potrošnju odnosi 43.840 KM a na donatorska sredstva 13.318 KM). U toku godine putem ugovora o djelu bilo je angažovano ukupno 48 izvršilaca. Odobreni budžet za ove namjene iznosio je 70.000 KM, a izdaci po ovom osnovu isplaćeni su na mjesečnom nivou u rasponu od 45 KM do 1.465 KM.

Na poslovima prevođenja prilikom uzimanja izjava od stranaca u toku godine bila je angažovana 41 osoba za čije usluge je ukupno isplaćeno 21.742 KM. Za usluge čišćenja jednokratno je isplaćena naknada u iznosu od 500 KM i za usluge procjene vozila je isplaćeno 250 KM.

Na projektu “Sporazum o partnerstvu Službe i UNHCR-a” bile su angažovane tri osobe u zadnjem kvartalu 2021. godine za čije usluge je ukupno isplaćeno 13.318 KM. Osobe su angažovane za obavljanje poslova asistenta za profilisanje korisnika privremenih prihvatnih centara koji su u potrebi iskazivanja namjere za podnošenje zahtjeva za azil.

Postupcima revizije utvrđeno je da su za informatičke poslove koji su slični ili isti poslovima

Nastavljeni su angažmani po osnovu ugovora o djelu sa istim osobama na informatičkim poslovima koji su slični ili isti poslovima predviđenim postojećom sistematizacijom Službe.

predviđenim sistematizacijom radnih mjesta u Službi, tokom godine u kontinuitetu angažovane dvije osobe za čije usluge je ukupno isplaćeno 21.598 KM. Angažovanje navedenih osoba po osnovu ugovora o djelu konstantno je

prisutno u dužem vremenskom periodu i pored preporuka revizije u ranijem periodu. Za popunjavanje radnog mjesta šefa odsjeka za informatičko-tehničke poslove Služba je u 2021. godini tražila mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH u 2021. godini i pozitivan odgovor su dobili u februaru 2022. godine.

PREPORUKA 6

Preporučujemo Službi da u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu područje obligacionih odnosa ugovore o djelu zaključuje, u iznimnim i opravdanim slučajevima, i to za konkretne poslove koji se javljaju povremeno.

7. JAVNE NABAVKE

Služba je donosila privremene planove javnih nabavki kvartalno za 2021. godinu, zbog načina finansiranja institucija BiH u vrijeme privremenog finansiranja.

Odlukom direktora, formirana je jedna komisija koja je provodila sve postupke javnih nabavki.

Prema prezentovanim podacima¹⁵, Služba je u 2021. godini provela 17 postupaka javnih nabavki. Od navedenog broja, Služba je provela četiri otvorena postupaka u vrijednosti od 228.930 KM, devet konkurentskih postupaka u vrijednosti od 128.958 KM i četiri postupaka u skladu sa Aneksom II, dio B u vrijednosti od 138.645 KM.

Osim navedenog, Služba je putem direktnog sporazuma izvršila nabavke u vrijednosti od 46.997 KM.

Također, Služba je provela dva direktna postupka za nabavku kancelarijskog namještaja (5.048 KM) i IT opreme, skeneri i printeri (5.090 KM) iz sredstava donacije po Projektu „Sporazum o partnerstvu Službe i UNHCR-a“.

Na osnovu pregledanih procedura javnih nabavki vezanih za nabavku goriva (154.080 KM), kancelarijskog materijala i sitnog inventara (74.850 KM), primarne zdravstvene zaštite (88.392 KM), prehrambenih proizvoda (60.148 KM), naljepnica odobrenja boravka (60.631 KM), lijekova (24.920 KM), auto osiguranja (24.336 KM), kancelarijskog namještaja (5.048 KM) i IT opreme (5.000 KM) nisu uočene značajnije nepravilnosti i nedostaci.

¹⁵ Podaci iz sistema e-nabavke i tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

8. KOMENTARI

Služba je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu. U komentarima su prihvaćeni nalazi i preporuke revizije.

Reviziju u Službi za 2021. godinu obavili su: Nermin Hamzagić – viši revizor za finansijsku reviziju (vođa tima), Seida Kapo – samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima) i Helena Grbavac – mlađi revizor za finansijsku reviziju (član tima).

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Nermin Hamzagić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Miro Galić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Tabela III – Pregled prihoda i primitaka za 2021.godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Služba za poslove sa strancima

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	9,406,000	0	9,406,000	8,468,845	90
Bruto plaće i naknade	6,407,000	0	6,407,000	6,175,657	96
Naknade troškova zaposlenih	930,000	0	930,000	918,754	99
Putni troškovi	280,000	0	280,000	154,323	55
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	109,000	0	109,000	88,347	81
Izdaci za energiju i komunalne usluge	263,000	0	263,000	251,941	96
Nabavka materijala	534,000	-25,000	509,000	236,343	46
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	137,000	0	137,000	130,187	95
Unajmljivanje imovine i opreme	135,000	25,000	160,000	158,218	99
Izdaci za tekuće održavanje	241,000	0	241,000	89,853	37
Izdaci za osiguranje	49,000	0	49,000	38,230	78
Ugovorene i druge posebne usluge	321,000	0	321,000	226,993	71
2. Kapitalni izdaci	376,000	0	376,000	0	0
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	299,000	0	299,000	0	0
Nabavka ostalih stalnih sredstava	77,000	0	77,000	0	0
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	9,782,000	0	9,782,000	8,468,845	87
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	37.302	37.302	35,899	96
Rekonstrukcija kapaciteta IC (040)	0	702	702	702	100
Sporazum o partnerstvu Službe za poslove sa strancima i UNHCR-a	0	36,600	36,600	35,197	96
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno budžet (4+5+6+7)	9,782,000	37.302	9,826,625	8,504,744	87

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 10.4. 2022. godine.

Direktor:
Slobodan Ujić

Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Služba za poslove sa strancima

Tabela II

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	8,830	12,554	70
Novčana sredstva	2,287	2,956	77
Kratkoročna potraživanja	6,543	9,598	68
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	10,784,989	11,073,290	97
Stalna sredstva	14,755,784	14,588,926	101
Ispravka vrijednosti	3,970,795	3,515,636	113
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	10,784,989	11,073,290	97
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	10,793,818	11,085,843	97
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	772.082	898,839	80
Kratkoročne tekuće obaveze	134.120	187,918	71
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	587,962	613.731	95
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	93.190	
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	10,784,989	11,073,290	97
Izvori sredstava	10,784,989	11,073,290	97
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	10.507.071	11,972,129	96

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 10.4.2022. godine

Direktor:
Slobodan Ujić

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Služba za poslove sa strancima

Tabela III

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	2,356,000	0	2,356,000	3,094,852	131
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	2,211,000	0	2,211,000	2,907,345	131
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	60,000	0	60,000	5,472	9
Novčane kazne (neporeske prirode)	85,000	0	85,000	182,035	214
2. Tekući transferi i donacije	0	36,600	36,600	36,600	100
Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	36,600	36,600	36,600	100
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	25,000	0	25,000	44,870	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	25,000	0	25,000	44,870	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	2,381,000	36,600	2,417,600	3,176,322	131

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 10.4.2022. godine

Direktor:
Slobodan Ujić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Službe za poslove sa strancima** (u daljnjem tekstu: Služba) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2021. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Službe.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 28.6.2022.

Direktor:

Slobodan Ujić

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*SLUŽBE ZA ZAJEDNIČKE POSLOVE INSTITUCIJA
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**SLUŽBE ZA ZAJEDNIČKE POSLOVE
INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU**

Broj: 04-16-1-998/22

Sarajevo, juli 2022. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	3
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	3
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II	PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)	7
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	8
1.	KRITERIJI	8
2.	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	8
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
3.1.	Organizacija i rukovođenje	10
3.2.	Finansijsko upravljanje i kontrola	12
3.3.	Interna revizija.....	12
4.	BUDŽET	13
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	14
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	14
5.1.1.	Bruto plaće.....	14
5.1.2.	Izdaci za upotrebu vozila.....	15
5.1.3.	Unajmljivanje imovine i opreme	16
5.2.	Pregled prihoda i primitaka	17
5.3.	Bilans stanja	18
5.3.1.	Popis sredstava i obaveza.....	18
6.	ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH OSOBA.....	20
7.	JAVNE NABAVKE	24
7.1.	Nabavka usluga servisiranja i održavanja liftova	25
7.2.	Nabavka toaletnog papira i ubrusa	26
7.3.	Nabavka lož ulja - mini tender.....	27
8.	KOMENTARI	29
PRILOZI		29

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Službe za zajedničke poslove institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Služba)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Službe prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Službe u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Službe je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja Službe za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Službe za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1) *Identifikovane nepravilnosti imaju za posljedicu narušavanje odredbi Zakona o javnim nabavkama i općih principa javnih nabavki (tačka 7. Izvještaja).*

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Službe u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalju rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *korištenje plaćenog parkinga za službena vozila institucija BiH za parkiranje privatnih vozila (tačka 5.1.3. Izvještaja);*
- *provođenje procedure internog konkursa i obavljanje poslova drugog radnog mjesta (tačka 6. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Službe je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje **Službe**, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 26.7.2022. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)

Izvršajem o obavljenoj reviziji za 2021. godinu obuhvaćeno je 16 preporuka koje su date zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Od ukupnog broja datih preporuka, šest preporuka se odnosi na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identifikovane i u prethodnim izvještajima, tj. nije bilo značajnijih promjena u cilju njihovog otklanjanja te su, shodno tome, preporuke ponovljene u 2021. godini.

U tabeli koja slijedi (Tabela 1.) prikazani su podaci o datim preporukama za 2021. godinu.

Br. prep.	Tačka izvještaja	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ²	
			Finansijski izvještaji	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	3.1.1.	Organizacija i rukovođenje		●	●	
2.	5.1.1.	Bruto plaće-refundacije naknada za bolovanje		●		●
3.	5.1.2.	Izdaci za upotrebu vozila		●		●
4.	5.1.3.	Unajmljivanje imovine i opreme		●	●	
5.	5.2.	Pregled prihoda i primitaka		●	●	
6.	5.2.	Pregled prihoda i primitaka		●	●	
7.	5.3.1.	Popis sredstava i obaveza		●	●	
8.	5.3.1.	Popis sredstava i obaveza		●		●
9.	6.	Zapošljavanje i status angažovanih osoba		●	●	
10.	6.	Zapošljavanje i status angažovanih osoba		●		●
11.	7.	Javne nabavke		●		●
12.	7.	Javne nabavke		●		●
13.	7.	Javne nabavke		●	●	
14.	7.1.	Nabavka usluga servisiranja liftova		●	●	
15.	7.2.	Nabavka toaletnog papira i ubrusa		●	●	
16.	7.3.	Nabavka lož ulja – mini tenderi		●	●	

Tabela 1. Preporuke za 2021. godinu

² Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu³
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o internoj reviziji institucija BiH
- Odluka o Službi za zajedničke poslove institucija BiH.

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Službe za 2020. godinu dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i pozitivno mišljenje o usklađenosti sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pažnje na slabosti i nedostatke u procesu zapošljavanja i u postupcima javnih nabavki.

U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Služba je postupila u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestila nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

³ Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je finansiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom finansiranju donesenim na osnovu odobrenog budžeta za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Na osnovu uvida u preduzete aktivnosti, u narednoj tabeli (Tabela 2.) dat je osvrt na realizaciju prethodno datih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

☑ realizovane preporuke, 🟡 preporuke čija je realizacija u toku, ❌ nerealizovane preporuke, ⏸ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
1.	U cilju uspostave efikasnog sistema internih kontrola te zakonitog poslovanja i dalje smatramo da svi zaposleni trebaju obavljati poslove radnog mjesta na koje su postavljeni rješenjem o rasporedu i u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, a ovlaštenja za obavljanje poslova drugog radnog mjesta bi trebala biti samo rješenja privremenog karaktera.	Nastavljena je praksa da zaposleni obavljaju poslove drugog radnog mjesta, a da za takav vid angažmana nisu ispunjeni propisani uslovi.	❌
2.	Služba treba osigurati urednost evidencija o upotrebi službenih vozila i s tim u vezi dokumentovati razloge nastanka značajne dnevne loko vožnje.	Ne poštuju se u potpunosti odredbe pravilnika Vijeća ministara BiH i internog pravilnika koje se odnose na popunjavanje naloga za službena vozila.	❌
3.	Služba treba, kod ovako složenih projekata, posvetiti više pažnje planiranju svih faza realizacije projekata i definisanju jasnih rokova realizacije, imajući u vidu sve okolnosti pod kojima se isti realizuju te uložiti dodatne napore da se isti realizuju efikasno i u skladu sa donesenim odlukama i potpisanim ugovorima.	U tekućoj godini nisu provođene nove aktivnosti vezane za višegodišnje kapitalne projekte te nije bilo moguće ocijeniti realizaciju preporuke.	⏸
4.	Preporučujemo Službi da internim procedurama na adekvatan način propiše korisnička prava pristupa i odgovornosti korisnika koja će se primjenjivati u softverima za ugostiteljstvo.	Izmijenjen je interni akt koji definiše način poslovanja ugostiteljskih jedinica.	☑
5.	Ponovo preporučujemo Službi da unaprijedi interne kontrole u dijelu blagovremenog podnošenja zahtjeva za refundaciju bolovanja kao i u dijelu praćenja cjelokupnog procesa od sačinjavanja zahtjeva do evidentiranja potraživanja u glavnoj knjizi u cilju realnog prikazivanja potraživanja Službe u finansijskim izvještajima te njihove efikasne naplate.	I dalje se neblagovremeno podnose zahtjevi za refundaciju naknada za bolovanje.	❌
6.	Preporučujemo Službi da detaljno analizira stanje zaliha te preduzme aktivnosti na unapređenju sistema evidentiranja i upravljanja zalihama i otklanjanju konstatovanih slabosti i nedostataka u cilju efikasnog upravljanja zalihama te racionalnog trošenja budžetskih sredstava.	Nisu preduzimane aktivnosti na unapređenju sistema evidentiranja i upravljanja zalihama.	❌
7.	Služba je dužna u svim slučajevima vršiti zapošljavanje u skladu sa Zakonom o radu u institucijama BiH poštujući principe transparentnosti.	Služba u toku 2021. godine raspisivala javne oglase za zapošljavanje osoba na određeno vrijeme na period od šest mjeseci, ali	🟡

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
		je prije i/ili nakon toga vršeno i zapošljavanje na tri mjeseca bez raspisivanja javnog oglasa.	
8.	Služba treba više pažnje da posveti procesu planiranja zapošljavanja kako bi sam proces zapošljavanja bio efikasan i transparentan i koji bi olakšao ostvarivanje zadatih ciljeva Službe.	Nije bilo slučajeva internih premještaja nedugo nakon postavljenja u 2021. godini.	✓
9.	Potrebno je nastaviti aktivnosti na redovnom ažuriranju plana nabavki vodeći računa da se izmjene i dopune plana vrše prije pokretanja samih postupaka shodno planiranoj dinamici.	U toku 2021. godine uočeno je da pojedine procedure nisu pokrenute u planiranom periodu, te da su vršene izmjene plana nabavki nakon pokretanja procedura.	✗
10.	Preporučujemo Službi da objavljivanje podataka o realizaciji ugovora i okvirnih sporazuma vrši u skladu sa važećim uputstvom.	Uvidom u sadržaj na web stranici Službe utvrđeno je da se objavljuju osnovni elementi zaključenih ugovora o javnim nabavkama u skladu sa važećim Uputstvom.	✓
11.	Preporučujemo Službi da dodatnu pažnju posveti pripremi tenderske dokumentacije i tehničkih specifikacija, jasnim specificiranjem predmeta nabavke i dokaza koje ponuđači trebaju dostaviti. Također, treba pristupiti evaluaciji ponuda shodno zahtjevima iz tenderske dokumentacije, a sve u cilju osiguranja efikasnog provođenja postupaka i smanjenja rizika od eventualnih žalbi ponuđača.	Nije uspostavljen efikasan sistem javnih nabavki.	✗

Tabela 2. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuke čija je realizacija u toku će biti predmetom daljeg praćenja do trenutka dok se ne realizuju u potpunosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizovane. Shodno tome, u ovom izvještaju nisu date nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Služba je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Organizacija i rukovođenje

Unutrašnja organizacija i način rada Službe utvrđuju se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji koji donose direktor i zamjenici direktora uz saglasnost Vijeća ministara BiH.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Službe iz januara 2019. godine⁴ (sa izmjenama i dopunama iz juna 2020. i jula 2021. godine) sistematizovana su radna mjesta za 642 izvršioca.

Prema važećem Pravilniku, poslovi i zadaci iz nadležnosti Službe obavljaju se u okviru sljedećih organizacionih jedinica: Kabinet direktora, Jedinica interne revizije, Sektor za investiciono i tekuće održavanje, Sektor za unutrašnje osiguranje, Sektor za servisne usluge i Sektor za pravne i finansijske poslove.

Tačkom V Odluke o Službi za zajedničke poslove institucija BiH⁵ definisano je da radom Službe rukovodi direktor i dva zamjenika direktora koje imenuje Vijeće ministara BiH na period od pet godina i da se direktor i zamjenici direktora na svojim funkcijama rotiraju svakih deset mjeseci.

Rješenjima Agencija za državnu službu, donesenim po službenoj dužnosti u maju 2016. godine, imenovani su direktorica⁶ i zamjenik direktora⁷ Službe, a rješenjem Vijeća ministara BiH, donesenim u julu 2018. godine, imenovan je direktor Službe. Dakle, formalno-pravno su bila imenovana dva direktora i jedan zamjenik direktora što nije u skladu sa odredbom tačke V Odluke o Službi za zajedničke poslove institucija BiH.

S obzirom na to da su u maju 2021. godine istekli mandati dva člana rukovodstva Službe (imenovanih 2016. godine) Agencija za državnu službu je raspisala javni oglas za popunjavanje radnih mjesta rukovodećih državnih službenika i to direktora i zamjenika direktora. Prema tekstu oglasa pripadajuća osnovna neto plaća za direktora je 2.621 KM, a za zamjenika direktora je 2.140 KM.

Nakon provedene procedure po javnom oglasu Agencija za državnu službu je po službenoj dužnosti donijela (u decembru 2021. i januaru 2022. godine) rješenja o imenovanju, s obzirom na to da Vijeće ministara BiH kao nadležni organ za imenovanje rukovodstva Službe nije u propisanom roku⁸ imenovalo kandidate koji su prošli konkursnu proceduru.

Prema članu 28. stav 6. tačka c) Zakona o državnoj službi u institucijama akt o postavljenju sadrži naziv radnog mjesta i platni razred. Uvidom u rješenja o imenovanju uočeno je da su osobe imenovane na poziciju naziva „direktor, odnosno zamjenik direktora po principu propisanog rotiranja na funkciji“. Također, u preambuli rješenja je navedeno da će platne razrede odrediti Služba, s obzirom na propisano rotiranje na funkciji.

Važećim propisima nije utvrđen naziv pozicije radnog mjesta „direktor, odnosno zamjenik direktora po principu propisanog rotiranja na funkciji“ kako je to navedeno u rješenjima Agencije za državnu službu. Također, Agencija za državnu službu u rješenju o postavljenju nije utvrdila platni razred za imenovane osobe kako je to definisano relevantnim propisom. Važno je napomenuti da su za obračun plaće prema Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH utvrđeni različiti koeficijenti za pozicije direktora i zamjenika direktora institucije kako je navedeno u tekstu oglasa.

⁴ Saglasnost Vijeća ministara BiH sa 164. sjednice održane 22.01.2019. godine, sa 7. sjednice održane 2.6.2020. godine i sa 41. sjednice održane 23.6.2021. godine

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 17/99, 50/10 i 71/11

⁶ Rješenjem Vijeća ministara BiH razriješena je dužnosti direktorica-zamjenica direktora Službe, sa 30.4.2021. godine, na lični zahtjev

⁷ Rješenjem Agencije za državnu službu razriješen je dužnosti zamjenik direktora Službe, sa 31.12.2021. godine, radi isteka mandata i zbog imenovanja novog zamjenika direktora Službe

⁸ Shodno članu 28. stav (2) i (3) Zakona o državnoj službi u institucijama BiH rukovodeće državne službenike imenuje nadležna institucija, po prethodno pribavljenom mišljenju Agencije, sa liste uspješnih kandidata koji su prošli javni konkurs, a ukoliko se ne izvrši imenovanje u roku od 30 dana od dana prijema mišljenja Agencije i liste uspješnih kandidata, ako posebnim propisima nije određen kraći rok, Agencija će po službenoj dužnosti imenovati najuspješnijeg kandidata.

Ukazujemo na to da opisani način rotacije u sistemu rukovođenja nije prisutan niti zabilježen u bilo kojoj drugoj instituciji, odnosno odredbe Odluke o Službi za zajedničke poslove institucija BiH u dijelu koji definiše način rukovođenja nisu usklađene sa općeprihvaćenim principima i praksom rukovođenja institucijama Bosne i Hercegovine.

PREPORUKA 1

Preporučujemo Službi da u saradnji sa nadležnim institucijama razmotri potrebu izmjene Odluke o Službi za zajedničke poslove institucija BiH u dijelu koji definiše način rukovođenja.

3.2. Finansijsko upravljanje i kontrola

Sistem finansijskog upravljanja i kontrole se implementira u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH⁹, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH.

Služba je u tekućoj godini provodila aktivnosti radi razvoja sistema finansijskog upravljanja i kontrole (ažurirana mapa poslovnih procesa i registar rizika kroz PIFC aplikaciju, ažurirani određeni interni akti, obuke zaposlenih iz predmetne oblasti itd.). Također, Služba je dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu.

3.3. Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH¹⁰ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH¹¹, Služba je uspostavila Jedinicu interne revizije koja je nadležna za obavljanje interne revizije samo u Službi. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovana su dva radna mjesta u Jedinici interne revizije (rukovodilac interne revizije i interni revizor) koja su u 2021. godini bila popunjena.

Godišnjim planom interne revizije za 2021. godinu, kao i Strateškim planom interne revizije za period 2021-2023. godina, Jedinica interne revizije je planirala obavljanje osam revizija i to pet redovnih, dvije naknadne¹² i jednu reviziju po nalogu rukovodstva, tzv. ad hoc reviziju.

Sa 31.12.2021. godine obavljene su *četiri redovne revizije* (Izrada, donošenje i upravljanje internim aktima, Sistem javnih nabavki prehrambenih artikala i pića, Nabavka uniformi i obuča za zaposlene, Upravljanje zalihama i skladišno poslovanje), *dvije naknadne revizije* (Izdaci za energiju i komunalne usluge i Proces čišćenja i održavanja radnog prostora-postupanje po preporukama) i *jedna revizija po nalogu rukovodstva* (Nabavka higijensko-potrošnog materijala - toaletni papir i ubrusi)

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

¹² U skladu sa članom 18. stav (2) Zakona o internoj reviziji rukovodilac interne revizije prati realizaciju preporuka ne kasnije od šest mjeseci nakon što je izdat Izvještaj o reviziji.

4. BUDŽET

Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na osnovu odredbi Zakona o finansiranju institucija BiH, na kvartalnom nivou, donosilo tokom godine odluke o privremenim finansiranju¹³ koristeći kao osnovu odobreni budžet za 2020. godinu.

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹⁴, Službi su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 19.183.000 KM (tekući izdaci 14.885.000 KM, kapitalni izdaci 496.000 KM i višegodišnji projekti 3.802.000 KM).

Službi su, shodno odlukama o privremenom finansiranju, kroz operative planove budžeta u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 15.381.000 KM¹⁵ za tekuće izdatke. Ukupna realizacija sredstava odobrenih na osnovu odluka o privremenom finansiranju u 2021. godini iznosi 14.844.665 KM.

Služba je izvršila dva prestrukturisanja rashoda budžeta¹⁶, koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH, prema kojima je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog budžeta. Ukupan iznos prestrukturisanja iznosio je 722.000 KM (povećane naknade troškova zaposlenih za 80.000 KM, izdaci za energiju i komunalne usluge za 607.000 KM, troškovi zakupa za 10.000 KM i ugovorene i druge posebne usluge za 25.000 KM, a smanjeni troškovi nabavke materijala za 156.000 KM, izdaci za tekuće održavanje za 70.000 KM, nabavka opreme za 454.000 KM, nabavka stalnih sredstava u obliku prava za 22.000 KM i rekonstrukcija i investiciono održavanje za 20.000 KM).

Shodno odlukama o prestrukturisanju rashoda iznos koji je bio odobren za kapitalne izdatke u 2020. godini je preusmjeren na tekuće izdatke u 2021. godini. U obrazloženjima prestrukturisanja i finansijskog izvještaja Služba je navela da su tokom 2021. godine obaveze za predmetne kategorije rashoda znatno veće u odnosu na budžetsku 2020. godinu (koja je osnova za finansiranje institucija u periodu privremenog finansiranja), te da su na naprijed navedenim pozicijama rashoda, budžetom za 2020. godinu znatno umanjena sredstva u odnosu na budžetski zahtjev i realizaciju prethodne godine.

Služba je također imala na raspolaganju sredstva za višegodišnje projekte u ukupnom iznosu od 5.474.414 KM¹⁷. Tokom 2021. godine nije zabilježena realizacija sredstava u okviru višegodišnjih projekata. Raspoloživa sredstva su prenesena u 2022. godinu.

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

¹⁵ Zbir tekućih i kapitalnih izdataka odobrenih za 2020. godinu

¹⁶ Odluke MFT-a, broj: 05- I6 -2-8601-2/21 od 17.11.2021. godine i broj: 05 -1 6-2-9498-2/21 od 28.12.2021. godine

¹⁷ Nabavka objekta za smještaj Ureda za reviziju institucija BiH 5.000.000 KM – (fond 10 i 50), nabavka objekta za smještaj institucija BiH u Sarajevu 16.684 KM - (fond 10), nabavka i montaža niskonaponskog postrojenja u objektu Parlamentarne skupštine BiH i sistema videonadzora u objektu Predsjedništva BiH 32.178 KM – fond (10), sanacija i rekonstrukcija krova zgrade Predsjedništva BiH 425.552 KM - (fond 10)

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Služba je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Godišnji izvještaj je sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Instrukcijom za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta budžetskih korisnika za period od 01.01. do 31.12.2021. godine¹⁸.

Naprijed navedenom Instrukcijom je definisano da se u Pregledu rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama u periodu 01.01. – 31.12.2021. godine (obrazac 2) u koloni „Budžet“ iskazuju podaci iz ukupno odobrenog budžeta za 2020. godinu, odnosno sve pozicije prema usvojenom Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu, jer je u toku 2021. godine na snazi bilo privremeno finansiranje institucija BiH. Postupajući na opisani način Služba je u koloni „Budžet“ prikazala i iznos od 3.802.000 KM koji je u 2020. godini bio namjenski odobren za višegodišnje projekte (na ekonomskom kodu 821200 – Nabavka građevina), a koji nije bio raspoloživ u 2021. godini.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 14.844.665 KM, što je za 9.812.749 KM manje u odnosu na ukupni prikazani budžet u iznosu od 24.657.414 KM¹⁹.

Značajni rashodi iz budžeta za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (7.871.583 KM), naknade troškova zaposlenih (1.967.456 KM), izdatke za energiju i komunalne usluge (2.918.688 KM), nabavku materijala (1.025.792 KM), unajmljivanje imovine i opreme (109.348 KM) i izdatke za tekuće održavanje (761.459 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 7.871.583 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 4.782.191 KM, a porezi i doprinosi 3.089.393 KM. Bruto plaće i naknade su za 289.575 KM veće u odnosu na prethodnu godinu što je posljedica većeg prosječnog broja zaposlenih u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu, primjene Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda²⁰, kao i internih premještanja zaposlenih na višu poziciju te promjene statusa zaposlenih sa zaposlenika na državne službenike nakon provođenja javnih oglasa za prijem. Prosječan broj zaposlenih u 2021. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Službi bio je 482.

Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda: Napredovanje u viši unutrašnji platni razred u skladu sa Metodologijom za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda u

¹⁸ Broj: 05-16-2-477-1/22 od 5.1.2022. godine

¹⁹ Sredstva odobrena po odlukama o privremenom finansiranju 15.381.000 KM, raspoloživa sredstva za višegodišnje projekte 5.474.414 KM i sredstva za višegodišnje projekte prikazana po Instrukciji koja nisu bila stvarno raspoloživa u 2021. godini.

²⁰ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

2021. godini ostvarilo je 180 zaposlenih. Od navedenih 180 zaposlenih u drugi platni razred je napredovalo 33 zaposlenih, a dva zaposlena u treći platni razred. Kao osnova za napredovanje su korištene ocjene rada i viši stepen stručnog ili naučnog zvanja.

Refundacije naknada za bolovanje: Služba potraživanja po osnovu refundacije naknada plaće za bolovanje preko 30 ili 42 dana u skladu sa instrukcijom Ministarstva finansija i trezora BiH evidentira nakon dobijanja rješenja od entitetskih ili kantonalnih zavoda. U ranijim izvještajima revizije je konstatovano da je Služba neblagovremeno podnosila zahtjeve za refundaciju naknada za bolovanje. Uvidom u glavnu knjigu sa 31.12.2021. godine konstatovano je da zahtjevi također nisu proknjiženi. Informisani smo da je Služba tek u decembru 2021. godine poslala zahtjev za refundacije naknada za bolovanje iz 2017.-2019. godine. Također, uočeno je kašnjenje u podnošenju zahtjeva za refundaciju naknada za bolovanje za 2021. godinu. Navedeno za posljedicu može imati neefikasnu naplatu ovih potraživanja, te mogućnost zastare istih.

PREPORUKA 2

Potrebno je da Služba blagovremeno podnosi zahtjeve za refundaciju naknada za bolovanje.

5.1.2. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu službenih vozila u 2021. godini iznose 39.576 KM. Izdaci se odnose na dizel (16.101 KM), osiguranje vozila (6.894 KM), autogume (4.630 KM), materijal za popravku i održavanje vozila (3.703 KM), usluge popravki i održavanja vozila (3.681 KM), registraciju motornih vozila (2.653) i benzin (1.914 KM).

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH²¹, Službi je dato pravo na korištenje tri službena vozila. Također, Službi je odobren Pravilnik o uslovima nabavke i načinu korištenja specijalizovanih službenih vozila po kojem raspolaže sa dodatnih osam vozila. Služba je na 31.12.2021. godine raspolagala sa tri službena vozila, sa pravom korištenja 24 sata dnevno, i osam specijalizovanih službenih vozila.

Navedenim Pravilnikom Vijeća ministara BiH i Internim pravilnikom Službe je definisano da se za korištenje službenog vozila koriste standardizovani obrasci putnog naloga čiji je sadržaj i način popunjavanja i izdavanja propisan važećim propisima donesenim od strane relevantnih organa za drumski saobraćaj na nivou Bosne i Hercegovine ili entiteta.

Kontrolom naloga za službena vozila konstatovali smo da se odredbe Pravilnika Vijeća ministara BiH i Internog pravilnika koje se odnose na popunjavanje naloga za vozila ne poštuju u potpunosti. Naime, kod pojedinih putnih naloga ne upisuje se dnevno pređena kilometraža, podaci o utrošku goriva, kao ni stanje kilometara prilikom točenja goriva, te se stoga na pouzdan način ne može potvrditi namjensko korištenje vozila. Također je uočena neusklađenost kilometraže za iste relacije²², kao i značajne dnevne loko kilometraže za pojedina vozila.

²¹ Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 i 80/20

²² Članom 11. stav (1) Odluke o načinu i postupku ostvarivanja prava zaposlenih u institucijama BiH na naknadu za službeno putovanje (Službeni glasnik BiH, broj 6/12) definisano je da su institucije BiH dužne voditi mjesečnu evidenciju o izdatim nalogima za službena putovanja. Služba ne vodi mjesečnu evidenciju - knjigu izdatih putnih naloga za službena putovanja, ali su nam

PREPORUKA 3

Služba je dužna osigurati urednost evidencije o upotrebi službenih vozila i s tim u vezi dokumentovati razloge evidentiranja značajne dnevne loko vožnje.

5.1.3. Unajmljivanje imovine i opreme

Ukupni izdaci za unajmljivanje imovine i opreme sa 31.12.2021. godine iznose 109.347 KM, a odnose se na unajmljivanje parking prostora (99.927 KM) i na unajmljivanje opreme (9.420 KM).

Članom 10. Pravilnika Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH definisano je da institucija BiH internim aktom propisuje način i mjesto parkiranja službenih vozila u sjedištu institucije ili putem zakupa parking prostora od registrovanih pravnih lica u skladu s mogućnostima institucije (stav 1.) i da način uspostavljanja i organizovanja zajedničkog parking prostora za više institucija, a gdje uslovi i tehničke mogućnosti dozvoljavaju, osigurava Služba za zajedničke poslove institucija BiH (stav 2.).

Služba je na temelju javnog poziva, 24.8.2021. godine, zaključila Ugovor o zakupu parking prostora za 2021/2022. godinu sa dobavljačem Magros-Veletrgovina d.d.²³, ukupne vrijednosti 97.812 KM sa PDV-om, na period od 01.9.2021. godine do 01.9.2022. godine. Navedeni Ugovor se odnosi na zakup parking prostora u podzemnoj garaži poslovnog objekta Sarajevo City Center na Marijin-Dvoru u Sarajevu.

Služba se obavezala da će parking prostor isključivo koristiti za parkiranje službenih motornih vozila po spisku koji je prije početka korištenja zakupa dužna dostaviti zakupodavcu. Također, Služba je u augustu 2021. godine dostavila institucijama BiH akt u predmetu „Obnavljanje dozvola za parkiranje službenih vozila Parking SCC“²⁴ prema kojem su institucije trebale dostaviti sljedeće podatke: marka vozila, registarski broj, vlasnik i korisnik.

Zakupodavac se obavezao da će kontinuirano osigurati 24h parking prostor za službena motorna vozila i voditi dnevne evidencije o korištenju parkinga za svako vozilo putem elektronskih kartica koje će dostavljati Službi na kraju svakog mjeseca. Zakupodavac vrši fakturisanje usluge parkinga na kraju mjeseca, na bazi dnevnih evidencija stvarnog korištenja elektronskih kartica za tekući mjesec.

Na prostoru unajmljenom za parkiranje službenih vozila parkiraju se i privatna vozila zaposlenih u institucijama BiH.

Uvidom u fakture zakupodavca uočili smo da se osim službenih vozila u značajnom broju parkiraju privatna vozila zaposlenih u institucijama BiH. Prema usmeno iznesenim obrazloženjima Službe odobreno je korištenje parking prostora za privatna vozila jer institucije ne raspolažu dovoljnim brojem službenih

dostavljeni traženi nalozi za službena putovanja za značajnije relacije, uz napomenu da u ših listi kod pojedinih zaposlenih nije prikazan službeni put za navedene relacije.

²³ Sa istim dobavljačem je bio zaključen Ugovor o zakupu parking prostora za 2020/2021. godinu (na period od 01.9.2020. godine do 01.9.2021. godine) ukupne vrijednosti 97.812 KM sa PDV-om.

²⁴ U predmetnom aktu je navedeno: „Postupajući po preporukama Ureda za reviziju institucija BiH te odredbama člana 10. Pravilnika o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH (Službeni glasnik BiH, broj 26/14) molimo vas da dostavite spisak službenih vozila za koja vam je potreban parking prostor i kopije saobraćajnih dozvola iz kojih se može utvrditi da je vozilo službeno odnosno da je vlasništvo vaše institucije“.

vozila i zato koriste privatna vozila u službene svrhe, te da stoga Služba nema argumente da uskrati korištenje parkinga za privatna vozila.

Iznesena argumentacija Službe je neprihvatljiva, jer je Pravilnikom Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH utvrđen ukupan broj službenih vozila kojima može raspolagati svaka institucija²⁵. Predmetnim Pravilnikom nije definisano pravo da institucije mogu povećavati raspoloživi u odnosu na odobreni broj vozila na način da u kontinuitetu koriste privatna vozila u službene svrhe.

PREPORUKA 4

Služba je dužna shodno relevantnim propisima osigurati parking mjesta isključivo za službena vozila, vodeći računa o namjenskom i racionalnom upravljanju predmetnim troškovima sa aspekta lokacijske udaljenosti institucija i stvarnih potreba za kontinuiranim zakupom parking mjesta.

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama, u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, iskazani su u iznosu od 1.385.243 KM, što je za 214.757 KM manje u odnosu na prihode i primitke planirane za 2020. godinu. Ostvareni prihodi se odnose na prihode od pružanja javnih usluga - vlastiti prihodi (1.357.677 KM)²⁶ i neplanirane uplate - ostali prihodi (27.565 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tabeli III u prilogu Izvještaja.

Vlastite prihode Služba ostvaruje pružanjem ugostiteljskih usluga zaposlenim u institucijama BiH. Prihodi se naplaćuju gotovinski i putem faktura²⁷. Gotovinski promet i potraživanja po ispostavljenim fakturama se evidentiraju na kontu 131111 – Potraživanja za isporučenu robu i usluge iako su Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH utvrđena različita konta za evidentiranje novčanih sredstava i kratkoročnih potraživanja, s obzirom na to da se vrijednosti iskazane na istim prikazuju kao odvojene pozicije Bilansa stanja (pozicija novčanih sredstava i pozicija kratkoročnih potraživanja).

PREPORUKA 5

Preporučujemo da Služba gotovinski promet evidentira preko konta blagajne u cilju tačnog iskazivanja bilansnih pozicija.

Prodaja gotovih proizvoda se vrši prema važećem cjenovniku iz 2015. godine koji je na prijedlog Službe usvojilo Vijeće ministara BiH²⁸, a razduživanje robe na prodajnim mjestima se vrši prema normativima iz 2017. godine.

²⁵ Npr. instituciji je odobreno osam službenih vozila, a na fakturi su evidentirana 34 vozila ili institucija nema odobrenih službenih vozila, a na fakturi je evidentirano pet vozila.

²⁶ Prema navodima Službe zbog situacije sa koronavirusom (COVID-19) pojedini šankovi i kuhinje su radili sa manjim prometom, jer je bio smanjen broj dolazaka na posao u institucijama BiH.

²⁷ Prema bilješkama uz finansijske izvještaje ostvareni prihodi su naplaćeni gotovinski (60%), putem faktura za reprezentaciju (29%) i abonentske blokove (11%).

²⁸ Službeni glasnik BiH, broj 55/15

Poređenjem troškova utvrđenih normativima (utrošci sastojaka) za pojedina jela sa prodajnim cijenama konstatovano je da se ostvaruje relativno mala zarada. Također, uočeno je da kod određivanja normativa nije uključena gramaža sastojaka koja se gubi tokom pripreme jela (kalo) tako da nisu realno definisane cijene sastojaka za pripremu jela, a što ima direktnog uticaja na iskazanu razliku u cijeni. Poseban uticaj na utvrđivanje stvarne visine troškova imaju promjene cijena roba koje su se desile u periodu 2017-2021. godina. Potrebno je naglasiti da prodajna cijena osim troškova sirovina za pripremu jela i pića treba pokriti i sve ostale prateće troškove (osoblja, energije i sl.), što kod važećeg cjenovnika nije slučaj.

PREPORUKA 6

Preporučujemo Službi da izvrši procjenu troškova za pripremu jela i pića, te shodno tome i procjenu potrebe korekcije prodajnih cijena u cilju izbjegavanja negativnih rezultata u poslovanju.

5.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 133.451.328 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 134.819.583 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (133.368.480 KM), obaveze prema dobavljačima (558.059 KM) i obaveze prema zaposlenima (822.020 KM).

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

5.3.1. Popis sredstava i obaveza

Služba je izvršila popis stalnih sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, obaveza i potraživanja, nafte, te zaliha i robe u centralnom magacinu, kuhinjama i šankovima, kao i tuđih sredstava koji se nalaze na korištenju u Službi. Imenovano je 15 popisnih komisija, te Centralna popisna komisija. Na osnovu dostavljenih izvještaja popisnih komisija, Centralna popisna komisija je 22.02.2022. godine sačinila Izvještaj o redovnom godišnjem popisu imovine i obaveza Službe na 31.12.2021. godine, koji je 22.02.2022. godine usvojilo rukovodstvo Službe. Postupcima revizije utvrdili smo sljedeće:

Popisom stalnih sredstava Služba nije utvrdila manjak niti višak stalnih sredstava. Obračun amortizacije izvršen je pojedinačno po svakom stalnom sredstvu. Komisije su predložile listu stalnih sredstava za otpis, na osnovu prijedloga osoba koje su njima zadužene, te je, nakon mišljenja stručnih osoba o isplativosti popravke, sačinjen konačan prijedlog za otpis. Najvećim dijelom radi se o kompjuterskoj opremi, opremi za prijenos podataka i glasa, elektronskoj opremi, policijskoj opremi, ugostiteljskoj opremi i softverima. Navedena oprema je u martu 2022. godine uništena i rashodovana (nabavna vrijednost – 62.573 KM, sadašnja vrijednost – 0 KM). Sredstva koja su bila predložena za rashod nisu bila stavljena na konto 011730 – Sredstva trajno van upotrebe, što nije u skladu sa instrukcijom Ministarstva finansija i trezora BiH.

PREPORUKA 7

Potrebno je da Služba prilikom evidentiranja rashodovanja stalnih sredstava postupa u skladu sa instrukcijom Ministarstva finansija i trezora BiH.

Komisija za popis roba u centralnom magacinu je konstatovala da stanje zaliha na 31.12.2021. godine iznosi 216.340 KM. Ukupni viškovi konstatovani popisom iznose 969 KM, a manjkovi 1.389 KM. Služba je 31.12.2021. godine izvršila uknjiženje utvrđenog viška, te isknjižila utvrđeni manjak na teret Službe.

Kao i prethodne godine, a na osnovu dostavljenih kartica o prometu materijala po vrsti konstatovali smo da podaci o vrijednosti zaliha određenog artikla nisu logični (količinsko stanje određenog artikla iznosi 0, tj. nema zaliha, a postoji vrijednost). Služba još uvijek nije u potpunosti prešla na evidentiranje i upravljanje zalihama u okviru modula zaliha ISFU sistema, te se stoga i dalje kao primarni softver za evidentiranje i upravljanje zalihama koristi kupljeni softver „Pantheon“, dok se podaci o prometu skladišta u ISFU modul zaliha evidentiraju zbirno na mjesečnom nivou.

Služba nema ugovor o održavanju Pantheon sistema već nekoliko godina, te je cjelokupna briga o sistemu na Službi, što za posljedicu može imati uticaj na sigurnost sistema kao i opravdanost ulaganja u isti. Finansijski podaci iz ISFU sistema nisu istovjetni sa podacima iz Pantheon sistema, jer se zalihe u ISFU sistemu vode po metodi prosječnih cijena, dok se u Pantheon sistemu vode po metodi neto nabavne vrijednosti (ugovorene cijene po važećim ugovorima).

Nadalje, pojedinačne komisije izvršile su popis zaliha u kuhinjama i šankovima na različitim lokacijama, te su iskazale vrijednost robe na stanju sa 31.12.2021. godine, sa iskazanim viškovima i manjkovima. Navedene zalihe se vode u posebnom knjigovodstvenom programu, te iste nisu prikazane u glavnoj knjizi trezora (ni količinski ni vrijednosno), jer se u glavnoj knjizi iskazuju samo vrijednosti robe u centralnom skladištu koje se razdužuje prilikom internog prebacivanja robe u ugostiteljstvo.

Također, izvršen je i popis sitnog inventara bez utvrđenih manjkova i viškova. Iako je Komisija konstatovala knjigovodstveno stanje sitnog inventara u skladištu (31.563 KM) isto nije evidentirano u glavnoj knjizi trezora.

Prema članu 57. Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH, u klasi 2 - Zalihe, evidentiraju se zalihe materijala i robe s pripadajućom razlikom u cijeni i ukalkulisanim porezom na robu, kao i sitni inventar na zalihi i u upotrebi. Materijal i sitni inventar evidentiraju se samo unutar klase 2 u cilju kontrole nad njihovom upotrebom, s obzirom na to da se nabavka ovih vrijednosti stavlja neposredno na rashode shodno članu 58. stav (1) navedenog Pravilnika. Također, članom 58. definisan je način evidentiranja materijala i inventara u okviru klase 2.

Mada stanje zaliha ne utiče na iskazivanje bilansnih pozicija u obrascu Bilans stanja (istovremeno sa evidentiranjem zaliha vrši se i njihova ispravka), netačno iskazano stanje zaliha u glavnoj knjizi zaslužuje da se problemu zaliha, njihovom evidentiranju i popisu posveti više pažnje.

PREPORUKA 8

Preporučujemo Službi da zalihe materijala evidentira u poslovnim knjigama, u skladu s Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH, u cilju efikasnog upravljanja zalihama i racionalnog trošenja budžetskih sredstava.

6. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH OSOBA

Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu Službi je odobreno 503 zaposlenih. Na 31.12.2021. godine, Služba je imala 484 zaposlenih, od čega je 460 zaposleno na neodređeno vrijeme, a 24 na određeno vrijeme²⁹.

U periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine izvršen je prijem 10 državnih službenika³⁰ i 14 zaposlenika na neodređeno vrijeme putem javnog oglasa. Za prijem državnih službenika i zaposlenika postoji saglasnost Vijeća ministara BiH za javne oglase iz 2021. godine. Od ukupnog broja zaposlenih njih 21 je bilo u radnom odnosu u Službi po osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme ili u drugom statusu zaposlenog.

Rješenjem Agencije za državnu službu, državna službenica na radnom mjestu stručni savjetnik za postupke javnih nabavki (kojoj je u 2020. godini utvrđen prestanak radnog odnosa kao posljedica disciplinske mjere) je na osnovu presude Suda BiH (kao rezultat konačne disciplinske mjere - vraćanje u državnu službu i degradiranje na nižu poziciju) postavljena na radno mjesto viši stručni saradnik za koordinaciju poslova i saradnju sa pravosudnim institucijama BiH.

Na određeno vrijeme tokom godine su angažovani državni službenik uz saglasnost Agencije za državnu službu BiH i 49 zaposlenika. Zaposlenici su angažovani putem raspisivanja javnog oglasa za prijem na određeno vrijeme do šest mjeseci ili zaključivanjem ugovora o radu po članu 9. stav 1. tačka c)³¹ Zakona o radu u institucijama BiH³². Angažman zaposlenih tokom godine je vršen i na način da je sa zaposlenicima zaključivan ugovor o radu na tri mjeseca po članu 9. stav 1. tačka c) Zakona o radu u institucijama BiH, zatim su sa istim zaposlenim po okončanom javnom oglasu za prijem na određeno vrijeme zaključivani ugovori o radu na period od šest mjeseci, te naknadno opet su zaključeni ugovori o radu na tri mjeseca. Uglavnom se radi o poslovima spremačica, pomoćnih radnika, viših referenata, domara, zaposlenika na usluživanju i sl.

Zbog potrebe posla, a shodno Pravilniku o internom premještaju i raspoređivanju zaposlenika u institucijama BiH, izvršeno je 20 internih premještaja zaposlenika u viši platni razred i šest internih premještaja unutar istog platnog razreda. Rukovodeći državni službenik - rukovodilac institucije je nakon provedenog internog oglasa imenovan na radno mjesto pomoćnika direktora.

²⁹ Podaci iz obrasca 4.1. finansijskih izvještaja

³⁰ Po članu 21. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH

³¹ Prijem u radni odnos zaposlenika na određeno vrijeme do tri mjeseca, kada zbog hitnosti obavljanja posla, iznenadnog povećanja obima posla i iznenadnog odsustva zaposlenika nije moguće pravovremeno provesti javni oglas.

³² Službeni glasnik BiH, broj 26/04, 07/05, 48/05, 60/10, 32/13 i 93/17

U Službi je u toku 2021. godine prestao radni odnos za 24 zaposlenih, a po osnovu sticanja uslova za starosnu ili invalidsku penziju, sporazumnog prestanka radnog odnosa, isteka ugovora o radu na određeno vrijeme, otkaza u državnoj službi, te smrti zaposlenog.

Neplaćeno odsustvo je evidentirano za 12 zaposlenih u 2021. godini i iste se odnose na neplaćena odsustva na lični zahtjev.

U Službi su izvršili ocjenjivanje državnih službenika i zaposlenika za 2021. godinu. Izvještaj o ocjenjivanju državnih službenika Služba je prosljedila Agenciji za državnu službu BiH.

Postupcima revizije utvrđeno je sljedeće:

Interni oglas: Agencija za državnu službu je 13.01.2021. godine objavila interni oglas za popunjavanje radnog mjesta rukovodećeg državnog službenika - **pomoćnik direktora za pravne, finansijske poslove i javne nabavke u Službi** na koji su se mogli prijaviti samo državni službenici zaposleni u Službi. Rok za prijavu je bio do 21.01.2021. godine. Na konkurs se prijavila direktorica Službe koja je bila imenovana na mandatni period od pet godina počev od 01.5.2016. godine, što znači da je mandat isticao 01.5.2021. godine.

Rukovodilac Službe je u toku trajanja mandata učestvovao na internom konkursu u Službi te je nakon okončane konkursne procedure imenovan na radno mjesto pomoćnika direktora.

Direktorica je razriješena dužnosti rukovodećeg državnog službenika (direktora-zamjenika direktora Službe), na lični zahtjev, sa 30.4.2021. godine rješenjem Vijeća ministara BiH donesenim na 36. sjednici održanoj 5.5.2021. godine. Zamjenici direktora Službe su 6.5.2021. godine³³ donijeli

rješenje kojim se osoba koja je obnašala funkciju rukovodioca institucije (direktora/zamjenika direktora zbog propisane rotacije) i koja je u toku trajanja mandata učestvovala na internom konkursu imenuje na mjesto rukovodećeg državnog službenika - pomoćnik direktora u Sektoru za pravne, finansijske poslove i javne nabavke u Službi počev od 01.5.2021. godine.

Prema tumačenju Službe navedena prijava je u skladu sa relevantnim propisima, jer je direktorica Službe prije imenovanja bila zaposlena u Službi na poziciji šefa Odsjeka za finansijsko-materijalne poslove, te je stoga mogla učestvovati na internom konkursu. Članom 17. stav 1. tačke c) i d) Zakona o državnoj službi u institucijama BiH je propisano da se sekretar sa posebnim zadatkom koji je prethodno imao status državnog službenika, vraća na isto ili slično radno mjesto ako bi izgubio svoj posebni zadatak u slučaju završetka posebnog zadatka i dobrovoljne ostavke sa položaja. Dakle, direktorica Službe se nakon isteka mandata mogla vratiti na radno mjesto koje je isto ili slično radnom mjestu na koje je bila postavljena prije imenovanja, odnosno na radno mjesto šefa unutrašnje organizacione jedinice.

Članom 32. stav 3. istog Zakona propisano je da Agencija za državnu službu pravilnikom propisuje uslove i način obavljanja internih konkursa, internih i eksternih premještaja državnih službenika, uz prethodno pribavljenu saglasnost Vijeća ministara. Shodno članu 10. stav (1) Pravilnika proceduru internog konkursa po objavljenom internom oglasu sprovodi komisija koju imenuje rukovodilac institucije po prethodnoj saglasnosti Agencije, i sastoji se od tri državna službenika iz institucije na koju se interni konkurs odnosi, a koji imaju akademsko i profesionalno iskustvo u oblastima radnog mjesta ili radnih mjesta obuhvaćenih internim oglasom. Stavom (2) istog člana je propisano da Agencija ukoliko bude smatrala potrebnim ili na zahtjev institucije može imenovati jednog nezavisnog eksperta za člana komisije.

³³ Službeni glasnik BiH, broj 33/21

Agencija za državnu službu je dala saglasnost za imenovanje komisije za izbor rukovodećeg državnog službenika u sastavu: dva državna službenika iz Službe i nezavisni ekspert iz Ministarstva pravde BiH. Naime, Služba je u zahtjevu za imenovanje komisije navela da osim dva predložena člana ne raspolaže državnim službenicima koji bi poziciono, nacionalno, akademski i profesionalno odgovarali za rad u komisiji, te je stoga predložila Agenciji za državnu službu da imenuje jednog nezavisnog eksperta za člana Komisije.

Nadalje, Ministarstvo pravde BiH je na upit Agencije za državnu službu dalo Mišljenje³⁴ u kojem se između ostalog navodi: „Mogućnost prijave sekretara sa posebnim zadatkom na interni oglas, imajući u vidu činjenicu da nije eksplicitno zabranjena, a s obzirom na član 17. Zakona, nesporna je kada takva osoba koja je na poziciji sekretara sa posebnim zadatkom dobrovoljno da ostavku sa tog položaja, vrati se na isto ili slično radno mjesto u instituciji i prijavi se na spomenuti interni oglas.

Međutim, svakako bi i u ovom slučaju trebalo imati u vidu da bi ispravnost takve prijave sekretara sa posebnim zadatkom na interni oglas bila upitna i iz drugih razloga koji dovode u pitanje njegovu objektivnost spram internog oglasa na koji bi se prijavio. Tu prije svega mislimo na činjenicu da proceduru svakog konkursa pokreće rukovodilac institucije, a posebno da proceduru internog konkursa provodi komisija koju imenuje rukovodilac institucije koji je u pravilu sekretar s posebnim zadatkom, odnosno da sekretar sa posebnim zadatkom, a kao što smo gore naveli, obavlja poslove rukovodnog karaktera koji svakako ima utjecaj na sastav komisije, čak i u slučaju da je isti nije neposredno imenovao, te da u slučajevima postavljanja rukovodećeg državnog službenika istog imenuje rukovodilac institucije.

Nadalje, ne treba zanemariti ni činjenicu da iz Zakona proizlazi da je interni konkurs u pravilu unapređenje (član 28. stav 2. Zakona). Ovo su neke od okolnosti koje svakako treba imati u vidu kada se želi zauzeti stav o dopuštanju prijave sekretara s posebnim zadatkom na interni oglas“.

Kada se sagleda naprijed navedeno možemo govoriti kako o pravilnosti tako i o primjerenosti provedene procedure po raspisanom internom oglasu za popunjavanje radnog mjesta pomoćnika direktora za pravne, finansijske poslove i javne nabavke u Službi.

PREPORUKA 9

Služba je dužna dosljedno primjenjivati relevantne propise prilikom provođenja konkursnih procedura vezano za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta.

Na način koji nije predviđen važećim propisima državni službenici se raspoređuju da obavljaju poslove drugog radnog mjesta (radnog mjesta višeg nivoa) u odnosu na radno mjesto na koje su postavljeni upravnim aktom Agencije za državnu službu.

Obavljanje poslova drugog radnog mjesta: U postupku revizije je uočeno da je prisutna dugogodišnja pojava da državni službenici obavljaju poslove drugog radnog mjesta na temelju rješenja rukovodioca Službe (npr. stručni saradnik ili stručni savjetnik obavlja poslove i radne zadatke šefa

Odsjeka). Rješenja o rasporedu na radna mjesta su donesena na osnovu člana 61. stav (2)

³⁴ Broj: 09-02-4-323/22 od 01.02.2022. godine

Zakona o upravi³⁵ kojim je definisano da rukovodilac organa uprave predstavlja organ uprave, organizuje i osigurava zakonito i efikasno obavljanje poslova, donosi propise i izdaje druge akte za koje je ovlašten i preduzima mjere iz nadležnosti organa uprave, te odlučuje u skladu sa zakonom o pravima, obavezama i odgovornostima državnih službenika i zaposlenika u vršenju službe.

Pravni status državnih službenika uređen je Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH³⁶. Državni službenik je osoba postavljena upravnim aktom na radno mjesto u državnoj službi u skladu sa navedenim Zakonom (član 1. stav 2.) kojeg postavlja Agencija za državnu službu u skladu sa rezultatom koji je kandidat postigao u izbornom procesu (član 28. stav 1.). U konkretnim slučajevima državni službenici obavljaju poslove drugih radnih mjesta i to radnih mjesta višeg nivoa od onih na koja su postavljeni rješenjem Agencije za državnu službu BiH.

Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH definisano je da se unapređenje državnih službenika na više radno mjesto u istoj ili drugoj instituciji BiH obavlja putem internog ili javnog konkursa (član 31. stav 1.), te da Agencija pravilnikom propisuje uslove i način obavljanja internih konkursa, internih i eksternih premještaja državnih službenika, uz prethodnu pribavljenu saglasnost Vijeća ministara BiH (član 31. stav 3.).

Prema članu 7. stav 1. navedenog Zakona i članu 4. Pravilnika o uslovima i načinu obavljanja internih konkursa, internih i eksternih premještaja državnih službenika u institucijama BiH³⁷ radna mjesta državnih službenika se razvrstavaju u šest nivoa³⁸. Interni i eksterni premještaji se mogu obavljati samo na slična radna mjesta, a pod kojim se podrazumijevaju radna mjesta koja se nalaze na istom nivou (član 3. stav 1. i 2. Pravilnika). Interni premještaj državnog službenika na slično radno mjesto, u skladu sa potrebama službe, vrši rukovodilac institucije (član 32. stav 1. Zakona i član 21. stav 2. Pravilnika), a na osnovu rješenja koje donosi po prethodno pribavljenoj saglasnosti Agencije (član 21. stav 2. Pravilnika).

Nadalje je propisano da akt o postavljenju sadrži naziv radnog mjesta i platni razred (član 28. stav 6. tačka c) Zakona), te da državni službenik ima pravo na plaću koja odgovara radnom mjestu državnog službenika (član 35. stav 1. Zakona).

Prema važećem Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH³⁹ utvrđeni su različiti koeficijenti za poziciju stručnog saradnika, stručnog savjetnika i šefa unutrašnje organizacione jedinice. U navedenom slučaju državni službenici obavljaju poslove radnog mjesta višeg nivoa (šefa unutrašnje organizacione jedinice) za koje je predviđen veći platni razredi od platnog razreda radnih mjesta za koje prima plaću (stručnog saradnika ili savjetnika).

Dakle, propisima kojima je uređen pravni status državnih službenika nije predviđena mogućnost da rukovodilac institucije bez provedene konkursne procedure (internog ili javnog konkursa) raspoređuje državne službenike na radna mjesta višeg nivoa.

³⁵ Službeni glasnik BiH, broj 32/02, 102/09 i 72/17

³⁶ Službeni glasnik BiH, broj 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17

³⁷ Službeni glasnik BiH, broj 62/10, 30/14 i 38/17

³⁸ - stručni saradnik, - viši stručni saradnik, - stručni savjetnik, - šef unutrašnje organizacione jedinice, - pomoćnik ministra, glavni inspektor i pomoćnik direktora i - sekretar i sekretar sa posebnim zadatkom

³⁹ Službeni glasnik BiH, broj 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 i 65/20

PREPORUKA 10

Služba je dužna pri rasporedu osoblja na radna mjesta dosljedno primjenjivati propise koji regulišu radnopravni status zaposlenih.

7. JAVNE NABAVKE

Služba je u januaru 2021. godine donijela privremeni Plan javnih nabavki za 2021. godinu, koji je imao šest aneksa i isti su objavljeni na internetskoj stranici Službe. Izmjene privremenog plana javnih nabavki se uglavnom odnose na dodate nove procedure koje nisu bile predviđene prvobitnim planom s obzirom na to da je na snazi bilo privremeno finansiranje čitavu godinu. Također, uočeno je da pojedine procedure nisu pokrenute u planiranom periodu, te da su vršene izmjene u planu nabavki vezane za procijenjenu vrijednost nabavke i vrstu postupka koji se primjenjuje, a nakon pokretanja procedura.

PREPORUKA 11

Potrebno je da Služba unaprijedi proces planiranja javnih nabavki radi potpune transparentnosti i blagovremenog provođenja postupaka.

Neblagovremene i neadekvatne aktivnosti u svim fazama procesa javnih nabavki (planiranje, provođenje i realizacija ugovora) imaju za posljedicu neefikasan sistem javnih nabavki.

Dalje, i u 2021. godini utvrđene su slične slabosti kao i prethodnih godina, a koje se odnose na neefikasnost provođenja procedura budući da su procedure izbora dobavljača trajale duži period zbog upita, odnosno zahtjeva za pojašnjenje tenderske dokumentacije, izmjena već objavljene

tenderske dokumentacije⁴⁰, izjavljenih žalbi⁴¹ i poništavanja postupaka⁴².

PREPORUKA 12

Potrebno je da Služba osigura efikasno provođenje postupaka javnih nabavki s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

Nadalje je uočeno da se u komisiju za javne nabavke imenuje i šef Odsjeka za provođenje postupaka javnih nabavki⁴³, a što nije u skladu sa članom 7. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke⁴⁴ kojim je propisano da u komisiju ne mogu biti imenovane

⁴⁰ Ugovorni organ je i sam vršio izmjene već objavljenih tenderskih dokumentacija.

⁴¹ Prema prezentovanom pregledu žalbi u 2021. godini ukupno je izjavljeno 30 žalbi, te se iste odnose na odluke o izboru (18), na tendersku dokumentaciju (6), na odluku o poništenju (2) i rješenje o djelimičnom usvajanju žalbe (4).

⁴² Zato što do utvrđenog krajnjeg roka nije dostavljena nijedna ponuda, što nijedna od primljenih ponuda nije prihvatljiva i radi poništavanja postupka od strane Ureda za razmatranje žalbi (npr. procedura nabavke voća i povrća je ponovljena budući da je Ured za razmatranje žalbi BiH rješavajući po žalbi ponuđača donio rješenje o usvajanju žalbe te poništio prethodni postupak u potpunosti zbog utvrđene nezakonitosti prilikom pripreme tenderske dokumentacije).

⁴³ Prema članu 11. stav (4) Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Službe Odsjek za provođenje postupaka javnih nabavki vrši provođenje postupaka javnih nabavki za potrebe Službe, priprema i objedinjava zahtjeve budžetskih korisnika za javne nabavke; priprema tendersku dokumentaciju, ugovore i sačinjava obavještenja za objavu u „Službenom glasniku BiH“, sačinjava odgovore na prigovore/žalbe ponuđača, sačinjava plan nabavki u skladu sa odobrenim budžetom, prati izmjene zakonske regulative iz oblasti javnih nabavki i predlaže izmjene u internim aktima Službe, pruža tehničku i savjetodavnu pomoć svim organizacionim jedinicama Službe u vezi s pripremom zahtjeva i specifikacija, pruža savjetodavnu pomoć rukovodstvu Službe iz oblasti javnih nabavki.

⁴⁴ Službeni glasnik BiH, broj 103/14

odgovorne osobe koje na bilo koji način donose odluke vezane za postupak javne nabavke ili iste odobravaju.

PREPORUKA 13

Potrebno je da Služba prilikom imenovanja članova komisije za javne nabavke postupa u skladu sa odredbama relevantnog podzakonskog akta.

Prema podacima iz izvještaja o ukupnom broju postupaka i ukupnoj vrijednosti dodijeljenih ugovora/okvirnih sporazuma po vrsti postupka i predmetu nabavke, Služba je u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine provela 119 postupaka javnih nabavki iz tekućih izdataka (36 otvorenih, 18 konkurentskih i 65 direktnih). Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora iz tekućih izdataka iznosila je 6.025.903 KM⁴⁵.

Zakup parking prostora je proveden primjenom izuzeća od Zakona o javnim nabavkama⁴⁶ putem javnog poziva (83.600 KM). Usluge klimatizacije i grijanja u objektu institucija BiH u Mostaru je proveden putem pregovaračkog postupka sa objavom obavještenja (82.865 KM). Služba je provela i dvije nabavke po Aneksu II, dio B ukupne vrijednosti 27.984 KM.

Postupcima revizije obuhvaćene su sljedeće javne nabavke: lož ulje (1.906.667 KM), toalet papir i ubrusi (389.000 KM), zamrznuti proizvodi (196.161 KM), voće i povrće (175.409 KM), prehrambeni proizvodi (126.725 KM), toalet papira i ubrusa (117.500 KM), vode - gazirane i negazirane (93.606 KM), zakup parking prostora (83.600 KM), klimatizacija i grijanje u objektu ORCA (82.865 KM), pekarski proizvodi (77.500 KM), negazirana bezalkoholna pića (66.020 KM), servisiranje i održavanje liftova u zgradi prijateljstva između Grčke i BiH – lot 1 (45.800 KM), deterdženti za čišćenje (64.834 KM) i gazirana bezalkoholna pića (22.500 KM).

Od nabrojanih postupaka javnih nabavki nepravilnosti i nedostaci su uočeni u postupcima koje navodimo u nastavku:

7.1. Nabavka usluga servisiranja i održavanja liftova

Na osnovu Odluke o pokretanju postupka javne nabavke pokrenut je otvoreni postupak javne nabavke usluga servisiranja i održavanja liftova u objektima institucija BiH. Procijenjena vrijednosti nabavke za lot 1 - usluga servisiranja i održavanja liftova u Zgradi prijateljstva između Grčke i Bosne i Hercegovine iznosila je 94.295 KM. Vrijednost zaključenog okvirnog sporazuma nakon provedene e-aukcije iznosi 45.800 KM. Procedura je provođena od maja 2020. godine do februara 2021. godine.

Dana 26.11.2020. godine donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača, odnosno 30 dana nakon isteka roka važenja ponude, a što nije u skladu sa članom 70. stav (1) Zakona o javnim nabavkama kojim je definisano da ugovorni organ donosi odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača ili odluku o poništenju postupka nabavke u roku koji je određen u tenderskoj dokumentaciji kao rok važenja ponude, a najkasnije u roku od sedam dana od dana isteka važenja ponude, odnosno u produženom periodu roka važenja ponuda, u skladu s članom 60. stav (2) ovog Zakona⁴⁷.

⁴⁵ Svi iznosi navedeni u ovoj tački Izvještaja su bez PDV-a.

⁴⁶ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

⁴⁷ Članom 60. Zakona o javnim nabavkama je definisano da u periodu važenja ponude, ugovorni organ može zahtijevati od ponuđača, u pisanoj formi, da produži period važenja do određenog roka (stav 2.), a ako ponuđač ne odgovori na pismeni zahtjev

PREPORUKA 14

Služba je obavezna donositi odluke o izboru najpovoljnijih ponuđača u rokovima propisanim Zakonom o javnim nabavkama.

7.2. Nabavka toaletnog papira i ubrusa

Planom javnih nabavki predviđeno je provođenje postupka javne nabavke higijensko potrošnog materijala - toaletni papiri i ubrusi, u periodu mart - juni 2021. godine, čija je ukupna planirana vrijednost 430.000 KM (okvirni sporazum na period od 24 mjeseca). Odlukom o pokretanju procedure javne nabavke iz marta 2021. godine pokrenut je postupak procijenjene vrijednosti nabavke u iznosu od 408.530 KM. Predmetni postupak je označen kao rezervisani ugovor po članu 9. Zakona o javnim nabavkama (samo za kandidate koji zapošljavaju 50% osoba sa invaliditetom). Tendersku dokumentaciju je preuzelo 28 ponuđača.

Ugovorni organ je izmijenjenu tendersku dokumentaciju objavio 20.4.2021. godine, a predmetnom izmjenom se briše rezervisani ugovor. Izmijenjenu tendersku dokumentaciju je preuzelo 19 ponuđača. Na izmijenjenu tendersku dokumentaciju jedan ponuđač je izjavio žalbu budući da se radi o ponuđaču koji ispunjava uslove za nabavku po rezervisanom ugovoru. Ured za razmatranje žalbi je odbacio žalbu kao neurednu budući da žalilac nije izvršio uplatu naknade za pokretanje žalbenog postupka.

Zaprimljeno je sedam ponuda od kojih su dvije ocijenjene kao kvalifikovane. Služba je 19.7.2021. godine donijela Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Na Odluku o izboru je izjavljena žalba, te je stoga 21.7.2021. godine donesena Odluka o obustavi postupka. Zaključkom Ureda za razmatranje žalbi od 16.8.2021. godine žalba je odbijena kao neuredna. Okvirni sporazum je zaključen 26.10.2021. godine u vrijednosti 389.000 KM (vrijednost nakon provedene e-aukcije).

Nadalje, Služba je donijela Odluku o pokretanju drugog otvorenog postupka javne nabavke higijensko potrošnog materijala - toaletni papiri i ubrusi, procijenjene vrijednosti do 200.000 KM s ciljem sklapanja okvirnog sporazuma do kraja 2021. godine ili sklapanja novog Okvirnog sporazuma. Kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena.

Dana 8.7.2021. godine objavljeno je obavještenje o nabavci na portalu javnih nabavki, kao i u Službenom glasniku BiH. Prema izvještaju o preuzimanju tenderske dokumentacije istu je preuzelo 29 potencijalnih ponuđača. Zaprimljeno je sedam kvalifikovanih ponuda. Sa izabranim ponuđačem je 30.8.2021. godine zaključen Okvirni sporazum o nabavci higijensko potrošnog materijala - toaletni papiri i ubrusi, ukupne vrijednosti 117.500 KM (vrijednost nakon provedene e-aukcije).

U navedenim postupcima je utvrđeno sljedeće:

- provođena su dva postupka javne nabavke čiji su predmet⁴⁸ robe iste vrste, s tim da je jedan postupak bio obustavljan u skladu sa članom 110. Zakona o javnim nabavkama kojim je definisano da uložena žalba odgađa nastavak postupka javne nabavke, zaključenje i/ili provođenje ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma do donošenja odluke Ureda za razmatranje žalbi;

ugovornog organa u pogledu produženja perioda važenja ponude ili ne pristane produžiti rok važenja ponude ili ne osigura produženje garancije za ozbiljnost ponude, smatra se da je ponuđač odbio zahtjev ugovornog organa, te se njegova ponuda ne razmatra u daljem toku postupka (stav 3.).

⁴⁸ Predmet nabavke, odnosno ponuđena roba, usluga ili rad, od koje zavisi poređenje s tehničkom specifikacijom i ocjena da li je određeni ponuđač ponudio robu, usluge ili rad u skladu s tehničkom specifikacijom.

- u oba postupka okvirni sporazum je zaključen sa istim dobavljačem, ali su za istu vrstu robe ugovorene različite cijene;
- prvobitno ponuđene cijene izabranog dobavljača su u oba postupka bile iste, ali su nakon e-aukcije snižene i to 4,5% u prvom postupku (npr. cijena za papirne ubruse u rolni je sa ponuđenih 0,60 KM/rolni snižena na 0,57 KM/rolni) i 41% u drugom postupku (npr. cijena za papirne ubruse u rolni je sa ponuđenih 0,60 KM/rolni snižena na 0,35 KM/rolni);
- uvidom u prezentovanu robnu karticu navedene robe knjižena su dva ulaza (u decembru 2021. godine i februaru 2022. godine) po drugom okvirnom sporazumu (0,35 KM/rolni).

PREPORUKA 15

Preporučujemo Službi da procjenu vrijednosti nabavke temelji na stvarnim potrebama i realnim vrijednostima kako bi osigurala dosljednu primjenu zakonskih odredbi s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

7.3. Nabavka lož ulja - mini tender

U septembru 2021. godine pokrenut je postupak „mini tendera“ za dodjelu pojedinačnog ugovora (za nabavku 120.000 l goriva za grijanje - lož ulje, ekstra lako) po Okvirnom sporazumu koji je zaključen u 2018. godini. Shodno članu 4. stav (5) Okvirnog sporazuma dodjela pojedinačnog ugovora se zasniva na kriteriju „najniže cijene“ u skladu sa odredbom člana 64. stav 1. tačka (8) Zakona o javnim nabavkama. Također, u stavu (6) člana 4. Okvirnog sporazuma je navedeno da u postupku „mini tendera“ nije dopuštena žalba, o čemu su dobavljači upoznati u tenderskoj dokumentaciji.

Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda je sačinjen 30.9.2021. godine, a zaključno sa 22.10.2021. godine sva tri dobavljača su odbila potpisati ponuđeni ugovor zbog povećanih cijena na tržištu u odnosu na ponuđene cijene iako je Okvirnim sporazumom definisano da se dobavljači obavezuju da će osigurati prioritet snabdijevanja robama koje su predmet ugovora ugovornom organu i da će u svakom momentu imati posebno rezervisane količine, nezavisno od situacije na tržištu.

Prema članu 52. stav 5) tačka b) alineja 5) Zakona o javnim nabavkama ugovore koji se zaključuju s ponuđačima s kojima je zaključen okvirni sporazum (ako svi uslovi nisu utvrđeni u okvirnom sporazumu i kada se ponuđači pozivaju da ponovo dostave ponude na osnovu istih ili preciznije definisanih uslova u okviru uslova iz okvirnog sporazuma) ugovorni organ dodjeljuje ponuđaču koji je dostavio najpovoljniju ponudu, u skladu sa uslovima iz okvirnog sporazuma, odnosno u skladu s precizno definisanim uslovima, u okviru uslova iz okvirnog sporazuma.

Dana 22.10.2021. godine istim dobavljačima je upućen novi poziv za dostavu ponuda, te je 29.10.2021. godine potpisan ugovor sa najpovoljnijim dobavljačem. U prvom i drugom postupku „mini tendera“ isti dobavljač je bio prvorangirani⁴⁹, ali je u drugom postupku ponuđena ukupna vrijednost nabavke koja je veća za 22.800 KM bez PDV-a.

⁴⁹ Jedinična cijena ponude 1,575 KM/l (prvi postupak) i 1,765 KM/l (drugi postupak)

Članom 3. stav (1) Zakona o javnim nabavkama definisani su opći principi Zakona prema kojima je ugovorni organ dužan da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

Sljedeći poziv za dostavu ponuda (za nabavku 90.000 l) je upućen dobavljačima u novembru 2021. godine, te je slijedom istog sačinjen Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda, 18.11.2021. godine. Dobavljač koji je ponudio najnižu cijenu ponude u ukupnom iznosu od 150.300 KM⁵⁰ je obaviješten da ugovorni organ do isteka Okvirnog sporazuma (29.11.2021. godine) nije uspio pribaviti mišljenje Pravobranilaštva BiH⁵¹ na predviđeni nacrt ugovora, te da stoga otkazuje dodjelu ugovora, a novi postupak „mini tendera“ će biti pokrenut po zaključenom novom okvirnom sporazumu.

Članom 69. stav (3) Zakona o javnim nabavkama je definisano da ugovorni organ može otkazati postupak javne nabavke samo zbog dokazanih razloga koji su izvan kontrole ugovornog organa i koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka javne nabavke, a što nije slučaj sa pribavljanjem mišljenja na nacrt ugovora.

Dana 17.12.2021. godine upućen je Poziv za dostavu ponuda (za nabavku 180.000 l) po novom Okvirnom sporazumu zaključenom 13.12.2021. godine. Ugovor o nabavci goriva je zaključen 28.12.2021. godine u vrijednosti od 268.560 KM.

PREPORUKA 16

Služba je dužna prilikom dodjele ugovora u postupku „mini tendera“ dosljedno primjenjivati relevantne odredbe Zakona o javnim nabavkama i uslove definisane tenderskom dokumentacijom.

⁵⁰ Jedinična cijena ponude 1,67 KM/l

⁵¹ Mišljenje Pravobranilaštva BiH, broj: 01-10-1-M-1185/21 od 30.11.2021. godine zaprimljeno u Službi 01.12.2021. godine

8. KOMENTARI

Služba je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu. U komentarima su navedena neslaganja na date nalaze revizora, i to: navođenje sastava komisije za provođenje procedure javnog oglasa, imenovanje komisije za javne nabavke i pribavljanje mišljenja Pravobranilaštva BiH u proceduri javne nabavke lož ulja, dok su za određeni broj preporuka prezentovane informacije o preduzetim aktivnostima na njihovom rješavanju u narednom periodu.

Navedene komentare u dijelu vezanom za sastav komisije za provođenje internog oglasa smo prihvatili jer je dostavljeno adekvatno obrazloženje, dok ostale navedene komentare nismo mogli prihvatiti jer nam nisu dostavljena adekvatna obrazloženja niti je priložena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju. Detaljno objašnjenje komentara koji nisu prihvaćeni dato je u odgovoru na dostavljene komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu, koji je dostavljen rukovodstvu Službe uz konačan Izvještaj o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Službi za 2021. godinu obavili su: Mirsada Sijamić - viši revizor za finansijsku reviziju (vođa tima), Lutvija Šrndić - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima) i Nevena Kenjić - revizor za finansijsku reviziju (član tima).

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Mirsada Sijamić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Tabela III – Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Služba za zajedničke poslove institucija BiH

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procent (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	14.885.000	496.000	15.381.000	14.844.665	97
Bruto plaće i naknade	7.950.000		7.950.000	7.871.583	99
Naknade troškova zaposlenih	1.910.000	80.000	1.990.000	1.967.456	99
Putni troškovi	15.000		15.000	6.875	46
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	36.000		36.000	22.213	62
Izdaci za energiju i komunalne usluge	2.493.000	607.000	3.100.000	2.918.688	94
Nabavka materijala	1.273.000	-156.000	1.117.000	1.025.792	92
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	35.000		35.000	20.668	59
Unajmljivanje imovine i opreme	100.000	10.000	110.000	109.348	99
Izdaci za tekuće održavanje	935.000	-70.000	865.000	761.459	88
Izdaci za osiguranje	60.000	0	60.000	52.360	87
Ugovorene i druge posebne usluge	78.000	25.000	103.000	88.223	86
2. Kapitalni izdaci	496.000	-496.000	0	0	
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	454.000	-454.000	0	0	
Nabavka ostalih stalnih sredstava	22.000	-22.000	0	0	
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	20.000	-20.000	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	15.381.000	0	15.381.000	14.844.665	97
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	3.802.000	5.474.414	9.276.414	0	0
Kupovina objekta za smještaj inst. u Sarajevu	1.802.000	2.016.683	3.818.683	0	0
Projektovanje zgrade i san. i rek. krova u zgr. Predsjedništva BiH	0	425.552	425.552	0	0
Projekt Nabavka i mont. niskonaponskog postrojenja u P.S. i sistema videonadzora u Predsjedništvu BiH.	0	32.178	32.178	0	0
Kupovina objekta za smještaj Ureda za reviziju institucija BiH	2.000.000	3.000.000	5.000.000	0	0
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno budžet (4+5+6+7)	19.183.000	5.474.414	24.657.414	14.844.665	60

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2022. godine.

Direktor:
Dragan Šojić

Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Služba za zajedničke poslove institucija BiH

Tabela II

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Procent (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	82.849	90.832	91
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	82.849	90.832	91
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	133.368.480	135.975.807	98
Stalna sredstva	163.024.968	162.983.127	100
Ispravka vrijednosti	29.656.488	27.007.320	110
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	133.368.480	135.975.807	98
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	133.451.328	136.066.639	98
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	1.451.104	1.422.739	102
Kratkoročne tekuće obaveze	558.059	426.151	131
Kratkoročni krediti i zajmovi	0		
Obaveze prema zaposlenima	822.020	829.390	99
Interni finansijski odnosi	0		
Kratkoročna razgraničenja	71.024	167.198	42
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	133.368.480	135.975.807	98
Izvori sredstava	133.368.480	135.975.807	98
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	134.819.583	137.398.546	98

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo _____ 2022. godine

Direktor:
Dragan Šojić

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Služba za zajedničke poslove institucija BiH

Tabela III

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procent (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	1.600.000	0	1.600.000	1.385.243	87
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	1.600.000	0	1.600.000	1.385.243	87
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od stranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	1.600.000	0	1.600.000	1.385.243	87

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2022. godine

Direktor:
Dragan Šojić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Službe za zajedničke poslove institucija Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Služba) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2021. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Službe.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Direktor

Dragan Šojić

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

*SUDA
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

**SUDA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU**

Broj: 03-16-1-1006/22

Sarajevo, srpanj 2022. godine

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	3
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	3
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	7
1. KRITERIJI	7
2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA.....	7
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	8
3.1. Ustrojstvo i rukovođenje	8
3.2. Finacijsko upravljanje i kontrola	9
3.3. Unutarnja revizija.....	9
4. PRORAČUN	9
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	10
5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna	10
5.1.1. Bruto plaće.....	11
5.1.2. Ugovorene i druge posebne usluge	11
5.3. Pregled prihoda i primitaka	12
5.4. Bilanca stanja	13
6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA	14
7. JAVNE NABAVE.....	14
8. KOMENTARI.....	15
PRIVICI	15

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvata reviziju financijskih izvješća, i u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud)** koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Suda prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o Sudu sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo Suda je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li su finansijska izvješća kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih finansijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su temeljeni na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Suda za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Suda za 2021. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o Sudu sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Suda je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Suda, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 21.07.2022. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020.godinu²
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom financiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine.
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o unutaršnjoj reviziji institucija BiH

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

Ured za reviziju je u izvješću o finansijskoj reviziji Suda za 2020. godinu, dao pozitivno mišljenje na finansijska izvješća i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima.

U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Sud je, postupajući po članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH, obavijestio Ured za reviziju o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka danih u Izvješću o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu, a obavijest je dostavljena izvan zakonom propisanog roka.

Temeljem uvida u poduzete aktivnosti, u narednoj tablici (Tablica 1.) dan je osvrt na realizaciju prethodno danih preporuka.

² Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je financiranje institucija u 2021. godini vršeno u skladu s odlukama o privremenom financiranju donesenim na temelju odobrenog proračuna za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizirane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u tijeku, ✘ nerealizirane preporuke, ⓘ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvješća za 2020. godinu	Status
1.	Potrebno je da Sud s profesionalnom pozornošću poduzme aktivnosti na izradi službene verzije prečišćenog teksta Pravilnika o organizacionoj strukturi Suda kao sistematične forme i sadržaja u cilju efektivne primjene u praksi.	Sud je izradio službenu verziju prečišćenog teksta Pravilnika o organizacionoj strukturi Suda u cilju njegove efektivne primjene u praksi.	✔
2.	Sud treba nastaviti aktivnosti na popunjavanju upražnjenih radnih mjesta u Jedinici unutarnje revizije u cilju uspostave funkcije unutarnje revizije u Sudu i Tužiteljstvu BiH.	Sud je okončao aktivnosti na uspostavi funkcije unutarnje revizije potpunom radnih mjesta u Jedinici za unutarnju reviziju.	✔
3.	Potrebno je razmotriti mogućnost preciznijeg definiranja postupka odobravanja i ukupnog trajanja neplaćenog odsustva Pravilnikom o radu Suda vodeći računa o osiguranju kontinuiteta procesa rada u Sudu	U Sudu postoji jasan proces odobravanja zahtjeva za neplaćeno odsustvo u skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o radu Suda	✔
4.	Sud je u obvezi da dosljedno primjenjuje odredbe Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja e-aukcije i Naputka o pripremi modela tenderske dokumentacije i ponuda.	Sud dosljedno primjenjuje odredbe Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja e-aukcije i Naputka o pripremi modela tenderske dokumentacije i ponuda.	✔
5.	Potrebno je da Sud prati realiziranje važećih ugovora i količinski i vrijednosno.	Sud kroz ISFU sistem prati realizaciju okvirnih sporazuma i ugovora količinski i vrijednosno putem unosa planiranih/ standardnih narudžbenica, te uvezivanjem istih sa odgovarajućim ugovorom/okvirnim sporazumom.	✔

Tablica 1. Pregled realizacije preporuka

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Sud je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Ustrojstvo i rukovođenje

Unutarnje ustrojstvo i način rada Suda utvrđeni su Pravilnikom o organizacionoj strukturi Zajedničkog tajništva i Ureda registrara Odjela I. i Odjela II. Suda iz 2015. godine. Nakon više izmjena istog u prethodnom razdoblju, Sud je u listopadu 2021. godine izradio Prečišćeni tekst „službena verzija“ ovog dokumenta. Pravilnikom o organizacionoj strukturi Zajedničkog tajništva i Ureda registrara Odjela I. i Odjela II. Suda uređen je ustroj, djelokrug rada, način rukovođenja Sudom, te opis radnih mjesta državnih službenika i uposlenika. Pravilnikom su sistematizirana radna mjesta za 301 izvršitelja, 10 volontera i 58 sudaca.

Prema važećem Pravilniku, poslovi i zadaci iz nadležnosti Suda obavljaju se u okviru sljedećih organizacijskih jedinica: Odjeljenja Suda (Krivično, Upravno i Apelaciono), Ureda registrara za Odjel I i Odjel II, Zajedničkog tajništva Suda, i Jedinice unutarnje revizije.

Sudom rukovodi predsjednik Suda imenovan na mandatno razdoblje od šest godina počev od 2017. godine, s mogućnošću ponovnog imenovanja. Predsjednika Suda BiH postavlja Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće BiH.

3.2. Finansijsko upravljanje i kontrola

Sud je identificirao poslovne procese i rizike, te sačinio Mape poslovnih procesa i Registar rizika kao temeljne dokumente potrebne za uspostavu sustava finansijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH³, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Postupcima revizije utvrđeno je da je Sud sačinio akcijski plan provedbe aktivnosti iz Operativnog godišnjeg plana Strategije razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u institucijama BiH za razdoblje 2020.-2022. godina. Sud je dostavio Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH, Godišnje izvješće o sustavu finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu. Uvidom u Godišnje izvješće o finansijskom upravljanju i kontroli, konstatirano je da je osoba zadužena za finansijsko upravljanje i kontrolu izvješćivala rukovodstvo o provedenim aktivnostima.

3.3. Unutarnja revizija

U skladu sa Zakonom o unutarnjoj reviziji institucija BiH⁴ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH⁵, Jedinica unutarnje revizije Suda mjerodavna je za obavljanje unutarnje revizije u Sudu i Tužiteljstvu BiH. U 2021. godini su popunjena sistematizirana radna mjesta rukovoditelja Jedinice i jednog unutarnjeg revizora.

Obzirom da je Jedinica uspostavljena u rujnu 2021. godini, urađen je Godišnji plan unutarnje revizije. Potpisane su Povelja unutarnje revizije između rukovoditelja Jedinice i rukovoditelja Suda, te Povelja i Sporazum između rukovoditelja Jedinice i rukovodstva Tužiteljstva BiH o vršenju unutarnje revizije u Tužiteljstvu BiH. U tekućoj godini planirana je i realizirana unutarnja reviziju procesa uporabe i održavanja službenih vozila u Sudu.

4. PRORAČUN

Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na temelju odredbi Zakona o financiranju institucija BiH, na kvartalnoj razini, donosilo tijekom godine odluke o privremenim financiranju⁶ koristeći kao temelj odobreni proračun za 2020. godinu.

³ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu⁷, Sudu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 16.693.000 KM (tekući izdaci 16.527.000 KM i kapitalni izdaci 166.000 KM).

Sudu su, u skladu s odlukama o privremenom financiranju, kroz operative planove proračuna u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 16.527.000 KM. Ukupna realizacija raspoloživih sredstava iznosi 16.506.459 KM. Od toga, sredstva odobrena na temelju odluka o privremenim financiranju u 2021. godini su realizirana u iznosu od 16.044.529 KM, a realizacija na projektu IPA - 2019 iznosi 461.930 KM.

Sud je izvršio tri prestrukturiranja rashoda proračuna, koje je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH, prema kojima je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog proračuna⁸. Ukupan iznos prestrukturiranja iznosio je 410.000 KM. Povećani su troškovi naknada uposlenih za 385.000 KM, izdaci telefonskih i poštanskih usluga za 13.000 KM i izdaci za energiju i komunalne usluge za 12.000 KM, a smanjeni troškovi ugovorenih usluga za 350.000 KM, nabave materijala za 20.000 KM i izdaci za tekuće održavanje za 40.000 KM. Prestrukturiranje je bilo neophodno da bi se izvršilo plaćanje toplog obroka, prijevoza sa posla i na posao, naknada za smještaj i odvojeni život sudaca i stručnog osoblja, jer ove naknade nisu bile planirane u proračunu za 2020. godinu, iz razloga što je Zakon o izmjeni Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini BiH, kojim su suci i stručno osoblje uvedeni u ovo pravo, stupio na snagu u prosincu 2020. godine⁹.

5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Sud je sačinio Godišnje finacijsko izvješće za 2021. godinu i dostavio ga mjerodavnim tijelima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Analizom zabilješki uz finacijska izvješća, može se konstatirati da je isto urađeno u skladu sa Pravilnikom o finacijskom izvješćivanju BiH i Instrukcijom za sačinjavanje godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna proračunskih korisnika za razdoblje 01.01.- 31.12.2021.godine. Sud je u zabilješkama uz finacijska izvješća obrazložio bilančne pozicije i izvršenje proračuna po svim pozicijama izuzev dijela koji se odnosi na potraživanja koja Sud evidentira u pomoćnim evidencijama.

PREPORUKA 1

Sud treba u zabilješkama uz finacijske izvještaje objelodaniti informaciju o vrsti i ročnoj strukturi potraživanja evidentiranih u pomoćnim evidencijama¹⁰.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 16.044.529 KM, što je za 648.471 KM manje u odnosu na rashode odobrene proračunom za 2020. godinu. Na odstupanje je dijelom utjecalo neuključivanja kapitalnih izdataka u raspoloživa sredstva u 2021.godini.

Značajni rashodi iz proračuna za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (12.408.413 KM), naknade uposlenih (1.180.985 KM), izdatke telefonskih i poštanskih usluga (234.921 KM),

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

⁸ 09.08.2021., 14.10.2021. i 09.12.2021. godine

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 77/20

¹⁰ Nova preporuka koja se odnosi na finacijske izvještaje

izdatke za energiju i komunalne usluge (259.763 KM), izdatke za tekuće održavanje (94.009 KM) i ugovorene i druge posebne usluge (1.767.012 KM).

Ostali značajni rashodi odnose se na novčane donacije (461.940 KM). Krajem 2021. godine potpisan je Interni finansijski memorandum o razumijevanju o zajedničkim aktivnostima u cilju realiziranja odredbi Grant sporazuma „Unaprjeđenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH“ između Ministarstva financija i trezora BiH i Suda. U skladu sa člankom 2. stav 2. i člankom 3. Memoranduma, Sudu je doznačena prva tranša u iznosu od 573.457 KM. Sa 31.12.2021. godine sredstva su realizirana u iznosu od 461.940 KM za plaće, naknade i ugovorene usluge na projektu IPA 2019.

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća iz redovnog budžeta na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 12.408.413 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 7.159.448 KM, a porezi i doprinosi 5.248.965 KM. Bruto plaće i naknade su za 473.982 KM veće u odnosu na prethodnu godinu. Bruto plaće i naknade plaća sa IPA projekata iskazane su u iznosu od 322.314 KM. Obračun plaća za suce i stručno osoblje (uposleni sa visokom stručnom spremom) vrši se na temelju Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini BiH¹¹, a za zaposlenike, revizora unutarnje revizije i rukovoditelja Jedinice za unutarnju reviziju u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH. Tijekom 2021. godine izvršena je korekcija na neto plaćama u skladu sa člankom 6. Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini BiH.

Prosječan broj uposlenih u 2021. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Sudu bio je 285 i isti je kao i prethodne godine.

Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini izvršeno je raspoređivanje 90 uposlenika unutar platnih razreda u skladu sa Metodologijom za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda i to 81 osoba temeljem ocjene rada, jedna temeljem stjecanja većeg stupnja stručnog zvanja te osam osoba i po jednom i po drugom temelju. U prethodnoj godini nije vršeno raspoređivanje jer je više uposlenih ispunjavalo uvjete za raspoređivanje u viši platni razred od dozvoljenih 30% te bi na taj način određeni uposleni bili diskriminirani. Tijekom revizije nisu konstatirane poteškoće u primjeni Metodologije ili uočene dileme za postupanje u konkretnim slučajevima.

5.1.2. Ugovorene i druge posebne usluge

Ugovorene i druge posebne usluge su realizirane najvećim dijelom za izvršene pravne usluge koje su sa 31.12.2021. godine iznosile 1.313.397 KM. Predmetni izdaci se odnose na izmirene troškove odvjetnika koje po službenoj dužnosti postavlja Sud u slučajevima i na način određen Zakonom o krivičnom postupku BiH. Odvjetnici po službenoj dužnosti mogu periodično ispostaviti zahtjev za isplatu troškova, sa pregledom poduzetih radnji i cjenikom tih usluga koji je utvrđen odlukom Vijeća ministara BiH¹². Sud donosi rješenja ili naloge kojima se troškovi iz zahtjeva u cijelosti ili djelomično priznaju. Svaki podatak u zahtjevu se pojedinačno provjerava. Troškovnik obuhvata sva postupanja (akti, dopisi, podnesci, pristupi ročištima i slično) sa

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 90/05, 32/07, 77/20

¹² Službeni glasnik BiH, broj 44/05

iznosima po odvjetničkoj tarifi. Po donošenju presude, odlučuje se da li će ti troškovi pasti na teret optuženog ili na teret proračuna Suda. Člankom 186. Zakona o krivičnom postupku BiH, propisan je rok za podnošenje zahtjeva za naknadu troškova, tek nakon dostavljanja pravosnažne presude ili rješenja kojim je obustavljen krivični postupak, a ne i u tijeku postupka. Česte su situacije gdje se takav zahtjev, od strane branitelja, dostavi nakon što je kompletan postupak okončan, a koji često traje i po nekoliko godina. Ovakvo postupanje značajno otežava proces planiranja i procjene potrebnih sredstava za ovu namjenu, jer je neizvjesno kada će i u kojem iznosu biti dostavljeni na naplatu zahtjevi odvjetnika po službenoj dužnosti. Prethodnih godina revizija je davala preporuke Sudu da razmotri mogućnost rješavanja ovog pitanja te je upućena inicijativa prema Ministarstvu pravde BiH, nadležnom za navedeno pitanje.

5.3. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, iskazani su u iznosu od 2.501.303 KM.

Značajni prihodi odnose se na: prihode od sudbenih pristojbi (252.943 KM), prihode od administrativnih pristojbi (153.366 KM), prihode od novčanih kazni u kaznenom postupku (2.090.560 KM) i prihode od refundiranja bolovanja iz ranijih godina (4.434 KM).

Pored navedenog evidentirani su primljeni transferi IPA 2019 (573.457 KM).

Sudbene pristojbe: Sa 31.12.2021. godine sudbene pristojbe su ostvarene u iznosu od 252.943 KM. Postupcima revizije konstatirali smo da Sud provodi sravnjenje prihoda od sudbenih pristojbi evidentiranih u CMS sustavu odnosno pomoćnoj evidenciji sa podacima iskazanih prihoda u Glavnoj knjizi trezora koji su evidentirani na njihovom organizacijskom kodu. Evidentirana potraživanja neizmirenih prihoda u zakonskom roku temeljem sudbene pristojbe rješavaju se urgentno putem telefona, upućivanjem opomena za plaćanje, a u slučaju da se ne izvrši uplata u ostavljenom roku Sud za potraživanja od pravnih osoba ispostavlja izvršna rješenja prema banci kod koje se vodi račun dužnika, te se temeljem takvih rješenja realizira prinudna naplata. Međutim, od ranije je poznato pitanje pravovremene naplate sudbenih pristojbi i ograničenja realiziranja prinudne naplate od fizičkih osoba, a zbog neusklađenosti važećih propisa u oblasti prinudne naplate. Odredbama Zakona o sudbenim pristojbama u postupku pred Sudom BiH, definiran je postupak za naplatu nenaplaćene pristojbe¹³, ali nedostaje subjekt koji bi ove aktivnosti realizirao po nalogu odnosno rješenju Suda. Naime, aktivnosti prinudne naplate nenaplaćene sudbene pristojbe nisu niti u nadležnosti Uprave za neizravno oporezivanje BiH niti Porezne uprave Federacije BiH, jer ove institucije aktivnosti prinudne naplate provode u skladu sa propisima koji definiraju njihovu nadležnost. Zbog toga je Sud zauzeo stav da ponovi inicijativu Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH u pravcu izmjene Zakona o sudbenim pristojbama pred Sudom BiH i Zakona o izvršnom postupku, odnosno da se istim propiše da akti Suda, kojima se strankama nalaže isplata sudbenih pristojbi, imaju svojstvo izvršnog naslova.

Prihodi od novčanih kazni: Sa 31.12.2021. godine prihodi od novčanih kazni su ostvareni u iznosu od 2.090.560 KM. Sud je u okviru Odjela za informacijsko komunikacijske tehnologije (IKT) izradio aplikaciju za evidentiranje prihoda u cilju efikasnog praćenja stvarnog stanja naplaćenih i nenaplaćenih prihoda temeljem pravosnažnih presuda, u koju su se počeli unositi novi predmeti počev od 2020. godine pa dalje. Aplikacija je elektronska pomoćna evidencija koja sadrži informacije o svim predmetima te ima mogućnost kreiranja izvještaja o

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 39/03 i 77/20

evidentiranim i naplaćenim potraživanjima. Stručni suradnici koji rade na predmetima, po pravosnažnosti presude, unose iznos potraživanja u elektronsku aplikaciju za evidentiranje i praćenje navedenih novčanih potraživanja Suda.

Zbog obimnosti predmeta iz ranijih godina sravnjenje podataka o potraživanjima se vrši u okviru ranije korištene interne evidencije prema utvrđenoj proceduri u formi pomoćnih tablica.

Novčane kazne se ne naplaćuju prinudnom naplatom. U presudi Suda se određuje rok plaćanja novčane kazne koji ne može biti kraći od petnaest dana, niti duži od šest mjeseci. U opravdanim slučajevima Sud može dopustiti da osuđeni isplati novčanu kaznu u ratama, s tim da rok isplate ne može biti duži od jedne godine. Ako se novčana kazna ne plati u roku koji je predviđen presudom, Sud bez odlaganja, u smislu članka 47. Krivičnog zakona BiH, donosi Odluku da se novčana kazna zamjeni kaznom zatvora. Izrečena kazna zatvora do jedne godine, može se na zahtjev osuđenog zamijeniti novčanom kaznom, koja se plaća u jednokratnom iznosu u roku od 30 dana. Člankom 16. Krivičnog zakona je definirano da je rok zastarijevanja 3 godine.¹⁴ Podaci o potraživanjima iz pomoćnih evidencija nisu evidentirani u Glavnoj knjizi niti iskazani u financijskim izvještajima Suda, a u vezi sa nejasnoćama koje ima Sud glede ispunjenosti uvjeta za knjigovodstveno priznavanje te postojanja tehničkih mogućnosti Ministarstva financija i trezora BiH za ispravno evidentiranje istih u Glavnu knjigu Sud-a.

PREPORUKA 2

Potrebno je da Sud u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH poduzme aktivnosti na iznalaženju odgovarajućeg modela za knjigovodstveno evidentiranje potraživanja iz pomoćnih evidencija u Glavnu knjigu¹⁵.

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tablici III. u privitku Izvješća.

5.4. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 709.838 KM. Ukupne obveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 2.271.703 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (705.433 KM), obveze prema dobavljačima (304.037 KM), obveze temeljem sudskih vještačenja (90.475 KM) i obveze prema uposlenima (1.160.827 KM).

Kratkoročne obveze i razgraničenja veće su za 51.829 KM u odnosu na prethodnu godinu. Navedeno je rezultat povećanja kratkoročnih obveza po osnovu naloga za isplatu odvjetnicima i sudskim vještacima i prispjelih obveza prema dobavljačima u prosincu za 55.745 KM, zatim povećanja obveza prema uposlenim za plaće i naknade za prosinac i isplate naknada toplog obroka i prijevoza za suce i stručno osoblje za 74.468 KM (stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini BiH) i smanjenja na poziciji kratkoročnih razgraničenja zatvorenih u tekućoj godini u iznosu od 78.384 KM. Kratkoročne obveze i razgraničenja su izmirene i knjigovodstveno zatvorene početkom 2022. godine.

Sud je izvršio popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obveza te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine. Popisom nisu konstatirane značajnije nepravilnosti i nedostaci.

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj: 3/03, 32/03-isp.37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/05, 55/06, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18 i 46/21

¹⁵ Nova preporuka koja se odnosi na financijske izvještaje

6. UPOŠLJAVANJE I STATUS ANGAŽIRANIH OSOBA

Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2020. godinu Sudu je odobreno 286 uposlenih. Sud je kroz Aneks izrazio zahtjev za dodatnim upošljavanjem dva uposlana na neodređeno vrijeme u cilju uspostavljanja Jedinice unutarnje revizije što je i odobreno, tako da je ukupno odobreni broj uposlenih iz redovnog budžeta bez IPA projekata u Sudu bio 288. Na 31.12.2021. godine, Sud je imao 292 uposlana od čega je 255 uposlenih na neodređeno vrijeme, a 37 na određeno vrijeme. Od 37 uposlenih na određeno vrijeme njih 14 je uposleno na IPA projektima, 19 je pripravnika, dva dodatna suca i dva stručna suradnika kao zamjene za uposlenice na porodijskom odsustvu.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta sistematizirano je 301 radno mjesto, 10 volontera te 58 sudaca.

U razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine primljeno je 18 osoba na neodređeno vrijeme putem javnog natječaja, pri čemu je njih osam prethodno bilo angažirano u Sudu po ugovoru o radu na određeno vrijeme. Primljeno je 12 referenata, dva higijeničara, dva stručna suradnika, revizor unutarnje revizije i rukovoditelj Jedinice unutarnje revizije. Za prijem državnih službenika postoji suglasnost Vijeća ministara BiH. Na određeno vrijeme je u tijeku godine uposleno 47 osoba od čega 15 na IPA projekte, 19 pripravnika, šest volontera, jedan dodatni sudac i šest stručnih suradnika.

U 2021. godini izvršen je interni premještaj i unapređenje ukupno sedam osoba. Unaprijeđene su putem internog natječaja četiri osobe, dok su tri osobe interno premještene sa jednog radnog mjesta na drugo iste razine i platnog razreda.

U Sudu je, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2021. godine, prestao radni odnos za 46 uposlenih, zbog stjecanja uvjeta za starosnu mirovinu, isteka ugovora te sporazumnog prestanka radnog odnosa. Jednoj osobi je odobreno neplaćeno odsustvo u period od 11.11.2021. godine do 29.04.2022. godine.

Ocjenjivanje zaposlenika i stručnog osoblja izvršeno je na temelju Pravilnika o praćenju i ocjenjivanju rada zaposlenih u Sudu. Također je izvršeno i ocjenjivanje sudaca u skladu sa kriterijima za ocjenjivanje sudaca u BiH¹⁶. Postupak ocjenjivanja je proveden prema Pravilniku o postupku ocjenjivanja rada nositelja pravosudnih funkcija¹⁷, a prema instrukciji Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH. Ocjenjivanje je izvršeno na propisanim obrascima koji su potpisani, skenirani i uneseni u sustav koji je kreiralo Visoko sudsko i tužilačko Vijeće BiH.

7. JAVNE NABAVE

Sud je donio Plan javnih nabava za 2021. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama¹⁸. Za svaki postupak javne nabave, odlukom predsjednika Suda, formirano je povjerenstvo koje provodi postupke javnih nabava.

Prema prezentiranim podacima¹⁹, Sud je u 2021. godini proveo 38 postupaka javnih nabava. Od navedenog broja, Sud je proveo pet otvorenih postupaka u vrijednosti od 163.377 KM i sedam konkurentskih postupaka u vrijednosti od 52.467 KM.

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj 1/21

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 93/18

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

¹⁹ Podaci iz sustava e-nabave i tabličnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

Osim navedenog, Sud je putem izravnog sporazuma izvršilo nabave u vrijednosti od 18.315 KM. Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je 234.160 KM, sve iz tekućih izdataka.

Na temelju pregledanih procedura javnih nabava vezanih za nabavu usluge održavanja biro opreme (58.339 KM), nabavu kompjutorskog materijala (16.500 KM) i nabavu usluge održavanja softvera (53.432 KM) nisu uočene značajnije nepravilnosti i nedostaci.

8. KOMENTARI

Sud u ostavljenom roku nije dostavio komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno Izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Suda za 2021. godinu obavili su: Nada Laco - viši revizor za finansijsku reviziju (voditelj tima), Enes Alić - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima) i Enis Musić - mlađi revizor za finansijsku reviziju (član tima).

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

Nada Laco, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Munevera Baftić, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvalitete finansijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

Tablica III. – Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2021. godinu

SUD BOSNE I HERCEGOVINE

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	16,527,000	0	16,527,000	16,044,529	97
Bruto plaće i naknade	12,392,000	35,000	12,427,000	12,408,413	100
Naknade troškova uposlenih	845,000	350,000	1,195,000	1,180,985	99
Putni troškovi	16,000	0	16,000	4,932	31
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	227,000	13,000	240,000	234,921	98
Izdaci za energiju i komunalne usluge	249,000	12,000	261,000	259,763	100
Nabava materijala	121,000	-20,000	101,000	88,847	88
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	11,000	0	11,000	3,104	28
Unajmljivanje imovine i opreme	0	0	0	0	
Izdaci za tekuće održavanje	150,000	-40,000	110,000	94,009	85
Izdaci za osiguranje	6,000	0	6,000	2,543	42
Ugovorene i druge posebne usluge	2,510,000	-350,000	2,160,000	1,767,012	82
2. Kapitalni izdaci	166,000	0	166,000	0	0
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	166,000	0	166,000	0	0
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	16,693,000	0	16,693,000	16,044,529	96
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije		573,457	573,457	461,940	81
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno (4+5+6+7)	16,693,000	573,457	17,266,457	16,506,469	96

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2022. godine.

**PREDSJEDNIK SUDA
RANKO DEBEVEC**

Bilanca stanja na 31.12.2021. godine

SUD BOSNE I HERCEGOVINE

Tablica II.

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, kratko. potraživanja, razgraničenja i zalihe	4,405	6,768	65
Novčana sredstva	4,405	5,360	82
Kratkoročna potraživanja	0	1,408	0
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	705,433	901,356	78
Stalna sredstva	5,406,083	5,438,572	99
Ispravka vrijednosti	4,700,650	4,537,216	104
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	705,433	901,356	78
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	709,838	908,124	78
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	1,566,270	1,514,441	103
Kratkoročne tekuće obveze	404,443	348,698	116
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	1,160,827	1,086,359	107
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	1,000	79,384	1
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	705,433	901,356	78
Izvori sredstava	705,433	901,356	78
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	2,271,703	2,415,797	94

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo finansijske i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 28.02. 2022. godine

**PREDSJEDNIK SUDA
RANKO DEBEVEC**

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

SUD BOSNE I HERCEGOVINE

Tablica III.

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	4,203,000	0	4,203,000	2,501,303	60
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	653,000	0	653,000	410,743	63
Novčane kazne (neporezne prirode)	3,550,000	0	3,550,000	2,090,560	59
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	573,457	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	573,457	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od financijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	4,203,000	0	4,203,000	3,074,760	73

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2022. godine

**PREDSJEDNIK SUDA
RANKO DEBEVEC**

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Suda Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Sud BiH) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2020. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015.). Rukovodstvo je također obvezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2020. (Službeni glasnik BiH, 46/20) i pratećim naputcima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Suda BiH.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 21.04.2022. godine

Predsjednik Suda BiH

Ranko Debevec

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*UPRAVE ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI
UPRAVE ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE
ZA 2021. GODINU

Broj: 03-16-1-1013/22

Sarajevo, juli 2022. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	3
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	3
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II	PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)	7
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	8
1.	KRITERIJI	8
2.	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	8
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
3.1.	Organizacija i rukovođenje	12
3.2.	Finansijsko upravljanje i kontrola	13
3.3.	Interna revizija	14
3.4.	Prevenција korupcije	14
4.	BUDŽET	14
4.1.	Aktivnosti iz okvira nadležnosti	15
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	16
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	17
5.1.1.	Bruto plaće	17
5.1.2.	Naknade troškova zaposlenih	19
5.1.3.	Izdaci za upotrebu vozila	20
5.1.4.	Višegodišnja kapitalna ulaganja	20
5.1.5.	Donacije i grantovi	27
5.2.	Pregled prihoda i primitaka	27
5.2.1.	Prihodi od taksi	27
5.3.	Bilans stanja	28
6.	ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH OSOBA	30
7.	JAVNE NABAVKE	34
7.1.	Nabavka usluge štampanja i isporuke akciznih markica	35
7.2.	Nabavka dijelova i vršenja usluga održavanja ostalih motornih vozila RC Mostar	36
7.3.	Nabavka metalnih carinskih plombi	36
8.	OSTALO	37
8.1.	Upravni odbor Uprave.....	37
8.2.	Sudski sporovi	39
8.3.	IT revizija	40
9.	KOMENTARI	41
PRILOZI		41

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Uprave za indirektno oporezivanje (u daljem tekstu: Uprava)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Uprave prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Uprave u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Uprave je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja Uprave za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Uprave za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Uprave u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Postojeći Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji ne odgovara stvarnim potrebama Uprave što ima za posljedicu neusklađenost između broja radnih mjesta sistematizovanih po istom i broja zaposlenih koji stvarno obavljaju poslove u organizacionim jedinicama, zbog čega je sačinjen Prijedlog novog pravilnika i dostavljen Upravnom odboru na usvajanje (tačka 3.1. Izvještaja);*
- *Uprava još uvijek nema izgrađen sistemski pristup kontrole naplate prihoda od administrativnih taksi, u pogledu informatičkog načina sravnjenja prihoda o naplatama iz Glavne knjige s evidentiranim uplatama (tačka 5.2.1. Izvještaja);*
- *Utvrdene nepravilnosti i nedostatke prilikom zapošljavanja osoba na određeno vrijeme, angažovanja osoba po osnovu ugovora o djelu i provođenja internih premještaja i unapređenja (tačka 6. Izvještaja);*
- *Slabosti i nedostaci u postupcima javnih nabavki (tačka 7. Izvještaja);*
- *Upravni odbor Uprave nije postupio u skladu sa članom 35. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja koji definiše vanjski pregled (tačka 8.1. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Uprave je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Uprave, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 20.7.2022. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)

Izveštajem o obavljenoj reviziji za 2021. godinu obuhvaćeno je deset preporuka. Svih deset preporuka je dato zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Od ukupnog broja datih preporuka, četiri preporuke se odnose na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identifikovane i u prethodnim izveštajima, tj. nije bilo značajnijih promjena u cilju njihovog otklanjanja te su, shodno tome, preporuke ponovljene u 2021. godini.

U tabeli koja slijedi (Tabela 1.) prikazani su podaci o datim preporukama za 2021. godinu.

Br. prep.	Tačka izveštaja	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ²	
			Finansijski izveštaji	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	5.1.1.	Bruto plaće - dodatak na plaću		●		●
2.	5.1.4.	Višegodišnje kapitalno ulaganje		●		●
3.	5.2.3.	Prihodi od taksi		●	●	
4.	6.	Zapošljavanje i status angažovanih osoba		●		●
5.	6.	Zapošljavanje na određeno vrijeme		●		●
6.	6.	Privremeno obavljanje poslova		●	●	
7.	7.	Javne nabavke		●	●	
8.	7.	Javne nabavke		●	●	
9.	8.1.	Upravni odbor Uprave		●	●	
10.	8.2.	Sudski sporovi		●	●	

Tabela 1. Preporuke za 2021. godinu

² Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu³
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o internoj reviziji
- Zakon o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH
- Zakon o Upravi za indirektno oporezivanje
 - Pravilnik o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim osobama Uprave
 - Pravilnik o premještanju zaposlenih u Upravi.

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Uprave za 2020. godinu dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje sa skretanjem pažnje na evidentiranje kapitalnih izdataka koji po svom karakteru predstavljaju tekuće izdatke (održavanja carinskog i poreznog podsistema) i pozitivno mišljenje na usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, uz skretanje pažnje na: neefikasnost važećeg Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, zapošljavanje na određeno vrijeme bez provođenja konkursne procedure, nerealizovanje višegodišnjih kapitalnih ulaganja za nabavku i opremanje objekta za Glavni ured i Regionalni centar Banja Luka, sistem kontrole naplate prihoda od administrativnih taksi koji i dalje nije

³ Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je finansiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom finansiranju donesenim na osnovu odobrenog budžeta za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

na zadovoljavajućem nivou, slabosti i nedostatke u postupcima javnih nabavki. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Uprava je postupila u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestila nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Na osnovu uvida u preduzete aktivnosti, u narednoj tabeli (Tabela 2.) dat je osvrt na realizaciju prethodno datih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizovane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u toku, ✘ nerealizovane preporuke, ② preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
1.	Potrebno je okončati započete aktivnosti sistemskog i strateškog rješavanja pitanja izmjene postojećeg ili usvajanje novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, uzimajući u obzir stvarne potrebe i postojeće analize, u cilju efikasnog funkcionisanja i razvoja Uprave.	Uprava je prijedlog novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji dostavila na razmatranje i usvajanje Upravnom odboru Uprave.	●
2.	Preporučujemo Upravi da preduzme konkretne aktivnosti na jačanju sistema internih kontrola u procesu planiranja i realizacije budžeta, te da restrukturisanje budžeta koristi u izuzetnim i nepredvidivim okolnostima i to povremeno.	Budžet za 2021. godinu nije usvojen, već je Vijeće ministara BiH donosilo odluke o privremenom finansiranju koristeći kao osnovu odobreni budžet za 2020. godinu, te nije bilo moguće ocijeniti realizaciju preporuke.	②
3.	Ponovo preporučujemo Upravi da, umjesto isplate naknada za produženi rad, razmotri mogućnost preraspodjele radnog vremena u skladu s Odlukom Vijeća ministara BiH, u slučajevima kada su za to stvoreni uslovi i ukoliko okolnosti dozvoljavaju.	Na kolegiju je razmatrana preporuka u vidu zaključka da se za odobreni prekovremeni angažman koristi mogućnost preraspodjele radnog vremena. Isto nije primijenjeno, iz razloga kontinuiranog manjka zaposlenih, povećanog obima poslova te angažovanosti zaposlenih istovremeno u više poslovnih procesa.	●
4.	Ponovo sugerišemo Upravi da, u saradnji sa Upravnim odborom, dugogodišnje pitanje dodatka na plaću i broja ovlaštenih osoba riješi na zadovoljavajući način sa jasnim kriterijima, a s obzirom na nedostatke i nedorečenosti postojećih akata koji otežavaju njihovu primjenu.	Još uvijek nisu izmijenjeni akti koji definišu pitanje dodatka na plaću u saradnji sa Upravnim odborom Uprave, niti su osigurana odgovarajuća zakonska rješenja kroz izmjenu i dopunu Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH u dijelu koji definiše pravo na pojedinačni dodatak na osnovnu plaću zaposlenih u Upravi.	✘

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
5.	Uprava je dužna okončati aktivnosti po osnovu utvrđivanja činjeničnog stanja u svakom pojedinačnom slučaju vezano za ostvarivanje prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz sa posla i osigurati da se uskladi obračun i isplata troškova prijevoza na posao i sa posla sa utvrđenim stvarnim stanjem.	Uprava je nastavila da prati podatke o udaljenosti od mjesta prebivališta do mjesta rada prilikom rješavanja po zahtjevima zaposlenih korištenjem mjerljivih pokazatelja. Ova mogućnost se već od pokretanja pomenutog postupka kontrole koristi u vrijeme podnošenja zahtjeva za naknadu troškova prijevoza.	
6.	Potrebno je unaprijediti sistem internih kontrola u dijelu upotrebe vozila te osigurati primjenu Pravilnika o uslovima i korištenju službenih vozila.	Unaprijeđen je sistem internih kontrola kod popunjavanja putnih naloga za korištenje službenih vozila na način definisan internim pravilnikom.	
7.	Uprava je obavezna računovodstvene evidencije voditi u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.	U tekućoj godini nije bilo evidentiranja izdataka tekućeg održavanja na kontima kapitalnih izdataka tako da Uprava sve računovodstvene evidencije vodi u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.	
8.	Kako su projekti višegodišnjih kapitalnih ulaganja izuzetno značajni za rad i funkcionisanje Uprave, Uprava je obavezna da u narednom periodu maksimalnu pažnju posveti efikasnoj realizaciji svih navedenih projekata.	U cilju doprinosa efikasnosti realizovanja višegodišnjih kapitalnih ulaganja Uprava je preduzimala konkretne radnje koje su rezultovale završetkom radova na dva značajna granična prijelaza. Međutim, došlo je do obustave u realizovanju projekta za nabavku i opremanje objekta za Glavni ured i RC Banja Luka, te zastoja u realizovanju preostalih projekata za koje su planirana sredstva finansiranja iz Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2021. godinu, koji nije usvojen.	
9.	Potrebno je nastaviti započetu saradnju sa Ministarstvom finansija i trezora BiH kako bi se stvorile pretpostavke za unapređenje postojećeg sistema praćenja i kontrole naplate prihoda uz potrebnu informatičku podršku.	U pogledu unapređenja postojećeg sistema praćenja naplate prihoda, sredinom godine usvojen je Sporazum između MFT-a i Uprave u pogledu razmjene podataka koji se tiču uplate fizičkih i pravnih lica na JRT i evidencija koje vodi i održava Uprava.	
10.	Ne dovodeći u pitanje stvarnu potrebu za zapošljavanjem, preporučujemo Upravi da raspisivanje javnog oglasa i prijem državnih službenika provodi u skladu sa zakonskim odredbama koje odgovaraju činjeničnom stanju.	Nije bilo javnih oglasa, s obzirom na to da Uprava nije dobila saglasnost Vijeća ministara BiH za prijem zaposlenih na neodređeno vrijeme, te nije bilo moguće ocijeniti realizaciju preporuke.	

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
11.	Uprava treba da, prilikom zapošljavanja putem ugovora o radu na određeno vrijeme duže od tri mjeseca, postupa u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu način zapošljavanja, poštujući princip transparentnosti.	Uprava je u više navrata podnosila Vijeću ministara BiH zahtjev za zapošljavanje po konkursnoj proceduri, ali kako nije dobila saglasnost još uvijek postoji veliki broj osoba koje rade na određeno vrijeme po tri mjeseca bez provedene konkursne procedure.	
12.	Ponovno preporučujemo Upravi da pitanje dodatka na plaću, u slučaju internih premještaja sa radnog mjesta bez dodatka na radno mjesto za koje je predviđena isplata dodatka i obrnuto, reguliše izmjenama ili dopunama internih pravila.	Nisu izmijenjena interna pravila koja definišu pitanje dodatka u slučaju internih premještaja sa radnog mjesta bez dodatka na radno mjesto za koje je predviđena isplata dodatka i obratno.	
13.	Uvažavajući složenost Uprave te realne potrebe za obavljanjem poslova koji su izvan redovne djelatnosti, i dalje smatramo kako angažovanje po ugovorima o djelu ne bi trebalo biti praksa i ovakav oblik zapošljavanja treba koristiti samo u izuzetnim slučajevima, za konkretne poslove ograničenog vremenskog trajanja koji se ne mogu smatrati poslovima sistematizovanih radnih mjesta u Upravi.	Tokom obavljanja završne revizije prezentovani su nam dokazi da je početkom 2022. godine smanjen broj angažovanih osoba po osnovu ugovora o djelu sa 39 na 13.	
14.	Prilikom imenovanja komisije za javne nabavke bilo bi korisno, uz zahtjeve u pogledu stručnosti članova, ispoštovati i princip razdvajanja dužnosti u pojedinim fazama procesa nabavki (koji obuhvata faze planiranja nabavke, provođenje samog postupka i nadzor nad realizacijom ugovorenih obaveza).	Prilikom imenovanja komisije za javne nabavke poštuje se princip razdvajanja dužnosti u svim fazama postupka javne nabavke.	
15.	Uprava je dužna voditi računa da prilikom utvrđivanja kriterija za ocjenu ponuda osigura princip konkurentnosti kao jedan od temeljnih principa Zakona o javnim nabavkama.	Procedura javne nabavke usluga održavanja i nadogradnje poreznog i carinskog softvera je u toku. Zbog uloženi žalbi, nije okončana pravovremeno te nije moguće ocijeniti realizaciju preporuke.	
16.	U slučajevima kada iz objektivnih razloga nije moguće utvrditi ukupan iznos obima usluge ili roba, Uprava treba od dobavljača zahtijevati pregled cijena robe za koju se može pretpostaviti da će biti neophodna u periodu realizacije okvirnog sporazuma.	Uprava je vršila procjenu ukupne vrijednosti usluga ili roba kao pretpostavke za odgovarajuće praćenje realizacije zaključenih okvirnih sporazuma.	
17.	Uprava treba prije pokretanja procedure javnih nabavki istražiti tržište te kroz planiranu vrijednost nabavke osigurati da odstupanje između dostavljenih ponuda bude minimalno u odnosu na planiranu vrijednost te na taj način ne dovede u pitanje zaključivanje ugovora ukoliko planirana sredstva nisu dovoljna.	Uprava je prije pokretanja većine procedura javnih nabavki istraživala tržište, čime je osigurana dostatnost planiranih sredstava. U postupcima javnih nabavki značajnijih vrijednosti kod kojih je predmet nabavke i dalje izložen kontinuiranim promjenama cijena postoji potreba za dodatnom pažnjom prilikom procjene planirane vrijednosti.	

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
18.	Prijeko je potrebno izvršiti detaljnu analizu postojećeg stanja svih sudskih sporova, analizu urednosti i ažurnosti evidencije o svim sudskim sporovima kako na nivou Uprave tako i u regionalnim centrima. Na osnovu izvršenih analiza preduzeti odgovarajuće aktivnosti kako bi u svakom momentu Uprava imala uredne i ažurne evidencije. Nadalje, potrebno je kreirati procedure komunikacija i saradnje između Glavnog ureda i regionalnih centara Uprave po pitanju sudskih sporova.	Uprava je uspostavila jedinstven i centralizovan sistem vođenja evidencija o aktivnim sudskim sporovima.	
19.	Potrebno je da Uprava okonča aktivnosti vezane za uništavanje oduzetih motornih vozila i pristupi sistemskom rješavanju problematike oduzete robe koje bi bilo utemeljeno na dobroj praksi i kvalitetnom zakonodavnom okviru.	Uprava je u 2021. godini okončala postupak rješavanja oduzetih motornih vozila, koji je naslijeđen još od carinskih uprava entiteta.	

Tabela 2. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuke čija je realizacija u toku će biti predmetom daljeg praćenja do trenutka dok se ne realizuju u potpunosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizovane. Shodno tome, u ovom izvještaju nisu date nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Uprava je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Organizacija i rukovođenje

Unutrašnja organizacija i način rada Uprave utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2013. godine (u daljem tekstu: Pravilnik)⁴. Ovim Pravilnikom su utvrđene organizacione jedinice i njihova nadležnost, način rukovođenja, programiranja i

Važeći Pravilnik zbog zastarjelosti nije dovoljno efikasan i ne odgovara stvarnim potrebama, što znatno utiče na funkcionisanje i razvoj Uprave. Prijedlog novog pravilnika je dostavljen Upravnom odboru Uprave na usvajanje.

izvršavanja poslova, ovlaštenja i odgovornosti državnih službenika i zaposlenika, te ukupan broj zaposlenih za obavljanje zakonom definisanih poslova. Također, navedenim Pravilnikom su

regulisana i druga pitanja vezana za naziv, raspored, opis poslova, uslove u pogledu stručne spremlje i uslovi za rad na određenim poslovima te broj pripravnika koji se primaju u radni odnos i uslovi za njihov prijem. Tokom godina je vršeno više izmjena Pravilnika.

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 29/13, 11/16, 72/16, 47/17, 55/17, 41/19, 43/21 i 71/21

Kao i prethodnih godina, uočena je neusklađenost između broja radnih mjesta predviđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i broja zaposlenih koji stvarno obavljaju poslove u pojedinim organizacionim jedinicama (raspoređen veći ili manji broj zaposlenih od broja predviđenog sistematizacijom), što je uglavnom posljedica zastarjelosti Pravilnika. U periodu od 2013. godine, kada je donesen postojeći Pravilnik, do danas, značajno su se izmijenili uslovi poslovanja Uprave (povećan ili smanjen obim poslovanja u pojedinim organizacionim jedinicama, nove carinske ispostave, otvoreni novi granični prijelazi, povećan promet putnika na aerodromima itd.), a navedene promjene nisu popraćene odgovarajućim izmjenama Pravilnika.

Radna grupa za izradu prijedloga novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, formirana 2019. godine, je izradila prijedlog nacrtu pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, koji je 28.02.2022. godine dostavljen Upravnom odboru Uprave na razmatranje i odobravanje. Odbor je u nekoliko navrata raspravljao o dostavljenom prijedlogu pravilnika, te isti vratio na doradu Upravi. Dostavljene primjedbe su se odnosile na smanjenje broja izvršilaca i zahtjeve za korekcijom prijedloga pravilnika, što je Uprava prihvatila i ponovo, 26.04.2022. godine, dostavila Upravnom odboru Uprave korigovani prijedlog pravilnika.

U skladu sa važećim Pravilnikom, organizacija Uprave je uspostavljena tako da pokriva prostor Bosne i Hercegovine sa Glavnim uredom u Banjoj Luci i regionalnim centrima u Sarajevu, Mostaru, Tuzli i Banjoj Luci. Poslove iz nadležnosti Uprave vrše osnovne organizacione jedinice (sektori i odjeli) koje u svom sastavu imaju unutrašnje organizacione jedinice (odsjeke, grupe, carinske ispostave i carinske referate). Pomoćnici direktora Uprave rukovode sektorima kojih ima pet i to: Sektor za poslovne usluge, Sektor za carine, Sektor za poreze, Sektor za provođenje propisa i Sektor za informacione tehnologije. Postoje i četiri odjela kojima rukovode načelnici (Odjel za internu reviziju, Odjel za analizu i upravljanje rizicima, Odjel za pravne poslove i Odjel za komunikaciju i međunarodnu saradnju). Unutrašnjim organizacionim jedinicama rukovode rukovodioci organizacionih jedinica koji za svoj rad i rad organizacione jedinice odgovaraju nadležnim rukovodiocima osnovnih organizacionih jedinica.

Uprava je samostalna upravna organizacija na čijem čelu je direktor koji za svoj rad, putem Upravnog odbora Uprave, odgovara Vijeću ministara BiH. Mandat direktora je istekao 06.06.2020. godine. Uprava nema zamjenika direktora. Direktor Uprave ima kabinet u okviru kojeg djeluju četiri odsjeka.

3.2. Finansijsko upravljanje i kontrola

Postupajući u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu te Smjernicama za provođenje upravljanja rizicima u institucijama BiH Uprava je sačinila osnovne dokumente potrebne za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole. Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH dostavljen je Godišnji izvještaj o finansijskom upravljanju i kontroli za 2021. godinu. Sastavni dio Izvještaja je Plan djelovanja za otklanjanje slabosti finansijskog upravljanja i kontrole, a realizaciju prati stručna radna grupa.

Postupcima revizije utvrđeno je da je Uprava dokumentovala i definisala ključne poslovne procese na nivou institucije, utvrdila i procijenila rizike koji mogu uticati na realizaciju ciljeva te uspostavila registar rizika. Ključne aktivnosti definisane su Strategijom Odjela za analizu i upravljanje rizicima, kojom je planirana identifikacija i analiza rizika na tri nivoa: strateškom, operativnom i taktičkom. Također, Uprava je sačinila i procjenu u Obrascu za utvrđivanje i

procjenu rizika i sačinila pregled odgovora na rizike u obrascu Registar rizika u cilju upravljanja rizicima.

3.3. Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH⁵ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH⁶, Uprava je uspostavila jedinicu interne revizije. Godišnjim planom interne revizije za 2021. godinu, kao i Strateškim planom interne revizije za period 2021–2023. godina, Jedinica interne revizije Uprave je u 2021. godini planirala i obavila sedam revizija i to: Reviziju upravljanja kontinuitetom poslovanja, Reviziju upravljanja procesom selektiviteta carinskih prijava u carinskom postupku sa robama, Reviziju upravljanja zaštitom spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Savjetodavnu reviziju Stručnoj radnoj grupi za uspostavu i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole, Reviziju upravljanja procesom donošenja odluka u prvostepenom upravnom postupku koji provode grupe za carinske postupke, Reviziju upravljanja procesom izrade normativnih akata u Upravi i Reviziju realizacije srednjoročnog plana rada Uprave. Uprava je godišnji izvještaj o aktivnostima interne revizije u skladu sa propisima dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici.

3.4. Prevencija korupcije

Iako Vijeće ministara BiH nije usvojilo Strategiju za borbu protiv korupcije i Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period 2020–2024. godina, Uprava je donijela svoj Kodeks ponašanja zaposlenih u Upravi, Akcioni plan za borbu protiv korupcije za 2022. godinu, kao i novi Plan integriteta kojim su identifikovana područja, aktivnosti i radna mjesta koja su posebno osjetljiva na rizik korupcije. Također, postoji nekoliko načina podnošenja prijave korupcije: telefonskim putem na Otvorenu liniju „Stop švercu“, putem elektronske pošte kao i putem redovne pošte. Prema raspoloživim informacijama, u Upravi nije bilo prijave korupcije u 2021. godini.

Iako je Uprava donijela potrebne interne akte i podigla nivo transparentnosti vezano za borbu protiv korupcije, imajući u vidu značajnost i osjetljivost prirode djelatnosti Uprave (u tekućoj godini prikupljeno je cca 8 milijardi KM prihoda), naglašavamo da borba protiv prijevare i korupcije treba i dalje biti pri samom vrhu prioriteta svih aktivnosti Uprave u rizičnim poslovnim procesima unutar Uprave (prvenstveno u područjima poreza, carina, javnih nabavki, zapošljavanja, upravljanja ljudskim resursima i slično). *U cilju efikasnije borbe protiv korupcije smatramo neophodnim istaći potrebu odgovornog i odlučnog pristupa borbe protiv korupcije u Upravi koji, prije svega, podrazumijeva preduzimanje preventivnih aktivnosti koje bi spriječile sve moguće oblike koruptivnih radnji posebno u visoko rizičnim procesima poslovanja.*

4. BUDŽET

Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na osnovu odredbi Zakona o finansiranju institucija BiH, na kvartalnom nivou, donosilo tokom

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

godine odluke o privremenom finansiranju⁷ koristeći kao osnovu odobreni budžet za 2020. godinu.

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu⁸, Upravi su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 100.510.000 KM (tekući izdaci 89.051.000 KM i kapitalni izdaci 11.459.000 KM).

Upravi su, u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju, kroz operative planove budžeta u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 100.510.000 KM. Ukupna realizacija sredstava odobrenih na osnovu odluka o privremenom finansiranju u 2021. godini iznosi 86.880.590 KM i odnosi se na tekuće izdatke. Tokom perioda nije bilo odobravanja kapitalnih izdataka.

Uprava je izvršila prestrukturisanje rashoda budžeta 13.12.2021. godine i 31.12.2021. godine, koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH, prema kojem je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog budžeta. Ukupan iznos prestrukturisanja iznosio je 3.784.000 KM. Povećani su troškovi za bruto plaće i naknade za 1.600.000 KM, naknade troškova zaposlenih za 241.000 KM, izdaci telefonskih i poštanskih usluga za 51.000 KM, izdaci za energiju i komunalne usluge za 418.000 KM, izdaci za nabavku materijala za 530.000 KM, unajmljivanje imovine i opreme za 107.000 KM, izdaci osiguranja i bankarskih usluga i usluga platnog prometa za 87.000 KM, ugovorene i druge posebne usluge za 750.000 KM, a smanjeni izdaci za tekuće održavanje za 1.605.000 KM, izdaci za nabavku opreme za 759.000 KM i izdaci za nabavku stalnih sredstava u obliku prava za 1.420.000 KM.

Uprava je također imala na raspolaganju sredstva za višegodišnje kapitalne projekte u iznosu od 63.881.984 KM koja su realizovana u iznosu od 16.879.784 KM, sredstva novčanih donacija u iznosu od 2.580.733 KM od kojih je realizovano 2.506.428 KM, te sredstva po programu posebne namjene u iznosu od 7.150 KM koja nisu realizovana.

Neusvajanje budžeta za 2021. godinu, i neblagovremeno usvajanje budžeta za 2020. godinu, onemogućilo je realizaciju planiranih projekata javnih investicija u Upravi, dalji razvoj i modernizaciju informacionog sistema Uprave koji bi podržao primjenu elektronskih carinskih deklaracija u uvoznim i izvoznim carinskim postupcima, kao i primjenu pojednostavljenih procedura. Nadalje, onemogućeno je zapošljavanje novih izvršilaca radi završetka upražnjenih radnih mjesta i pored značajnog odliva radne snage, što za posljedicu ima problem u organizovanju rada uslijed nedostatka izvršilaca i povećava rizik efikasnog obavljanja svih zakonom definisanih nadležnosti.

4.1. Aktivnosti iz okvira nadležnosti

Uprava kao samostalna upravna organizacija uspostavljena je Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini, kao jedini organ nadležan za sprovođenje zakonskih propisa o indirektnom oporezivanju i politike koju utvrdi Vijeće ministara BiH na prijedlog Upravnog odbora, zadužena je za naplatu i raspodjelu indirektnih poreza u Bosni i Hercegovini. Nadležnost, organizacija, rukovođenje i druga pitanja značajna za rad Uprave regulisana su Zakonom o Upravi za indirektno oporezivanje⁹ i drugim zakonima koji regulišu indirektne poreze u Bosni i Hercegovini. Poslove iz svoje nadležnosti Uprava vrši u Glavnom

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 89/05

uredu sa sjedištem u Banjoj Luci i regionalnim centrima putem svojih osnovnih i unutrašnjih organizacionih jedinica, utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Uprave.

Izvještaj o radu: Uprava je sačinila godišnji izvještaj o finansijskom stanju i aktivnostima Uprave i dostavila ga na revidiranje Upravnom odboru Uprave. Izvještaj o radu Uprave za 2021. godinu¹⁰ predstavlja sintezu rada osnovnih organizacionih jedinica Uprave. U tekstu koji slijedi iznosimo najznačajnije pokazatelje i informacije objavljene u Izvještaju o radu Uprave za 2021. godinu:

Naplata prihoda: Uprava je u 2021. godini prikupila ukupno **8 milijardi i 446 miliona KM** prihoda na Jedinstvenom računu trezora BiH (JRT), što je za cca 1 milijardu i 216 miliona KM, ili 16,83%, više u odnosu na isti period 2020. godine.

Raspodjela prihoda: Prikupljeni neto prihodi za raspodjelu korisnicima prihoda u 2021. godini, iznosili su 6 milijardi i 920 miliona KM i isti su u odnosu na 2020. godinu, kada su iznosili 5 milijardi i 930 miliona KM, veći za 16,68% (cca 989 miliona KM). Uprava je raspodjelu i doznačavanje prikupljenih prihoda u 2021. godini vršila shodno odlukama Upravnog odbora Uprave i prema važećim koeficijentima raspodjele. U 2021. godini Upravni odbor Uprave nije usvajao Odluke o privremenim poravnanjima između korisnika raspodjele indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa Uprave.

U Izvještaju o radu za 2021. godinu Uprava je identifikovala rizike koji predstavljaju prijetnje za ostvarivanje operativnih i strateških ciljeva Uprave i ukazala na određene probleme u svome funkcionisanju: nedovoljan broj izvršilaca i neadekvatna organizaciona struktura uz istovremeno povećanje obima poslovanja i složenije aktivnosti u odnosu na ranije godine, velika fluktuacija zaposlenih, značajan broj odlaska zaposlenih iz službe po raznim osnovama, neadekvatna opremljenost graničnih prijelaza i carinskih terminala, nedostatak finansijskih sredstava i sistema nagrađivanja u vidu plaća i određenih stimulacija - nedostatak adekvatne finansijske motivacije za rad i problemi sa internim premještajima, te nezainteresovanost nadležnih organa za stanje ljudskih resursa u Upravi i onemogućavanje dodatnog zapošljavanja i pored činjenice da Uprava ima ozbiljan problem sa organizovanjem rada uslijed nedostatka izvršioca, kao i neusvajanja budžeta za 2021. godinu što se sveukupno negativno odražava kako na osiguranje uslova rada, tako i na zaustavljanje reformskih procesa u Upravi.

Upravni odbor Uprave je na svojoj 55. sjednici, održanoj 22.03.2022. godine u Mostaru, dao saglasnost na Izvještaj o radu Uprave za 2021. godinu.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Uprava je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Analizom zabilješki uz finansijske izvještaje konstatovano je da su iste sačinjene u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i Instrukcijom za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju Budžeta budžetskih korisnika za period od 01.01. do 31.12.2021. godine. Godišnji finansijski izvještaj je objavljen na web stranici Uprave www.uino.gov.ba.

¹⁰ Revizija nema namjeru vršiti ocjenu Izvještaja o radu Uprave za 2021. godinu (ocjenu Izvještaja o radu trebaju dati zakonom predviđene institucije, što je u ovome slučaju Upravni odbor Uprave i Vijeće ministara BiH), ali smatramo potrebnim da određene značajne podatke i informacije koje se nalaze u Izvještaju prezentujemo javnosti.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 106.266.802 KM.

Izdaci za neposrednu potrošnju su realizovani u iznosu od 86.880.590 KM, sve za tekuće izdatke. Značajni rashodi iz budžeta za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (61.805.693 KM), naknade troškova zaposlenih (10.807.491 KM), ugovorene i druge posebne usluge (3.104.723 KM), unajmljivanje imovine i opreme (2.748.660 KM), izdatke za energiju i komunalne usluge (2.505.917 KM) i izdatke za tekuće održavanje (1.960.540 KM).

Iz ukupno raspoloživih sredstava Uprave realizovani su ostali značajni rashodi koji se odnose na višegodišnja kapitalna ulaganja (16.879.784 KM) i novčane donacije (2.506.428 KM).

Uzimajući u obzir ukupne korekcije Budžeta Uprave u Izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu iskazano je ukupno izvršenje u iznosu od 106.266.802 KM (ili 64%). Nerealizovani iznos od 60.713.065 KM odnosi se na budžetom za 2020. godinu planirana, a nedoznačena sredstva za kapitalna ulaganja koja nisu bila raspoloživa u 2021. godini (9.280.000 KM), planirana, nedoznačena sredstva za programe Carine 2020. i Fiskalis 2020. (74.305 KM), sredstva planirana za tekuće rashode (4.134.410 KM) i sredstva odobrena i prenesena za višegodišnja kapitalna ulaganja i namjenska sredstva (47.009.342 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 61.805.693 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 37.475.276 KM, a porezi i doprinosi 24.330.417 KM. Bruto plaće i naknade su za 1.930.646 KM veće u odnosu na prethodnu godinu. Prosječan broj zaposlenih u 2021. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Upravi bio je 2.428.

Naknade za produženi rad: Ukupni rashodi po osnovu naknada za produženi rad sa 31.12.2021. godine iznose 265.900 KM i veći su u odnosu na isti period prethodne godine za 153.861 KM. Naknade su uglavnom isplaćene zaposlenima u Glavnom uredu u Banjoj Luci. Razlozi koji se navode u Rješenjima o odobravanju isplate plaće po osnovu prekovremenog rada su: rad Komisije za izradu Pravilnika o izdavanju kvalifikovanog digitalnog potpisa od strane Uprave, rad u Komisiji za popis i izdavanje bezvrijedne registraturne građe, rad u Organizacionoj jedinici Sektora za IT zbog povećanog obima posla u određenom periodu u toku godine ili provođenje aktivnosti koje se po svojoj prirodi i sadržaju ne mogu obaviti u redovno radno vrijeme, organizovanje dežurstava zaposlenih, rad članova disciplinske komisije, rad članova popisnih komisija, rad članova radne grupe i sl. Isplata je vršena na osnovu zahtjeva za odobrenje prekovremenog rada u kojem je navedeno koje poslove treba obaviti, razlog nemogućnosti izvršavanja poslova u okviru redovnog radnog vremena, rješenja o odobravanju isplate i evidencije ostvarenih prekovremenih sati na koje je davao saglasnost direktor Uprave.

Uprava u toku 2021. godine nije koristila mogućnost korištenja slobodnih dana umjesto isplate naknade za produženi rad u skladu sa Odlukom o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prekovremeni rad, rad u neradne dane, noćni rad i rad u dane državnih praznika

u institucijama BiH¹¹. Revizorskim postupcima smo utvrdili da su pojedini zaposlenici angažovani i preko 10 sati sedmično po različitim osnovama (npr. rad u komisiji, povećan obim posla). *Uprava smatra da preraspodjelu radnog vremena nije moguće osigurati jer se za isto nisu stvorili objektivni uslovi, s obzirom na veliki nedostatak izvršilaca u organizacionim jedinicama, odsustva sa rada po različitim osnovama, uključujući i bolovanja uzrokovana epidemijom COVID-19, otvaranje novih carinskih ispostava, angažovanje zaposlenih u više poslovnih procesa i radnih grupa uz i dalje veliki obim redovnih poslova na radnim mjestima.*

Dodatak na plaću: Dodatak na plaću zaključno sa 31.12.2021. godine ostvarilo je 1.759 državnih službenika i zaposlenika Uprave, što predstavlja 71% od ukupnog broja zaposlenih u Upravi. Pravo na dodatak dodijeljeno je na osnovu Pravilnika o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim osobama Uprave¹² i Odluke Upravnog odbora Uprave o privremenom određivanju

Akti koji tretiraju pitanje dodatka na plaću i broja ovlaštenih osoba Uprave nisu mijenjani od njihovog donošenja do danas iako sadrže nedorečenosti i nedostatke, što utiče na disbalans u radno-profesionalnim odnosima u Upravi.

pojedinačnog dodatka na plaću ovlaštenim službenim osobama Uprave¹³, kojom je propisano da osobama sa posebnim ovlaštenjima pripada pravo na dodatak na plaću na osnovu posebnih uslova rada u iznosu od 20% osnovne plaće.

Odluka ima privremeni karakter, s

obzirom na to da je u Odluci definisano da se ista primjenjuje do donošenja posebnog akta o kriterijima za utvrđivanje pojedinačnog dodatka na plaću. Analizom dostupnih podataka o internim premještajima izvršenim tokom godina primijećeno je pomjeranje zaposlenih sa radnih mjesta kojima ne pripada pravo na dodatak na radna mjesta koja ostvaruju pravo na dodatak i najveća fluktuacija se odvijala prema carinskoj službi. Značajan broj premještaja prema pozicijama i radnim mjestima koja ostvaruju pravo na dodatak u određenoj mjeri ima uticaj na dinamiku obavljanja poslova u organizacionim jedinicama gdje je došlo do smanjenja broja izvršilaca zbog premještaja, kao i na disbalans radno-profesionalnih odnosa u okviru kompletne Uprave.

Uprava je u više navrata putem Upravnog odbora pokušavala da izmijeni postojeći Pravilnik o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim licima, ali bezuspješno, jer je Upravni odbor svaki put našao neku primjedbu i isti vraćao na doradu. U međuvremenu se Uprava odlučila na drugačiji pristup koji podrazumijeva izmjene Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH u dijelu koji definiše pravo na pojedinačni dodatak na osnovnu plaću zaposlenih u Upravi i dobila podršku Upravnog odbora na 40. sjednici održanoj 18.11.2019. godine. Uprava je 18.12.2019. godine poslala Ministarstvu finansija i trezora BiH pripremljen prednacrt Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH uz detaljno obrazloženje. Uprava još uvijek nije dobila povratnu informaciju od Ministarstva finansija i trezora BiH.

S obzirom na to da su pri kraju aktivnosti na izradi novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Uprave, u skladu sa istim će biti neophodno izvršiti usklađivanje novog Pravilnika o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim licima Uprave. Iz navedenih razloga javlja se potreba okončanja aktivnosti na donošenju akta o unutrašnjoj organizaciji, koje predstavljaju rješavanje prethodnih pitanja koja su od uticaja na sadržaj Pravilnika o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim licima Uprave.

¹¹ Odluka VM BiH broj 234/08 od 29.12.2008. godine

¹² Službeni glasnik BiH, broj 98/06

¹³ Odluka Upravnog odbora broj: 1710/106/08 od 17.10.2008. godine

Također je na sastanku menadžmenta Uprave sa predstavnicima Sindikata Uprave koji je održan 27.10.2021. godine, između ostalog, zaključeno da se imenuje radna grupa za izradu novog Pravilnika o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim licima u koju će biti uključen i predstavnik Sindikata Uprave. S tim u vezi, direktor Uprave je 16.12.2021. godine formirao Radnu grupu za izradu novog pravilnika o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim licima Uprave za indirektno oporezivanje.

PREPORUKA 1

Potrebno je da Uprava, u saradnji sa Upravnim odborom i Ministarstvom finansija i trezora BiH, dugogodišnje pitanje dodatka na plaću i broja ovlaštenih osoba, riješi na zadovoljavajući način sa jasnim kriterijima, s obzirom na to da postojeći akti sadrže određene nedostatke i nedorečenosti koje otežavaju njihovu primjenu.

Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda: U 2021. godini, u skladu sa Metodologijom za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda¹⁴, 1.825 zaposlenih je napredovalo unutar platnih razreda. Od ukupnog broja, 1.529 zaposlenih je napredovalo po osnovu pozitivne ocjene rada, 224 zaposlenih je napredovalo po osnovu sticanja višeg stepena stručnog zvanja, dok su 72 zaposlena napredovala po oba prethodno navedena osnova.

U toku utvrđivanja uslova na osnovu ocjena rada, Uprava je imala dilemu u pogledu ispunjenosti uslova za zaposlene koji su u periodu od 2016. do 2019. godine ostvarili relevantne ocjene uspješan ili naročito uspješan, a koji nisu bili kontinuirano na radnom mjestu istog ranga, već, zbog premještanja sa radnog mjesta višeg ranga na radno mjesto nižeg ranga, imaju različite koeficijente u navedenom periodu, ili su imali iste koeficijente u periodu ocjenjivanja, a u toku 2020. godine i 2021. godine su premješteni na radno mjesto nižeg ranga. Imajući u vidu navedeno Uprava se obratila Ministarstvu finansija i trezora BiH sa zahtjevom za tumačenje navedenog, a sve u cilju pravilnog postupanja. Ministarstvo finansija i trezora je dalo odgovor u kojem navodi da samo ocjena rada zaposlenog za rad na radnom mjestu na koje je trenutno raspoređen, ili za rad na radnim mjestima *istog ranga* u odnosu na trenutno radno mjesto mogu biti osnova za napredovanje zaposlenog u viši unutrašnji platni razred.

5.1.2. Naknade troškova zaposlenih

Ukupno ostvarene naknade troškova zaposlenih sa 31.12.2021. godine iznose 10.807.491 KM i odnose se na naknadu za: prijevoz na posao i sa posla (3.028.863 KM), topli obrok (4.113.749 KM), regres za godišnji odmor (732.140 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (527.957 KM) te poreze i doprinose na naknade (1.551.614 KM).

Naknade za prijevoz na posao i sa posla (3.028.863 KM): Ministarstvo finansija i trezora BiH je 30.04.2018. godine obavijestilo sve institucije BiH da su dužne u roku od tri mjeseca izvršiti provjeru podataka dostavljenih od strane zaposlenih vezano za ostvarivanje prava na naknadu za prijevoz na posao i s posla. U skladu sa navedenim, Uprava je imenovala pet komisija za provjeru tačnosti podataka o udaljenosti mjesta rada od mjesta prebivališta zaposlenih. S obzirom na protek dužeg vremenskog perioda, u odnosu na pojedinačno izvršene kontrole i evidentirane podatke, nastupile su brojne promjene okolnosti relevantnih za predmetni proces. U međuvremenu je Upravu napustilo preko 280 zaposlenih, a s obzirom

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

na učestale premještaje zaposlenih zbog potreba službe, kod većeg broja zaposlenih uslijedila je promjena mjesta rada, a bilo je i promjena mjesta prebivališta. Ono što je karakteristično za ovu problematiku u Upravi je veliki broj lokacija na kojima su smještene organizacione jedinice (carinska operativa), u kojima je zaposlena većina zaposlenih u Upravi, a u odnosu na koje se vrše česti premještaji, te veliki broj relacija. S obzirom na upute Ministarstva finansija i trezora BiH da se podaci o udaljenosti od mjesta prebivališta do mjesta rada provjeravaju prilikom rješavanja po zahtjevima zaposlenih korištenjem mjerljivih pokazatelja, ova mogućnost se već od pokretanja pomenutog postupka kontrole koristi u vrijeme podnošenja zahtjeva za naknadu troškova prijevoza, tako što se, u slučaju da podatak u zahtjevu odstupa od podatka na internetskoj stranici, zaposleni pozove da koriguje podatak popunjavanjem novog obrasca ili upisivanjem odgovarajućeg podatka u podnesenom zahtjevu, uz potpisivanje ispravke od strane podnosioca zahtjeva.

5.1.3. Izdaci za upotrebu vozila

Izdaci za upotrebu službenih vozila sa 31.12.2021. godine iznose 628.796 KM, a odnose se na izdatke za gorivo (354.592 KM), materijal i usluge održavanja vozila (112.407 KM), osiguranje (64.096 KM), registraciju (47.682 KM), autogume (22.654 KM), motorno ulje (12.195 KM), unajmljivanje parkinga (8.400 KM) i pranje vozila (6.770 KM).

Pravilnikom Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine¹⁵, Upravi je dato pravo na korištenje šest službenih vozila te pravo na posjedovanje specijalizovanih vozila. Uprava je na 31.12.2021. godine raspolagala sa šest službenih vozila i 253 specijalizovana vozila (dva specijalizovana vozila su posuđena od Direkcije za koordinaciju policijskih tijela). Van upotrebe je osam vozila i ista su planirana za prodaju u narednom periodu.

Korištenje službenih vozila regulisano je Pravilnikom o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u Upravi od 17.05.2016. godine, i dopunama istog od 18.07.2018. godine, te Pravilnikom o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih specijalizovanih vozila u Upravi od 15.09.2015. godine. Pravo na korištenje vozila kontinuirano tokom 24 sata dnevno imaju direktor, pomoćnici direktora i načelnica Odjela za internu reviziju.

Uspostavljene su evidencije o pređenim kilometrima, potrošnji goriva i troškovima održavanja vozila. Za svako vozilo otvoren je servisni karton. Putni nalozi se popunjavaju za sva vozila na način definisan internim pravilnikom.

5.1.4. Višegodišnja kapitalna ulaganja

Ukupna vrijednost višegodišnjih kapitalnih ulaganja koja su planirana i odobrena po projektima sa periodima trajanja od 2009. do 2021. godine iznosila je 186.282.421 KM¹⁶. Od toga za izgradnju objekata i graničnih prijelaza odobreno je 157.892.421 KM i za informacione tehnologije 28.390.000 KM. Izvori finansiranja su sredstva Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH (159.497.923 KM), uplaćena sredstva na ime dodijeljene dozvole za Univerzalne mobilne telekomunikacijske sisteme (11.343.814 KM), klirinški dug Ruske Federacije (12.050.684 KM) i pretpristupni fondovi (3.390.000 KM). Na osnovu odluka Vijeća ministara BiH odobreno je 10 kapitalnih projekata za čiju realizaciju je zaduženo Ministarstvo finansija i trezora BiH i Uprava.

¹⁵ Službeni glasnik BiH, broj 26/14

¹⁶ Set finansijskih izvještaja za 2021. godinu / Pregled VKU

U tabeli koja slijedi (Tabela 3.) prikazani su podaci o raspoloživim i realizovanim sredstvima višegodišnjih kapitalnih ulaganja Uprave za 2021. godinu.

Redni broj	Naziv višegodišnjeg kapitalnog ulaganja i izvor finansiranja ¹⁷ (VKU)	Operativna sredstva VKU za 2021. godinu			Realizacija VKU u 2021. godini	
		Prenesena neutrošena sredstva VKU iz 2020. godine	Odobrena sredstva VKU u 2021. godini	Ukupno operativna sredstva VKU u 2021. godini	Realizacija 31.12.2021. godine	Nerealizovana sredstva VKU 31.12.2021. godine
1.	Projekt nabavke i izgradnje objekata za regionalne centre i Glavni ured Uprave i izgradnje i rekonstrukcije graničnih prijelaza (Službeni glasnik BiH, broj 20/15, 5/17, 84/19, 16/20 i 38/21)	47.459.834	0	47.459.834	9.140.864	38.318.970
1.1	Izgradnja objekta za Regionalni centar Mostar (projekt 1601140, fond 10)	3.755	0	3.755	0	3.755
1.2	Izgradnja objekta za Regionalni centar Tuzla (projekt 1601150, fond 10)	60.664	0	60.664	0	60.664
1.3	Rekonstrukcija objekta bivše FUC u Tuzli (projekt 1601310, fond 10)	291.824	0	291.824	220.286	71.538
1.4	Nabavka objekta za Glavni ured i Regionalni centar Banja Luka (projekt 1601190, fond 10)	37.900.000	0	37.900.000	0	37.900.000
1.5	Nabavka objekta za Regionalni centar Sarajevo (projekt 1601160, fond 10)	1.134	0	1.134	0	1.134
1.6	Izgradnja i opremanje GP Gradiška (projekt 1601170, fond 10)	187.461	0	187.461	6.351	181.110
1.7	Izgradnja i opremanje GP Gradiška (projekt 1601070, fond 50)	0	0	0	0	0
1.8	Rekonstrukcija i izgradnja graničnih prijelaza Vardište, Uvac, Gorica, Ivanjica, Deleuša Užljebić i ostalih graničnih prijelaza (projekt 1601130, fond 10)	162.950	0	162.950	66.133	96.817
1.9	Izgradnja GP Bijača i Svilaj (projekt 1601180, fond 10)	8.593.695	0	8.593.695	8.592.197	1.498
1.10	Izgradnja GP Bijača (projekt 1601050, fond 50)	2.454	0	2.454	0	2.454
1.11	Izgradnja GP Svilaj (projekt 1601320, fond 50)	255.898	0	255.898	255.898	0
2.	Izrada nove porezne aplikacije u Informacionom sistemu UIO BiH (projekt 1601200, fond 10) (Službeni glasnik BiH, broj 17/15)	6.583	0	6.583	0	6.583
3.	Implementacija NCTS - New Computerised Transit System - u Bosni i Hercegovini koji će se uvrstiti u Program višegodišnjih kapitalnih ulaganja za period od 2013. do 2016. godine (projekt 1601120, fond 10) (Službeni glasnik BiH, broj 90/13)	15.428	0	15.428	0	15.428
4.	Izgradnja i opremanje novih i rekonstrukcija postojećih objekata na GP Vardište i u zračnim lukama Mostar i Tuzla za potrebe smještaja zaposlenih u jedinicama Granične policije, carinskim ispostavama UIO i zaposlenih u inspeksijskim službama (projekt 1601210, fond 10) (Službeni glasnik BiH, broj 101/15 i 86/19)	323.822	0	323.822	185.110	138.712
5.	Izgradnja graničnog prijelaza Bratunac-Ljubovija (Službeni glasnik BiH, broj 05/17 i 7/20)	7.383.310	0	7.383.310	7.301.445	81.864

¹⁷ Opći fond (10), fond grantova i donacija (30) i fond za posebne namjene (50)

Redni broj	Naziv višegodišnjeg kapitalnog ulaganja i izvor finansiranja ¹⁸ (VKU)	Operativna sredstva VKU za 2021. godinu			Realizacija VKU u 2021. godini	
		Prenesena neutrošena sredstva VKU iz 2020. godine	Odobrena sredstva VKU u 2021. godini	Ukupno operativna sredstva VKU u 2021. godini	Realizacija 31.12.2021. godine	Nerealizovana sredstva VKU 31.12.2021. godine
5.1	Izgradnja graničnog prijelaza Bratunac-Ljubovija (projekt 1601240, fond 50)	0	0	0	0	0
5.2	Izgradnja graničnog prijelaza Bratunac-Ljubovija (projekt 1601250, fond 10)	7.383.310	0	7.383.310	7.301.445	81.,864
6.	Implementacija rezervne lokacije za carinski i porezni podsistem informacionog sistema (projekt 1601260, fond 10) (Službeni glasnik BiH, broj 06/18)	15.450	0	15.450	0	15.450
7.	Izgradnja i opremanje objekta arhiva UIO u Mostaru (Službeni glasnik BiH, broj 86/18, 84/19)	277.557	0	277.557	245.637	31.919
7.1	Izgradnja i opremanje objekta arhiva u Mostaru (projekt 1601290, fond 10)	0	0	0	0	0
7.2	Izgradnja i opremanje objekta arhiva u Mostaru (projekt 1601300, fond 50)	277.557	0	277.557	245.637	31.919
8.	Izgradnja i opremanje GP Doljani (projekt 1601330, fond 10) (Službeni glasnik BiH, broj 05/21 i 63/21)	3.200.000	0	3.200.000	6.728	3.193.273
9.	Izgradnja i opremanje GP Osoje (projekt 1601340, fond 10) (Službeni glasnik BiH, broj 05/21 i 63/21)	5.200.000	0	5.200.000	0	5.200.000
10.	Izgradnja i opremanje objekta za smještaj zaposlenih UIO i granične policije na aerodromu u Banjoj Luci (projekt 1601350, fond 10) (Službeni glasnik BiH, broj 06/21)	0	0	0	0	0
U K U P N O BUDŽETSKA SREDSTVA		63.881.984	0	63.881.984	16.879.784	47.002.200
GRANT SREDSTVA EIB za GP Svilaj			2.506.428	2.506.428	2.506.428	0
Nadogradnja carinskog podsistema Informacionog sistema Uprave iz sredstava klirinškog duga		7.150	0	7.150	0	7.150
U K U P N O		63.889.134	2.506.428	66.395.562	19.386.212	47.009.350

Tabela 3. Višegodišnja kapitalna ulaganja za 2021. godinu

Prema prezentovanim podacima, ukupna operativna sredstva za višegodišnja kapitalna ulaganja u 2021. godini iznosila su 66.395.562 KM, od čega se 63.881.984 KM odnosi na prenesena neutrošena sredstva za višegodišnja kapitalna ulaganja iz 2020. godine, zatim 7.150 KM neutrošeni iznos namjenskih sredstava iz klirinškog duga za nadogradnju carinskog podsistema informacionog sistema Uprave i 2.506.428 KM uplaćenih grant sredstava Evropske investicione banke za GP Svilaj.

Ukupna realizacija višegodišnjih kapitalnih ulaganja u 2021. godini iznosila je 19.386.212 KM (29% raspoloživih sredstava). Na značajno umanjeње realizacije najvećim dijelom je uticalo nerealizovanje projekta Nabavka objekta za Glavni ured i Regionalni centar Banja Luka u iznosu od 37.900.000 KM (57% raspoloživih sredstava) kao i nerealizovanje raspoloživih sredstava za projekt Izgradnja i opremanje GP Osoje (5.200.000 KM) i GP Doljani (3.193.273 KM). Također, nisu bila raspoloživa ni sredstva za višegodišnja kapitalna ulaganja za projekt „Izgradnja i opremanje objekta za smještaj zaposlenih Uprave i Granične policije na

¹⁸ Opći fond (10), fond grantova i donacija (30) i fond za posebne namjene (50)

aerodromu u Banjoj Luci“, s obzirom na to da su planirana u okviru Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2021. godinu (3.000.000 KM).

Na osnovu pregleda operativnih i realizovanih sredstava po pojedinačnim projektima konstatovali smo da je kod svih projekata provedena procedura javnih nabavki u ranijem periodu i za sve projekte su prenesena nerealizovana sredstva iz prethodne godine izuzev grant sredstva Evropske investicione banke za GP Svilaj, koja su doznačena u 2021. godini.

Postupcima revizije su obuhvaćena dva višegodišnja kapitalna ulaganja značajnije vrijednosti, koja su realizovana u 2021. godini, a odnose se na: projekt Izgradnja GP Bijača Svilaj (11.354.523 KM) i projekt Izgradnja GP Bratunac - Ljubovija (7.301.445 KM). Također, kroz praćenje realizacije ugovora revizijom su obuhvaćeni rizični i po vrijednosti značajniji projekti čija je realizacija započeta u ranijem periodu. Uprava je realizaciju svih višegodišnjih kapitalnih ulaganja detaljno obrazložila u Zabilješkama uz finansijske izvještaje.

Projekt nabavke objekta za Glavni ured i Regionalni centar Banja Luka: Uprava je u decembru 2020. godine raspisala javni poziv za prikupljanje ponuda za kupovinu poslovnog objekta za smještaj zaposlenih u Glavnom uredu i Regionalnom centru Banja Luka. U predviđenom roku je bila dostavljena samo jedna ponuda (84.290.000 KM bez PDV-a) i ista je bila vrijednosno značajno iznad planiranog i raspoloživog iznosa za ove namjene (46.390.000 KM bez PDV-a). U maju 2021. godine direktor Uprave upućuje Vijeću ministara

Problemi vezani za realizaciju projekta nabavke objekta za Glavni ured i Regionalni centar Banja Luka rezultovali su poništenjem javnog oglasa za prikupljanje ponuda.

BiH zahtjev za odobrenje dodatnih /nedostajućih sredstava za realizovanje predmetnog javnog poziva uz detaljno obrazloženje i mišljenje Ekspertnog tima, nakon čega je Uprava Prijedlog odluke o

izmjenama i dopunama Odluke o odobravanju projekta nabavke i izgradnje objekta za regionalne centre i Glavni ured Uprave, izgradnje i rekonstrukcije graničnih prijelaza i dostavila isti na Mišljenje relevantnim institucijama. Mišljenje Ureda za zakonodavstvo je dostavljeno Upravi krajem augusta 2021. godine. U septembru 2021. godine primljena je Saglasnost ponuđača na produženje važenja ponude zaključno sa 31.12.2021. godine. Međutim, i nakon pismenog zahtjeva Uprave Vijeću ministara BiH u cilju osiguranja nedostajućih sredstava, Vijeće ministara se nije oglasilo. U januaru 2022. godine poništen je javni oglas za prikupljanje ponuda za kupovinu poslovnog objekta u Banjoj Luci za smještaj zaposlenih u sjedištu Uprave i Regionalnom centru Banja Luka zbog nedostatka finansijskih sredstava.

Uzimajući u obzir trenutno stanje i tendenciju rasta cijena na tržištu nekretnina, situacija u vezi s rješavanjem pitanja trajnog smještaja sjedišta Uprave u Banjoj Luci i Regionalnog centra Banja Luka je vrlo neizvjesna, što ima za posljedicu da Uprava može ostati bez odgovarajućeg smještaja i dovesti u pitanje obavljanje Zakonom definisane djelatnosti.

PREPORUKA 2

Smatramo da je pitanje trajnog smještaja Uprave potrebno detaljno analizirati i bez odlaganja pristupiti rješavanju smještaja Uprave u saradnji sa nadležnim institucijama.

Projekt izgradnje i opremanja graničnog prijelaza (GP) „Osoje“: Vijeće ministara BiH je u decembru 2020. godine donijelo Odluku o odobravanju višegodišnjeg kapitalnog ulaganja

Kod pojedinih kapitalnih projekata značajne vrijednosti izostaje adekvatna analiza tržišta zbog čega se događa da planirana sredstva nisu dovoljna za efikasno provođenje postupka javne nabavke i realizovanja planiranog projekta.

„Izgradnja i opremanje GP Osoje“ kojom je definisano da se projekt odobrava Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu u iznosu od 4.200.000 KM. Postupak javne nabavke je planiran u okviru Plana javnih nabavki za 2020.

godinu (procijenjene vrijednosti 3.418.803 KM). Međutim, postupak je poništen 23.02.2021. godine zbog veće vrijednosti zaprimljenih ponuda u odnosu na raspoloživa finansijska sredstva za ove namjene. U julu 2021. godine je Vijeće ministara donijelo Izmjenu odluke o višegodišnjem kapitalnom ulaganju „Izgradnja i opremanje GP Osoje“. Naime, prvobitno odobreni iznos (4.200.000 KM) je izmijenjen i sada iznosi 5.200.000 KM. Iznos od 5.200.000 KM je prenesen u 2021. godinu. Krajem marta 2021. godine je pokrenut ponovljeni otvoreni postupak javne nabavke planirane vrijednosti 4.270.000 KM. Postupak javne nabavke nije okončan u 2021. godini.

Izgradnja graničnog prijelaza (GP) Bijača i Svilaj: Za nabavku radova za GP Svilaj je proveden postupak putem javnog oglasa uz primjenu pravila iz supsidijarnog sporazuma potpisanog sa Evropskom investicionom bankom (EIB). Projekt izgradnje je pokrenut na

Granični prijelaz Svilaj je na osnovu Rješenja Ministarstva sigurnosti BiH stavljen u funkciju u kategoriji „Privremeni granični prijelaz“ do 31.12.2021. godine sa namjenom obavljanja putničkog prometa i prometa roba koje ne podliježu inspeksijskom nadzoru.

osnovu ugovora zaključenog 31.03.2020. godine sa Izvođačem radova Konzorcijem čiji je nosilac i potpisnik JV „Niskogradnja“ d.o.o. Laktaši. Ugovorena vrijednost za izvođenje radova je iznosila 18.713.999 KM sa PDV-om, što je djelimično finansirano iz sredstava

granta EIB, a ostatak iz budžetskih sredstava i sredstava osiguranih posebnim odlukama Vijeća ministara BiH. Također je, 31.03.2020. godine, zaključen Ugovor za konsultantske usluge sa konsultantskom kućom „Design&QC“ d.o.o. Sarajevo, za pružanje usluga nadzora nad izvođenjem radova na GP Svilaj u ukupnom iznosu od 444.600 KM. Izvođač radova i konsultant za nadzor su uvedeni u posao sredinom maja 2020. godine sa krajnjim rokom završetka radova 15.07.2021. godine. U martu 2021. godine Uprava je zaključila i Ugovor sa JP Elektroprivreda HZHB d.o.o. Mostar u iznosu od 508.950 KM za izgradnju transformatorske stanice na GP Svilaj. Zaključno sa obračunskom situacijom broj 15-Obračun po završetku radova, od 06.10.2021. godine ukupno je izvedeno radova u vrijednosti od 17.637.874 KM ili 94,25% vrijednosti ugovorenih radova. Okončana situacija, odnosno 15. situacija o okončanim radovima prema Ugovoru, sačinjenom po FIDIC pravilima, će biti dostavljena nakon godinu dana od okončanja radova. U Potvrdi o preuzimanju radova Nadzorni organ je naveo utvrđene nedostatke, te je Izvođaču radova dat rok od 45 dana za otklanjanje nedostataka. Isto je urađeno, te je Komisija za tehnički prijem, koju je odredilo Federalno ministarstvo prostornog uređenja Sarajevo, obavila tehnički prijem kompleksa objekata i pribavljena je upotrebna dozvola. Uprava je početkom septembra 2021. godine obavijestila Ministarstvo komunikacija i prometa BiH da su radovi na izgradnji Graničnog prijelaza Svilaj završeni te da je potrebno izvršiti označavanje Graničnog prijelaza i njegovog područja u skladu sa Zakonom o graničnoj kontroli. Na zahtjev Uprave, Ministarstvo sigurnosti BiH je u skladu sa Zakonom o graničnoj kontroli, član 12., i odredbama Pravilnika o postupku određivanja privremenog graničnog prijelaza, član 5., donijelo Rješenje o određivanju privremenog graničnog prijelaza na vrijeme do 31.12.2022. godine ili do stupanja na snagu

Ugovora ili Aneksa ugovora o određivanju graničnih prijelaza između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske. Namjena privremenog graničnog prijelaza Svilaj je ograničena na putnički promet i promet roba koje ne podliježu obavezi inspekcijskog nadzora. Pitanje graničnih prijelaza je pored navedenih propisa definisano i odredbama Odluke o određivanju graničnih prijelaza u BiH, gdje se članom 1. iste određuju granični prijelazi u BiH, kategorija i drugo te člankom 26. procedura otvaranja novih, zatvaranja ili izmjene kategorije postojećih graničnih prijelaza. Također, na pitanje graničnih prijelaza odnose se i odredbe Odluke o osnivanju Državne komisije za granicu BiH, gdje je u članu 5. tačka c) definisano da je ova komisija nadležna za pripremu prijedloga međudržavnih ugovora i drugih akata o graničnoj liniji sa susjednim državama.

U konkretnom projektu Uprava se našla u situaciji da planira i pokreće investicijske aktivnosti koje se odnose na izgradnju graničnih prijelaza, a da prethodno nadležne institucije nisu preduzele sve potrebne radnje prije početka investicionog ciklusa, u skladu sa važećim propisima. Naime, Sporazum zainteresovanih strana (država) o graničnom prijelazu i kategorizacija istog su primarne pretpostavke za pokretanje investicijskih aktivnosti. Izostankom navedenog, granični prijelaz Svilaj je kao kapitalno i prostorno značajan granični prijelaz, do daljnjeg, u kategoriji privremenog graničnog prijelaza.

Tim za implementiranje projekta izgradnje Graničnog prijelaza Svilaj, imenovan rješenjem direktora iz aprila 2020. godine, je sačinio završni izvještaj o realizaciji ovog projekta i podnio isti direktoru krajem novembra 2021. godine.

Obaveze prema izvođaču za izvedene radove su zatvorene u iznosu od 15.934.125 KM (u 2020. godini 4.481.818 KM, te u 2021. godini 11.452.307 KM), a nedostajala su finansijska sredstva za preostale obaveze prema izvođaču radova u iznosu od 1.703.749 KM, kao i neizmirene obaveze drugim dobavljačima u iznosu od 29.538 KM. Uprava se našla u ovoj situaciji zbog toga što nije usvojen Budžet institucija BiH za 2021. godinu u okviru kojeg je planiran iznos od 3.949.316 KM koji je trebao biti raspoloživ za izmirenje nastalih obaveza. U cilju iznalaženja finansijskih sredstava za nastale, a neizmirene obaveze prema izvođaču radova, Uprava je pokrenula aktivnosti te u konsultacijama sa Ministarstvom finansija i trezora BiH i Ministarstvom komunikacija i prometa BiH pripremila Prijedlog odluke o odobravanju privremenog korištenja dijela sredstava od dozvola za korištenje radiofrekventnog spektra za pružanje usluga mobilnih pristupnih sistema, koji je tokom oktobra 2021. godine dostavljen Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH na razmatranje i usvajanje. Vijeće ministara BiH je, na 61. vanrednoj sjednici održanoj 30.12.2021. godine, donijelo Odluku o odobravanju privremenog korištenja dijela sredstava od dozvola za korištenje radiofrekventnog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema, sa namjenom da će se sredstva koristiti za izmirenje obaveza Uprave koje su nastale na projektu izgradnje Graničnog prijelaza Svilaj. Sredstva su Upravi stavljena na raspolaganje u januaru 2022. godine kada je iz istih izvršeno plaćanje Izvođaču radova dospjelih neizmirenih obaveza u iznosu od 1.703.749 KM, kao i neizmirenih obaveza iz 2021. godine drugim dobavljačima u iznosu od 29.538 KM.

Prema raspoloživim informacijama obavljena je revizija nezavisnog vanjskog revizora kako je to predviđeno Sporazumom o investicionom grantu između BiH i EIB. Ministarstvo finansija i trezora BiH je izvršilo izbor nezavisnog revizora sa kojim je zaključilo Ugovor o obavljanju vanjske revizije u iznosu od 54.969 KM.

Finansijska realizacija investicije Graničnog prijelaza Svilaj je evidentirana u okviru grupe konta 0016 - Sredstva u pripremi. S obzirom na to da će 15. okončana situacija prema Ugovoru, sačinjenom po FIDIC pravilima, biti dostavljena nakon godinu dana od okončanja radova uslijedit će zatvaranje investicije (0116) i knjigovodstveno stavljanje u funkciju

sredstva, odnosno imovine. *Uprava namjerava provesti adekvatne korake nakon uknjižbe GP Svilaj u smislu organizovanja i provođenja aktivnosti vanrednog popisa imovine i opreme u cilju usklađivanja stvarnog i knjigovodstvenog stanja.*

Granični prijelaz Bratunac – Ljubovija: Na izgradnji Graničnog prijelaza Bratunac-Ljubovija, procijenjena vrijednost izgradnje je iznosila 14.500.000 KM. Odlukom Vijeća ministara BiH odobreno je 11.000.000 KM. S obzirom na to da izdvojena sredstva nisu bila dovoljna, Uprava je putem Upravnog odbora Uprave zatražila dodatna sredstva u iznosu od 3.500.000 KM i ista su na osnovu Odluke Vijeća ministara BiH osigurana u budžetu Uprave. Odabrani izvođač radova „Enikon Gradnja“ d.o.o. Zvornik je uveden u radove u aprilu 2020. godine. Radovi su završeni, ispostavljena je okončana situacija, izvršen je tehnički prijem i pribavljanje upotrebne dozvole. Od početka izgradnje u aprilu 2020. godine do zaključno sa okončanom situacijom iz oktobra 2021. godine izvedeni su radovi u iznosu od 14.199.909 KM sa PDV-om, što predstavlja 100% izvedenih radova u odnosu na vrijednost ugovorenih radova po osnovnom ugovoru i Aneksu na isti ugovor. Direktor Uprave je svojim rješenjem imenovao Tim za implementaciju projekta izgradnje Graničnog prijelaza Bratunac – Ljubovija u okviru Odsjeka za upravljanje i održavanje objekata Uprave i graničnih prijelaza, koji je direktoru Uprave podnio završni izvještaj o implementaciji projekta izgradnje Graničnog prijelaza Bratunac – Ljubovija. Izvještaj je sistematično obuhvatio sve aktivnosti u vezi s planiranjem i realizacijom ovog projekta. Uprava je u novembru 2021. godine obavijestila Ministarstvo komunikacija i prometa BiH da su završeni radovi na izgradnji Graničnog prijelaza Bratunac – Ljubovija, te da je pribavljena upotrebna dozvola, čime su stvoreni uslovi za početak rada graničnog prijelaza Bratunac – Ljubovija. Ministarstvo komunikacija i prometa BiH je u obavezi da obavijesti potpisnike Sporazuma ispred Republike Srbije da su se stekli uslovi za useljenje kontrolnih organa Republike Srbije na zajedničkoj lokaciji graničnog prijelaza Bratunac – Ljubovija.

Izgradnja Arhiva Uprave u Mostaru: Za drugu fazu izgradnje predmetnog projekta, za koji su radovi otpočeli u junu 2020. godine, tokom 2021. godine je uloženo iz sredstava klirinški dug Ruske federacije ukupan iznos od 245.637 KM, a isto se odnosi na radove na izgradnji. Od početka izgradnje do zaključno sa privremenom obračunskom situacijom za juni 2021. godine izvedeni su radovi u iznosu od 1.975.185 KM ili 99% ugovorenih radova. Radovi su završeni, a okončana situacija za izvedene radove i za usluge nadzora je ispostavljena u januaru 2022. godine. Ukupna vrijednost investicije, odnosno svih ulaganja do kraja 2021. godine, računajući i vrijednost ulaganja u prvoj fazi izgradnje od marta 2019. godine do maja 2020. godine, je 2.978.080 KM. Radovi su završeni, a okončana situacija za izvedene radove i za usluge nadzora je ispostavljena u januaru 2022. godine. Ukupna vrijednost svih ulaganja do kraja 2021. godine, računajući i vrijednost ulaganja u prvoj fazi izgradnje od marta 2019. godine do maja 2020. godine, je 2.978.080 KM. Investicija nije aktivirana iz razloga što se izgrađeni objekat još uvijek ne može opremiti neophodnim arhivskim regalima zbog nedostatka finansijskih sredstava, a koja su za ovu namjenu planirana u budžetskom zahtjevu za 2022. godinu. Ovaj objekat će biti u funkciji centralnog arhiva Uprave. U vrijeme donošenja budžeta za 2022. godinu očekuje se da će Uprava raspolagati sredstvima koja će prema važećim procedurama biti usmjerena na planiranje i realizovanje predmetne nabavke, nakon čega će biti zatvorena investicije u toku i izvršeno knjigovodstveno evidentiranje i stavljanje objekta u funkciju.

Analizom raspoloživih informacija i podataka o pojedinačnim višegodišnjim kapitalnim ulaganjima, a uzimajući u obzir sve okolnosti koje su i u tekućoj godini uticale na sporost i zastoj u realizaciji raspoloživih sredstava za višegodišnja kapitalna ulaganja, smatramo da Uprava treba nastaviti da razmatra i pokreće sve potrebne aktivnosti koje mogu doprinijeti okončanju nezavršenih projekata.

Nerealizovana ukupna sredstva za višegodišnja kapitalna ulaganja u iznosu od 47.009.350 KM (70% raspoloživih sredstava) su prenesena za iste namjene u 2022. godinu.

5.1.5. Donacije i grantovi

U toku 2021. godine Uprava je raspolagala sredstvima novčanih donacija u ukupnom iznosu od 2.580.733 KM, a odnose se na uplaćenu donaciju EIB za projekt „Izgradnja graničnog prijelaza Svilaj“ (2.506.428 KM) i iz 2020. godine prenesena neutrošena sredstva granta i donacija po Sporazumu između Evropske unije i Bosne i Hercegovine (74.305 KM) za program EU Fiskalis 2020. (35.506 KM) i program Carina 2020. (38.800 KM).

Uvidom u realizaciju dodijeljenih donacija utvrđeno je da je uplaćena donacija EIB „Izgradnja graničnog prelaza Svilaj“ realizovana u cijelosti (2.506.428 KM). Međutim, nije bilo realizacije raspoloživih sredstava granta i donacija po Sporazumu između Evropske unije i Bosne i Hercegovine za program EU Fiskalis 2020. i program Carina 2020. S obzirom na to da se završetak navedenih projekata očekuje tokom 2022. godine, neutrošena sredstva iz 2021. godine su prenesena u 2022. godinu.

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama, u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, iskazani su u iznosu od 34.988.052 KM, što je za 4.730.838 KM više u odnosu na prihode i primitke ostvarene za 2020. godinu.

Značajni prihodi odnose se na: prihode od iznajmljivanja prostora na graničnim prijelazima (146.125 KM), prihode od naknade troškova štampanja i kupovine poreznih i kontrolnih markica (2.420.239 KM), prihode od taksi (29.855.501 KM i primitke od donacija (2.506.428 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tabeli III u prilogu Izvještaja.

5.2.1. Prihodi od taksi

U 2021. godini ukupno je ostvareno **29.855.501 KM** prihoda od taksi, koji su u odnosu na prethodnu godinu veći za 3.187.638 KM. Procesom revizije je konstatovano da Uprava još

Uprava još uvijek nema zadovoljavajući sistem kontrole naplate prihoda od taksi u pogledu softverskog sravnjenja prihoda.

uvijek nema izgrađen sistemski pristup kontrole naplate prihoda, u pogledu softverskog načina sravnjenja prihoda o naplatama iz Glavne knjige s evidentiranim uplatama. Dokaze o uplati taksi na

Jedinstveni račun trezora u postupcima koje vodi Uprava, stranke najčešće dostavljaju u carinske ispostave pri regionalnim centrima koje se nalaze na različitim lokacijama, a izvode o dnevnim promjenama na kojim su iskazane predmetne uplate knjiži Ministarstvo finansija i trezora BiH. Glavni ured na CD-u mjesečno dostavlja podatke o uplaćenim administrativnim taksama evidentiranim u Glavnoj knjizi (tarifni broj od 83 do 98) svim regionalnim centrima-odsjecima za carine, kako bi se po potrebi mogle vršiti naknadne kontrole. Međutim, Uprava nema tehničkih mogućnosti za jednostavne mjesečne provjere o uplatama i sravnjenju

prihoda u Glavnoj knjizi. Najveći problem predstavljaju uplate taksi od strane pravnih lica (najčešće špeditera) za carinske deklaracije. Špediter kad plaća taksu plaća je pod ID brojem registrovanom u matičnoj kući pravnog subjekta. Međutim, uplata više taksi sa tog ID broja, koje se odnose na različite carinske ispostave, predstavlja problem MFT-u da tačno ima uvid koje se uplate odnose na koje carinske ispostave. Posljedica nepostojanja zadovoljavajućeg sistema sravnjenja prihoda od administrativnih taksi je izloženost riziku od moguće zloupotrebe od strane uplatitelja što, u konačnici, može voditi do manje uplaćenih prihoda.

Sporazum između Ministarstva finansija i trezora BiH i Uprave, u pogledu razmjene podataka koji se tiču uplate fizičkih i pravnih lica na JRT i evidencija koje vodi i održava Uprava, usvojen je 17.08.2021. godine. Sporazumom je predviđeno da će se podaci iz ISFU podsistema prenositi u posebnu evidenciju u obliku sumarnih izvještaja u svrhu kontrole uplata administrativnih taksi. ISFU podsistem može pružiti finansijske informacije o izvršenim uplatama na JRT-u od strane fizičkih i pravnih lica s ciljem unapređenja kontrole uplata administrativnih taksi.

Prinudna naplata taksi: Prema Zakonu o administrativnim taksama¹⁹ postupak prinudne naplata se vrši po propisima entiteta o prinudnoj naplati poreza građana, odnosno po istim propisima o prinudnoj naplati poreza od pravnih osoba. Pravo na naplatu takse zastarijeva u roku od dvije godine od dana kada je taksu trebalo platiti. Uprava se prethodnih godina obraćala Ministarstvu finansija i trezora BiH kao i nadležnim poreznim upravama entiteta po pitanju prinudne naplate, ali zbog neusaglašenih entitetskih propisa pitanje naplate administrativnih taksi prinudnim putem još uvijek nije riješeno. Ukazujemo na činjenicu da neusaglašenost pravnih akata može za posljedicu imati zastarjelost ovih potraživanja i gubitak budžetskih sredstava.

Prema raspoloživim informacijama, u 2021. godini nisu preduzimane aktivnosti na naplati taksi prinudnim putem po osnovu neusaglašenosti entitetskih propisa o prinudnoj naplati poreza fizičkim i pravnim licima. Utvrđeni dug po osnovu naplate administrativne takse za period od 01.01.2021. do 31.12.2021. godine iznosi 110.890 KM. Ukupno stanje duga po predmetnom osnovu na 31.12.2021. godine iznosi 686.850 KM (s 31.12.2020. godine stanje duga po osnovu prinudne naplate administrativnih taksi iznosilo je 575.960 KM). Do kraja završne revizije (juni 2022. godine) nije riješeno pitanje nadležnosti za naplatu i same naplate administrativnih taksi prinudnim putem.

PREPORUKA 3

Potrebno je da Uprava, u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH, pronađe rješenje za naplatu taksi prinudnim putem, po osnovu neusaglašenosti entitetskih propisa o prinudnoj naplati poreza fizičkim i pravnim licima, a u cilju nesmetanog načina prikupljanja taksi od strane fizičkih i pravnih subjekata.

5.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 172.057.269 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 183.051.873 KM.

¹⁹ Službeni glasnik BiH, broj 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07, 13/07, 3/08, 42/08, 3/10, 98/12, 15/14, 78/04, 32/17, 53/17, 62/17 i 73/17

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (119.493 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (171.937.776 KM), obaveze prema dobavljačima (4.494.969 KM), obaveze prema zaposlenima (6.296.967 KM) i kratkoročna razgraničenja (299.117.KM).

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

Vanbilansna evidencija: Uprava vodi vanbilansnu evidenciju za koju se također sastavlja bilans stanja-vanbilansno, koji je sastavni obrazac u setu finansijskih izvještaja. U vanbilansnoj evidenciji iskazana su sredstva bivših entitetskih carinskih uprava i zamijenjeni stari dijelovi informatičke opreme i autodijelova. Ukupna knjigovodstvena vrijednost imovine u vanbilansnoj evidenciji na 31.12.2021. godine je 14.597.722 KM i predstavlja neotpisanu vrijednost stalnih sredstava u okviru vanbilansne aktive. U Okviru vanbilansne pasive iskazano je stanje izvora stalnih sredstava u iznosu od 14.597.722 KM, koliko iznosi neotpisana vrijednost stalnih sredstava.

Uprava se u 2021. godini, a i ranijih godina, obraćala entitetskim vladama za donošenje adekvatne odluke na osnovu koje bi se stalna sredstva isknjižila iz njihovih evidencija i uknjižila u bilansne pozicije u okviru Glavne knjige MFT-a BiH. Prema raspoloživim informacijama, oprema iz evidencije stalnih sredstava koja je pripadala Carinskoj službi Brčko distrikta BiH, kao i građevinski objekti građeni donatorskim sredstvima Delegacije EK, a koje je Uprava prethodnih godina evidentirala u vanbilansnoj evidenciji, 2017. godine su uknjiženi u bilansne evidencije Uprave. U skladu sa Odlukom Vlade Republike Srpske, u septembru 2019. godini izvršen je prijenos prava vlasništva nad dijelom pokretne imovine bivše Republičke uprave carina na Upravu, nabavne vrijednosti 3.916.403 KM (knjigovodstvene vrijednosti 20.671 KM). Sredstva su preknjižena iz vanbilansne u bilansnu evidenciju stalne imovine Uprave.

U cilju usaglašavanja stanja stalnih sredstava bivše Carinske uprave Federacije BiH, Uprava je preduzimala aktivnosti koje su rezultovale Zaključkom Vlade Federacije BiH, te je imenovana radna grupa sa zadatkom da sa predstavnicima Uprave usaglase stanja koja se vode u knjigovodstvenim evidencijama Federalnog ministarstva finansija i Uprave. Usaglašavanje evidencije je u toku.

Na 31.12. 2021. godine sadašnja vrijednost stalnih sredstava bivše Republičke uprave carina, koja se vode vanbilansno, iznosi 9.607.021 KM (od čega građevinski objekti 8.863.204 KM i zemljište 743.817 KM).

Iako Uprava vodi vanbilansnu evidenciju za preuzetu pokretnu i nepokretnu imovinu, s obzirom na protok vremena, potrebno je da u saradnji sa Pravobranilaštvom BiH preduzme aktivnosti kako bi se u skladu sa Sporazumom ovaj dugogodišnji problem riješio.

Popis sredstava i obaveza

Uprava je izvršila popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine. Redovan godišnji popis je proveden nakon donošenja odluke direktora o provođenju popisa, uputstva o redovnom godišnjem popisu te formiranja komisija u regionalnim centrima i Centralne popisne komisije u sjedištu Uprave. Komisije su uradile pojedinačne izvještaje o popisu stalnih sredstava na 31.12.2021. godine.

Centralna popisna komisija je 18.02.2022. godine sačinila Izvještaj o izvršenom popisu sredstava i obaveza, koji je usvojilo rukovodstvo Uprave. Stvarno stanje sredstava i obaveza usklađeno je sa knjigovodstvenim stanjem. Popisom stalnih sredstava nije utvrđen manjak niti višak stalnih sredstava. Obračun amortizacije izvršen je pojedinačno po svakom stalnom sredstvu.

Odlukom direktora od 25.02.2022. godine prihvaćeni su rezultati popisa i način knjiženja rashoda opreme, starih rezervnih dijelova i materijala i sitnog inventara. Na osnovu odluke o rashodovanju izvršena su knjiženja u poslovnim knjigama Uprave.

Izvršen je popis oduzete robe za period od 01.07.2020. do 31.12.2021. godine, sačinjen Izvještaj o godišnjem popisu na 31.12.2021. godine i 15.04.2022. godine dostavljen direktoru Uprave. U Izvještaju je naveden prijedlog mjera za postupanje sa oduzetom robom u dijelu gdje su se utvrdila odstupanja stvarnog stanja u odnosu na stanje upisano u evidencijskim knjigama.

6. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH OSOBA

Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu Upravi je odobreno 2.458 zaposlenih. Na 31.12.2021. godine Uprava je imala 2.424 zaposlenih, od čega je 2.243 zaposleno na neodređeno vrijeme, a 181 na određeno vrijeme²⁰.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovano je ukupno 2.901 radno mjesto (2.887 zaposlenih u Upravi i 14 zaposlenih u Upravnom odboru Uprave).

Zbog obaveze pribavljanja saglasnosti za popunu upražnjenih radnih mjesta i dužine trajanja cjelokupne procedure, Uprava nije mogla u 2021. godini popuniti upražnjena radna mjesta do budžetom odobrenog broja zaposlenih. Također, zbog neusvajanja budžeta BiH za 2021. godinu i neodobravanja zapošljavanja od strane Vijeća ministara BiH, Uprava nije mogla izvršiti zapošljavanje osoba u redovnom postupku, što za posljedicu ima da se Uprava izlaže riziku kršenja propisa u oblasti zapošljavanja.

Na zahtjev za zapošljavanje 80 zaposlenika (podnesen u martu 2021. godine) i 85 državnih službenika (podnesen u maju 2021. godine), pribavljena su pozitivna mišljenja MFT BiH, na osnovu kojih su *zatražena odobrenja Vijeća ministara BiH*, a povodom kojih, ni nakon više upućenih urgencija, do danas Vijeće ministara nije dostavilo odgovor Upravi.

Zapošljavanje na neodređeno vrijeme: U periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine primljena su tri državna službenika na neodređeno vrijeme putem javnog oglasa. Za prijem državnih službenika postoji saglasnost Vijeća ministara BiH. Procedura zapošljavanja je provedena u 2020. godini, ali prijem zaposlenih je trajao duži vremenski period iz razloga jer su se čekale sigurnosne provjere kako bi isti bili postavljeni na radna mjesta državnih službenika. Jedna osoba je eksterno premještena iz Ministarstva finansija i trezora BiH, druga je direktno preuzeta iz MUP-a RS, tri osobe su se vratile sa neplaćenog odsustva.

Odlasci iz službe: Prema predloženoj dokumentaciji možemo konstatovati da je u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine u Upravi prestao radni odnos za 107 zaposlenih i to zbog:

²⁰ Podaci iz Obrascia 4.1. finansijskih izvještaja za 2021. godinu

sticanja uslova za starosnu penziju (57), sticanja uslova za invalidsku penziju (1), sporazumnog prestanka radnog odnosa (9), izricanja disciplinske mjere prestanka radnog odnosa (7), isteka perioda angažovanja zaposlenika sa VSS na osnovu saglasnosti Agencije za državnu službu BiH (19) i slučaja smrti (14).

Prijem zaposlenih na određeno vrijeme: U Upravi je tokom 2021. godine bio angažovan 161 zaposlenik po ugovoru o radu na određeno vrijeme bez prethodno provedene konkursne procedure, s tim da je 55 prvi put angažovano u 2021. godini, a ostali su već radili u prethodnom periodu po istom osnovu. Ugovori se obnavljaju mjesečno ili tromjesečno. Prema Zakonu o radu institucija BiH, poslodavac može bez provođenja konkursne procedure izvršiti prijem u radni odnos zaposlenika na određeno vrijeme do tri mjeseca, kada zbog hitnosti obavljanja posla, iznenadnog povećanja obima posla i iznenadnog odsustva zaposlenika nije moguće pravovremeno provesti javni oglas. Međutim, evidentno je da je većina zaposlenih putem ugovora o radu na određeno vrijeme angažovana više od tri mjeseca i u Upravi radi duži niz godina, s tim da su se pravili kraći prekidi radnog odnosa.

Također, sa 31.12.2021. godine u Upravi je bilo zaposleno 14 osoba na radnim mjestima državnih službenika na određeno vrijeme uz saglasnost Agencije za državnu službu BiH zbog hitnosti posla. U toku godine, po ovom osnovu su radile ukupno 34 osobe, a od tog broja 10 osoba je prvi put bilo zaposleno u 2021. godini, 14 osoba je radilo po istom osnovu i u 2020. godini, a ostalih 10 osoba je u Upravi bilo angažovano po osnovu ugovora o djelu. Ugovori se obnavljaju tromjesečno. Ističemo da je osam osoba imalo obnovljenu saglasnost Agencije za državnu službu BiH, na vremenski period od po tri mjeseca, a radile su tokom dvije godine sa kraćim prekidom. U članu 28. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH stoji da radni odnos na određeno vrijeme može trajati najduže devet mjeseci (osim u slučaju bolovanja ili porodijskog odsustva koji nisu navedeni kao razlozi za prijem na određeno vrijeme), uz pribavljenu saglasnost Agencije za državnu službu BiH za popunu radnog mjesta državnog službenika, Agencija za državnu službu BiH je u svom mišljenju od 28.09.2018. godine navela da institucije trebaju samo kod prvog zapošljavanja na radnom mjestu državnog službenika do tri mjeseca bez javnog oglasa dostaviti detaljno obrazloženje kako bi na osnovu istog dala svoju saglasnost, ali da u slučaju produženja radnog angažmana maksimalno do devet mjeseci, nije potrebno slati novu saglasnost. Dakle, u konkretnom slučaju možemo izvesti zaključak da je Agencija za državnu službu BiH za devet osoba, kroz svoje dvije saglasnosti, dala odobrenje da iste osobe budu angažovane po navedenom osnovu na period od 18 mjeseci umjesto maksimalno devet mjeseci kako je to Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH definisano. *Cijeneći dinamičnu fluktuaciju zaposlenih tokom godine, kao i kompleksnost i specifičnost institucije, te činjenicu da Upravi nisu uvaženi zahtjevi za zapošljavanje redovnim putem na neodređeno vrijeme i dalje smatramo da zapošljavanje putem ugovora o radu na određeno vrijeme bez provedene konkursne procedure, u situacijama kada je teško potvrditi ispunjenost uslova u pogledu hitnosti, nije u skladu sa navedenim propisima i predstavlja netransparentan način zapošljavanja.*

PREPORUKA 4

Uprava je dužna da prilikom zapošljavanja putem ugovora o radu na određeno vrijeme postupa u skladu sa relevantnim propisima koji regulišu postupak zapošljavanja, poštujući principe zakonitosti i transparentnosti.

Interni premještaji: Postupak premještaja zaposlenih unutar Uprave je uređen Pravilnikom o premještaju zaposlenih u Upravi²¹. Prema navedenom pravilniku vrši se premještaj zaposlenog izmjenom rješenja o radu sa jednog na drugo, isto ili slično radno mjesto, u skladu sa objektivno utvrđenim potrebama službe. Pod pojmom slično radno mjesto kod premještaja državnog službenika i zaposlenika podrazumijeva se radno mjesto za jedan nivo više ili niže u odnosu na radno mjesto na koje je zaposleni raspoređen, a za koje ispunjava uslove propisane aktom o unutrašnjoj organizaciji. Sa 31.12.2021. godine u Upravi je interno premješteno 257 zaposlenih. Postoje slučajevi trajnih i privremenih premještaja, a rješenja se obnavljaju mjesečno ili tromjesečno. Internim premještajem većina zaposlenih je unaprijeđena sa npr. radnog mjesta stručni saradnik na viši stručni saradnik, stručni saradnik ili viši stručni saradnik na radno mjesto stručni savjetnik itd. S druge strane, postoje slučajevi kada su zaposleni raspoređeni na niže rangirano ili slično radno mjesto. U takvim slučajevima zaposleni su se žalili Odboru državne službe za žalbe. Sa 31.12.2021. godine je bilo ukupno 14 žalbi. Uočili smo slučajeve gdje su se vršili interni premještaji na radno mjesto koje je dva ili tri nivoa više u odnosu na radno mjesto na koje je zaposleni raspoređen, npr. premještaj sa pozicije stručnog saradnika na poziciju stručnog savjetnika ili šefa odsjeka/grupe.

Interni premještaji po nalogu direktora: Uprava je vršila interne premještaje po nalogu direktora Uprave zbog potreba posla pri čemu je zaposleni zadržavao postojeće rješenje i visinu plaće, a upućivan je na radno mjesto koje nije predviđeno sistematizacijom ili je popunjeno u odnosu na radno mjesto predviđeno sistematizacijom. Ovakav način premještanja zaposlenih nije u skladu sa Pravilnikom o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim licima uprave koji regulišu pitanje dodatka za pripadajuće radno mjesto. Postoje slučajevi gdje zaposleni primaju dodatak na plaću, a premještaju se na radno mjesto za koje nije predviđen dodatak na plaću i obratno, gdje zaposleni ne primaju dodatak na plaću, a premještaju se na radno mjesto za koje je predviđen dodatak na plaću, čime je narušen princip "ista plaća za isto radno mjesto". Uzrok ovakvih premještaja je neadekvatan Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji koji ne predviđa potreban broj radnih mjesta u pojedinim organizacionim jedinicama, te se u tom slučaju ne može izvršiti izmjenom rješenja, već nalogom o premještaju uz zadržavanje postojećeg rješenja. Ukupno se na ovaj način interno premjestilo 24 zaposlenih. U nalogima koji se mjesečno produžavaju stoji da će se poslovi obavljati privremeno, s tim da pojedini zaposlenici godinama rade po navedenom osnovu. Također, bilo je više slučajeva da se zaposlenik nalogom direktora premjesti na radno mjesto državnog službenika kako bi stekao iskustvo sa visokom stručnom spremom.

PREPORUKA 5

Preporučujemo Upravi da pitanje primanja dodatka, u slučaju internih premještaja sa radnog mjesta bez dodatka na radno mjesto za koje je predviđena isplata dodatka i obratno, reguliše izmjenama ili dopunama internih pravila.

Privremeno obavljanje poslova: Uprava je u skladu sa aktom Agencije za državnu službu BiH odobravalu rješenjem privremeno obavljanje poslova visoke stručne spreme zaposlenicima koji obavljaju poslove sa srednjom stručnom spremom, a koji su u međuvremenu stekli visoku stručnu spremu. Na ovaj način su sa 31.12.2021. godine raspoređena 74 zaposlena, a isplata plaća je vršena u visini plaće srednje stručne spreme. Bilo je više slučajeva gdje se odobravalu privremeno obavljanje poslova visoke stručne spreme u trajanju od dvije godine izdavanjem dva rješenja.

²¹ Pravilnik broj 02-2-2630/14 od 24.10.2014. godine

Kada je riječ o obavljanju poslova drugog radnog mjesta bez naknade, a radi sticanja radnog iskustva, ukazujemo na to da se predmetna situacija odnosi na slučajeve vezane za zaposlenike koji su raspoređeni na radnim mjestima srednje stručne spreme, a koji su stekli viši stepen stručne spreme. Rješenja o obavljanju poslova drugog radnog mjesta su donesena na osnovu člana 25. stav (4) Zakona o upravi za indirektno oporezivanje. Također, u obrazloženju rješenja je navedeno da je u postupku donošenja rješenja cijenjena i Informacija²² i stav Agencije za državnu službu po predmetnom pitanju.

PREPORUKA 6

Uprava je dužna pri rasporedu osoblja na radna mjesta dosljedno primjenjivati propise koji regulišu radnopravni status zaposlenih.

Neplaćeno odsustvo: Pravo na neplaćeno odsustvo regulisano je Odlukom Vijeća ministara BiH o uslovima za korištenje prava na neplaćeno odsustvo i na rad sa skraćenim vremenom. Sa 31.12.2021. godine 20 zaposlenih Uprave je na neplaćenom odsustvu uglavnom zbog obavljanja poslova u drugim organima vlasti, imenovanja na pozicije i sl. Nakon završetka višegodišnjeg mandata omogućen im je povratak u matičnu instituciju, međutim, postoji rizik da matična institucija u trenutku povratka zaposlenih ne bude imala realnu potrebu za istim. Određen broj rješenja za neplaćeno odsustvo datira iz 2008, 2015, 2016. pa sve do 2021. godine.

Ugovori o djelu: Izdaci po osnovu ugovora o djelu u 2021. godini su realizovani u neto iznosu od 194.693 KM i isti su u odnosu na prethodnu godinu veći za 17.381 KM. Planirani budžet

Uprava je angažovala osobe po osnovu ugovora o djelu za poslove koji se nalaze u opisu poslova postojećih radnih mjesta, a predmet ugovora nije posao koji ima određeni rezultat.

za ove namjene iznosio je 207.300 KM. U 2021. godini bilo je angažovano ukupno 39 osoba u periodu od mjesec do godinu, a izdaci po ovom osnovu isplaćeni su na mjesečnom nivou u rasponu od

100 KM do 1.000 KM. Ugovori o djelu zaključivani su za poslove iz oblasti informacionih tehnologija, javnih nabavki, vođenje prvostepenih upravnih postupaka koji se odnose na postupak registracije, obavljanje poslova za potrebe Sektora za poslovne usluge, Sektora za carine i Odsjeka za upravljanje i održavanje objekata Uprave i graničnih prijelaza, finansijsko praćenje projekta izgradnje graničnih prijelaza, poslove pripreme i organizacije obuke i sl. Navedeni poslovi su uglavnom isti ili slični poslovima redovnih radnih mjesta, a predmet ugovora nije određen posao, odnosno konkretna zaokružena cjelina koja za rezultat ima određeni proizvod. Angažovanje po osnovu ugovora o djelu prisutno je u dužem vremenskom periodu i pored preporuka revizije u ranijem periodu. S tim u vezi, 17 osoba angažovanih po osnovu ugovora o djelu bilo je angažovano i u prethodnoj godini. Također, jedan broj angažovanih osoba po osnovu ugovora o djelu bio je u toku godine angažovan i po osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme.

Tokom obavljanja završne revizije prezentovani su nam dokazi da je početkom 2022. godini broj angažovanih po osnovu ugovora o djelu smanjen na 13 osoba.

Uvažavajući činjenicu da je Upravi u 2021. godini onemogućeno zapošljavanje novih izvršilaca radi završetka na upražnjenim radnim mjestima, što otežava organizovanje rada uslijed nedostatka izvršilaca, ipak smatramo da je praksa angažovanja osoba putem ugovora o djelu

²² Broj: 01-50-946-1/11 od 23.12.2011. godine

netransparentna i neprihvatljiva za javni sektor. Ovakav angažman bi eventualno bio opravdan u izuzetnim slučajevima i to za poslove koji se javljaju povremeno.

7. JAVNE NABAVKE

Uprava je donijela Plan javnih nabavki za 2021. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama²³. Za svaki postupak javne nabavke, odlukom direktora, formirana je komisija koja provodi postupke javnih nabavki. Prilikom formiranja komisije za javne nabavke vodilo se računa da se poštuje princip razdvajanja dužnosti u pojedinim fazama postupka kako je to definisano internim Pravilnikom o javnim nabavkama Uprave. S obzirom na to da se poslovanje Uprave tokom cijelog perioda 2021. godine odvijalo na osnovu tromjesečnih odluka o finansiranju uslijedilo je devet izmjena i dopuna prvobitno donesenog Plana. Navedene izmjene i dopune su objavljene na web stranici Uprave i portalu javnih nabavki.

U smislu realizacije preporuke revizije za unapređenje praćenja realizacije ugovora, pokrenute su određene aktivnosti, koje su u završnoj fazi, a radi se na implementaciji izrađene programske aplikacije. Aplikacija će omogućiti praćenje realizacije zaključenih okvirnih sporazuma/ugovora u pogledu količine, vrijednosti, te vremenskog perioda na koji su zaključeni. U aplikaciju se vrši testno unošenje određenih ugovora, a u planu je da ista bude u funkciji u 2022. godini.

Prema prezentovanim podacima²⁴, Uprava je u 2021. godini provela 156 postupaka javnih nabavki. Od navedenog broja, Uprava je provela 31 otvoreni postupak u vrijednosti od 11.772.432 KM, 17 konkurentskih postupaka u vrijednosti od 440.455 KM, šest pregovaračkih postupaka bez objave obavijesti u vrijednosti od 122.807 KM i sedam postupaka u skladu s Aneksom II, dio B u vrijednosti od 215.955 KM. Osim navedenog, Uprava je putem direktnog sporazuma izvršila nabavke u vrijednosti od 238.419 KM.

Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je **12.790.068 KM** (12.729.502 KM iz tekućih izdataka i 60.566 KM iz kapitalnih izdataka).

Na osnovu pregledanih procedura javnih nabavki vezanih za nabavku uredskog materijala i papirne galanterije (195.379 KM), usluga štampanja CT obrazaca (38.362 KM), usluge štampanja obrazaca i osnovnih knjiga evidencije (40.000 KM), usluga obnova licenci i održavanja za softvere, lot VII - godišnje održavanje i podrška proizvođača za sistem PKI Uprave (230.765 KM), usluga održavanja aplikacije Glavne knjige Jedinственог računa i informacionog sistema za praćenje ostalih prihoda (58.266 KM), nabavka i isporuka muškog/ženskog zimskog službenog odijela - lot 2 (122.218 KM), nabavka i isporuka carinskog užeta (32.400 KM), nabavka usluga osiguranja od odgovornosti za nastalu štetu u slučaju izdavanja i upotrebe digitalnih potvrda (165.000 KM) i nabavke izvođenja radova rekonstrukcije saobraćajne signalizacije na GP Kamensko (98.890 KM), nisu uočene značajnije nepravilnosti i nedostaci²⁵.

Uvidom u realizaciju ukupno pokrenutih postupaka javnih nabavki te testiranjem procedura značajnijih okončanih postupaka javnih nabavki koji se odnose na nabavku dijelova i vršenje

²³ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

²⁴ Podaci iz sistema e-nabavke i tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

²⁵ Iznosi su bez PDV-a

usluga održavanja ostalih motornih vozila Regionalnog centra Mostar (40.000 KM) i nabavka metalnih carinskih plombi (99.600 KM), utvrđeni su nedostaci koje navodimo u nastavku.

7.1. Nabavka usluge štampanja i isporuke akciznih markica

Na osnovu Odluke direktora odobreno je provođenje otvorenog postupka, sa međunarodnom objavom, za vršenje usluga štampanja i isporuke akciznih markica za obilježavanje duhanskih prerađevina, alkoholnih pića, voćne prirodne rakije i vina, obilježavanje kafe uz zaključivanje okvirnog sporazuma i primjenu e-aukcije. Obavještenje o javnoj nabavci i tenderska dokumentacija objavljeni su na portalu javnih nabavki. Kriterij za dodjelu okvirnog sporazuma je bila najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude. U odluci o obavještenju i tenderskoj dokumentaciji navedeno je da procijenjena vrijednost nabavke na godišnjem nivou iznosi 2.500.000 KM (bez PDV-a), a za tri godine 7.500.000 KM (bez PDV). Tendersku dokumentaciju je preuzelo 20 potencijalnih ponuđača, a do roka za dostavljanje ponuda pristigla je samo jedna ponuda. Blagovremeno je dostavljena samo jedna ponuda ponuđača „Grafotisak” d.o.o. Grude. U postupku evaluacije dostavljene ponude, Komisija je utvrdila da je ponuđač „Grafotisak” d.o.o. Grude uz ponudu dostavio sve dokaze tražene tenderskom dokumentacijom.

Komisija za javne nabavke je 28.09.2021. godine od Upravnog odbora Uprave zaprimila Izvještaj o pregledu prostorija ponuđača „Grafotisak” d.o.o. Grude i konstatovala da su kod ponuđača Grafotisak d.o.o. ispunjeni posebni uslovi za štampanje markica i potrebna zaštita. Nakon toga, ponuda ponuđača je ocijenjena kao prihvatljiva i može biti predmet vrednovanja po kriteriju utvrđenom tenderskom dokumentacijom. S obzirom na to da je u ovom postupku predviđeno provođenje e-aukcije, a da je pristigla jedna prihvatljiva ponuda, postupak se okončao u skladu sa članom 69. Zakona o javnim nabavkama. Komisija je predložila direktoru da se izvrši izbor i dodjela okvirnog sporazuma ponuđaču „Grafotisak” d.o.o. Grude koji je ponudio ukupnu cijenu ponude za period od tri godine u iznosu od 7.496.040 KM. Prijedlog Komisije je prihvaćen i donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Nakon pribavljenog Mišljenja Pravobranilaštva BiH zaključen je okvirni sporazum sa početkom primjene od dana isteka prethodnog okvirnog sporazuma (počev od 24.10.2021. godine). Iz raspoloživih informacija obostrano potpisivanje ugovora je izvršeno 29.10.2021. godine. Pribavljena je bezuslovna bankarska garancija za dobro izvršenje ugovora u skladu sa zaključenim okvirnim sporazumom i ugovorom za prvu godinu važenja okvirnog sporazuma.

Izabrani ponuđač je bio isporučilac predmetnih usluga i u prethodnom, trogodišnjem periodu, zaključno sa 23.10.2021. godine, nakon čega je stupio na snagu novi trogodišnji okvirni sporazum, bez promijenjenih cijena i obima usluge. S obzirom na zakonsku obavezu Uprave da u skladu sa važećim propisima osigura pravovremeno potrebnu količinu akciznih markica ukazujemo na potencijalni rizik zbog oslanjanja na samo jednog dobavljača. Uzimajući u obzir navedeno, smatramo da bi Uprava trebala analizirati razloge preuzimanja tenderske dokumentacije, a nedostavljanja ponude od strane drugih subjekata koji su preuzeli tendersku dokumentaciju. Naime, Uprava nema spoznaje o razlozima potencijalnih ponuđača koji su preuzeli tendersku dokumentaciju, a nisu dostavili ponude, niti su upućivali bilo kakva dodatna pitanja ili žalbe na uslove iz tenderske dokumentacije. Smatramo da bi bilo svrsishodno osmisliti način animiranja i drugih ponuđača čime bi se umanjio rizik od ovisnosti nabavke predmetne usluge od jednog dobavljača u određenom roku i obimu.

7.2. Nabavka dijelova i vršenja usluga održavanja ostalih motornih vozila RC Mostar

Nabavka je provedena otvorenim postupkom. Procijenjena vrijednost okvirnog sporazuma koji se planira zaključiti na dvije godine iznosila je 40.000 KM. Postupak je pokrenut 09.02.2021. godine, a do predviđenog roka za dostavu ponuda zaprimljene su dvije ponude. Drugoplasirani ponuđač je dostavio ponudu u iznosu od 95.853 KM, a izabrani ponuđač u iznosu od 28.488 KM. Sa izabranim ponuđačem je 30.07.2021. godine zaključen okvirni sporazum u periodu važenja od dvije godine na iznos procijenjene vrijednosti od 40.000 KM. Izabrani ponuđač je i u prethodnom periodu pružao usluge održavanja ostalih motornih vozila Regionalnog centra Mostar. Tehnička specifikacija je, između ostalog, sadržavala i dijelove kao što su prednji far, vjetrobransko staklo, kardan, vrata, branik, zadnje staklo, zamajac, kompresor klime i druge dijelove za koje postoji manja vjerovatnoća da će se ugrađivati tokom perioda važenja ugovora. Provjerom cijena kod izabranog ponuđača konstatovali smo da je izabrani ponuđač za navedene dijelove ponudio cijene koje su daleko ispod tržišnih odnosno cijene koje su neprirodno niske (npr. zamajac 15 KM, kompresor klime 150 KM, vrata 60 KM, kardan 70 KM itd.).

Zakonom o javnim nabavka BiH je definisano da ako ugovorni organ ocijeni da je ponuđena cijena neprirodno niska, pismeno će od ponuđača zahtijevati da obrazloži ponuđenu cijenu. Ako ponuđač ugovornom organu ne ponudi osnovano obrazloženje, koje može, između ostalog, sadržavati i poređenje s cijenama na tržištu, ugovorni organ će odbaciti ponudu. U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama ponuđaču je dostavljen upit o neprirodno niskoj cijeni. Izabrani ponuđač je u obrazloženju za ponuđenu cijenu naveo da su cijene realne te da se iste mogu provjeriti na web stranici i u njihovom prodajnom centru, što komisija nije učinila te je prihvatila obrazloženje i dala preporuku da se ugovor dodijeli navedenom ponuđaču. S obzirom na to da odabrani ponuđač nije dostavio adekvatno poređenje sa cijenama na tržištu te da su ponuđene cijene daleko ispod tržišnih smatramo da je bilo osnova da se navedena ponuda odbaci zbog neprirodno niske ponuđene cijene.

PREPORUKA 7

Uprava treba više pažnje posvetiti sačinjavanju tehničkih specifikacija u okviru tenderske dokumentacije kako bi ista bila nediskriminatorna i osigurala aktivnu i pravičnu konkurenciju te prilikom evaluacije ponuda postupati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

7.3. Nabavka metalnih carinskih plombi

Uprava je Odlukom o pokretanju postupka javne nabavke od 29.07.2021. godine pokrenula postupak nabavke metalnih carinskih plombi putem otvorenog postupka. Kako su na adresu Uprave pristigle dvije ponude čije su cijene bile značajno veće od planirane vrijednosti, Uprava je 10.09.2021. godine donijela odluku o poništenju postupka javne nabavke. Nova odluka o pokretanju postupka javne nabavke metalnih carinskih plombi putem otvorenog postupka donesena je 14.10.2021. godine. Tendersku dokumentaciju je preuzelo osam ponuđača. U ostavljenom roku je pristigla jedna ponuda. Zapisnikom o pregledu i ocjeni ponuda, konstatovano je da je dostavljena jedina ponuda najpovoljnija. Komisija za provođenje postupka javne nabavke metalnih carinskih plombi je dala preporuku direktoru Uprave da donese odluku o dodjeli ugovora i zaključi ugovor u vrijednosti od 99.600 KM (bez obračunatog PDV-a). Uprava je potpisala Ugovor o nabavci i isporuci metalnih carinskih

plombi u vrijednosti od 99.600 KM (bez obračunatog PDV-a) na period od godinu dana od dana potpisivanja ugovora.

Izveštaj o provedenom postupku javne nabavke je objavljen na portalu Agencije za javne nabavke BiH. U Ugovoru o javnoj nabavci metalnih carinskih plombi nije navedena količina i jedinična cijena metalnih carinskih plombi, iako su to bitni elementi ugovora.

PREPORUKA 8

Uprava treba da u Aneksu 5. nacrtu ugovora tenderske dokumentacije nabavke i isporuke metalnih carinskih plombi navede količine i jedinične cijene metalnih plombi, jer su to bitni elementi ugovora.

8. OSTALO

8.1. Upravni odbor Uprave

Realizacija preporuka iz revizionog izvještaja za 2020. godinu

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Uprave za 2021. godinu, sačinio Izveštaj o finansijskoj reviziji kojim je obuhvaćeno i poslovanje Upravnog odbora Uprave (u daljem tekstu: Odbor). U okviru Izveštaja o obavljenoj finansijskoj reviziji Uprave za 2020. godinu su date preporuke i Odboru. Uvidom u preduzete aktivnosti Odbora, dajemo osvrt na realizaciju preporuka:

Realizovane preporuke:

- Upravni odbor je vršio obračun i isplate naknada članovima Upravnog odbora u skladu sa Zakonom o dopunama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH u visini od 475 KM mjesečno.

Nerealizovane preporuke:

- Upravni odbor nije riješio pitanje angažovanja vanjske revizije, tj. revidiranja prikupljanja i raspodjele prihoda – u toku 2021. godine nije bilo nikakvih aktivnosti po ovom pitanju.
- Nije riješena problematika iz oblasti dodatka na plaću kroz usvajanje novog pravilnika o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim osobama Uprave.
- Upravni odbor Uprave je jednog državnog službenika primio po javnom oglasu iz 2021. godine, koji je proveden putem Agencije za državnu službu BiH, na osnovu odredbi člana 19. stav (4) i člana 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH.

Status i nadležnosti Upravnog odbora

U funkcionisanju Uprave značajna je uloga Upravnog odbora Uprave, kako u kreiranju politike indirektnih poreza tako i u kontinuiranom praćenju efikasnosti i efektivnosti rada Uprave. Pored nadležnosti vezanih za utvrđivanja prijedloga politike i pokretanje pripreme zakonskih propisa u vezi s indirektnim oporezivanjem BiH i informisanja Vijeća ministara BiH, entitetskih vlada i Distrikta o politici i provođenju u vezi s indirektnim porezima i sl., Upravni odbor Uprave

ima značajan uticaj na rad same Uprave kroz svoje nadležnosti u vidu definisanja strateških ciljeva Uprave i ocjene uspješnosti Uprave u postizanju tih ciljeva, odobravanje prijedloga budžeta, odobravanje godišnjeg plana rada, usvajanje izvještaja o radu Uprave i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji koje priprema direktor itd. Upravni odbor Uprave je pravna osoba i za svoj rad odgovara Vijeću ministara BiH. Sastoji se od šest članova koje čine ministar finansija i trezora BiH, ministri finansija Federacije i Republike Srpske i tri stručnjaka za indirektno oporezivanje. Članovi Upravnog odbora Uprave konsenzusom biraju predsjedavajućeg iz reda članova, na mandat od pet godina. Direktor Uprave, predstavnik iz Distrikta i predstavnik Centralne banke imaju status posmatrača u Upravnom odboru Uprave.

U 2021. godini izvršeno je imenovanje novih članova Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje ispred entitetskih vlada. Vijeće ministara BiH još uvijek nije imenovalo člana Upravnog odbora Uprave.

Upravni odbor Uprave još uvijek nije usvojio novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, što ima za posljedicu neriješenu problematiku vezano za zapošljavanje, dodatak na plaću zaposlenih kao i na otežan rad Uprave.

Upravni odbor nije postupio u skladu sa članom 35. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja koji definiše vanjski pregled (angažovanje nezavisne vanjske revizije) da će u periodu od pet godina nakon stupanja na snagu navedenog zakona angažovati usluge vanjskog profesionalnog tijela da izvrši godišnji pregled rada Uprave, kao i ispitivanje prikupljanja i raspodjele prihoda koje vrši Uprava. Naime, ni u 2021. godini nije riješeno pitanje angažovanja vanjske revizije, tj. revidiranja prikupljanja i raspodjele prihoda (nikakvih aktivnosti po ovom pitanju nije bilo iako su prikupljeni prihodi u 2021. godini iznosili 8 milijardi i 446 miliona KM). Upravni odbor Uprave je nastavio vršiti raspodjelu prikupljenih prihoda na osnovu privremenih koeficijenata i nije vršio sravnjenje na kraju 2021. godine, što ponovo kao posljedicu može imati eventualne sudske procese (npr. presuda Suda BiH za izmirenje duga po osnovu raspodjele prihoda).

Budžet i izvršenje budžeta

Na osnovu člana 13. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini²⁶, u budžetu Uprave posebno su planirani troškovi Upravnog odbora Uprave, te je kao poseban program planirano finansiranje Upravnog odbora. Ukupno odobrena sredstva za Upravni odbor u okviru budžeta Uprave za 2021. godinu iznose 488.000 KM, a ista su realizovana u iznosu od 409.110 KM ili 84% u odnosu na odobrena sredstva.

Najznačajniji izdaci se odnose na: bruto plaće i naknade troškova zaposlenih pri Upravnom odboru u iznosu od 342.271 KM i naknade troškova zaposlenih u iznosu od 49.098 KM i ugovorene i druge usluge 14.908 KM.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrdili smo da se u 2021. godini vršio obračun i isplata članovima Upravnog odbora u visini od 475,69 KM mjesečno u skladu sa zaključcima Upravnog odbora od 25.01.2021. godine.

U skladu sa organizacijom i sistematizacijom Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje sistematizovano je 13 radnih mjesta, od čega je sa 31.12.2021. godine bilo zaposleno 10 osoba po ugovoru o radu na neodređeno vrijeme, raspoređenih u tri odjela.

²⁶ Službeni glasnik BiH, broj: 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 i 91/17

Prijem na neodređeno vrijeme: Jedan državni službenik je primljen po javnom oglasu iz 2021. godine, koji je proveden putem Agencije za državnu službu BiH, na osnovu odredbi člana 19. stav (4) i člana 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH. Predmetni članovi definišu postupak prijema državnih službenika u slučaju prijenosa ili preuzimanja nadležnosti od strane institucija Bosne i Hercegovine. Važno je napomenuti da je ovaj postupak različit od redovnog postupka javnog oglašavanja (član 21. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH) u pogledu načina oglašavanja, kraćeg roka za podnošenje prijave, strukture pismenog dijela stručnog ispita i sl. Kako su nas informisali iz Uprave, primijenjene su odredbe o prijenosu ili preuzimanju nadležnosti nakon usmenih konsultacija sa Agencijom za državnu službu BiH, koja je u ime Uprave raspisala javni oglas.

Revizijom smo utvrdili da u toku godine nije bilo izmjene zakonskih propisa u pogledu prijenosa ili preuzimanja nadležnosti Uprave, što je osnova za primjenu odredbi člana 32.a Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, a da Uprava nije na bilo koji drugi način dokumentovala ispunjenost pomenutih uslova za primjenu navedenog člana zakona.

I pored činjenice da je Pravilnikom o postupcima oglašavanja, izbora kandidata, premještanja i postavljenja državnih službenika u slučaju prijenosa ili preuzimanja nadležnosti od strane institucija BiH propisano da će se član 32.a primjenjivati do potpune ili pretežne popune nove institucije ili organizacione jedinice koja preuzima ili na koju se prenose nadležnosti (što je vrlo nejasna formulacija i uzrokuje niz dilema i problema u pogledu njene primjene u praksi), smatramo da je ispunjenje i dokumentovanje ispunjenosti uslova iz člana 1. navedenog pravilnika (osnovana nova institucija ili postojeća preuzela nadležnosti) prioritet odnosno preduslov za primjenu navedene odredbe zakona.

Na osnovu svega navedenog ne možemo potvrditi da su za primjenu odredbi člana 32.a kod procesa zapošljavanja u toku 2021. godine bili ispunjeni svi zakonom i podzakonskim aktima propisani uslovi.

PREPORUKA 9

Uprava, ili Upravni odbor Uprave, treba prilikom pripreme za raspisivanja javnog oglasa za prijem državnih službenika provjeriti i dokumentovati ispunjenost uslova za primjenu relevantnih odredbi Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, kako bi se, shodno karakteristikama upražnjenih pozicija za koje se raspisuje javni oglas, u komunikaciji sa Upravnim odborom Uprave, odabrao odgovarajući postupak za prijem državnih službenika, shodno zakonu i podzakonskim aktima.

8.2. Sudski sporovi

Uprava je u 2021. godini evidentirala 155 sudskih sporova, od čega u svojstvu tužioca istupa u 54 spora, te u 101 sporu istupa u svojstvu tuženog. Ukupni zbir vrijednosti sporova na nivou Uprave (sporovi Glavnog ureda i svih regionalnih centara), u vrijeme pisanja ovog izvještaja (juni 2022. godine), a prema dostavljenim podacima, iznosi 76.669.820 KM. Od navedenog iznosa na potraživanja Uprave otpada 27.269.670 KM, preostali iznos od 49.400.150 KM se odnosi na tužbe protiv Uprave. U poređenju sa prošlogodišnjim podacima, došlo je do smanjenja broja predmeta, ali uvećanja ukupnog zbira vrijednosti svih sporova.

Analiziran je uzorak od četiri predmeta sa najvećim vrijednostima sporova. Uzorak sporova u kojima UIO istupa kao tuženi su Sistem Ecologica Zvornik (v. sp. 6.000.000 KM) radi naknade

štete, Plant Global Inc. BiH (v. sp. 11.699.697 KM) radi naknade štete, MBD – Eurotrg (v. sp. 1.762.753 KM) radi naknade štete i Alpen-mit Široki Brijeg (v. sp. 3.761.016 KM) radi naknade štete. Uzorak u kojem Uprava istupa u svojstvu tužitelja je predmet UNIS AD Derventa (v. sp. 26.296.559 KM) te tri spora. Navedeni sporovi u zbiru potraživanih sredstava nose preko 50% iznosa svih sporova Uprave. Uvidom u navedene predmete, revizija nije našla zamjerke na postupanje klijenta, ali iznova skrećemo pažnju na predmet UNIS AD Derventa, prije svega radi utuženog iznosa, ali i iz razloga što je tužbeni zahtjev iz 2022. godine. S druge strane, osnova za uvid u predmet je postojane potraživanja u stečajnom postupku nad tuženim u 2021. godini, a koje nije ostvareno.

U pogledu problematike sudskih sporova, revizija je utvrdila da 51 aktivni spor datira iz perioda prije 2020. godine (najstariji predmet je iz 2008. godine), što ukazuje na sporost u rješavanju pojedinačnih predmeta. Vrijeme trajanja sudskih postupaka ne zavisi samo od Uprave, ali Uprava u posljednje vrijeme djeluje proaktivno na pribavljanju informacija od Pravobranilaštva BiH u vezi sa statusom sporova te radi na ubrzavanju postupaka u okviru zakonskih mogućnosti. Prikupljanje svih relevantnih i preciznih dokaza i informacija prije početka ili na početku svakog postupka (parnice, stečajnog postupka) može značajno uticati na vrijeme trajanja i ishod istog.

PREPORUKA 10

S obzirom na prirodu poslova iz nadležnosti Uprave, koju uslovljava konstantan priliv predmeta, potrebno je u svakom pojedinačnom predmetu osigurati sveobuhvatno i precizno izjašnjenje u cilju ekspeditivnog provođenja postupka.

8.3. IT revizija

U toku obavljanja IT revizije za 2021. godinu konstatovali smo određene slabosti i nedostatke u područjima: kadrovske popunjenosti, javnih nabavki, Oracle licenci, NCTS sistema, novog poreznog softvera, telekomunikacijske mreže, rezervne lokacije, videonadzora i sl. Detaljniji nalazi i preporuke su prezentovani u Memorandumu o izvršenoj završnoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu, a koji, radi opće sigurnosti sistema, nisu sadržani u Izvještaju.

9. KOMENTARI

Uprava je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu. Navedene komentare nismo mogli prihvatiti jer nisu data adekvatna obrazloženja, niti je priložena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u izvještaju. Međutim, kod zapošljavanja na određeno vrijeme izvršena je manja izmjena u tekstu nalaza i preporuke revizije. Detaljno objašnjenje komentara dato je u Odgovoru na dostavljene komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu, a koji je dostavljen rukovodstvu Uprave i Upravnog odbora Uprave uz konačan Izvještaj o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Upravi za 2021. godinu obavili su: Munevera Baftić – rukovodilac Odjela za finansijsku reviziju (vođa tima), Nada Laco - viši revizor za finansijsku reviziju (član tima), Nevena Bugarin - viši revizor za finansijsku reviziju (član tima), Enes Alić - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima), Osman Paćuka - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima), Adnan Muharemagić - revizor za finansijsku reviziju (član tima), Enis Musić - mlađi revizor finansijske revizije (član tima), Nerman Velić - IT revizor (član tima) i Sadmir Teskeredžić – revizor za pravne poslove (član tima).

Rukovodilac Odjela (vođa tima) za finansijsku reviziju

Munevera Baftić, v.r.

Rukovodilac Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta finansijske revizije

Nedžad Hajtić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Tabela III – Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Uprava za indirektno oporezivanje

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	89.051.000	2.179.000	91.230.000	86.880.590	95
Bruto plaće i naknade	60.500.000	1.600.000	62.100.000	61.805.693	100
Naknade troškova zaposlenih	10.570.000	241.000	10.811.000	10.807.491	100
Putni troškovi	475.000		475.000	219.875	46
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	1.299.000	51.000	1.350.000	1.215.535	90
Izdaci za energiju i komunalne usluge	2.088.000	418.000	2.506.000	2.505.917	100
Nabavka materijala	1.493.000	530.000	2.023.000	1.423.925	70
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	616.000		616.000	615.741	100
Unajmljivanje imovine i opreme	2.665.000	107.000	2.772.000	2.748.660	99
Izdaci za tekuće održavanje	6.475.000	-1.605.000	4.870.000	1.960.540	40
Izdaci za osiguranje	400.000	87.000	487.000	472.490	97
Ugovorene i druge posebne usluge	2.470.000	750.000	3.220.000	3.104.723	96
2. Kapitalni izdaci	11.459.000	-2.179.000	9.280.000	0	0
Nabavka zemljišta			0	0	
Nabavka građevina	8.400.000		8.400.000	0	0
Nabavka opreme	759.000	-759.000	0	0	
Nabavka ostalih stalnih sredstava	2.300.000	-1.420.000	880.000	0	0
Rekonstrukcija i investiciono održavanje			0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	100.510.000	0	100.510.000	86.880.590	86
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	63.881.984	63.881.984	16.879.784	26
Nabavka zemljišta		105	105		
Nabavka građevina		61.055.491	61.055.491	16.431.522	
Nabavka opreme		2.162.575	2.162.575		
Nabavka ostalih stalnih sredstava		12.728	12.728		
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	651.084	651.084	448.262	69
6. Novčane donacije	0	2.580.733	2.580.733	2.506.428	97
Putni troškovi		74.305	74.305		
Nabavka građevina	0	2.506.428	2.506.428	2.506.428	100
7. Programi posebne namjene	0	7.150	7.150	0	0
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	0	7.150	7.150	0	0
8. Ukupno budžet (4+5+6+7)	100.510.000	66.469.867	166.979.867	106.266.802	64

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2022. godine.

Direktor
Miro Džakula

Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Uprava za indirektno oporezivanje

Tabela II

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	119.493	1.526.580	8
Novčana sredstva	0		
Kratkoročna potraživanja	119.493	1.526.580	8
Kratkoročni plasmani	0		
Interni finansijski odnosi	0		
Zalihe	0		
Kratkoročna razgraničenja	0		
2. Stalna sredstva	171.937.776	154.682.207	111
Stalna sredstva	258.487.268	232.555.748	111
Ispravka vrijednosti	86.549.492	77.873.541	111
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	171.937.776	154.682.207	111
Dugoročni plasmani	0		
Dugoročna razgraničenja	0		
UKUPNO AKTIVA (1+2)	172.057.269	156.208.787	110

3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	11.114.096	19.550.460	57
Kratkoročne tekuće obaveze	4.518.013	6.433.459	70
Kratkoročni krediti i zajmovi	0		
Obaveze prema zaposlenima	6.296.967	6.177.444	102
Interni finansijski odnosi	0		
Kratkoročna razgraničenja	299.117	6.939.556	4
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	171.937.776	154.682.207	111
Izvori sredstava	171.937.776	154.682.207	111
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	183.051.873	174.232.667	105

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo _____ 2022. godine

Direktor
Miro Džakula

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Uprava za indirektno oporezivanje

Tabela III

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi		0	0	32.481.554	#DIV/0!
Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika		0	0	146.125	#DIV/0!
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga		0	0	32.325.917	#DIV/0!
Novčane kazne (neporezne prirode)		0	0	9.512	#DIV/0!
2. Tekući transferi i donacije	215.000		215.000	2.506.428	1166
Primljeni tekući transferi od stranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	215.000		215.000	2.506.428	1166
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti		0	0	0	
Domaće donacije		0	0	0	
3. Kapitalni primici		0		70	#DIV/0!
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava		0		70	#DIV/0!
Primici od finansijske imovine		0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja		0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja		0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	215.000	0	215.000	34.988.052	16274

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2022. godine

Direktor
Miro Džakula

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Uprave za indirektno oporezivanje** (u daljem tekstu: Uprava) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2021. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Uprave.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, _____

Direktor

Miro Džakula

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI
*UREDA KOORDINATORA ZA REFORMU JAVNE UPRAVE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**UREDA KOORDINATORA ZA REFORMU JAVNE UPRAVE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU**

Broj: 02-16-1-1004/22

Sarajevo, juli 2022. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	5
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	5
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	9
II	PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	11
1.	KRITERIJI	11
2.	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	11
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
3.1.	Organizacija i rukovođenje	12
3.2.	Finansijsko upravljanje i kontrola	13
3.3.	Interna revizija	14
4.	BUDŽET	15
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	15
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	16
5.1.1.	Bruto plaće	16
5.2.	Bilans stanja	16
6.	ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH LICA	17
7.	JAVNE NABAVKE	18
8.	OSTALO	18
8.1.	Fond za reformu javne uprave	18
9.	KOMENTARI	21
PRILOZI		21

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja, i u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Ureda koordinatora za reformu javne uprave Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured) koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Ureda prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ureda u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Ključna pitanja revizije²

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju mišljenja i mi ne dajemo posebno mišljenje o tim pitanjima. Utvrdili smo da su navedena pitanja ključna pitanja revizije koja treba objaviti u našem izvještaju:

Fond za reformu javne uprave

Fond za reformu javne uprave (u daljem tekstu Fond) uspostavljen je 2007. godine potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju za uspostavljanje Fonda³ koji obavezuje donatore da osiguraju finansijsku podršku za provedbu reformskih mjera Strategije za reformu javne uprave za period 2006. do 2009. godina. Aneksima memoranduma, kojih je bilo pet, produžavali su se vremenski periodi namjene sredstava s tim da je Memorandum odnosno Aneks V važio do kraja 2017. godine. S obzirom na to da Aneks VI kojim bi se produžilo funkcionisanje Fonda nije potpisan jer Vlada Republike Srpske nije dala potrebnu saglasnost došlo je do blokade funkcionisanja Fonda. Od 2018. godine nije bilo moguće započeti implementaciju projekata koje je prethodno odobrio Upravni odbor Fonda kao i započinjanja novih projekata. U 2020. godini na zahtjev vodećeg donatora Švedska SIDA-e i Danske izvršen je povrat neutrošenih sredstava koji su uloženi od strane istih u Fond u ukupnom iznosu od 5.333.345 KM.

Usvajanje Strateškog okvira za reformu javne uprave 2018-2022. i pratećeg Akcionog plana za reformu javne uprave trebalo je stvoriti pretpostavke za provedbu dogovorenih reformskih mjera i aktivnosti kao i nastavak funkcionisanja Fonda. Međutim nisu uočeni pomaci u cilju prevazilaženja nastalih poteškoća oko funkcionisanja Fonda.

Ured je i u 2021. godini poduzimao aktivnost kako bi se stvorili preduslovi za aktiviranje Fonda i riješilo pitanje namjene preostalih sredstava u Fondu. Naime, Ured i koordinatori za reformu javne uprave entiteta i Brčko distrikta provodili su aktivnosti na usaglašavanju prijedloga Zajedničke platforme o principima i načinu implementacije strateškog okvira za reformu javne uprave u Bosni i Hercegovini kojem su utvrđeni principi, način i mehanizmi implementacije reformskih mjera, politička koordinacija, te zadaci Ureda i koordinatora za reformu javne uprave entiteta i Brčko distrikta BiH u procesu reforme javne uprave, uspostava međuvladinih nadzornih timova, kao i nadzor i implementacija. Urađena je Informacija o pripremi zajedničke platforme o principima i načinu implementacije reforme javne uprave u BiH, Odluka o usvajanju Zajedničke platforme i nacrt Sporazuma o utrošku preostalih sredstava uplaćenih u Fond. Predmetni dokumenti su dostavljeni entitetskim koordinatorima i koordinatoru Brčko distrikta

² Svrha saopćavanja ključnih pitanja revizije je povećanje komunikacijske vrijednosti izvještaja o reviziji osiguravanjem boljeg uvida u obavljanje reviziju. Saopćavanje ključnih pitanja revizije osigurava dodatne informacije korisnicima finansijskih izvještaja kako bi im pomogle u shvatanju onih pitanja koja su, po revizorovoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ključna pitanja revizije primjenjuju se na subjekte revizije koji imaju najveći uticaj na budžet Bosne i Hercegovine i na konsolidovane finansijske izvještaje budžeta Bosne i Hercegovine.

³ Memorandum o razumijevanju za uspostavljanje Fonda potpisan je između stranih donatora i Vijeća ministara BiH, entitetskih vlada i Vlade Brčko distrikta BiH i Ministarstva finansija i trezora BiH (u daljem tekstu Memorandum). Memorandum uspostavlja uslove i procedure za konkretnu finansijsku podršku za Strategiju reforme javne uprave oko kojih je postignut zajednički sporazum i služi kao koordinacioni okvir za konsultacije između donatora, Ureda koordinatora, Ministarstva finansija i trezora BiH i koordinatora za reformu javne uprave entiteta i Brčko distrikta BiH, u odnosu na zajedničke preglede rezultata, zajedničke procedure za isplatu, te za izvještavanje i reviziju.

koji se trebaju uputiti prema vladama⁴ na usvajanje. Ured je istovremeno pokrenuo proceduru usvajanja ovih dokumenata od strane Vijeća ministara BiH, te s tim u vezi na mišljenja nadležnim institucijama dostavio Informaciju o pripremi Zajedničke platforme o principima i načinu implementacije reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini i reaktivaciji Fonda sa prijedlogom zaključaka, prijedlog Odluke o usvajanju Zajedničke platforme i prijedlog Sporazuma o utrošku preostalih sredstava uplaćenih u Fond. Pribavljeno je mišljenje Ureda za zakonodavstvo BiH i Ministarstva finansija i trezora BiH od 25.10.2021. godine koje je ukazalo na određene nedostatke i sugerisalo da se u predmetnoj informaciji isti otklone i saglasno tome redefiniiraju predloženi zaključci da bi informacija imala relevantnost za usvajanje.

Prijedlogom Sporazuma predviđeno je između ostalog da se neutrošena sredstva u iznosu od 10.580.469 KM koja su donatori⁵ i domaće vlasti⁶ uplatili u Fond, utroše za implementaciju aktivnosti predviđenih usvojenim Strateškim okvirom za reformu javne uprave u Bosni i Hercegovini 2018-2022, kao i Akcionim planom za reformu javne uprave, u skladu sa procedurama utvrđenim Memorandumom o razumijevanju za uspostavljanje Fonda i drugim aktima Fonda. Predloženo je da Sporazum potpišu predsjedavajući Vijeća ministara BiH, premijeri entiteta, gradonačelnik Brčko distrikta BiH i ministar finansija i trezora BiH.

Koordinatori su potpisali Zajedničku izjavu kojom su potvrdili značaj Fonda za implementaciju reforme javne uprave u prethodnom periodu, te iskazali nedvosmisleno opredjeljenje za reaktivaciju Fonda i korištenje sredstava koja se nalaze u njemu za provedbu planiranih reformskih aktivnosti. U izjavi je zatražena i dalja finansijska podrška donatora za Fond. Izjava je dostavljena Delegaciji Evropske unije u BiH, svim donatorima Fonda, kao i drugim ambasadama u oktobru 2021. godine.

Imajući u vidu činjenicu da su aktivnosti oko usvajanja Strateškog okvira za reformu javne uprave 2018 – 2022. i Akcionog plana za reformu javne uprave okončane tek krajem 2020. godine⁷ i da nije započela realizacija strateških obaveza jer nije riješeno pitanje namjene preostalih sredstava u Fondu i daljeg funkcionisanja Fonda, nisu se stvorili uslovi za implementaciju usvojenih dokumenata. Shodno navedenom otvara se pitanje svrsishodnosti same Strategije s obzirom na period na koji se odnosi.

Iako su preduzete aktivnosti i prepoznata predanost Ureda u cilju reaktivacije Fonda, moramo konstatovati neefikasnost u realizaciji raspoloživih sredstava Fonda i činjenicu da su protekle četiri godine od kada Fond ne funkcioniše što jepredstavlja neodrživo stanje i krajnje je vrijeme da se ovaj problem riješi. *Stvaranje preduslova nesmetanog funkcionisanja i održivosti poslovanja Fonda zahtijeva potpunu i nedvosmislenu saradnju i uključenost svih učesnika u cilju prevazilaženja postojećeg stanja.*

⁴ Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijela je Odluku o prihvatanju sporazuma o utrošku preostalih sredstava uplaćenih u Fond, broj:349/2022 od 17.3.2022. godine.

⁵ Odjel za međunarodni razvoj Ujedinjenog Kraljevstva, Ministarstvo za razvoj i saradnju Holandije, Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju, Ministarstvo vanjskih poslova Danske, Norveško Ministarstvo vanjskih poslova.

⁶ Vijeće ministara BiH, Vlada Federacije BiH, Vlada Republike Srpske i Vlada Brčko distrikta BiH.

⁷ U junu 2020. godine Vlada Republike Srpske usvojila je Strateški okvir za reformu javne uprave u Bosni i Hercegovini za period 2018-2022. godina. Navedeni dokument su Vijeće ministara BiH, Vlada FBiH i Vlada Brčko Distrikta usvojili u 2018. godini. Nakon toga Akcioni plan za reformu javne uprave usvojili su Vijeće ministara BiH (juli 2020. godine), Vlada FBiH i Vlada Brčko Distrikta (oktobar 2020. godine) i Vlada Republike Srpske (novembar 2020. godine).

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ureda je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljam revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira sa rukovodstvom, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna pitanja revizije. Ta pitanja opisujemo u našem izvještaju o obavljenoj reviziji, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da o datom pitanju ne treba izvijestiti u našem izvještaju, jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile javnu dobrobit od takvog izvještavanja.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja Ureda za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ureda za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ureda u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizion dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ureda nije upućen Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje (tačka 3.1. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ureda je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ureda prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 25.7.2022. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu⁸
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi BH i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Ureda za 2020. godinu, dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pažnje na neusklađenost Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odlukama Vijeća ministara BiH i nedostatke u postupcima javnih nabavki u pogledu izbora odgovarajućeg postupka nabavke.

U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

⁸ Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je finansiranje institucija u 2021. godini vršeno na osnovu odluka o privremenom finansiranju donesenih na osnovu odobrenog budžeta za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Ured je postupio u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestio nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Na osnovu uvida u preduzete aktivnosti, u narednoj tabeli (Tabela 1.) dat je osvrt na realizaciju prethodno datih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizovane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u toku, ✖ nerealizovane preporuke, ⓘ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2020. godinu	Ocjena realizacije preporuka iz izvještaja za 2020. godinu	Status
1.	Ponovo naglašavamo kako je Ured dužan da uputi prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa pribavljenim mišljenjima nadležnih institucija na razmatranje i usvajanje Vijeću ministara BiH	Ured nije uputio prijedlog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji na razmatranje i usvajanje Vijeću ministara BiH	✖
2.	Ured je dužan, u cilju sveobuhvatnog planiranja te objedinjavanja nabavki za slične i srodne usluge i robu, provesti odgovarajući postupak podjelom na lotove, te predvidjeti zaključenje okvirnog sporazuma kako bi se izbjeglo dijeljenje postupaka javne nabavke	Ured u 2021. godini nije dijelio vrijednost nabavke sa namjerom da se izbjegne primjena propisanog postupka nabavke.	✔

Tabela 1. Pregled realizacije preporuka

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Ured je odgovoran za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Organizacija i rukovođenje

Unutrašnja organizacija i način rada Ureda utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Kabinetu predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, poglavlje III- Ured koordinatora za reformu javne uprave. Predmetnim pravilnikom uređen je način rada i rukovođenja Uredom, te opis radnih mjesta državnih službenika i zaposlenika. Istim su sistematizovana radna mjesta za 41 izvršioca.

Poslovi iz nadležnosti Ureda obavljaju se u četiri unutrašnje organizacione jedinice (Pravna jedinica, Operativna jedinica, Jedinica za donatorsku koordinaciju, finansije, nadzor i evaluaciju, Jedinica za materijalno-finansijske i opće poslove).

Uredom rukovodi koordinator za reformu javne uprave koji je imenovan 15.10.2019. godine na mandat od četiri godine i dva zamjenika koordinatora za reformu javne uprave imenovani 6.3.2018. godine i 5.8.2019. godine na mandat od četiri godine.

Ured nije uskladio Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji sa Odlukom Vijeća ministara BiH o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave BiH⁹ i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH.¹⁰ (rok za usklađivanje je bio 2014. godina). Ured je u 2017. i 2018. godini uradio djelimičnu izmjenu i dopunu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u pogledu broja i uslova radnog mjesta zamjenika koordinatora i uvrštavanjem mjesta stručni savjetnik za informacione tehnologije za čiji prijedlog opisa posla je pribavio pozitivna mišljenja od Ureda za zakonodavstvo BiH i Komisije za analizu radnih mjesta.

U 2019. i 2020. godini prisutan je izostanak aktivnosti na usklađivanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji što Ured obrazlaže time da je očekivao da će Projekt tehničke pomoći Uredu finansiran iz IPA 2015 koji je, u skladu sa projektnim aktivnostima, analizirao status Ureda, ponuditi rješenje o istom.¹¹ Imajući u vidu da nisu bile izgledne promjene u pogledu statusa Ureda u skorije vrijeme, a što bi eventualno za posljedicu imalo i veće izmjene u pogledu unutrašnje organizacije, Ured je u dostavljenom odgovoru o poduzetim aktivnostima po nalazima revizije datim u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji Ureda za 2020. godinu naveo da planira usaglasiti već pripremljeni nacrt Pravilnika o sistematizaciji te ga u narednom periodu uputiti u proceduru pribavljanja mišljenja. Međutim, Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u 2021. godini nije upućen u dalju proceduru pribavljanja mišljenja nadležnih institucija uz dato obrazloženje odgovornih osoba Ureda da nije postignut dogovor o uređenju odnosa koordinatora za reformu javne uprave i zamjenika koordinatora za reformu javne uprave, njihovih prava i obaveza u sistematizaciji.

PREPORUKA 1

Ured je dužan bez odlaganja pribaviti mišljenja nadležnih institucija na Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i isti dostaviti na razmatranje i usvajanje Vijeću ministara BiH.¹²

3.2. Finansijsko upravljanje i kontrola

Ured je preduzeo određene aktivnosti i sačinio osnovne dokumente potrebne za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole (popis i mape poslovnih procesa, utvrdio i procijenio rizike poslovnih procesa i izradio registar rizika i kontrolne aktivnosti za preostali rizik),

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

¹¹ Ured je osnovan 2004. godine Odlukom o uspostavljanju pri Uredu predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Odredbama Odluke o uspostavljanju Ureda propisano je da će Vijeće ministara BiH, kada konstatuje da su ciljevi postojanja i djelovanja Ureda ispunjeni, na prijedlog predsjedavajućeg, ukinuti ili transformirati Ured (tačka V. Odluke).

¹² Preporuka se odnosi na neusklađenost i ponavlja se

postupajući u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH¹³, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH.

U cilju daljeg razvoja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, koordinator za reformu javne uprave je 9.6.2021. godine u saradnji sa članovima Radne grupa za uvođenje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole u Uredu, donio Godišnji plan strategije razvoja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u Uredu za 2021. godinu.

Ured je popunio obrazac Godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli za 2021. godinu i dostavio ga Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH.

Uvidom u Godišnji izvještaj o finansijskom upravljanju i kontroli, konstatovano je da Ured nije naveo mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole u narednom periodu.

PREPORUKA 2

Ured treba, u cilju daljeg razvoja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, provoditi aktivnosti na provjeri funkcionisanja istog i na osnovu dobijenih rezultata predložiti mjere na daljem unapređenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole.¹⁴

3.3. Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH¹⁵ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH¹⁶, Centralna jedinica interne revizije Ministarstva finansija i trezora BiH nadležna je za obavljanje interne revizije u Uredu.

Na osnovu strateškog plana rada za period 2021-2023. Centralna jedinica interne revizije sačinila je godišnji plan rada za Ured za 2021. godinu koji je odobrio koordinator za reformu javne uprave. Centralna jedinica za internu reviziju u Uredu, dopisom od 5.7.2021. godine obavijestila je Ured da usljed nedostatka ljudskih resursa ove godine nisu u mogućnosti realizirati internu reviziju „Upravljanje rizicima“, planiranu dostavljenim Godišnjim planom rada Centralne jedinice za internu reviziju u Uredu za 2021. godinu. Navedenu reviziju planiraju realizirati 2022. godine.

U februaru 2022. godine dostavljen je Godišnji izvještaj interne revizije za 2021. godinu u kojem je navedeno odustajanje od gore navedene planirane revizije te da je izvršeno praćenje postupanja po preporukama u revizorskom izvještaju „Ocjena utjecaja projekata finansiranih iz/ili većinom iz donacija na ciljeve institucije“ koja je obavljena 2020. godine. Ured nije realizovao date preporuke zbog toga što Fond za reformu javne uprave nije operativan, sredstva se ne koriste a došlo je i do kašnjenja usvajanja Strateškog okvira i akcionog plana za reforme javne uprave 2018-2022. godine.

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

¹⁴ Nova preporuka koja se odnosi na usklađenost

¹⁵ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

Prema Instrukciji za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta budžetskih korisnika za period 1.1.-31.12.2021. godine Ured je sačinio Informaciju o realizaciji preporuka interne revizije i dostavio Ministarstvu finansija i trezora BiH.

4. BUDŽET

Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na osnovu odredbi Zakona o finansiranju institucija BiH, na kvartalnom nivou, donosilo tokom godine odluke o privremenim finansiranju¹⁷ koristeći kao osnovu odobreni budžet za 2020. godinu.

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹⁸, Uredu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 1.319.000 KM za tekuće izdatke.

Uredu su, shodno odlukama o privremenom finansiranju, kroz operativne planove budžeta u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 1.319.000 KM. Ukupna realizacija sredstava odobrenih na osnovu odluka o privremenom finansiranju u 2021. godini iznosi 1.188.659 KM što je 90% u odnosu na rashode odobrene za neposrednu potrošnju.

U toku godine Uredu su na raspolaganju bila i sredstva iz Fonda za reformu javne uprave u iznosu od 10.580.469 KM (prenesena neutrošena sredstava iz ranijih godina 10.559.380 KM i podrška Fondu domaćih vlasti u 2021. godini od Vlade RS 21.098 KM), tako da je Ured u 2021. godini na raspolaganju imao budžet u ukupnom iznosu od 11.899.469 KM. U 2021. godini nije bilo realizacije sredstava iz Fonda.

Ured je izvršio prestrukturiranje rashoda budžeta (30.11.2021. godina), koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH, prema kojoj je izvršena izmjena strukture rashoda unutar odobrenog budžeta. Ukupan iznos prestrukturisanja iznosio je 9.000 KM. Povećani su troškovi za osiguranje za 3.000 KM i ugovorene usluge za 6.000 KM a smanjene bruto plaće i naknade za 9.000 KM.

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ured je sačinio Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i dostavilo ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

Analizom bilješki uz finansijske izvještaje može se konstatovati da je Ured, poštujući Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Instrukciji za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta budžetskih korisnika za period 1.1. – 31.12.2021. godine, sačinio zabilješku bilansnih pozicija uz bilans stanja, kao i detaljno obrazloženje izvršenja budžeta po svim pozicijama i programima posebne namjene.

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 1.1. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.188.659 KM, što je za 130.341 KM manje u odnosu na rashode odobrene budžetom za 2020. godinu.

Značajni rashodi iz budžeta za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (976.958 KM), naknade zaposlenih (134.529 KM), izdatke za upotrebu vozila (14.037 KM) i ugovore o djelu (17.400 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 976.958 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 578.770 KM, a porezi i doprinosi 398.188 KM. Bruto plaće i naknade su za 34.612 KM veće u odnosu na prethodnu godinu što je posljedica napredovanja zaposlenih u više platne razrede primjenom Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda.¹⁹

Prosječan broj zaposlenih u 2021.godini za koje su isplaćene bruto plaće u Uredu bio je 35 zaposlenih.

Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda:

Primjenom Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda u Uredu je u 2021. godini 23 zaposlenih napredovalo unutar platnih razreda i to 15 osoba po osnovu ocjene rada, tri po osnovu stjecanja višeg stepena stručnog zvanja, a pet po oba prethodno navedena osnova.

5.2. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 88.509 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 191.540 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (87.240 KM) i obaveze prema zaposlenima (99.804 KM).

Ured je izvršio popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine. Popisom nisu konstatovane značajnije nepravilnosti i nedostaci.

¹⁹ Služeni glasnik BiH, broj 6/12, 76/20

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

6. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH LICA

Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu Uredu je odobreno 38 zaposlenih. Na 31.12.2021. godine, Ured je imao 33 zaposlenih, od čega je 29 zaposleno na neodređeno vrijeme, jedan na određeno vrijeme i tri imenovane osobe²⁰. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovano je ukupno 41 radno mjesto.

Ukupni izdaci po osnovu ugovora o djelu sa 31.12.2021. godine iznosili su 17.400 KM (neto iznos). Po osnovu ugovora o djelu angađovana je jedna osoba za poslove podrške stručnom savjetniku za informacione tehnologije, pripremu i implementaciju projektnih inputa za aktuelne i planirane projekte i ostale aktivnosti na period od januara do jula 2021. godine sa mjesečnom naknadom od 1.000 KM. Za poslove administriranja IT sistema za monitoring i izvještavanje informacionih sistema u implementaciji reforme javne uprave u BiH, rad na poboljšavanju informatičke infrastrukture angađovana je jedna osoba u periodu od juna do oktobra 2021. godine sa mjesečnom naknadom od 400 KM – 800 KM. Tokom čitave godine bila je angađovana osoba na poslovima održavanja higijene za čije usluge se isplaćivala mjesečna naknada u iznosu od 600 KM. Prema tome putem ugovora o djelu, u Uredu na 31.12.2021. godine bila je angađovana jedna osoba na poslovima održavanja higijene koji nisu predviđeni sistematizacijom radnih mjesta u Uredu.

Ured je u periodu od 15.9.2021. do 15.12.2021. godine primio na određeno vrijeme jednog državnog službenika na poziciju stručni suradnik za reformu javne uprave uz prethodno pribavljenu saglasnost Agencije za državnu službu BiH. Za znavljanje navedenog radnog mjesta Ured je 31.8.2021. godine tražio saglasnost Vijeća ministara BiH ali nije dobio odgovor.

Ured je također Vijeću ministara BiH uputio zahtjev za saglasnost za raspisivanje javnog oglasa za znavljanje tri radna mjesta i to u julu 2021. godine za poziciju viši referent za informacione tehnologije i u oktobru 2021. godine za pozicije viši referent za blagajničke poslove i viši stručni saradnik za pravne poslove ali Vijeće ministara BiH nije dostavilo odgovor.

U 2021. godini dvije osobe su obavljale poslove drugog radnog mjesta kao privremena zamjena zbog porodijskog odsustva državnih službenika uz prethodnu saglasnost Agencije za državnu službu BiH. Uposlena koja je obavljala poslove drugog radnog mjesta prestala je s radom krajem novembra 2021. godine.

U toku 2021. godine nije bilo internih i eksternih premještaja niti unapređenja.

U Uredu je, u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, prestao radni odnos za dva državna službenika i jednog zaposlenika sporazumnim prestankom radnog odnosa.

²⁰ Podaci iz obrasca 4.1. finansijskih izvještaja

Ured je ocjenio državne službenike i zaposlenike za 2021. godinu i Izvještaj o ocjenjivanju državnih službenika dostavio Agenciji za državnu službu BiH.

7. JAVNE NABAVKE

Ured je donio Plan javnih nabavki za 2021. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama.²¹ S obzirom na to da je Ured u 2021. godini provodio nabavke putem direktnog sporazuma, odlukom koordinatora za reformu javne uprave određena je osoba koja provodi postupke javnih nabavki.

Prema prezentovanim podacima,²² Ured je u 2021. godini putem deset direktnih sporazuma izvršio nabavke u vrijednosti od 25.039 KM.

Na osnovu pregledanog uzorka i to nabavke internet usluga (4.063 KM), usluga održavanja i servisiranja kopir aparata, računara, printera, fax aparata, servera, mreže i ostale računarske opreme (5.968 KM), usluga servisiranja i opravke motornih vozila (6.774 KM) i usluga obaveznog i kasko osiguranja (2.970 KM) nisu uočene značajnije nepravilnosti i nedostaci.

8. OSTALO

8.1. Fond za reformu javne uprave

Prenesena neutrošena sredstva iz ranijih godina na Fond iznosila su 10.559.380 KM. Kao podrška domaćih vlasti Fondu, Vlada Republike Srpske uplatila je 21.089 KM²³ tako da je Fond u 2021. godini raspolagao sa sredstvima u iznosu od 10.580.469 KM.

U 2021. godini nije bilo realizacije sredstava Fonda zbog problematike oko funkcionisanja Fonda koja je opisana u ključnom pitanju. I ove kao i prethodne godine izostala je podrška (uplata) Vijeća ministara BiH Fondu u iznosu od 150.000 KM.

Niže prikazujemo Tabelu 1. - Raspored i utrošak sredstava uplaćenih po projektima koji se finansiraju iz Fonda.

²¹ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

²² Podaci iz sistema e-nabavke i tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

²³ Vlada Republike Srpske, Odluka o isplati sredstava za sufinansiranje projekata iz oblasti reforme javne uprave, broj: 04/1-012-2-175/21 od 28.01.2021. godine

Raspored i utrošak sredstava po projektima

Tabela 1.

Red. broj	Naziv projekta/programa	Vrijednost prenesenih sredstava iz 2020. godine	Uplate u 2021. godini	Raspoloživa sredstva u 2021. godini	Utrošena sredstva sa 31.12.2021. godine	Neutrošena sredstva sa 31.12.2021. godine	Status projekta
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Uspostavljanje savremenih odjela za upravljanje ljudskim potencijalima u organima uprave u BiH	1.594.711		1.594.711		1.594.711	Postupak javne nabavke poništen i projekt obustavljen u 2016. godini, neraspoređena sredstva
2.	Informacioni sistem trezora Brčko	648.000		648.000		648.000	Postupak javne nabavke poništen u 2017. godini
3.	Obuka službenika za odnose s javnošću - II faza	57.001		57.001		57.001	Implementiran projekt
4.	Izgradnja kapaciteta za borbu protiv korupcije u strukturama državne službe u BiH	198.586		198.586		198.586	Implementiran projekt
5.	Podrška domaćih vlasti PPN za RJU	1.839.788	21.089			1.860.877	Neraspoređena sredstva
6.	Donatorska sredstva za implementaciju PPN za RJU"	942.597		942.597		942.597	Neraspoređena sredstva
7.	Mapa puta za reformu registracije poslovnih subjekata	424.125		424.125		424.125	U 2017. godini se odustalo od ovoga projekta
8.	Javno privatno partnerstvo	469.024		469.024		469.024	Implementiran projekt.
9.	Uspostavljanje i / ili ojačavanje kapaciteta Institucije/a za kontrolu propisa i uspostavljanje sistema redukcije administrativnih prepreka	541.845		541.845		541.845	Implementiran projekt.
10.	Obuka zaposlenih koji obavljaju poslove državne uprave za primjenu informacionih tehnologija i rad na računarima	112.455		112.455		112.455	Implementiran projekt
11.	Specijalistički program obuke za IT menadžere	48.465		48.465		48.465	Implementiran projekt

Red. broj	Naziv projekta/programa	Vrijednost prenesenih sredstava iz 2020. godine	Uplate u 2021. godini	Raspoloživa sredstva u 2021. godini	Utrošena sredstva sa 31.12.2021. godine	Neutrošena sredstva sa 31.12.2021. godine	Status projekta
1	2	3	4	5	6	7	8
12.	Izrada kataloga javnih registara u BiH	804.375		804.375		804.375	Izmijenjen projektni zadatak,
13.	Implementacija zajedničkih servisa za e-usluge	386.247		386.247		386.247	Implementiran projekt
14.	Jačanje kapaciteta za strateško planiranje i razvoj politika – faza II (SPPD)	961.231		961.231		961.231	Implementiran projekt
15.	Nadogradnja jedinstvenog informacionog sistema za registraciju poslovnih subjekata u RS-u kroz nabavku neophodne HW infrastrukture	9.915		9.915		9.915	Projekt završen u 2016. god. neutrošena sredstva neraspoređena
16.	Unaprjeđenje procesa analize potreba i evaluacije efekata obuke	82.341		82.341		82.341	Implementiran projekt
17.	Nadogradnja i uspostavljanje sistema za e-sjednice vlade	228.004		228.004		228.004	Implementiran projekt
18.	Strateška komunikacija faza II	259.038		259.038		259.038	Postupak nabavke dva puta poništen u 2016. i 2017. god.
19.	Pojednostavljenje i unaprjeđenje zapošljavanja u državnu službu	72.232.		72.232		72.232	Implementiran projekt
20.	Razvoj elektronskih obuka za potrebe državne službe u BiH	442.868		442.868		442.868	URŽ poništio postupak, Ured tužbom pokrenuo upravni spor protiv odluke URŽ i Sud presudio u korist Ureda.
21.	Funkcionalni pregled kapaciteta institucionalne komunikacije u strukturama državne službe u BiH	201.532		201.532		210.532	Poništen postupak nabavke u 2018. godini.
22.	Unaprjeđenje IS-a u ADS-u FBiH, ADU RS i pododjeljenja za ljudske resurse Brčko Distrikta BiH	234.999		234.999		234.999	Implementiran projekt
UKUPNO		10.559.380	21.089	10.580.469	0.00	10.580.469	

9. KOMENTARI

Ured u ostavljenom roku nije dostavio komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu, tako da ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Uredu za 2021. godinu obavili su: Nermin Hamzagić - viši revizor (vođa tima), Seida Kapo - samostalni revizor za finansijsku reviziju i Helena Grbavac, mlađi revizor za finansijsku reviziju

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Nermin Hamzagić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Miro Galić, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Ured koordinатора za reformu javne uprave BiH

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	1,319,000	0	1,319,000	1,188,659	90
Bruto plaće i naknade	1,034,000	-9,000	1,025,000	976,958	95
Naknade troškova zaposlenih	165,000	0	165,000	134,529	82
Putni troškovi	13,000	0	13,000	4,720	36
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	19,000	0	19,000	13,488	71
Izdaci za energiju i komunalne usluge	0	0	0	0	
Nabavka materijala	12,000	0	12,000	8,080	67
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	15,000	0	15,000	8,542	57
Unajmljivanje imovine i opreme	6,000	0	6,000	0	0
Izdaci za tekuće održavanje	13,000	0	13,000	6,392	49
Izdaci za osiguranje	3,000	3,000	6,000	2,865	48
Ugovorene i druge posebne usluge	39,000	6,000	45,000	33,085	74
2. Kapitalni izdaci	0	0	0	0	
Nabavka zemljišta					
Nabavka građevina					
Nabavka opreme					
Nabavka ostalih stalnih sredstava					
Rekonstrukcija i investiciono održavanje					
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	1,319,000	0	1,319,000	1,188,659	90
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	10,580,469	10,580,469	0	0
Ugovorene i druge posebne usluge		9,588,921	9,588,921		
Nabavka opreme		20,400	20,400		
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava		62,712	62,712		
Kapitalni grantovi drugim nivoima vlasti		908,436	908,436	0	0
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
8. Ukupno budžet (4+5+6+7)	1,319,000	10,580,469	11,899,469	1,188,659	10

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 25.2. 2022. godine.

Koordinator za reformu javne uprave:

doc. dr. Dragan Ćuzulan

Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Tabela II

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	1,269	562	226
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	1,269	562	226
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	87,240	74,873	117
Stalna sredstva	553,421	517,261	107
Ispravka vrijednosti	466,181	442,388	105
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	87,240	74,873	117
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	88,509	75,435	117
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	104,300	121,800	86
Kratkoročne tekuće obaveze	4,496	17,140	26
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	99,804	104,660	95
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	87,240	74,873	117
Izvori sredstava	87,240	74,873	117
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	191,540	196,673	97

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 25.2.2022. godine

Koordinator za reformu javne uprave:

doc. dr. Dragan Ćuzulan

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Ureda koordinatora za reformu javne uprave Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Ured) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2021. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Ureda.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 25.2.2022.

Koordinator za reformu javne
uprave:

doc. dr. Dragan Ćuzulan

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

**ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ
РЕВИЗИЈИ**

*ВИСОКОГ СУДСКОГ И ТУЖИЛАЧКОГ САВЈЕТА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ*

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**ВИСОКОГ СУДСКОГ И ТУЖИЛАЧКОГ САВЈЕТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ**

Број: 03-16-1-1020/22

Сарајево, јули 2022. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	7
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	7
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	9
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	11
1.	КРИТЕРИЈУМИ	11
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	11
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	14
3.1.	Организација и руковођење	14
3.2.	Финансијско управљање и контрола	15
3.3.	Интерна ревизија	15
3.4.	Превенција корупције	16
4.	БУЏЕТ	16
4.1.	Активности из оквира надлежности	17
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	18
5.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	18
5.1.1.	Бруто плате	19
5.1.2.	Путни трошкови	19
5.1.3.	Издаци за употребу возила	20
5.1.4.	Издаци за рад управних одбора (накнаде члановима Савјета)	22
5.1.5.	Донације	22
5.2.	Преглед прихода и примитака	24
5.3.	Биланс стања	24
6.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА	24
7.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	25
8.	ОСТАЛО	27
8.1.	Судски спорови	27
9.	КОМЕНТАРИ	27
	ПРИЛОЗИ	28

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја, и у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет) који обухватају: биланс стања на 31.12.2021. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Савјета приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Савјета у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Савјета је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквир професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизијске поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и примјерени да обезбиједе основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизијске поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја Савјета за 2021. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Савјета за 2021. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Савјета у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Исплату путних трошкова члановима Савјета у пуновременом радном ангажману за вријеме обављања Законом утврђених дужности у сједишту Савјета, која и даље није ријешена на адекватан начин (тачка 5.1.2. Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Савјета је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Савјета, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима

који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 22.7.2022. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020.годину²
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2021. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ
- Закон о Високом судском и тужилачком савјету БиХ и подзаконски акти

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Савјета за 2020. годину, дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са законима и другим прописима са скретањем пажње на: недостатке и слабости у поступцима јавних набавки, неусклађеност Правилника о условима и начину кориштења службених возила Савјета с Правилником о условима и начину кориштења службених возила у институцијама БиХ, као и на чињеницу да је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Савјету у оквиру прелазних одредби предвиђено да радно-правни статус запослених остаје непромјењен до доношења нових рјешења, иако је претходни правилник на којем се заснивају постојећа рјешења престао да важи. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности, недостатака и слабости.

² Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен тако да је финансирање институција у 2021. години вршено сходно одлукама о привременом финансирању донесеним на основу одобреног буџета за 2020. годину (Службени гласник БиХ, број 46/20).

Савјет је поступио у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестило нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у Извјештају о обављеној финансијској ревизији за 2020. годину.

На основу увида у предузете активности, у наредној табели (Табела 1.) дат је осврт на реализацију претходно датих препорука.

За означавање статуса препорука у погледу њихове реализације кориштени су сљедећи симболи:

- реализоване препоруке,
  препоруке чија је реализација у току,
  нереализоване препоруке,
  препоруке које нису могле бити оцијењене у ревидираном периоду.

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
1.	Савјет је у обавези да предузме активности на доношењу свих рјешења о радноправном статусу државних службеника и запосленика у Савјету у складу с радним мјестима дефинисаним важећим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и другим прописима који дефинишу ово питање, узимајући у обзир при томе одобрена средства у буџету за плате и накнаде запослених.	Савјет је донио сва рјешења о радноправном статусу државних службеника и запосленика у Савјету у складу са радним мјестима дефинисаним важећим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и другим прописима који дефинишу ово питање.	
2.	Савјет треба да усклади интерни Правилник о критеријумима за утврђивање плата за поједине категорије стручног особља у Савјету и Правилник о измјенама Правилника о критеријумима за утврђивање плата за поједине категорије стручног особља у Савјету у вези с насталим промјенама прописа на којима се заснивају наведени интерни акти у циљу систематичног тумачења истих.	Савјет је сачинио приједлог Правилника о критеријумима за утврђивање плата за поједине категорије стручног особља у Високом судском и тужилачком Савјету Босне и Херцеговине који обухвата настале промјене прописа на којима се заснивају наведени интерни акти.	
3.	Потребно је наставити активности на даљем реализовању мјера из Плана интегритета с посебном пажњом за области функционисања Савјета у којима је процијењен висок интензитет ризика.	Савјет примјењује расположиве процедуре и алате за праћење имплементације планова интегритета у правосудним институцијама на свим нивоима и у оквиру Савјета, међутим, од 73 планиране мјере из Плана интегритета Савјета у току је реализовање 11, а 23 мјере још није реализовано, од којих је за већину процијењен висок интензитет ризика за одређене области функционисања Савјета.	

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
4.	Потребно је у оквиру даљег развоја ЦМС/ТЦМС система предвидјети и техничка рјешења за надоградњу постојећег система уносом података о трошковима у кривичном поступку који се исплаћују из буџетских средстава.	Радна група је урадила детаљну анализу важећег правног оквира у циљу изналагања могућности надоградње ЦМС/ТЦМС система у циљу постизања вишег нивоа ажурности и тачности података о трошковима поступка. Закључено је да се ради о сложенем систему, који захтијева континуирано праћење и даљи развој, али ће се наставити активности у правцу изналагања техничких могућности да база предмета који се воде у ЦМС/ТЦМС систему буде у будућности надограђена подацима о трошковима у кривичном поступку који се исплаћују из буџетских средстава.	
5.	Потребно је да Савјет настави активности на рјешавању питања даљег поступања у вези с евидентираним потраживањима и обавезама за рефундирање накнада за боловање из претходних година.	Савјет је у току 2021. године, након консултације са Министарство финансија и трезора БиХ, извршио искњижавање потраживања за рефундацију накнаде за боловање из претходних година.	
6.	Савјет је обавезан да прецизно дефинише услове, поступак и начин остваривања права на оправдане путне трошкове чланова Савјета у пуновременом радном ангажману.	Није ријешено питање прецизног дефинисања услова, поступка и начина остваривања права на оправдане путне трошкове чланова Савјета у пуновременом радном ангажману.	
7.	Савјет је дужан ускладити интерни Правилник о условима и начину коришћења службених возила Савјета са Правилником о условима и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ.	Није извршено усклађивање Правилника о условима и начину коришћења службених возила Савјета са Правилником о условима и начину коришћења службених возила у институцијама БиХ.	
8.	Савјет треба да анализира наведену појаву и сагледа могуће ризике који су присутни у фази планирања јавне набавке и креирања тендерске документације који могу имати утицаја на конкурентност у поступцима јавних набавки.	Савјет је провео анализу поступака јавних набавки за информатичке услуге.	
9.	Савјет је обавезан да обезбједи досљедну примјену Закона о јавним набавкама у дијелу који се односи на јавну набавку услуга из Анекса II дио Б.	Савјет је обезбједио досљедну примјену Закона о јавним набавкама у дијелу који се односи на јавну набавку угоститељских и хотелских услуга из Анекса II дио Б.	

Бр. преп.	Препоруке из извјештаја за 2020. годину	Оцјена реализације препорука из извјештаја за 2020. годину	Статус
10.	Савјет треба да донесе процедуру резервисања хотела у циљу системског рјешавања питања реализовања услуга смјештаја по цијенама које су повољније за Савјет, а саставни су дио уговора/оквирног споразума на конкретној локацији.	Савјет није донио процедуру резервисања хотела у циљу системског рјешавања питања реализовања услуга смјештаја по цијенама које су повољније за Савјет, а саставни су дио уговора/оквирног споразума на конкретној локацији.	

Табела 1. Преглед реализације препорука

Напомена: Препоруке чија је реализација у току ће бити предметом даљег праћења до тренутка док се не реализују у потпуности или до оног тренутка када ревизор, узимајући у обзир разуман протекли рок, процијени да ове препоруке нису реализоване. Сходно томе, у овом извјештају нису дате нове препоруке за ревидиране процесе на које се такве препоруке односе, али је за ове процесе дат опис стања и проведених активности.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Савјет је одговоран за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1. Организација и руковођење

Унутрашња организација и начин рада Савјета су утврђени Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Савјету из 2020. године (у даљем тексту Правилник) на основу члана 16. Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ³ и члана 24., 25. и 28. Пословника Високог судског и тужилачког Савјета БиХ⁴. Правилником о унутрашњој организацији Савјета уређен је начин рада и руковођења Савјета, те опис радних мјеста. Истим су систематизована 104 радна мјеста (без пројектног особља и приправника), односно 142 радна мјеста са пројектним особљем и приправницима.

Према важећем Правилнику, послови и задаци из надлежности Савјета обављају се у 14 основних организационих јединица: Кабинет Предсједништва, Секретаријат, Одјељење за интегритет носилаца правосудних функција, Одјељење за правосудну аналитику и извјештавање, Одјељење за унапрјеђење ефикасности и квалитета рада у судовима, Одјељење за унапрјеђења ефикасности и квалитета рада у тужилаштвима, Одјељење за именовање и напредовање, Одјељење за судску документацију и едукацију, Одјељење за европске интеграције и стратешко планирање, Одјељење за правна питања, Одјељење за информационо-комуникацијску технологију, Одјељење за финансије и рачуноводство, Одјељење за управљање људским ресурсима и администрацију, Канцеларија дисциплинског тужиоца. Савјет је донио сва рјешења о радноправном статусу државних службеника и запосленика у Савјету у складу са радним мјестима дефинисаним важећим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и другим прописима који дефинишу ово питање.

³ Службени гласник БиХ, број: 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08

⁴ Службени гласник БиХ, број: 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18 и 64/18

Савјет чине чланови Савјета, Секретаријат и Канцеларија дисциплинског тужиоца. У складу са Законом о Високом судском и тужилачком савјету БиХ⁵, Савјет има 15 чланова⁶. Чланови Савјета имају мандат од четири године и могу имати највише два узастопна мандата од четири године. У складу са Законом (члан 11.) дефинисано је да Савјет има једног председника и два потпредседника. Почетком 2021. године је престао мандат дотадашњег председавајућег Савјета подношењем оставке⁷. Именован је нови председавајући Савјета на мандат почев од фебруара 2021. године⁸.

Секретаријат Савјета обавља стручне, финансијске и административне послове Савјета. Секретаријат има директора и замјеника директора, који су за свој рад одговорни Савјету. Директора и замјеника директора именује и разрјешава Савјет у складу с одредбама Закона о државној служби у институцијама БиХ, на период од четири године. Изузетно од одредбе из члана 34. став (2) Закона о државној служби у институцијама БиХ⁹, мандат директора и замјеника директора може се продужавати сваке четири године¹⁰. Савјет има својство правног лица са сједиштем у Сарајеву.

Савјет је сачинио нацрт Правилника о критеријима за утврђивање плата за поједине категорије стручног особља у Високом судском и тужилачком савјету БиХ који је ажуриран у контексту измјене Закона проузроковане одлуком Уставног суда (У 7/12)¹¹ и Закона о измјени и допунама Закона о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу БиХ¹².

3.2. Финансијско управљање и контрола

Савјет је сачинио основне документе потребне за успоставу система финансијског управљања и контроле, поступајући у складу са Законом о финансирању институција БиХ¹³, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ.

Сачињен је попис и извршено мапирање пословних процеса, утврђен и процијењен ризик те израђен регистар ризика, који током 2021. године допуњаван. Усвојено је Упутство о управљању ризицима ВСТС БиХ, као дио Акционог плана за 2021. годину. Савјет је доставио Централној хармонизацијској јединици Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле за 2021. годину.

3.3. Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ¹⁴ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ¹⁵, интерна ревизија Савјета је у надлежности Јединице за интерну ревизију Министарства правде БиХ.

⁵ Службени гласник БиХ, број 25/4, 93/05, 48/07, 15/08

⁶ Члан 4. Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ

⁷ Службени гласник БиХ, број 18/21

⁸ Мандат председника Савјета траје четири године до истека или престанка његовог мандата из других разлога у складу с одредбом члана 6. Закона, зависно од тога који од ова два датума раније наступи.

⁹ Члан 34. став (2) Секретара са посебним задатком именује институција, на одређени временски период који није дужи од пет година. Најдужи период постављења на исто радно мјесто је десет година.

¹⁰ Члан 15. став (2) . Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ; На сједници Савјета одржаној 18.2.2013. године, именован је директор Секретаријата Савјета уз продужење 01.03.2017. године и 01.03.2021.године. Замјеник директора је именован 17.04.2014. године уз продужење 16.06.2018.године

¹¹ Службени гласник БиХ, број: 17/13

¹² 11 Службени гласник БиХ, број:77/20

¹³ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

¹⁴ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

¹⁵ Службени гласник БиХ, број 59/19

Констатовано је како Јединица интерне ревизије Министарства правде БиХ у 2021. години није обављала интерну ревизију у Савјету.

3.4. Превенција корупције

Савјет министара БиХ није усвојио Стратегију за борбу против корупције и Акциони план за борбу против корупције за период 2020.–2024. година. Међутим, Савјет је наставио активности на превенцији корупције и током 2021. године. Правосудне институције су поднијеле појединачне извјештаје о провођењу Плана интегритета за 2020. годину, те је на основу појединачних извјештаја институција сачињен Годишњи извјештај о провођењу планова интегритета у 2020. години. Годишњи извјештај је заједно са препорукама објављен на веб страници Савјета и у јулу 2021. године достављен Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције. Припрема и усвајање извјештаја за 2021. годину је планирано током 2022. године. Према расположивим информацијама, развијен је ИТ алат за израду и праћење провођења планова интегритета у правосудним институцијама. Носилац активности на праћењу и развоју Плана интегритета је Стална комисија за судску и тужилачку етику, независност и неспојивост; новоформирано Одјељење за интегритете носилаца правосудних функција; Радна група за израду Плана интегритета Савјета и Координатор за провођење Плана интегритета.

У Извјештају о провођењу Плана интегритета Савјета је констатовано да је од 73 планиране мјере реализовано 39, у току је реализовање 11 мјера, а 23 мјере нису још увијек реализоване. Наиме, у Плану интегритета су дефинисане мјере за одређене области функционисања Савјета код којих је за већину процијењен висок интензитет ризика.

4. БУЏЕТ

Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину није усвојен. У таквим околностима Савјет министара БиХ је, на основу одредби Закона о финансирању институција БиХ, на кварталном нивоу, доносио током године одлуке о привременим финансирању¹⁶ користећи као основу одобрени буџет за 2020. годину.

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2020. годину¹⁷, Савјету су одобрена средства у укупном износу од 5.094.000 КМ за текуће издатке.

Савјету су, сходно одлукама о привременом финансирању, кроз оперативне планове буџета у 2021. години одобрена средства у укупном износу од 5.094.000 КМ колико износи и одобрени буџет за 2020. годину.

У току 2021. године Савјет је располагао средствима новчаних донација у укупном износу од 13.735.674 КМ (пренесена средства из 2020. године у износу од 3.377.613 КМ и уплаћена средства у 2021. години у износу од 10.358.061 КМ).

¹⁶ Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21

¹⁷ Службени гласник БиХ, број 46/20

Средином 2021. године Савјет министара БиХ је одобрио средства текуће резерве у износу од 156.000 КМ за финансирање накнаде за топли оброк и превоз стручног особља Савјета¹⁸.

У 2021. години извршена су три реструктурисања расхода буџета, које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ, према којима је извршена измјена структуре расхода унутар одобреног буџета. Укупан износ реструктурисања износио је 173.000 КМ. Првим реструктурирањем¹⁹ су повећана расположива средства на позицијама накнаде трошкова запослених и скупштинских заступника (26.000 КМ), путних трошкова (6.000 КМ), и телефонских услуга (1.000 КМ), а умањена средства на сљедећим позицијама: бруто плате и накнаде (28.000 КМ), текуће одржавање (2.000 КМ) и уговорене услуге (3.000 КМ).

Другим реструктурирањем²⁰ су повећана расположива средства на позицијама телефонских услуга (2.000 КМ), текућег одржавања (28.000 КМ), и уговорених услуга (40.000 КМ), а умањена средства на сљедећим позицијама: бруто плате и накнаде (55.000 КМ) и енергија и комуналне услуге (15.000 КМ).

Трећим реструктурирањем²¹ су повећана расположива средства на позицији накнаде трошкова уговорених услуга (70.000 КМ) а смањена на позицији накнаде трошкова запослених и скупштинских заступника (70.000 КМ).

Дакле, укупна расположива средства Савјета са стањем 31.12.2021. године износила су 18.985.674 КМ. Укупна реализација расположивих средстава у 2021. години износи 12.546.197 КМ или 66%. Текући издаци су реализовани у износу 5.084.563 КМ или 97 % расположивог буџета, а укупни трошкови донаторских средстава у износу од 7.461.634 КМ или 54 % расположивог буџета.

4.1. Активности из оквира надлежности

Надоградња система аутоматског управљања предметима у судовима и тужилаштвима/ЦМС/ТЦМС систем

Правилником о систему за управљање предметима у судовима²² уређује се начин и правила поступања корисника ЦМС система, поступак електронског архивирања предмета и друго. Правилником о систему управљања предметима у тужилаштвима²³ уређује се начин и правила поступања корисника ТЦМС система, провјера тачности и ажурности уноса података у ТЦМС, поступак електронског архивирања предмета и друго. Као што је раније констатовано у ревизорским извјештајима, у постојећем систему ЦМС/ТЦМС не евидентирају се трошкови кривичног поступка, иако сваки предмет прате и одговарајући трошкови. Имплементацијом надоградње ЦМС/ТЦМС система би се повећала транспарентност у поступцима, постигла ажурност и тачност података о трошковима поступка на знатно виши ниво, те омогућило да сви поступци имају и свој трошковни траг, а у вези са чињеницом да се ради о буџетским средствима. Одлуком Савјета формирана је Радна група за стратешко планирање и развој ЦМС/ТЦМС система

¹⁸ Одлука СМ број 147/21 од 22.07.2021.године. Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине је усвојила Закон о измјени и допунама Закона о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 77/20) којим је између осталог стручном особљу ВСТВ БиХ утврђено право на накнаде трошкова (топли оброк, превоз, смјештај, одвојени живот). Обзиром да у вријеме израде и предаје Захтјева за буџет (август 2020. године) није било познато, када и у ком облику ће Закон бити усвојен нису могла бити планирана средства за наведене накнаде.

¹⁹ Одлука број 05-16-2-4358-4/21 од 17.06.2021.год

²⁰ Одлука број 05-16-2-7796-2/21 од 19.10.2021.год

²¹ Одлука број 05-16-2-8615-2/21 од 19.11.2021.год

²² Службени гласник БиХ број: 4/16, 37/16, 84/16, 40/17, 34/18, 34/19, 73/19 и 61/20

²³ Службени гласник БиХ број: 4/16, 37/16, 84/16, 40/17, 34/18, 34/19

која је израдила Анализу могућности имплементације модула за евидентирање трошкова кривичног поступка у ЦМС/ТЦМС систему.

Након извршене анализе закључено је да је имплементација овог модула јако сложен задатак. Проблеми су идентификовани приликом посјета судовима и тужилаштвима када је закључено између осталог да су у овој области заступљени различити позитивни законски прописи, укљученост великог броја институција почевши од судова, тужилаштава, министарства финансија, пореске управе, правобранилаштава и др., различите евиденције креиране мануелно, путем којих наведене институције комуницирају, различита поступања судова и тужилаштава у овој области, бројне кривично-процесне ситуације које није могуће на адекватан начин евидентирати, те на једном мјесту добити информацију о укупним трошковима кривичног поступка. Радна група подржава имплементацију препорука ревизије које се односе на унапређење ЦМС-а, уз напомену да се исте могу имплементирати након што се испуне предуслови који се односе на измјене и допуне законских и подзаконских аката.

Чињеница је да се ради о сложенем систему, али и систему који захтијева континуирано праћење и даљи развој у контексту кретања и промјена свих процеса на нивоу Савјета са становишта надлежности Савјета и његове улоге у цјелокупном правном систему БиХ. У том смислу, база предмета који се воде у ЦМС/ТЦМС систему требала би бити квалитативно надограђена подацима о трошковима у кривичном поступку који се исплаћују из буџетских средстава, а потом иду на терет лица која су проглашена кривим или у корист лица која се ослобађају плаћања трошкова поступка у законом допустивим случајевима.

Имајући у виду немогућност кориштења средстава из буџета, руководство Секретаријата Савјета, на приједлог Одсјека за ИКТ²⁴, обрађало се потенцијалним донаторима како би се обезбједила средства за реализацију активности из надлежности Радног тијела. До момента писања овог извјештаја (јуни 2022. године) није дошло до реализације наведеног.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Савјет је сачинио Годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и доставио га надлежним органима и институцијама у складу с важећим прописима и у утврђеном року. Анализом биљешки уз финансијске извјештаје може се констатовати да је Савјет, поштујући Правилник о финансијском извјештавању, сачинио забиљешку билансних позиција уз биланс стања, као и детаљна образложења структуре расхода и издатака по свим ставкама одобреним у привременом финансирању према буџету за 2020. годину. Такође, Савјет је у биљешкама навео информације и о извршењу донација у току 2021. године.

5.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама-збирно, у периоду од 1.1. до 31.12.2021. године, укупно остварени расходи који укључују и средства текуће резерве исказани су у износу од 5.084.563 КМ, што је за 166.755 КМ више у односу на расходе одobreне буџетом за 2020. годину.

²⁴ Информационо-комуникацијска технологија

Значајни расходи из буџета за непосредну потрошњу односе се на: бруто плате (3.524.427 КМ), накнаде запослених (291.619 КМ), издатке за употребу возила (50.975 КМ), путне трошкове (116.875 КМ), издатке за текуће одржавање (580.533 КМ) и издатке за уговорене услуге (403.656 КМ).

Остали значајни расходи односе се на новчане донације (7.461.634 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели И у прилогу Извјештаја.

5.1.1. Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2021. године исказане су у износу од 7.286.787 КМ, од чега се на непосредну потрошњу Савјета односи 3.524.427 КМ. Од наведеног износа нето плате и накнаде особља ВСТС-а БиХ и пројектног особља који су финансирани из буџета ВСТС-а БиХ, донација као и из средстава текуће резерве су износиле 2.032.445 КМ а порези и доприноси 1.491.982 КМ.

У односу на претходну годину бруто плате и накнаде из плата из непосредне потрошње Савјета веће су за 22.167 КМ што је посљедица обрачуна и исплате плата у складу са чланом 6. Закона о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу БиХ²⁵.

Просјечан број запослених у 2021. години за које су исплаћене бруто плате у Савјету био је 76.

Распоређивање запослених унутар платних разреда: У 2021. години Савјет је наставио са примјеном Методологије за распоређивање запосленог унутар платног разреда²⁶ те је троје запослених напредовало унутар платних разреда и то двоје лица по основу оцјене рада, а једно по основу стицања вишег степена стручног звања. Током ревизије нису констатоване потешкоће у примјени Методологије или уочене дилеме за поступање у конкретним случајевима.

5.1.2. Путни трошкови

Укупно остварени издаци за путне трошкове особља ВСТС-а БиХ и пројектног особља који су финансирани из буџета ВСТС-а БиХ и донација износе 185.268 КМ, од чега су путни трошкови у земљи 175.892 КМ и путни трошкови у иностранству 9.376 КМ. У односу на претходну годину, издаци су већи за 53.901 КМ.

Укупни путни трошкови Савјета из буџета за непосредну потрошњу износе 116.875 КМ, од чега су путни трошкови у земљи 115.052 КМ и путни трошкови у иностранству 1.823 КМ. У односу на претходну годину ови издаци су већи за 8.794 КМ. Према презентованој документацији, трошкови службених путовања су реализовани у сврху присуства сједницама Савјета, рад у Савјету, учешће у раду дисциплинских комисија, конференцијама, студијским посјетама и другим активностима везаним за дјелатност Савјета.

Путни трошкови у земљи: Значајнији дио наведених трошкова односи се на трошкове чланова Савјета приликом доласка на сједнице Савјета, подсавјета, дисциплинске

²⁵ Службени гласник БиХ, број 90/05,32/07 и 77/20

²⁶ Службени гласник БиХ, број 6/12 и 76/20

комисије те извршење других обавеза које произлазе из надлежности Савјета. Као и претходних година, исплата путних трошкова вршена је члановима Савјета у пуновременом радном ангажману за цијели период боравка у сједишту Савјета (дневнице или увећане дневнице уколико се не плаћају засебно трошкови смјештаја).

Пословником Савјета²⁷ дефинисано је да чланови Савјета имају право на све трошкове који се тичу доласка на сједнице, те да се накнада путних трошкова исплаћује за обављање дужности члана Савјета изван мјеста рада члана Савјета, у износу и на начин утврђен позитивним прописима за путне трошкове судаца, тужилаца и одређених категорија стручног особља у судским и правосудним институцијама на нивоу БиХ.

Поред дневница, појединим члановима Савјета плаћа се хотелски смјештај (за период који се односи на редован рад у Савјету) који је фактурисан од изабраног добављача. Члановима Савјета који не користе хотелски смјештај обрачунавају се увећане дневнице од 70% према члану 10. став (1) Правилника о накнади путних трошкова за службена путовања судаца, тужилаца и одређених категорија стручног особља у правосудним институцијама на нивоу БиХ²⁸.

Обављеном ревизијом констатовано је да и током 2021. године није извршено усаглашавање одредби наведених исплата путних трошкова које су дефинисане Пословником Савјета и Одлуком Савјета министара БиХ. Чланом 9. став (3) Закона о Високом судском и тужилачком Савјету дефинисано је право на оправдане путне трошкове у оквиру обављања дужности чланова Савјета. Чланом 16. истог Закона одређено је да ће Савјет донијети Пословник о раду којим ће се уредити предметна накнада за оправдане путне трошкове. Пословником Савјета²⁹, тачније чланом 6. став (2), дефинисано је да члан Савјета остварује право на накнаду путних трошкова насталих у оквиру обављања дужности члана Савјета изван његовог мјеста рада, односно изван сједишта послодавца, у износу и на начин утврђен позитивним прописима за путне трошкове судија, тужилаца и одређених категорија стручног особља у судским и правосудним институцијама на нивоу БиХ. И даље сматрамо да је изостављено прецизно дефинисање услова, поступка и начина остваривања права на оправдане путне трошкове чланова Савјета у пуновременом радном ангажману, што за посљедицу има нејасан став у погледу тумачења „оправданих“ путних трошкова у оквиру обављања дужности чланова Савјета.

ПРЕПОРУКА 1

Препоручујемо да Савјет прецизно дефинише услове, поступак и начин остваривања права на оправдане путне трошкове чланова Савјета у пуновременом радном ангажману³⁰.

5.1.3. Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу службених возила у 2021. години износе 72.924 КМ, док се на непосредну потрошњу односи 50.975 КМ. Издаци финансирани из буџета односе се на издатке за гориво (27.544 КМ), материјал и услуге за одржавање возила (9.081 КМ), регистрацију моторних возила (5.859 КМ), услуге осигурања возила (2.968 КМ), услуге прања возила (3.486 КМ) и моторно уље (2.037 КМ).

²⁷ Службени гласник БиХ, број 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21 и 1/22

²⁸ Службени гласник БиХ, број 95/06, 05/10, 02/13, 12/13

²⁹ Службени гласник БиХ, број 44/09, 28/10, 58/10, 57/12

³⁰ Препорука се понавља и односи се на усклађеност

Правилником о условима набавке и начину кориштења службених возила у институцијама БиХ³¹ дозвољени број возила за потребе Савјета је четири (једно возило ниже класе, два возила ниже средње класе, једно возило средње класе). Савјет тренутно располаже са једним службеним и 13 специјализованих возила.

Правилником о условима и начину кориштења службених возила Високог судског и тужилачког савјета БиХ од 18.6.2015. године дефинисано је право на кориштење службених возила у сврху доласка и одласка на посао за предсједника, потпредсједнике и чланова Савјета, директора, замјеника директора Секретаријата и главног дисциплинског тужиоца. Возилима управљају возачи, чланови Савјета или друга лица која су запослена у Савјету.

Канцеларија за ревизију је и претходних година указивала на обавезу усаглашавања Правилника о условима и начину кориштења службених возила Савјета са Правилником о условима и начину кориштења службених возила у институцијама БиХ. Обзиром да, Савјет посједује само једно службено возило, а да су остала возила специјализована, може се закључити да је Правилником Савјета дефинисано право на кориштење службених возила у сврху доласка и одласка на посао за више лица у Савјету а што се може односити само на употребу службених специјализованих возила. Познато је да чланом 2.став (2) Правилника о условима набавке и начина кориштења службених возила у институцијама БиХ, службена специјализована возила нису предвиђена за сврхе одласка и доласка на посао.

Обављеном ревизијом у 2021. години констатовано је да је Савјет крајем децембра 2021. године усвојио Одлуку о начину кориштења и продаји службених специјализованих возила којом је дефинисано да се службена специјализована возила могу користити и за долазак на посао и одлазак са посла чланова Савјета, али без сагласности надлежних институција.

Претходно су надлежне службе Секретаријата Савјета у току 2020. године упутиле допис Савјету министара БиХ у циљу рјешавања проблема наведене неусклађености на начин да се путем измјене Правилника Савјета министара БиХ, број службених возила којима располаже Савјет повећа са садашњих четири на стварно бројно стање од 14 службених возила средње класе. Крајем септембра Савјет министара БиХ је у свом одговору упутео Савјет на процедуру измјена и допуна Правилника према којој је, између осталог, потребно доставити Информацију са прецизним образложењем потребе измјене предметног Правилника којој треба претходити прибављање мишљења Министарства финансија и трезора БиХ као и Уреда за законодавство Савјета министара БиХ. Министарство финансија и трезора БиХ је доставило одговор којим је изнесен став да не подржавају Правилник о измјени Правилника о условима набавке и начину кориштења службених возила који је предложио Савјет из разлога јер није достављено образложење уз предметни Правилник.

ПРЕПОРУКА 2

Савјет је дужан да прије усвајања Правилника о кориштењу специјализованих возила прибави позитивна мишљења надлежних институција у складу са процедуром Савјета министара³².

³¹ Службени гласник БиХ, бр: 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 и 80/20

³² Препорука се понавља и односи се на усклађеност

5.1.4. Издаци за рад управних одбора (накнаде члановима Савјета)

Укупне нето (паушале) накнаде исплаћене члановима Савјета са 31.12.2021. године из буџета Савјета износе 245.654 КМ и више су за 34.839 КМ у односу на претходну годину. Одлуком о висини накнаде члановима Савјета од 24.06.2010. године накнада за председника је утврђена као мјесечни паушал у износу од 1.300 КМ, а за два потпредседника и једног члана Савјета у пуновременом радном ангажману утврђен је мјесечни паушал у износу од 1.000 КМ.

Остали чланови Савјета чија се примања не обезбјеђују из средстава буџета и која не могу наставити остваривати своја редовна примања док обављају дужности у Савјету, примају накнаду у вриједности од 250 КМ по дану рада, сразмјерно времену проведеном на раду, односно 200 КМ за чланове чија се примања осигуравају из средстава буџета и који имају право наставити примати редовну плату и друге накнаде када обављају дужности у Савјету. Обрачун накнаде се врши тромјесечно, на основу листе са спецификацијом и образложењем доласка (сједница, састанак комисије, радна група, рад у Савјету, интервјуи, дисциплинске комисије, конференције, семинари, радионице и сл.).

У периоду од 1.1.-31.12.2021. године према интерним евиденцијама Савјета укупно исплаћене накнаде за председника Савјета износе 13.845 КМ, а за потпредседнике и члана у пуновременом радном ангажману 28.178 КМ док за остале чланове Савјета укупне накнаде су износиле 203.631 КМ.

За остале чланове Савјета појединачне накнаде достижу висину и до 30.287 КМ, у зависности од броја мјесеци у којима су обављане дужности члана Савјета, броја долазака и евидентираних радних сати. Процедура евидентирања долазака чланова Савјета и исплата предметне накнаде обавља се на начин да члан Савјета сам води евиденцију (шихт листу) посебно за сваки мјесец коју потврди асистент председника или асистент потпредседника. Шихтарицу на крају мјесеца потврђује председавајући Савјета.

5.1.5. Донације

У току 2021. године Савјет је располагао средствима новчаних донација у укупном износу од 13.735.674 КМ. Укупно извршење донација износило је 7.461.634 КМ док ће преостали износ од 6.274.039 КМ бити реализован у складу са донаторским споразумима и динамички имплементације пројеката.

Појединачним уговорима са донаторима предвиђена је обавеза сачињавања извјештаја независног ревизора током трајања пројекта или по окончању пројекта³³. Током ревизије направљен је увид у стање расположивих средстава по појединим донацијама, те у коју сврху су расположива средства реализована.

Увидом у реализовање појединачних пројеката констатовали смо следеће:

Пројекат за преглед и дораду испитних задатака у циљу формирања банке испитних задатака - Чешка влада (0112330): траје од јануара 2012. године до даљњег. У 2021. години од расположивих средстава у износу од 1.896 КМ није било реализовања истих.

³³ Поступци приликом обављања финансијске ревизије Савјета нису били усмјерени на финансијску ревизију донација у смислу сачињавања финансијских планова и извјештавања о реализовању истих.

Донација Европске уније (ИПА 2017) за пројекат Изградња ефикасног правосуђа у служби грађана (0112480): Период реализације овог пројекта је од септембра 2018. до јануара 2022. године. Од расположивих средстава у 2021. години у износу од 4.845.142 КМ реализован је износ од 4.028.339 КМ (за бруто плате и накнаде трошкова пројектном особљу 2.284.225 КМ, уговорене услуге 1.047.939 КМ, набавку сталних средстава у облику права 408.689 КМ и друго).

Донација Краљевине Норвешке за Унапређење квалитете правосуђа (НОРВ 2018-0112490): Период реализације овог пројекта је од јануара 2019. до марта 2022. године. Од расположивих средстава у 2021. години у износу од 2.225.674 КМ реализован је износ од 1.642.580 КМ од чега за плате и накнаде трошкова пројектног особља 806.750 КМ и уговорене услуге 290.952 КМ и друго.

Донација СВИСС 2020/2023 0112510 (Јачање тужилачких капацитета): Трајање овог пројекта је јануар 2020. јануар 2023. године (4 године). Укупна вриједност пројекта износи 3.950.623 КМ. Донатор је Швицарска конфедерација, која финансира пројекат путем Швицарске агенције за развој и сарадњу (СДЦ), имплементатор пројекта ВСТС БиХ. Циљ пројекта је унапређење ефикасност и транспарентност тужилачког система у БиХ који настоји одржати владавину права и онемогућити некажњивост у складу са стандардима и праксом Европске уније.

Од расположивих средстава у 2021. години у износу од 1.937.830 КМ реализован је износ од 1.084.342 КМ од чега за плате и накнаде трошкова пројектног особља 385.272 КМ, уговорене услуге 107.741 КМ, трансфери другим нивоима власти 419.360 КМ, набавка опреме 134.708 КМ итд .

Пројекат унапријеђења ефикасности судова и одговорности судија и тужиоца (фаза III)-ИЦЕА III 0112520: Трајање реализације овог пројекта је планирано у периоду од октобар 2020. до марта 2024.године. Расположена средства у 2021.години од 856.968 КМ реализована су у износу од 319.283 КМ од чега за уговорене услуге 85.213 КМ, набавку опреме 196.040 КМ, набавку сталних средстава у облику права у износу од 15.380 КМ итд.

Донација Еуропске уније (ИПА 2019) за Пројекат Унапређења рада на предметима ратних злочина у БиХ (0112530): Период реализације овог пројекта је од јануара 2021. до децембра 2022. године. Од расположивих средстава у 2021. години у износу од 476.897 КМ реализован је износ од 385.194 КМ (највећим дијелом за плате и накнаде трошкова пројектног особља 312.692 КМ).

ИПА 2017: Предсједништво БиХ је усвојило ИПА-у 2017. Период имплементације пројекта је три године почев од септембра 2018. године до јануара 2022. године. Укупна вриједност донације за Савјет износи 11.637.189 КМ (5.950.000 ЕУР) за Пројекат изградње ефикасног правосуђа у служби грађана. У складу с Планом имплементације Пројекта у 2021. години планирано је учешће Буџета институција БиХ за предфинансирање финалне уплате у износу од 1.163.719 КМ (595.000 ЕУР) или 10% укупне вриједности пројекта. Министарство финансија и трезора БиХ је за потребе предфинансирања одобрило износ од 850.000 КМ од чега је до 31.12.2021. године искориштено 352.892 КМ. Делегација Европске уније ће посљедњу траншу уплатити по одобреном финалном извјештају пројекта.

5.2. Преглед прихода и примитака

Укупно остварени приходи и примици по економским категоријама у периоду од 1.1. до 31.12.2021. године, исказани су у износу од 9.508.461 КМ, а односе се углавном на приходе од уплаћених донација из иностранства за пројекте које имплементира Савјет.

Преглед прихода и примитака приказан је у Табели III у прилогу Извјештаја.

5.3. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2021. године исказана су укупна средства у износу од 1.983.768 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 3.179.371 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на краткорочна потраживања (170.160 КМ), неотписану вриједност сталних средстава (1.813.608 КМ), краткорочне текуће обавезе (639.292 КМ) и обавезе према запосленима (726.471 КМ).

Савјет је извршио попис сталних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2021. године. Пописом нису констатоване значајније неправилности и недостаци.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

6. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА

Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2021. годину није усвојен. Према Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2020. годину, Савјету је одобрено 84 запослених. На 31.12.2021. године, Савјет је имао 74 запослених, од чега је 71 запослено на неодређено вријеме, а троје на одређено вријеме³⁴.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста систематизовано је укупно 142 радних мјеста.

Анализирајући динамику кретања запослених током године може се констатовати да су у 2021. години по основуведеног јавног огласа, четири лица засновала радни однос у Савјету на неодређено вријеме. Тачније, извршен је пријем два запосленика³⁵ и два државна службеника³⁶. Једно лице је ангажовано путем уговора о раду на одређено вријеме³⁷.

Такође је за седам запослених извршено унапријеђење поведеном интерном огласу док је за четири лица извршен интерни премјештај на основу члана 32. Закона о државној служби у институцијама БиХ и члана 21. став 1. Правилника о условима и начину објављивања интерних конкурса, интерних и екстерних премјештаја државних службеника у институцијама БиХ. Један државни службеник је интерно премјештен са једног радног мјеста на друго радно мјесто које припада истом нивоу радног мјеста али не и истом платном разреду, док су три запосленика интерно премјештени на друго радно мјесто. Према информацијама Савјета у склопу наведених интерних премјештаја није

³⁴ Подаци из Обрасца 4.1. финансијских извјештаја за 2021. годину

³⁵ члан 8. и 16. Закона о раду у институцијама БиХ

³⁶ члан 21. Закона о државној служби БиХ

³⁷ члан 16. став 3. Закона о раду у институцијама БиХ

долазило до помјерања на више радно мјесто, с тим да одређена радна мјеста на која су помјерени упослени имају веће плате. За тестирани узорак интерних премјештаја државних службеника прибављена је сагласност Агенције за државну службу БиХ.

За шест запослених је престао радни однос, од чега су два службеника стекла услове за пензионисање, за троје лица радни однос је престао истеком уговора о раду на одређено, а за једну особу радни однос је престао споразумно.

Уговори о дјелу: Издаци по основу уговора о дјелу у 2021. години су реализовани у нето износу од 11.707 КМ. У току године путем уговора о дјелу било је ангажовано укупно 20 особа на несистематизованим радним мјестима. Планирани буџет за ове намјене износио је 13.000 КМ, а издаци по овом основу исплаћени су на мјесечном нивоу у распону од 19 КМ до 1.563 КМ. Значајнији износ од (8.775 КМ) односи се на ангажман стручњака из области права за учешће у дисциплинским комисијама. Одлуком о накнади судија и тужилаца који учествују у раду првостепених дисциплинских комисија³⁸ је утврђено право на накнаду у висини од 200 КМ по дану рада, сразмјерно времену проведеном на раду, односно за учешће у раду првостепене дисциплинске комисије.

Судије и тужиоци чији је суд, односно тужилаштво, од сједишта ВСТС-а БиХ удаљен више од 60 км, имају право на додатну накнаду у висини од 100 КМ у случају потребе за смјештајем.

Савјет је извршио оцјењивање државних службеника и запосленика. Извјештај о оцјењивању државних службеника је прослиједио Агенцији за државну службу БиХ.

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Савјет је донио привремени план набавки за 2021. годину имајући у виду да Закон о буџету за 2021. годину није усвојен. Планом набавки је утврђен предмет набавке са процјеном вриједности, врстом поступка, планираним оквиром за провођење и извором финансирања. Извори финансирања које је Савјет планирао користити за провођење поступка јавних набавки су средства из буџета те средства из донација. Савјет је предвидио могућност провођења заједничког поступка јавне набавке из више извора финансирања у случају када се врши набавка истог предмета, када су средства расположива у вријеме покретања поступка када процедуре које се требају примјенити нису формално супротстављене те гдје је то оперативно и формално-правно могуће. У оквиру привременог плана јавних набавки наведени су поступци који ће се проводити на основу Закона о јавним набавкама те поступци који су изузети од Закона о јавним набавкама а проводити ће се у складу са Практичним водичем за склапање уговора за спољне активности Европске уније. Поступке јавних набавки је проводила именована Комисија за јавне набавке.

Према презентованим подацима³⁹, Савјет је у 2021. години провео 133 поступка јавних набавки. Од наведеног броја, Савјет је провео 14 отворених поступка у вриједности од 1.248.908 КМ, седам конкурентских поступка у вриједности од 139.576 КМ, један преговарачки поступак без објаве обавјештења у вриједности од 12.370 КМ, један поступак у складу са Анексом II, дио Б у вриједности од 304.423 КМ те набавке путем директних споразума у вриједности 64.468 КМ. Поред наведених, Савјет је проводио и поступке према ЕЦ процедурама из средстава донација у вриједности од 373.430 КМ.

³⁸ број 08-02-1693/2011 годину од 12. маја 2011. године

³⁹ Подаци из табеларних прегледа сачињених за потребе ревизије

Након претходно проведених поступака, укупна вриједност закључених уговора (оквирних споразума) износила је 2.197.052 КМ без ПДВ-а (1.591.449 КМ из текућих издатака и 605.603 КМ из капиталних издатака)⁴⁰.

На основу прегледаних процедура јавних набавки везаних за набавку десктоп рачунара (208.227 КМ), набавку лаптопа (12.370 КМ), набавку скенера (55.949 КМ), одржавања и сервисирања мрежних уређаја (15.922 КМ), одржавање и сервисирање видеоконференцијског система (14.160 КМ), обнављање постојећих лиценци за ВиглП сигурносне уређаје (5.682 КМ), услуге сервисирања и одржавања службених возила (43.000 КМ), услуге израде пројектно техничке документације за реконструкцију простора КПЗ Миљацка Сарајево за потребе проширења Кантоналног суда у Сарајеву и Општинског суда у Сарајеву (69.750 КМ), хотелске услуге (304.423 КМ), одржавање сервера и система за похрану и бацк уп података у дата центрима за потребе правосудног информационог система (180.753 КМ) и услуге штампања и графичких рјешења (133.630 КМ) нису уочене значајније неправилности и недостаци.

Реализација оквирног споразума за набавку хотелских и угоститељских услуга:

Услуге набавке хотелског смјештаја у 2021. години реализоване су на основу оквирног споразума из 2020. године (447.250 КМ са ПДВ-ом). Савјет је наведену набавку провео на основу Анекса II дио Б. Према достављеној интерној евиденцији укупна реализација од момента закључења оквирног споразума односно од 9.1.2020. године до 31.12.2021. године износи 305.892 КМ са ПДВ-ом, а значајнији износи су реализовани на следећим локацијама: Сарајево (Стари Град) у износу од 52.475 КМ, Илића у износу од 25.662 КМ, Мостар у износу од 15.420 КМ, Бања Лука у износу од 24.186 КМ, Теслић у износу од 24.462 КМ и Неум у износу од 38.444 КМ.

Према оквирном споразуму цијене за ноћење у Сарајеву се знатно разликују зависно на којој општини је смјештај. Поновно је констатовано да није системски успостављена процедура резервације хотела на начин да се свим корисницима услуга по закљученом споразуму одређује смјештај по најповољнијој понуђеној цијени на локацији на којој се услуга испоручује. То потврђује податак да је неуспоредиво највећи реализовани износ услуга смјештаја у Сарајеву реализиран у најкупљем хотелу према достављеној понуди изабраног понуђача.

ПРЕПОРУКА 3

Савјет треба донијети процедуру резервисања хотела у циљу системског рјешавања питања реализовања услуга смјештаја по цијенама које су повољније за Савјет а саставни су дио уговора/оквирног споразума на конкретној локацији⁴¹.

⁴⁰ Сви подаци у тачки 7. су без ПДВ-а

⁴¹ Препорука се понавља и односи се на усклађеност

8. ОСТАЛО

8.1. Судски спорови

Према презентованим информацијама, током 2021. године су се водила 33 судска поступка пред судовима у Босни и Херцеговини са укупном вриједношћу од 740.084 КМ. Клијент као странка иступа у девет поступака пред Уставним судом Босне и Херцеговине (апелација против одлуке Савјета у дисциплинском поступку, апелација против пресуде Суда БиХ у управном поступку, апелација због „неодлучивања о приговору апеланта на одлуку о избору члана ВСТС-а БиХ и др.), 19 поступака пред Судом Босне и Херцеговине (жалба-захтјев за преиспитивање одлуке-рјешења Суда БиХ, захтјев за заштиту слобода и права грађана загарантованих Уставом, повријеђеним коначним појединачним актом, Тужба ради исплате потраживања из радног односа и др.), по један радно-правни спор пред Кантоналним судом у Сарајеву, један спор на основу накнаде штете пред Кантоналним судом у Тузли, те три парнична поступка пред Општинским судом у Сарајеву.

9. КОМЕНТАРИ

Савјет је у остављеном року доставио коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину. Дио коментара који су техничке природе а односе се на презентоване новчане износе и мање корекције у тексту смо прихватили и кориговали у коначном Извјештају. Коментаре које нисмо могли прихватити смо схватили као образложење без достављених нових чињеница и доказа који би имали утицаја на измјену налаза и препорука. Детаљно објашњење коментара дато је у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину, који је достављен руководству Савјета уз коначан Извјештај о обављеној финансијској ревизији за 2021. годину.

Ревизију у Савјету за 2021. годину обавили су: Невена Бугарин - виши ревизор (вођа тима), Осман Паћука - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима) и Аднан Мухаремагић – ревизор за финансијску ревизију (члан тима), Садмир Тескереџић – ревизор за правну подршку у ревизији (члан тима) и Нерман Велић – ИТ ревизор (члан тима).

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Невена Бугарин, с.р.

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Муневера Бафтић, с.р.

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију и контролу
квалитета финансијске ревизије**

Неџад Хајтић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2021. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2021. године

Табела III – Преглед прихода и примитака за 2021.годину

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2021. годину

Високи судски и тужилачки савјет БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет за 2020. годину	Усклађива- ња буџета	Текућа резерва буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Проценат (6/5*100)
1	2	3	4	5 (2+3+4)	6	7
1. Текући издаци	5.094.000	0	156.000	5.250.000	5.084.563	97
Бруто плате и накнаде	3.660.000	-83.000		3.577.000	3.524.427	99
Накнаде трошкова запослених	190.000	-44.000	156.000	302.000	291.619	97
Путни трошкови	120.000	6.000		126.000	116.875	93
Издаци телефонских и поштанских услуга	45.000	3.000		48.000	43.486	91
Издаци за енергију и комуналне услуге	90.000	-15.000		75.000	63.476	85
Набавка материјала	9.000			9.000	8.978	100
Издаци за услуге превоза и горива	41.000			41.000	35.786	87
Унајмљивање имовине и опреме	1.000			1.000	49	5
Издаци за текуће одржавање	590.000	26.000		616.000	593.100	96
Издаци за осигурање	6.000			6.000	3.112	52
Уговорене и друге посебне услуге	342.000	107.000		449.000	403.656	90
2. Капитални издаци	0	0	0	0	0	
Набавка земљишта	0	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	0	
Набавка опреме	0	0	0	0	0	
Набавка осталих сталних средстава	0	0	0	0	0	
Реконструкција и инвестиционо одржавање	0	0	0	0	0	
3. Текући грантови	0	0	0	0	0	
	0	0	0	0	0	
	0	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	5.094.000	0	156.000	5.250.000	5.084.563	97
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	0	
	0	0	0	0	0	
6. Новчане донације	0	13.735.674	0	13.735.674	7.461.634	54
Чешка донација 0112330		1.896		1.896	1.896	100
ИПА 2017 0112480		4.845.142		4.845.142	4.028.339	83
НОРВ 2018 0112490		2.225.674		2.225.674	1.642.580	74
СВИСС 2020/2023 0112510		1.937.830		1.937.830	1.084.342	56
ИЦЕА ИИИ 0112520		856.968		856.968	319.283	37
ИПА 2019 0112530 - РАТНИ ЗЛОЧИНИ		476.897		476.897	385.194	81
ИПА 2019 0112550		3.391.266		3.391.266	0	0
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	0	
	0	0	0	0	0	
8. Укупно (4+5+6+7)	5.094.000	13.735.674	156.000	18.985.674	12.546.197	66

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 18.04.2022. године.

Директор Секретаријата
Адмир Суљагић

Биланс стања на 31.12.2021. године

Високи судски и тужилачки савјет БиХ

Табела II

Опис	31.12.2021.	31.12.2020.	Проценат (2/3*100)
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	170.160	83.464	204
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	170.160	83.464	204
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
2. Стална средства	1.813.608	1.979.201	92
Стална средства	26.549.458	26.347.145	101
Исправка вриједности	24.735.850	24.367.944	102
Неотписана вриједност сталних средстава	1.813.608	1.979.201	92
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	1.983.768	2.062.666	96
3. Краткорочне обавезе и разграничења	1.365.763	1.134.479	120
Краткорочне текуће обавезе	639.292	367.633	174
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	726.471	766.846	95
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	1.813.608	1.979.201	92
Извори средстава	1.813.608	1.979.201	92
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	3.179.371	3.113.680	102

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило 18.04.2022. године

Директор Секретаријата
Адмир Суљагић

Преглед прихода и примитака за 2021. годину

Високи судски и тужилачки савјет БиХ

Табела III

Опис	Планирани износ	Измјене и допуне	Укупно планирани износ	Остварени износ	Проценат (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Непорезни приходи	0	0	0	400	
Приходи од подузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика	0	0	0	0	
Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	0	0	0	400	
Новчане казне (непореске природе)	0	0	0	0	
2. Текући трансфери и донације	0	0	0	9.508.061	
Примљени текући трансфери од иностраних влада и међународних организација - донације из иностранства	0	0	0	9.508.061	
Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти	0	0	0	0	
Домаће донације	0	0	0	0	
3. Капитални примици	0	0	0	0	
Капитални примици од продаје сталних средстава	0	0	0	0	
Примици од финансијске имовине	0	0	0	0	
Примици од дугорочног задуживања	0	0	0	0	
Примици од краткорочног задуживања	0	0	0	0	
4. Укупни приходи и примици (1+2+3)	0	0	0	9.508.461	

Руководство је Преглед прихода и примитака по економским категоријама одобрило 18.04.2022. године

Директор Секретаријата
Адмир Суљагић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ICCCCAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Савјет) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2021. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са одлукама о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2021. годину (Службени гласник БиХ, број 1/21, 22/21, 44/21 и 63/21) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Савјета.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 18.05.2022.

Директор

Адмир Суљагић